THE ASTOR LIBRARY NY

Jo: Hyghlandus.

Systema integrum

CRYPTOGRAPHIAE

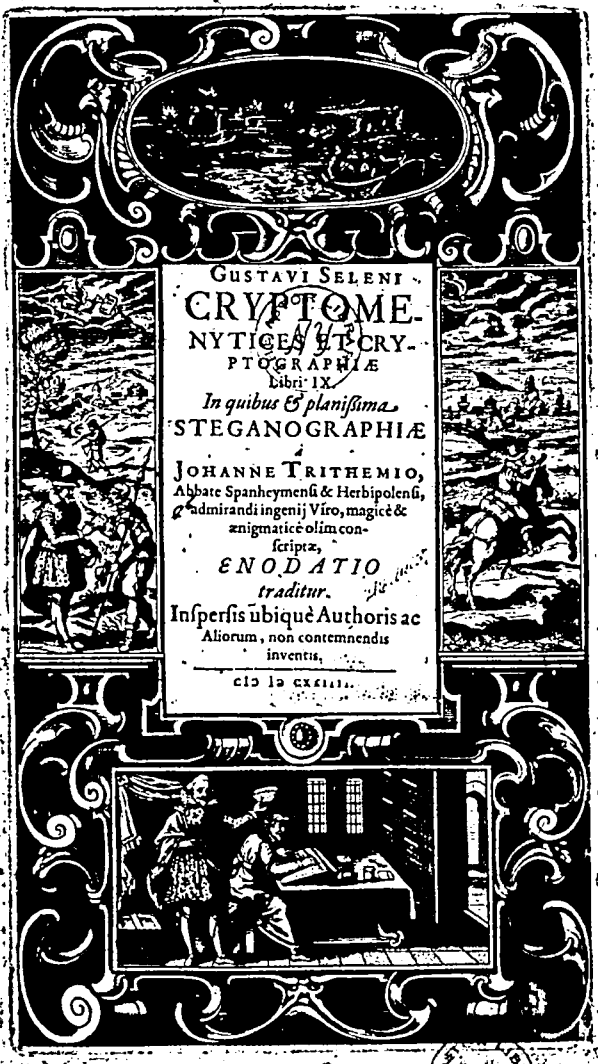
Authore

GUSTAVO SELENO.

Primum Augusto Duce Brunsvicensi.

vid. Alt. Geograph. in Germ. Vol. 1. p. 541.

vid. etiam Cave. tab. anno Joan. Trithem. post.

GUSTAVI SELENI

CRYPTOMENYTICES ET CRYPTOGRAPHIÆ

libri IX.

In quibus & planissima

STEGANOGRAPHIÆ

à

JOHANNE TRITHEMIO,

Abbate Spanheymensi & Herbipolensi, & admirandi ingenij Viro, magicè & ænigmaticè olim conscriptæ,

ENODATIO

traditur.

Insperſis ubiquè Authoris ac Aliorum, non contemnendis inventis,

clɔ Iɔ CXXIII.

ME legat invitus nemo, non scripsimus illi:
Huic scripta est, si quem, pagina nostra juvat.

LIBRARY

FERDINANDO SECUNDO,

IMPERATORI Augusto, Potentissimo, Invictissimo;
Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Sclavoniæ &c.
REGI;
ARCHIDUCI Austriæ;
DUCI Burgundiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ & VVürtembergæ &c;
COMITI Tirolis &c.

Domino *suo Clementissimo.*

PRODIIT TANDEM, fortè tamen maturè satis in lucem, hic fœtus meus, quem annis abhinc aliquot, ad formæ, uti spero, debitæ perfectionem hucusquè fovi. Cui cùm contrà Zoilum defensore opus esset, nec inerte nec impotente, nemo occurrit magis idoneus, magisvè di-

M38909

dignus, quàm Cæsarea Tua Majestas, Invictissime IMPERATOR, ac Heros Felicissime: quippe quæ de genio prolis recèns editæ, & temporum lapsu sperata incrementa consecuturæ, judicare uti rectissimè debeat, ita sapientissimè possit: ejusquè curam & protectionem suscipere, uti velit, ità fortissimè valeat. Quocirca non attinet apud T. Cęs. Majest. de Usu præfari, qui, si usquam, certè apud T. Cæs. Majest: valere potest maximè. Quis enim Romano-Germano Imperatori par, qui majora, cum Maximis Mundi, divinâ gratiâ ipse Maximus Omnium, tractare habeat? Atquè hæc Literarum secretissima commercia sæpe desiderant. Etsi verò non dubito, etiam citra istum meum Commentarium, posse T. Cæs. Majest: beneficio Steganographicæ peritiæ efficere, ne invito Tuo Numine, literæ Tuæ, cuiquam alij, quàm ad quem mittuntur, etiam in alieno, vel in ipsius hostis territorio, concredita negotia explicent: Non tamen ideò T. Cæs. Majest: Librum hunc meum, reor futurum inutilem, cùm saltem varietate formarum & copiâ delectûs, per subjectam Tabulam posit prodesse. Cæterùm, an fœtus iste Parentem suum ornare vel commendare possit, penes Tuam Cæs. Majest: esto judicium. Sanè hujus Nomen, quo se fasciâ Tuæ Augustissimæ Majestati statim venditat, instar nucis est: putamen aspectui, sicut omnia Cryptographica, patet: De nucleo autem, de Personâ, Animo & Devotione in Cæsar. Majest. meâ subjectissimâ explanabit, qui hunc fœtum, sacris Tuæ Cęs. Majest: manibus est traditurus. Is ipsus sanè sum & ero, T. Cæs. Majest: qui semper pro viribus colere, eiquè ad quævis submissa officia, usque ad extremum vitæ halitum paratissimus permanere non desistet. Atque quî aliter possim, Germanus, & cùm sine Tuę Cęs. Majest. incolumitate, Patria mea, salva esse nequeat? Id nuper satis intelleximus, cùm, nescio quę nubecula, Solem hunc nonnihil dimovisse à nobis videbatur. Nunc ubique JUSTITIA, Cęs. Majest. Tuę germanâ Filiâ

liâ fovemur: Cui cum felicissimo connubio PACEM jungere, Majest. T. Cesar. GERMANIA audiat, ad summam felicitatem respirare & exultare nunc demum iterum videtur. Vivat, Valeat, & Imperet, sicut felicissimè, ità diutissimè Sacra Tua Majestas, Et sub augustissimo patrocinio, me meaquè omnia complecti clementissimè pergat. E Museolo Jetz-Albfluviano: 25. Januar. ◦1624.

Tuæ CÆSAREÆ Majestatis

Vasallus *subjectissimus, obsequentissimus, ac fidelissimus, dùm spiro,*

Gustavus *de* Selenicâ *stirpe oriundus.*

PRÆ-

PRÆFATIO.

GUSTAVUS SELENUS, Solerti rerum reconditarum Indagatori.

BIBLIOTHECA PUBLICA

EN tibi LECTOR BONE, CRYPTOGRAPHIÆ Systema, quantùm per vires licuit, integrum, & quod speramus, numeris suis absolutum. Præter sententiam, res eò deducta est, cùm initio nihil, nisi *Enodationem Steganographiæ, à Johanne Trithemio, Spanheymense primùm, ac Herbipolense posteà Abbate,* sub magico velamento, editæ, cogitaremus. Quam benè utiquè longam, sarisquè perplexam, atquè adeò perpetuâ quadam nube involutam etiamnùm *Libro tertio*, brevi, perspicuâ & apertâ *Enodatione*, tibi exhibemus. Quâ de ceù nobilissimâ *Cryptographiæ* parte, sivè primo nostro Instituto, quædam præfabimur, ità ut plæraquè, quæ in hanc rem dicemus, de Toto quoquè Artificio dicta putes. Cùm itaquè hùc animum primùm applicaremus, constabat hæc Enodatio nobis, summâ ingenij, eaquè per aliquot annos, perpetuatâ intentione, ac impensis non exiguis. Ubi nimirùm in verè Dædaleo labyrinto, manuducendi eramus, aut Minotauri id-est, fictorum Spirituum, plùs quàm ægnimaticæ imprecationes, inexplicabile negocium faciebant. Sed id omne lubenter emolumento publico exhausimus & tuo bono. Fieri enim posse sensimus, ùt isthoc Opere nostro, & aliorum ingeniosissimæ in hanc rem cogitationes, quas Sæculum hoc, (Quod omnia, etiàm abstrusissima, procudere fataliter festinat) in publicum transscripsit, aùt illustrarentur, aùt certè non levi accessu ditarentur. Et tu quoquè poteris jam, sinè dispendio temporis, quod anteà nullo penè cum fructu, erat impendendum, Occultè Scribendi rationem, aut id genus Scripta Adversariorum vel hostium explorandi, cognoscendi vel interpretandi modum, mediocri industriâ per te addiscere. At cavæ, plùs quicquam mysterij, ratione ænigmaticorum Signorum, quàm hîc explicatum, in *Abbatis nostri Steganographiâ* quæras, aut tibi investigandum ducas. Spondemus quippe, per ingenioli istas vires, & alia admi-

adminicula, quibus negocij hujus intima, perſpecta habemus, te oleum & operam perditurum. Quâ cautione attentâ, & rectè Laboris noſtro fruêris, & de *Abbate noſtro*, ſiniſtra, id eſt, Magica ſuſpicari deſines. Cæterùm non imponat tibi, quod non nemo imputare nobis poſsit, quasi *Enodatione* hac, rem minimè licitam aggrediamur, tùm quia de induſtriâ, hæc Ars ità ſit obvelata, tecta & involuta: tùm quòd *Abbas noſter* inſuper, ne Eleuſynia iſta ſacta, ſicubi ea, munere forsàn Divûm, alicui inluxerint, prodantur, evulgenturque, tàm ſevèrè interdicat, ac precibus, (ſi juſſa, ultrà fatum forteàn valitura non ſint, aut morte exſpirent) enixiùs contendat, & dirâ etiam ac piaculari quemvis imprecatione, ab ejuſcemodi arcanorum revelatione abſterrere allaboret. Fuerit enim celandi hoc inſtitutum *Authori noſtro:* Fuerit *Heraclito*, qui ſemper in ore habuiſſe dicitur κρύπτειν, κρύπτεσθαι, tenebris involve, obſcura: Fuerit *Platoni*, *Ariſtoteli*, aliisquè portò retrò Philoſophis: Fuerit veteribus Jureconſultis, hoc inquam celandi inſtitutum, ne vulgo iſthæc innoteſcant: Non eò tamen minùs laudi verſum eſt, *Cn. Flavio, Appij Claudij Scribæ*, quòd Legis Actiones, ab *Appio* in formam redactas, & ſecretiſsimo habitas, Populo Romano evulgarit: *Pompon. in l. 2. de Orig. Jur.* Et placuit *Juſtiniano Imperatori*, Sigla & Bigla, quibus Jureconſulti viciſsim arcanam ſibi reddere Juris artem nitebantur, prorsùs abrogare: *Conſtit: ad Trebon. §. Nè autem: Conſtit: ad Senatum, §. Eadem: Conſtit: ad Magnum Senatum, §. Eadem: Conſtit: ad Anteceſſor: § Illud: Nov. 47. c. 2.* Quis verò *Flaminio*, aliisquè Commentatoribus, gratias non debet, quòd animadverſam apud *Philoſophum in Acroamaticis* Cryptologiam ſeu Occultandi ſtudium notârint, ac detractâ nube lucem indicarint? Nec propterea cenſemus quenquàm ſuccenſere *Neldelio*, quod Ariſtotelicum inſtitutum propalaverit, oſtenderitquè quòd & quomodò ſub Apodictico Syllogiſmo, artificioſiſsimè pro omni diſciplinarum genere, Syllogiſmos Didaſcalicos occultârit. Si quis nobis *Platonis Rempublicam*, Numerorum myſterijs involutam, dextrè faſcijs ſolvere & explicare poſſet, nemo, credimus, id culparet ceù illicitè factum. Jàm quod *Authorem noſtrum* attinet, certo certiùs perſuaſum habeas, rem non ſeriàm ipſum agere. Sit argumento totius Tractatus ratio, quam perpetuo ingenij luſu, ſed artificioſè operto, ac re quaſi ſeriâ involuto, (ceù ex Manuductione, quam *Lib. 3. c. 1.* Steganographiæ præfiximus, clariſsimum evadet) contextam conſtat. Quin & *Author* Claves, ut vocant, reſerandę huic rei, ipſe fabricavit, fabricatas cum *Electore* primùm communicavit; quas alij deindè & ſibi cõmunicatas, ante nos propalàm, licèt perfunctoriè, vulgârunt. Quô adminiculô, & ipſos Modos & Modorum rationes adinveniſſe & deprehendiſſe, homini ſolerti, adeò operoſum non fuiſſet, ſi modò

modò *Author* ſibi ſemper conſtitiſſet, & ſæpè iterùm, quod aperuerat, interjectionum & transpoſitionum nube, proùt fecit, non occultaſſet: aut ipſa Exemplaria, tàm manu, quàm typis exſcripta, Authographo, veluti non ſit, reſpondiſſent. Quas tamen difficultates omnes, in tui gratiam, uti modò innuimus, ſuperavimus. Nequè etiam momenti alicujus ratio prohibitionis eſt. Si enim non obſtante, quod verendũ fuerit *Hariadenum Abenobarbum*, aut alium quendam Pyratarum & Latronum Ducem, ſtratagemate bellico hoc vel illo uſurum, nihilominùs licuit *Vegetio*; *Sexto Frontino*; *Johanni Jacobi de VValhauſen* & Alijs, ſtratagemata bellica paſsim colligere, aliisquè ad imitandum publicè proponere: Cur nobis vitio verti debeat, in neceſſarium uſum, prò Bonis ſimilia (Habet enim hæc res, cum bellicis iſtis inventis, aliquid commune) publicare: Etſi malè feriati quidam, eadem olìm uſurpare ſibi poſsint? Si *Guiſcardus & Gismunda*, uti eſt in *Bocatij Fabulis*, ingenioſi in hanc rem, amatorias Literas, occultâ ratione concinnare, ac illicitos concubitus, indè promovere potuêre: (De quâ re extant *Philippi Beroaldi* Verſus:

Quid non ſentit Amor? fallacem excogitat Artem "
Fœmina: Et arcanas conficit ipſa notas, "
Littera, diſſectâ celatur arundine furtim, "
Quam dat Amatori, pulchra Puella ſuo. "
Callidus hanc cannam temerè non credit Amator, "
Eſſe datam, inventas inſpicit ille notas, "
Gaudet Amans, laudatquè viam, quam Fœmina monſtrat, "
Polliciti expectans gaudia concubitus. "
Scripta docent, furtivus amor conjungere Amantes "
Quo poſsit cupidos tempore, quovè loco.) "

Quis propterea fido alicui Achati hanc Artem invideat? ut hac ratione, amicum periculi imminentis præmonere, aut eidem carceribus detento, aut alio caſu impedito, Secretum clàm omnibus, consilium ſuggerere poſſet? Veluti *Demetrius Polercetes*, vel cum eluſione jurisjurandi, quô ſilentium promiſerat, ejus generis quadam, aut certè non prorsùs abſimili Scripturâ uſus, ergà *Mithridatem* ſe exhibuit. *Plutarch: in Demet: Pol:* Abuſus certè, nihil præjudicare debet vero uſui. Id quia liquet, tuo otio, ô Bone, etiam abuti nolumus: Dummodò iſtius Uſus, te aliquantulùm commonefecerimus. Etſi enim iſthæc omnia, ociosi hominis commenta, atquè adeò pueriles ineptiæ, non nemini videri poterant, quæ nèc ad privatam, nec publicam utilitatem facerent: Tamèn ut quisquè ſuo ſenſu maximè abundet, ità & parùm ſenſus ineſſe, comminimùm perſpicillo, ei opus eſſe, cordatus judicabit, ſi quantùm momenti, in tutâ hac Secretum perferendi ratione, bellicis præſertim & alijs temporibus

neceſ-

necessarijs, situm sit, pervidere aut nolit aut nequeat. Quâ de re, ampliùs verba, cùm res ipsa, per se satis pateat, facere, meritò supersedemus. Nec metuendum erit, ne nostrâ hac *Enodatione* usum hunc ipsimet planè subvertamus, aut inutilem efficiamus; quoniam si occultandi ratio hîc tradita, nostro Hosti, aut ei, quem latere Secreta nostra volumus, suboleat; huic jam Secretum, perfectis hisce nostris, ampliùs non possit esse non in propatulo. Utut enim, fieri id quandoquè posse, demus: Respondemus tamen: Non id egimus, nec potuimus, ut omnes omninò Modos Occultè Scribendi proderemus, inquè apricum produceremus; Sed tantùm circa genera, secundùm *Authoris* consilium & filum occupati fuimus, non ut studiosi Artis hujus, ibi consisterent, sed hisce benè perspectis & cognitis, progrederentur, ac Generales istos Modos, miris iterùm Modis, variare, atquè ex illis prò libitu inter se secretò novos Modos constituere addiscerent. Quod uti factu non difficile est, ità facilè fieri possit, ut nec ipse *Trithemius*, si supereſſet, ex hujusmodi novo ac conventionali, (ut ità loquamur) seù arbitrariè electo modo scribendi Secretum, aliquem sensum colligere, ullâ ratione valeret: atquè hinc eveniret, ut ab Arte suâ Artifex in Discipulo suo, pudore prorsùs suffunderetur. Sed nec ità truncatim *Enodationē* hanc, tanquàm Membrum pulcherrimè quidem vestitum, à Corpore tamen avulsum, exire passi fuimus. Nam & totum corpus insimùl produximus, & vincula, quibus *Steganographia*, reliquis membris CRYPTOMENYTICES & CRYPTOGRAPHIAS artificiosè nectitur, ostendimus, tùm occasione eâ, in totius Artis, occultè quid alicui significandi, arcem & penetralia nos ingessimus. An bono auspicio, tuo id judicio, (sic tamen, ut si iniquus existas, causæ nostræ, non defuturi simus) relinquimus. Certè gratiam si non aliundè, hinc tamen à Te inibimus, quòd ex politioribus Authoribus, quorum Opera, aut planè impressa non sunt, aùt Exemplaria ampliùs non extant, aut difficultèr habentur, subtilissima quæquè Inventa, Artem hanc mirificè commendantia, passim hîc inserimus, atquè adeò nostris auxerimus. Nùnc ergò Vale, propediemquè ex Bibliothecâ nostrâ expecta, Deo juvante, meliora. Ex Musæo *Jetzalbfluviano*: Anno reparatæ Salutis, 1624. 27. Februar. S.

NOMI

NOMINA EORUM, QUORUM vel operâ in nostro usi sumus Opere, vel mentionem fecimus.

A.

Africanus, *pag.* 413.
Aimoinus *Monachus.* p.19.
Albertus *Magnus.* p.16. 17.
Flaccius Albinius. p.442.
Andreas Alciatus. p.383.
Alcidamas. p.432.
Alcuinus. p.282.
Alexander *Severus.* p.249.
Appianus. p.432.
Guido Aretinus. p.323.
Aristoteles. *In Præf.* p.9.437.438.
Joban Arndt. p.475.
Athenæus. p.401.
Augustinus. p.298.314.
Augustus *Octavianus Imp:* p.4. 174.
Ausonius. p.401.

B.

Rocherius Bacho, *Anglus.* p.137.
Johannes Balæus. p.138.
Johann. Barclaius. p.432.433.
Beda, *Anglo-Saxo.* p.16.282.427.
Petrus Bembus. p.372.
D. Bernhardus. p.320.
Philippus Beroaldus. *In Præf.*
S.S. Biblia. p.19.319.372.378.
Joannes Bocacius. *In Præf.*
Janus Jacobus Boissardus. p.118.
Sebastianus Brandt. p.18.
Brechtelius. p.295.
Brutus. p.416.
Petrus Bungus. p.386.
Joannes Buteo. p.352.447.489. ad 492.

C.

Vilhelmus Camdenus. p.16.
Philippus Camerarius. p.16.19.
Hieronymus Cardanus. p.5.6.15. 18.141.144.145.254.377.378. 379.400.401.402.430.433.489.
Carolus *Magnus.* p.282.
Isaacus Casaubonus. p.5.382.422.
Otto Casmannus. p.9.
M. Aurelius Cassiodorus. p.3.383.
Georgius Cedrenus. 409.416.
M. Tullius Cicero. p.4.9.270.309. 372.377.378.429.490.
Claudianus. p.328.
Appius Claudius. *In Præf.*
Philippus Cluverius. p.283.
Gabriel Collangelius. p.5.171.177. 281.286.312.313.
Columella. p.351.
Abram Colornus *Heb. Mantuanus.* p.6.185. ad 245.
Franciscus Connanus. p.439.
Daniel Cramerus, *D.* p.463.
Petrus Crinitus. p.378.
Martinus Cromerus. p.416.
Jacobus Cujacius. p.370.
Cyprianus. p.372.

D.

Dio Cassius. p.16.
Dorarus. p.282.
Janus Dousa. p.37.418.

Claudius Durerus. *p.283.*

E.

Epictetus. *p.31.*
Desiderius Erasmus *Roterodamus.* *p.4.282.429.*
Euphormio, *sive Barclaius.p.369.*
Eusebius *Pamphilus.* *p.372.*

F.

Flaminius. *In Præf:*
Cneus Flavius. *In Præfat:*
Sextus Julius Frontinus. *In Præf.* *p.402.417.*

G.

Aulus Gellius. *p.173.260.378.401.* *402. 415.*
Conradus Gesnerus. *p.18.378.*
Giessenses *Professores.* *p.9.*
Adolphus Glauburgius. *p.141.*
Rodolphus Goclenius. *p.9.*
Gorgias. *p.432.*
Johannes Goropius *Becanus.p.20.*
Ludovicus Granatensis *Monachus.* *p.422.*
D. Gregorius. *p.376.*
Petrus Gregorius. *p.3.284.383.*
Janus Grutterus. *p.372.*
Franciscus Guicciardinus. *p.356.*

H.

Johannes Hasenbart. *p.291.295.*
Heraclitus. *In Præf.*
Herodotus. *p.415.*
Hichus *Francorum Rex.* *p.282.*
D. Hieronymus. *p.301.*
Fridericus Hollandr. *p.325.*
Homerus. *p.388.*
Honorius *Thebanus.* *p.282.*
Joachimus Hopperus. *p.383.*
Horatius. *p.171.378.*
Horus *Apollo.* *p.383.*
Dominicus de Hottinga. *p.5.171.*
Magnentius Hrabanus. *p.138.139.* *140.*
Hermannus Hugo. *p.5.6.9.23.173.* *246. 264. 283.370.371.372.383.* *416. 417.*
Hunibaldus *Historiographus. pag.* *282.283.*

I.

Jacobus, *Rex Magnæ Britanniæ,* *Franciæ & Hyberniæ.* *p.381.*
Johannes Jacobi *de V Valhausen.* *In Præf.*
Jaimel, *Megalopius Rex.* *p.282.*
Flavius Jolephus. *p.417.*
Irenæus. *p.246.427.*
Isidorus. *p.371.372.382.*
C. Julius *Cæsar. pag.4.6.173.431.* *432.*
Franciscus Junius. *p.108.*
Justinianus *Imperator.* *In Præf.* *p.372.438.*
Justinus. *p.415.*

K.

Bartholomæus Keckermannus. *p.* *9.438.*
Franciscus Kesslerus. *p.434.*

L.

Laërtius. *p.382.*
Leo *Marsicanus.* *p.417.*
Petrus Lindenbergius. *p.283.*
Justus Lipsius. *p.370.371.372.417.* *418.431.432.433.*
Lucas *Minorita.* *p.427.*

M.

Macrobius. *p.378.427.*
Aldus Manutius. *p.378.*
Ammianus Marcellinus. *p.16.402.*
Georgius Mayer. *p.381.*
Hieronymus Megiserus. *p.18.*
Emanuel Metteranus. *p.418.*
Mœcenas. *p.372.*
Thomas Morus. *p.282.421.*
Sebastianus Munsterus. *p.18.378.*

N.

Joannes Nauclerus. *p.23.*
Johannes Neldelius. *In Præf.*
Nicephorus *Gregoras.* *p.416.*

O.

Fridericus Comes Oëtingensis. *p.* *321.323.324.335.336.344.348.* *425.433.*
Publilius Optatianus *Porfirius. p.* *138.139.*
Hieronymus Osorius. *p.417.*
Otfridus *Monach. V Vissenburgen-* *sis.* *p.282.*
Ovidius *Naso.* *p.378.401.416.*

P.

Paulus, *Diaconus Romanus. p.323.*
Petrus *de Abano sive Aponius.* *p.* *282.*
Petrus, *Cameracensis Monachus.* *p.342.*
Pharamundus, *Rex Francorum.* *p.282.*
Franciscus Piccolominæus. *p.9.* *10.22.*
Johann. Pierius *Valerianus. p.383.* *427.*
Plato. *In Præfat:*
Cajus Plinius. *p.3.377.378.379.* *418.432.*
Plutarchus. *In Præf.p.372.*
Poggius. *p.23.*
Poliænus. *p.402.409.415.416.*
Polybius. *p.286.431.*
Pomponius. *J.C.* *In Præfat.*
Joh. Bapt. Porta. *p.4.5.6.8.16.17.* *19.28.141.146. ad162.177.178.* *182.254.290.291.369.377.379.* *383.401. ad 404.407. ad 416.* *418.427.433.477.478.479.*
Ptolomæus. *p.124.*
Probus *Grammaticus.* *p.173.*
Erycius Puteanus. *p.3.5.182.*
Franciscus Pythæus. *p.382.*
Quinrilianus. *p.9.370.378.*
Quintus *Calaber.* *p.432.*

R.

Henricus Rantzovius. *p.283.416.*
Elias Reusnerus. *p.416.*
Cælius Rhodiginus. *p.4.378.*
Fridericus Rilnerus. *p.425.*

S.

M. Antonius Coccius Sabellicus. *p.4.*
Thomas Sagittarius. *p.9.*
Julius Cæsar Scaliger. *p.4.6.7.9.* *284.401.*
M. Daniel Schvventerus. *p.5.7.17.* *.18.19.25.146.252.288.291.293.* *295.311.359.368.404. ad 408.* *410.422.425.427.430.431.433.* *434.448.479.484.*
Thomas Seghetus. *p.185.*
Annæus Seneca. *p.372.*
Sigismundus *Abbas de Seon.p.118.*
Carolus Sigonius. *p.370.*
Jacobus de Silvestris. *p.30.360.ad* *366.374.*
Sixtus *Senensis.* *p.382.*

BIBLIOTECA NQ

Sophocles. p.432.
Jacobus Spiegel. p.370.
Suetonius. p.6.174.
Suidas. p.431.

T.

Cornelius Tacitus. p.4.
Jacobus Augustus Thuanus. p.417.
Thucydides. p.431.
Leonhardus Thurneuser. p.18.281.
Theophrastus. p.402.
Robertus Titius. p.382.
Nicolaus Trigaultius. p.394.395.
Johannes Trithemius. *In Præf.* p. 5.6.7.32.33.37. *ad* 130.133.135.136. 138.142. *ad* 146.168.171.173.177. 183 184.281.282 283 285.286.356. 368.372.377.442.443.444.447. 448.
Hadrianus Turnebus. p.370.
Tullius Tyro. p.372.

V.

Varro. p.418.
Vastvaldus. p.282.
Flavius Vegetius. *In Præf.* p.432.
Paulus Velserus. p.138.
S. Aurelius Victor. p.4.
Blasius Vigenerius. p.5.171.178.181. 182. 248. 250. 252. 254. 255. 257. 260. 262. 265. 267. 269. 272. 281. 287. 289. 290. 299. 307. 308. 309. 314. 317. 320. 327. 329. 349. 345. 354. 346. 352. 424.
Virgilius *Maro*. p.378.
Raphaël Volaterranus. p.378.

VV.

Johannes Walchius. p.5.8.15.16. 171. 294. *ad* 298. 303. 304. 305. 306. 335. 336. 338. 340. 342. 349. 380. 408. 447.
Johannes de Woësbroch. p.108.
Joannes Wouwverius. p.382.

X.

Xenophon. p.372.465.
Xiphilinus. p.16.402.

Z.

Leonhardus Zuberus. p.177.
Theodorus Zvvingerus. p.2[illegible].

AUTHO

AUTHORI CRYPTOGRAPHICI Systematis, D.S.C.

VT ferrugineo quæ Nox occultat amictu,
Mox plenâ ostendit Cynthia Clara facẽ:
Sic quoquè Gustavus nùnc detegit arte Selenus,
Tempora quæ tenebris occuluêre diù.
Magnos magna decent, verum est; Sic Luna videri
Est potis hæc, quæ non parvula Stella videt,
Sic & multa videt Gustavus acumine Mentis,
Sat doctos alios quæ latuêre viros.
Hinc fit ut Ipsius sint acceptissima Scripta,
Optet & illorum quilibet arte frui.
Hyberno Augustus Mensis ceù gratior igni est;
Sic præstant alijs Scripta Selene tua.
Sparge igitur Radios per Mundum Augusta Diana,
Quamquè dedit Lucem Sol tibi, distribue.
Sparge etiam Radios in me flagrantis amoris,
Et fac ut nunquàm privet amore tuo.
Sint mihi cum Phœbo clementia lumina Phœbes,
Me Deus & Dominus certet amare meus.
Sic ego Solsequij & Lunaris floris ad instar,
Et Phœbum & Phœben motu animoquè sequar.

H.D. ergò concinnavit,

Matthias à Jagovv, Hereditarius in Kalenberg/ *Selenicæ Aulæ, quæ est Jetzälbsluvij, prò tempore Præfectus, ipsiquè Authori à Consilijs.*

In

Honorem Authoris, D.S.C.

Lectori.

PALLAS, JUNO, VENUS, CHARITES, *Diviquè, Deaquè*
Congressi quondam sunt, JOVIS *antè thronum.*
Conquesti, tutus quòd vix CYLLENIUS *hinquàm*
MARTIS *ab insidijs carpere posset iter.*
MARS *ex adverso culpam regerebat in ipsos*
Monstrabatquè suo hoc se didicisse malo.
JUPITER *hinc dubiam cernens sic vertere causam,*
SILENO, *rixam dirimat ille, jubet.*
Qui mòx occultè scribendi repperit artem,
Scribere nè noceat, solvere nè liceat.
Vidit & admirans ænigmata cryptica Mundus,
A doctis fruſtrà quærere cœpit opem.
Cumquè adeò nullus toto existebat in Orbe
Qui secretam artem callidus erueret.
Ecce SELENUS *opem tulit hanc, monstrans tibi formam*
Scribere quâ poteris; Solvere quâ poteris.
Utere nunc Genio Lector, Geniumquè SELENI
Effer, & hæc mecum fac pia vota DEO:
Floreat & valeat, vivatquè SELENUS *in annos*
Nestoreos, Sceptrum MARTE*què & Artè gerat.*

H.D. ergo l. mq. apponebat,

Otto von Ompteda/ Hereditarius in Banesen & Nottorff/ Authori ab intimis.

In

In

Cryptomenyticen & Cryptographian.

GUSTAVI SELENI,

ἔπαινος Odarion Georgi Remi J.C.

DÆdaleæ nobis blando modulamine linguæ
Reconditos mentis dedit ſensus PARENS
RERUM aptè effari, penitusquè expromere, & ore
Exprimere; porrò pectoribus immittere, ut
Auribus argutis præſentes ſcilicèt hauſtas
Voces queant, & hi viciſsìm reddere.
ABSENTI verò (ſæpè id contingere ſvevit)
Si fortè confabularier mortalium
Quis veller, magno calami commercia chartæquè
Inventa quondam commodo, nemo neget;
At multis fuerat meritò ſecreta papyro
Ceræquè, relligio (viden?) concredere.
Nam facilè effringat temeraria dexteta utramquè.
Sunt curioſi talium quamplurimi.
Hìnc repperta fuit vitidantis acumine mentis
ARS artium: ingenioſa næ ſcientia:
Mutatis quæ litterulis, numerisquè, figurisquè.
Abſtruſa ſcribèndi Modum approbè docet.
Si quas fòrs tabulas, audax atquè improba, amico
Procùl remoto, mille milliaribus
Qui diſtet, ſcriptas, manus hèm violenta reſignet,
Fruſtrà ſinûs venabitur reconditos.
HOC ARTIS TE TE, ſtudio excoluiſſe, SELENE,
Ad usquè miraclum, probo & laudo; Hercule
Dextro, quod nemo fecit, potuitquè, patraſti:
Et nemo progredietur ulterius: ſcio.
Hìnc laudes TIBI Poſteritas canet; exſolvetquè
Laudes, IN ARTE CRYPTOGRAPHICA PRINCIPI.

Adcinebat *LUB. MERITISSIMO*

G. Remus J.C. Reip. Norimb. à conſilijs
ch Io cxxII Eidibus Mais.

Ad Germanos: Ejusdem.

Mirare, Tellus Teutonum, mirare Opus:
Miræ artis hic Liber, artis hocce magnæ Opus
A quo profanum vulgus arceo procul.
Qui naris emunctæ minùs, quis sinciput
Non ter quaterquè perpurgatum erit, procùl
Jubeo hos abesse: exesse jubeo seriò.
Refugit teri manibusquè plebeiis, teri
Hoc manibus illotis recusat planè Opus:
Sed eruditos *unicè desiderat*
Viros, ocellis Argon atquè Lynceæ
Qui noverit superare. Nil *subtilius,*
Nihil laboriosius Germania
Annis trecentis viderit; non mentiar.
Vivas, Selene, *Nestoris sæclum &* Vale.

Ejusdem, in Enodationem Trithemianæ Steganographiæ Jambici Senarij.

Sub lapide quovis Scorpionem qui putant
Latitare, falluntur nimis: turpissimè
Labuntur; errant orbe toto; non ità est.
Scribendi amicis Arte, quæ recondita,
Quæ non sit unicuiquè vulgo pervia,
Trithemius quondàm docebit Artifex:
(Manus iniquæ quandò sæpè Literas
Raptant, refignant & revelant abditæ
Nullo suo bono, bonorum incommodo)
Hinc fama vana exoritur incomptis viris,
Magicen docere; cùm nihil doceat minùs.
Facienda nulli & nemini est injuria:
Favore contrà digna perpetùm fuit,
Et vindicanda semper innocentia;
Quod Jureconsultorum in ore filij
Habent. *Bodinus* sivè *Bovillus*, sibi hoc
Habeant. Tuetur en Selenus masculè
Abbatis innocentiam Trithemii.

Madri-

Madrigale di Filippo Hainhofer, Cittadino d'Augusta.

Chiuso in angusta parte Augusto parto,
Non starai, che lodato
Da l'ingegni più rari
Andrai col Tempo al pari,
Ovunque Febo snoda il crin aurato,
Come nascosto, come,
Privo sarà di nome,
Chi tenta altrui scuoprire,
Quanto può mai celar l'arte nel dire?
Ne palesati suoi secreti l'Arte,
Scoprirà te secreto in ogni parte.

Un'altro: del medesimo.

Questa Luna, che sorge,
In grembo quasi à l'orse,
A i Lidi più remoti il lume porge.
Luce, & non mai tramonta,
E nell'Arlante forse,
Più chiari spiega i rai, che dove sponta
Cinthia così più suole,
Risplender lungi, che congionta al Sole.

AD

AD

GUSTAVUM SELENUM.

1. In

Enodationem Steganographiæ, Carmen Lusorium.

Ritthemij Abbatis, dùm clarâ luce reponis
Artem, quam miris texerat ille modis;
Subrisit Vates; solitasquè recurrit ad Artes,
Nec cœptis istis, dixit, inultus eris.
Nec mora, SPIRITUUM *circùm glomerante, vocatâ*
Turbâ, incantando carmina dira vibrat.
Carmina, queis fidi GUSTAVI *augustæ* SELENI
Erueret nodis, nomina ritè suis.
Ad quæ prosiliens, qui primus honore PAMERSIEL
Horrisono voces, evomit ore, truces:
Hakul Gavoseti, Visodrum Xydreal Uvyn
Zehnablu Progodset Rhidue Nagdeory.
Excipit. Hà rectè! Vates dùm prodere nostra,
Et fœtum oppertum prostituisse juvat;
Ecce tuum prodis quoquè, quod latitare volebas
Nomen, adhinc volitans, docta per ora virûm,
Quâ latebris nostra utrinquè occultavimus, ECCE
Hinc atquè hinc lucem concipiunt penitùs.

2. In

Totum Systema

Carmen Applausorium.

SIc est, mi bone Præsul, indè fama
Ingens exoritur, TIBI & SELENO
Et par surgit utriquè laus; sed hoc te
SELENUS superat, quod omne punctum
Tàm docto, numeris & absoluto
Quo PALLAS stupefacta ter, Libello
Confertim tulerit STENOGRAPHORUM
Quantùm unquàm fuit eruditionis.

Faciebat
Matthias Bortius J.U.L. Auctori ab intimis,
& Consul Soltqueldensis.

AD

AD

G. SELENUM.

AUgustissime principum virorum,
Prudentissime principum virorum,
Humanissime principum virorum,
Qui quantùm reliqui, ocio jocisquè,
Qui quantùm reliqui meto aut amore
Perdunt temporis, eruditioni
Impendis sapientiæquè libris;
Quorum copia cùm tibi parata
Sit tanta, ut titulos tenere solos
Infixos animo labor sit ingens,
Tu ceù bibliotheca viva, calles
Græcus, Gallus, Iber, Latinus idem
Quæ vel Græcia condidit vetusta,
Quæ vel Gallica svada vel Latina,
Quæ scripsêre Itali, aut graves Iberi.
Ergò hinc instàr apis, vagatus inter
Campos floriferos & ampla tempe
Humanæ atquè sacræ eruditionis,
Ingenti studio & labore promis,
Quod totus stripeat colatquè mundus,
Quod totum recreet juvetquè mundum.
Salve Semideûm propago, salve
Augustissime principum virorum,
Prudentissime principum virorum
Humanissime principum virorum,
Tantò augustior omnibus futurus,
Per cultum sapientiæ eruditæ,
Quantò rariùs est vacare Libris
Terræ numina Principesquè mundi.

Auctoris D. M.C. Medicus,
MELCHIOR BRELERUS.

THE ASTOR LIBRARY NY

In

In

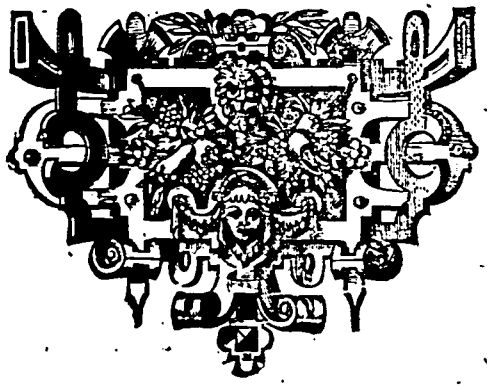
GUSTAVI SELENI

Principis τριπαιγνίου Opus, immortalitate dignum.

ARtibus Arma, Armisquè Artes defendere, quondam
Jull erat hæc Virtus, Jull erat Ingenium.
Fama vetus taceat; Majora in Principe sunt Hoc,
Ingenium & Virtus cum PIETATE, *Bona.*
I Liber & loquere Auctorem: Nequè thus, nequè scombros
Formida, dùm Sol occidit atquè oritur.
Lucifer astrorum populum stellasquè tribules
Vincit; Tu vincis Lumine Trithemios.
Nonnè vides, ut Musa tibi ridetquè favetquè,
Ut sunt in laudes cuncta diserta tuas?

Scribeb. Norib. Mense Martio,

M. Joh. Saubertus Diaconus
Ægidianus.

De

Mirabili Cryptographiâ GUSTAVI SELENI.

QUi dixit cunctas per terras, perquè profundum
Cœlum, per tractus æquoris ire DEUM,
Divinâquè animâ informare animalia cuncta,
– Mens illi solers, ingeniumquè fuit.
Hoc in te egregiè apparet, perdocte SELENE,
Qui linguas vivis persimilesquè facis.
Sic cedit rerum novitate extrusâ Vetustas,
Sic res sunt omnes maxima cura Duci.
O felicem hominem, de cœlo Juppiter alto
Cui tantùm mentis cessit habere suæ!

L. M. Q.
deproperavi
Elias Ebinger.

In

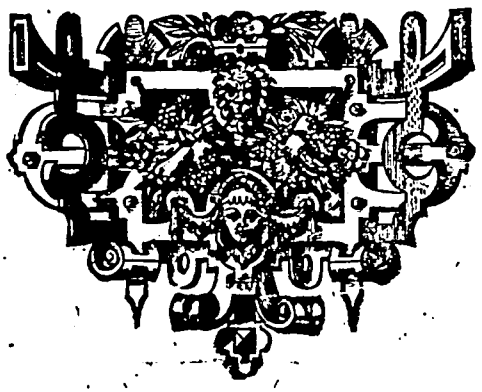
Cryptographicen GUSTAVI SELENI.

Epigramma.

REfidiâ in tantâ secli, tantaquè malorum
Colluvie, quibus heù! tempora nostra scatent:
Vir sapiens meritò cordis Secreta recondit,
Nec facilè effutit, quæ reticenda videt.
Res divina etenim, præstare silentia rebus,
Imprimere & labijs casta sigilla suis
At quoniam fidis hæc vita careret amicis:
Exoptanda homini vix ea vita foret.

Inventa est, paucis cordis secreta revelans
Ars Cryptographice, mystica, diâ, sacra.
Hanc quia tam facili methodo, doctaque SELENUS
Tradit, divini ceù specimen genij:
Est quod agant grates pariter Sapiens & Amicus:
Auctori & Vitæ stamina longa rogent.

M. Petrus Meyderlinus, Collegij Evangelici Ephorus, Augustæ Vindelicorum, accinebat.

GUSTA-

GUSTAVUS SELENUS.

Anagramma:

Augustus es, Lun' es.

DE Cryptographiâ me dicere multa parantem,
Quantus siet Liber iste & Author illius,
Auriculam vellens monuit Pararæus Apollo,
Hisquè increpans affatur ultrò vocibus:
Quid mihi *Gustavum*, Quid Tu illustrare *Selenum*,
Inanibus paras misselle laudibus?
Augustus Gustavus hic est, hic *Luna Selenus*,
Ut nomen ac cognomen ipsum comprobant.
Augustos augusta decent, cultique Marones,
A Sole solo Luna lumen * concipit.

Job. Honthemius Ubius.

* non aquivis Poëtastro.

Ejusdem ECHO, in idem præcedens Anagramma.

ECquis hic *AUGUSTUS*? natumnè è Stirpe putemus
Magnatum? *NATUM*. Siccinè Nais? *AIS*.
Eccur *LUNA* cliet? magis hinc magis atquè patescet
Illius an nobis conditio? *DITIO*.
Jam Liber hic, dignusnè Tibi est volvi atquè revolvi?
EVOLVI. Id si quis fortè negaret? *ARET*.
O Scripturarum, *RARUM* genus atquè volumen!
LUMEN. Quale micat Solis ab orbitâ? *ITA*.
Quin suprà astrorum fulgorem hunc judico. *DICO*.
Tantaquè vix Phœbus lumina præbet. *HEBET*;
Jamnè hostes hic arte docet vitare libellus
Astutâ? *TUTA*, fallerequè egregiè?
REGIE, & insidias prænoscere? *NOSCERE*: Naruquè
Scire Virum hinc technas perfacilè est. *FACILE EST*.
Scilicèt ùt possis ab ijs tibi ritè cavere? ?
VERE, improvisò ne pereas, *PER EAS*.

Rarae ea opes, quas habit proclive aliundè parare.
RARÆ, & quæ superent Sardonychas. ONYCHAS.
Id genus edoceat qui Te mysteria, nullus
Extat in Orbe liber, crede mihi, EDE MIHI.
Ordine nam perhibet, quæ res retegenda, TEGENDA,
Quoquè modo id deceat confieri. FIERI.
Quisquis es ergò, teras Opus hoc, relegasquè, LEGASQUE,
Mille putesquè Artes indè patere. TERE.
Usquè tere, assiduos Cryptographice ista repositi;
POSCIT. Ama, datur hâc nam tibi lege. LEGE.
An prodire nefas? NÆ FAS, lucemquè videre?
E RE. Librum inquam hunc fasnè latere? TERE.
An (quod opinetur Vulgus rude fortè) futurus
Futilis hic Labor est? UTILIS HIC LABOR EST.
Nùm dulces fructus mox proferet? O FERET. *Ergò*
Jure Patrem Authorem Patria clamat? AMAT.
O quanta hæc animis præpandit lumina LUNA!
UNA. Vir AUGUSTI *hic quàm benè nomen habet!*
OMEN HABET, *Populi dùm rem feliciter Author*
Auget & amplificat, condecorat. DECORAT.
Promovet hic pacem Martemquè ARTEMQUE. *Putasnè*
Dignum hunc, ut scriptis digna brabeia ferat?
EIA FERAT, *Sertisquè Deus quem cingat ephæbus?*
PHOEBUS, Pierides concelebrent? CELEBRENT.
Jam satis est, nequè enim nostrâ Te est ampliùs æquum.
Nympha, fatigari voce petacè. TACE.

Aliud Anagramma.

GUSTAVUS SELENUS.

Vales gustu, sensu.

Ad D. Authorem.

QUisquis es (esse autem Divis Genitoribus ortum
Crediderim) eximio *gustu sensuquè* peracri
Næ GUSTAVE *vales*, vulgaria quippè palatum
Cuncta tuum temnit, tantùm sibi fercula poscit
Æmula Divotum dapibus, quæ pascere mentem,
Et satiare famem valeant, quâ ardescis in Artes,
Virtutesquè bonas. Hæc sunt tua liba, placentæ,
Lautitiæquè epulæquè tuæ, hæc bellaria, præ queis
Murenæquè latus, lepores & hiantia spernis
Ostrea, vel quæcunquè gulosus Apicius optet.
Sola tuo sapiunt Sapientûm Scripta palato,
E quibus, ut Tibi delicias excerpere possis,
Perlegis extremo Libros vel ab Orbe petitos,
Herculeoquè labore notas, quæcunquè figuris
Insolitis conscripta vides, quæcunquè character
Occulit ambiguus, quæcunquè obducta tenebris
Atquè invisa jacent, mox Dijs in luminis auras
Pervigili studio prodis quodcunquè repertum est.
Nempè suâ ferulâ subducto ità cœlitùs igni
(Per ferulam *Sensum* prisci accepêre Poëtæ:)
Humanum variâ quondam genus arte Prometheus
Instruxit, velut ipse novum mortalibus infers
Hoc Cryptographico nùnc Tute volumine lumen.
Næ *gustu* GUSTAVE *vales*, *sensuquè* peracri.

Aliud Epigramma, ad D. Authorem.

Allor, an hoc me Anagramma tuo de Nomine vero,
Dequè tuâ certum conditione facit?
AUGUSTI *latè præsint ditionibus, Orbem*
Illustrat radijs candida LUNA *suis.*

Allusio ad Nomen D. Authoris.

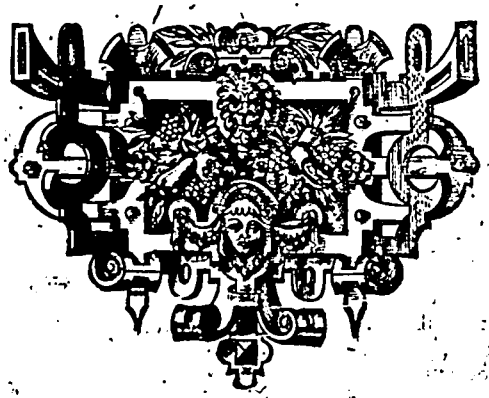
Ileni formâ sub simpliciore tegebant
Mysteria olim maxima ac recondita.
Silenum pueri sacra & divina canentem
Mnasilus & Chromis audiêre carmina.
Silenum Regem, simùl Augüstumquè Vetustas,
Ut SemiDeum venerata prisca creditur.
Illustrat radijs Orbem de nocte, Σιλήνη
Vocata Græcis, *Luna* sed Quiritibus.
Tu quoquè, *Gustavi* nudo sub nomine, totum
Scriptis *Selene* Orbem sacris illuminas.
Quis te *Silenum* neget AUGUSTUMQUE SELENE?
Quis esse Te *Selene* LUNAM haud dixerit?

Aliter.

Res tegis augustas nobis, retegisque; Vocari
Quis Te Silenum *jure* Selene *neget!*
Silenus *Phœbum superavit & Orphea cantu,*
Movit & hoc quercus, saxa trucesque feras;
Tu tamen hunc etiam Victorem vincis & affers,
Ob quas inventas gaudeat Orbis, opes.

Ad D. Authorem de præsenti Opere: Tetrastichon.

Ostra latere facis Secreta, aliena patere.
Quid nisi delapsum es Numen ab axe Poli?
Quid nisi Luna nitens, Pandora, ancile Deorum?
Oedipus es, Sphinx es, Vive Selene diù.

Eteo-

Eteostichon de Operis h. Editione.

EDIDIt (Ins IgnI Phœbo aspIrante LaborI)
DIV Inâ præstans arte SeLenVs OpVs.

Joh. Honthemius Ubius.

Ejusdem Distichon Dædalicum, seu Cubus, in quo, tàm Hexameter, quàm Pentameter Versus, in unâ eademque tabulâ, legenti compluries occurrit.

Ad D. Authorem.

Occulta inquiris, cælas cælanda perite.
cculta inquiris, cælas cælanda perite. A
culta inquiris, cælas cælanda perite. Ar
ulta inquiris, cælas cælanda perite. Art
lta inquiris, cælas cælanda perite. Arti
ta inquiris, cælas cælanda perite. Artif
a inquiris, cælas cælanda perite. Artifi
inquiris, cælas cælanda perite. Artifi
nquiris, cælas cælanda perite. Artifici
quiris, cælas cælanda perite. Artificis
uiris, cælas, cælanda perite. Artificis r
iris, cælas cælanda perite. Artificis re
ris, cælas cælanda perite. Artificis res
is, cælas cælanda perite. Artificis rese
s, cælas cælanda perite. Artificis resef
cælas cælanda perite. Artificis resefr
ælas cælanda perite. Artificis resefru
las cælanda perite. Artificis resefruc
as cælanda perite. Artificis resefruct
s cælanda perite. Artificis resefructr
cælanda perite. Artificis resefructra
ælanda perite. Artificis resefructraq
landa perite. Artificis resefructraqu
landa perite. Artificis resefructraque
andaperite. Artificis resefructraquec
ndaperite. Artificis resefructraquecr
daperite. Artificis resefructraquecre
aperite. Artificis resefructraquecred
perite. Artificis resefructraquecrede
erite. Artificis resefructraquecredep
rite. Artificis resefructraquecredepr
ite. Artificis resefructraquecredepro
te. Artificis resefructraquecredeprob
e. Artificis resefructraquecredeprobi.

Alii:

Occulta inquiris, cælas cælanda perite;
Artificis res est utraque, crede, probi.

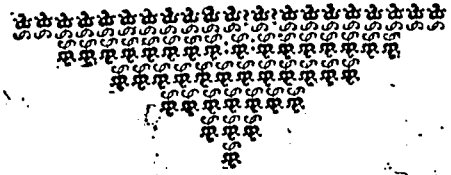
ALIUD DISTICHON DÆDALICUM,

què Versus CRYPTOGRAPHIÆ SELENICÆ, non totiès etiam (distinctis tamen Cubis)

MagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſVsabaXe
aMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſVsabaX
gaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſVsaba
ngaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſVsab
angaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſVsa
SangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſVs
eSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſV
LeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLapſ
eLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLap
néLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrLa
eneLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIrL
peneLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVIr
rpeneLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôVI
otpeneLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ôV
borpeneLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,ô
IborpeneLeSangaMagnaSeLeneprobIsDas,
sIborpeneLeSangaMagnaSeLeneprobIsDa
DsIborpeneLeSangaMagnaSeLeneprobIsD
aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLeneprobIs
s,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLeneprobI
ôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLeneprob
VôS,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLenepro
IVôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLenepr
LrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLenep
aLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLene
paLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeLe
ſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaSeL
VſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaSe
sVſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagnaS
asVſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagna
basVſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMagn
abasVſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMag
XabasVſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSangaMa
eXabasVſpaLrIVôs,aDsIborpeneLeSaogaM

Idem:

Magna SeLeneprobIs Das,ô VIr LapsVs ab aXe

Obe

IN QUO, PRÆTERQUAM, QUOD UTER-

editæ, sed conscriptæ Annum 1622^mum complectitur, mul-

Lectori legendus repræsentatur.

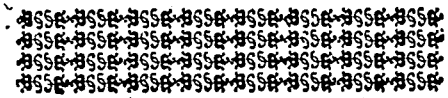
Obenè!tVMVLtosVIVeSeLeneDIes.
bObenè!tVMVLtosVIVeSeLeneDIe
ebObenè!tVMVLtosVIVeSeLeneDI
neb Obenè!tVMVLtosVIVeSeLeneD
è!neb Obenè!tVMVLtosVIVeSeLene
tè!neb Obenè!tVMVLtosVIVeSeLen
Vtè!neb Obenè!tVMVLtosVIVeSeLe
MVtè!neb Obenè!tVMVLtosVIVeSeL
VMVtè!neb Obenè!tVMVLtosVIVeSe
LVMVtè!neb Obenè!tVMVLtosVIVeS
tLVMVtè!neb Obenè!tVMVLtosVIVe
otLVMVtè!neb Obenè!tVMVLtosVIV
sotLVMVtè!neb Obenè!tVMVLtosVI
VsotLVMVtè!neb Obenè!tVMVLtosV
IVsotLVMVtè!neb Obenè!tVMVLtos
VIVsotLVMVtè!neb Obenè!tVMVLto
eVIVsotLVMVtè!neb Obenè!tVMVLt
SeVIVsotLVMVtè!neb Obenè!tVMVL
eSeVIVsotLVMVtè!neb Obenè!tVMV
LeSeVIVsotLVMVtè!neb Obenè!tVM
eLeSeVIVsotLVMVtè!neb Obenè!tV
neLeSeVIVsotLVMVtè!neb Obenè!t
eneLeSeVIVsotLVMVtè!neb Obenè!
DeneLeSeVIVsotLVMVtè!neb Obenè
IDeneLeSeVIVsotLVMVtè!neb Obe
eIDeneLeSeVIVsotLVMVtè!neb Ob
seIDeneLeSeVIVsotLVMVtè!neb O

Idem:

Obenè!tV MVLtos VIVe SeLene DIes.

Humilim. Devot. ergò I. m. accinebat,

Idem Johann. Honthemius Ubius.

In

In

GUSTAVI SELENI Cryptographicos Libros.

Eu cœca filo rexerat vestigia
Monstri à biformis cæde digressi ducis
Reginæ amantis Dædalus miserans vicem:
Laboriosis atquè doctis paginis
Pandit SELENUS *anxijs mortalibus*
Obscura sensuum involucra, largiter
Et NOCTILUCA *clariùs multò face.*
Jam non SELENUS *ille, non est. Phœbus est.*

De eodem Joannis Trithemij ob Stegano-graphiam Magices insimulati vindice.

Cheronta multis integrum arcanis notis
Motum ire visus horridisquè vocibus
Vir elegantis ingeni Trithemius.
Retexit artes non malas imò utiles.
Curâ SELENUS ingenique acumine,
Probiquè famam absolvit à probro viri.
Prodesse vivo quilibet forsan queat:
At mortuo prodesse non cujuslibet.

Ad ejusdem Prænomen allusio.

AUGUSTA *mens est; nomen* AUGUSTUM *est tibi:*
AUGUSTUM *avorum nomini est decori genus;*
AUGUSTA *magnæ est fama virtutis comes.*
AUGUSTA *restant fata, queis dignus clues.*

Ab eodem benignè acceptus, liberaliter habitus dimissusquè; cultui & gratitudini tellandis

THOMAS SEGHETUS F.

GUSTA-

GUSTAVO SELENO, D.S.C. Opus Steganographicum adornanti;

Herculeos celebrent alij jactentquè labores,
Sit mihi GUSTAVI dulce labore frui:
Carminis Artifices jactet veneranda Vetustas,
Quos Orpheus inter primus, opinor, erat
Quem cantu traxisse feras, & flumina fingunt,
Threiciâ, (mirum!) detinuisse lyrâ:
Quem fidibus movisse canunt Plutonia regna,
Eumenidasquè atras, Cerbereumquè canem.
Tolle Poëtarum nugas, & vera repone:
Utilius profert hisce SELENUS Opus.
Dùm tales mirâ docet arte fideliter artes
Quæ superant Melicas utilitate Deas.
Undè etiam hunc ipsos Vates, celebrare SELENUM,
Silenumquè ipsi postposuisse decet.
Nè tamen hoc (moneo) quisquam è vulgaribus ausit,
Sed cujus cingant laurea serta comas.
Ipsum Silenum fas est laudare SELENUM.
Divus hic: In magnis mî voluisse sat est.

debitæ subj. & humil: devot. ergò accinebat,

Andreas Ludovicus Schopperus, D. Authoris Consil.

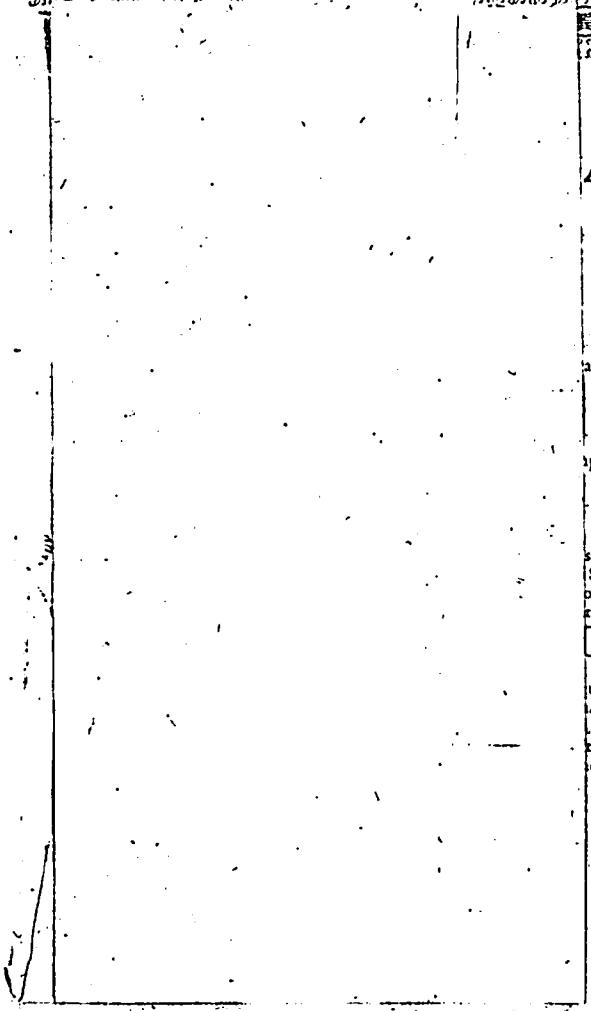
THE ASTOR LIBRARY NY

INDEX

INDEX ERRATORUM.

Errata, quæ, fervidiori opere, præter ſpem irrepsêre, Lector bene vole, antequàm te Lectioni accingas, ad indicem hunc corrigere nè graveris. Ita nihil eſſe, quod ſe ampliùs morari poſſit, confidimus.

Pag. 1. lin. 4. inf. dele &c.
p. 15. l. 7. ſubolfaciat.
p. 18. l. 6. af. Idiotiſſimum.
p. 29. l. ult. poſt 18 literâ. inter e & 2, inſeratur e.
p. 33. l. 17. occupatos, l. antep. neſtenda.
p. 37. l. 11. diſtinguantur, l. 18. Idiotiſmo, l. 22. Alludit.
p. 40. l. 35. Cap. Seq.
p. 45. l. 3. ſaptquè, l. ult. deſpicis.
p. 54. l. pen. preces.
p. 57. l. 7. a f. Drelnoz.
p. 64. l. 29. Ignorantia, l. pen. donarunt.
p. 69. l. antep. oſtendet.
p. 73. l. 10. ſubdividitur.
p. 74. l. 17. Bemguitati.
p. 75. l. 31. laudabilem.
p. 91. l. 22. anderm.
p. 96. l. 8. inf. magna.
p. 97. l. 3. tempera, l. 6. Pherden.
p. 98. l. pen Johans Berg.
p. 108. l. 29. dele, *uti & ſequentibus.*
p. 111. l. 6. ſimplex ac, l. pen. quieti.
p. 129. l. 10. & 11. perfectiſſimè.
p. 135. l. 16. 17. conſignificans.
p. 139. l. 15. af. Publilius.
p. 142. l. 4. adoptatio, l. 32. 33. dividendo, l. pen. & ult. ordines.
p. 146. l. 5. alia & diverſa.
p. 148. col. 6. l. 10. atque.
p. 187. l. 5. af. hanc a latere.
p. 244. l. 16. unum poſt aliud, l. 18. intuitum, l. 11. af. evadat.
p. 245. l. 9. af. præmittet.
p. 249. l. 16. Libycos.
p. 251. l. 9. in quolibet.
p. 255. l. 4. af. vacantibus.
p. 258. l. ult. intuitu.
p. 266. l. 2. ab initio (ſcilicèt Dictionis.)
p. 272. l. 29. quam.
p. 273. l. 4. a f. Lib. ſeq. Ibid. tranſpoſitionis. l. ult. dele, &c.
p. 275. l. 9. dele *ſi.*
p. 277. l. 10. af. In tabulâ, ſequentia verba, *(Hac triplici proceſſu conſtat)* ſtatim ſequantur, *cap. 23.*
p. 279. l. 15. quæ quaſi.
p. 283. l. 2. af. Quod.
p. 297. l. 13. af. ſcenit,
p. 305. l. 8. af. Linea.
p. 314. l. 9. ejus.
p. 316. l. 8. directò.
p. 319. l. 4. af. deprahenduntur.
p. 320. l. 15. 16. in numeris prò o, repone 9.
p. 320. l. 13. locus erit : Imo etiam. Ibidem, Schem. Muſicali, dele ab initio, unam nam ex iſtis quatuor ſe inſequentibus quartâ linea. *Ibid. l. 4. af.* prò *a ſiniſtro,* leg. *ab imo.*
p. 322. l. 15. Inverſa.
p. 323. l. 21. & 22. polluti. l. Abij.
p. 324. l. 6. Opera verò pretium.
p. 332. l. 11. & 12. mirabilia.
p. 340. l. 18. & domus tua parieti, l. 16. af. emiſſijs, l. 16. 15. af. omnigenorum animantium.
p. 342. l. 10. accuratè.
p. 343. l. 4. ubi.
p. 344. l. 13. & 9. af. in Diſcantu.
p. 348. l. 7. c. 19. b. Libri.
p. 368. l. 5. af. huc etiam.
p. 370. l. 2. dele &c.
p. 378. l. 14. af. excudit.
p. 379. l. 6. innumeris.
p. 380. l. 27. perſcribere.
p. 381. l. 4. af. diſplicere.
p. 386. l. 31. 32. Neceſſarió, l. 13. af. Veriſimile.
p. 392. l. 2. imperant.
p. 395. l. 20. legent.
p. 400. l. 7. inſtitui, l. 5. af. de ligno.
p. 401. l. 12. a f. conſcia tergum.
p. 402. l. 14. a f. non renitor.
p. 412. l. 23. Literis, l. 4. ſubdiſtinctionibus.
p. 414. l. 4. a f. latte.
p. 419. l. 29. divinum illud.
p. 423. l. 10. a f. exhibere. Res.
p. 429. l. 12. Simile.
p. 432. l. 1. negligunt?
p. 433. l. 14. prominens.
p. 445. l. 29. indifferenter.
p. 450. l. 16. ſymboloque, l. 19. Ut militem.
p. 454. l. 17. Conventum auguſtum.
p. 456. l. 11. af. invicem,
p. 458. l. 15. modò.
p. 461. l. 24. protrſil.
p. 463. l. 11. pedes.
p. 465. l. 3. a f. detrectarent.
p. 468. l. 1. metari. l. 3. af. monitorio.
p. 469. l. 26. mota.
p. 486. l. 7. dele notam §.
p. 487. l. 10. af. Maij.

Æ

arum

pè Manifeſta-

Literarum.

Scribendi
onis Inſtru-
tum.
in quâ
ec quâ

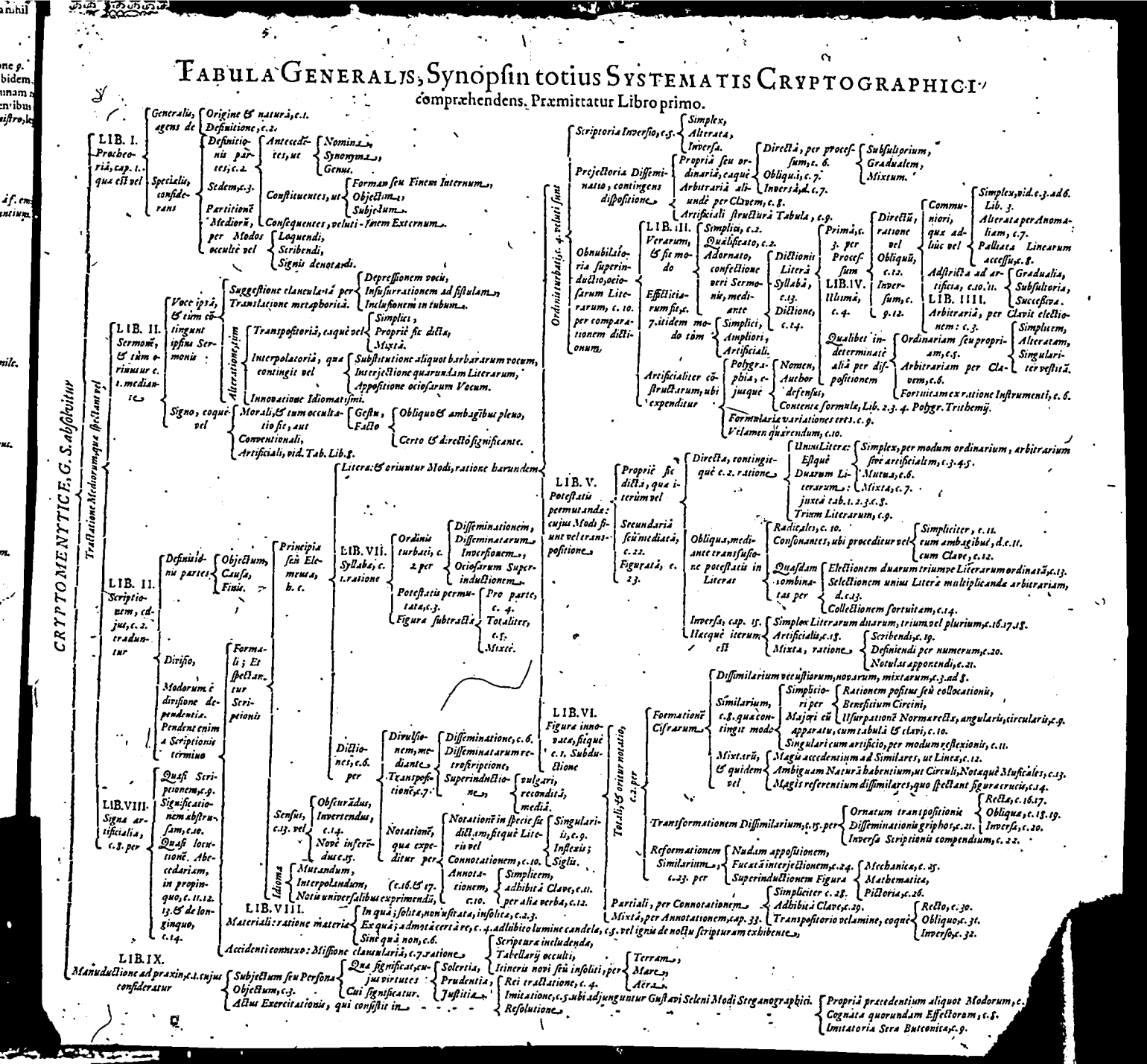
uens neceſſa-

tarum
egocia.

CAPUT

TABULA GENERALIS, Synopsin totius SYSTEMATIS CRYPTOGRAPHICI

comprehendens. Præmittatur Libro primo.

INDEX ERRATORUM.

Errata quæ [illegible] irrepsêre. Lector bene[vol]

LIBER PRIMUS.

De NATURA CRYPTOGRAPHIÆ

TABULA Synopsin hujus Libri continens

- CRYPTOGRAPHIA nostra, ab Auctore sic dicitur
  - Prothecriâ in Lib. 1. Estque vel
    - Generalis, quæ agit de
      - Origine & Naturâ, c. 1.
      - Definitione, c. 2.
      - Nomine, quòd etiam vocetur
        - Cryptologia
        - Steganologia
        - Steganographia
        - Polygraphia
        - Ars Notarum & Ciferarum
        - Cryptomenytice
        - Synthemologia
        - Semæologia.
      - Genere, quòd sit Ars.
      - Fine
        - Externo, Secreti nempè Manifestatione
        - Interno, Occultatione nimirùm Secreti, præcipuè per Scripturam, ubi consideratur
          - Positio
          - Figura
          - Ordo
          - Potestas
          - Literarum.
          - Modus Scribendi
          - Scriptionis Instrumentum.
          - Materia: in quâ; ex quâ
          - Finis
          - Consequens necessarium.
      - Definitionis Partibus d. c. 2. nempè.
    - Specialis, quæ tractat, de
      - Sede, c. 3.
      - Objectis, veluti sunt
        - Res Sacræ
        - Scientiæ rerum occultarum
        - Res arduæ & magna negocia.
      - Subjectis, Cui, uti sunt
        - Eruditi,
        - Amici Absentes,
        - Nosmetipsi.
      - Partitione Tractatus, cap. 4. in Modos
        - Occultè Loquendi
        - Per Signa quasi Loquendi
        - Occultè Scribendi.
  - Tractatione Principiorum seu Mediorum, in Lib. 2. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. A. Gymnasiâ, in Lib. 9. & ultimo. M.

CAPUT PRIMUM.

Continens Introductionem Generalem;

ubi & de Origine, Necessitate, Conditoribus hujus Artis, & Authoris Consilio, disseritur.

PARUM ESSET, SI TANTUM HOMINI INtelligere, & secùm ingeniosissimè omnia, quæ sciri possunt, excogitare datum, non verò simul concessum esset LOQUI. Sed quos limites, *inquit Erycius Puteanus, in Orat: 13. de palæstr: bon: ment:* solertia humani patitur ingenii? Postquàm illud sivè naturæ, sivè industriæ miraculum eviluit, tentavit quisque etiam sinè voce loqui. Parùm erat, indicium animi, ministeno formare vocis, nisi & absentes, posteriquè audirent. Prorsus imperfectum linguæ ingenium mortales censuerunt, nisi & calami usus accederet: *Scriptio scilicet. Scribendi hoc inventum admodùm subtile, undè & Ars Scriptoria, Hebræis, eo nomine per excellentiam, uti observavit* Petrus Gregorius, lib: 16. Art: Mir: c:11. *honestatur; & admirandum maximè. Si enim mirabile est, & propè divinum quoddam, dicente eodem* Gregorio, c. 2. lib. 16. de Republ. *beneficium, mentis notas exprimi, per verba articulata, accedente consensu significationis; certè vocis fugientis sonitum, mentemquè retinere Literis & Signis, longè mirabilius & utilissimum erit, non tantùm præsenti, sed etiam futuris sæculis. Accedit, quòd nihil magis mirum esse possit, quàm tàm pauculis Literis, quæ omnes omninò sunt viginti tres, tot tàm varia, in omnibus linguis nomina constare, quæ sibi singula sunt dissimillima: Esse autem adhùc vocabula ferè infinita, nondùm excogitata vel audita, quæ quilibet posset sibi fabrifacere. Illud verò facit quasi hanc rem incredibilem, nisi oculis ipsi usurparemus, tot & facta & ficta esse vocabula, tantùm ex Consonantibus, Vocalium interjectu sejunctis: Quæ si pronunciari possent, ex solis Consonantibus facta, sicut possunt scribi, Deus Bone! quanta, quàm incredibilis, novorum verborum vis, indies conflari posset? Nec minùs utile, istud ipsum Inventum, uti verissimè dixit* Plinius, lib.14.c.11.Nat.Historiæ. *Hujus unius rei usu, scimus maximè constare, Humanitatem Vitæ, Memoriam ac Hominum Immortalitatem. Inservit enim* Humanæ Vitæ, *quandò cum absentibus & longissimè distantibus, bus beneficio, nobis licet conversari. Consulit* Memoriæ: *Scriptura quippè, secundùm* Cassiodorum lib. 15. Varior. *humanorum actuum servatur fidele ministerium: Ac denique confert* Immortalitati, *cùm Posteritatem per eam prospicere possimus, immortalesquè ipsi, quodammodò evadere valeamus.*

mus. Uiùt verò tanta hujus rei utilitas sit, non defuêre tamen, qui Scriptionem & Literas, virus & publicam pestem (quò etiam spectat Fabula Cadmi, Serpentis extincti dentes, in terram seminantis: vide Desiderii Erasmum, in Dial: de Pronunciat:) *indigitare non erubuerunt, & abusu hominum remotam longissimè, voluerunt: ut de Thamo,* Cæl. Rhod. lib. 22. c. 15. *De nonnullis Gentibus,* Sabell. Enneid. Tom. 1. *Dequè Licinio Imperatore,* S. Aurelius Victor, *referunt. Qui tamen, dùm ejusmodi, prava & detorta mentis conceptus, temerario ore effutiunt, digni essent, ut cum abolitione, quam cupiverunt Literarum & Linguæ exsectione mulctarentur. Ut enim non minor Linguæ quàm Literarum abusus; Ità planissimè stoliditatis suæ argumentum, hacce temerariâ (Eo namquè ipso, vel ipsâ linguâ abutuntur) reprehensione præbuerunt, parùm attendendo Literas ipsius Vocis, Voces verò Mentis seu Conceptus esse Imagines. Longè igitur rectiùs, si modò linguæ periculum, quod vel æquissimo Rhadamanti decreto, impendebat effugere maluissent, longè, inquam rectiùs utiquè fecissent, ut intrà abditissimos mentis recessus, istiusmodi detorta judicia, retinuissent, secumq; emori passi fuissent, quàm malum semen, ministerio rei bonæ, frvè Loquela, in alienum agrum spargere, temerario ausu tentassent. Sed hæc latiùs persequi, non nostri est instituti. Id tamen negare nequimus, Scriptionis præter abusum, quædam ulterius esse vitia & damna. Quemadmodum enim, nec omnia, nec apud omnes, nec omnibus eloqui; ità nec scribere expedit atquè convenit. Et tamen summè sapissimè necessarium est, ut vel Posteris, sed non nisi Eruditis, vestigia rerum abstrusarum relinquantur: vel Amicis Absentibus, negocia nostra, sinè periculo manifestentur. Quarè si Ars quædam daretur, quæ isti, frvè vitio frvè damno mederetur, eampse nonnè ambabus amplecterentur manibus ac laudaremus? Et sanè in eo, audacia humana, terminos sibifigi, passa non est, sed illud PLUS ULTRA, studiosè & hic sectata est. Inventis enim Literis, atquè ad perfectionem suam deductis, jam in promptu erat omnibus, quod Literis repræsentabatur: Eccè, cùm id nec publicè nec privatim, ità promiscuè usui esse videbatur, inventa ratio est, quâ Literarum jubar, undiq; splendescens, aut nebulâ obduceretur, aut Imaginum mysterio involveretur, aut characterum subindè affectatâ novitate, aliquantùm evaneseceret. Ità Ægyptii, qui Literarum Inventores perhibentur,* Tacit: lib: 11. Annal. *Notas illas Hieroglyphicas simùl adinvenerunt: de quibus nos remissvè agemus,* infrà Lib. 7. c. 14. *Sic tota Sapiens Vetustas, olim Sacras & Occultas scientias, occultè scriptas reliquit: Et* Cicero, Cæsar, Augustus, *summi bello ac pace viri, ut prætereamus alios, Cryptographiâ usi sunt. Quod latiùs explanatum, à* Joh. Bapt: Portâ, Lib. 1. de Occult: Lit. Notis, c. 2. & 4. *hic omittimus. At cum rudia ista, prisci ævi Commenta, sagacissimo hujus nostro seculo, minimè satisfacerent, & prorsùs inutilia viderentur, demonstrante* Portâ, d. lib. 1. c. 14. *Ut in illa, rectè quadrare posset, illud* Scaligeri, » Exerc. 327. *dicentis:* Institutum hoc, non tàm Artem, quàm impostu-

ram aut delirium esse: *Indè factum est, ut nostrâ ætate, non tantùm non defuerint, qui, quas in vulgus promiscui noticiam devenire noluerunt, res illas, publici juris aliàs factas, mirè obvelarint, veluti gratiâ Exempli, de* Trithemii Opere Steganographico, *debinc planum faciemus: Verùm etiam certatim Viri doctissimi prodierint, qui artificiosissimis inventis, Institutum hoc, ad communis maximè vitæ usum, excoluerint, & ad Artis fastigium, præclarè provexerint: ùt post* Trithemium, *recensere possumus,* Caiaubonum, Vigenerium, Collangelium, *Gallos:* Cardanum, Portam, Walchium, Schvventerum: *Et qui præterea hanc rem attigerunt,* Puteanum, Hermannum Hugonê, *& Alios. Sed qui, quæ ità variè dispersa reperiuntur, in unum collegerit, inquè unum corpus, ac Artis quoddam Systema redegerit, invenimus neminem; licèt* Porta, *& qui illius vestigia, patriâ linguâ, passim legit,* Schvventerus, *quadantenùs Methodum adhibuerint, sed in quâ multa, tam quoad formam, quàm materiam, desiderare possis. Nos itaquè, non abs re, operæpraecium facturi sumus, si id muneris in nos susciperemus, & illum etiam laborem devoremus: Nec patietur invitè, bonus ille noster* Trithemius, *cujus* Steganographiam *præcipuè enodandam suscepimus, se in ordinem redigi, & si non primo, suo tamen loco, inter aliorum Authorum, ingeniosissima & nostra Commenta, collocari. In hoc namq; sedulò incumbemus, nè quem ad exemplum Frisii cujusdam (cujus* infrà lib. 5. c. 1. *plenior sequetur mentio) labore & laude suâ defraudemus. Ideoq; Nomina Authorum, juxtà Inventa apponemus. Cæterùm in adornando hoc* Systemate, *ità progrediemur, ut primò tradamus* Protheorian, *explicatione* Definitionis: *mox* Principiorum, *seu* Mediorum *Tractationem suscipiamus: Quibus ultimo loco subjiciemus* Gymnasiam *& quæ eò pertinere videbuntur.*

CAPUT II.

De Definitione, & ejus Evolutione.

CRYPTOGRAPHIA *est Ars, aliquid alicui, cui rem explorata volumus, clàm omnibus aliis, tutò & sinè periculo manifestandi, per occultam Scriptionem.*

Hanc Definitionem, *explicatione* Nominis, Generis, Finis, Objecti & Medij, *illustrabimus.*

Nomen *quod attinet, habemus varium ab Autoribus, putà* Cryptographiam, Cryptologiam, *Item* Steganologiam, Steganographiam & Polygraphiam, *à* Trithemio: Artem Notarum, Zipherarum *à* Cardano, Scaligero, Exerc. 327. Portâ & Vigenerio: Cryptomenyticen, *ab* Eo, *qui Notas breviusculas illas in* Portam *scripsit: Et denique* Scorographiam, *ab* Abramo Colurno, Heb. Mantuano. *Quas voces omnes, pro Synonymis vulgò accipiunt: Reperitur tamen, non levis inter illas differentia. Quædam enim Generis, quædam Speciei, quædam utriusquè nomina referunt. Ars namquè Notarum seu Zipherarum, longè specialior est, quàm ut totius Artis summam complectatur. Pertinet enim propriè, tantùm ad Notas, ut contradistinguuntur à Literis:* Herm. Hugo, de primâ Scrib. orig. c. 17. *ubi eo nomine rectè reprehendit* Suetonium, *quod* Julij Cæsaris, *occultam rationem scribendi, Scriptionem per Notas vocarit. Aliud enim est, Scribere per Notas seu compendio, aliud per transpositas Literas. Quinimò nec tota* Notarum Ars, *hùc pertinet. Hæc enim duos Fines habet, &* Occultationem; *quæ hujus loci, &* Scribendi Compendium, *quod non est de Fine hujus Artis; sed constituit potiùs, propriam Artem, quam* Tachographiam *nuncupant.* Ars *igitur* Notarum, *ut de his vocabulis, quid sentiendum, ingenuè aperiamus, Species tantùm est, & continet particulam solùm, totius Tractationis, ut ex sequentibus clariùs elucebit.* Polygraphiæ *verò nomen, per se longè est Generalius, vel ipso nomine indice, & ulteriùs se extendit, quàm tota ratio secretò scribendi: Licèt* Trithemius, *vocem, ad occultam Scriptionem in Genere, inscriptione Libri* Polygraphiæ, *adstringat.* Steganographiæ & Steganologiæ, *uti &* Scotographiæ *nomina, indefinita sunt & nimis quoquè Generalia:* Cryptologiæ *verò vox satisfacere videtur. Sed si in Genere eam accipias, de omni obscuri ratione, jàm latior est: si verò ad Vocem & Scripturam arctes, jam strictior est, quàm ut ambitum Artis exhauriat. Quòd si verò* Cryptologia *angustior est, jam certè* Cryptographia, *utpotè quæ sub illà comprehenditur, Speciem tantùm Artis denotabit. Id quod non diffitemur. Restat ergò vocabulum* Cryptomenytices, *quæ omnem omninò rationem, occultè significadi aliquid, comprehendit, sivè illud fiat* Voce, *sivè* Scripto, *sivè* Signo. *Sit ergo summum genus,* Cryptomenytice, *proximè sub se comprehendens* Cryptologiam, *quæ* Voce; Cryptographiam, *quæ* Scripto *constat: Et tertiam, quæ circà* Signa *est, & utramquè insequitur, quam* Synthemologiam, *vel* Semæologiam, *appellare possumus, ac deinceps, majoris certitudinis gratiâ appellabimus. Interest enim, in Artibus habere certa Nomina, quibus utamur. Sic quamvis* Steganographia & Polygraphia *latiùs pateant, uti diximus, eas tamen nos, pro artificiosis vocabulis habebimus & usurpabimus: ut* Steganographia *sit, & eâ denotetur nobis pars illa, quæ Dictiones Ociosas, ad Literas Significativas arctat, hisquè secretum sensum operit, ut feciisse videmus* Trithemium, duobus Steganographiæ Libris: Polygraphiam *verò accipiamus de eâ parte, quâ in promptu habemus, multa Scripta Synonyma & Dictiones, quibus, juxtà Alphabeta, ipsis præpositis, congestis & apparatis, secretissimè secretum exprimere datur. Idem de reliquis Artis vocabulis, sit judicium.* Schwenterus *in Genere appellat,* Eine gehayme Magische Natürliche Red- vnd Schreibkunst: *Quæ omnia uti ficsè habeant, ità accuratè notatum volumus, nos* Cryptographias *vocabulo, in latiori significatione, quâ etiam* Synthemologias *partem, quæ Scriptionem imitatur, comprehendit, tùm ut propositæ definitioni, ceù definitum inserviat, usurpare, idquè non citrà rationem, instituti nostri. Cùm enim animus fuit,* Scriptutæ Occultæ *Historiam, hìc principaliter persequi, & tantùm summatim Loquendi gryphos perstringere; elegimus vocem* Cryptographias, *ac maluimus definire id potiùs, quod principale subjectum Tractationis contineret. Vide quæ dicemus* cap. seq. circ. f.

Genus *diximus* Artem: *At* Julius Cæsar Scaliger, *summus Philosophus,* d. Exerc. 327. de Subtilitate, *hujus rei, astutiam quandam esse concedit, nullà verò ratione, Artem dici posse, contendit. Cui nihil aliud reponemus, quàm quòd nunquàm ità judicasset, si fortè hoc, quicquid Systematis, aut varia illa occultandi instrumenta, ingeniosissimè nostrâ ætate excogitata, vidisset contigisset. Quòd verò ibidem; hanc eandem Artem, impostu ram & delirium nuncupet, viroquè gravi indignam censeat: Illud aut intellexit, sicut & cap. præcedenti monuimus, de Veterum magis adhuc rudibus, & non ità, uti post eà contigit, expolitis inventis: aut, Vir alioquin judicio sissimus humani aliquid, hìc passus fuit: Et enim aliud, Finis, Materia & Media Artis demonstrant, ut his immorari, non sit necesse.*

Objecta, *quæ ità occuli desiderant, olim fuerunt & possunt esse, 1.* Res sacræ. *2.* Scientiæ rerum occultarum: *3.* Res arduæ & magna negocia, *primis belli & alio difficili tempore, quæ secreta esse convenit.*

Finis ultimus *est,* Secreti manifestatio: *Si enim nunquàm & nemo fiat manifestatio, frustrà agimus. Hujus verò Finis conditio maxima est, ut sit secura, ut aut difficulter, aut nullo modo, de sensu secreto Scripti aut epistolij, alij quàm ei, quem scire cupimus, constare, adeoq; securus & immunis Scriptor servari possit: Maximum enim indè & sæpiùs capitale periculum. Ex quo utilitatem & necessitatem summam, hujus Artis conjecturæ licet:*

licèt: Cujus neglectu, multos capitis periculum adiisse, recenset Porta, lib.1. cap. 4. *& præcipuè Henricum IV. Galliæ Regem, stragem illam insignem apud Aurelium sibi attraxisse, ostendit* Walchius Decad. Fab.9.p.193.

Subjectum cui, *vel sunt tantùm* Eruditi, *vide* hîc, pag.22.apud Portam; *velin communi vitâ & negociis,* Amici potissimùm absentes, *quorum interesse putamus, scire nostra consilia, conatus, & quæ illis & nobis salutaria: aut etiàm* Nosmetipsi, *si quid occultùm, memoriæ gratiâ habere volumus.*

Sequitur deniquè Finis Internus *seu* Medium, *rectè ad Extremum Finem perveniendi, quod est* Occultatio Secreti, *non omnis, sed quæ fit* per Scripturam, *seu Scriptionem, Propriam vel Impropriam. Locutionis autem cur hic nulla fiat mentio, suprà attingebamus.*

Scriptionis verò propriè sic dictæ, proxima Causa est, Positio Literarum; *circà quas considerandæ veniunt,* Figura, Ordo & Potestas: *quòetiam spectat* Modus Scribendi: *Instrumentum Scriptionis est* Stylus *seu* Calamus: *Materia in quâ, præcipuè est* Charta: *Materia ex quâ,* Atramentum: *Finis,* Epistolium: *Consequens necessarium,* Transmissio. *Atquè ab his omnibus ceù fundamentis, Occultandi rationes oriri possunt, ut planiùs ex sequentibus patebit. Tantùm de Definitione: Quæ verò scribenda restant, de hoc Fine Interno, qui respectu Finis Externi, Medium tantùm est; Sicutietiam de illis, quæ ad Scripturam Impropriam pertinent; Ea omnia suis locis,* Lib.nimirùm 2.cap.2.& Lib. 8. cap.8. & sequentibus, *referemus.*

CAPUT III.

De Sede Cryptographiæ & Cognatis.

Erissimè dixit Aristoteles, lib. 1. c. 1. de Animâ; Principia Disciplinarum, pendere à doctrinâ de Animâ. *Quò etiam* Cicero, *de Jurisprudentiâ loquens, respexit:* Juris *inquit,* disciplina, ex ipsâ Hominis naturâ, *id est, proprietatibus,* deducenda est. *Quod cùm ita sit, philosophandum hic est, sed, quod monebat ille, paucis.*

Proprietates hominis, *quoad nostrum Institutum, vel respectu Animæ, vel simùl Corporis considerantur, & sunt* Ratio, Oratio & Scriptura.

Rationem *Proprietatem esse, concedunt omnes Physici, adeò ut vel solà indigitetur.*

De Oratione *verò, multoquè magis* Scriptione, *apud eosdem altissimum est silentium.* Casmannus lib.1. Physiol: *Orationem seu Rationem Sermonatricem, cujus fundamentum in solâ Animâ, Instrumentum operationis in corpore, primus videtur retuliss: Et rectè; ut bonis rationibus, ostendit* Thomas Sagittarius, in Exerc. Phys.24. Exerc. th. 20. lit.a. *Scripturam, vel potius Scribendi facultatem, eò refert etiàm* Keckermannus, lib. 4. c. 8. Syst.Phys. *Quippè cohærent, Vox & Scriptio. Ut enim Sermo est imago Cogitationum mentis: Ita Scriptura est imago Sermonis ore prolati aut proferendi. Etsi verò hæ Facultates, sint à Naturâ, Arte tamen juvantur. Inde* Logica, Rationem *corrigit, dirigit & informat, quæ, cùm Instrumento Externo non indigeat,* Scal.Exerc.307.Sect.23. *contenta est,* Ratione *formandâ, nec per se curat Orationem aut Scripturam, licèt non planè excludat, quando præsertim cogitata, cum aliis sunt communicanda.* Sermonem *verò format* Grammatica *principaliter: In consequentiam verò & Scripturam. Indè* Grammatica *definitur* Quintiliano, *certa loquendi & scribendi ratio: licèt Accuratiores voculam scribendi, abundare clamitent, cùm scribere, in benè loquendo includatur:* Giessen. in Gramm. lib.1.c.1. Goclen.in Problem. Gramm. Lib.1.c.1. *Insuper &* Rhetorica, *pro suo scopo assumit informandum utrumq;. Veruntamèn nec Grammatica nec Rhetorica, omne id, quod de Scriptione, dici potest aut debet, exhauriunt, sed quædam adhùc* Philologiæ, *de eâ dicenda relinquunt: veluti* Hermannus Hugo, *argumento egregii Tractatus, quem* de Scribendi Origine & rei literariæ Antiquitate, *scripsit, abundè ostendit. Sic etiam Scripturæ aliquid, quod præter & ultrà Grammatices & Rhetorices artem & scopum est, accedere potest, quò peculiaris Ars, oriri valet. Quò Modò* Poëtica, *iisdem disciplinis superaddita reperitur. Nam cum Rationi ac Orationi, Numerus, Fabulæ, Imitationes Comicæ & Tragicæ, ut delectando prodessent, addi cœperunt, illa exorta est, atq; ad numerum Artium recepta:* Piccolom.

in

in Introd. ad Scient: de Nat. c. 2. *Eodem planè modo, circà Scripturam accidit, ut ei varia addita sint, quò Scriptio occulta sit, clàm reliquis habeatur & securè pertranseat. Quòd factum, cùm præsertim illud non temerè, sed certâ ratione fieret, ut indè Ars peculiaris prodiret, quæ profiteretur occultè scribendi rationem. Quia verò hujusmodi Ars, tùm in vitâ communi, tùm publicâ, belli & aliis difficillimis temporibus, non exiguam utilitatem confert; indè nemo credimus, nobis succenseat, si illam prò Ingenuâ habeamus & venditemus Arte, ac in eam classem Artium, quas modò recensuimus, reponamus: Ità tamen, ut si cum iis, hoc est, Logicâ, Grammaticâ, Rhetoricâ & Poëticâ, pari progressu, non audeat aut debeat progredi, saltem ut pedissequa Grammatices & Rhetorices subsequatur. At inquis, Occultandi hoc Institutum, non tantùm Scripturæ, sed & Voci, imò aliis etiam rebus accidit. Rectè. Ità enim* sup. c. 2. *& Cryptologiam & Semæologiam præterea dari asseruimus, atquè tribus hisce unà Genus* Cryptomeneticen *adsignavimus: Quæ quidem, ut reliquas sub se comprehendens, hic ponenda esset: Verùm maluimus Cryptographiam eo honore dignari: tùm quia & hujus præcipuam suscepimus Tractationem, tùm etiam quòd usus occultandi, maximè inter Absentes, quos inter Scripturæ tantùm, non Vocis commercium intercedit, locum habeat. Etsi igitur* Cryptologia, *naturâ præcedit:* Cryptographia *tamen amplior est, & principatum ducit. Semæologiæ & Semæographiæ, non magna habetur ratio, cùm in consequentiam, utriquè illarum accedat. Patet ergò ratio, quare præcipuam Speciem, omisso Genere, nempè* Cryptomeneticâ, *Instrumentariis istis Disciplinis, Logicæ, Grammaticæ, Rhetoricæ & Poëticæ, solùm adnumeravimus. Non refragamur tamen, si extrà consilii nostri metas, vel* Cryptologiæ *voci, uti quis velit, modò teneat, inter Instrumentarias Disciplinas, hanc quam tradituri sumus Artem, reperiri, & Quatuor istis, Quintam accessisse.*

CAPUT

CAPUT IV.

De Partitione Sequentis Tractationis.

Absolutis iis, quæ ad Protheorian *attinent, jam rectà ad* Media, *seu* Modos occultè Scribendi, *accedendum. Verùm ut nihil intactum relinquamus, primò* Modos Occultè Loquendi, *ut to πρῶτον breviter perstringemus. Videatur* suprà c. 2: vers. Quæ omnia: *Quibus eàdem ratione Modos per* Signa quasi Loquendi *subnectemus,* Lib. 2. cap. 1. *Hisce verò ità transcursis,* cap. 2. *rem ipsam, h.e.* Scriptionem Occultam *aggrediemur, atquè* Media *varia eruemus: In quorum tractatione, Capita reliqua,* Libri 2. 3. 4. 5. 6. 7. & octavi, *occupantur.*

THE ASTOR LIBRARY NY

LIBER

LIBER SECUNDUS,
DE
MEDIIS SEU MODIS OCCULtandi, partim Generalibus, partim Specialibus.

TABULA Synopſin hujus Libri complectens.

- Sermonem c. 1. Et rum oriuntur mediante
  - Voce ipsâ conjunctè Sermonis
    - Suggeſtione, Depreſſionem, Ianfiurationem ad ſiſtulam, Iſacularia,
    - per Vocis Translatione. Metaphoricâ: Inclusionem in Tubum. Simplici
    - Alteratione
      - Tranſpoſitâ
        - Propriè dictâ
        - Mixtâ
      - Interpolatione: Subſtitutione aliquot barbararum Vocum, Interjectione quarundam Literarum, rii; quæ ite-rûm contin-git
      - Appoſitione otioſarum Dictionum,
      - Innovatione Idiomatiſmi.
  - Signo (vid. dictum hic & Lit. M) occultè
    - Moraliter tamen occulta-tio fit,
      - Geſtu Facto, vel
        - Obliquo & ambagibus pleno
        - Certo, & directo ad ſignificat.
      - Conventionali, Artificiali: vid. Tab. lib. 8.
        - Literarum, c. 4. veluti Et ex
          - Ordinis turbatio
          - Projectio
          - Literarum Permutatio
          - Poteſtatis Permutatio D. lib. 5.
        - Figuræ Subductæ, E. lib. 6.
        - Modi, ratione
          - per diſpoſitionem
            - Scriptoria Inſertio
              - Simplex,
              - Alterata,
              - Artificialiter variata.
            - Obſeſſoria Superinductio otioſarum Literarum, c. 10. B. Lib. 3. & C. Lib. 4.
              - Directâ, torio, Gradatim,
              - Mixto
              - Obliquam, c. 7.
              - Inverſam, d. c. 7.
            - Artificialem, c. 9.
        - Arbitrariam, c. 8.
      - Definitionis partes: uti
        - Objectum materiale & formale
        - Cauſæ conſtitutivæ, Principales, Inſtrumentariæ,
      - Diviſio:
        - Finis.
        - Formalis: Et tum Modi ſpectant Scripturæ
          - Materialis, K. Lib. 8. Acceſſorio Connexo, L. Lib. 8.
          - Scripturam experimentia, M. Lib. 8.
        - Diviſione dependentia. Pendent enim vel à Scripturæ termino
          - Scripturæ, H. lib. 7 Idiomata varia I. Lib. 7.
          - Syllabas, F. Lib. 7.
          - Dictiones, G. Lib. 7.
- Scripturæ cujus c. 2. explicantur.
- Signa, (vid. Signum ſuprà) Scripturam

CAPUT

CAPUT PRIMUM.

Delibans Modos Cryptologiæ, proprie sic dictæ.

TAM-SATIS, LIBRO SUPERIORE, DECLARATUM est, & Scriptorum & Scriptura, ac denique Signis, ita occultè posse & debere Secretum, ut præter conscium hujus instituti, illud nemo alius facilè suboleat, assequatur & cognoscat; Deinceps, quòd propositi Operis contextus exigit, ad Tractationem singulorum Occultandi Modorum veniamus. Id ut ordine & adseriem istam fiat, ordiemur hoc Caput à Sermonis *Obfuscationibus.*

Hæc itaquè Obfuscatio contingit, vel mediante Sermone, *vel* Signo. *Etsi enim Signi Tractationem, in ultimum locum rejecimus, nihil tamen impedit, quin partis ejus, quà Sermonem spectat, noticiam, cùm brevior sit, anticipemus.*

Mediante Voce *quæ fit, ea per agitur aut* Sermonis clancularià suggestione: *aut* Translatione, *aut* Alteratione.

Ista vicissim fit, per Clancularium Vocis Depressionem, *aut* Insusurrationem ad Fistulam, *aut* Inclusionem in Tubum, seù Canalem majorem. Clancularia Depressio *est, ubi submissè* Præsenti *loquimur: Verùm hæc, ab Arte, utpotè indecorâ & suspicione plenâ, remotâ,* (vid. Cardan. Lib. 12. de Subt.) *de reliquis videamus.* Insusurratio per Fistulam, *aut* Canalem majorem, *fit inter* Remotos. Inclusio articulatæ Vocis in Tubum, *inter* Absentes *& longissimè dissitos. De duobus duobus Modis, est ut audias* Walchium, Decad. 9. Fab. p. 223. *ità differentem:* Non hîc sermo nobis & res est; de illo occulto Loquendi modo, quo duo Amici, locis à se invicem longissimè, utpotè bis aut tercentum passibus & ampliùs, quæ vix credas, dissitis, constituti, per fistulam plumbeam æneamvè, tutò sibi colloqui possint, absquè illo illorum hominum, qui in medio versantur, Auditionis Sensu. Quòd si justis meatibus inclusi & illæsi juvantur, ut scopulos non metuant, per longissimos ductus delati, jam integri atquè articulati, ex alterâ Tubi parte, eo ipso aut paulò seriore tempore, ut immissi sunt, percipiuntur, imprudentibus ac surdis, omnibus illis, qui locis intermedijs versantur. Sed in hoc nobis in præsentiarum labor potiùs atquè artificium est, quâ ratione amicis, per aliquot etiam miliaria dissitis, loquamur per Tubum, cui certa quædam articulata verba committamus, atquè insusurremus, probèquè munita, tabellario, alió transponenda curemus, illa, ut ex fistulâ hac, quâ concredita erant, fide & ordine, pronunciationisquè serie, rursùs exsiliant, atquè amici aures percellant. Sed huic meæ narrationi, ut non

» quivis facilè fidem adhibet: ità majoris forsan, quàm tu credas, Ar-
» tis est, certa quædam atquè suis articulis comprehensa verba, fistulæ
» includi; & post satis longum, temporis ac dierum, sed & itineris ac
» locorum intervallum, eodem Sermonis discrimine & Orationis serie,
» illa reddi & observari. Hinc statuam quoquè aut ligneum aliquod
» Simulachri os loqui, & ad rogata respondere facies: ità quod ti-
» bi lusus, plærisquè miraculo erit. Id quod de Alberto Magno, Au-
» thores testantur, qui Caput fabricaverit, quod loqueretur: de quo
» dubium non est, quin prædictorum artificiorum aliquô, rem hanc
» raram & admiratione dignam præstiterit. *Hæc* Walchius. *Certè illius fidem, quod scilicet de Fistula traditur, nos ipsi in conclavi Gygantео, ut vocant Palatij Ducalis Mantuani, antè portam Sebastiani, experti sumus: Ubi beneficio ejusmodi fistulæ; & duos, in extremis partibus seu angulis istius conclavis stantes confabulantes vidimus & alterum nobiscum eâdem ratione confabulantem audivimus, omnibus aliis, qui in medio erant, absquè auditionis sensu relictis. De simili fistulâ sivè tubulo æreo ex aliis, (Num non ità recens hoc inventum est) audi* Philippum Camerarium, in
» cent. 1. c. 28. pagin. 142. 143. *sic differentem:* Murus quoquè vel vallum
» Pictium admirandum, olim contrà incursiones Barbarorum, ad
» muniendam Angliam in Provinciam redactam, à Romanis mirâ
» prudentiâ constructum, ab eodem Camdeno, non minùs eruditè,
» quàm eleganter & prolixè describitur. Ejus quoquè mentionem
» facit Beda Anglo-Saxo, & locum ubi adhuc ejus rudera apparent, de-
» signat. Addit quoquè, quandò & quomodo hic murus à Scotis &
» Pictis dirutus sit. Ubi inter alia recensetur muri hujus vestigia & ru-
» dera; multis in locis extrà; eumquè castella habuisse crebriora, mil-
» lenis passibus disparata, quorum radices, quadratâ formâ alibi visan-
» tur, & his turres interpositas, in quibus dispositus miles barbaris
» immineret, & stationes Areani haberent. Genus id hominum erat,
» pergit ille, à Veteribus institutum, quorum, ut inquit Marcellinus,
» officium erat, ut ultrò citroquè per longa spacia discurrentes, vici-
» narum gentium strepitus, nostris Ducibus intimarent. Tubulum
» item æreum, eo artificio muro insertum inter singula castella & tur-
» res intercurrisse ferunt Accolæ, ut si quis vocem in eum, quacunquè
» turri immisisset, statim sonus in proximam, indè ad tertiam & omnes
» deinceps non interruptus perferretur, ad significandum, ubi loci,
» hostium insultus timeretur. Cujusmodi miraculum de Bizantij
» Turribus, è Dione refert Xiphilinus in historiâ Severi. *Hactenus è* Camdeno Camerarius. *Quod verò à* Walchio, *de Ineluſione & Transmissione dictum, nequedùm in effectum vidimus deductum: Sicut & de eo dubitanter* Porta, lib. 16. Mag. Nat. c. 12. in f. *scribit, quamvis audivisse se, referat, Amantes diù clàm simùl ità collocutos per plumbeum tubum; a-*
dibus ipsorum longè inter se distantibus. Ejus verba, quia Liber is, in omnium manibus non versatur, hùc transcribemus. Sit, *inquit,* tubus fictilis, sed melior plumbeus, vel ex aliquâ materiâ optimè clausus, ne vox longitudine exinaniatur: Nam quicquid loqueris ex unâ parte, vox incorrupta integra, ut ex ore loquentis prodiit, ità ad alterius aures pervenit. Quod enim per aliquot miliaria fieri posse non dubito. Vox non divulsa, non dissipata per longissimum intervallum fertur integra. Nos per Bis centum passus experti sumus, cùm alia commoditas non daretur, & verba ità aperta & clara exaudiebantur, ut per os Loquentis prolata erant. Ex hoc in animum induxi, verba in itinere prolata, tubis plumbeis intercipere, & sic quousquè placuerit, concluſa tenere; ut cùm foramen aperiretur, verba exilirent. Videmus enim tempore ferri sonitus, & per tubum delatos concludi in medio posse: & si tubus longissimus commoditatem tolleret, per reflexos ductus parvo loco multos canales concludere. Legimus ab Alberto, fictile caput fabricatum, quod suo tempore loqueretur: Sed hoc artificio idem efficere sperarem: Sed de his periculum non fecimus, nisi quod diximus. *Tantùm de Primo Generaliori Modo: Sequitur Secundus:*

Translatio *fit Schemate seù figuratâ Oratione, & Eruditis tantùm est propria: Eaquè contingit figuris Rhetoricis, Metaphorâ, Metonymiâ, Antonomosiâ, Allegoriâ, Ænigmate, Amphibolià: quæ quidem Rhetores, exornandæi adhibent: At Cryptologi, diverso scopo, ijs obscuritatem quandam venuntur:* Vid. Port. Lib. 1. c. 5. *addaturquè* Schvventerus Lib. 1. Mod. 8. Steganol. & Steganog. *ubi adducit aliquot Exempla.*

Alteratio *fit triplici ratione:* Transpositione: Interpolatione: *vel* Innovatione.

Per Transpositionem *fit* Alteratio, *vel quarundam Literarum Transpositione Simplici, vel Transpositione propriè sic dictâ, vel denique Mixto modo.* Transpositione *ità; Si duæ Dictiones simùl accipiuntur, & Literæ primæ, utriusquè Dictionis inter se permutantur:* E. g. **Morgen** lom zu mir fürs Thor: **Korgen mom mu zir türs thor:** Vid. Schvvent: in auctâ Stegan. p. 221. 222. *Per* Transpositionem propriè sic dictam, Vid. 1. Lib. 5. c. 2. *Quando Literæ Dictionis primæ & ultimæ transponitur, insequentem Literam Alphabeti: Quâ de re* Schvvent. in ren. Steg. p. 60. 61. & 220. *aliquas proponit Regulas, cùm in Monosyllabis & concursu Consonantium, res non æquè expedita sit: Exemplum sit:* **Morgen kan ich kommen:** *pro eo ità loquimur:* **Morgeo lao kci lommeo.** *Conjunctim seù* Mixto Modo *fit hæc Transpositio, ubi isti Speciales Modi ex parte simùl concurrunt, ut fit in Transpositione Literarum illâ, quam* Schvventerus *aliquot Regulis* Mod. 9. *explicat: ubi non tantùm Literæ transferuntur, sed & permutantur; quod Institutum Judæis dicitur familiare: Deindè usvenit etiam, in Transpositione Syllabarum, quæ ratio in Academijs, à Studiosis usurpatur:*

Quam itidem Regulis aliquot, Schvvent.Mod.11. Lib.1. *explanat: Nos dicitum intendisse, satis prò instituto nostro esse opinamur.*

Alterario Sermonis per Interpolationem, *fit aut vocum quarundam* Substitutione: *aut* Interjectione *quarundam Literarum: aut* Appositione *vocum ociosarum plurium: Per* Substitutionem *contingit Interpolatio, quandò retento sermone patrio, barbara & obsoleta vocabula, intermiscentur: Quam Linguam Itali* Calman, *referente* Cardano Lib.12. de Rer. Variet. *nuncupant: Nos* Rohtwelsch *sivè* Bettler-Latein *vocamus: De qua post* Münsterum & Branden, Gesnerum *ac* Megiserum, Schvvent. d. Lib.c.7. *Per* Interjectionem *Interpolatio fit, quandò aut (1) simplici ratione, post Vocalem Consonans interjicitur & simùl Vocalis præcedens repetitur, ut:* Pabateder, *prò* Pater: *Quod Inventum* Thurneusero *adscribitur: Aut (2) quandò Dictio in singulas Syllabas dividitur & secatur, ità ut cuiquè Syllabæ apponatur, tùm in principio, aspiratio H, tùm in fine Syllabæ E.S. Quod verò dicimus de Litera H, id ità procedit simpliciter, si Syllabæ Dictionis distractæ, incipiat à Vocali: Si verò à consonante unâ duabus vel pluribus incipit, tùm Consonans vel Consonantes, in finem Syllabæ rejiciuntur, ut tantò commodiùs Litera H locus fiat: E.g. sit verbum* Invocabimus; *Hoc distrahimus in quinque Syllabas: Et sermo ità immutatur:* Hines, hoves, haces, hibes, hulmes: *Hic Syllaba secunda cum tribus sequentibus, quòd ab initio Consonantem habeant, transponuntur ità, ut consonans in finem rejiciatur: Sic,* Glauben: Schatz: Schreiben: Schlafen *immutantur, in* Hauggles/Henbes/hatzsches/Heischres/Hembes/Hasschles/Henfes. *Aut denique (3) cùm Litera Dictionis prima, in Ultimam Dictionis rejicitur & apponitur Vocalis E, vel Syllaba EN.* E.g. Kom hero: Omke Erohe. *Aut,* Wil tu mit mir gehn: Iltuwen itmen irmen ehngen: Vid.Schvvent.Mod.12. & 13. d.Lib.1. *Denique per* Appositionem *fit Sermonis Interpolatio, quando Dictionibus significantibus, multa alia interponuntur, ità ut certâ Notâ, Dictiones significantes, tantùm internosci possint: E.g. Illa tantùm voces significativa, quæ sequitur mentionem Animalis cujusdam: aut quæ in qualibet brevisculâ Periodo, aut est Prima; aut Ultima: Exempla habet* Schvvent.d.Lib.1.c.6. *Si verò is, qui conscius occulti esse debet, visui nostro subductus est, tùm cantilenâ quadam; Dictionibus ad istum modum dispositis, citrà suspicionem, Occultum manifestare licet:* Vid. Schvvent. Lib.17. c.17. & infr.Lib.7.c.2.

Restat ut attingamus Alterationem *per* Innovationem, *quæ fit, quando peregrinum Idiotismum, prò consueto usurpamus: Cui Modo, cùm non satis tutus sit, quid juvat immorari?* Vid.Lib.7. c.15.

Tantùm de Sermonis *Occultatione: Sequitur Occultatio per* Signa, *eaquè vel* Moralia: *vel* Conventionalia: *vel* Artificialia.

Moralia Signa *vocamus, quæ per se, more aliquo, citrà conventionem privatam, citraquè repræsentationem quandam Literarum, occultè rem aliquam*

quam monstrant; atquè hæc hujus sunt loci. Manifestamus autem ijs Secretæ duplici ratione: vel Gestu, *vel* Facto, *eoquè vel* Vago *vel* Certo: Gestu *significamus, Corporis Signis, ut Capitis positu, nutu: Vultus, Oculorum, Supercilij & Frontis, Genarum & Faciei, Narium, Labiorumquè habitu & gestu: Colli & Humerorum contractione & extensione: Manuum motione: Pedum tactu: De quibus omnibus Porta, d.Lib.1.c.7. In specie verò de nictu nutu, & attactu Pedum attingit* Schvvent. d. Lib.1.c. 2. & 3. Facto vago *vel* incerto *significamus, cùm per tacitas quasdam ambages, secretam nostram mentem, alicui indicamus: Cujus generis Exempla, habet* Porta, d. Lib.1. c. 8. *Denique* Facto certo, *cùm scilicet id regulariter seu publicè, hoc vel illud significandi, vim habet. Sic adhibentur pulsus & sonus Campanæ, explosio Tormentorum &c. ad hoc vel illud significandū;* Vid. Port.d.lib.1.c.6.

Conventionalia *sunt, quæ ex compositio & conventione illorum inter quos agitur, potestatem significandi assumunt. Sic ex composito, Jonathan, emissione telorum è Sagittâ, inscio famulo, secreta animi sensa explicabat Davidi, uti legimus,* 1.Sam.20.v.20.21.22.35.ad 40. *Sic Vvinomadus, Childerico Francorum Regi profugo, missione dimidij aurei, cujus partem mediam abstulerat in signum, reditum securum annunciat:* Aimoinus Monach°, Lib.1. de gestis Francor. c.7. *Ità ajunt Turcarum Imperatores, sivè mavis Suldanos Otomanericos, cum octo Mutis per Signa (quæ utì ipsi intelligunt, ità per eadem animi sensus exprimere scitè noverunt) ex composito loqui. Illicò itaquè atquè his conventum Signum datur, illi signatum à nemine alio præsente explorandum, expediunt. Quod institutum, Majestaticum quippiam Imperatorum esse, Turcæ censent, hocquè loquendi genus* Ixarette *indigitant:* Vid.Phil.Camerar. In Centur.1.Horar.Subc.c.86. p.399.

Artificialiter *verò Signis manifestamus rem, cum Signa ità producere possumus, ut rei conscio, quasi Literæ exhibeantur, quibus Scriptionem istam nostram Symbolicam intelligere queat. De quâ, cùm ad Cryptographiam pertineat, hìc dicendi locus amplius non est:* Vid. Lib. 8. c. 11.

CAPUT II.

Cryptographiam propriè attingens, ejusque fundamenta pertractans.

DE eâ Occultatione, *quæ in* Loquendo *consistit, actum principaliter sup. capite. Nunc quæ* Scribendo *perficitur, sequitur.* Suprà *verò* Lib. 1. c. 2. *de Fine Interno diximus, eum esse Occultationem Secreti, præcipuè per occultam Scriptionem seù Scripturam. Videamus igitur, quid Occulta Scriptio sit, & qui ejus ambitus. Ità enim paulatim in cognitionem pervenie mus Mediorum seu variorum Modorum Scribendi.*

Scriptio *itaque* Occulta *est, qua Voces, Verba, & uno verbo Epistolæ, per Literas, amico, instituti conscio, occultè seù clàm alijs omnibus, ponimus ob oculos. Paucis explicanda hæc* Definitio, *quâ ex* Joh. Goropio Becano, Lib. 3. Hierogl. *hùc accommodavimus.* Objectum *sunt, Voces, Verba & Epistola: ubi Voces seu Verba,* Materiale: *Epistola* Formale *denotant.* Causa Instrumentalis, *sunt Literæ seu Scriptilia Elementa:* Causa Proxima, *est Positio: Reliqua* Finem *Scriptionis indicant: Videatur* sup. c. 2. in f. Lib. 1. *Atquè ab his fontibus, omnia Occultandi Media deducuntur, adeò ut nihil hanc Artem & Artis partem spectans, reperiatur, quod hùc referri non possit aut debeat, ut ex sequentibus ad oculum patefiet.*

Definitionem sequitur Divisio, *seù potiùs* Distinctio, *quam ex triplici ratione dam⁹. Primò Scriptio Occulta, est vel* Propria, *vel* Impropria, *seù* Significativa. *Ratio Divisionis est, ex Causâ Proximâ: quòd in Definitione dicebam⁹, Scribere esse ponere per Literas: Idquè intelligi potest, ut id fiat Verè, uti ipsi per nos seu nostros, formamus Literas & Scribimus: vel Impropriè seu significativè, ubi non Scriptilia Elementa seù Literas, sed aliud, quod non scribitur nec pingitur, ob oculos ponimus, quod suo modo Literas repræsentare possit, ut fit per Signa Realia. Trichotomia sic constat: Occultatio sit vel Voce, vel Scripto, vel Signo tùm Vocem tùm Scriptionē repræsentante. Quà Vocem refert, de eo jam suprà dictum: qua Scriptionem posteà dicem⁹. Deindè Scriptio Occulta est, vel in se* Clandestina, *vel ità habetur, ratione* Velamenti, *quo operitur, vel ratione* Clancularię Missionis. *Ratio Divisionis est ex ijs, quæ sunt de Fine, & prò Fine. De Fine est, ut ipsa Scriptio sit Clandestina: Vel si non sit, prò Fine est, ut ipsa Scripturæ Transmissio sit Occulta. Tertiò Scriptio in se Occulta est talis, vel ratione* Literarum, *vel* Sen⁹, *vel* Idiomatis. *Ratio Divisionis obscura esse non potest. Cum n. Scriptio fiat per Literas, primò in ijs Occultatio esse potest: aut si non est, in Sensu: vel si nec in Literis, nec in Sensu hæret, Occultatio ea potest oriri, ex Idiomatis Peregrini usurpatione & assumtione. Ex hisce nùnc facili negocio Modi Occultandi, sumi & deduci possunt, ad hunc modum, quòd sint* Universales, *vel* Generales, *vel* Speciales. Universales *sunt præter Locutionem, Occulta Scriptio per Literas: Et quasi Scriptio seu repræsentatio Literarum per Signa: Universales appellamus, quod ambitum totius Artis comprehendant. Modi* Generales *sunt, Scriptio Clandestina, Epistolæ Obvelatio, & Clacularia Missio: Generales vocamus ideò, quia non circà Universam, sed tamen Maximam Artis partem occupantur. Modi denique* Speciales *sunt, 1. Scriptio per Occultum Literarum positum: 2. per Occultum Sensum: 3. per Abditum Idioma.* CAPUT

CAPUT III.

De Scriptione Occultâ, per Literarum Positum.

HUcusque descendimus ab Universalissimis: *Pergendum ad novissimum gradum, qui est* Scriptio. *Scriptio itaque Occulta per Literas, fit* Positu Literarum, *vel* Per Se, *vel quâ* Syllabam, *vel quâ* Dictionem *constituunt. Ratio Divisionis, non obscura esse potest, cùm* Literæ Per Se, *sint quasi Fundamentum:* Syllabæ, *Parietes:* Dictiones *Tectum. Scriptio ex Literarum per se Positu, potest porrò esse Occulta, vel ratione* Ordinis, *vel* Potestatis, *vel* Figuræ *Literarum. Distinctionis ratio est, quòd Literis tria hæc accidant; Figura, Ordo & Potestas. Quamvis alij Potestatem velint esse specificam differentiam Literæ, non ejus affectionem. Postulamus tamen hic nobis concedi, ut vel populariter ad affectionem referamus: Licèt eo sensu, quò nos capimus, nihil aliud, quam affectio seù proprietas esse possit.*

Hactenùs satis perpetuâ Divisione, descensum est, usquè ad extremum Literæ, quod est Figura. Nunc vicissim per Tractationem ascendendum est: Cujus fundamentum in ipsâ est Literâ, ceù re, quæ omnium, si Vocem spectes est minimâ. Ordiemur autem, nostro quodam consilio, ab Ordine Literarum, *à quò ad* Potestatem, Figuram: *Deindè ad* Syllabas, Dictiones, Sensum, Idioma, Scriptionis Materiem, & Missionem *progredientes, sic paulatim velis in* Signotum Mysterijs *contractis, in Portum, principium ductí itineris, elevabimur:*

vid. Inf. Lib. 8. c. 11.

THE ASTOR LIBRARY NY

CAPUT

CAPUT IV.

De Ordinis Turbatione, & Modis indè dependentibus.

RAdiendum à Primo Modo Scriptionis Occultæ, ratione Ordinis proveniente. Salvâ enim adhùc existente, quòad existentiam & potestatem suam, Literâ, prima omnium in Ordine, rectè quæritur & consideratur Occultatio. Ordinem cùm dicimus, intelligimus Ordinem Collocationis, quò Literæ ad exprimendam Dictionem ac Sententiam ponuntur: Cujus ratio communis, sat nota omnibus est. Ut verò in his & sequentibus Modis Cardinalibus, rectè procedatur, advertendum est, ad tria Principia, quæ in quovis horum Modorum concurrunt. Primum Dirigens; Exsequens alterum; & tertium Absolvens nobis dicetur: vid. Piccolom. c. 2. de motu animal. Quorum Illud remotè; Istud propinquè; Hoc proximè rem ponit: Illud jubet; Istud exsequitur; Hoc subsidio venit. Lex & Regula perpetua cuique sua. Illi; à communi ratione, quàm maximè recedendum; Isti, dolis astu & fallacijs incedendum; Huic non temerè sed ubique, certâ accedente dispositione, negocium perficiendum: Ab hac itaque recedendum esse, per Ordinis Solui Disturbationem, monemur Principio Dirigente.

Turbatio hæc, est vel Apparens, vel Vera, vel Mixta. Apparens Turbatio Ordinis Literarum fit, quandò à solito modo Scribendi recedimus, per Inversionem. Vera est, quandò retento usitato modo Scribendi, Literæ ab invicem distrahuntur & disseminantur: Mixta est; quandò retinetur quidem Ordo, sed per otiosas Literas, nihilominùs interrumpitur. Qui tres Turbationis Rivuli, ceù Principia Exsequentia, constituunt tria genera, astus, doli & fallaciarum, quibus hic incedendum. Quæ Genera, à Principio Absolvente, seu proximâ causâ, postmodùm certâ Arte & Dispositione illigantur, ac eorum quodvis, suis terminis ità cohercetur, ut ultima perfectio & propria Natura, indè se ostendere possit. Quâ cognitâ illucescit Secretum, Inverso, Distracto, & ab alijs quasi Obsesso Ordine, alias opertum & tectum.

Cæterùm Modi, tribus illis Generibus respondentes, denominationem accipiunt, à propinquo hoc Principio: Unde Disturbationis illius Generalis Modos, dicemus, eos eadem operâ dividentes, esse hos tres: 1. Scriptionem Inversam: 2. Dissemination em seù Projectionem Literarum: 3. Superinductionem Literarum Ociosarum. Qui Modi postea magis Formale, ex Principio Absolvente proximo, Nomina assumunt, ut porrò in singulis videbimus. Ordine namque & sigillatim istos nunc evolvemus.

CAPUT

CAPUT V.

De Scriptione Inversâ, in Genere & in Specie.

PRimus qui ad Ordinem Literarum pertinet Modus, est ipsa Inversa Scriptio. De quo Modo, primò agendum, siquidem is Simplicissimus. Tantùm enim à solitâ Positione Literarum seu Scriptione per Inversionem procedit. Hæc autem Inversio, contingere potest triplici modo: vel Simpliciter: vel accedente simùl Inversâ Literarum positione: vel adhibito quodam Ornatu aut Vestitu. Illam Simplicem: Istam novè Alteratam: Hanc Artificialitèr vestitam dicemus.

Simplex Inversio contingit, quandò ab usitatâ ratione Scribendi recedituur. Usitata verò vel communis ratio est, ubi semper à lævâ ad dextram scribimus, cùm olim per versus, alternatim à dextrâ in lævam scriberetur: De cujus Origine non illepida annotavit Nauclerus, Volum. 1. Gener. 54. Ab hac ratione recedunt 1. Hebræi, qui à dextrâ in lævam scribunt: 2. Syri, Indi, Æthiopes & Sinenses, qui à summo ad imum, vel ab imo ad summum perpendicularitèr scribunt: 3. Gothi antiqui, ex sententiâ Zvvingeri, quamvis erronea: vid. Herm. Hug. cap. 8. de prim. Scrib. Orig. quos dicit scripsisse à summo ad imum, & rursùs ascendendo ab imo ad summum. Si quis igitur hoc Occultandi genere, quod tamen satis tutum non est, delectari velit, is ad Exemplum habeat sequens Schema, ubi ad dextram, ab imo velut per gradus ascenditur ad summum, & dehinc perversus à summo ad imum redditur alternatim: Variatur si Lineis scribas diametralibus & à dextrâ incipias.

L a m m u a a r n i
a c o u t m e b d t
m s a s s u i e i n
u e d a i r i h n u
m t i d n t n t o b
p n m e i x l u n i
o e u s s e a a ú r
g c m m t d t s t c
g u d u r s u o n s

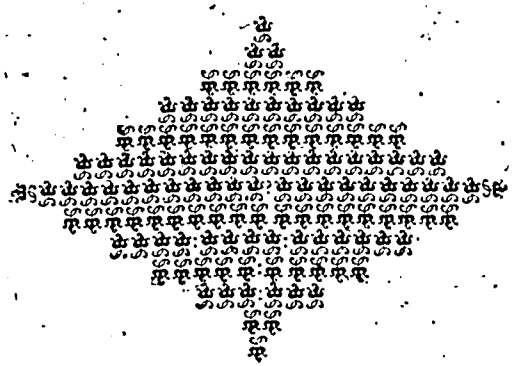
Hæc & similia, quorum viginti quatuor Modos, Tabellâ subjectâ, Herm. Hug. d. Tr. c. 8. tradit, usum sibi vendicant non exiguum in Steganographicis, uti ex c. 10. lib. 3. colligere licet.

Novè Alterata est, sinon tantùm modum Scribendi, quo E. g. à dextra ad lævam, more Hebraico scribimus, retineamus, sed Literas quoquè ipsas, à dextro latere in lævum inchoemus, & ità simul Literarum Figuras invertamus. Artificia-

Artificialiter vestita est, ubi ad suspicionem dimovendam ità ratio initur, ut Literæ ità recurrentes exornentur Dictionibus, recto ordine incedentibus. Cujus Exemplum est in vulgato versu:

Signa te signa, temerè me tangis & angis
Roma tibi subitò motibus ibit amor.

Cum verò hic Modus ad eruditos Poëtas & alios, non verò ità ad communis vitæ & Epistolij rationem pertineat, de eo non magnopere hic curandum. Hùc spectare videtur artificium, quòd sivè à lævâ in dextram, sivè à dextrâ in sinistram legas, semper integræ Dictiones & integer Sermo; licèt diversus, constat. Idgenus Scripti, non ità pridem, in laudes Bohemorum, si verò retrolegas, in vituperium eorundem evulgatum est. Sed quia hæc ratio ad Dictionum ipsarum, non Literarum recursum propriè pertinet, nec etiam nostro instituto, uti jam dictum, inservit, eam missam facimus: Sufficit hic semel mentionem injecisse.

CAPUT

CAPUT VI.

De Projectione Literarum ordinariâ directâ per transultum.

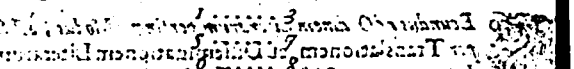
Secundus ad Ordinem Literarum pertinens Modus, est Scriptio per Translationem seù Dissem*inationem Literarum: Ubi Litera, quæ in Ordinem ad significandum Secretum jam positæ vel ponendæ sunt, de suâ statione, in alium locum vel lineam invicem transferuntur & transponuntur. Non enim inconcinnè & hic Modus, Transpositionis voculâ, indigitari potest. Verùm quoniam Vox illa, magis propriè Permutationi Literarum, de quâ* Lib. 5. *agitur, dicata est, hinc Translationis verbo, magis est ut hic utamur. Quamvis fortè convenientiùs Dispersio, Projectio, Dissem*inatio *Literarum vocari posset, à Proximo scilicèt Principio. Cæterùm* Dissem*inatio hæc contingit, vel per Dispositionem* Ordinariam; *vel* Arbitrariam; *vel* Artificialem.

*Dissem*inatio *seù Projectio Literarum, pendens* ex certo ordine *& ratione, hoc vel illo modo disposità, iterùm fit vel* Directo, *vel* Obliquo, *vel* Inverso *modo.*

Projectio Ordinaria Directa, *vicissim ratione Processus, fit vel* Transultùm, *vel* Gradatim, *vel* Successivè.

Transultoria Literarum Projectio *contingit, quando per saltum, quasi, Literæ de uno loco in alium transiliunt: Idquè fieri potest, vel ratione* Dictionum, *vel* Linearum, *vel* alterius Ordinis. *Ratione (1)* Dictionum *variè. Nam vel omnes Literæ Dictionum sunt transiles, vel quædam tantùm.* Si Quædam *tantùm; fieri id potest, e. g. in duabus Dictionibus, ità ut si Literæ Initiales & ultimæ duarum simùl sumtarum Dictionum inter se permutatæ transferuntur. Quâ de re, cùm de Sermone c. 1. h. Lib. §. Per* Transpositionem &c. *loquebamur, etiam aliquid dictum est: Sed ibi tantùm, ob summam difficultatem, quæ in Sermone accidit,* Initiales: *Hic verò etiam* Ultimæ *permutantur:* Vid: Schvv. p. 221. & 222. *Exemplum hic esto:* Vns ist nicht höhers / als der liebe Fried zu wünschen; *Id ità scribendum:* Int uss hichs nohert dir aes fiehd irice wn unschen. Si omnes *contingit id E.g. in unâ Dictione ad hunc modum; ut prima in ordine fiat secunda: Secunda fiat prima: Quarta fiat tertia: Et tertia quarta, & sic deinceps: E.g.* Virtus, *distrahitur ità Iutrsu. Ratione (2) Linearum: Si nempè duas vel tres ponimus Lineas, atque Literam Occultæ Sententiæ primam, in primam Lineam: Secundam in secundam: Tertiam in tertiam collocamus. Vel denique, (3) interveniente quodam quasi* Abaco, *in quo Numeri indicant, quoto loco Literæ, ordine se insequentes, transferendi sint.* Abacus *ità constituitur: Habeantur coæcæ Lineæ*

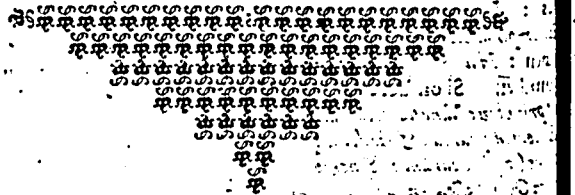
quatuor, quarum quælibet octo, vel si placet duodecim vel etiam pluribus punctis, justo intervallo dissitis, constet. In hujus utroquè latere, numeri exteriora puncta occupent, ut tam ipse primo Ordini Puncto, quam in reliquis interioribus ordinibus, indicent locum disseminandarum Literarum. Sit E.g. ejusmodi Schema.

Exemplo res fiet clarior: Sumatur Secretum, atque si fieri potest, constringatur ad numerum aliquem parem, e.g. 32 Literarum, uti fit in hac Sententia: Spinola hat Oppenheimb einbekommen. *Jam E.g. octonas priores Literas, eò ordine, quò numeri jubent, disseminet, mox octonas insequentes, ad eandem dispositionem colloces, & ità pergas, donec omnia puncta a Literis expleveris: Quò eveniet tandem ejusmodi Literarum strues:*

S a h b f i t i
o p b m e i e a
l p e m n n h
p t e e o m o n

Sed hanc structuram, prudens Cryptographus, in ipsâ Epistolâ, quam hâc formâ scripturus est, eâ ratione turbabit, ut non attento numero ordinario, tot Literas, in qualibet Lineâ scribat, quot possit. Conscius enim hujus rei facilè hanc structuram reparabit, si jam ad ordinem significandæ Literas revocare velit. Huc pertinent duo quidam alij Processus, huic dispositioni admodùm similes, sed & pene elegantiores, qui Lib. 9. c. 5. Mod. nostro primo, *tectè in subjecti ibi Exempli secretiore sensu explicantur. Quos si placet, indè eruere poteris. Propalare enim eos sine labore tuo noluimus.*

CAPUT

CAPUT VII.

De Disseminatione Literarum ordinariâ directâ Secundi & Tertij Generis, tùm Obliquâ, tùm Inversâ.

Habuimus Projectionem Literarum Transsultoriam. Sequitur Gradualis, *quæ fit, cum Dissemination seu Projectio paulatim per gradus crescit & decrescit, ut initio una, mox duæ, deinde tres & porrò quatuor &c. posteriores Literæ, in priorum Literarum, alterius nempè duarum, trium vel quatuor, Locum, per gradus invicem mittent: Quod exemplo fiet manifestius, disseminatis, Sententiæ hujus,* (O fiscite justiciam moniti, & non temnere Divos:) *Literis in hunc modum,* Docilis usttei mmonicia tnonitie nertem jued so. *Restat* Successiva, *quæ fit, cum Sententiæ Secretæ Literas ex aquo in duas, tres vel plures ordines dispartimur & successivè Literam, modò ex primo; deinde ex altero; mox ex tertio ordine, desumitur & ponitur. Sic E.g. ex bipartitione hujus Sententiæ:* Benefaciendum omnibus: *talis Literarum dispositio oritur:* Bdeunme ofmanciibeuns. *Quod varijs Modis adhuc fieri potest. Et tantùm de Directa.* Sequitur Obliqua, *ubi per ambages procedimus: E.g. Si simùl duo Secreta assumimus, eorumque Literas invicem distrahimus & disseminamus, quibus ità involutis postea priora artificia superinducimus.* Inversa *denique Literarum Projectio contingit, cum Inverso modo procedimus: E.g. Si à fine incipientes, recurrere faciamus Literas: quod fit vel ità simpliciter in genere, vel ex parte: putà si ex parte, Literis recurramus, ex parte verò alterâ, Literas rectà currere faciamus. Exemplum habeat præsens dictum:* Benefaciendum omnibus: *Ubi ità primò bipartitis Literis, retrò legimus* Ndeuimcoamf neinbeubs. *Horum omnium Modorum usus etiam non exiguus in Steganographicis illis Modis sub nominibus* Geradielis, Bydielis, Urielis, Pyrichielis, Solevielis, Menadielis & Macarielis, j. Lib. 3. c. 11. *explicatis, deprehenditur, ut ibi videre est.*

CAPUT VIII.

De Projectione Literarum Arbitrariâ, seù per clavem.

EXplicata est Projectio, *quæ suo quodam ordine, certâ dispositione adinvento, se tuetur: Sequitur* Arbitraria, *quæ scilicet pendet ex arbitrarie electo principio, atque indè dispositionis rationem consequitur. Quod Principium externum,* Porta Lib. 2. c. 15. Clavem *appellat: Ibique Modum hunc satis obscurè tradit. Qui ut rectiùs intelligatur, primò aperiendum erit, quid sit Clavis.* Clavis *hoc loco, metaphoricè accepta, tùm generis tùm speciei, tum individui nomen subit.* Generis *ità, quando quis modum occultandi tenet, dicitur indistincte habere Clavem. Sic qui scit rationem dispositionis, in præcedentibus capp. propositæ: Item qui Leges seu Conjurationes,* Lib. 3. *contentas, intelligit, Claves nactas esse videtur.* Speciei *verò, quandò cum præceptis, aliundè quid assumitur, quod rationem tùm Claudendi tùm Reserandi habet. Id quia adhuc dupliciter fit, aut per externam aliquam Sententiam, Literam ac Notam; aut per rem aliam ex arte factam.* Indè Porta, d. lib. 2. c. 15. *Clavis vocem in* Individuo *usurpat, ubi aliquot externa verba aliundè prò libitu adhibentur: ut Clavis hîc nihil aliud sit, quàm talis sententia, aut certa verba, quæ conscij clandestinæ Scriptionis, sibi prò arbitrio eligunt aut fingunt, ut sint mensura dispositionis faciendæ & resolvendæ: seu sunt talia verba, quibus Secretum occludimus alijs, conscio verò reserandum damus. Quâ specialissimâ significatione, distinguitur ab Instrumento externo artificiali, à quo itidem vis occludendi & reserandi pendet, de quo* infrà, cap. 9. *In hac porrò significatione strictissimâ, etiam Clavis nomen suscipiunt, Alphabeta, Literæ, Puncta, Virgulæ & Numeri: Quandò scilicet alijs artificijs ulteriùs recludendis adhibentur: De quibus suo loco, quotiès opus, monebimus. Quibus ità præmissis, jam ad nostrum accedamus Modum, cujus praxin ità addisces commodè: Sit thema Secretum hujusmodi, quod amico soli, manifestare cupis.* Spinola hatt Oppenheimb einbekommen / dafür er Wormbs gerne gehabt. Prima *jam cura sit, ut hujus thematis, numeres Literas, quæ hîc sunt numero 57. Quo numero cognito, chartæ tot Punctis, justis intervallis distinctis, designabitur: Quo facto,* secundo *loco, ad occultandum Secretum, hæc Sententia vel similis, ad cujusquè arbitrium, prò Clave statuetur:* Castum foderat Lucretiæ pectus: *Cui subjungatur* Algazel, *ceù barbarum, ut non ità facilè menti occurrat. Usus hujus Clavis est, monstrare stationem, ubi qualibet Literæ per translationem est ponenda: Quod ità fit & peragitur, ut acceptemus numerum Literæ Clavicularie, quota in Alphabeto fuerit, moxquè ad numerum*

numerum illius, Literam secreti thematis, respondente Punctorum ordine, reponamus: ut, si Secreti thematis prima Litera sit A vel B: Verborum quæ extrinsecùs à Clavi sumuntur, prima pariter sit C, vel D, quarum prima tertio, altera quarto loco, in Alphabeti ordine reperitur. Illa Litera A vel B, ad earum rationem, tertio, vel pari modo, quarto puncti loco, in chartâ disponatur: Idquè fiat, donèc totius Epistolæ verba absolvantur. Hoc ità cognito, tertia *cura erit, ut just ajam fiat applicatio illius, quod modò dictum est: quæ ita instituetur; ut primò secretum thema, relicto inter versus seu lineas justo spacio, in chartam conjiciatur: quo ei & singulis ejus Literis, Clavis, hujusquè pariter singulæ Literæ supponi, simulquè Literis hisce Clavis numerus, quo in Alphabeto reponitur, superponi possit. Quod si Clavis Litera, Literis secreti thematis, non respondeant, istius verba, totiès repetentur, donèc possint adæquari, hoc modo:*

Spinola hatt oppenheimb einbekommen dafür
3. 1. 17. 18. 19. 11. 6. 13. 4. 5. 16. 1. 18. 10. 19. 3. 16. 5. 18. 9. 1. 14. 5. 3. 18. 19. 17. 1. 10. 7. 1. 21. 5. 10. 3. 1. 17
castrum foderat lucretiæ pectus algazel cas
er wormbs gerne gehabt.
18. 19. 11. 6. 13. 4. 5. 16 1. 18. 10. 19. 3. 16. 5. 18. 9. 1. 14. 5.
trum foderat lucretiæ pe.

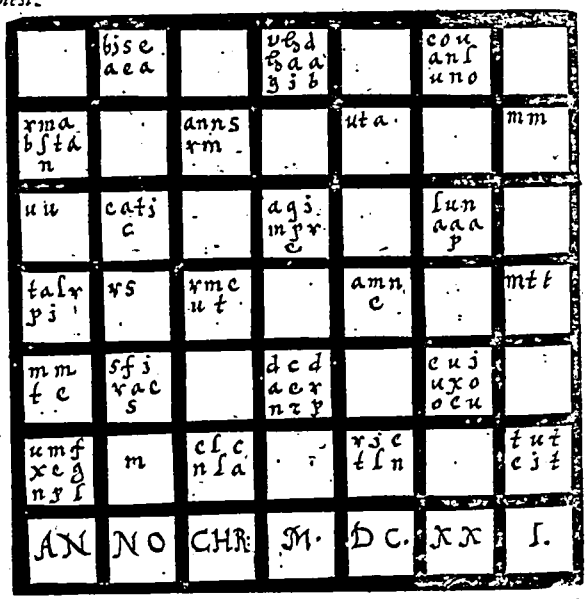
Quibus omnibus peractis, jam ad Punctorum factam designationem te convertas, & Literam S, tertij Puncti loco: Literam P, mox sequentis Puncti loco: Literam I, abhinc 17 Puncti spacio colloces: ubi ut rectus in scribendo ordo servetur, duo observanda veniunt: Alterum, ut unâ Literâ vel charactere posito, postmodum in numerandis Literarum ordinibus indè sumatur initium, ubi novissimus character relictus est, donec ad postremum versus punctum deventum sit, tum relictis ab initio spacijs, prò Numeri ratione, iterùm incipiendum est; & sic deinceps: Alterum, ut occupata Punctorum intervalla pratereantur: Velut i hoc subjecto Exemplo clariùs indicatur; Si quis dispositionis inibi factæ rationem satis manifestatam recolligat:

Oesphtoiedmne lurrça imbgrrbpaam hfhog fane puntebstu iemnuobe.

CAPUT IX.

De Translatione seù Projectione Literarum artificiali, sivè mediantè Tabulâ.

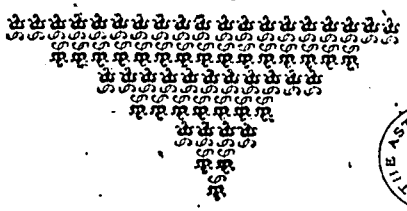
SEquitur *Dissemination, ad dispositionem* Tabulæ, *ex arte confectæ : Quam à priori, mediante Clave contingente, distinximus. Etsi enim Tabula, vel quandoquè loco Tabulæ, adhibitum Instrumentum externum, Clavis videri poterat : Inter hæc tamen distinctionem reperiri, argumento est, quòd Clavis in Verbis aut Literis consistens, magis ex cujusquè arbitrio, Tabula verò, ex Artificium dispositione pendeat : Deindè & Tabulis, quandoquè Claves accedere soleant, uti deinceps, libris seqq. patebit. Hæc verò species ex seq. Tabulâ, quam à* Jacobo de Sylvestris, Florentino, *concinnatam, ex ejus Tractatu Italo-Latino, (quem inscripsit* Opus Novum) Romæ, Anno Christi 1526, sub Clem. VII. P. M. permissu, *impresso, hùc transtulimus, addisci in hunc modum potest.*

	bjse aea		vbd haa yjb		cou ans uno	
rma bsta n		ann s rm		uta		mm
u iu	cat j c		a q j in p r c		sun aaa p	
tal r pj	rs	rm e u t		amn e		mt t
m m t e	sf j vac s		d c d a e r n z p		c u j u x o o c u	
u m f x e g n y l	m	c l c n l a		r j c t l n		t u t c j t
AN	NO	CHR	M.	D C.	X X	I.

Tabul

Tabulæ confectio ità procedit : Septem areolis in longitudine & latitudine semper constet, ex lineolis aliquantò crassioribus ità atramento in charta aliquâ delineentur, ut aliam chartam Scriptioni destinatam, discriminatim pelluceant. Quo facto, Literæ sic dispergendæ : Prima cujusquè dictionis litera, in quartam aream : secunda, in sextam : tertia, in octavam : quarta, in secundam : quinta, in decimam : sexta, in duodecimam : septima, in decimam quartam : octova, in primam : nona, in nonam : decima, in tertiam : undecima, in undecimam : duodecima, in quintam : decima tertia, in decimam tertiam : decima quarta, in septimam conjiciatur. Quod si quarta area, Literas primas sequentium Dictionum, capere nequeat, conjice Dictiones reliquas, sub eadem dispositione, in sequentes quatuordecim areolas. Ità etiam posteriores quatuordecim areolæ, has viginti octo areolas insequentes, ulteriùs inservient, si decima octava areola literis sit impleta. Semper enim duæ lineæ transversales, donèc quarta areola suppleatur, transponendo successivè Secreto adornatæ inveniuntur. Si verò Dictionum brevitate contingit, ut vacuæ fortean aliquot areæ relinquantur, istæ ociosis literis (quæ tamen signo quodam, ob differentiam notandæ) possunt impleri. Conscius verò hoc unicè curet, ut accuratam capitis & laterum Tabulæ, insupponendâ eâ, curam habeat. Ex hinc indè autem dispersis Literis recollectis, sequentia legas : Verba hominum duas habent ansas : Alteram, “ quâ in bonam; alteram, quâ in malam partem rapiuntur : Epicte- “ tus. *Et,* Deus cùm differt auxilium, exercet rogantem, non repel- “ lit pulsantem. *Sed si super lineas illas crassas & quidem perpendiculares, Secreti Literas : In areas verò & transversales lineas, vacantes conjeceris; tunc notis vel signis, ut discrimines vacantes à significantibus, minimè erit opus.*

THE ASTOR LIBRARY NY

CAPUT X.

De Superinductione ociosarum Literarum per Comparationem Sermonis Veri, Ficti, Mixti.

NOn tantùm Ordo collocationis Literarum interrumpitur Scriptoriâ Inversione, & Projectoriâ Dissemination*e*, de quibus hactenùs actum: sed etiam, quò major fucus fiat, disturbatùr obsessoriâ Superinductione *novarum, & ad verum sensum nihil facientium & perinde* Ociosarum Literarum. *De quâ nunc sermo terendus. Hujus igitur Superinductionis consideratur, Objectum, Subjectum & Modus.* Objectum *sunt vel Literæ solitariæ, vel concurrentes in unâ Dictione cum significantibus, vel sæpiusculè constituentes per se Dictionem ociosam, unam vel plures. Variè enim hac ratione, superinducimus Ociosas Literas.* Subjectum *sunt Literæ illæ Secreti sensûs conscîæ, quarum ordo & progressus, ociosis istis variè obsidetur & intercluditur.* Modus *verò consistit in Comparatione Dictionum & consequenter sermonis cujusdam. Id namquè hic ubiquè agimus, ut specie Sermonis veri, ficti ac per se non significantis fallamus, apponendo tot literas ociosas, quot prò dictionibus consignificantib⁹ vel ociosis sufficiunt. Cæterùm hæc Comparatio Dictionum, est vel* Sermonis Veri, Ficti, Artificialis. *Undè prodeunt tot diversi Modi. De quibus colophonis loco, quædam generalia explicabimus, veluti de* Nomine, *de* Usu, *de* Ordine. Nomina *quod attinet, primum & ultimum Modum appellare possumus, illum Steganographicum, hunc autem Polygraphicum. Istum quidem eâ ratione, quòd* Trithemius Libris duobus Steganographiæ, *saltèm id agat, ut hos Modos ibi tradat & explicet, Secundum non attingat: Deindè quòd magis occultâ ratione, hic Literæ significantes densentur, & multiplici velamine operiantur. Idenim voci* ἔνιγμα *sivè* ἔνιγμῶ *convenit. Hunc verò eâdem ratione, quòd* Trithemius *præcipuè istum Modum tractet, in* Quarto Libro suæ Polygraphiæ, *tùm etiam aliâ, quam suo loco,* lib. 4. cap. 8. *aperiemus, Polygraphicum vocamus. Intermedium quòd attinet Modum, finamus ipsum quoquè gaudere nomine Steganographici, cùm in Steganographiâ suâ,* Trithemius *eum quoquè tractet, licet non principaliter. Summa autem harum denominationum ratio, eò redit, ut in Arte habeamus certa vocabula.* Usus *horum Modorum est latissimus. Etsi enim suam propriam naturam habeant, alijs tamen plerisquè Modis, sivè Translatione sivè Transpositione illi constent ac perficiantur, superaddi possint, ad magis tegendum & occultandum: Præcipuus verò usus est primi Modi, qui continet plærumquè vulgarem, Epistolicam, ac ad usum quotidianum aptam orationem: Undè fit, ut, cùm Polygraphici Modi, certâ formulâ con-*

stent, & porrò suspecti valoris sint, isto præcipuo Steganographico Modo non solùm occultemus thema secretum, sed etiam si quâ fortunâ, Epistolæ, in alterius quàm cui scriptæ sunt, manum pervenerint, occasionem præcidamus, nè suspicetur, cùm videt exteriori formâ, vulgaria tractari, occulti aliquid subesse. Quod non ità contingit in fictitio Sermone, multò minùs in omnibus alijs Modis, licèt occultissimâ & nulli pervestigandâ ratione, Secretum includant. Statìm enim suspicio suboritur, si inusitatorum characterum, aut sensum non habentium Literarum series, in Epistolio deprehendatur, secreti quid contineri: quòsit, ut istiusmodi Epistolæ supprimantur. Undè inprimis in specie, Steganographiæ *utilitas elucet: quæ non ità esse potest, in* Polygraphicis *Modis. Deindè in genere hic adnotandum, proprium esse bisce Modis, quòd Steganographicus sit dignitate prior & per se operosior: Alter facilior, sed arte superior. Fit indè ut* Trithemius *in Steganographicis, requirat diligentem, sedulum & exercitatum discipulum: In Polygraphicis verò, extollat facilitatem rei:* Vid. Præfat. sub tit. quæ sunt utilit. *At inquies, si ita operosa est Steganographia, quemnàm usum habebit, præsertim tempore necessitatis, aut quantùm, negociis aliàs occupatos viros, juvabit? Sed respondemus: Sit ità, ut inexercitato, aliquantùm negocij facessat hæc ratio. At facilè difficultatem superabit, qui vires intendet, aut ab ingenio destitutus non fuerit. Quid, quòd paucissimis Literis, secretus sensus comprehendi solet vel potest: Quò fieri amat, ut exile corpus, non magno indigeat indumento. Ità si sententia brevis est, in obvelandâ eâ, non multum laboris, insumendum tibi erit. Nùnc verò de bisce tribus Modis, eo ordine quo propositi sunt, agemus. Sic ut totus* Liber tertius *nobis insumetur in potissimâ parte primi Modi explicandâ: Reliquis quæ de eo supersunt, sicùt & secundo & tertio Modo, in* Librum quartum *rejectis. Ubi velim notes, quod deinceps in particulari evolutione paulò aliter ratio ordinis consistet in* quarto, *quàm in* tertio Libro. *Cum enim* Trithemii *Libros Steganographicos,* Libro tertio *enodandos susceperimus, ad filum & ductum quoquè* Trithemii *necessariò nobis fuit respiciendum, & catena prò instituto nectenda: Ubi verò nobis licuit esse solutioribus, ad rectum tramitem omnia revocare, nihil priùs habuimus.*

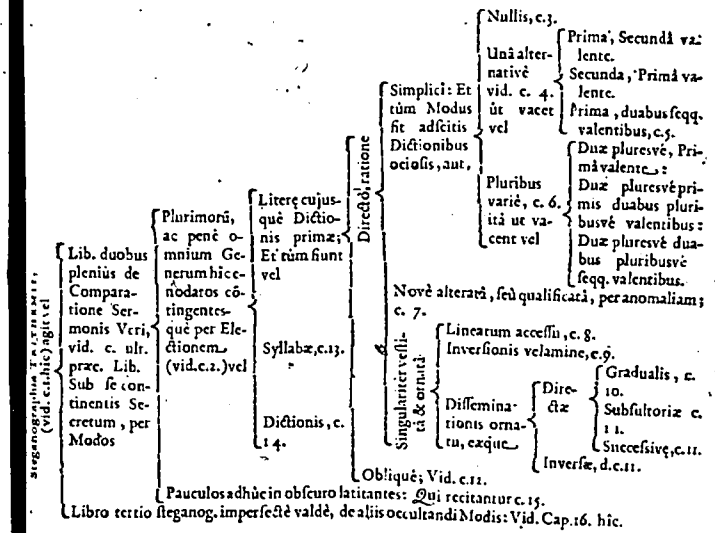
LIBER

LIBER TERTIUS,

De

STEGANOGRAPHIA IN SPECIE.

TABULA Synopsin hujus Libri complectens.

CAPUT

CAPUT PRIMUM.

Continet Introductionem Generalem, ad Steganographiam Trithemij.

QUONIAM PRÆCIPUÆ NOSTRÆ SCRIPTIONIS Scopus est, istius Steganographiæ, quam TRITHEMIUS involueris perpetuis conscriptam reliquit, ENODATIONEM in lucem dare, ad eam nunc, lege Methodi, (vid. quæ sub. f. lib. præc. dicta sunt) ducti, nos accingamus. In quâ ità versabimur, ut cùm muneri, quod suscepimus, satisfaciamus, tùm etiam Instituti hactenùs observati, nè & ipsa Steganographia, extrà Artis oleas vagetur, sedulam curam agamus. Ut itaque quæ ibi Authoris sunt, à nostris distinguantur, curavimus verba Authoris, hoc signo („) notari. Præmittemus autem in Genere, Introductionis loco, sequentia:

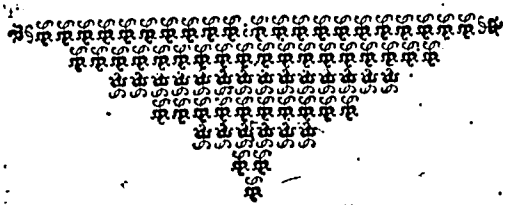
Ut profanum Vulgus, ab occultè scribendi hac Arte, arceret, atque adeò, quibusdam quasi terriculamentis, absterreret, Ingeniosissimus noster Abbas, eam Magiæ, vulgo invisi & odiosi nominis specie, venditavit: quasi Infernalium Spirituum ope, dirisque Incantationibus, sub horrido, confragoso, atquè ad terrorem penè confecto peregrino Idiotismo, res perageretur. Quem scopum non obscurè Ipse iniuit, in duabus, ad Philippum Electorem Palatinum, Præfationibus. Addamus nos, ipsum porro tali involucro, ingenuum Ingenij lusum cogitasse, in gratiam Eruditorum, Artem hanc, fido Ariadnes filo adepto, addiscentium. Ludit enim sub nomine SPIRITUUM, ad LITERAS, quibus occultè aliquod negocium, alteri significatur: vel quòd Illæ sint Animi & Spiritus nostri Indices, voluntatem nostram, Absenti, quò Vox non penetrat, fideli & mirabili modo (vid. pr. c. 1. lib. 1. hîc, & præterea Dousam in præfat. Chron. Holland.) perferentes: vel quòd inter plures Literas, (quæ prò occultando instituto, in Epistolâ, aliud thema tractante, transmittendâ, adhibentur) Istæ, quibus, quasi aliud agendo, Secretum alteri indicatur, uti Spiritus, Vita & Anima; Cæteræ verò, eò non pertinentes, pro mortuis habendæ sint. Cùm verò Significantes illæ Literæ seu Spiritus, in integrâ aliquâ Epistolâ, varijs mirisque modis, occultentur, fit, ut hæipsæ, vi & effectu, planè destitutæ, superiori virtute & spiritu, qui illas quasi animet, indigere videantur. Hinc Author, Literarum sivè Gregariorum Spirituum Duces, Intermedios & horum Antèsignanos quosdam, seu supremos, introducit. Supremorum officium in eo collocat, ut servent certos ordines & stationes, ac sub se certo modo dispositos Spiritus gregarios habeant, atque utantur Intermediis, ceù Instrumentis, ad aperiendum devotis, mysterium dispositionis & collocationis Literarum. Eapropter Spiritus illos Intermedios, in Carmina illa Incantatoria conjecit, atque itidem eosdem, inter mutorum Satellitum, id est, Literarum prorsùs

nihil significantium multitudinem, mirè occultavit. Significantibus enim & pluribus mutis seu Ociosis Literis, ejusmodi Carmina constant & absolvuntur: quæ nihil aliud sunt, quàm Lex & Index dispositionis, in quolibet Modo adhibendæ vel adhibitæ. Quibus Carminibus legitimè & ad præscriptum recitatis, illi supremi & principales Spiritus, faciles finguntur ad aperiendum intellectum, rogantibus. Nemini tamen nisi digno, Scientia contingit, id est, qui sit Cabalæ studiosus. Quo ipso Author planissimè ad se, ceu primum quendam Motorem, omnia revocat, & à se solo, vel gnaro Præceptore, addiscenda, non sinè mysterio (innuens videlicèt, Artem hanc, nunquàm ità perfectè tradi posse, quin ratio scribendi ab exercitatis, quandò inter eos convenerit, occultari possit) indicat. Quæ præterea Author noster edissertat, de Spirituum præsertim Principalium nomine, naturâ, qualitate, numero, potestate, habitatione, gubernatione &c. ea partim ad cujuslibet Modi explicationem pertinent: (ut ecce, primus Spiritus PAMERSIEL, dicitur Spiritus austerus, non facilè exorabilis, infidelis &c. quò indicatur, quòd ille Modus primus Scribendi, admodùm difficilis sit, nec à quovis ingenio impetrari possit; & facile fiat, ut seipsum suâ simplicitate prodat; uti cap. 3. & passim, diligens Lector, per se cum voluptate advertet) partim ad institutum nihil faciunt, sed tantùm rei involvendæ serviunt. Ubi velle adhuc mysteria indagare, hominis est, & ocio abutentis, & actum agentis, ut cautum Lectorem jam antè, in Exordio hujus Tractatus admonebamus.

Quibus ità præmissis & posthàc prorsus missis, sciendum, Authorem nostrum 67 Modos, occultè Scribendi, excogitasse, quos omnes Ille, propriis Nominibus insignivit, quæ ceu Artificialia, singulis Modis præmissimus: Quoniàm cum fructu retineri & in praxi observari possint. Illa verò si Scriptor neglexerit, facilè eorum quæ scripsit, & ipse poterit oblivisci: aut propter diversitatem operationum, unà cum Lectore, in errorem incidere. Deinde ut Carmina illa, in quibus Modi cujuslibet rationem latitare diximus, intelligantur, ad sequens præceptum (interea dùm sequenti demùm Libro c. 7. ratio horum Carminum, ad certum modum & sedem revocatur) adver-
» tendum & respiciendum est: Quòd nempè in Trithemii Conjuratio-
» num Carminibus, primum & ultimum verbum sit ociosum & nihil
» significans: postmodùm alterum sit significativum, sed ità ut semper
» Litera prima sit ociosa & vacua alternatim: tertium rursùm vacuum:
» Expletis deniquè valentibus verbis, ab ociosis quandoquè Trithe-
» mius rursùs incipiat & sic alternatim ad finem pergat. De cætero majoris lucis gratiâ, nè quid desiderari posit, Carminibus & strictiori eorum Enodationi, adjunximus horundem (non omnium, at quotquot reperiri potuerunt) Explicationes, Claves vocant alij, quas Author ipse in Clave Speciali, literis consignavit. Constitutis verò ità certis Modis & ijs, quæ ad communem rationem istorum Modorum pertinent, explicatis, subjecimus deindè Exempla, eaquè non dispersim, ut ab Authore factum, ceu ex Tracta-

Tractatu principali, & subjectâ Speciali Clave liquet, sed conjunctim, ut simul in conspectu essent. In quibus Exemplis, quod adhùc monendum duximus, magis ad Formam, quâ occultare Author quid voluit, quam subjectam Materiam sacram, cujus respectu, aliquid humani, pro more & incuriâ istius temporis passus, aliquoties deprehenditur, respeximus: Et ideò verba ipsius immutata, quantum per rem ipsam licuit, studiosè retinuimus: atquè hic simul Catalogum Nominum, quibus Trithemius, Modos hosce Steganographicos insignivit, secundùm ordinem Alphabeti, adjunctis Capitum & Modorum Numeris; quo loci cujusquè Explicatio tradatur, indicantibus, præmittere voluimus.

Abasdathon, *c. 12. m. 17.* Advachiel, *c. 15. m. 9.* Ambriel, *c. 15. m. 3.* Amenadiel, *c. 8. m. 3.* Anaël, *c. 12. m. 2.* Armadiel, *c. 10. m. 1.* Aseliel. *c. 5. m. 1.* Asiriel, *c. 7. m. 2.* Asmodel, *c. 15. m. 2.* Barchiel, *c. 15. m. 8.* Barchiel, *c. 15. m. 12.* Bariel, *c. 12. m. 11.* Barmiel, *c. 7. m. 1.* Barquiel, *c. 12. m. 7.* Baruchas, *c. 10. m. 2.* Berathiel, *c. 12. m. 12.* Buriel, *c. 9. m. 1.* Bydiel, *c. 11. m. 2.* Cabaniel, *c. 6. m. 4.* Camuel, *c. 4. m. 1.* Carnesiel, *c. 8. m. 1.* Caspiel, *c. 8. m. 2.* Dardatiel, *c. 14. m. 1.* Demoriel, *c. 8. m. 4.* Dorothiel, *c. 6. m. 3.* Emoniel, *c. 9. m. 3.* Gambiel, *c. 15. m. 11.* Gediel, *c. 6. m. 1.* Geradiel, *c. 11. m. 1.* Hamaliel, *c. 15. m. 6.* Hanaël, *c. 15. m. 10.* Hydriel, *c. 9. m. 2.* Jasguarim, *c. 13. m. 1.* Icosiel, *c. 9. m. 4.* Jesischa, *c. 12. m. 16.* Macariel, *c. 11. m. 7.* Malchidaël, *c. 15. m. 1.* Malgaras, *c. 7. m. 3.* Maseriel, *c. 6. m. 2.* Menadiel, *c. 11. m. 6.* Mendrion, *c. 12. m. 19.* Muriel, *c. 15. m. 4.* Narconiel, *c. 12. m. 20.* Oriel, *c. 12. m. 10.* Osmodaël, *c. 12. m. 8.* Padiel, *c. 4. m. 2.* Pamersiel, *c. 3. m. 1.* Pamyel, *c. 12. m. 21.* Pyrichiel, *c. 11. m. 4.* Quabriel, *c. 12. m. 9.* Rayfiel, *c. 7. m. 5.* Sabrathan, *c. 12. m. 13.* Samaël, *c. 12. m. 1.* Samiel, *c. 12. m. 6.* Sarandiel, *c. 14. m. 2.* Sasquiel, *c. 12. m. 5.* Serquanich, *c. 12. m. 15.* Soleviel, *c. 11. m. 5.* Symiel, *c. 7. m. 6.* Tartys, *c. 12. m. 14.* Vathmiel, *c. 12. m. 4.* Vequaniel, *c. 12. m. 3.* Verchiel, *c. 15. m. 5.* Uriel, *c. 11. m. 3.* Usiel, *c. 7. m. 4.* Zaazenach, *c. 12. m. 18.* Zuriel, *c. 15. m. 7.*

CAPUT II.

De Steganographicâ ratione in genere, tribus ejus generalioribus Modis, cum Subdivisionibus.

IN Cap. ult. Lib. præc. *dictum est, Superinductionem Ociosarum Literarum fieri* Comparatione Dictionum; *quæ essent vel Veri Sermonis, vel Efficti, vel Artificialiter constructi. De Comparatione Veri Sermonis hic, de Alijs in* seq. Lib. 4. *Est verò* Comparatio *hæc* Veri Sermonis, *Modus occultandi steganographicè verba secretæ intentionis, quò ex Literis Secretæ Sententiæ & alijs ociosis variè inter se commissis, conficimus Sermonem seu Orationem, Sensum aliunde habentem: Quò sæpè fit ut aperta hæc Scriptura prorsùs aliud, imò sæpè contrarium indicet: Ità sæpè laudibus extollimus aperto Sermone, quem secreto ac latente, extremè vituperamus: Uti videre est* infrà c. 6. m. 3. Ex. 1. c. 7. m. 3. c. 8. m. 1. c. 12. m. 5. 9. 10. & 14. Confectioni veri Sermonis *accedit, ut aut linguâ exoticâ, pictâ Latinâ aut aliâ, aut etiam vulgari tractetur. Etsi verò in Latinâ,* Author *noster, cujus filum nos sequimur, Exempla dedit, scias tamen, eandem rationem esse in alijs.* Objectum *hujus Comparationis seu Conquisitionis, sunt* Dictiones, *non tantùm quæ Secreto participant, sed etiam, quæ prorsùs sunt ociosæ, & nihil quoad Secretum consignificant. Imò sæpiùs adsciscere licet, plures ociosas Dictiones, itidem aliquot Lineas occupantes, quâ de re suo loco,* cap. *nimirùm 7. 13. & 14. h. Lib. Ratio est, ut eo laxior conficiendi sermonem potestas sit, & magis falli is possit, quem latere hæc debeant.* Objectum adæquatum, *sunt tantùm Dictiones Consignificantes, vel quoad Literam aliquam, vel Syllabam, vel quoad omnes Literas. Ad* Divisionem *accedentes, dicimus quòd Conquisitionis Objecti adæquati, sit earum Dictionum, vel quæ* Primam *vel* Ultimam Literam; *vel quæ* Unam Syllabam, *vel* Integram Dictionem. *Ociosis alijs, significantem habent. Illa Conquisitio vicissim, quæ pertinet ad* Primam Literam, *fit Processu Directo, Inverso, Obliquo.* Comparatio Processus Directi, *habet vel Naturam Simplicem, vel novè Alteratam, vel aliundè Vestitam.* Naturâ Simplici *constans ratio, utitur Dictionibus Ociosis, vel Nullis, vel Unâ alternativè, vel Pluribus variè. De eâ Comparatione Dictionum, quæ utitur* Nullis *ociosis Dictionibus, sed contenta tantùm Consignificantibus, agemus* Cap. Seq. *de Reliquis posteà quoquè ordine & loco suo: Ubi sciendum, quod ultrà istos Modos, quos hactenùs tradidimus, quidam Modi, eorumquè Exempla, numero 12. in quibusdam manuscriptis Exemplaribus* Trithemij *inveniantur, quos nobis incognitos ingenuè fatemur. Hos sicut &* Libri 3. Steganographiæ Trithemij, *scopas dissolutas, nostro quodam consilio,* c. 15. & 16. *sub calcem Libri, præcedentibus subjunximus.*

CAPUT

CAPUT III.

De Comparatione Dictionum Simplici, tantùm Consignificantium, seu Modo primo PAMERSIEL dicto.

HIc *Primus Modus contentus est Dictionibus Consignificantibus, ut* sub fin. cap. præc. *innuimus. Consignificantes Dictiones vocamus, quæ participant, quâ* Literam Primam *attinet, Secreto. Eum* Trithemius *insignivit nomine* Pamersiel: *Lex verò hujus Modi, in sequentibus latet:*

Pamersiel Anoyr Madrisel Ebrasothean Abrulges Itrasbiel Nadres Ormenu Itules Rablon Hamorphiel, h. e. Nim die ersten bugstaben / de omni verbo. « pag. 1. Edit. Francof. 1606.

Pamersiel Aves Chameron Murs Chadon Osburmy Delmuson Thasslain Peano Charustaër Melany Lyamunto Colchan Paroys Madyn Moërlay Bubre ✠ Atleor Dori Melcove Peloyn Ibutsyl Meon Misbreath Alini Driaco Person, Trysolnay Lemon Asosle Mydar Icoriel Pean Thalmio Asophiel Ilnotreon Baniel Otrimos Estevor Naëlma Besrona Thulaomor Froman Beldodrayn Bon Otalmesgo Merosas Elnathyn Bosramoth, h. e. Usus sum talicautelâ, ut primæ Literæ, cujuslibet Dictionis, secretam intentionem tuam, reddant Legenti. « p. 2.

Lamarton Anoyr Bulon Madrisel Trasbon Ebrasothea Panthenon Nabrulges Camery Itrasbier Rubantiry Nadres Calmosy Ormenu Lan Ytules Demy Rabion Hamorphyn, h. e. Nym die ersten bugstaben / de omni verbo.

Sivè explicatiùs, ex Clave Speciali Authoris intelligi poterit: « p. 7.
Verba sic sonant: *Cùm volueris aliquid scribere ad amicum secretè, ut nemo tuam intelligat voluntatem, præter eum cui scribis, tunc accipe quamcunquè volueris narrationem latinam, quam non necesse sit, occultari: Cujus dictiones omnes, sic ordina, quatenùs primæ cujuslibet dictionis Literæ, verbum reddant, quod volueris, quemadmodum in subjecto argumento vel Exemplo te docebo. Verùm iste Modus, non satis est tutus: quia facilè ab industrio homine, posset deprehendi, sicuti sæpiùs expertus sum. In legendo quidem facilis est, sed cum difficultate scribitur, quia laboriosum est, dictiones ad propositum convenientes, semper in promptu habere. Simùl observandum, si hoc vel aliis Modis, alicui scribis, non satis in Latinâ linguâ erudito, ut verba non dividas. Ne igitur unum existimet duo, puncta si volueris, completo quolibet secreti tui verbo, apponas, & sententia textus exterioris completâ, facias virgulam. Tutiùs tamen videtur, ut nec puncta, nec virgulæ fiant. Multiplici autem diversitate, hic Modus, sicut & ceteri penè omnes, potest variari: Ita ut is, qui suprædictum ordinem secretandi, perfectè*

» fectè intelligit, alios ex eo inferendos Modos, aut vix aut difficulter posse
» percipere. Videlicet ut prima linea, Secreti sit conscia, secunda non, vel
» si ista fuerit, illa non sit: Et sic consequenter; occultator Secretorum, prout
» voluerit, utatur alternis lineis, vel totis vel dimidiatis, à principio Litera-
» rum suarum, usquè ad finem descendendo, velà fine ascendendo ad princi-
» pium. Adde etiam, quòd ab utroquè latere, per descendentes & ascenden-
» tes, alterum secùs, sententias suas occultare potest, tam varijs, tamquè di-
» versis Modis, ut in enodandis his, Oedipo opus sit.

Exemplum PAMERSIELIS.

p. 7. » Lucidum jubar æternæ Beatitudinis, Excellentissime Rex, Guberna-
» tor & Tutor robustissime, universorum virtuosè viventium, exulum refu-
» gium debitum, virtus, unanimitas, vinculum omnium, lætitia lugentium,
» exultatio sanctæ tristium, virtus fragilium, nutritor egentium, salusquè
» tribulatorum, miserorum adjutor, nobilium triumphator, administrator
» gratiarum, guberna & rege vitam servorum tuorum, sanans infirmitates
» nostras, salvator omnium, decus viventium animarum, lucidissimum lu-
» men, esurientium refugium. Benignissime amator servorum tuorum, vir-
» tutum æterne remunerator, mitis animarum glorificator, servientium tibi
» Vivifica nos Domine, ut moribus bonis decorati, jugiter exultemus. Fort-
» tudo vera, nos fortifica, ut nitore sanctitatis, efficiamur revocati. Adjuva
» nos Deus æterne Redemptor: Libera amatores nominis tui, peccatum omni-
» bus remitte: tentationes extingue nocentibus: vitam virtuosam, amorem-
» què rectitudinis tribue, exorantibus nobis. Deus altissime, verè vivifica-
» tor infirmantium, lumen lugentium, exaudi nos, ut vitam justam, rectam-
» què mereamur jugiter tenere. Vivifica nos Salvator & Rex misericordis-
» sime, glorificator esto, Zelantes veritatem, gaudeamusquè æterni Regis
» sublimati, conserva humiles, indulge noxas, exterminaquè nocentes. h. e.

Lieber getrüwer/ du wolleſt uf neſt Mäntag gerüſt ſin ſo du aller bäſt
vermagſt/ vnd umb die fünf/ vnſer an der Lantporten warten/
da willen wir/ mit vnſerm gezüg
erſchinen.

CAPUT IV.

De Comparatione Dictionum Simplici; Consignificantis & Ociosæ unius alternativâ, seu de CAMUELE & PADIELE.

Cui Modus, ubi Nullæ Ociosæ interveniunt. Nunc dicendum de Altero Genere, ubi Una Ociosa adsciscitur. Quod dupliciter fieri intelligitur, vel alternativè, vel interjectis duabus aut pluribus Consignificantibus. De Primâ Speciè hic, de Altera in seq. Cap. Primæ hujus Speciei processus est talis, ut aut Prima Dictio sit ociosa, Secunda significativa: vel è contrario, Prima sit significativæ Literæ particeps, Secunda verò neutiquàm, & sic deinceps.

Primus Modus CAMUEL.

Hujus Modi ratio hæc est. *Camuel Aperoys Melim Mevomavial* « p. 12.
Casmoyn Cralty Busaco Aeli Lunarphotirion Theor Besamis Aneal Cabelo- «
nyr Thiamo Vesonthy. h. e. Primum vacat alternatim. «

Camuel Busarcha Menaton Enatiel Meran Sayr Abasremon Nacu- « p. 14.
li Pesarum Vadru Lasmon Enoti Chamabet Usear Lesponty Abrulmi Pen «
Sayr Thubarim Gonayr Asmon Friacha Rynon Otry Hamerson Bucurmy «
Pedravellon, h. e. Vacantes includunt verbum significativum. «

Prima namquè narrationis dictio, nihil ad secretam intentionem con- « p. 11.
fert: similiter & Ultima, completâ sententiâ seu verbo Secreti. In fine va- «
cat una, cum sequente, quæ alterius verbi, præcedit Exordium. «

Exemplum CAMUELIS.

Omnes morimur, quoniam omnes hæreditarium reatum, originalis « p. 12.
noxæ contraximus: nemoquè vivit non moriturus in brevissimo tempore. «
Contraximus delictum originale, in Adam & Hevâ. Morimur autem mor- «
te corporis, omnes homines, propter temeritatem Matris Evæ miserabi- «
lem. Mortem vero Animæ, Victor Mortis Jesus, nos liberando fugavit. «
O Jesu Xhriste crucifixe, respice humilitatem nostram: quoniam miseri su- «
mus, infœlices, multisquè tribulationibus vexamur. Ergò clementissime «
Rex Cœlorum, petimus, concede nobis contritionem, veniamquè omnium «
peccatorum, propter humilitatem tuam eximiam, quâ redemisti nos, de in- «
ferni ærumnosis tenebris, noxiisquè passionibus. O beatitudo nostra, «
Jesu clementissime, ô dulcissime amator innocentiæ, quid retribuam tibi? «
Tu sanctus & innocens prò nobis pateris. Quò fugiemus, cùm vene- «
ris ad rationis examen? Venies cum potestate, reddere mercedem uni- «
cuiquè secundùm conscientiam suam. Eruntquè tibi nuda omnia: «

» nec te aliquid latebit, cujus non habeas noticiam. Ergò viventes agite fra-
» tres pœnitentiam, districtumque Dei Omnipotentis examen, operibus mi-
» sericordiæ prævenite. Tergite fletibus crimina, & pauperum labores sub-
» levantes, Deum vobis efficite placabilem. Quoniàm benignus est, invo-
» cantibus eum: Ergò dùm tempus est, quærite misericordiam ejus. Semper
» gratias agite ei, qui redemit vos Jesus Xbristus crucifixus, prò hominum sa-
» lute, timentium Dominum. h.e. Morn umb die achte/ wil ich mit CCCC
Pherden/ bi dir sin/ für Crützennach uf dem felde/ bi dem gericht.

Idem aliis occultatum verbis.

p.11. » Omnes morimur, quoniàm omnes mortaliter reatum noxæ generalis
» simùl edimus: Et nemo hic hominum vivit, non moriturus. Omnes brevi
» sepeliemur. Originale delictum Baptismus indulsit: quotidianâ eget pœ-
» nitentiâ. Manet autem mors corporis, quatenùs humiliati, Deum time-
» mus, qui eripuit nos: Peccando vitam amisimus, virtuosè conservando, ite-
» rùm divino lumine vivemus. O Jesu Rex cœlorum, respice humilitatem
» nostram: tuâ miseratione vivimus: Indulgentiam morte tuâ percipientes.
» Heù cur non cum humilitate collaudamus nostrum Creatorem, miseri! Qui
» peccata nostra, humilitate, proprio & sanguine redimens, bonis deviantes,
» vitâ æternâ donavit, nihil merentes. Ecce bajulans crucem, Jesus mori-
» tur. O dulcissime Salvator Jesu, quid retribuam tibi? Jesus sinè peccato
» innocens, prò nobis moritur. Quid faciemus, cùm venerit ad rationis exa-
» men, & condignam mercedem reddet, suorum unicuique omnium commisso-
» rum operum: Eruntque ibi nuda omnia, nec transibit aliquid innumera-
» tum: cujus est horrendum judicium. Ergò viventes, pœnitentiam facite
» salutarem: quoniam districti judicij examen, nequaquàm mutari potest.
» Terge fletibus crimina: Eleemosynis, pauperum lachrymas subleva: Deo
» semper ésto devotus: divina bonitas, crimina indulgentiâ superat. Ergò
» dùm tempus est, pulsa misericordiam pœnitendo. Esto gratus morti ejus,
» qui redemit te. Invoca eum, cum sanctâ humilitate, casto timore suffultus.
h.e. Morgen umb ꝛc.

Aliud Exemplum CAMUELIS.

p. 13. » Lator præsentium, Frater Arnoldus Bostius, plura composuit admiran-
» da volumina, de variis rebus, ut in Libro nostro, tibi dudùm transmisso, in-
» ter alia multa, quæ prænotavi de Ecclesiasticis Scriptoribus, reperies scri-
» ptum in fine, ubi fit mentio viventium. Hunc tantùm virum, Religione
» & Artium venustate notabilem; tuæ Sinceritati, Charissime fautor, com-
» mendo, & plurimùm rogo, quatenùs recipias ipsum, eâ, quâ omnes in amici-
» tiâ nobis conjunctos, susciperé familiaritate consuevisti. Referabit tibi ar-
» cana multa naturæ, tequè conversatione dulcissimâ oblectare poterit, si vo-
» lueris. Meum de Magicis Experimentis Codicem, quem habes, mihi oro

quan-

quantocyùs curato remittere. Volumen Synesij de virtute Spirituum, mit-
tam tibi mox, cum mihi Experimenta mea remiseris: Cura te ipsum ut va-
leas, saqequè rescribito: h.e. Papa vult Imperium transferte in Francos:
De hoc sum certus.

Secundus Modus PADIEL.

Ratio hujus Modi hæc est: Padiel Aporsy Mesarpon Omevas Pelu- p.8.
din Malpreaxo Conduseri Ulearo Therserphi Bayl Merphon Paroys Gebuli
Mayl Thomyon Eltasbeam Taniarson Acrymy Lon Peata Casmy Chertiel
Medony Reabdo Lasonti Jacial Mal Tri Bulomeon Athyr Pathulmon Dheo-
ma Pathormyn: h. e. Primus apex verbi primi & tercy: & cætera dicat
itidèm.

Padiel Ariel Vanerbon Chio Tharson Phymarto Merphon Ampriseo Le- p.8.
daharim Elsophroy Mesarpon Ameorsy Paneryn Atle Pachumgel Thearan
Beslonthy Las Gomadyn Triami Mesarnothy, h.e. Recipiat apices primos
alternatim.

In hoc enim Modo, sinè susticione occulta scribendi, Dictiones Narra- p.9.
tionis textus, in apertò propositi, alternà positione variant: Ità videlicèt, ut
cum Primæ Dictionis Prima Litera, intentioni occultæ testimonium perhi-
beat, Sequentis Verbi Litera Prima, ab officio secreti muneris vacet. Post-
quàm Tertia non sit à ministerio vacua, Quarta maneat ociosa, & sic con-
sequenter, semper Dictiones alternatis vicibus mixtæ, secreto deserviant, &
publicæ orationi congruentes, ab Occultorum significatione, prudenti ordine
recedant.

Exemplum PADIELIS.

Libera nos Jesu Xbriste, æterne Salvator bonorum omnium, & indul- p.9.
ge reorum delicta, gemitusquè nostros exaudi, mitigans tempestates vicio-
rum, renovansquè conscientiæ vetustatem, ad æternam nos reducito Para-
dysum. Bone Jesu, remitte nobis exorantibus peccata nostra: quoniàm gra-
vitèr offendimus & sæpè relapsi sumꝰ. Dulcissime Salvator, infirmitates nostras
sana quæsumus. Benignissimus ésto, rogantibus te, Jesu pijssime, & nos fa-
mulos tuos supplicantes exaudi. Homines sumus, assiduis miseriis involu-
ti, maximisquè tempestatibus immersi. Erue nos tribulatorum consola.or
victoriosissime: quoniam vita nostra, assiduà infœlicitate sepulta, corrumpi-
tur. Miserere tantùm Jesu, Clementissime Salvator, respice humilitatem te
amantium, & non perinittas demergi nos exules, in luto & turpitudine vitio-
rum. In amore seculi hucusquè torpentes jaciimus, vitijs q; inuodati, nostram
parvipendimus salùtem, futuriquè examinis, minimè recordati sumus. Be-
nignissime Creator, ésto propitius famulis tuis, & salva lachrymantes, quos
decepit miserrima vanitas Mundi. Viam probdolòr veritatis negleximus
omnes, sed libera nos luto infixos exulesquè: quoniàm Salvator noster, tu es
Jesu; qui neminem dispicis, gaudium indeficiens & sempiterna fœlicitas San-

ctorum

» Eorum es: Spes nostra, Xbristianorum gloria, Angelorum lumen, remune-
» rator invictorum Martyrum, corona Virginum, honestas Viduarum. Bone
» Jesu, exaudi nos humiles, clamantes ad te: Libera nos de præsenti exilio, con-
» cedens nobis gratiam, ut sinè fine vivamus. Vivifica quæsumus nos miseros
» servos tuos exules, quos redemisti, ut zelum justiciæ verum consequamur.
» Conserva nos Omnipotens Deus, majestas infinita, misericordia incircum-
» scripta, æterna salus nobilium animorum. h. e. Lieber getruer/Brenger dis
briefs/hait etwas mishandlet/ist unser befel/ du wollest in gesenglich be-
halden/uf unser zucommen.

Ejusdem Secreti tenor, sub alijs penè verbis occultatus.

p.9. » Libera nos Jesu dulcissime, extrema Salus beatorum Spirituum, & nostros
» reatus indulge, gemitusque pauperum exaudi, mitiga tribulationes nostras,
» renova nobis vetustatem, morbos vitiorū sana, virtutes tribue, exules susci-
» pe, reosque absolve. Bone Jesu, remitte misericorditer excessus quoslibet no-
» stros, quoniam graviter peccavimus & sæpè relapsi sumus. Dulcissime Sal-
» vator Jesu Xbriste, salva nos, benignus esto, rogantibus te: Imò tu etiam nos
» famulos tuos supplices conserva. Homines sumus amantissime Jesu justicia
» normam transgredientes, misericorditer erue nos, tu altissima virtus: quo-
» niam vita nostra, assiduæ infelicitati subjecta corrumpitur. Miserere nostri
» Jesu Xbriste Salvator, respice humilitatē fidelium animarum, & nè permit-
» tas diutius nos errare, in luto securitatis, tentationis pernicioſissimæ. In amo-
» re sicuti malè turbati versamur, vitijs dediti, nostram parumpendimus salu-
» tem, nox evocandi ad rationis examē. Benigne Creator, esto propitius famu-
» lis tuis, & ocyus libera nos, decepit nos vanitas Mundi: Viam nos veritatis de-
» seruimus omnes, dulcissimumque lumē animarum: luto infixos erue: quoniam
» salus nostra tu es, in tuoque nomine salvabimur, gaudium indeficiens & sem-
» piterna fœlicitas: Tu es nostra norma, Sanctorum gloria, Angelorum lætitia,
» societas justorum perfectissima, Creator Salvatorque humani generis. Be-
» nignissime Jesu, exaudi nos humiles, te acclamantes & libera nos, de præsenti
» & futuro naufragio periculoso: ut sinè fine vivamus. Utinam respicias nos
» miserabiles servos tuos exulantes, qui redemisti nos, Zelati sumus vias tuas.
» Conserva nos Omnipotens Deus, majestas infinita, miseratio incircumscri-
» pta: esto protectio nostra perpetua: h. e. Lieber getruwer/brenger/ꝛc.

Aliud Exemplum PADIELIS, cum hac inscriptione.

p.10. » Padiel Melion Parme Amiel Busayr Ilno Ma Venoga Pamelochin: h. e.
Ein Meynung.
» Humanæ salutis amator, universorum Creator maximus, nobis indixit obedien-

« tiam mandatorum, cui omnes tenemur obedire ex amore. Præmium
« verò obedientibus promisit, sempiternæ fœlicitatis tabernaculum possidere.
« Xbristi obedientiam imitemur, quam imitari curemus, ut ad æternam fœ-
« licitatem, nobis promissam, ingredi mereamur: Angelorumque consociari
« mansionibus sempiternis. Agamus pœnitentiam dùm possumus: tempus præ-
« ciosum expendentes fructuosè. Caveamus nè imparatos Mors rapiat, quæ
« concedere morā alicui recusat. Ideoque Fratres, agere pœnitentiam non tar-
« detis. Velociter enim ad vos, Mors veniet: quam nemo vestrum, diù evadere
« potest. Dies ergò vestros transeuntes conspicite, pœnitentiam inchoantes,
« quandò tempus habetis. Appropinquat hora decedendi hinc. O Mors rerum
« terribilium terribilissima, quàm velociter nos miseros consumis: Incolatum-
« que nostrum brevissimum, multis injuriis plenum, miseris facis esse crudelē?
« Evigilemus miseri, Xbristo Jesu Salvatore nostro pijssimo nos exhortante &
« contestante, ut turpes negligentias arguamus, & bonis operibus, justicia vias
« solicitè custodiamus. Alme Redemptor generis humani, exaudi nos, veniam-
« que nobis tribue peccatorum. O Pater misericordiæ, sis nobis propitius, in
« omnibus adversitatibus nostris. Sana Domine infirmas animas nostras: quo-
« niam tui sumus: Præsta nobis afflictis vermiculis, requiem sempiternæ amœ-
« nitatis, quatenùs te semper assiciendo laudemus. h. e. Hac nocte post XII,
veniam ad te, circà januam, quæ ducit ad Ortum, ibi me exspectabis.
Age ut omnia sint parata.

Idem aliter occultatum.

« Humanæ Salutis amator, qui creavit omnia, nobis indixit obedientiam p.10.
« mandatorum, cui omnes tenemur obedire & obsequi. Præmium sanctæ obe-
« dientiæ, erit sempiterna felicitas, timentibus Deum. Xbristi obedientiam, in
« omnibus imitari studeamus, ut vitam æternam promissam nobis, merea-
« mur ingredi, cum Angelis, per misericordiam Dei. Agamus pœnitentiam,
« dum possumus. Tempus vitæ est brevissimum. Citò Mors imparatos offendet,
« pœnitentiæ negligentes consumet, Judicique animas transmittet. In pœnitentiā
« agendā, Fratres non tardetis. Velociter enim ad vos Mors veniet: quam ne-
« mo vestrum, diù evadere potest. Dies ergò vestros transeuntes conspicite: pœ-
« nitentiam inchoate, cùm tempus habetis: ad quid diutiùs negligitis. O Mors,
« rerum horribilium terribilissima, quàm velociter nos miseros consumis. Inco-
« latus vester brevissimus est, judicioque obnoxius. Mors omnes examini sub-
« mittit. Exaudi nos Xbriste pijssime Salvator, nobisque pœnitere cupientibus,
« esto propitius, concede nobis timorem & amorem tuum, benignissime Redem-
« tor, indulgentiamque peccatorum, supplicantibus tribue. Alme Creator ge-
« neris humani, exaudi nos, veniam nobis tribuens scelerum. O Pater miseri-
« cordissime, esto nobis misericors: infirmitatem nostram adjuva clementissimè:
« Succurreque misericorditer infirmis animabus nostris: quoniam tui sumus.
« Pater indulgentissime, animabus fidelium requiem concede, Angelisque con-
« nge, timentibusque te adesse digneris: h. e. Hac nocte, &c. CA-

CAPUT V.

De Comparatione Dictionum Simplici, Ociosæ & Plurium Consignificantium, seù ASELIELE.

POst numerum Ternarium, sequitur Multitudo. Ità nùnc in hac Secundâ Specie (vid. cap. 4. hîc) nobis ex angiporto Pamersielis egressis, & bivia Camuelis & Padielis, prætervectis, latissimus vagandi campus aperitur. Quod antequàm ad Aselielis explanationem perveniamus, paucis adhùc illustrandum est. Non enim prætereri debet Camuelem & Padielem esse fontes, ex quibus infiniti alij Modi, ceù rivuli promanant, non tantùm, quando una Ociosa, cum pluribus Consignificantibus, sed etiàm quandò plures Ociosæ, cum unâ vel plurib. Consignificantibus concurrunt. Ut ad oculum hæc pateant, subjicimus duplici ordine, distributis quinque Classibus, Progressus sextuplicis adumbrationem; ubi fundamenta sunt (o. aut. ô) sivè Vacans, Valens: Valens, Vacans, duos ordines ducentes.

1. Classis.	2. Classis.	3. Classis.	4. Classis.	5. Classis.
o. Camuel.	ôo.	ooo.	oooo.	ooooo.
o..Aselel.	oo..Gediel.	ooo..	oooo..	ooooo..
o...	oo...	ooo...Maseriel.	oooo...	ooooo...
o....	oo....	ooo....	oooo....Do:othiel.	ooooo....
o.....	oo.....	ooo.....	oooo.....	ooooo.....Cabaiel.
o.....	oo.....	ooo.....	oooo.....	ooooo.....

Ex Padielis ordine, contrario modo ita.

1. Classis.	2. Classis.	3. Classis.	4. Classis.	5. Classis.
.o Padiel.	..o	...ô	....o	.....o
.oo	..oo	...oo	....oo	.....oo
.ooo	..ooo	...ooo	....ooo	.....ooo
.oooo	..oooo	...oooo	....oooo	.....oooo
.ooooo	..ooooo	...ooooo	....ooooo	.....ooooo
.oooooo	..oooooo	...oooooo	....oooooo	.....oooooo

Ex quolibet ordine, sequuntur triginta Modi. Auctor noster triginta Modos ex Padiele fluentes, hîc prorsùs omisit, tradito solo Padiele, qui Dux est sequentium viginti novem Modorum. Idquè propterea, quòd magis suspicione careant isti Modi, qui à Vacante vel Vacantibus incipiunt: uti ipse innuit, in Clave Speciali, p. 14. ubi Modum Sextum, sivè Gedielem explicat.

Ex Camuelis autem ordine, & quidem Classe primâ, secundum Modum, nomine Aseliel: Ex secundâ, secundum, nomine Gediel: Ex tertiâ, tertium, nomine Maseriel: Ex quartâ, quartum, nomine Dorothiel: Et ex quintâ, quintum, nomine Cabariel insignitos, sumpsit, rationem explicavit, ac Exemplis illustravit. Sed nec hoc prætereundum, quòd nihilominùs etiam alios Modos, tectè attigit. Sic Carneliel, de quo j. c. 8. h. l. si demas ei, quod à Lineæ primæ præmissione ociosâ, peculiare habet, planè est tertius Modus Classis primæ, ex ordine Camuelis. Sic eâdem ratione Amenadiel, quem describit Idem, c. 8. in quintum Modum Classis tertiæ: Et Demoriel, cujus descriptio itidem, d. c. 8. extat, in sextum Modum, mòx dictæ Classis incidunt: Ut mittamus alios illos Dissemination & Transpositione vestitos Modos, de quibus cap. 11. qui itidem ad aliquem Modum & Classem hic definitam pertinent. Hic verò tantùm illi Modi resensentur, qui sunt Simplicis naturæ, id est, unum tantùm motum habentis, quem hi Modi quinque, Aseliel, Gediel, Maseriel, Dorothiel & Cabariel habere deprehenduntur. Sed nùnc de Aseliele agemus, qui adhùc Comites habet, ut videre est, ex Classe primâ, Ordin. 2.

ASELIEL.

Lex & ratio hujus Modi, ex sequentibus patet: *Aseliel Aproysi Melum Thulnear Casmoyn Mavear Burson Charny Demorphaon Theoma Asmeryn Diviel Casponti Vearly Basamis Ernoti Chavalarson:* h. e. Post unam vacantem, duæ valent. p. 15.

Aseliel Murrea Casmodyn Bularcha Vadusina Ty Belron Diviel Arsphonti Si Panormys Orlevo Cadon Venoti Basramyn, h. e. Una vacat, duæ solvunt. p. 16.

Semper enim hic Modus, primâ dictione in apertâ narratione, à secreto Vacante, duas mox occulto servientes recipit. Quandoquè etiam verbo completo, unam vacantem adjungit: ità videlicèt, ut verbi sequentis prima dictio, à Secreti significatione sit vacua: atquè ità duæ vacantes, solùm in fine verbi mysterij, per duo pariter completi, ponuntur. p. 12.

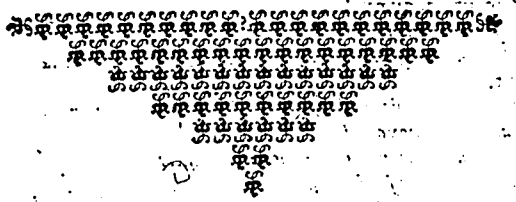
Exemplum ASELIELIS.

Mors Jesu Christi, genus humanum vivificavit, cujus vita innocenter afflicta, liberavit nos, ab omni calamitate. Ergò honoremus humilitatem ejus, in nobis resistendo tentationibus vitiorum, instandoquè motibus bonorum operum. Xhristus Jesus, salvavit animas nostras. Gratias dicamus æternas, nostro Redemptori pissimo: quoniam omnes reduxit ad tutas exuvias, cujus nomen, cum fervore laudemus omni tempore, præoccupantes faciem sanctissimam ejus nostris orationibus: vivamus virtuosè, in amore recti- p. 15.

» rectitudinis, abjicientes tumultum mundalium negociorum, justiciæ normam
» sequamur, vicijs noxijs resistamus devotissimè, lachrymisquè negligentiæ
» abluamus, in maximâ solicitudine, memores futuri judicij, cujus inæstima-
» bilis horror, inferni pœnis, nequaquàm inferior: h. e. Ich will noch hint
umb X I/an der Porten clopfen: wart min/und lats mich in.

Idem alijs verbis occultatum.

» Passio Jesu Christi, genus humanum vivificans, cujus vitæ innocentia
» afflicta, liberavit nos, ab omni calamitate: Quoniàm hujus humilitate sal-
» vabimur, in necessitate: sed turbabuntur vitiosi: eritquè merx bonorum co-
» piosa. Xbristus Jesus, redemit animas nostras. Gratias dicamus ei, nostro
» Redemptori pijssimo, qui omnes redemit, qui tyrannidi erant subjecti: nomen
» cujus benedictum, laudaverunt omnes: & pœnitentiam faciamus, de ex-
» cessibus nostris, curemusquè virtuosè vivere, in amore Redemptoris, cujus
» timor mundat conscientiam, justificans nos. Emendemus vitam nostram,
» cum devotione lugentes, quatenùs ad justiciam conversi, solutionem mere-
» mur peccatorum, in charitate & humilitate, jugiter perseveran-
» tes, non deficiemus. h. e. Ich will
noch etc.

GAPUT

CAPUT VI.

De Comparatione Dictionum Simplici Ociosarum & Consignificantium unius vel plurium, seù de Modis GEDIELE, MASERIELE, DOROTHIELE & CABARIELE.

Sequitur Tertium Genus, ubi plures Ociosæ adsumuntur Dictiones. Quod fit tripliciter, vel si duæ, tresvè aut plures, uni Consignificanti: aut si duæ duabus: tres tribus vel pluribus, aut vice versâ Ociosæ plures, Valentibus pluribus accedant. Author verò noster, subministrat tantùm, reliquis omissis, aliquot Exempla, & eorum rationem, quæ ad ultimum Modum referuntur: ubi scilicet, duæ, tres, quatuorvè Valentes, totidem Vacantibus, sigillatim alternatimquè accedunt. Quos nùnc ad Authoris ductum, ordine persequemur.

Primus Modus GEDIEL.

Hic Modus ità se habet: *Gediel Asiel Modebar Mopiel Casmoyn Ro* « p.20.
Chamurenu Proys Nasaron Atido Casmear Vearsy Maludym Vealchayn «
Demosar Otiel Masdurym Sodiviel Mesray Seor Amarlun Leveur Pealo «
Netu Fabelron, h.e. Semper post duas vacantes, duæ solvunt. «

Gediel Aprois Camor Ety Moscboyn Divial Palorsan Sermel Asharlon « p.21.
Crispbe Lamedon Edjur Cabosyn Arsy Thamerosyn, h.c. Post duas recipe «
duas.

Post duas enim Vacantes, binas significantes bic Modus recipit, sivè « p.14.
verba sint, sivè non sint. Utitur autem duabus primis vacantibus, ad suspi- «
cionem vitandam: Et quandò Significantes, per æqualium syllabarum «
dictiones, verbum occultum compleverunt, ipsum verbum, binis ociosis, ex «
more concluditur: Sin minùs, donèc æqualitas coincidat, narratio per duo «
pluravè mysteria continuatur. Ubi verò vacantes, verbum aliquod latens «
terminant, mòx quod sequitur, à significantibus inchoatur. «

Exemplum GEDIELIS.

Summa humani generis nobilitas, summaquè virtus est, Deum purè « p.20.
amare, ipsius gloriam quærere, & eum rectitudine mentis adorare. Humi- «
litas enim puri cordis, regnabit in cœlis, patientia sublimabit. Sola mens «
hominis innocentis, Deum timentis dilgentisquè, ad nobilitatem veram «

» constituetur. Deum ama: Mundum sperne: Sæculum iniquitatum fuge:
» Ama religionem, fraternam charitatem, pacis vinculum, rectè què conver-
» santium unitatem. Xbristus in Evangelio monet: Non oportere nos so-
» licitari, circà humanas curas superfluas. Habentes (inquit Sanctus Apostо-
» lus) necessaria tantùm, simus contenti. Habeamus itaquè Dei amorem
» & zelum justitiæ: quoniam verè solidæ divitiæ sunt, puritas animi, simpli-
» citas cordis, negligentia honoris terreni, venustatis emundatio, morumquè
» sanctorum institutio. Simus intenti, operibus bonis, ne vitia nos obruant:
» vivamus innocentes in omni rectitudine, tanquàm crastino morituri: Deum
» amemus purissimo corde, servantes solicitè mandata ejus, cum humilitate:
» Prò peccatis lugeamus, omni tempore pijssimum Salvatorem deprecantes,
» quatenùs nobis vitia remittat, sui amorem cordisquè humilitatem infun-
» dat. Idcircò deseramus istius Mundi concupiscentias & vanos falsosquè
» honores, obitum nostrum sedulò cogitantes. Vivere virtuosè, proximum
» diligere, injuriam nulli facere, Deum timere, eleemosynas dare, famelicos
» reficere, bonos defendere, pravorum vitia redarguere, orationibus insistere,
» gloriam Mundi contemnere, lectionibusquè incumbere, thesauri Xbristia-
» norum sunt. Vana enim Gloria Mundi, repentè ruitura est: falsæ etiam
» divitiæ, quas brevi exspirantes relinquemus inviti. Sola Justicia, est nostra
» fœlicitas. In nostrâ humilitate sit gloriatio, & divitiarum possessio, no-
» biscum omni tempore mansura, memoria mortis, timor Judicij, & nostro-
» rum recordatio peccatorum: h. e. Gnediger Her/ ts si dan/ das ir für Xl
noch hint/hie zu Spanhem sin/ wirt das Schlos durch die von Wina-
burg/ mit verrederie ingenommen.

Idem, in alio involucro latitans.

p.15. » Summa humani generis nobilitas moritur. Virtus est, Deum purè
» amare, illius gloriam, in omnibus exquirere, res mundi contemnere. Hu-
» militas enim in cœlo regnabit: innocentia etiam pura sublimabitur: sincera
» mens lumine illustrabitur, devotionis fervore remunerabitur: actionesquè
» nostræ, divinis conformentur. Dei amor magna operari solet, infirma con-
» temnit, omnia respicit futura bona, sideliter vitia restringit, virtutibusquè
» insistit. Christus in Evangelio dixit: Non oportere nos solicitari, circà
» humanas superfluas curas: Habentes, inquit Sanctus Apostolus, necessaria
» tantùm, simus contenti. Habeamus itaquè Dei amorem & zelum anima-
» rum, quibus vitam sempiternam, jucundamquè fœlicitatem, post anima
» terribilem exitum, nobis (humili conversatione tandèm evadentes mor-
» tem) comparare mereamur. Simus intenti operibus bonis, nè vitia nos ob-
» ruant. Vivamus innocenter, in omni religione, tanquàm Xbristiani mo-
» rituri. Deum amemus super omnia, servientes sanctis mandatis ejus,
cum

» um humilitate ipsum colentes. Largè omnia dat, supereuntibus sibi. De-
» ficiamus igitur divitias varias, rutilantis fallacisquè mundi: clades ho-
» roris patienter feramus: deseramus istius Mundi gloriam, & vanas frivo-
» lasquè dignitates, omniaquè nostrum propositum corrumpentia. Vivere
» virtuosè, mandatis obedire, injuriam nulli facere, Deum timere, Eleemosy-
» nas dare, familiam regere, bonis favere, pravorum vitia redarguere, ora-
» tionibus vacare, gloriam mundi contemnere, pœnitentibus indulgere, The-
» sauri sunt Xbristianorum. Vana enim gloria Mundi, repentè raptimquè
» falsa quoquè erunt divitiæ: quas brevi etiam relinquimus inviti. Sola in-
» nocentia est, mortales beatificans. In nobis nostra sit gloriatio & divitia-
» rum possessio, nobiscum omni tempore permansura: Mentis, Maximum ad
» Deum elevatio, nunquàm est intermittenda. h. e. Gnediger Her etc.

Secundus Modus Maseriel.

Hujus Modi rationem, ex sequentibus cape: *Maseriel Bulan La-* p.26.
modyn Charuoty Carmepbin Jabrun Care Sathroin Asulroy Bevesy Cadu-
min Turiel Busan Sevear Almos Ly Cadufel Ernoty Panier Jetbar Care,
Pheory Bulan Thorty Paron Vemo Fabelronthy. h. e. Vacantibus tribus,
tres valent, ità per totum.

Masériel Onear Camerson Cobodor Messary Lyrno Balnaon Greal La- p.27.
medon Odiel Pedarnoy Nador Janoza Vy Chamyrin, h.e. Nach drym/ gel-
dai dry.

In hoc enim Modo, unumquodcunquè verbum mysticum, æqualium syl- p.17.
labarum, apertæ narrationis sententiam ità complet, ut si in fine, tres, va-
cantibus locis fuerint, sequens non ab ociosis, sed à tribus significativis in-
choëtur: Si verò verbum Secreti, inæqualium fuerit syllabarum, tot in con-
sortium sui recipiet, donèc Syllabæ antè periodum, aliquo modo tandèm fiant
æquales.

Exemplum Maseriélis.

Omnipotens sempiterne Deus, bonorum remunerator æquissime, qui p.26.
Filium tuum, nostri generis esse participem voluisti, ut redimeret, Diaboli- & 17.
cà invidiâ nos miserrimos: qui solâ benignitate redundans, formam nostram
susceptt incorruptam, ex flore virginalis uteri, Archangelo Sancto Gabriele
insinuante, quòd Virgo conceptura, beatissimo túo Spiritu, æternùm virgo
permaneret, immunis criminis, Hominibus, Angelicisquè Spiritibus præ-
minentiór. Genuit Regem Omnipotentem; Deum & Hominem, sanctissi-
ma & reverendissima Virgo Maria, virilis consortij omninò nescia, sine do-
lore pariens, sine tristitiâ vagientem Deum, Hominemquè suscipiens, sem-
per immaculata consistens, purissima, innocentissima, virtute humilitatis

» hominibus altior: Charitate plena, omni laude dignissima, & ab omnibus ve-
» neranda: Angelorum beatissima & semper laudanda: Imperatrix refulgen-
» tissima, nobilis, inclyta, verequè splendidissima: quam tuus Filius, in omni-
» bus quæcunquè postulaverit, largissimâ dignatione admittit, eamquè ut Ma-
» trem, reverenter veneratur, omnibus creaturis excellentiorem: quin ib-
» unquàm expostulanti negare consuevit: sed repentè sanctissima volunta-
» ejus consentit, omnia concedens hujus tandèm pauperum Advocatæ mèrit-
» Igitur nobilissimæ Virginis Mariæ, præclara merita venerantes, oremus La-
» minis quoquè Patrem, ut Lumen veritatis nobis infundat, sordes criminu-
» detergat, gratiam & maximam, omni tempore te requirentibus, veracit-
» impendat, tentationes auferat, virtutem vincendi exorantibus nobis co-
» cedat, amorem tranquillum nobis induat, castitatem, obedientiam, humi-
» tatem, temperantiam, benignitatem, abstinentiam, cæterasquè virtute
» omnium lachrymis devota exercitationis, nobis misericorditer largiatur: h.
e. Bringer dis briefs / gibt sich groser conft us: Ich halde aber nit
darvon / versucht in well / und getruwet nit balde.

Tertius Modus, DOROTHIEL.

p.32. » Sequentia te, hujus Modi rationem docebunt: *Dorothiel Cus-*
» *seor Madylon Busar Pamersy Chiar Janothym Beony Camersy Ulimer*
» *Peathan Adial Cadumir Renear Thubra Cohagier Maslon Lodierno Fabel-*
» *rusyn*: h. e. Vier vacirer / vier darnach gelden.

p.33. » *Dorothiel Onear Chameron Ulyseor Madusyn Peony Oriel Nayr Dra-*
» *se Movayr Pamerson Etro Dumeson Davoracabo Casmiel Hayrno Fabel-*
» *runthon*, h.e. Na vieren nim vier durch hin.

p.19. » *Per quatuor namquè vacantes incipiens, & per totidem significativas*
» *ex ordine procedens, significativis ociosisquè terminatur: ità videlicèt, u-*
» *dùm verbum mysticum terminatur ociosis, sequens inchoëtur à significati-*
» *vis. Si autem finiatur in significantibus, istud incipiatur à quatuor ociosis.*
» *Cùm verò pauciores literæ quàm quatuor, circà finem (totius secreti) re-*
» *manserint, totidem ociosis poterit concludi, & in eodem significantium nu-*
» *mero, dimitti.*

Exemplum DOROTHIELIS Primum.

p.33. » *Significo Gratiæ Vestræ, Princeps Illustrissime, Conradum Hummel, be-*
» *neficiatum super Altare Sancti Evangelistæ Johannis, defunctum esse, nocte*
» *præteritâ. Nè autem Gratia Vestra, vel uni ex imperitis vel indignis, quo-*
» *rum reor grandem numerum affuturum, (ut fieri solet) Altare dictum ex-*
» *pectantium, utiliori viro reservandum, ex indeliberato concedat, oro: licet*
» *longè existam indignus, quàm ut præces meæ, in Nobilissimi Maximiquè*
» *Principis conspectu, ejusmodi aliquod beneficium reportare, videantur*
digna,

digna, quatenùs Gratia Vestra, præsentium exhibitori, repulsis indigniori- «
bus, Altare præfatum, concedere dignetur: Quem cognovi optimis benefi- «
ciis dignum: quippe quem morum pulchritudine adornatum, scientiâ atquè «
literis omnifariam eruditum, modestum, continentem, temperatum, amo- «
requè Religionis, Gratiæ Vestræ, noverim esse placiturum. Eritquè benefi- «
ciis exhibitis non ingratus, sed perpetuò memor: h. e. Ich bidē / üwer gna- «
de wolle minm Bruder Jacob / das Altar geben.

Aliud Ejusdem.

Cùm scire utilia sit honestissimi ingenij, nil turpius hominibus contingere « p.19.
Ignorantiâ dicimus. Vanitas Mundi bonis egregiisquè semper adversatur «
ingeniis: quoniam intellectum nobilem sordibus ingurgitat, mentem obnubi- «
lat, memoriam dissipat, sensus turbat, disciplinam effœminat: prosternit «
corpus, debilitat animum, religionis pietatisquè arcem subvertit, fabulas «
ex homine facit: tempus omne rebus vanis consumit, carnis solatia quærit, «
omnemquè nitorem Catholicæ institutionis, perdendo transgreditur: Deum «
non reveretur, contemnit homines, beneficiorum obliviscitur, malis con- «
scientiæ perturbatur, æternæ respicit gaudia, gloriamquè veneratur humā- «
nam, vitijs pascitur, & sordibus, turpitudine omnifariâ commaculatur: de «
futuris nil recogitat, bonis æternis nudatus: sola temporalia cupidè amat. «
Noli insistere transitorijs: exalta habilitatem rationis in te: intimum literis «
sic orna nobiliter tuum ingenium & moribus institutionem tuam declara: «
monens ut quod possessione exteriori monstras, humilis imitans, corde vera- «
citer exhibeas. Quoniam nemo gratiosum existimat bonum, de corde fal- «
so prolatum, esse, nec dici philosophicum. h.e. Hiut umb eins / isi der Pastor «
von Kirchberg gestorben / mit eyl so mit dem hingeben.

Quartus Modus CABARIEL.

Hujus Modi modus, in sequentibus demonstratur: *Cabariel O-* « p.38.
near Chameron Fruani Parnaton Fosiel Bryosi Nagreal Fabelronthyn Adiel «
Thortay Nofruan Pean Asefiel Chusy, h.e. Na sünffen gelden sünffe. «

Cabariel Afiar Paremon Chilteon Amedyn Sayr Pemadon Chulty Mo- « p.39.
near Sævepor Peatha Mal, Frimaston Dayr Pean Cothurmo Fabelrusyn «
Elsoty Chelmodyn, h.e. Facito sicut supradictum est. «

Narrationem nimirùm à quinquè vacantibus inchoando, ac per totidem « p.21.
significantes alternatim procedens, conjungendo. «

Exemplum CABARIELIS.

Commodaveram tibi Codicem meum, de gestis Longobardorum & Vo- « p.39.
lumen Bedæ de Temporibus, quæ oro remittas. Decet enim sapientem & «

» *maximè Christianum, fidem ubiquè servare promissam. Beneficiorum ob-*
» *livisci, divinis & nostris institutis humanis, maximum crimen perhibetur.*
» *Ne incurras tàm execrabilem reatum. Misi mea volumina, ut restituas.*
» *Libros verò Græcos, tibi gratis donavi: Quorum intuitu, te meritò & re-*
» *grátificantem nobis & fideliorem exhibueres.* h.e. Gleub deſem Boden nit
er lůgt gerne.

Idem aliter occultatum.

p.22. » *Commodaveram tibi Codicem meum, de gestis Longobardorum, &*
» *Volumen Bedæ de Temporibus, quæ oro remittas. Decet enim sapientem*
» *esse muro in bis, quæ promisit, fortiorem. Beneficiorum oblivisci, duplex*
» *est negotiorum iniquitas: Indignitatis videlicet & Ingratitudinis. Nam*
» *gratum te esse rearis, qui fidem non servasti promissam. Levitatis enim*
» *grævissimè te Græcus noster arguit, qui mutuum, totiens expostula-*
» *tus, restituere nobis, juxtà fidem promissam, temerè*
» *contemsisti.* h.e. Gleub ꝛc.

CAPU

CAPUT VII.

De Comparatione Dictionum singulariter qualificatâ, ex ejus Anomaliâ quadam, seù de Modis BARMIELE, ASIRIELE, MALGARATE, USIELE, RAYSIELE & SYMIELE.

Uit Simplex Comparationis genus: Sequitur nùnc altera species, quæ à simplicitate priori, per Alterationem *quandam recedit, sup. Cap. 2. hîc. Suprà* Cap.6. *diximus Modos illos plurium Consignificantium & Ociosarum constare æquali & simplici natura. Quod fallit in bis Modis, quotiès verbum secretæ intentionis finitur: Tum enim regulæ exceptio obnascitur, ut postrò in singulis ordine videmus. Si enim in Modo* Aselielis, *qui post vacantem duas significativas dictiones, pariter junctas habet, vox secreta, in dictione priori terminetur, cui ociosa adjicitur; Et ità fit, ut quandoquè duæ ociosæ intercjiciantur, una, quæ explet consignificantem, altera quæ præcedat verbum sequens, quod est contrà regulam Classis quintæ. Sed audiamus de hoc, ipsum* Trithemium.

Primus Modus, BARMIEL.

Hic Anomalia accidit, quandò contrà prædictam regulam, post absolutionem verbi secreti, in priore dictione significativâ contingentem, una tantùm litera significativa remanet.

Modi autem hujus rationem, sequentia declarant: *Barmiel Bu-* « p.17.
ru Melo Charnotiel Malapos Veno Masphian Albryon Chasmia Pelvo Mo- «
rephon Apluer Charmia Noty Mesron Alraco Caspiel Alnio Chorben Ovear «
Asirea Cralnoty Carephon Elesor Bumely Nesitoan Armi Tu Faron, h.e. Va- «
cante unâ, binæ valent arcano, vacante constat.

Barmiel Any Casleon Arcoby Bulesan Eris Casray Molaër Pessaro Duys « p.18.
Anale Göerno Mesrue Grealo Cusere Drelnor Parle Cusurety Basriel Asyr «
Maraphe Neaslo Carnos Erneo Demerosenotis Any Carpodyn, h.e. Nach «
ledigen/ gelden zwey: finale non.

Primâ namquè vacante, per duas significantes procedit, quodlibet va- « p.13.
cante alterno concludens. Æqualium enim duæ significativæ dictiones, unâ «
vacante, clauduntur. Inæqualium verò ultima significativa solitaria, in- «
ter duas stabit vacantes. «

Exem-

Exemplum BARMIELIS.

p.18. » Justè vivendo fœlicitatem consequemur. Soli namquè exaltandi hu-
» miles, soli temerarij condemnandi. Si fœlicitatem requiris, æternam justi-
» tiam tene, & altissimam gloriam consequeris. Ferventissimus zelator ve-
» ritatis esto, & non amaveris mendacium, corrumpens honestatem, animi-
» què temperantiam dissolvens: fuge vanitatem mundi, quoniam brevissima
» est. Amator esto justitiæ, & neminem supplantes injustè. Cole virtutes,
» vitia fuge, justitiæ libertatem tuere, omnem insolentiam cave, semper hu-
» milis esto. Salvatorem animarum nostrarum dilige: qui diligit eum, ne-
» quaquam morietur infœliciter. Contemne gloriam repentè transitoriam.
» Ama beatitudinem sanctorum, æternaliter non corrumpendam: fuge scil-
» citè insidias hostis nostri antiqui, quem vincet, nunquàm intermittendæ
» devotionis humilitas. Esto vigilans, ut carnis ardore non vincaris, vir-
» liter justitiæ semitas defende, rectitudinisquè zelum, intrepidâ perseveran-
» tiâ tenendum memineris. Gloriam inanem semper fuge, tanquam ven-
» num. Paradysi Dei amœnitatem contemplare, semper manentem. Gau-
» dia sæculi citò transeunt: Hodiè lætus, cras omnibus spoliatus emoritur. Fu-
» ge zelum vitiosum amaritudinis: fuge superbiæ tumorem: quoniam utrius-
» què reatum, perpetuis malis esse obnoxium, non ignoras: Omnis superbus
» odibilis Deo: moriens sinè intermissione cruciandus, nunquàm gaudio ce-
» solabitur. Quid denique exspectabunt Superbi, nisi lamentum? Ergò
» vobis elati, æterno supplicio digni, tenebrisquè & horroribus reservati sem-
» piternis. O vanitas vanitatum mundi, exterminatrix luminis animarum,
» deceptrix exulum, inferni referàtrix perniciosissima. h.e. Vf nèst Frytag
zu nacht umb eins / will ich an dem graben syn/ und swan is zyt is/ d
Schlos zu stürmen/ so sing den Wesserwelder.

Idem aliorum verborum velo obductum.

p.13. » Justè virventes, fœlicitatem consequentur: Et nulla exaltabit Virtus
» cardinalis, humilitatem præter: Sola temeritas condemnabit. Si fœlicita-
» tis requiris amorem, justiciam tene, & altissimam gloriam consequeris. Ser-
» per zelator veritatis esto: Et noli amare mendacium: Corrumpit honesta-
» tem pudicam, temperantiam dissolvit. Fuge vanitatem Mundi, quoniam
» brevissima est. Amator esto Jesu Xbristi, nostri Salvatoris clementissimi.
» Cole virtutes, vitia fuge, innocentiam libenter cave, & in corde sanctam
» humilitatem custodi. Salvatorem animarum nostrarum dilige: cujus di-
» lectio est vita manens perpetua. Contemne gaudia repentè transitura, &
» ama beatitudinis futuræ æternitatem, nobis promissam. Cave semper in-
sidias

sidias hostis noxij pessimiquè, cujus veneni nocumentum, facilè devincit hu- «
militas. Esto vigilans, ut sævitiæ Arguti non perimat: quoniam ipse sem- «
per vigilat, cujus zelus impijssimus, vehementer timendus: cavendusquè. «
Cordialiter Deum ama, ipse semper manet. Amor sæculi citò consumitur: «
Honor, laus, cæteraquè omnia, subitò terminantur. Malus zelus, via damna- «
tionis. Homo superbiâ tumidus, mortalium vermium remorsum patietur: «
miser & infœlix nunquàm liberabitur. Homo superbus omnium pessimus, «
ardebit sinè intermissione, & nunquàm gloriam fœlicitatis æternæ conspi- «
ciet: cum Dæmonibus extrà projicietur, nunquam liberandus. Ergò væ «
vobis superbis, æterno supplicio damnandis, tenebræ & horror replebit vos. «
O vanitas vanitatum, quam æterna lamenta sequuntur: Despiciendâ es, «
quoniam rationem obnubilas. h.e. Vf nechst Frytag/ etc.

PRINCETON THEOLOGICAL SEMINARY LIBRARY NY

Secundus Modus ASIRIEL.

Anomalia hic accidit, contrà regulam Modi Gedielis, ubi duæ vacan-
tes tantùm præcedunt & interjiciuntur. Fit autem ratione finiti verbi se-
creti: ut si in consignificante priore finiatur, tres; si in posteriore, quatuor
interjiciantur.

Rationem verò hujus Modi, ex his quære: *Asiriel Apborsy Lamo-* « p.22.
chyn To Carmephyn Drubal Asutroy Sody Baruchon Usefer Palormy Thul- «
mear Asmeron Chorne Madusyn Colevij Busaretbon Duys Marpbeli Thubra «
Nasaron Venear Fabelronthi; h. e. Post duas duæ, & una concluditur «
una. «

Asiriel Onear Camor Zaveviel Gamersothlyn Janoz Alnay Bulumer « p.24.
Palorson Irgiel Lamedon Ludiel Caparosyn Navi Asparlon Nadiel Bulevor «
Janos Pes Ontas Chamon Ehyr Mearsu Nosy Thamerosyn. h.e. Nazwein «
zwey gelden / und eins na eins. «

A duabus namquè vacantibus incipit, & quodlibet verbum secretum « p.15.
aquisyllabum, per duas significativas duasquè vacantes: per unam verò «
æqualium syllabarum significantem; alteramquè ociosam finit. «

Exemplum ASIRIELIS.

Jesu Xbriste, lumen indeficiens, omnium sanctorum æterna beatitudo. « p.33.
Creator Universitatis & Rector miserere nobis. Nos infirmi, gementes & « & 16.
flentes, misericordiam tuam rogamus: Largire nobis virtutem vincendi ten- «
tationes Diaboli, ut evictis præsentibus malis, requiem consequamur. O «
Salvator dulcissime Jesu, remitte peccata, exorantibus te. Tua enim fa- «
mulus, clementissime Pater, creatura humiles: respice nos miseros, inutilesquè «
famulos, quoniam tibi famulari; totis desiderijs optamus. Fac nos habere «
amoris tui fervorem benignum & jugiter in nobis ardentem. Da nobis ve- «

ras

„ rás virtutum operationes, obſervantiam juſticiæ, rectitudinisquè inſepara-
„ bilem amorem: fac nos veraciter eſſe humiles, mundaliumquè rerum ſtre-
„ nuos contemptores: quatenùs tuo amore ſemper ardentes, nihil diligamus
„ terrenum, nihil æſtimemus nobis temporale jocundum. O Præceptor hu-
„ militatis Jeſu Xbriſte, doce nos tuam imitari doctrinam. Sumus probdo-
„ lòr vitijs multis involuti, paucis bonis intenti. Salva nos Jeſu Xbriſte, nè
„ pereamus. O ſumma veritas, vivifica nos, refugium animarum refrige-
„ rantiſſimum: eſto nobis turris fortitudinis. Tu enim vivificator noſter es,
„ tu ſalus es animarum, mentisquè renovator dulciſſimus. Tu ineffabile gau-
„ dium Angelorum, animorumquè fidelium requies ſaluberrima. Tu beati-
„ tudo Sanctorum, te amantium: Tu inextinguibile lumen civium ſupernò-
„ rum: Tu mortuorum vivificator, fragilitatem noſtram reſpice. Jeſu Xbri-
„ ſte dulciſſime, adjuva nos fragiles ſervos tuos, quatenùs per viam veritatis,
„ ſinè offenſione incedentes, requiem conſequamur æternam. O pijſſime Do-
„ mine Jeſu, mitiga labores exilij noſtri: Et cùm finis iſtius vitæ, ceperit ap-
„ propinquare, nobis miſericorditer ſubvenire tunc digneris: quoniam Partes,
„ faciem virtutis tuæ, magnificè rutilantem cernent: fugientquè procul
„ omnium malorum provocatores Diaboli, mortis æterna Principes, ſævißimi
„ noſtri perſecutores. Rogamus per virtutem nobiliſſimæ Mortis tuæ, dulciſ-
„ ſime Jeſu, non deſpicias nos inutiles ſervos, in die exitus noſtri, quos red-
„ mere voluiſti ſanguine tuo. Lava exceſſus noſtros, quatenus intrare gau-
„ dia patriæ cœleſtis, expectantibus nos Angelis, mereamur: h. e. Lieber gu-
trutwer/die Schrifft haben wir verſtanden: hint umb IX wart unſer gar
ſtil/uf das wir die fiant für commen und niderleigen.

Tertius Modus MALGARAS.

Eadem eſt ratio Anomaliæ, contrà regulam Maſculorum: *niſi quòd hic interdùm quatuor, ſi videlicet ſecreti verbi finis terminatur in conſonantium primâ: Interdùm quinque, ſi in ſecundâ: Interdùm ſex, ſi in ultimâ conſignificante incidat, interponantur: quod hic & in ſequentibus tribus Modis peculiare eſt:*

p.29. „ Obſerva ſequentia: *Malgaras Adar Chameſo Bylùmy Mareſo Bo-*
„ *dyr Cadumir Aviel Casmiotè Dy Pleoryn Viordi Eaté Viorba Chameron*
„ *Veſy Thuriel Ulnary Beveſy Mevo Chasmironty Naor Eruyſo Chomo Ba-*
„ *mo Calevodnyr Barſo Tiubra Sol*, h. e. Dry umb druc: duo duobus: u-
„ num uno concluditur.

p.30. „ *Malgaras Apro Chameron Aſoly Meſari Throes Zameda Sogreal Pa-*
„ *redon Adre Cachoron Onatyr Tyrno Beoſy Chameron Phorſy Mellon Te-*
„ *drumarſy Dumaſo Diuſer Casmiel Elburny Peſon Aprons Fabelronty*
„ *Stiurno Pan Almo Nador*: h. e: Poſt tres gelden tres: poſt duas dux, &
„ una poſt unam.

Ac

Ac ſi diceret: *Modus hic à tribus vacantibus incipit, & per totidem* p.18.
ſignificativas alternatim diſcurrens, ſingula verba myſtica, antè periodum
concludit. Æquiſyllabum, b. e. *trium & trium, per totidem ocioſas conclu-*
dit: Redundantes verò, ſi duæ, per duas, & ſi una, per unam ſimiliter vacan-
tem, terminat: Sequentem autem myſticam dictionem, ſemper tribus va-
cantibus inchoat.

Exemplum MALGARATIS.

Salve ut plurimùm dilectiſſime & ſingulariſſime amice: Præſentium p.30.
Lator ex Ruremundâ oriundus, valdè in amicos noſtros beneficus & glorio- & 18.
ſus, (*Quem ut humanitèr excipias, rogo*) *tibi neceſſitatem ſuam exponet.*
Qui cùm mihi veteri olim neceſſitudine ſemper fuerit conjunctus, prò viri-
bus meis, dulciſſimum judicarem, relevare beneficijsquè cumulare illum.
Et utinàm poſſem conſolationem calamitatibus ejus impendere. Sed cùm
ſim gravibus (*ut luce tibi clariùs conſtat*) *damnis exhauſtus, non poſſum*
meo, uti & ipſius ſatisfacere zelo, ut quidem optarem. Tu autem quies ne-
ceſſarijs temporalibus abundans, amico te lætum exhibeas, humanumquè:
quemadmodum conſuevisti te exhibere neceſſitatum amicorum patronum.
Rogo itaquè mutua illi, ſub termino certo, ducentos florenos: quia conſtitu-
tus eſt, maximâ in neceſſitate, ſicuti te docebit. Confido quòd omnia reſti-
tuet alacri integritate, ubi monitus abs te fuerit. Quod ſi feceris, gratias
agam nunquàm intermorituras, tibiquè in gravioribus aſtabo. Age, ut a-
verem ſincerum in nos tuum, effectu comprobemus. Quod illi feceris,
mihi volo ſcias factum, nec minùs ipſum gratiſſimum tibi obligaveris. Fir-
miter crede, termino elapſo, reſtituet integerrimè omnia. Conſuevit enim
promiſſa inviolabiliter ſervare, tectaquè: præberequè ſe conſtantem. Cæ-
terùm cùm novos gaudeas audire rumores, ſcribam tibi miranda: Enutrivi
catellum, qui vocatur Eris, ruſticorum inimicum, tantâ eruditione, doctri-
nâ, omniumquè rerum memoriâ vigentem, ut beſtiam exuiſſe nonnullis, ho-
minemquè induiſſe videatur: Græca Latinaquè intelligit verba: novit de-
orum ſuorum veniam petere: Quicquid juſſero facit, mequè annuente
geſtibus, ſecreta hominum pandit. Tantâ eum morum diſciplinâ imbutum
cerneres, ut multis doctiorem hominibus, æſtimares. Juſſus feneſtram
aperire, naturamquè ingenio tranſcendens, probibitus cibaria reponit. Onus
ſibi impoſitum bajulat, exhiberi zelosum defenſorem mei ſe, amat: Ludit
gregiè, mirandaquè facit, prorsùs neſcientibus incredibilia. h.e. Deſer be-
ert von dir CC gulden zu entlehen: Iſt min kalt/gang ſin müſig/er iſt
gar verdorben/und mag dich nit bezahlen.

Quartus Modus USIEL.

Accidit Anomalia itidem, si terminetur in Consignificantium primâ, secundâ aut tertiâ. Sed hic contrario processu. Nam si verbi secreti finitio occupat tres consignificantes, tùnc totidem vacant, cum quatuor sequentibus ociosis: si duas, tùnc duæ cum quatuor: si unam tùnc una cum quatuor.

p.35. Lex verò hujus Modi, ex sequentibus percipitur: *Usiel Parnothe Chameron Brioſi Sthrubal Brioner Caron Sotronthy Egypia Odiel Chelon Sy Mear Chaduſy Notiel Ormych Turbelſy Paneras Thortay Pean Adrems Boma Arnotiel Chelmodyn Druſar Loy Sodiviel Carſon Eltraë Myre Notie Mesraim Venear Dublearſy Mavear Meluſyron Charty Uloan Ulneas Fa helmeruſyn*, h. e. Antè bis binas totidem, antè tres totidem, antè duas duæ & antè unam vacat una.

p.37. *Usiel Asoyr Paremon Cruato Maduſyn Savepy Mavayr Realdo Cha meron Ilco Paneras Thurmo Pean Elſoty Fabelruſyn Iltras Charſon Fri maſto Chelmodyn*, h.e. ſicùt ſuprà dictum eſt, ità fiat.

p.20. *Nam Modus hic à quatuor vacantibus ſemper incipitur, & per totidem ſignificativas alternatim procedens, in ociosis ultimis ſignificantibus paribus, terminatur. Omnia enim occultando capiunt, à quatuor ociosis initium: & quot literas ſignificativas, ſuprà quatuor reſtantes inveneris tot vacuas ad finem noveris apponendas.*

Exemplum USIELIS.

p.36. *Mitto tibi Orationem, quam edidi in nuptiis cujusdam mei amici. De*

p.20. *omnium Creatòr, humaniquè generis Redemptor, omniumquè Salvator ſpecies ipſa periret, etiam Nuptiarum uſum conſecravit. Legimus enim quòd primo homini, Evam junxerit mulierem, dixeritquè:* CRESCITE & MULTIPLICAMINI, *legem indicens conſervandæ humanitatis. Poſtea Deus incarnatus, dignatus eſt nuptias ſanctificare miraculo. De Deo bene merentur, ſervantes caſtitatem. Hominibus autem plùs conferunt, qui pudicum conjugium, zelo prolis aſſumunt. Vos ergò qui Conjugium honeſtum aſſumitis, noſtri Salvatoris laudaverim exemplo. Ille namquè Matraculis, ego verò Verbis, inſtitutum ritè Nuptiarum neceſſarium Sacramentum collaudabo.*

Sim licèt non nuptus, jure Nuptias tamen laudabo. Enimverò ſi tollatur Conjugium, deficeret & rueret totum Genus Humanum. Uſu enim Nuptiarum, illud extat, ruinoſum, debile & corruptibile quamvis: Quod ſinè Nuptijs interiret. Sed agite vos, ut Homines vos quotquot eſtis igitur Nuptijs multum non ſinè causâ meritò debetis. Etenim religioſa Genus Humanum conſervat. Niſi nim uſus Nuptiarum extitiſſet, ruſſet demùm & perijſſet Genus omnium noſtrum, nullo opitulante. Sed hec

ſæcun-

cunditas veſtrarum Nuptiarum corata ſit moribus, converſatioquè ſanctâ & nemini ſcandalum mente. Inprimis autem Deum ate continè, operibus miſericorum cum juſticiâ incumbentes: imitatem fugite, rectitudinem colite, nos amate, laudes Deo ſemper di te, pauperibus cum Eleemoſynis venite.

Mandatis porrò Dei obedite; Veritatem nolite deſerere; Dei Miniſtros honorate; Eccleſijs decimas ſolvite; peregrinos hoſpitate; innocentes liberate; orphelicos paſcite; majoribus veſtris obedite; proximos veſtros honeſtè dilige, injuriam nulli penitùs irrogantes; Xbriſtianam Religionem devotiſſimè colite; Vanos, noxios, ſuperſtitioſosquè mores Gentilium abhorrete, Dominas Evangelicas ſervate, & vivite ſecundùm præcepta Dei; Carnis voluptates fugite, vosquè honeſtos & bonos exhibete; puritatem mentis, ſolicitè cuſtodientes, nolite maculare. Mementote obſecro, quid in Sancto Evangelio, Xbriſtus Dominus noſter clamaverit: Beati mundi corde: *qui candiciam animæ in lutoſo corpore, propter Deum cuſtodiunt.*

Munditia autem cordis, continuis humiliſſimisquè orationibus non deſeruatur: Quoniam oratio mentẽ purificat, æſtuantes refrigerat, temptationes Diaboli procùl fugat. Hinc Sanctus Apoſtolus Paulus docet vos ſeduli & devotis orationibus inſiſtere, ut maxias tentationes poſſitis ſuperare. Conjungimus vos matrimonio, quatenùs Genus veſtrum, legis decreto propagatum, conſervetis: non ut effluere noxiis voluptatibus debeatis. Voluptas enim carnis interficiunt animam, corrumpuntquè humanæ ſubſtantiæ, exhibiſſimam dignitatem. Itaquè horum memores, ſcitote vos viatores eſſe, reverſuros ad patriam, ad quam eſtis revocati. Breviſſima eſt vita præſens, jocunditasquè ſeculi velociſſimè terminatur. Sic ergò in matrimonio vivite, ut à Regno Dei non tandem vos excludi contingat. h.e. Ein

Puritas hac cordis honorifica, humili oratione nutriri debet: Quia mens orationibus purificatur, & remedium tentationum affert oratio validiſſimè. Ideoquè vobis Sanctus Apoſtolus dicit, ut ſemper eſſe intenti ſanctis orationibus debeatis, nè tentatione aliquâ deficiatis.

gröſen heimlichen Schatz/ han wir in der erden funden/ com balde/ und hilf in uns usheben: Sein ſex mall hondert duſent gulden. Ach were is ware.

Quintus Modus RAYSIEL.

Eadem ratio & proceſſus Anomaliæ, niſi quòd hic quinque ordinariè vacent. Ex ſequentibus verò percipe hujus Modi legem: *Rayſiel A-* p.41.

p.41. » *fruano Chameron Fosiel Onear Venabi Parnothon Fruano Caspiel Fu*
» *Bedaryn Bulifeor Pean Curmaby Layr Vaymeor Pesarim Adorcus O*
» *Vemabi Peatha Darsum Lasphemo Devior Camedonton Phorsy Lasbe*
» *To Charmon Druson Olnays Venovimo Lulefon Peorso Fabelrontos Thu*
» *Calepboy Vem Nabelron Bural Thoraſyn Charnoty Capelron:* h. e. Fün
umb fünffe: vier umb vier: drů umb drů: duo post duo: unum post
num vacant.

p.43. » *Rayſiel Mylran Fruano Fiar Chasmy Chymarso Pean Sayr Pa*
» *Chultusa Medon Vepursandly Tusan Axeir Afflon:* h.e. Ità facias, ſicut ſ
prà dixi.

p.22. » *Aquinque quippè Vacantibus incipiendo, & verbum myſticum, per t*
» *tidem ſignificat vas, ſi tot ejusdem Literæ fuerint, concludendo. Cum ve*
» *pauciores, quàm quinque Literæ myſterij fuerint; vel ſi aliquæ poſt quinq*
» *remanſerint, tot Vacuis concludenda ſunt, quot Significantes numero, n*
» *mediatè præceſſerunt. Semper deniquè verbum myſticum, quotcunquè ſign*
» *ficantes habuerit, à quinque Vacantibus, nihilominùs inchoatur.*

Exemplum RAYSIELIS.

p.42. » *Maximum Nobilitatis ornamentum, Juſticiam Philoſophiamquè: D*
» *decus Impietatem & Ignorantiam, definit Vetuſtas. Quid enim pulchriu*
» *quam Literis Virtutibusquè ornare Nobile Genus quod militat. Hoc P*
» *nium, cæterosquè militantes complures nobiliſſimos viros reperimus*
» *noctibus actitaviſſe & diebus, ut armis Barbaros expugnarent, rectitud*
» *gentem ſuam & Literis erudirent. Horum exemplo Bunavu doctiſſime, L*
» *teras humanitatis, Artesquè bonas evolvere non ceſſas, Armis & Liter*
» *decoratus. Et veteres olim Principes ſapientiſſimi, conſueverunt, opes n*
» *theſauris ſuis includere, ſed potiùs uſui Literario conferre: boneſtiſſimum*
» *ad ſalicitatem tendentibus ſuffragium arbitrantes, Sapientiæ ſtudium, qu*
» *æternæ retributionis beatitudo acquiratur. Enimverò Scientia Scriptura*
» *rum, Principes omnibus venerabiles facit, maximequè timendos. Ignoranti*
» *ſcripturarii, vivi hominis ſepultura dicta, ignominiam calamitatemquè bor*
» *rendam, Principibus Nobilibusquè afferre conſuevit. Homo illiteratus eſt A*
» *ſinus Bipes, vivusquè ſepeliendus, imò ſepultus. Maximè Nobiles, uti &*
» *Remp. Gubernantes, eſſe ſapientes atquè notabiles ſcientiâ Literarum opor*
» *tet: Quarum ignorantia, Tyrannidem inducit. Amor quoquè Literarum*
» *geſta Principum inclyta Nobiliumquè perpetuitati commendat. Cernimus*
» *enim veteres Philoſophos, Principatus memoriam obtinuiſſe: nominisquè*
» *immortalitatem conſecutos, plùs Literis quàm Armis, apud Homines ſem-*
» *piternam. Plùs enim Literæ quàm Arma glorioſos, excellentes, ſapientes-*
» *què Tyrannos antiquos & Principes reddiderunt, quorum memoriam, lau-*
» *dumquè titulos, immortalitate donârunt. Adde quod Xhriſtianis ſtudium*
» *Literarum, ſummum imò boneſtiſſimum evolandi ad cœlum, præſtat adjumentum:*

um: A Scripturis enim contemplari incipimus, divinarum illuſtratio-
coruſcantem honorabilemquè majeſtatem, nobis alioquin inacceſſibi-
Ita Henrice miles doctiſſime, Literis faveas, ut rectitudine decora-
Semper vivas. h.e. **Die von Nürenberg/ haben Contſchafften/ uſ dich**
ſant/ in Mönich geſtalt/ Sihe dich für.

Idem aliorum verborum velo obductum.

Maximum decus Nobilium eſt Philoſophia: dedecus Ignorantia, effi- p.22.
omnium malorum cauſa. Quidenim pulchrius, quam Literis Virtu-
què operam navare eos, qui militant. Hoc Plinius, hoc & cæteri nobi-
ni Viri, reperiuntur egiſſe: non ſolùm Armis, ſed Eruditione quoquè
ros expugnantes, referentes geſtorum ſuorum memoriam, poſteritati
mendarunt. Quorum tu provocatus exemplo, Literas humanitatis,
què bonas evolvere non ceſſas, Armis ſtrenuus & ſtudio. Sic veteres
es Principes, ſapientiſſimè conſuevêre, opes non theſauris ſervandas
dere, ſed in uſum Literarum conferre: boneſtiſſimum ad fœlicitatem
ntibus iter exiſtimantes, beneficium Literarum, quo efficitur Respublica
ſa immortalis. Enimverò Scientia Scripturarum, ex infirmis, viros
ſſimos complures evexit. Ignorantia autem hominis vivi ſepultura
tur: ignominioſam calamitatem hominibus adfert, beſtiisquè ſimiles fa-
Vera Nobilitas, animum eruditione & virtutibus, ſplendidum facere
ſuevit. Infinitus eſt fructus Literarum, qui gloriam & ſanctitatem a-
is noſtris comparat in cœlis, ſequè immortalem terrigenis oſtendit. Adde
damor Scripturæ, carnis incendia, noxia ſpiritui, extinguit. Sola Scien-
, veteribus illis Philoſophis, memoriam optimam, nominisquè immorta-
tem contulit, apud omnem poſteritatem, cunctis ſemper hominibus ve-
rendam. Majores quoquè ſtudium Philoſophiæ reddidit glorioſos & ſplen-
dos, tranquillitatis amatores, juſtos, manſuetos, paſſionum animi victo-
, luxus turpitudinisquè fortiſſimos contemptores. Facilis his ad Deum
ſenſus, ſancta incitamenta, boneſtatis exemplar, omniumquè virtutum
rma, ſplendeſcit in contemplatione cœleſtium dulcitèr elevatis. Divina-
m illuſtrationum conſequuntur honorem, Deo chari, hominibus reveren-
Hæc imitare, Literis etiam incumbe, fœlicitatem vitæ, rectis deniquè ope-
rationibus confirma. h.e. **Die von Nürenberg/** ꝛc.

Sextus Modus SYMIEL.

Anomalia hic accidit itidem dupliciter: Primò contrà regulam Padie-
s, quòd finito verbo, non una, ſed duæ ocioſæ ſequantur: Secundò, quòd hic
n curetur numerus dictionum ocioſarum, ſed tot interjiciantur, quot ad
erbi Secreti completionem requiruntur.

Hujus autem occultandi Modi ratio, ex sequentibus se manife-

p.44. » *Symiel Myrno Chameronÿ Theor Paſron Adrveal Faneroſthi Sovear*
» *medon Charnotiel Peaſor Soſitran Fabelruſy Thirno Pameroſy Trelno*
» *belron Thymo Churmabon Aſiel Peaſor Carmes Nabeyros Toys Camali-*
ty. h. e. Inter duas Vacantes, ſtat intentio ſecreti.

p.45. » *Symiel Marlos Chameron Pyrcobi Pean Fruary Fabelronty Gae*
» *Siargoti Melaſor Hialbra Penor Oleſy Ajulbrany Ordu Casmeron O*
» *Vemabon,* h. e. Als ich für geſagt hab/ alſo doe.

p.23. » *Ac inter duas vacantes, quodlibet verbum myſticum, ſuis ſignificat*
» *conclude. Nam hic Modus ſemper à Vacante ſumit exordium, & per o*
» *nem ſignificativum ritè procedens, per unam vacantem, verbum in fine*
» *cludit occultandum.*

Exemplum SYMIELIS.

p.45. » *Literis incumbens, conſerva humilitatem cordis. Mores boni juve-*
» *decorant, efficiuntquè nobilibus clariores. Scientia Literarum ador-*
» *juvenem ſanctitatem amantem. Sinè moribus, juſticiæ carebit honor*
» *Scientia. Adoleſcens vanitatibus viciisquè immerſus, Sapientiam exi-*
» *non diligit: Illam verè virtutibus inquirendam eſſe memineris. Mori-*
» *decoratur inſtitutio erudiendorum juvenum: Quoniam ſanctis Artib-*
» *confertur honor cœleſtis, infructuoſaquè ſcientia, tormentis æternis cru-*
» *bitur. Virtutibus ac Literis, ſcientia proficit: utrumquè deficit viciis mu-*
» *latum. Sperne voluptates, ut experimento intelligas, ſapientiæ tutam-*
» *ritatem.* h.e. Ich biden/ lais mich wiſen/ wie die Sach ſte/ als du weiſt.

Idem ferè ſecretum, aliter tectum.

p.24. » *Literis incumbas, eum humili ſubmiſione: Eſto benignus, ignorantia-*
» *diligentiſſimè cave. Nàm doctrina inſtituto celebris, honeſtate ſublimi-*
» *Eruditio moribus illuſtris, cunctis honoribus præferenda: parùm valet v-*
» *ciis immerſa ſcientia: Sedula Eruditio nobilem facit. Imò Literæ adornan-*
» *ſcientiam ſectantes & amantes: Semper vita virtutibus inſignita, exempl-*
» *clara, eruditione decora, innocentia æſtimatio perhibetur: Quoniàm ſanct-*
» *actionibus conſervandus honor cœleſtis: Infructuoſa ſcientia, tormentis æ-*
» *obnoxia: Sed virtutibus vivificus, in elevatis ſcientiis literisquè, domat v-*
» *tia fortiter: ſpernitquè voluptates: virtutum exercitamentis inſiſtit, ſem-*
» *perquè tutus inhæret.* h. e. Ich bid dich/ mich wiſſen laſſe/ wie die Sach ſte/ wie du weiſt.

CAPUT

CAPUT VIII.

De Comparatione Dictionum ſingularitèr veſtitâ, per acceſſum Linearum ſeù de Modis CARNESIELE, CASPIELE, AMENADIELE & DEMORIELE.

Tertia Species Comparationis Dictionum, oritur ratione cujuſdà ſingularis veſtitus, qui contingit triplici reſpectu, vel per Linearum planè ocioſarum acceſſum; *vel per* Inverſionis velamè, *vel per* Diſſeminationis ſeu Projectionis ornatum. *De prioribìc, de poſterioribus in ſequentibus Capitibus. Primus ſubdiviſus Modus oritur,* ex Linearum planè ocioſarum acceſſu, *quæ & ad initium & finem ſolent addi, ut fucus fiat illi, qui aliàs facilè poſſet artificium ſubodorari. Modorum autem, qui* Linearum acceſsione *gaudent, quatuor Genera tradit* Author: *Primum, ubi una Linea, nomine* Carneſielis: *Secundum, ubi duæ, ſub titulo* Caſpielis: *Tertium, ubi tres, præſidio* Amenadielis: *Quartum, ubi quatuor, authore* Demoriele, *accedunt: De quibus nunc ordine.*

Primus Modus CARNESIEL.

Hoc Modo ſic utere: *Carneſiel Aphroys Chemeryn Mear Apoſyn Layr* « p.53.
Pean Noëma Naor Ovear Maſere Cralty Calevò Thorteam Chameron Ja- «
noar Pelyn Layr Baduſon Jeſy Melros Jonatiel Delaſſar Rodivial Meron Sa- «
vean Fabelron Clumarſy Preos Throën Benarys Savean Demoſynon Laër- «
noty Chamedonton: h. e. Prima Linea vacat tota, in alijs inter duas vacuas, tres valent.

Carneſiel Aproyſy Chameron To Penalroyn Phroys Cadur Mearmol « p.54.
Benadron Vioniel Saviron Armÿ Pean Arnotiel Fabelronthuſyn Throë Cha- «
belron Savenear Medaloÿs Veas Olmenadab Cralty Sayr, h. e. Poſt primam lincam, antè tres una vacat.

Exemplum CARNESIELIS.

Latorem præſentium ad te mitto, Vigili amantiſſime, hominem « p.53.
profectò cunctis adornatum virtutibus, omnibus eruditiſſimum, in Scriptu- «
ris æſtimatum, tantaquè venuſtate morum redimitum, quòd vix illi ſimilem «
aliquandò bis oculis vidiſſe meminì. Optimum Mathematicum, Philoſo- «
phum acutiſſimum, literatiſſimis viris comparandum, ſapientiâ & ſtudiò «
omnes Teutonicos exercitatiſſimos, tranſcendentem. Undè dignus eſt nobis «
meritò viſus, laudibus literatorum virorum, omniumquè bonorum exci- «
piendus: quippè nobilis & literatiſſimus, qui omnibus queat utilis eſſe, in tra- «
dendis varijs doctrinis rerum mirandarum: h.e. Cave iſtum, quia homo « malus eſt, & de nullo benè loquitur.

Secundus Modus CASPIEL.

Hic Modus ità ſe habet: *Caſpiel Aloyr Chameron Noëres Padyr Di-* « p.56.
viel Prolſyn Vear Maduſon Cralnoty Fruon Phorſy Larſonthon Thiano Pe-

„ marſon Theor Caveos Adeveos Friato Brioſi Panyel Drubon Madiel Sayr
„ Fabelruſyn Gonear Pean Noty Nabusran, h. e. Lineæ duæ vacant? Poſt
inter duo, bis duo ſignant.

p.57. „ Caspiel Asbyr Chameronty Churto Freveon Dayr Fabelron Caburmy
„ Mereſyn Elſo Peano Tailtran Caspio Fuar Medon Clibarſy Caberoſyn Ully
„ Pean Vearches Pemaſy Natolbyr Meldars Noë Cardenopen Men For Di-
„ viel Adro, h.e. Sicùt dictum eſt, ità facias, ut vacent lineæ duæ.

Exemplum CASPIELIS.

Conſpicite, Mortales, brevitatem & miſeriam

p.57. „ *præſentis vitæ & agite pœnitentiam ſalutarem dùm tempus habetis. Væ*
„ *vobis dementiſſimi amatores ſæcularis gloriæ, Deum Omnipotentem ater-*
„ *namquè lætitiam, temerè deſpicientes. Quarè non amatis ſuperna illa con-*
„ *vivia, quæ ſunt humiliter Deum inquirentibus, repromiſſa? Vos enim hu-*
„ *militatem abjicitis, breviſſima gaudia Mundi quæritis, æternæ beatitudinis*
„ *excellentiam non amatis: contentioſo zelo vivitis: boneſtatem actionibus*
„ *nequam maculatis: laudesquè Dei Excelſi neſcitis: Die noctuquè ſæculari-*
„ *bus actionibus, lucrisquè temporalibus inſiſtitis: ſemper venandis novitati-*
„ *bus extenſi, memoriam acuitis: Lectiones audire negligitis: tempus gratiæ*
„ *vobis indultum, æternæquè beatitudinis expectationem non curatis. Ecce*
„ *Judex, cunctis horribilis criminoſis, appropinquat: Ecce omnipotens Ma-*
„ *jeſtas diſtricta accelerat: Ecce judicium noviſſimum ſtatuitur: Ecce lamen-*
„ *ta æterna proponuntur: bonaquè ſempiterna vobis ſubtrahentur.* h.e. Das
geht das ich dir hab geben zu halten / ſattu nemant geben / ich kom dan
ſelbs.

Tertius Modus AMENADIEL.

p.59. „ Sequentia te hujus Modi uſum docebunt: *Amenadiel Aproſy Cha-*
„ *meron Ta Nosroy Throën Meſo Salayr Chemaros Noë Pean Larſy Freveon*
„ *Jonatiel Pelroyn Ratbroy Caſer Maluſan Pedon Craonachyran Daboy Seor*
„ *Marcboſyn Lavo Pedar Venoti Gesroy Pbernotiel Cabron*, h. e. Poſt tres
lineas, inter tria vacantia, ſolvunt pentę.

p.60. „ *Amenadiel Bulurym Chameroty Eriscoba Pedarmon Flosro Pean Hoar-*
„ *biel Fabelron Greos Beor Malgoty Nabarym Stilco Melros Fuas Pelaryſo*
„ *Chyſtron Amanocoſon*: h. e. Wie ich vor habe geſagt / ſic facito.

Exemplum AMENADIELIS.

Salvatorem noſtrum Dominum Jeſum Chriſtum

p.59. „ *ad judicium credimus eſſe venturum, qui reddet unicuique ſecundum ope-*
„ *ra ſua. Hoc credimus, & tamen negligimus miſeri nos ipſos. Itaquè*
„ *faciem ejus prævenire lachrymis aſſiduis ſtudeamus, emendantes negligen-*
tias

tias noſtras, quas commiſimus, nè imparatos terribilis ille Redemptoris no- „
ſtri adventus præoccupet: cui omnes, mercedem malorum excepturi, neceſ- „
ſariò occurremus. Quarè nunc vilipendimus, opportunum nobis ſalutis tem- „
pus indultum: quod tàm utile nobis, tàm etiam acceptabile, conceſſit Omni- „
potens? Cur non zelamus viros, moribus inſignes, qui nobis Exemplare li- „
querunt juſticiæ, converſationis honeſtæ, caſtitatis, humilitatis ac omnium „
virtutum? Agamus, illorum nomen æmulantes, pœnitentiam: quoniam vi- „
vendi terminus inſtat. Mors horribilis veniet, quæ parcere neſcit: ſed de- „
vorabit juvenes & virgines, ſenesquè cum junioribus. Vivamus in luctu, „
lavantes exceſſus noſtros continuis lachrymis, ne mors inopinatò compræ- „
henſos, horribili nos judicio ſubmittat. Vitam emendemus retroactam, „
Deum rogantes, ut poſt præſentis incolatus brevitatem, æternam nobis bea- „
titudinem concedat. h.e. Las en nitt commen von ſtunte an zu mir / ich C „
vatnet im hus / die willen mich verdriben.

Quartus Modus DEMORIEL.

Ratio hujus Modi, ex ſequentibus conſtat: *Demoriel Onear Da-* p.61.
burſoy Cobyve Chamerſon Ymeor Pean Olayr Chelruſys Noëles Scbemlar
Nyvenodru Padron Myſelro Chadarbon Vevaon Maſeros Ratigiel Perſo-
nay Lodiel Camedon Naſiel Fabelmeruſyn Soſiel Chamarchoiſin; h. e. Nach
vier linien / und vier wort / gelden ſesse.

Demoriel Oſayr Chameron Chultÿ Mero Saveporean Luſin Dayr Pe- p.63.
nu Catburmo Famarſon Erſoty Lamedon Jothar Buſraym Fuar Menadroy
Chularſo Fabelmeruſyn, h. e. Sicut ſuprà dictum eſt, ità facias.

Exemplum DEMORIELIS.

Maximè vellem Jacobe VVimpfelinge, ſatisfaceres vel p.62.
ſerò tandem pollicitationi tuæ, & expectationi de te meæ. Scis
autem quid ſis pollicitus, & quid expectem non ignoras.
Non Monachum ſed cum Monachis vivere te cupio.
Accelera, pariter vivamus. Ecce hora inſtat. noſtri tranſitus, valdè me-
luenda. Quid ergò moramur? Cur brevem arumnoſumquè incolatum q. no-
ſtri ſtatum, infelices negligimus? Cur agere pœnitentiam ſalutari tempore,
delictorum exceſſuumquè recuſamus? Præparemus nos ad mortem, quoniam
accelerat ſatis terribiliter: omnes reprobos vocat, nulli parcit, nullum re-
ceretur: orantibus negat audientiam: lachrymas contemnit ejulantium:
minasquè deſpicit Principum: Regum nomina, gloriamquè exterminat: ſu-
perbiam Tyrannorum, odibilem cunctis, evacuat. Ergò Frater, Redempto-
ris beneficia exhibita, nobis valdè utilia, ſedulò cogitantes, recompenſemus:
noſtros emendando reatus, bonis moribus jugiter refulgentes, quatenùs pœ-
nitentiâ lachrymisquè placare diſtrictum Judicis examen, properantis ad ſe-
dem Judicandi, valeamus: qui ſe terribilem oſtendit rejectis, jocundum ele-
ctis. h.e. Hint umb eins / iſt der Paſtor von Alten geſtorben / werd mir die
Paſtorie.

CAPUT

CAPUT IX.

De eâdem Comparatione Dictionum, ex Retroscriptionis instituto, seu de Modis BURIELE, HYDRIELE, EMONIELE & ICOSIELE.

ACcidit secundò, ut Superiores Modi, omnes (sicut etiam illi qui sequuntur, vid. c. 11.) præter naturam propriam, qualitatem accipiant, ex Retroscriptionis instituto, quales quatuor ab Authore nostro afferuntur, quos simpliciter ipsius verbis recensere perganius.

Primus Modus, BURIEL.

p.67. „ Exsequentibus, usum hujus Modi cancrinum percipe: *Buriel*
„ *Masfoyr Chamerusin Noël Pean Jonachim Marduſan Philarſy Pedarim*
„ *Eſtlis Carmoy Boys Charonti Phroys Fabelronti Mear Laphany Vearcha*
„ *Clareſon Notiel Pador Aslotiel Marſyno Reneas Capedon Thismaſion Melo*
„ *Lavair Carpentor Thunre Camelroſyn*, h.e. A fine incipias, & ibi primâ vacante, alternatim solvitur.

p.68. „ *Buriel Thresby Chamerontis Hayr Plaſſu Nadiel Marſo Nearny Pean*
„ *Sayr Fabelron Chulty Meſano Dayr Janothi Catburmo Melros Erſoti Ca-*
„ *duberoſyn*. h.e. Heb hinden an/ sicut dictum est.

Exemplum BURIELIS.

p.68. „ *Salvator noſter Chriſtus Jeſus, qui humanum genus cruore ſuo, in cru-*
„ *ce moriens redemit, ſollicitè absquè intermiſſione eſt à nobis laudandus:*
„ *Ipſe fugavit mortem, vitamquè nobis æternam, ſe timentibus amantibusquè*
„ *ſpopondit traditurum. Nunc itaquè exurgamus, Chariſſimi Fratres, à*
„ *peccatis noſtris, operibus bonis, lucernas noſtras componentes: ut Redempto-*
„ *ri læti occuramus, in horâ metuendi tranſitus, quandò mors rapiet animas*
„ *noſtras. Habemus nunc copioſum tempus, implendi pœnitentiam, lucer-*
„ *nasquè ornandi. In horâ verò mortis ultima, ſpaciùm nobis pœnitendi, ul-*
„ *teriùs prorsùs negabitur. Conſideremus breviſſimam gloriam Mundi,*
„ *quoniàm vana eſt: tranſit velociſſimè, nosquè cum illâ, omni horâ corrum-*
„ *pimur. Humiliemus ergò corda noſtra omni tempore, nunquàm deficien: et.*
h.e. Noch hint umb nún/ will ich am Thor clopfen/ sie uf/ lats mich in.

Secun-

Secundus & Tertius Modus, HYDRIEL & EMONIEL.

Horum Modorum rationem, sequentia tibi monstrabunt: *Hydriel* « p.70.
Apron Chamerote Satrus Pean Nearny Chabelon Vearchas Belra Nothel- «
my Phameron Arſoy Pedaryn Onzel Lamedo Drubel Areon Veatly Calyn «
Elnoty Maleros Haytni Peſary Doës Pen Raſy Meduſan Ilcobi Perſon. h.e. «
Post unam vacantem à fine, duæ valent hinderſich.

Hydriel Onear Penadon Coby Vad Epyrma Narſoy Greol Fabelruſyn « p.71.
Adiel Pedruſy Nozevij Melrays Uremy Pean Larſoilnaes Chemerotyn. h.e. «
Nachelm gelden zwey à fine.

Emoniel Aproiſy Chameruſin Thulnear Peanos Mevear Pandroy Cral- « p.74.
notiel Narboy Mavy Fabelrontos Arliel Chemorſyn Nety Pranſobyr Diviel «
Malros Ruelty Perſon Raob Chrumelruſyn, h.e. Post unam vacantem, va- «
lent duæ retrò.

Emoniel Lebos Chamerotŷ Meor Pemorſy Dyor Medulorſyn Fray Pean, « p.75.
Crymarſy Melroſyne Vati Chabaryn Dayr Aſchre Catburmo Fabelron Er- «
ſotiÿ Marduſe. h.e. Eo modo facias, ut dictum est. «

Exemplum HYDRIELIS.

Frater Nicolaus Irbiſienſis Epiſcopus, Suffraganeus Reverendiſſimi « p.70.
Patris, Illuſtriſſimiquè Ducis Adami Pantomorani, Inſignisburgi honeſtiſſi- «
mi clariſſimiquè Archipraſulis, infatigabilis Librorum amator, juſtiſſimè «
videtur Abbatem Vinilianum nomine (quia eſt) beſtijs comparare, epulan- «
tem ſplendidè, inter beſtiarum merdimonia, præferentem Voluminibus vi- «
tulos, quemadmodùm Reuchlin firmavit. Tu Nicolaum rogo imiteris, opti- «
mum manſuetiſſimumquè Pontificem. h.e. Morn frů umb seben/ will ich «
palpsen.

Exemplum EMONIELIS.

Cùm tuum ingenium, vitæquè honeſtatem admentem revoco: te omnium « p.74.
Epiſcoporum digniſſimum, Pater Reverende & Præſtantiſſime pronuntia- «
re maximè compellor. Enimverò ſivè eruditionem intuear bonarum ar- «
tium in te: ſivè innocentiam vitæ tuæ: quid aliud, quàm te juſtiſſimum, omni- «
bus ſiteris eruditiſſimum, ſanctiſſimisquè moribus reverendum dixerim? «
Adornas converſationem tuam operibus rectitudinis: ſemperquè te exhibes «
optimum Paſtorem animarum: atquè in bonis literis jugiter te ſtudendo «
exerces, ut tibi aliisquè conferas utroquè. h.e. Cave tibi à Petro Carmeli- «
tâ, qui tibi semper detrahit.

Quar-

Quartus Modus Icosiel.

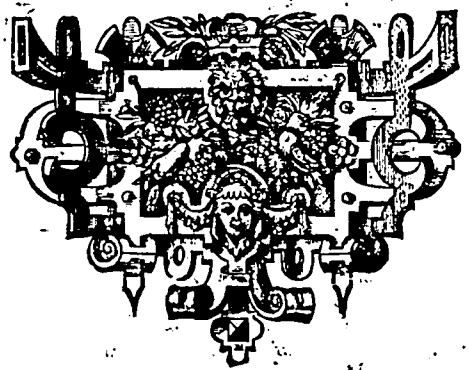
p.76. „ Modo hoc ità uti possumus: *Icosiel Aphorsy Chamersyn Thulneu*
„ *Janotiel Mevear Peanos Crasnotiel Medursan Matory Fabelron Ersovial*
„ *Cathurmos Laërnoti Besraym Alsayr Lamedonti Nael Cabelron.* h.e. Post
unam vacantem, tres valent à fine.

p.77. „ *Icosiel Osayr Penarizo Chulty Meradym Phraël Melchusy Dayr Pean*
„ *Cathurmo Fabelron Ersoty Chamerusan Iltham Pedaly Fuar Melrosyn Cry-*
„ *marsy Phroison.* h.e. Sicut prædictum est, ità facias.

Exemplum Icosielis.

p.77. „ *Vitam nostram emendemus, humiliantes nos, coràm Universitatis*
„ *summo Actore. Humilitas cœlum impetrat, tentationes Dœmonum no-*
„ *civas annihilat, pernicioſum mentis tumorem refrœnat: omniaquè incendia*
„ *vitiorum, valenter exterminat. Trames humilitatis, coronam meretur*
„ *accipere, nobilequè Regnum possidere. Ego tramitem tibi constituo inno-*
„ *centiam, morumquè honestatem; quam custodiens assiduè, non peccabis.*
„ *Sola nobis ista via est, beatitudinis meritum cumulandi: ut gratias agentes*
„ *Deo, timeamus illum rectissimo còrde, fugientes tumultum sæculi: humilita-*
„ *tis exercitium nunquam fastidiamus, supernam vitam inquirentes.*

h.e. Vf nest Fritag/ umb eins/ nach mitternacht
wirt man dich suchen.

CAPUT X.

De Comparatione Dictionum Projecticiâ, & primùm Graduali, seù de Modis Armadiele & Baruchate.

TErtia Species oritur ex Translationis, Dissemination is seù Projectionis adhibito ornatu. *Cum verò ex* Lib.2. cap.6. *patuit, Translationem potuisse fieri processu* Graduali, Subsultorio & Successivo, *hinc iterùm hic Modus per istos terminos ità subviditur. De Primo hic; de duobus sequentibus in* Cap.11. *In hoc itaquè Modo non sigillatim duæ, alternatimquè Valentes, cum Ociosis, aut tres cum tribus &c. in diversis modis; sed Gradatim in uno modo, Valentes cum Ociosis multiplicantur. Quod fieri dupliciter vel etiam tripliciter putatur: putà si Gradatio sit ex æquo, tàm Ociosarum quàm Consignificantium: vel si tantùm sit Consignificantium; vel tantùm Ociosarum. Posteriorum Modorum non meminit Author: Priorem exponit duplici ratione, ut vel præcedant Valentes, vel viceversâ sequantur. Illam sub nomine* Armadielis, *hanc* Baruchatis *venditat.*

THE ASTON LIBRARY NY

Primus Modus Armadiel.

Hic Modus ità peragitur: *Armadiel Marbevo Pelrusan Neor Cha-* „ p.47.
ryn Aldron Pemarson Cathornbaor Pean Lyburmy Caveron Thorty Abes- „
meron Vear Larso Charnoty Theor Caveos Miat Trupas Camedorty Ly Pa- „
russes Ernoti Mesorin Elthy Chaor Atiel Lamesayn Rovemu Fabelrusin „
Friato Chasalon Pheor Thamorny Mesardiel Peluſy Madiel Baserotſ Sa- „
reon Prolsoyr Asevosy Cameltruson, h. e. Ab uno ad octonarium, tot „
vacant cuot valent, & iterùm fit per eadem descensus.

Armadiel Afran Meson Casayr Pelodyn Cavoti Chameron Thersoviy „ p.48.
Marbevon Pheor Casoyn Myrvosy Lyburmy Deor Fabelronton Chubis Ar- „
thamarson. h.e. Fac sicut te superiùs docui. „

Unum nimirùm ut præmittas Significativum, alterum subdas Ocio- „ p.24.
sum: Deindè duas alternativas consequantur tres, & sic usquè ad octò. Por- „
rò ab octonario per septem, deindè per sex, & ita consequenter usquè ad uni- „
tatem, iterùm fiat descensus, & rursùs eodem modo ascensus ad octò & „
descensus ad unitatem, quoties necessarium fuerit: ac quousquè narratio „
propositi, finiatur. „

Exemplum ARMADIELIS.

p.47. „ *Illustrissime Princeps, cum humili subjectione, servitutem. Benigni-*
„ *tas inclyti Ducatus vestri, mihi præcepit, ut verbis expositas res quasdam*
„ *occultissimas; literis commendarem. Gauderem non absquè devotâ exul-*
„ *tatione, si pares voluntati vires accederent, beneficijs exhibitis, honestissi-*
„ *mum aptioremquè locum distribuere, & obsequium, Gratiæ debitum Vestræ,*
„ *exhibere. Detinet imbecillitatem cordis, operis novitas, sinè tramite præ-*
„ *cedentis subeundi, cui me longè imparem scio. Habebit enim ingentem,*
„ *magnumquè laborem, incutitquè conatibus hebetudinem meis plurimam.*
„ *Vires tamen experiar, Gratiæ Vestræ obsecuturus: benignissimum judicem*
„ *sinè dubio accessurus, si bonæ voluntati meæ non affuerit aptata complen-*
„ *postibilitas: ubi cumulatissimâ humanitate gloriosus & munificentissimus*
„ *Princeps, amator defensorquè Literarum, sententiam dicit: Ad cujus hu-*
„ *manissimum tutamen, Universitas Heydelbergensis, multis ornata do&tissi-*
„ *mis eruditissimisquè viris, ingenio recentissimis, transcendit omnia per Al-*
„ *maniam Gymnasia. Itaquè Clarissime Humanissimequè Princeps, si quid*
„ *habeo aut sum, totum Benignitatis Vestræ novi obnoxium: idquè exhibere*
„ *cum humili subjectione, semper promptissimè curabo. Et licèt sint alij sa-*
„ *pientiores, qui hoc opus meliùs velutiliùs ornatiusquè non mediocriter red-*
„ *dere potuissent: volui tamen devotissimum & rectum latumquè in Gratiam*
„ *Vestram, animum meum, utcunquè ostendere & experiri de Inventis nos-*
„ *ter grandibus, quæ alium credo neminem inveniss̃e:* h.e. Ich bid nuer Gnade/ behald di const heimlich/ bis das Buch gemacht wirt: Ich hab noch selsam wonderlige ding.

Idem ferè aliter involutum.

p.24. „ *Illustrissimè Princeps, cum humili subjectione, salutem. Bonis jure*
„ *disciplinis, instituendi sunt Principes, ut virtutibus eruditionequè Rempu-*
„ *blicam justè teneant sciantquè gubernare. Gloriosissima namquè author-*
„ *tas Ducum est, Armis & Literis simul incumbere: Bellè exterminare*
„ *hostem: Artibus Literarum decorare animum: Fortitudine simul & sapien-*
„ *tiâ regnare. Deus illustrator cordium omnium, nobilem Scientiam tribu-*
„ *nobis, quam Gratiæ Vestræ, prò viribus impertiam. Habet enim insigne*
„ *ministerium, lucidumquè intellectum: cunctis hominibus ideò meritò occu-*
„ *tandum, videlicet nè malè utendo subvertantur. Benè intelligitis, Secre-*
„ *tum divinæ Artis, satis benevolis Principibus, pudicis, justis, eruditis, dignis-*
„ *què esse revelandum, ut cavere hominum gravissimos errores, mala consilia*
„ *ac insidias pravorum, callidè possint: atquè conatus hostium turbare va-*
„ *leant, qui Rempublicam turbant: & quas velint, in rebus tuendis, secun-*
„ *mittere Epistolas queant. Igitur Charissime Honorificentissimequè Princeps,*
„ *ego cum homo amator Secretorum, Scientiæ benignitate sciam noverim quæ*
optimis

„ *optimis Artibus favere: conabor hanc Scientiam, ab omnibus occultam, ex-*
„ *libere lucidam, soli amabili Gratiæ Vestræ diligentissimè: quæ magnis virtu-*
„ *tibus vincit, omnes Nobiles, Reges & Principes nostræ tempestatis: Devo-*
„ *tione excellens, religione, liberalitate, justitiaquè: Generis nobilitate admi-*
„ *rabilis, & Literarum eruditione spectabilis. Deus intelligendi nobis gra-*
„ *tiam exhibuit. Debemus autem (cùm Idem Artes varias nec inutiles pro-*
„ *fuit) res zelosè, ut fœlicitatem vitæ nobis dispositam electis, ingredi me-*
„ *tamur, zelosè inquam peragere, motibusquè sanctis incumbere: nobis id*
„ *tamquè adminiculo erit:* h. e. Ich bid nuer Gnade/ behald die const heim-
„ *lich/ bis das Buch gemacht wirt: Ich hab noch selsam wonderlich ding/*
„ *darzu funden.*

Secundus Modus BARUCHAS.

Ex sequentibus Modi hujus rationem cape: *Baruchas Malvear* „ p.50.
Chemorsyn Charnotiel Basoñ Janocri Medusyn Apritty Casmyron Sair „
Gian Cavoty Medasoñ Peroël Chamyrsin Cherdiel Avenos Nosciar Penaon „
Sayr Chavelonty Genayr Pamelron Frilcha Madyrion Onethel Fabelron- „
tis: h.e. A vacante incipit, sicut præcedens à significante.

Baruchas Mularchas Chameron Notiel Pedarsy Phroijs Lamasay Miar „ p.55.
Chalemon Phorsy Fabelrontho Theras Capean Vear Almonym Lierno Me- „
dasin Therfiel Peatha Thumar Nerosyn Cralnothel Peson Segalry Madon „
Stoba Bulair, h. e. Vacante primâ, posteà valentes & vacantes glych. „

Modus ergò hic, cum præcedenti in progressu concordat, sedè contrario „ p.25.
semper à vacantibus inchoat: atquè ità quoad principium, præcedenti est „
oppositus. „

Exemplum Primum BARUCHATIS.

Cùm sciam, charissime frater, te amatorem bonarum artium, me te ex- „ p.50.
hortari vehementer delectat, quatenùs perseverare velis, inquirendis revol- „
vendisquè jugiter Librorum Secretis, quæ nobis ostendunt fœlicitatis iter, „
tramitequè expedito, redire in patriam, quam peccando perdidimus, ad „
quam nos flagrantes, reducet amor mitissimi & clementissimi Salvatoris „
nostri, in Scripturis Sanctis occultatus, nobis, si exornaverimus mentem „
virtutibus, exercitantes nos in studio sancto, sinè dubio conferendus. Quid „
enim in exilio miserabili vagantibus, salubriùs dulciusvè esse poterit, quam „
literis incumbere: quarum studio, ad veritatem oculi nostri eriguntur, re- „
quirendam & ad beatitudinis desyderium, mens sustollitur: sinè quibus com- „
paratur bestijs: animaquè temporalibus & mundanis submersa, ad Dei „
cognitionem, nunquàm perveniet. Itaquè contemnito voluptates, tumul- „
tusquè Mundi: Literis semper vacato: quoniam & Religio virtutibus il- „
lustratur, & virtutes Literarum temperantur nobilium ornatu, ac venusta- „
te non detestandâ. Has virtutes sinè Literis, bonas indigitare minimè pote- „

» ris: *Quocirca te exhortor, studio Literarum semper deseram:* h.e. Stat
viriliter, infrà mensem veniemus deponere Abbatem, sicùt meruit
non dubites.

Alterum Exemplum Ejusdem.

p.25. » *Ad vitam æternam, solis virtutibus ascenditur. Quoniàm vitijs de-*
» *diti nequaquàm digni æstimati sunt Regno Dei, eorumque superbiæ est re-*
» *pulsa. Zelantur iniquitatem Dæmonum, eruntquè perturbati Zelotes*
» *vermesquè diræ impietatis remordebunt. Conscientiæ eorum namquè in*
» *æternum requiescent: sed obcæcati, maximis punientur tormentis, sempi-*
» *ternâquè oblivione. In Inferno nulla redemptio est, sed perpetuus luctus &*
» *incessabilis gemitus, & ignis nunquàm extinguendus. Ibi tenebræ & nox*
» *sempiterna, timor & gravissimaærumna, frigus algorquè, nullum gaudium*
» *erit. Nam semper impij infidelesquè cogentur carere perpetuis bonis, incen-*
» *diumquè sustinere, vel frigus maximum intùs pati, absquè guttulâ aquæ*
» *scintillulævè ignis; nocebitquè zelus vituperabilis. Carnalis oblectatio, mi-*
» *seris brevissima est, prò quâ illi maximis ærumnis, nunquàm intermoritu-*
» *ris, incessitabuntur. Salus autem nostrorum, manet jugiter mitissima:*

h.e. Wan deser zu dir compt/ so leige in gefangen/
bis uf min zucommmen.

CAPUT

CAPUT XI.

De Comparatione Dictionum, interven-
u ulterioris Dissemination is contingen-
e, seù Modis GERADIELE, BYDIELE, URIE-
LE, PYRICHIELE, SOLEVIELE, MENADIE-
LE & MACARIELE.

Equitur Modus Secundus & Tertius, ornatu Dissem inationis
tùm subsultorie tùm successivè contingentis. *Quia verò &*
Dissem inatio quadam Directa, Obliqua alia, & alia item Inver-
sa, (vid. c. 6. 7. lib. 2.) *hinc* Directorum Modorum & Invertæ
ojectionis *hujus adjiciuntur Exempla. Quod ad* Obliquam *attinet, de*
hic nihil traditum. Hi verò Modi habent exemplo Pamertsielis *omnes*
ctiones consignificantes, quoad primam nimirùm Literam. Ut verò Ge-
diel ad Subsultoriam, Bydiel ad successivam; Ità Uriel, Pyrichiel, Sole-
el, Menadiel & Macariel *ad* Inversam *referuntur Dissem inationem.*
nos Modos eo ordine videbimus.

Primus Modus GERADIEL.

Hoc Modo ità utaris: *Geradiel Onayr Bulesar Modran Pedarbon* « p.64.
zevo Nabor Vielis Proyn Tberdial Masre Reneal Chemarson Cubadiam «
mona Saëlsy Penoir Satodial Chramel Nadiarsy Thorays Vair Pean Es- «
del Cubal Draony Miar Dearsy Collu Darsy Menador Atotiel Cumalym «
asnodiar Parmy Sosiel Almenaris Satiel Chulty Dealni Peson Duarsy «
aber Fruiony Maroy Futiel Fabelmeryss Venödran Pralso Lusior Lamedon «
aro Larboys Theory Malrosyn: h.e. Nim das zweite / darnach das «
ie/ dan das vierde/ dan das dritte / dan das seste / dan das fünffte/ vnd
so fürter.

Geradiel Osayr Chameruſyn Chulty Pemarsoniel Dayr Fayr Cathur- « p.65.
o Lesbornatyn Ersoty Camylor Sayr Fabelmerodan Cosry Damerson Mat- «
Nabelmeruſyn, h.e. Sicut dictum est, sic fiat. «

Exemplum GERADIELIS.

Vitam vestram radicitùs emendate. Judicij districtum comprehendet « p.65.
xamen (nemò omninò tutus) subitò amaritudine suâ vicios os, luctibusquè «
plebit æternis: Tristare sanctos non audebit. Ejulantes deplorate miser- «
mi, reatus stultissimos vestros. Ecce sint bona, licitaquè Religionis exerci- «
a, non ementita. Ante nescitis, examen superventurum horâ novissimâ, «
oxiis. Appropinquat. Non ut improvisi degamus. Transire scilicet omnes «

» nos horribiliter compellemur. Itaquè nolite gratiam tempusquè opportunæ
» negligere, bonorate concessum: h.e. Wer die Conſt ſal verſtan/ der muss
ber en naſen han/ und iſt noch nit gnoch.

Idem Secretum, hoc Modo, in Syllabis ſa-

tèm imparium Literarum, mutato, (reſiduam nempè Literam præcedentibus ſtatim adjiciente) & ſic tegitur.

Ibid. » Vitam veſtram radicitùs emendate. Judicij diſtrictum examen, omnē
» comprehendet ſubitò, (nemò tutus) amaritudine ſuâ, luctibusquè aternis
» vitioſos replebit: Triſtare ſanctos non audebit. Ejulantes deplorate reatus
» veſtros, miſerrimi ſtultiſſimiquè. Ecce ſinè licitis exercitiis, boniſquè, R
» ligio nulla eſt. An neſcitis examen ſuperventurum noxiis? Appropinqua
» hora noviſſima. Non vivemus diù: ſed improviſi tranſire, omnes nos ho
» ribiliter compellemur. Itaquè nolite tempus negligere: gratiam conceſſa
» operibus bonorate.

Secundus Modus BYDIEL.

Hujus Modi ratio, quæ *Solevieli* eſt contraria, in ſequentibus re-

p.88. » peritur. *Bydiel Marchan Chameroſy Philtres Maduſe Vear Casmiron Cra*
» *noty Pean Devoon Fabelros Eltida Camean Veor Oniel Vear Thyrſo Ly*
» *noty Janos Proſsato Chanos Elasry Peanòn Elſatbas Melros Notiel Pen Sc*
» *Probys Thyras Lesbroy Mavear Jothan Liernoty Chrymarſon*: h. e. Ac
pite vacant duo & duo valent, poſteà reſtantes etiam valent.

p.89. » *Bydiel Maslo Chameron Theory Madias Near Fabelron Thiamy Ma*
» *foy Vear Pean Liernoty Calmea Drules Thubra Pleory Mairesa Teorty Ma*
» *choy Vemo Chosray*. h.e. Alternatim valent duæ per totum.

Exemplum BYDIELIS.

p.88. » Gloria ineffabilis beatitudinis aterna, bonis exercitijs humilibusquè
» accipitur. Sedulis nunc lachrymis tergite errata Mortales. Deum amā
» adorantes nomen ſanctum illius. Tramitem Jeſu Chriſti humilis, crucifix
» humiliter diſcite imitari, ſemper illi reddentes honorem, dulciter ardentes
» amore, benigniſimi noſtri Salvatoris. Glorificate & exaltate laudibiles
» bonitatem ejus, benedicite ſanctum nomen, zelantes bonitatis incendium.
» Vanos honores deſpicite: in adverſis laudes referre diſcite: devotionis exer
» citium amate: humilitatem nobiliſſimam valdè excolite: Jeſumquè nos
» morte eripientem, exaltate. h. e. Behalt das ich dir hab gibē zu halten
und gib es niemant/ ich ſi dan ſelbs bi dir da heime.

Tertius Modus URIEL.

p.85. » Hujus Modi ratio hæc eſt: *Uriel Marſoys Lamedonti Noës Cham*
» *ron Anduchar Pean Phus Cielarsmony Tu Erchoy Jam Erſinnayr Jel Pen*
Raſcō

Raſcon Loës Vear Fabelruſo Cralty Lair Parlys Meray Mear Thubra Aslo- «
tiel Dubyr Reanu Navoſti Masliel Pedony To Chemarphin, h.e. A fine ad «
caput, imer ſo vacat prima, altera valet.

Uriel Aſlan Pemaſon Coſayr Chameron Chulty Fabelmeron Deyr Pean « *p.86.*
Cathurmo Meroſyn Erſoty Chalmon Savepo Meduſe Rean Lameroſyn. h.e. «
Fac ſicut dictum eſt ſuprà.

Nil autem differt hic Modus à *Buriele*, ſed ex hoc & *Camuele* eſt compoſitus. Quod Author ſatis obſcurè hîc indicare voluit, nòs uti vides, in interpretatione Exempli, eruimus.

Exemplum URIELIS.

Incipite fratres dilectiſſimi, emendare negligentias, lachrymis aſſiduis « *p.86.*
tergentes transacta peccata. Salvatorem omnium viventium rogantes re- «
ſiduo tempore. Exaudi Domine gemitus aſſiduè lachrymantium: veniam «
impende vitiorum, amator innocentium. Vivifica lugentes, vivificator in- «
clyte. Non contemnes exulantes homines. Miſerere valdè miſeris, Creator «
optime hominum. Chriſte Jeſu Salvator noſtrùm nobiliſſime. Libera infir- «
mas animas exulum, Jeſu benigniſſime. Salva miſeros & veniam nobis «
tribue. Humiles nos exaudi infirmiſſimos. In horâ mortis horribili lumen «
concede jucundum, omnium conſolator, normaquè humilium. h.e. Noch hint «
umb eins/ commen wail gerüſt an di ſeltport/ da wil ich uch inlaſſen heun-
lich.

Quartus Modus PYRICHIEL.

Hujus Modi hunc cape uſum: *Pyrichiel Marſoys Chameron Naël* « *p.72.*
Peanos Puri Lames Jameve Fameruſyn Mearlo Canorſon Theory Torſa- «
Nealthys Dilumeris Maphroy Carſul Ameor Thubra Phorſotiel Chrebonos «
Aray Pemalon Layr Toyſi Vadiviel Nemor Roſevaſy Cabri Phroys Amena- «
da Nachyr Fabelrontbis Poyl Carepon Vemy Naslotyn. h.e. A fine primum «
alternatim primo, poſteà aliud versùs principium.

Pyrichiel Oſayr Chameroſy Chulty Meſano Dayr Fabelron Cathurmo « *p.73.*
Pean Erſoty Meor Jathar Cabon Frilaſto Melruſy, h.e. Sicut dictum eſt, «
ità fiat.

Exemplum PYRICHIELIS.

Eſt nobiſcum Mathematicus inſignis & egregius Rhetor, tranquilliſſi- « *p.72.*
mæ vitæ ſtudio fervens jugiter. Habet ſecùm Codices fermè infinitos, Ex- «
emplariumquè diverſorum inæſtimabilem theſaurum: Recta & bona vitæ, «
ſocietatisquè honeſta: jocundus benevolusquè Doctor: in reſolvendis dubijs «
expertiſſimus. Res grandes exponit: Nomen ſuum eſt Orophanius, Regni «
Boſnæ Burggravius. h.e. Brenger dis brieſs/ iſt ein böſer Dieb: Huet «
dich für eme.

Quintus Modus Soleviel.

p.78. Hunc Modum, cui contrariatur *Bydiel* sic intellige: *Soleviel Marfoy Chameruſyn Oniel Dabry Diviel Pean Vear Lasmyn Cralnoty Pedaros Drumes Pean Vear Chameron Loës Madur Noty Basray Erxo Nadrus Peliel Thabron Thirſo Janothin Vear Peraſy Loës Pean Nothir Fabelron Baveſi Drameron Eſchiran Pumelon Meor Dabrios Crimorſiel Peny Vear Nameroy Liernoty Pralſones.* h. e. A fine duæ vacant, duæ valent: Expletis valentibus, etiàm ociosæ valent.

p.79. *Soleviel Curtiel Chameruſyn Saty Pemalros Dayr Janothy Cathurmo Parmoy Jotran Lamedon Frascu Penoy Iltbon Fabelmeruſyn.* h. e. Ut est dictum, ità facito.

Exemplum Solevielis.

p.79. *Exponet tibi Nicolaus Reverendiſſimus ſtudioſiſimusque Irbuſienſis Epiſcopus, Generalem rerum Eccleſiaſticarum tuarum Gubernatorem, maè egiſſe, vinculis ligatum, ſubjiciendo jugo Domini noſtri Deſiderij Regis Vicarium, benignum virum, fameque excruciatum, interemiſſe. Hoſtem cotidè Deſiderium Regem irrumpentem Diœceſin, expectamus. Sed exoramus te, occurras brevi, ut hoſtis non irruat,* h. e. Hüte dich für disem: Er ist ein böser Dieb/ vnd lügt gern.

Sextus Modus Menadiel.

p.81. Hic Modus ità peragitur: *Menadiel Marſoy Peanos Onaël Camerſyn Theor Janothy Oſair Melros Tudayr Penorſyn Sacul Tarno Roſeus Peathan Aſiel Morſoy Mapleær Casmyron Storeal Marpenu Noſayr Pelnidan Layr Thubra Elnodion Carſephy Drumos Fabelmeruſyn Andu Pean Purays Calbyn Nacbyr Loës Philuemy Caſaner*; h. e. A fine ter fit discursus, semper transiliendo duo, ad principium.

p.82. *Menadiel Murty Chameroſe Dayr Pean Cathurmo Phameron Erſoty Pray Savepo Fabelmery Rean Charon Jetlas Meduſe Fayr Lameroſyn Aby Merchabon*, h. e. Ut dictum est suprà ita fiat.

Exemplum Menadielis.

p.85. *Magna ſunt æternaque obſervantium innocentiam, futura commoda. Angelicis laudibus homines lætantes intereſſe: cernere Numen excelſum illud: æterna beatitudinis ſplendorem, faciemque majeſtatis, lumine proprio videre. Attendite omnes, exactasque negligentias lacrhymis tergite: inutilesque curas, nocentesque exuite; rerum inſtabilium deceptiones. O homines lutoſi horrete: lucrum animarum tandem inquirite: Bonis moribus virtutibusque honorabiles eſtote: Vanitates contemnite: Deum humiliter invocate: nolite concupiſcere Mundum, amaritudinem infundentem:* h. e. Ich wil hinte umb eylfe/ an dem Thor clopfen/ lais mich bald ein/ als ich com.

Septi-

Septimus Modus Macariel.

Hic Modus ità tegit Secretum: *Macariel Myrno Chameroſy Pumy Mareſyn Ambos Peanam Olradu Chabor Janoës Fabelron Dearſy Chadon* p.83. *Uhſes Almos Rutiel Pedaron Deabry Madero Neas Lamero Dearſy Thubra Dorpilto Melroſyne Draory Chalmea Near Parmon Dearſy Charon Alnodiel Parſa Radean Maroy Reneas Charſo Gnolet, Melroſyn Tedranſo Casmar Ebroſet Landrys Masfayr Therasonte Noël Amalan.* h. e. In primo ordine, das vierte/ darna das drit/ darna das ander/ darna gocht das erst à fine.

Macariel Oſayr Chameroſe Chulty Peſano Dayr Fameron Cathurmo p.84. *Pean Erſoty Lamedon Sovapor Casrea Maſyr Janos Tharſia Peathanon Acri Pean Etion Matrami.* h. e. Sicut dictum est suprà, ità facito.

Exemplum Macarielis.

Rogamus, amicorum ſuaviſſime, tuum exemplar Tertulliani, nobiliſſimi ſapientiſſimique viri, nobis ut velis, veteris amicitiæ intuitu reſcribendum, velociter mittere, Bernardique Epiſtolam ad Templarios. Tertulliano gloriosum Katholicæ ſanctitatis nomen, novimus cunctis, exhibitum antiquitùs inter noſtros: Nobilemque lumen ſcimus illum Fidei ſacra non reminiſſe ultimum. Actionibus erat eximius; glorioſus divinæ legis inſtitutor; aſſertor noſtræ libertatis devotiſſimus. Licèt in aliquibus reprabendatur, ſcripſit tamen, fidem exponendo noſtram, honoranda Volumina. Habebat autem Conjugem zeloſam; Religionis noſtræ amatricem; humilitate, & innocentiâ nobilem: caſtitate glorioſam. Extant recta Inſtitutionis ipſius, nonnulle Elucubrationes laudabiles, dulces exuberantesque doctrinæ multæ. Epiſtolæ breves non inutiles, nos ad inquiſitionem æternæ Gloriæ, honorificè gratioſeque hortantes. h. e. Gnediger Her/ die Rinckauwer haben ein anſlag uf nest Mantag/ in der nacht/ in das land bi uns heimlich zu fallen/ ein gerüst. NB.

CAPUT.

CAPUT XII.

De Comparatione Dictionum, ad dispositionem Transpositionis contingente.

HActenùs explicati Modi Directi, quibus & Inversi immixti, nùnc sequitur tertium membrum Modorum Obliquorum per Transpositionis ambages *contingentium. Ubi* Author *viginti & unum Modos, totius nempè Alfabeti Literas, unam post alteram transponens, persequitur: Notatus eo nomine, à non nemine. Sed maluit* Noster Abbas, *omnibus prodesse: Imprimis etiàm non satis in hac Arte exercitatis: Ideoquè in eorum gratiam, singulos Modos Exemplis ornavit: Et qui volet, hic etiàm iis fruatur: nè quid dùm explanamus Authorem, omisisse videamur. Quid verò sit Transpositio, de eo* Lib. 5. c.2. & seqq. infrà *dicetur. Sufficit hic apposuisse Tabulam Simplicis Transpositionis: Cujus usus etiam* infrà Lib. 9. c.5. in Modo nostro 6. *apparebit.*

Alph. coe.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	V	X	Z
Samaël	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a
Anaël	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β
Veguaniel	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c
Vathuriel	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ
Sasquiel	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e
Samiel	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f
Barquiel	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ
Osmadiel	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ
Ruabriel	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j
Oriel	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k
Baziel	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ
Berelbiel	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m
Sabrathan	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n
Tarthys	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o
Serquaniel	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ
Jesisel	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ
Abasdarsa	ſ	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ
Zaakenay	t	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ
Mendrion	u	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t
Narcaniel	ꝟ	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u
Pamjel	ȝ	a	β	c	ϑ	e	f	ϑ	ϐ	j	k	ℓ	m	n	o	ꝑ	ꝙ	ꝛ	ſ	t	u	ꝟ

Nunc persequamur, secundùm filum Authoris, *istos Modos.*

Primus Modus SAMAEL.

Hunc & sequentes hujus Capitis Modos, ex sequentibus, quoad Dictiones, secundùm *Pyrichielem* directum contingentibus, percipe:

Samaël Asluar Onayr Myscolayr Madiel Cubiel Naniel Nabruys Sathiel Asharbiel Nadiel Naslo Ranialcoba Pemarson. h. e. Für iclichen buſtaben/ſo jm den neſten darnach. " p.97.

Penador Anevalu Obmeniel Lhanu Savear Caſchanti Laërnoty Maduran, h. e. Nulla vacat, omnes valent. " f.98.

Hic Modus namquè Literas Alfabeti callidè disponens, ad instar Primi, per singulas Dictiones, primas Literas incipit. Accipit autem prò A, Literam B: prò B. capit C, & sic consequenter usquè ad finem Alfabeti: porrò prò Z capit A. Cùm verò tali modo scribere volueris, ut eò faciliùs queas Alphabetum consequi, ordinatum mente considera & tabulam præcedentem perpende. " p.26.

Exemplum SAMAELIS.

Majestas Katholica fidei, cunctis firmiter servanda hominibus, fœlicitatem vitæ sempiternæ, Xhristo famulantibus spopondit. Tenete Katholicam fidem Xhristianam, glorificate Omnipotentem, fugientes tumultum vanitatis. Nemo pravorum operum, vitam beatam habebit. Homo fidelis sequatur Xhristum, tramite virtutum. Operibus bona declaratur intentio. Et Katholicum nomen Xhristianâ fidelitate servatur. Nam prævus homo, fidem obnubilat. Xhristus odit temerarios, amatquè Xhristianos, exercentes Katholicas operationes, tranquillitatemquè venerantes: " p.98. & 26.

h.e. Lieber getruer/ ſie uſneſt Montag geruſt/ nach dim vermögen/ uns zu dinſt.

Secunda hujus Modi Variatio.

Hic Modus ad instar Secundi, alternis significantibus, sed & ociosis, in radicâ transpositione Literarum variatur: Et narrationem à significativâ dictione incipit. Ociosorum verò verborum Litera prima, cum nihil faciat ad Secreti narrationem, minimè transponitur. " p.27.

Exemplum Secundæ Variationis.

Quæsiti nuper, frater amantissime, utrùm haberem Faustinum de spiritibus. Heu dudùm amisi. Magna eruditionis, factum in quartâ Cocem. Timeo quòd benignitate meâ, evaserit in fures, hospitio meo receptos. Codex erat speciosus: ideoquè furibus placens, ornatissimè scriptus, bonestè ligatus, fulvo corio superductus. Sed elapsus est Katholico furante transire: mœstus conqueror, quoniam sublatus. Ad Kalendas Græcas forsitan meo gnato restituetur tandem. Nam Kalendis illis, temerè ablàta, vulgò resti- " p.27.

» restituentur. Fac ergò Kalendas Græcas operiamur. Heu Codicem opt
» mum, pessimus bonvo tenet: Dolo furatus est, suspendio dignus. Tanta im
» pietas, duplici certè jure inveniendo, bonis invisa, malis pejora devenienti
» bus sevior, lucis indigna oppidò tempore, bestijs immanissimis devoranda
» semperquè in abstrusis voraginibus laceranda. Xbristus implacabili odi
» prosequatur eum: capiantque volatiles Dæmones, bestiis crudelissimis bo
» ribiliores: gaudijs Xbristi sit privatus. Benedicti mesericordiâ caret
» Faustinus autem, Katalogo Sanctorum, ornatissimè misceatur. Xbrist
» Jesus faciat eum semper esse beatum. Quoniam diligentissimè pertract
» vit, Jovis Maximi utensilia clara, formosissimamque naturam secretan
» Spirituum. Exterminetur ille fur iniquus, tormentis sempiternis. O C
» dex bone, ubi nùnc latitas? Faustinus penès omnes est. Habui. Evasi. P
» Katalogum vestrum, à vobis, ipse Faustinus obscuratus turpiter. h.e. Dan
Clep Sadel/ brenger dis bricts/ ist ein böser Schalck/ macht vnd sagt vil
ein verachter des Namen Gottes.

Tertia Variatio.

p.28. » Hic Modus unam Vacantem non transpositam præmittit, cui du
» Significativas, transpositis Literis, ad placitum subjungit. Potest auc
» hac Transpositio, quasi in infinitum variari.

Exemplum hujus variati SAMAELIS.

p.28. » Sanctissimis moribus Katholica est fides confirmanda, operibus què fo
» ventibus semper servanda. Homines fidem sinè virtute servantes, m
» rito Xbristiani falsi dicti sunt, inter quos, Katholicos odio prosequentes, v
» ridario Xbristiano angusto, nocumenta contulerunt. Divinus amor fide
» probat, justiciam firmat, bonaquè opera, cum devotionis fervore, Kath
» licam doctrinam efficit pulcherrimam. Cùm operibus tamen debeatur s
» licitas sempiterna, frustrà nomen Katholicum portat vicious. Gloria em
» Katholicæ fidei, operibus sanctis, innocentibusquè hominibus promittit
» omninò omnibus. Ergò Fides instrumentum salutis verè, diligenter qu
» rentda. Fides namquè sinceritatis expers mortuaquè, fit omnibus pesti
» Bonis operibus destituta, æstimatur ferè mortua. Semper quicunquè am
» patriam supernam, Xbristianam veram fidem, demonstrat operibus su
h.e. Lieber getrucr/ hint umb zehen/ beid ouser/ mit fierhondert Per
an der Porten.

Quar

Quarta Variatio.

Hic Modus duas Otiosas in principio: quas duæ Significativæ, Literis « p.29.
transpositis sequuntur, ponit. Verba autem in narratione vacuâ, Lite- «
ram non transponunt.

Exemplum hujus Variationis.

Mitto tibi Frater, Katalogum meum, de Optimis Illustribusquè Viris « p.29.
Germaniæ, Fidei Katholicæ maximis propugnatoribus, numero multis, «
Sanctorumquè inscribi Katalogo dignis. Quoniàm divinitùs illustrati, «
rebant sicut Sol, Xbristianis ostendentes, viam salutis, tramite virtutum «
se tenendam. In bonis operibus sedulò conversabantur, Katholicâ insti- «
tutione viventes: diligentissimi inquisitores veritatis: quorum gloria Xbri- «
stus. Ejus amore opes & contemnebant terrenas, fragilesquè omninò. «
Ideoquè hos existimavi Katalogo inscribi Doctorum, famâ lucidos, erudi- «
tione præstantes, beatitudinisquè omninò honore fœlices: lumine fidei mi- «
rantes, veros Katholicos, operibus se probarunt. Nisi Fides comprobetur «
sanctis operibus, temeritatis suæ exemplum, debitas itidem meret pœnas. «
Codicem flagitatum transmitto, cum artium bonarum optimo Instituto e, «
manu fidelissimâ: atquè ut omni tempore, sicut Philosophus, valeas fœlici- «
ter vivere, fidemquè Katholicam, operibus sanctis exornare. Humilitas «
Katholicos mores decet, facitquè timere Deum, qui turris fortitudinis est, «
fundamentumquè omnium bonorum, in quo manet tuta Fides nostra. «
Custodiens mandata Dei, verè Katholicus est. h.e. Ein heimlich kunst hab «
ich funden/ die kan kein mensch bezalen/ Stein giessen als Bly.

Secundus Modus ANAEL.

Hujus Modi ratio, in sequentibus latet: *Anaël Otyel Proysj Ra-* « p.100.
ymas Thulnear Layr Mevear Theor Cralnotiel Amersoty Movear Phroys «
yorto Mear Urneas Elty Famelron. h.e. Tertia Litera est prima, & «
post unam Vacantem, valet una. «

Fabelmieruſyn Paslotiel Liertos Ryneas Melchus Thyrmo Nydran « p.101.
ziar Padroys: h.e. Alternatim valet secunda. «

Nam Modus hic alternis dictionibus utitur, quarum prima est vacua, « p.30.
secunda verò significativa: tertia iterùm vacua, quarta nequaquàm ocio- «
sa: Et sic consequenter, usquè ad finem propositæ narrationis. Litera «
verò dictionum Significativarum prima, sunt in secundam consequentem «
transpositæ. Cum autem præscripto modo scribere volueris, tabulam præ- «
dictam antè te ponas, & vide diligenter, ut ordinem præscriptum teneas, «
ne facias Lectori & tibi errorem. «

Exemplum ANAELIS.

p. 100. & 30. „ *Tuis reſpondere literis gauderem, ità Xbriſtus me gaudere faciat.*
„ *tranſmitteremque volumina flagitata, ſi tandem habuiſſem. Zelatus ſum*
„ *enim prò maximis atque graviſſimis occultis tractatoribus naturæ, zelo*
„ *bono, quem habuere Philoſophi accuratiſſimi. Habeo autem tibi gratias*
„ *longè immortales, frater mi dulciſſime, qui glutinum mutui tenuiſti amo-*
„ *ris inviolatum. Hoc enim familiari negotio, quod gravi modeſtiâ, dili-*
„ *gentiſſimè procuraſſe videris, planè cognovi: quod factum laudo, gra-*
„ *tiasque habeo nunquàm morituras. Itaque morem gerere tuis petitio-*
„ *nibus mòx cuperem, ſi poſtulata (novit Xbriſtus) haberem. Ficini*
„ *Magiſtri translationem nusquàm Latinam vidi. Pici Mirandulæ*
„ *Epiſtolam unicam, me tamen fateor legiſſe. Ippolytum vidi Græcum,*
„ *ſi translatus ſit, penitùs neſcio. Veritas ſumma Xbriſtus, nil cui equi-*
„ *dem tenebræ occultant, Examinatorque cordium, me tibi gratificari non*
„ *potuiſſe, novit. Zelato virtutem, zelo rectitudinis: Laudes honores*
„ *que perituros contemne. Laudem exiſtima veram, præcedentem*
„ *Xbriſtum imitari. Fac rogo quatenùs Sacerdos exiſtas operibus, Xbri-*
„ *ſtumque omni quo vivis tempore, diligas. Verus amator Xbriſti, ferve-*
„ *zelo juſticiæ: nihilque præponit Xbriſti juſſis: quoniam ſcit, timorem*
„ *Dei, zelum animi optimum, amorque beatitudinis, Deum zelotem cole-*
„ *do. Vera animæ requies, exiſtit cognitio Salvatoris: Piaque obſervan-*
„ *tia Katholicæ traditionis, gloriam ſempiternam omnibus præparat. Je-*
„ *ſus Xbriſtus glorioſus, bonorum omnium largitor, conferat tibi æternæ*
„ *tis amorem, Katalogoque felicium Xbriſtianorum inſcribat.* h. e. Petr
Drucker von Fridberg Klebſadel genant / drincko gern ſtarcken Wyn
iſt Doctor Stultorum zu Spanheim gemacht.

Tertius Modus VEQUANIEL

p. 103. „ Hic Modus ità egit arcanum: *Vequaniel Odiel Eſry Revoy Satiel*
„ *Mear Jamy Otiel Aslofian Trſoti Breotion Dreary Fabelmeruſyn.* h. e.
Der vierte iſt der erſte im alfabeto.

p. 104. „ *Fabefon Aproys Liernoty Stadivear Diviel Savean Lamerſy,* h. e.
Poſt duas valent duæ.

p. 31. „ *Modus hic namque à duabus Ocioſis incipit, & duas mox Significati-*
„ *vas adjungit, ſicque per duas Vacuas & Significantes, totam narrationem*
„ *apertam atque occultam, alternatis vicibus concludit. Litera autem pri-*
„ *ma dictionum Significativarum omnes, in tertiam ſunt poſitæ conſequen-*
„ *tem.*

Exemplum VEQUANIELIS.

p. 103. & 31. „ *Cùm te amatorem Artium humanitatis noverim, devotumque Xbri-*
„ *ſtianæ fidei cultorem, Mœcenatemque faventem omnium Philoſophorum,*
liben-

libenter gratificor petitionibus tuis, mirâ voluptate amicitia adductus. Li-
brum de Scriptoribus prænotatum Eccleſiaſticis Katholicisque Doctori-
bus; tibi hortanti ecce transmitto, ut habeas quò animum oblectes. Co-
dicem autem Hermetis & Libros Dionyſij de Spiritibus, Opusque grande
Eveneÿ de horrendis quæſtionibus mihi remittas. Xbriſtus dignetur cor-
dis noſtri oculos, zelo ferventiſſimo ſui amoris exornare: faciatque nos ha-
bere amorem cœleſtium bonorum: atque deſideriis infimis exutos, vanos
honores doceat contemnere: quatenùs artis ſublimia, naturâ quoque
arcandia ſecreta penetrare queamus: habeamusque continuum ad Philo-
ſophiam deſiderium: purificemus affectus, quò Katholicam fidem ſemper
teneſtiſſimis exornemus moribus: Et humilitate quotidiè meliores efficia-
mur: gloriam deſpiciamus caducam: nec quæramus placere hominibus.
Illud magnum verbum. Philoſophus es, dimitte omnia & invenies omnia.
Horam ſuſpicare proximam Mortis: quatenùs paratus occurras. h. e.
Was ich dir hab geben zu halden / ſaltu bewaren und niman geben/
dan mir allein.

Quartus Modus VATHMIEL.

Hujus Modi rationem ſequentia demonſtrabunt: *Vathmiel Aabes Rhareſo Raſe Theo Venoſi Sayr Fatiel Caſa Irſoti Verotiel Doës Ro Fabelmeruſyn.* h. e. Der fünffte iſt der erſte/ ſie fürter.

Cameruſyn Aproſyſ Lierto Thulnear Venean Maveas Fabelroſy h. e. Poſt unam, valet una.

Nam hic Modus, ab unâ ociosa ſemper incipit, cui ſtatim unam ſignificativam adjungit, ſicque alternatis dictionibus procedit. Significativarum verò primæ Literæ, ſemper in quartam conſequentem transponuntur. Modus autem hic, ſicut & cæteri omnes, multipliciter poteſt variari: ut ſicut jam alternis utitur: ita binis, trinis, quaternis aut pluribus utatur. Semper tamen non varietatem Modi, ſed ordinem reſpice myſterij.

p. 105. p. 106. p. 32.

Exemplum VATHMIELIS.

Ea quæ mihi ſolvenda propoſuiſti, Xbriſto adjuvante, reſolvi. Anbe, tu qui propoſuiſti, ferto ſententiam. Referam tibi breviter factam rem ſtupendam. Retulit mihi nuper Frater quidam, amicus quoque unus, non ultimus; reſuſcitatum fuiſſe juvenem, ad Xbriſti invocationem, ex mortuis, referentem mirandaque horrendaque apud inferos, pravorum Xbrianorum narrantem tormenta: eorum ſcilicèt, qui Xbriſtum perversè negando crucifixerunt: illius maximè reos, quòd benigniſſimæ redemptionis beneficium obliti, extiterunt ſemper Xbriſto ingrati: horribiliaque pati ait, qui beneficijs, non benè vivendo, noſcebantur ingrati: peccatisque obcæcati neglexerunt futura gaudia, voluptates mundi ſectantes: qui commiſſis negligentijs remordentibus, amariſſimè clamabant: Meritò iſta

p. 106. & 32.

» *ſuſtinemus, qui Redemptori generis humani, ſemper ingrati, ſuimus Xbri-*
» *ſtiani nomine, actione Gentiles. Terrenas conſolationes miſeri ſemper*
» *inquiſiuimus: mandatum Xbriſti neglexim⁹: humiles contempſimus:*
» *ideoquè debitam retributionem accipimus, ſempiternæ damnationis. He⁹*
» *nos infœliciſſimos, quarè Xbriſtum offendimus? Quare tempus indultum*
» *negleximus? Multa alia juvenis reſuſcitatus nobis retulit, quæ ſcribere*
» *penitùs jam non valeo; gravibus negocijs, maximè prapeditus. Ideoque*
» *frater, Xbriſti veſtigia zelosè imitemur: gratias ſemper mitiſſimo Salva-*
» *tori noſtro agentes, rogantesquè quatenùs indulgeat nobis reatus commiſ-*
ſos. h. e. Morn umb nún/nim miner an der Porten war/ da will ich mit
hondert Pherden oder me/ heimlich erſchienen.

Quintus Modus Sasquiel.

p. 108. » Hunc Modum ſic accipe: *Sasquiel Adres Rhetroſeti Roſiel Emeliu*
» *Satu Olmeniel Irſoti Savear Navedier Liernoti Chameſon:* h. e. Der Geiſt
iſt nu der erſte/ & omnes valent.
p. 109. » *Fabelmeruſyn Aneval Vear Plyan Cralty Penaſon:* h. e. Nulla vacat.
p. 33. » *Modus enim hic, omnes dictiones propoſitæ narrationis ſignificantes*
» *recipit. Literam verò cujuslibet dictionis primam, in quintam proxim⁹*
» *ſequentem transponit.*

Exemplum Sasquielis.

p. 108. » *Sanctam obedientiam, bone frater, humilitatemquè negligis: Bene-*
» *dicti Conſtitutiones labefactas: relatione omnium ſucceſſivè conveniens*
» *tium, cognovi, te zelum bonum odio habere: normam Religionis, Katholi-*
» *camquè obedientiam ſpernere: operibus artibusquè ſecularibus occupari.*
» *Bone frater quid agis? Turbaſti nos, ſatuosquè zelaris bilingues: Odium,*
» *amaritudinem, rixas, contentionesquè amas, odis bonitatem, es conten-*
» *tioſus, ſuperbus, bilinguisquè. Fatue quid agis? Tempus adeſt ocyus, ſecun-*
» *dum juſticiam corrigendi zelosè, has negligentias tuas, zelumquè amari-*
» *tudinis, flagellis humilitatum. Niſi occurras humiliter nobis infringere,*
» *officio zelare cogimur, contrà omnia quæ actitas, fidei, moribusquè Katho-*
» *licis ſeditioſa.* h. e. Nit acht uf min wort: Ich meyn is nit alſo hart/ is
mus itzunt alſo ſin/ durch orſach/ ich dir will ſagen.

Idem arcanum aliter tectum.

p. 33. » *Sedulis obſequijs beneficiorum, faciens honeſtatem, nequè benefacto-*
» *rum contumelias laceſſans, recordare obſecro, ſanctæ charitatis, confra-*
» *trum tuorum, zelantium bona, omnemquè honeſtatem noſtræ Religionis*
» *Katholicæ, operibus ſanctis ornantium aſſiduè. Sed oro benigne frater,*
» *quatenùs abjicias timorem nimium, fratresquè zelaris bilingues. Odium,*
» *amaritudo, rixæ, contentionesquè auferunt operibus bonitatem. Eſto co-*
tidiè

tidiè ſectator beatorum: faviam quoquè aſpice tuam: Animam ornato «
ſanctitate, juſticiâ, continentiâ: Zelumquè habeto nominis tui: Zelato ami- «
cum fratrumquè honeſtiſſimum nomen, optimumquè honeſtatis nomen. «
Tuis operibus zelari caſtitas corporis, ornari quoquè ac fieri, moribus «
Katholicis ſolet. «

Sextus Modus Samiel.

Hoc Modo ità tegitur arcanum: *Samiel Aſiel Thebrean Pothyr Er-* « *p.110.*
ri Mear Pornys Layr Moas Fameroſyn. h. e. Septima Litera eſt prima. «
Charmes Pormeniel Vear Saſevy Liernoty Noty Erſy Melron: h. e. « *p.111.*
Omnes ſunt valentes.
Nam omnes Dictiones, quàs hic Modus admittit ſunt ſignificativa. « *p.34.*
Et non opus eſt, ocioſas aliquas interponere. Cùm nemo ſit hoc in mundo, «
qui ſinè arte Libri hujus, noticiam ſecretam, his modis ſcriptam, valeat «
devenire. Nihilominùs quicunquè ad majorem cautelam, vel propter faci- «
litatem, voluerit alternatim, vel poſt duas aut plures vacantes, totidem «
ſignificativas interponere, non interdicimus. Maximè cùm noverimus, «
quidquilibet, ad placitum ſuum, Literas vel novas ſi poteſt, invenire, vel «
ſecundum, ut libuerit, immutare queat. Monemus tamen, nè nomina Modo- «
rum vel ſignum aliquod, ſuo negligat loco apponere, nè & ipſe ſecùm alios «
errare faciat. Literas denique hujus Modi, in ſextam transponat ſequen- «
tem, quas (ſignificativas ſcilicèt) in ſchedulam ſcriptas, cùm ſcribere quid «
voluerit, coram ſe ponat. «

Exemplum Samielis.

Humilimis lamentis orantes, gratiam remiſſionis conſequemur, gemi- « *p.110.*
tibusquè recipiemus reatuum libertatem. Homines aſſiduè pœnitentes, la- «
titiam meritò Katholicoquè propoſito lubentes percipient: Juſticia operi- «
bus Katholicam pietatem adornantes, benignitatis legem tenebunt Katho- «
lica, laudemquè. Omnes liberavit piiſſimus Salvator, remiſitquè peccata, «
indulgentiam optantibus, diligentibusquè tramitem Katholicæ Religionis: «
Gaudiaquè percipient beatitudinis. Bona poteſtas libertatis, tramitem «
legis ſervantibus. Gloriosè triumphabunt Katholici: beatitudinem luci- «
dam obtinebunt, lumine Trinitatis. h. e. Behalt alle brief/ die ich dir ſen-
de heimlich/ und laſs ſie niemand ſehen.

Idem Secretum, alijs involutum verbis.

Humiles lamentis optantes gratiam, remiſſionem conſequuntur. Gra- « *p.35.*
tiâ redemptionis reſtituitur libertas. Homines autem pœnitentes, liberan- «
tur miſericorditer: Katholicæ præcepta legis proſequentes: juſticia operi- «
bus Katholicâ pietate addicti. Benigniſsimus libertatis tributor, Katholicæ- «

„ què legis, omnes liberavit. Pijssimus Salvator, Rex potestatis, judicatu
„ omnia, devotè tenentibus Katholicam rectitudinem, gaudia promisit, b
„ titudinisquè bona. Potestate libertatis, tenentium legem sanctam, gau
„ bunt tandem Katholici: Benignissimum liberatorem; osculabuntur l
„ tranquilla.

Septimus Modus BARQUIEL.

p.112. „ Hujus Modi rationem sequentia docent: *Lamedon Mosco b*
„ *ti Tharvean Dayr Lays Emel Thebrean, Rasoty Bamerson.* h. e. Oct
„ Litera, ist die erst.

p. 113. „ *Mesarim Burne Theor Alveas Carvean Cralty Lierto Abty Charmo*
„ h.e. Una vacat, altera valet.

p.35. „ *In hoc Modo, prò qualibet significantium Literâ primâ, capitur in c*
„ dine septima.

Exemplum BARQUIELIS.

p.112. „ *Commodaveram Libros tibi meos, sub conditione restituendi, Miles cha*
& 36. „ rissime Bunavve: Sed decce nimirum eos restituisti, quos in brevi remittere d
„ buisses. Contrà legem facis, quam fides Katholica de promissione sancivit
„ non differas quod promisisti, solvere cunctis: non decet bonum & honestu
„ virum, ortum Parentibus Majoribusquè nobilibus, violare promissum. B
„ miseras autem eos brevi diligentissimè restituere. Levitatis est quasi, a
„ Kalendas Graecas promissionem differre. Nonnè satis expectavi, dum be
„ nevolentiâ grandi? Maxima promittere, turpissimum est minima reddere
„ ti. Militem ornat bona fides. Quodnam gravius crimen, ac commodatu
„ alicui denegare promissum? Nec decet Xbristianum, nolle servare con
„ dictum. Jubet autem Xbristiana legis constitutio, servare promissum, red
„ dere mutuum: Et quod tibi desideras fieri, etiam alijs vicissim facere b
„ benter oportet. Ego Libros expostulo meos, quos tibi supplicanti accommo
„ daveram. Longiores excusationes, quas ad Kalendas Graecas promittis, di
„ mittito. Mentem meam brevibus tenes. Nomen tuum, bonestumquè genus
„ Bunavvensium considera, mihiquè mea Volumina remitte. h. e. Dest
„ wirt dich fil fragen: Hût dich für eme: Er ißt fol bosheit/ und wil dich
„ erfaren.

Octavus Modus OSMODAEL.

p.114. „ Hoc Modo ita uraris. *Osmodael Aneor Ersoty Neas Hays Layr Ca*
„ *phrain Thelreas Mear Penarsy.* h.e. Nona Litera est hic prima.

p. 115. „ *Menason Aprosy Elmavo Thulneas Aslierto Mavear Veneas. Cral*
„ *noty Permason.* h.e. Post unam vacantem valet una.

p.36. „ Modus hic, Literas dictionum significantium primas, in octavam
„ transfert proximè sequentem.

Exem-

Exemplum OSMODAELIS.

Exijt rumor de Lympurgensi Abbate, quod dimiserit fratrem Joannem « p.115.
Feilsdorffensem, virum fidelem & temporalium rerum maximè peritum: « & 37.
novosquè introduxerit Monachos Pantimoranos ipsosquè sibi deputave- «
rit officiales. Miror vehementer fratrum consilia. Veruntamen cùm re- «
cordor consuetudinem Lympurgensium, nescio quid dicam. Temporalium si- «
quidem rerum sunt nescij: ideoquè dimiserunt virum, eis admodùm fide- «
lem: quoniam facta eorum redarguebat. Qui debuissent gratias dicere «
Salvatori nostro Jesu Xbristo, prò fidelitate tanti fratris, qui recuperare «
eorum necessitates potuisset. Miseri quare repellitis bonum necessariumquè «
Administratorem. Quid dicam? Non laudo recessum tàm utilis fratris, «
temporaliumquè peritissimi rerum, qui Lympurgensibus subvenisset quàm «
citissimè. Doleo vehementer, ità desipuisse Lympurgenses Monachos, qui «
virum dimiserunt optimum, & Monachos nihil penitùs valentes in rebus «
temporalibus, Oeconomos constituerunt. Machari Abba, non sic virum de- «
crebat. Primò laudasti, nunc repulisti tibi virum multùm necessarium, nulli- «
què postponendum. Fateor si Xbristus eum mihi dedisset: illi, ut Xbristia- «
num decet, maximas gratias nunc agerem: curaremquè nè unquàm binc «
discederet cum zelo. Verùm maluisti virum fidelem, pravorum fatuo con- «
silio fatigatum dimittere: nè videretur, rebus tuis desertis, spes esse recupe- «
rationis. h.e. Ich wulde/ das du mich liest wissen/ wie die heimlich Sach
ste/ mit dem gelde und andern/ so du weist.

Nonus Modus QUABRIEL.

Hunc Modũ sic habeto: *Quabriel Odiel Anear Cayn Alco Mean Chyr* « p.117.
Pareos Payr Peray Thubro Menasry. h.e. Decima prò primâ accipitur. «
Mesraym Paslotiel Vear Renean Cralty Tbio Phroys Ma Mear Ha- « p.118.
morsy. h.e. Alternatim vacat prima.

Modus hic namquè alternis dictionibus utitur: & Literam quamlibet « p.38.
in nonam transfert sequentem. Multipliciter verò hic Modus, sicut & cæte-
ri omnes variatur. Sed cùm alicui volueris, prò admiratione dare legen-
dum quippiam, istius rei artem nescienti, cave nè capias singulas significa-
tivas, sed alternas, quia tutius est Alfabetum.

Exemplum QUABRIELIS.

Religiose Venerandeque Pater, scio quòd omnia amicis libenter concedis « p.117.
optata: propterea deprecor humiliter, quatenùs in tuitu Katholicæ pietatis, « & 38.
diutiùs apud nos detentos, summâ cum Karitate, duos zelosos Fratres, non «
agre feras. Oportuit namquè eos, me obsecrante manere. Gloriosum nobis «
gaudium erat, gaudentibus non ociosè sed devotissimè exultavimus, in de- «
voto gaudio spirituali, gratias Deo omnipotenti, bono zelo referentes. Læ- «
titia nostra devotissima erat: gaudium quoquè nostrum moribus omnifa- «

» riam sanctissimis decoratum. Fratres religiosi atquè Katholici, nostram la-
» ticiam pulchrè ornarunt, sanctissimo zelo disciplinæ. Exultavimus enim si-
» nè dissolutione, mentem semper religiosissimè conservantes. Erant nobis
» omnibus strenuè devoti, atquè orationi simillimi. Amor divinus zelusquè
» animarum, quarum pietate ornati, nobis specimen materiamquè exhi-
» buerunt disputandi: fervente & vehementer accendente sanctissimâ de-
» votione mentis, in religione pietatis. Quid tali obsecrò conventu religiosius?
» Ubi Katholica conversatio viget, ubi nihil dicitur ociosum, nihil zelatur ini-
» quum? Xhristus Jesus Salvator omnium, faciat nos gaudere in gloriâ su-
» pernâ: Atquè amor Dei & fervor quoquè, omnes veritatis zelatores re-
» creat. Glorioſi virtutum zelatores, veritati nihil præponunt. Gavisi sumus
» gaudio sancto, orantes & deprecantes, ut mente Fratres tranquilla susci-
» pias, ominemquè amaritudinis zelum deponas: h. e. Lieber Gardian / dese
uwer zwen Brüder / haben sich sere ongeſtillich gehalden / mit worten
und wercken.

Decimus Modus ORIEL.

p.119. » Hic Modus ità secretum tractat: *Oriel Burnadiel Irasmy Crismean*
» *Pormy Ersôti Amear Meduſen*: h.e. Undecima est jam prima.
p.120. » *Camyn Aparſy Aslotiel Omear Reneas Vean Triamy Cralti Penaſon.*
h.e. Prima vacat alternatim.
p.39. » *Alternis siquidem dictionibus, hic Modus quoquè utitur. Litera au-*
» *tem cujuslibet dictionis significativæ prima, in decimam sequentem trans-*
» *fertur.*

Exemplum ORIELIS.

p.119. » *Cùm sis artium humanitatis studioſissimus, gaudebis ut opinor vehe-*
& 39. » *menter, te invenisse novum studiorum socium. Iſte qui tibi has literas exhi-*
» *bet, vir multæ scientiæ est, summus Philoſophus, subtilissimus Arithmeticus,*
» *eloquentissimus Rhetor, Mathematicus profundissimus, omnifariequè ex-*
» *cellenter doctus. Ornatissimè loquitur, Tullianâ nitens facundiâ. Niſi*
» *maximè tibi essem amicus, tantum virum penitùs retinuissem: quando-*
» *quidem eo familiariter usus, Philoſophum doctissimum expertus sum. Tibi*
» *maximè faveo, tantum gratanter suscipias Philoſophum, quem tibi, singu-*
» *lari amicitiâ inductus mitto: tequè benevolum illi familiaremquè exhiben-*
» *do, Philoſophum summum experieris. Nam vidi quædam artium secreta*
» *literis ornatissimè mandata, quibus patravit miranda. Reſpondere cùm per*
» *propoſitas gravissimas quæſtiones ex tempore, homo doctissimus poteſt, in*
» *proponendo utitur zelo disputandi promptissimo. Hunc rogo quatenùs libe-*
» *raliter humaniterquè excipias, omnium artium bonarum humanarumquè*
» *defensorem gravissimum. Enimverò poterit te erudire in multis: quoniam*
» *Philoſophus est, ornatissimè doctus: egregius quoquè Hiſtoriologus, peritiſ-*
» *simusquè: Rhetor etiam promptus & Geometer acutissimus. Outinàm ta-*
» *les*

» *essent vostri, quicunquè studentes, qui tumido pectore, necessarium con-*
» *eminunt studium. Iſte verò Studioſus Philoſophiæ & alias scientias atquè*
» *artes profundè quoquè amat, continuè tractat & acutissimè penetrat.*
» *Hunc ergò Henrice Bunavve, liberali vultu tracta, fidelis Xhristianum*
» *confirma.* h.e. Hût dich für brenger dis briefs: Er iſt ein böſer knabe/
getrüe eme gar nüt/ er bedrüget dich: Ich kennen in wayſ.

Undecimus Modus BARIEL.

Hunc Modum sic accipe: *Bariel Mylan Theory Madruſon Alfayr* p.121.
Dreſchim Taparoys Mear Moas Layr Penaſon. h. e. Jam duodecima
Litera fit prima.

Chameruſyn Maslotiel Vear Reneas Liernoty Trismi Penaſon, h.e. p.122.
Alternatim valent.

Ab unâ namquè vacante, hic Modus incipiens, per alternas dictiones p. 40.
progreditur: Literæ significantes autem, in undecimam sequentem trans-
feruntur.

Exemplum BARIELIS.

De Genitrice perpetuæ Virginis Mariæ, tibi Orationem mitto, sicut nu- p.122.
per postulasti. Quæ vivis benigna Mater, almæ Mariæ Virginis parens ful- & 41.
gentissima. Tu summæ unitati quoquè es gratissima: tu omnium invocan-
tium te, auxiliatrix fidelissima: tu quærentium te, nobile refugium. Quoti-
diè namquè beneficum salvas, pauperum advocata mitissima: conſolatrix
lugentium: pulcherrima virtutum Apotheca, ornatissimaquè. Ave tristium
resocillatrix. Gaude ANNA *celeberrima, spes zelantium. Tu zelantem ju-*
dicem quoquè totius Xhristianitatis mitigas: compunctos corde adjuvas:
Auferas animas nostras quæsumus, tuâ bonitate sanctificâ: Benedicta tu
Virginis Mater honestissima, quæ peperit sanè integerrima, Virgoquè ge-
nuit Salvatorem Omnipotentem: manens tamen virgo, fuit semper quo-
què purissima. Nuncius Gabriel quam plenâ gratiâ salutavit, humani-
tatis matrem. Ave mater veræ indulgentiæ fons inexhauribilis, pietate
fulgens: maximâ magnitudine beneficiorum cunctis reverendissima: tuis
intercede prò famulis: nos tuis orna virtutibus, ut beatitudinem conſe-
quamur, poſt hujus vitæ terminum, benignitate Salvatoris quoquè omnium
atquè singulorum: qui sanguine vivificavit miſeros, benignitate suâ in-
tercedente, sanctos beatosquè piè suſcipiat mortuos. h. e. St haben mir
geſchreben/das ich ſolle kommen nit/du ſchrebeſt mir dan fürhin dine
meynung.

Duodecimus Modus BERATHIEL.

Hic Modus Secretum ità involvit: *Berathiel Odiel Irſoti Rodu* p.124.
Dreor Ravezò Melros Ethiel Aty Nodjel Hayres Penaſon: h. e. Der drû-
zehende iſt der erſt hie.

Fame-

p.125. „ *Fameruſyn Mehſſno Alny Vemobi Dreary Drymes Charſony*: h. e. Ein umb die ander.

p.41. „ *Modus hic prò Literâ primâ cujuslibet dictionis myſterij ſecreti, duæ* „ *decimam ſequentem poſt eam accipit.*

Exemplum BERATHIELIS.

p.124. „ *Omnis qui de rebus temporalibus gloriatur, virtuoſus nequaquam*
& 42. „ *reſtat appellandus. Et qui amat res tranſitorias, non poteſt eſſe amator*
„ *juſticiæ: quoniam Katholica integritas, deteſtatur hominem cupiditatibus*
„ *inhiantem. Sancta enim Religio fidei Xbriſtianæ, mundi amorem interdicit hominibus ſuis. Quoniam qui diligit mundana gaudia, fœlicitatem*
„ *ſupernam amittit. Katholicus non Katholicè vivens, Xbriſtum negare*
„ *arguitur. Et qui amat res temporales, bonus eſſe Katholicus non dicitur.*
„ *Qui creatorem amat, gaudia inquirit rerum ſpiritualium. Xbriſti amator, cunctas mundi voluptates contemnit: nec curat gloriam, divitiasque*
„ *inſtabiles. Amator mundi, ſanctas odit virtutes, de futuris gaudijs nihil*
„ *curat. Heù quid agitis Xbriſtiani, vanis rebus intenti? Cogitatis quæ*
„ *non ſunt honeſta: agitisquè religioni contraria. Nolite miſeri obſcuri-*
„ *nolite hujus mundi perituras mox vanitates diligere. Curate potiùs Xbriſtum amare, quatenùs vos recipiat ad cœleſtia gaudia.* h. e. Der alte Apt von Feilsdorff / wil dem von Reinhartzborn / die naſe abſchniden.

Aliud Exemplum, in quo nullæ vacuæ, ſignificantibus admiſcentur.

p.68.& „ *Quisquè retinere humilitatis regulam optat: Katholicâ pietate, vitæ*
69. „ *rectitudinem gubernet. Oportet religioſum veritatis normam ampleƈti*
„ *jugiter. Omnis Xbriſtianus, qui Xbriſti gloriam veraciter requirit, Xbriſti*
„ *bonitatem amat, Xbriſtianisquè pollet virtutibus:* h. e. Deſe Bücher behalt bi dir heimlich.

Decimus tertius Modus SABRATHAN.

p.126. „ Hujus Modi ratio hæc eſt: *Sabrathan Odiel Melros Rhupis Othiam*
„ *Elroz Adiel Melthiel Mear Naſutiel Lafian Irſoti Breſtion Dreor Cha-*
„ *merſon.* h. e. Der vierzehenſte iſt der erſt in dem Alfabeto.

p.127. „ *Chameros Burnean Aslotiel Vear Reneas Cralty Tryomi Penaſon.* h.e. Una vacat alternatim.

p.43.& „ *Modus hic prò ſignificativâ dictione primâ, capit decimam tertiam,*
66. „ *poſt eam ſequentem. Poteſt autem, ſicut & cæteri omnes Modi, in alios*
„ *multos variari, non ſolùm per alternas, binas, ternasvè, ſed etiam in alijs*
„ *tàm diverſis diſpoſitionibus, ut ex quolibet Modo, penè infiniti poſſint*
„ *fieri.*

Exem-

Exemplum SABRATHANIS.

Omnipotens Deus, Creator excelſus omnium, qui per Xbriſtum nos « p.127.
Xbriſtianos redemit: zelumquè ſui dedit amoris Katholicis per lumen fi- « & 43.
dei credentibus, remiſſionem peccatorum inſinuans. Dedit autem libe- «
raliſſimè, ſuum dilectum filium, lumen gratioſum, liberare nos omnes cre- «
dentes, de poteſtate Regis tartarei luctuoſi, deſtruereque carcerem tene- «
broſum, Zabulumque crudeliſſimum. Quid nos Xbriſtiani, paſſionibus «
Xbriſti, reddere æquivalens poterimus; Homines infirmi, ſinè operibus «
juſticiæ, profitentes Katholicam fidem? Orantes itaque devotiſſimè, te Re- «
demptorem noſtrum ſummis laudibus collaudamus, dicentes: Laus tibi lu- «
men æternum, omnium Salvator benigniſſime, qui redemiſtinos ſanguine «
tuo: Fragilitatem noſtram, zelo amoris tui confirma: Salva nos dulciſſime «
Jeſu, cordibusquè noſtris, zelum Fidei Katholicæ infunde. Sanctus eſt ze- «
lus tuus: compunƈtionem operatur in cordibus, quærentium te Xbriſte, Sal- «
vator benigniſſime. O lumen æternum, Jeſu dulciſſime, illumina tenebras «
ſervorum tuorum, bonitate ſolitâ. Jeſu Salvator æterne, ſalva animas «
noſtras: æterna nobis conſeras gaudia. Xbriſte audi ſervos tuos humiles, «
& omnibus indulge peccata exorantibus. Salvator ſalva nos miſeros li- «
cèt indigniſſimos. Concede nobis zelum bonum, humiliter poſtulantibus. «
h.e. Noch hint umb nún / wan du mich höreſt an dem waldе piſen mit eim ſchlüſſel / ſo kom herabe zu mir.

Aliud Exemplum, per omnes ſignificativas ordinem dirigens, vacantemquè nullam admittens.

Religionis zelotes, Salvator Jeſu omnium mitiſſime, invocantes « p.66.
ſuſcipe, debiles libera ſervos humilesquè. Indulge orantibus crimina; Suppli- « & 67.
ces beatifica: Seda diſturbia: Salutem zelantibus Dominum, veramquè «
humilitatem expetimus, zelumquè juſticiæ. Lux æterna beatorum, quæ- «
rentibus adeſſe digneris, zelumquè Katholicæ libertatis largire ſupplicanti- «
bus: Zabuliquè inſidias, Zizania quoquè Xbriſtianitatis laticiam turban- «
tia, largitor luminis ſanctæ, diſtermina. Zonam innocentiæ, vinculumquè «
ſanctum Xbriſtianæ juſticiæ, ſupplicantibus Xbriſtianis ſubcinge: redime «
zelum quæſumus Xbriſte, tu liberator hominum: h.e. Die Sarſen verſamelen ein groſs volck mit weiß ich uf wen is gehe / ſehe dich für.

Decimus quartus Modus TARTYS.

Hic Modus in ſequentibus latet: *Tartys Chrybes Faziel Irſoty Hæl-* « p.189.
not Dreor Advear Aſy Mearo Veny Satu Pemerſon. h.e. Hie iſt der funfzehent der erſt. «

Chabor Maslotiel Tuſevo Reneas Porean Trismevy Penarſon: h.e. « p.130.
Alternatim ut ſuprà.

Modus

p.44. » *Modus hic prò primâ cujuslibet dictionis significativâ, utitur litera*
» *sequente decimâ quartâ.*

Exemplum TARTYS.

p.129. & 44. » *Johannes Tritbemius, Sanctimonialibus in monte almi Ruperti, Katholicam fidem, lucidâ virginitate exornantibus, æternam fœlicitatem, continuo Religionis sanctissimo zelo promereri, æterni Regis misericordiâ.*

» *Providentèr mittimus vobis, multo expostulatum tempore, Virum agma*
» *in temporalibus experientiâ, Ioannem de Kaunenstadt oriundum, Monaste-*
» *rij Veilsdorffensis reverendum & zelosum multo tempore Abbatê eandemq;*
» *Abbatiam liberè dimittentem. Accessi propter eum, sicut vobis promiseram,*
» *Monasterium Lympurgense, in quò Xbristo serviebat precibus continuis,*
» *& sanctarum lectionibus Scripturarum occupatus, cum Monachis ejusdem*
» *Monasterij: & petij ùt ad vestrum cœnobium descenderet, temporalium-*
» *què rerum susciperet curam, Procuratorquè fieret & Cellarius. Abbas*
» *Lympurgensis instabilitate solitâ animo mutatus, diuittere eum tandem*
» *consentit. Oravi cum maximâ instantiâ, vixquè obtinere ab eo consen-*
» *sum potui: Xbristo inspirante tandem consensit licèt timidè: Ideò quòd Mo-*
» *nialibus servire timeat, quæ levissimè mutantur. Timet non immeritò.*
» *Nam sicut nos instruxit experientia, aliquotiens Moniales, Oeconomis sic*
» *reddiderunt prò benefactis, non laudabilem mercedem. Fœmineus am-*
» *mus repentè mutatur zelo amaritudinis. Xbristo autem tribuente, con-*
» *fido, illum vobis esse utilem. Xbristianus est: Monachus est: Salvatorem*
» *nostrum timet: boniquè est intellectus. Muliebrem ergò mutabilitatem*
» *coercentes, admoneo, quatenùs esse constantes memineritis, suscipientes*
» *eum, cum sancto bonore, atquè sincerâ Karitate, omnem levitatem animæ*
» *muliebris deponentes: maximè cùm adjuvare vos & recuperare statum*
» *rerum temporalium; vestro in Monasterio collapsum, possit, auxiliante*
» *Xbristo Redemptore nostro, Zelatoreque castitatis.* h.e. Er ist noch nit vil
versuchent in für gantz wall/ e dan jr jme zu fil getruet: Er drinckt ob
gern guden win/ und ist winderlich.

Aliud Exemplum, dictionibus significativis per omnia constans.

p.65. & 66. » *Salvator animarum, æterna virtus altissimi Patris, exaudi luctus*
» *miserorum, mitiga tribulationes innocentium, succurre tentationibus,*
» *gestate laborantium, desolationi fragilium. Jesu extende manum defen-*
» *sionis. quatenùs esse mereamur emundati Zelatores tuæ justiciæ. Benigniss*
» *sime fili Dei, delictorum tenebras expelle. Dulce animarum lumen, omni*

tempo-

pore zelum temerarium extrude. Glorificator zelantium tuam justi-
am, subveni te expectantibus, Sævitiam persequentis Zabulo, potenter
assumis tempora, sanctissimumquè amoris radium zelosè exorantibus
ipsa. Omitissime Jesu, amator rectitudinem zelantium, lachrymas tuo-
rum examina. h.e. Din fiant werdent morn umb nün herkommen/mit
den pferden: Da habe dich na zu richten.

Decimus quintus Modus SERQUANICH.

Modi hujus ratio hæc est. *Serquanich Osiel Theory Dreochi Amerso-*
Omear Pornis Layr Mear Penarson. h. e. Sedecima Litera est prima.
Chameruisin Maslotiel Vean Reneas Cralty Thyrmo Veriear Penar-
e. h.e. Alternatim vacat una.
Modus hic sequente decima quinta Literâ prò primâ utitur.

Exemplum SERQUANICHI.

De Ecclesiasticis Scriptoribus grandem feci Katalogum, quem Fra-
ternitati tuæ, nuper videndum exhibui: nimisquè repentè concludens, fa-
cer me nonnullos præterijsse famosissimos viros: non quòd nomini eorum
beneficium inviderem Katalogi, quemadmodum manuum pensator tumi-
ius criminatur, verbis stultissimis Katalogum vituperans: qui me existi-
mavit, suos homines non memoraſſe, solâ ex invidiâ, quod est falsissimum.
Verro conceptionem Sanctissimæ Genitricis Dei, ego scripsi & affirmavi
innustissimam semper florentemquè sinè nævo originali fuisse, quod tumi-
dus pensator, tumidè reprehendere volens, dixit: Fulgentissimam Virgi-
nem, reatu originalis noxæ (contrà Katholicam observantiam, vanissimâ
temeritate) fuisse maculatam. Temerarium est, beatissimam Virginem
velle deturpare. Colonienses autem nobilissimi Doctores, volentes insa-
ni Fraterculi opinionem veritati contrariam extirpare, citatum, vanas
has fabulas eum revocare compulerunt, Virginem beatissimam asserentes:
confirmantes quoquè Statuto, debere credi mundissimam, nulloquè tempo-
re (quamvis brevissimo) originali fœditati subjacuisse. Tibi hæc, quoniam
veritatem amas, scribere volui, quatenùs beatissimæ Virginis exprobrato-
res devites. h.e. Morn umb nün/wirt der Amptman kommen/und den
Buren die Küenemen: Behalt din daheim.

Aliud Exemplum per Significantes singulas procedens.

Temporalium bonorum lætitiâ, blandis lubricisquè malis, Xbristia-
nis quietem lætitiæ mortalis, varijs bellis fatigat Caro: Vanitas sæculi cri-
minosis est. Qui futuri regni beatitudinem temerè vilipendunt, dati ne-
quitijs, boni nullius; bestijs ferociores, tramitem vitæ Katholicæ lucidum,
miseri non requirunt. Velociter fugiunt bona, falsa tamen universa: Et

» *Xbristiani velociter devoti, tranquillitatem vitæ tenebunt: quia nu*
» *quàm sustinebunt alternationes. Verus Katholicus fugit verè laticia*
» *mundi, nihilique facit: temerè lucra non sectatur, amat munditiam vi*
» *tuum, bonitate fulget, transitoriaque bona vilipendit, futuri luminis m*
mor: h.e. Dis ist fast ein keck Man/ bi de lutu in der stuben: Jn dem s
de dauch er nest/ und sucht ein dienst.

Decimus sextus Modus JEFISCHA.

p.134 » Modò hoc ità utimur: *Jefischa Osiel Mear Patbir Lays Mean Ibe*
» *Dreochis Fazan Moab Lofeas. Ersoti Breo Pornys Tayr Penarson.* h.
Septima decima est prima Litera Alfabeti.

p.136. » *Chameruſyn Aphroys Aslotiel Mean Reneas Vear Tryamo Cralti P*
» *nason.* h.e. Prima vacat alternatim.

p.46. » *Nam Modus hic à vacante incipit, cui significativa adjungitur, &*
» *per alternas proceditur: Et decima sexta Litera prò primâ usurpatur.*

Exemplum JEFISCHÆ.

p.135. & 47.
» *Mihi Venerando in Xbristo Patri, Lympurgensium Oeconomo,*
» *Religioso Domino Johanni Veilsdorffensi, nuncupato Joannis,*
» *ovilis Spanheimensis humilis Abbas, gaudia Cœlorum.*
» *Moniales Sancti Ruperti, te gubernatorem suum, nimiâ aviditate conc*
» *piscunt, tequè humili rogant benevolentiâ, quatenas rerum tempora*
» *gubernationem ipsius Monasterij suscipias. Servire devotis Xbristi Vi*
» *nibus, laudabile est atquè meritorium. Bonum habes rerum spiritua*
» *ejusdem Cœnobij, nominatissimumquè Visitatorem, te maximo bon*
» *complectentem: gravem moribus, ornatum virtutibus, consilio cautum*
» *omnibus dilectum, conversatione Monasticæ Religionis benè famatum,*
» *cunctis honoribus notabilem (qua vita meritò Xbristo est gratissima) M*
» *nasterij Sancti Joannis, optimum Abbatem. Literis tàm Xbristianor*
» *quàm Gentilium, omniquè sapientiâ, inter eruditos omnes celeberrimu*
» *cujus sapientiam æstimare nemo potest. Gregem sibi commissum, optim*
» *novit pascere: Zelosus virginum Xbristi custos est: quarum Clausstrum*
» *servat firmissimè. Non timeas sub eo, tam honestis servire Monialibu*
» *qui novit Sponsas Xbristi, secundùm legem Monasticam, optimâ discreti*
» *ne gubernare: Qui virtute & zelo fidei Xbristianæ; tibi libenter in nec*
» *sitate subveniet. Hunc virum tam virtuosum, Bingnensis Pastorem*
» *Cœnobij hujus familiarem amicissimumquè Gubernatorem tam religios*
» *rum Virginum, libenter assumas. Laborem tuum Xbristus, immortalit*
» *tis gloriâ remunerabit. Monialium sponsus, tutor & benignissimus rem*
» *nerator, concedat tibi zelo bono, zelari meliora.* h.e. Der Apt von Sa
Johans-Burg/ hält convivia mit den Buren/ blibt nit sel im Closter
und fert och im Narren Schiff.

Aliu

Aliud Exemplum nullam vacantem admittens.

Glorioſum clementem noſtrum Generatorem, Conditorem, Factorem- « *p. 62.*
què Universitatis, Xbristianam memoriam Xbristi gestorum faciens, hu- « *& 63.*
ilitatis genubus, cuncto tempore benedicit. Quare obmutescimus? Aspi- «
imus Xbristum, bajulantem humeris lignum, Majestatem redimentem «
mulos. Xbristus ligno confixus, moritur nobis. Xbriste crucifixe, gloriſi- «
tor optime, omnium credentium exaudi voces. Xbriste lumen fulgidum, «
Xbriste consolator Xbristianos libera. h.e. Nit nim desen Mönich zu ge- «
rsam: Er ist ein wilder Meyer.

Decimus Septimus Modus ABASDARHON.

Hujus Modi rationem ex sequentibus percipe: *Abas dar hon Mor-* « *p. 137.*
a Lasias Tharvean Buël Dreschyn Tayr Moab Ersoty Layr Pornys Theory «
Jean Asar Penason: h.e. Octava decima litera Alfabeti est prima. «

Chameron Maslotiel Tasevi Renean Pornas Thylmevy Penason, h.e. « *p. 139.*
alternatim ut suprà.

Modus hic primam cujuslibet significativæ dictionis, in decimam septi- « *p. 47.*
um post illam sequentem mutat. Non credo autem (scribit Trithem. « *& 60.*
(Jo.) *aliquem hujus Artis insciùm, occultata per hos Modos posse aliquan-* «
do invenire, cum etiam Artem scienti, & non benè usitato, sit difficile omnia «
retrare. «

Exemplum ABASDORHONIS.

Fides Katholica, neminem à damnatione salvat, nisi ardore divini a- « *p. 138.*
oris fulciatur. Credere & zelum amoris divini non habere, nihil omninò « *& 48.*
nducit redemptioni animæ. Plures namquè inveniuntur nùnc homines, «
è gloriantes Katholicâ, sed pauci habent fidei Xbristianæ opera: sinè qui- «
s Fides moritur. Credunt multi, sed mandata Dei paucissimi observant. «
lus zelus credentium debilis, quem habere fortiorem, homines etiam in- «
eduli possunt, honestate naturali. Pœnis cruciabuntur inferni Gentiles, «
minesquè qui non credunt Salvatorem Mundi Hominem factum, Omni- «
entisquè Filium. Excruciabuntur autem supplicijs gravioribus, omnes «
ui credunt, in mundum venisse Dei Filium, Hominemquè factum, zelo Re- «
mptionis Humanæ, sed Xbristianam Fidem, sanctis operibus minimè ex- «
nant, peccatisquè semper involuti, Mundi honores, æternæ Beatitudini «
æferunt: Zelantes impias actiones, Fideique puritatem pravis moribus «
ntrà obedientiam maculantes. Amatores autem Dei, qui habent rectum «
Xbristianæ fidei zelum, Deo nihil præferunt, omnibus viribus Xbristum «
itantur, peccata fugiunt, divitias Mundi honoresquè contemnunt. Nunc «
gò intendite Sermonibus hisce, qui de Fide gloriamini: Amate Deum & «
bebitis mercedem beatitudinis, justiciani zelantes. Si amaveritis vani- «

„ tatem sæculi, contrà honorem Dei, bravium recipietis zelantium iniquita-
„ tem, horrores Inferni, h.e. Pfaff Heintz von Mandal/ halt ein Non von
Sant Kathrinen darvon gefürt: Findest du jn/ so nim jn gefangen.

Aliud Exemplum in quo mysterium per significativas singulas procedit.

p.61.62. „ Grævibus insistentes mentis, humiliter postulamus, grammata tua no-
„ va. Zelotes Trinitas bonestum nobis dona. Bonus zelus malum persequitur,
„ non operatur. Petimus humiliter Xbriste piissime Pastor, succurre morbis
„ omnibus. Grævibus delictis, heù sumus gravati. Veniam miseris præsta,
„ optime Redemptor. h. e. Morn umb sechn/ si gerüst/ und wart min am
Crütz.

Decimus octavus Modus ZAAZENACH.

p.140. „ Ratio hujus Modi, in mox sequentibus latet: *Zaazenach Eneos*
„ *Fari Neabdiel Lasmy Chyrmean Ersoty Layr Pornys Theor Mean Penar-*
son. h.e. Nona decima litera, jam est prima.

p.141. „ *Chameruſy Ferion Nodiel Asevomy Rean Badian Laso Sear Veobry*
„ *Hastoripeson:* h.e. Eins umb das ander/ als vor.

p.49. „ *Mysterij in hoc Modo literæ significativa, in decimas octavas, post tas*
„ *sequentes, transmutantur.*

Exemplum ZAAZENACHI.

p.140. „ *Memor esto promissionis tuæ, quam Xbristo, suscipiens Katholicam fi-*
& 49. „ *dem, voto solemni obtulisti. Æternalætitia, quibusnam est promissa? Pa-*
„ *nitentibusnè an Sordidis? Sinè dubio promittitur, temporales voluptatis*
„ *& gaudia præsentis vitæ, intuitu æternæ quietis futuræ, contemnentibus,*
„ *æternumquè amantibus Deum. Orationibus sacrisquè lectionibus Scriptu-*
„ *rarum, noverunt insistere, Katholicis moribus Xbristum amantes. Deum*
„ *namquè amantibus, paratur Infernus minimè. Averti Deo, nihil aliud,*
„ *quàm vanitatè quarunt, contemnentes æternæ Majestatis gaudium. Hi zelo*
„ *amaritudinis elati, non Cbristo sed Diabolo serviunt. Amatoribus Dei, no-*
„ *vimus præmia optima esse promissa: sed amatoribus Mundi, Xbristianisquè*
„ *reprobis, Deus præparavit amarissimas pœnas Inferni. Quid obsecrò facit*
„ *Katholicum hominem, veritatem annuere? Tu qui gloriaris sinè zelo, te-*
„ *què affirmas Xbristianum, non ostendis zelum tuum & fidem Xbristianam,*
„ *moribus dignis, sed humilitate abjectâ Katholicæ Traditionis, credis sinè a-*
„ *more. Non te arbitreris justum & fidelem. Enimverò qui Fidem habet, sed*
„ *habere divinum amorem negligit, infidelis est: De Fide quoquè frustrà præ-*
„ *sumit. Divini zelator amoris est, qui Xbristianam fidem, devotis ac benis*
„ *operibus, quotidiè exornare non desinit: exercitans se humiliter, in ar tibus*
„ *pietatis.* h. e. Jacob Spitz hait nu gesprochen: Er wäl dich ersteehen/ so
bald er dich möge ankummen: Hüt dich für jme.

Aliud

Aliud Exemplum literas secreti singulis præmittens dictionibus.

Zelatorem animarum nostrarum laudaturi, divino amore nos jugi- " p.59.
ter accedamus, nolentes quascunquè Kalumnias, inutilesquè vanitates, " & 60.
æternas jucunditates cupientes. Ecce omnia, prater Deum & Justiciam "
pertransiunt. Quarè hanc vitam amamus, exitioquè immergi optamus? "
Quarè abducimus nos? Oremus Xbristum, devotionis amorisquè æter- "
num Zelatorem, assiduâ instantiâ. Gravibus quotidiè commaculamur "
impellimurquè tentationibus. Xbriste dulcissime, zelum amoris nobis lar- "
gire, dulcedinisquè tuæ, nè noceat animabus iniquitas. h. e. Der Pherner "
von Bing/ ist hinc umb eins verscheiden: lug nach der Pharren.

Decimus nonus Modus MENDRION.

Rationem hujus Modi, sequentia te docent: *Mendrion Suriaco* " p.142.
Ereotnir Ersoy Nevo Onieär Nyco Lays Ersota Theory Pornys Azam-
Mean Lasjas Astopenason: h. e. Vicesima litera Alfabeti, nunc est "
prima.

Chameruſyn Merion Nodiel Burmy Raveto Badria Savepo Elay Reas " p.144.
Penason. h. e. Ein umb die ander ut suprà.

Hujus Modi literæ primæ dictionum significativarum in decimas no- " p.50.
nas sequentes, ex ordine transferuntur. "

Exemplum MENDRIONIS, in quo, quæ desunt literæ significantes, nudæ saltem à G.S. restituuntur.

Omnium rerum Conditor, reformator & factor, creavit primum bo- " p.143.
minem Adam, cui uxorem conjunxit pulcherrimam, nomine Evam, " & 50.
omnium viventium Matrem. Katholicam Ecclesiam præfigurans, conjun- "
gendam Pastoribus, moribus rectitudinis pulchrè refulgentem, paritu- "
ramquè bonorum filios operum homines: qui regna cœlorum sinè fine man- "
sura, humilitate percipiunt. Redemit nos Xbristus per benignitatem "
suam, humilians se propter nos. R.l.k.a.f.o. Oportet itaquè benignissimum "
nos amare Deum, qui nobis fidem dedit Katholicam, quam amantes vera- "
citèr, fœlicitatem Angelicam jure obtinebunt. V.x.r.r.b.p.b.k.r.k.a.k.f.i.q. "
p.f.z.e.a.l.z.e.u.k.c.r.o.a.f.o.u.b.p. p.f.b.o.a.f.k.c.u.p.q.d.r.a.b. Omnes er- "
gò Conditorem nostrum omnipotentem, verâ religione conversantes, Ka- "
tholicèquè viventes, quotidiè honoremus. Domine Jesu, benignissime Sal- "
vator, qui nos omnes misericorditer redemisti, de barathro mortis, fragi- "
litatem & infirmitatem nostram, benignè attendens, Katholicæ nos fidei "
conforma: quatenùs post transitoriam vitam, requiem æternæ consolatio- "

» nis & fœlicitatis, perpetuò habere mereamur. h. e. Wis das Hans
Schwert fil übels von dir redt/ in dim abwesen/ und nimpt sich
doch an für dir / als sy er din fast guder frünt: Getruw jme
nit zu fil.

Aliud Exemplum, in quô singularum Dictionum Literæ primæ, secreto inserviunt.

p.57. & 58. » Xbarissimum, optimum, benignissimumquè Katholicorum defensorem
» benedicentes, oportunè adoremus. Fideliter per Xbristum omnis faciat bo-
» nam charitatem, perseverantis fidei ponat quietem beatitudinis. Fides Ka-
» tholica Xbristum laudet per bona opera: gaudeat Katholicus victor. Xbri-
» stus bonis Katholicis què factis, quotidiè devotissimè benedicat. Quoniam
» ornatus Religionis haltheo, fœlicitatem infinitæ beatitudinis tenebit, remu-
» nerationem capiens fulgentissimi honoris. h.e. Brenger dis briefs/ ist ein
böser Knabe: nit getruw jme zu fil.

Vigesimus Modus, NARCONIEL.

Hic Modus, quomodo Secretum tegat, sequentia demonstra-
p.145. » bunt. *Narconiel Aples Pornia Navelo Meas Triome Ilneas Azyfan Lasia*
» *My Brestion Ersoty Penason.* h.e. Penultima jam est prima in Alfabeto.
p.146. » *Medaro Caslotiel Va Reneas Thasiy Thirmo Thesa Penason.* h.e. Al-
ternatim ut anteà.
p.51. » *Litera in hoc Modo prima dictionis significantis, transponitur in vi-*
» *cesimam proximè sequentem.*

Exemplum NARCONIELIS.

p.146. & 51. » *O benignissime Jesu, gratias agimus pietati tuæ sanctissimæ, qui san-*
» *guine tuo Genus humanum, Patri cœlesti reconciliasti: pendens elevatus*
» *in Cruce miserabiliter, quassato corpore, animo tristi, facie conspurcatâ, por-*
» *tansquè nostra crimina, per zelum ineffabilis charitatis, nostros livores*
» *sanasti. Floridam assumpti corporis juventutem propter nos vulneribus*
» *durissimis subdidisti, ut hominem vivificares mortuum, nimiâ charitate*
» *devictus: Katholicamquè restituens communionem, mori laboriosissimi*
» *voluisti. Gratias igitur quas possumus, Redemptori nostro, Katholici agi-*
» *mus, gementes & lachrymantes, memoriam Passionis (more Xbristiano)*
» *Salvatoris Generis nostri rememorantes. O benignissime Jesu, salva me be-*
» *nitate tuâ solitâ, mihiquè cuncta indulge quæso peccata. Rege me, cum ca-*
» *quâ soles, lenitate, me gaudio letificans. Redemptor mi, sana me. Sanctifi-*
» *ca me Xbriste, verum lumen cordium. Benedico te Conditor Mundi poten-*
» *tissime, Rex Xbriste Salvator, lumen inextinguibile: quæso purifica ani-*
mam

mam meam, fautor omnium. Illumina me Xbriste amator excelse fidelium:
Glorià te quærentium, me respice: Da beatitudinis sempiterna gaudia:
Da amoris tui ferventissima incendia. Vita Jesu, Sanctorum omnium,
Salvator Mundi, Clementissime Jesu, per dolorem benedictæ acerbissimæ-
què Passionis tuæ, concede mihi lumen intellectus amorisquè tui, humili pu-
raquè conscientiâ, radios lucis prægustare. Miserere mei bone Jesu, cle-
mentiæ fons, pietatis abyssus, gratiarum plenitudo, lumen supernorum Ci-
vium; mihiquè sanctæ charitatis suavissimum dulcissimumquè gustum in-
funde. Eripe me examinator omnium cordium, & da mihi cum puritate
leticiam, ut exultem in laudibus tuis, glorificans te: quoniam dolore vulne-
rum tuorum sanasti me. Quid retribuam clementiæ tuæ, Redemptor meus,
vivificator meus? Compatior tibi lachrymans; & fœlicissimæ Passioni, san-
ctisquè vulneribus corporis tui benedicens, ô benignissime Jesu, gratias im-
mortales ago, indulgentiam facinorum postulans, h. e. Dir wirt geschre-
ben her zu kommen. Ist min rait du duest es nit: Wan der anschlag ist/
dich zu verdrencken/ oder in ewig gefengnis zu setzen: Hued dich.

Aliud Ejusdem.

Creator generis humani, aspice Deus famulos tuos, zelo rectitudinis p.57.
guberna, quatenùs benè conversantes, bravium consequamur, gaudium
cœlestium. Adjuva nos fragiles miserosquè homines: sanctisquè moribus
exorna Katholica pietatis. Sancto quæsumus mentes nostras lumine il-
lustra, quatenùs tuam recolimus Passionem, sedulò cum lachrymis, operi-
busquè bonis. Jesu Xbriste Salvator, libera nos virtute effusi sanguinis tui.
Katholicæ unitatis gubernator, salva populum tuum gravitèr afflictum,
quem dndùm beatissimo effuso sanguine, in cruce moriens redemisti. Aspice,
quàm gravissimè cunctus affligitur populus, subcrudelissimo Turco. Libera
nos miseros per gratiam, quâ redemisti nos. h. e. Ich bid dich/ kom von
sund an zu mir / is duet sere noit.

Vicesimus primus Modus PAMYEL.

Hunc Modum sic sequentia demonstrant: *Pamiel Lyraz Lasian* p.148.
Mavelo Breotbis Thirmoan Ersoty Layr Pornis Theory Moar Azas Pena-
son. h.e. Jam ultima Litera Alfabeti est prima.
Chasmeron Apornys Veto Mean Ilno Vean Aploys Cralta Ilso Penason. p.149.
h.e. Prima vacat ut in alijs.
Modus autem hic primas literas cujuslibet significativæ dictionis, in p.52.
vigesimam primam proximè sequentem, quæ est ultima nostri Alfabeti;
per ordinem transfert.

Denique loco inferiorum Alphabetorum tabulæ, si placet, superiore Alfabeto, in omnibus hisce Modis, ad velandum Secretum, uti possumus.

Exemplum PAMIELIS.

p.148. & 53. „ *Ululate Mortales, qui nunc ridetis, benignitatem nostri glorioſi Re-*
„ *demptoris, graviſſimis peccatis horrendisque ſceleribus, multipliciter in-*
„ *gratiſſimè ſpreviſtis. Ecce Turcus, Chriſtianorum lethalis inimicus, ab Un-*
„ *gariâ movebit exercitum, trucidabitque homines, more beſtiarum. Tran-*
„ *ſibit Danubium truculentus & zelo impietatis, quaſi igne ſuccenſus. Pro-*
„ *pterea lugete miſerrimi, horrenda cæde morituri. Ubi zelus veſter miſer-*
„ *rimi Xhriſtiani: Conſtantia & devotio ubi? Longè abhinc receſſit Xhriſtia-*
„ *na benignitas, veſtrorumque gravitas. Fidem Katholicam deſeruiſtis: ze-*
„ *lus & fervor amoris divini procùl abijt. Propterea hoſtibus trademini*
„ *crudeliſſimis, qui devorabunt vos quaſi locuſtas. Auditu percepimus,*
„ *quàm crudeliter Turcus Ungariam, Bohemiam Poloniamque invaſerit:*
„ *Civitates deſtruxerit validiſſimas: mulieres virginesque conſecratas Deo,*
„ *zelo ſanctitatis tenentes caſtitatem, turpiſſimè ſtuprârit: horribiliterque*
„ *mactarit Katholicos quoscunque homines, inſtarque beſtiarum, crudeliter*
„ *graſsârit ubique. Crudelitas ejus, homines & beſtias ſuperat. Germa-*
„ *niam totam, repentè ſuo turbabit exercitu bellicoſiſſimo, niſi generalis*
„ *Principum defenſio, ſinè morâ reſiſtat. Gementes igitur, humilitatem aſ-*
„ *ſumite: mores emendate, cum lachrymis Deum orate: quatenùs vobis con-*
„ *cedat remiſſionem delictorum, & liberet nos ab inimicis, qui ſanguinem*
„ *noſtrum ſitiunt, maximo deſiderio.* h. e. **Noch hint umb nün/ wart min**
an dem ſchlage/ bi der brücken/ da wil ich dich ſuchen/ hinder dem Brun.

Aliud Exemplum, ſingulis ſignificativis conſtans.

p.55.56. „ *Tempus tranſit, zelemur quietis ſyncericatem, levemus humiliter*
„ *mentes, lugendo noſtra quotidiè malefacta. Tempus lugendi adeſt, mun-*
„ *demus tenebras, motuum linquemus hoc ſæculum, fugientes deſidiæ*
„ *torporem, teneamusque zelum Katholicæ ſanctitatis.*

h.e. **Wart min morn umb nün/ mit gewalt.**

CAPUT

CAPUT XIII.

De Conquiſitione Dictionum, ubi prima Syllaba conſignificat.

HOc & ſequens Caput, quæ tractant non de Literarum *per ſe, ſed* Syllabarum & Dictionum *obſcuratione, huc propriè non pertinent:* (vide cap.3.lib.2.) *ſed ſpectant ad* lib. 7. c. 2. & 5. *ubi de ijs ex profeſſo agitur. Hic tamen maluimus ductum & ſibi* Trithemij *ſequi, nè Steganographiam ipſius, aliquâ parte mutilare cideremur. Id quod monendum hîc duximus. Cæterùm* Trithemius *Modum hujus Cap. nomine* JASGUARIM *inſignivit. Ejus ratio, quia diù in ſequentibus latuit, jam ductore* Pythichele *Direct6, ex ijs ſic deſequitur.*

Jasguarim Apornys Veſale Moes Jabiel Throë Tadrys Aſiel Cathylos „ p. 150.
Ihubla Nailſo Thirmiel Vear Turiel Craity Solmys Aslotiel Naërnes Ren- „
bar Vear Thyrmo Cralnoty Saon Dremion Laviel Odres Nôtiel Pornys, „
Pornis Mear Moab Sayr Aslotiel Lo Raytu Lian Aſevo Bian Eory Chirio „
Bays Aſtropenaſon. h.e. Primæ tres & ultimæ tres lineæ vacant: Dein- „
dè prima Syllaba cujuslibet Dictionis, vacat alternatim, ſolvente „
primâ alterius verbi.

Chamer uſyn Othriel Arnotiel Solays Elty Naëles Proy Vear Sato Cral- „ p. 151.
noty Penaſon: h. e. Tres lineæ vacant antè & poſt. „

Exemplum JASGUARIMI.

Hæc eſt Prophetia Nicolai Baſſelij Irbuſienſis San- „
cti Epiſcopi, quam vidit in Spiritu, & dixit: Hæc di- „
cit Dominus Paſtoribus Eccleſiarum: Citò peribitis, „
quoniam calamitas maxima, veſtrum Dominium latum diſſipabit, totam- „
que Europam reſperget. Væ Ismaëlitis, qui Tabernaculi ſœdera rumpunt: „
quoniam livore & temeritate paſcua rapiunt. Ecce rumpetur dominium „
quod habetis, niſi pœnitentiam ampliorem acceleretis: trademini quoque „
dilacerandi. Heu tota Eccleſia reſperſa eſt peſſimis moribus. Simulatio „
invaſit Miniſtros ejus: fugite, nolite reſpicere, alias deſolabimini, eritis- „
que tractus canibus; totam terram reſpergent ſanguine: Quærite pœni- „
tentiam habitatores terræ: Beniamin adoleſcentulus turbationes expe- „
rietur. „

Væ habitatoribus Geneſaretbi, quæ eſt Europa, quoni- „
am propter multitudinem peccatorum ſuorum peribunt, „
ſub manibus Bulgarorum. Explicit Prophet: Nicol. Ep. Irb. „

h.e. Cave latores iſtarum literarum, quoniam traditores peſſimi, fures detractoresque habentur.

CAPUT

CAPUT XIV.

De Conquisitione Dictionum, ubi retentæ Dictiones significant.

NOn tantùm uni Literæ aut Syllabæ, sed & integris Dictionibus significantibus, *interijciuntur otiosa Dictiones. Ubi eodem planè modo proceditur, quò hactenùs vidimus. Accommodatio saltem tenenda. Indè quomodò progrediendum* Author, *Modo Recto & Inverso docet*, Dardarielis & Sarandielis *nomine*. Vide infrà in lib. 9. c. 5. Modum nostrum sextum.

Primus Modus DARDARIEL.

Hic Modus, uti sequentia, (quorum lectionem Pyrichiel di-
p. 153. „ rectus jam dirigit) innuunt, sic peragitur. *Dardariel Pirno Nadevym*
„ *Pornis Melto Nachyr Pheon Pliros Evali Estafri Thirmavo Oniel Maviel*
„ *Vear Raby Cralnoty Vemy Throe Orbasiel Asar Ravean Purgiel Near Ja-*
„ *no Masiel Arlay Nasevi Myrsos Modias Merebul Noty Penason.* h. e. In principio & fine vacant tres rugæ, in alijs secundum & penultimum verbum observa: Nam sensum dant.

Exemplum DARDARIELIS.

p. 154. „ *Dominus noster Jesus Xbristus, mitissimus animarum nostrarum*
„ *Salvator, promisit nobis fœlicitatem æternæ consolationis, si*
„ *mandata ejus, puro semper corde observemus. Tu ergò charissime*
„ *frater, custodi mandata Dei & Sanctæ Regulæ diligenter, quia*
„ *nisi omnia usquè ad mortem inviolata servaveris, quæ Omnipotens*
„ *Deus tibi mandavit, morte peribis æternâ. Idcircò tradidi tibi*
„ *formam & legem, religiosæ & sanctæ conversationis. Cave igitur*
„ *diligenter, ne cor tuum per amoris desyderium, alicui creaturæ,*
„ *mortali dederis possidendum: Quia nemo venit ad illa suprema*
„ *gaudia, nisi qui Mundum præ Deo contemnit. Iterum ego per has meas*
„ *te literas hortor, ut amicum charissimum: Monitiones meas quas*
„ *feceram observes tibi. Me enim fœlicem existimo cùm scripsero*
„ *aliquid isto sacro tempore, maximè ad ædificandum, de modo benè*
„ *vivendi, quo te semper melior efficiaris. Idcircò nùnc iterum*
„ *tibi scribo in bonũ tuũ: Quia non minùs periculũ tuũ quam meũ timeo. Sed*
„ *oro semper vigila, in timore Dei proficiens quotidiè, & vivens*
„ *innocenter nulli nocens, in sanctoquè proposito omninò perseverans.*
„ *Non confidas tempori, non fortunæ, non ætati: Quia nihil sunt nisi fumus.*
„ *Reverà ego te diligo, sincerè in Xbristo Jesu orans, ut ipsemet tibi*

quoquè

quoquè sim dilectus, disponat. Et qui absens sum tibi corpore, præsens semper “
in spiritu existam. Undè cum tui memoriam jugiter habeam in “
orationibus meis, nè tu mei obbliviscaris, te vebementer oro. “
Vale. 12. Calend. Maij: Anno M.D. “

h. e. Custodi diligenter, omnia quæ tibi tradidi: Et cave, nè alicui dederis illa: nisi has literas meas observes, cum isto modo, quò nunc scribo: (Timeo semper) Et nulli omninò confidas, nisi ego ipsemet sim præsens.

Secundus Modus SARANDIEL.

Hic Modus, uti sequentia, secundùm Pyrichielem Directum docent, mysterium sic involvit. *Sarandiel Marso Porne Joniel Sebendiel Jano Nati Chilpres Josachar Meon Pristi Dyon Volayr Penason.* h. e. “ p. 156.
A fine incipe modo præcedentis capituli. “

Exemplum SARANDIELIS.

O miser Homò & verè miserabilis, cur non atten- “ p. 156.
dis omnium temporalium instabilitatem? Et cur te “
moriturum brevi non cogitas? Memento quid primus “
homo promeruit: quòd mandatum violârit. Utinàm sicut optavit “
Balaam, moriatur anima nostra, justorum morte, ut contemnentes “
voluptates præsentes & vanos Mundi honores, simus immaculati, “
custodientes nos ab omni peccato. Sed non curamus, quousquè tandem “
horrenda vincula mortis incidimus, cruciandi in perpetuum. “
Fœlicem illum existimo, qui ista præcogitat. Igitur ò Homo projice mundum, “
sicut fecit Dei Filius: Et cogita, quanta ex ejus amore mala, nos “
sequantur. Multa enim pericula nobis ingerit, & quoniam suis “
est damnabilis amatoribus, meritò contemnitur. Verè est dignus “
æternâ morte, amator Mundi. Quid tibi prodest iste Mundus, “
miserabilis homo? Qui dùm amatur fugit: dùm præsens est “
transit: dùm exaltat dejicit: dùm blanditur decipit: “
dùm floret crescit: dùm amatores suos emittit, ad per- “
petuas miserias transmittit: Anno M.D. 12. Cal. Maij. “

h. e. Præsens homo iste, morte est damnabilis: quoniam multa mala fecit. Projice illum in vincula, quousquè nos simus præsentes, ut moriatur sicùt promeruit.

CAPUT

CAPUT XV.

Duodecim Trithemianos Modos, Gordio nodo impeditos exhibet.

Retinere nolumus, adhuc quosdam Modos, ad numerum Signorum Zodiaci, à Trithemio confectos, in Manuscriptis reperiri, qui typis nunquàm exscripti. Fidem facimus Manuscripto nostro, quod ad Codicem quendam pervetustum Joannis de Woesbroëch Magni Telonij Brigensis Magistri, Anno 1520 exaratum habemus. Adfectabamus autem Authoris authographum, quod ille, Philippo Electori Palatino obtulit, videre & cum nostro conferre. Verùm jampridèm Franciscum Junium, Heidelbergensis Bibliothecæ quondàm præfectum, malo sanè æstro percitum, Steganographiæ illud authographum, Vulcano sacrum feciſſe, accepimus, quòd cum Bovillo & alijs imperitis, magicâ impuritate infectam eam esse, deliraſſet. Inde ergò cum subsidij nihil ad nostrum Exemplar, pertingere potuerit, dubitamus nihilominùs illos Modos, utcunquè ibi exscriptos, in gratiam præsertim eorum, qui nihil Steganographicorum ænigmatum, ignorare volunt. Nos enim adhuc ampliamus, judiciariâ istâ Notâ, N.L. Reperiuntur autem illi, in Primo Libro post Cap. 31. Steganog. Trithemij, vel Modum Bydielem, absolutis Modis minùs Principalibus. Quos deindè Libro Secundo, Transpositorij Modi excipiunt. Nos citrà istius ordinis Trithemiani præjudicium, colophonis loco, istos Modos hùc transferre voluimus.

Ex his ergò Primus, (vel cap. 32. Steganogr.) se ostendit, nomine MALCHIDAEL, primum utpotè Zodiaci obliqui locum obtinens, cujus, sicut & sequentium undecim Modorum Claves, in Conjurationibus, cujuslibet Modi Exemplis præmissis, reconditæ hucusquè habentur. Credimus autem, ab ignaro aliquo Artis, inspeciem esse hùc repositas: Indicio sunt quædam Conjurationes, quæ à præcedentibus Modis, uti & sequentibus mutuatæ, hùc sunt translatæ. Sed nihil desinimus. Sequitur ergò hujus Modi prætensa Clavis:

„ Malchidaël guera lamerdo prois ili astrofel guaros lodor Hamilchar-
„ si Planen Merasil bolu Dermol Solamun aforas mesos omeran sabelmeru-
„ syn Perodes bari charat moson astropendason, h.e.

Exemplum MALCHIDAELIS.

„ Johannes Trithemius Abbas Spanheymensis, Jacobo Kymolano Carmelitarum Ordinis, amico suo. Cùm antè paucos dies Coloniam navigio „ venissem, audivi te istic in tui Ordinis esse conventu, de quo subdubitantem

„ me, certiorem hodiè reddidit Jacobus noster de Maseck, Medicinæ Doctor, „ nobis ad prandium invitatus. Mox epulis de mensâ remotis, calamum „ postulavi & chartam, tibiquè literas scripsi, quas mitto, non valens differre „ ulteriùs tui desiderium. Volumus itaquè & precamur obnixiùs, ut „ crastino mane ad nos venias, nobiscum pransurus, totumquè diem concessurus disputationibus nostris. Aderit nemo, qui nos impediat. Solus sum „ enim, cum familiaribus meis, & unico Marchionis Brandenburgensis, ne„ cessario Mathematico, homine sanè perquàm humano. Nihil te moretur, „ quin venias. Hospitium hujus famuli mei relatione agnoscès. Vale, ex „ nostra domo mansionis nostræ, in Coloniâ, hodie nonâ die mensis Julij, Anno „ Christianorum, 1505. h. e.

Carmen, Cap. 32. claudens: Malchidaël Proys Dilamon Veroni Dirum Abral Made bados cadipil pason loref masarat damon omos dromit „ nostris varo drus astropenasan madebit rassut larot sabelmeri. h.e.

Secundus Modus ASMODEL, sive 33. Caput Lib. I. Steganog. Trith.

Carmen præmissum Exemplo: Asmodel therdialchramel thorays „ sabebneruşan dilo perochi meroën drupan aqualo corydon atalech omelay „ cysin etipha ozian azachim bnesar. h.e.

Exemplum ASMODELIS.

„ Mors timenda cunctis, qui in lege Domini non sapienter ambulantes, „ terrena cœlestibus, & caduca prætulerunt æternis. O miseri nos, o infœlices, quid necessariò faciemus moriturì, qui propterea maximè mortem ex„ horrescimus communem, quia malorum nobis conscij, timemus Judicis sen„ tentiam, quem offendimus. Omnibus enim vitam in terrâ ducentibus, ne„ cesse est mori. Sed nùnc ô tu, vel serò tandem cogitantes, nos propè jam „ morituros, vitam emendemus, ità mortem timentes, ut priusquàm ve„ niat, peccatis moriamur. Non enim timebimus mortem carnis, si mortifi„ cati vitijs, in amore Dei vixerimus, per sancta opera pietatis. Quisnam „ mortem metuat temporalem, cui prò justitiæ merito, vita æterna promitti„ tur? Mortis tamen nostræ ad finem urgentis vitam, nunquàm debemus „ obvisci: Quoniam qui se quotidiè recordatur ex necessitate moriturum, „ facilè contemnit præsentia, & in futurorum speculationem assurgit. Va„ na sunt omnia quæ in Mundo cernimus, & nihil eorum, nobiscum morituri „ possumus auferre: nèc aliter exibimus mundum istum, quàm intravimus, „ nudi, pauperes, egeni, nihil omninò possidentes, præter id solùm quod in car„ ne gessimus, sivè bonum sit, sivè malum: dicente ad Johannem ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ Dei „ nuncio: Scribe, Beati Mortui, qui in Domino moriuntur, quoniam opera „ eorum sequuntur illos. Anno M. D. 3. Cal. Maij. h.e.

Tertius Modus AMBRIEL, sivè, 34. Caput.

Carmen: *Ambriel dabrai Abranes hurveſon mädel ramelech tucz-*
la vemala maſerat naſe ſaday azaran aki menas meſon comari oſturas
piſaras aſtrapenoſon, h.e.

Exemplum AMBRIELIS.

Mundus amatores ſuos demergere in profundum inferni conſuevit, non portare: Et nemo unquàm mundo credidit, non deceptus. Contemnendus ergò nobis eſt Mundus, ô Famuli Chriſti, & nihil penitùs diligendum, non divitiæ, non honores, non gaudia, non voluptates, non colloquia hominum, non ſalutationes, non munuſcula, non laudes, non carnis ſolatia, non aliquis in veſtitu ornatus. Veſtræ ſint divitiæ, DEI AMOR, & puræ conſcientiæ teſtimonium, quibus acquirendis conſervandisquè omni ſtudio vobis ſemper eſt invigilandum. Nec decet vos, Dei Filio, ô Fratres, mancipati & addicti, in aliquo curam habere de mundo, rebusquè caducis, ſed hoc ſolùm providere omni tempore debetis, ut ei complacere poſſitis, cui vosmetipſos obtuliſtis in holocauſtum. Honores autem ſunt, jejunium, abſtinentia, & compunctionis lachrymæ; hominumquè ſæcularium & extraneorum omnium declinare conſpectus, deteſtari colloquia, ſalutationes mulierum ſpernere, munuſcula & epiſtolas familiares contemnere, & nihil mundanum penitùs amare. Gaudia & voluptates Monachorum ſunt, Lectionibus divinarum Scripturarum inſiſtere, ſanctis ſe meditationibus occupare, orationibus ſemper intendere, macerare carnem, mentem ſacris ornare virtutibus, & nullum tempus infructuoſum expendere. Ornatus autem Fratrum clauſtralium, humilitas eſt & puritas cordis, ſinè quibus nemo, Deo placuit unquàm. Chriſtus enim Jeſus, Omnipotentis Dei Filius, juſtificator fidelium animarum, ſponſa veſtra eſt, cui vos mente & corpore fideliter ſerviturос, in puritate perpetuò mancipaſtis, veſtrum in vobis ornatum requirit, non carnis ſed cordis: non corporis ſed mentis: non veſtium ſed virtutum, non interioris pulchritudinis, ſed internæ puritatis. Huic vos, ô Fratres ornate, non Mundo: huic placere ſatagite non hominibus. Valete. 12. Cal. Maij, M.D. h.e.

Quartus Modus MURIEL, sivè 35. Caput.

Muricl onear Camerſyn Cobodor Maſſeri lyrne balnaon greal lamedon
odiel pèdarnoy nador janoz aui chany rin pleda ornny iri velidramon: h.e.

Exemplum MURIELIS.

Vana eſt, chariſſimi Fratres, omnis ſcientia hujus Mundi, ſi conversa non fuerit ad cultum Dei. Sacra autem Scriptura, quam meritò nuncupamus

divinam; omnem hujus Mundi ſcientiam & doctrinam, procùl exterminis ad cœleſtia vocat, eamquè pro Dei amore humilem reddit in roſperis, & fortem atquè conſtantem in adverſis. Hic eſt ſacri fluminis mpetus, qui civitatem Dei lætificat, planus ſimùl atquè profundus, in quo Agnus ſimplex & parvus ambulet, & Elephas maximus natet. Mirabilis iſte fluvius eſt, in quo ſimplex ac ſinè literaturâ Chriſtianus, pedibus, ut ita dixerim ſiccis, ad ſalutem ſecurus tranſire poterit: & magnus ubiliterquè Literatus, & natare poteſt, ſobriè ſapiendo, & ſi nimium rutatus fuerit, ſubmergi. Habet enim in publico, undè parvulos nutriet ſervat: in occulto, undè mentes ſublimium, in admirationem ducat. am in uno eodemquè ſermone, dùm narrat Hiſtoriam, multiplex panit myſterium: Et in ſuperficie quidem, Simplices dulciter refovet, & in cretis myſterijs ſublimiter exercitat Sapientes. In apertis quidem poeſt, quoniàm nullâ fractione indiget: In obſcurioribus verò cibus eſt, oniàm ſinè expoſitione fractionis, non poteſt deglutiri. Propterea Dixit Ambroſius præcipit, dicens: Cœleſtium Scripturarum eloquia diù tenere ac polire debemus: toto animo ac corde verſantes, ut ſuccus ille ſpiritualis cibi, in omnes ſe venas animæ diffundat. Divus & fœcundiſſimus ſtagger divinarum Scripturarum: omnes in ſe habet delitias, omnemquè ſuavitatem producit: Et ſicùt Manna, ſecundùm voluntatem uniuſcuiuſquè ſapiebat in ore; ita ſermo divinus, omnem tibi ſaporem, quem voueris, præſtabit in corde. Nihil enim ô Fratres vobis melius, nihil ſuavius, nihil jucundius eſſe poteſt, quàm ſi omni tempore, ſacris vos, cum deſiderio cordis, occupaveritis ſcripturis, mundosquè cuſtodieritis, ab hoc ſæculo nequam. Propterea ſint Scripturæ divinæ, ſemper in manibus veſtris, & jugi meditatione, in corde volvantur, nec ſufficere vobis putetis, mandata Dei memoria tenere, & operibus obliviſci, ſed ideò illa ſapiùs legitote, ut faciatis quod didiciſtis. Job. Trith. Abb. Spanh. 12. Cal. Maij. h.c.

Carmen adjunctum: *Muriel Xurtiel Chameruſyn Saty Pemalros*
Dayr Janothi Catbutmo Parmoy Jotran Lamedon Fraſcu Penoy Itthon
Tabelmeruſyn. h.e.

Quintus Modus, VERCHIEL, sivè 36 Caput.

Carmen: *Verchiel Tartys Chrybes Faziel Irſoti Haëlnot Dreor Adtar Aſy Mearo Veny Satu Aſtopemerſon*: h.e.

Exemplum VERCHIELIS.

Mandata Dei ſcrutari, niſi quieta mens non poteſt. Ut ergò religioſum exerceatur ſtudium, abjicienda ſunt jurgia malignorum:

Scrutari legem poſſunt utcunquè queti
Si Mundi à ſtrepitu, libera corda vacent.

„ *Ut mens ergo, pijs ſtudijs intenta, juvetur*
„ *Prælia divinus carnea vincat amor.*
„ *Nam Templum Domini, per ſacra ſilentia creſcit*
„ *Et tacitè ſtruitur non ruitura Domus.*

„ *Mundatis igitur animis, Fratres dilecti, & corde in Dei amore compunctō,*
„ *atquè in verâ contritione humiliato, ad ſtudia Scripturarum procedite,*
„ *quia non illuminabit vos Dominus, niſi ab omni priùs fecerit iniquitate*
„ *purgatos. Namquè Scriptura dicit: Perverſa cogitationes, ſeparant a*
„ *Deo. Probata autem virtus, corripit inſipientes: Quoniam in malevo-*
„ *lam animam, non introibit ſapientia, nec habitabit in corpore, ſubdito pec-*
„ *catis: quia Spiritus Sancti diſciplinæ effugiet fictum, & auferet ſe à cogi-*
„ *tationibus, quæ ſunt ſinè intellectu. Ideoquè orandum vobis eſt cum Sancto*
„ *Davide crebriùs ad Dominum: Cor mundum crea in nobis Deus, & Spiri-*
„ *tum rectum innova in viſceribus noſtris. Job. Trith. ſcripſi, 4. Cal. Maij*
h.e.

„ *Verchiel Marlos chameron Pyrcobi pean fruary ſabelronti gaël t*
„ *ſiargoti melaſſor bialbra penor oleſi ajulbrani ordu caſmeron omer vema*
„ *bon pendar*, h.e.

Sextus Modus HAMALIEL, ſivè 37. Caput.

„ Carmen: *Hamaliel Oziaſali ſymache axioma cumado ſtanoplos a*
„ *menra comerſi alphaos hilmel proys de la charprès iſi bo plesdos ſabes aſ*
„ *plear unadlent adelmi:* h.e.

Exemplum HAMALIELIS.

„ *Fratres chariſſimi, ſi ſciretis, quàm gratæ ſint Deo puræ mentis ora-*
„ *tiones, & quantam animæ conferant utilitatem, nullum tranſire tempus*
„ *ſinè precibus ſineretis. Oratio enim noſtra, ſi pura fuerit, & ardens in*
„ *fervore ſpiritus, nuncius eſt fidelißimus ad Deum, prò nobis Deo loquitur*
„ *& omnia, quæ ſaluti noſtræ ſunt neceſſaria obtinet, dum precatur. Quæ-*
„ *circà vos admoneo, & in verâ charitate exhortor, ut ſinè intermiſſione*
„ *oretis, nec à Sancti Spiritus fervore unquàm ceſſetis. Non ſit vobis ullum*
„ *tempus vacuum, vel in torpore mentis ociosum. In timore Domini ſemper*
„ *quæſo vigiles & ſolliciti eſtote, quatenùs tentationes imminentes, fortiter*
„ *poſſitis vincere ac ſuperare. Mox ut cogitationes ſordidæ mentē pulſare cœ-*
„ *perint, ad ſtudium orationis recurrite, & minimè vobis poterunt prævale-*
„ *re. Oratio namquè, grandis munitio eſt animæ, in cujus præſentiâ, deficiunt*
„ *omnes machinationes partis adverſæ. Per orationes enim puriſſimas, omnia*
„ *nobis à Deo tribuuntur utilia, & cuncta procùl effugantur adverſa. Mens*
„ *orationibus puris, in amore Dei valentèr accenditur, & quicquid occurrit*
levio-

„ *levioris maculæ, orando purgatur. Orationibus ſanctis & continuis Mun-*
„ *dus vincitur; animæ peſtes, devotis precibus ſanantur: Lachrymis & ſle-*
„ *tu ſuperatur Diabolus: Et cui mille cohortes ad pugnandum non ſufficiunt,*
„ *unius orationē pauperis infirmatur. Si cogitatio turpis, animo veſtro per-*
„ *Dæmones immiſſa fuerit, impreſſo mox fronti ſigno, dicitote: Salva nos*
„ *Jeſu Chriſte, Mediator Dei & Hominum, & cunctam à nobis, hoſtis anti-*
„ *qui depelle nequitiam, per tuam innocentiſſimam Paſſionem. Quid hac*
„ *oratione brevius, quidvè potentius eſſe poteſt? Nam ſtatim, ut contrà*
„ *Dæmonum vel præſentiam vel ſuggeſtionem, cum fervore mentis prolata*
„ *fuerit, omnis iniquitatis machinatio recedit. Orationis enim pura, vir-*
„ *tus eſt maxima; quoniàm & cœlum penetrat, & ſuâ conſtantiâ debellat*
„ *& terreat poteſtates. Oratio mentem illuminat, affectum purificat, veniam*
„ *delictorum impetrat, Spiritum in Dei amore, contrà omnes adverſarios,*
„ *confortat. Omnia enim, devota poteſt oratio, ſi rectitudine fidei & pu-*
„ *ritate fidei decoretur. Oratio Dæmones fugat, virtutem malignantium*
„ *reſervat, langueſcentem in tepiditate animam ſanat, ac debilem & infir-*
„ *mum, in Dei amore Spiritum confirmat. Oratio purā Deo facit proxi-*
„ *mum, & eum quem acceperat ſervum, Dei facit eſſe amicum. Oratione*
„ *& lachrymis Rex Ezechias quindecim annos vitæ longioris obtinuit, &*
„ *Prophetæ ſententiam precibus mutavit. Orationibus viri ſancti claruē-*
„ *runt, miraculisquè, & ſupplicantes ad Dominum, mortuos revocarunt ad*
„ *vitam. Orationis etiam puritati ſubjecta ſunt omnia. Et nihil eſt in no-*
„ *bis tàm difficile, quod oratio devota & fervida nequeat impetrare. Tunc*
„ *autem orantes fiduciam impetrandi, quod poſtulamus à Domino, accipi-*
„ *mus cum precibus noſtris: vitæ brevitas nulla contradicit: Joban: Tri-*
„ *themen. ſcripſit, Anno Dominicæ Incarnationis, Idum Martij, M.D.* h.e.

„ Carmen: *Hanahel Aperoys melim mevomaviál caſmioy cralty buſa-*
„ *zo aély lumor theor beſamis aneal cabeloyyr thyamo veſonithi.* h.e.

Septimus Modus ZURIEL ſivè 38. Caput.

„ Carmen: *Zuriel adorchameſo bulverini mareſo bodyr veſi thuriel*
„ *beveſy mevo chasmironthy naor erniſo chony bармo calenodyn bars thubra*
„ *el.* h. e.

Exemplum ZURIELIS.

Job. Trith. Abbas S. Jac. Herbipol: Rogerio Sicambro, ſynceram
in Domino charitatem.

Pergamus velim Rogeri, ſolâ Chriſti Jeſu dilectione conſtantes Amici,
et divinarum Scripturarum lectionibus, jugiter purificatis cordibus, cum
ſobrietate dediti, per ſacri continuationem ſtudij, ad incommutabilis boni

„ cognitionem pertingamus: ipsumquè fide cognitum incomprehensibilem
„ Deum, totâ mentis intentione semper amemus, prò ejus dilectione, cunctæ
„ hujus Mundi contemnentes prospera, & nulla formidantes adversa.
„ Dominus enim Jesus, Sapientia Dei Patris, est nostra Philosophia, & ve-
„ ra Claustralium amicitia glutinum, sinè quo nullum debebis habere ami-
„ cum. Hunc, quantò per studium sacræ Scripturæ, & spiritualis exer-
„ citium compunctionis, ampliori affectu cognoveris, tantò ferventiùs amà-
„ bis: quoniam sicuti nemo bonum diligit incognitum, ità quisquis summum
„ illud incommutabile bonum, per fidem formatæ credulitatis, studio sanctæ
„ fervoris agnoverit, nihil prater ipsum solum amabit. Gratias tibi ago
„ Sycamber, quod mei memor, Deo Patri sacrificans, oras prò nobis. Amor
„ Christi, qui te nobis fecit amicum, semper in corde tuo ardeat, cum dulce-
„ dine spirituali. Vale sanus & incolumis, Nestoreos in annos; Ex Herbi-
„ poli, 18 die Mensis Novembris, 1500. h.e.

„ Carmen: *Chameruſyn nierion nodiel burmy raveto badria ſavepy*
„ *elay reas penaſon.* h.e.

Octavus Modus BARCHIEL, ſivè 39. Caput.

„ Carmen: *Barchiel Aſbroys chemeryn mear apoſyn layr pean nō-*
„ *ma ovear maſere cralty calevo thortheam chameron janoar pelyn layr ba-*
„ *duſan jeſy melros jonatiel delaſſar rodivial meron chumarſi fabelron.*
h.e.

Exemplum BARCHIELIS.

„ *Unguentum ſuave & optimum eſt amor Dei, quò anima peſtes citò*
„ *ſanantur omnes: Intellectus quoquè illuſtratur mirificè, in omnium cogni-*
„ *tionem: Et affectus ab omni pulverulentiâ mundanæ adhæſionis purga-*
„ *tur. Quicunquè enim Dominum Jeſum, ex toto corde ſuo diligit, locum in*
„ *ſe vitijs & peccatis minimè relinquit; nec intrare animum Diabolus per-*
„ *mittitur, qui divino totus occupatur amore: Quia Diabolus animam vir-*
„ *tutibus vacuam deſyderat, & mentem divino nudam amore, inhabitat.*
„ *Ubicunquè verò cor hominis, amore divino repletum invenerit, ſub magnâ*
„ *confuſione recedit. Ut enim viſibilia vaſa, aliquò repleta liquore materia-*
„ *li, ſupervenientium augmenta non capiunt: Sic mens, divinâ charitate re-*
„ *pleta, nullum vitijs & concupiſcentijs aditum penitùs concedit. Fœlix il-*
„ *la conſcientia, in cujus ſecretario, prater amorem Chriſti, qui eſt ſapien-*
„ *tia, caſtitas, patientia, puritas atquè juſticia, nullus amor verſatur alius,*
„ *ubi cor Deum amat, nec ad hominis recordationem aliquandò ſuſpirat: nec*
„ *videre quicquam in mundo tranſitorium optat. Anno Domini 1500. 13. Kal.*
„ *Maij.* h.e.

Bar-

Barchiel Oſayr penarizo chulty meradym phrael melchuſy dayr pean „
cathurmo ſabelron erſoty chameruſan iltram pedaly ſuar melroſnii cry- „
marſy pbroyſon, h.e. „

Nonus Modus, ADVACHIEL, ſivè 40. Caput.

Carmen: *Advachiel oſayr chameroſy chulty meſano dayr ſabelroſi* „
catburmo peon erſoty meos jatoa cabon frilaſto melruſy. h.e. ſicut dictum „
eſt, ità fiat.

Exemplum ADVACHIELIS.

Joh. Trith. Johanni Euripano Carmelitano Conventus Damenſis. „

Mandavit nobis Sereniſſimus Princeps noſter Marchio Brandenburgenſis, tibi ſcriberemus, ut quantocyùs ad nos Coloniam revertaris & afferas tecum ea, quæ Prior tuus, Majeſtati ſuæ promiſit. Nos Opus noſtrum, de laudibus Sanctorum abſolvimus, quod te, ut reſcribatur, expectat. Moras igitur omnes reſcinde, nè Principis animum offendas. Heſterno veſpere Capellanus noſter Theodoricus à partibus Trans-Rhenanis ad nos reverſus eſt: Et Steganographiam noſtram, quam tantoperè videre deſyderaſ, attulit. Vale ex Urſulo, 15 die Menſ. Xbris, Anno Chriſti, 1505. h.e.

Carmen: *Advachiel Tbresby chamerontis bayr plaſſu nadiel marſo* „
neany peano ſayr ſabelron chaturmo melros erſoty eaduberoſin anſon. h.e. „
Heh hmden.

Decimus Modus HANAEL, vel 41. Caput.

Carmen: *Hanael myrno chameroſy purmy Aſiriel Aphorſy Lamo-* „
din to Carmephin druhas aſutroy ſody baruchon uſefer palormy thulnear „
aſmeron chorne maduſyn colevy buſarethon duys marpheli thubra naſa- „
ron venear ſabelronti: h.e. in pri poſt duas due & una concluditur „
una.

Exemplum HANAELIS.

Johann. Trith. Georgio Sibuto, S.

Modeſtum te in omnibus exhibeas, & eris ſinè invidiâ glorioſus. Eſt „
autem Modeſtia virtus, moderatrix animi paſſionum, gratum & ſpectabilem cunctis hominem reddens intuentibus: ut ſermones proferat, librâ „
juſticiæ examinatos: ſitquè gravitas in ſenſu, & pondus in verbis, mo- „
dusquè. Non decet, viros Literarum ſtudio deditos, contentionibus in- „

» *servire, & rebus utilioribus neglectis, prò inutili sermone, committere bel-*
» *lum, quo & mentes præceptorum, à rectitudinis evelluntur statu, & audi-*
» *torum corda, nè ad sapientiam pertingant arcanam, nube vanitatis obnu-*
» *bilata sunt. Ejus viri doctrinam, libenter omnes admirantur, collau-*
» *dant, lætiquè suscipiunt: In cujus oratione, modestia refulget simùl & gra-*
» *vitas, ubi nulla contentio æmulationis pravæ, nullus fastus cernitur su-*
» *perbiæ, sed cum dulcèdine vocis, mentis & oris exhibetur tranquillitas, &*
» *amica sapientiæ coruscat humilitas. Nullus enim sapiens, superbus & ar-*
» *rogans esse potest. Qui autem elatus & superbus existit, sapiens non est.*
» *Maxima nobis humilitatis causa, mortalitatis nostra conditio est: Superbiæ verò nullam planè causam habemus. Vale. Id. Apr. quarto.* h.e.

Undecimus Modus GAMBIEL, sivè 42. Cap.

» Carmen: *Gambiel otiel aprosy rachimas thulnear layr mevear theor*
» *cralnotiel amersoti movear phroys lierto mear urneas elty sabelmeruyn.*
h.e.

Exemplum GAMBIELIS.

» *Primò quidem & antè omnia, Fratres charissimi, summè à nobis dili-*
» *gendus est Deus, non aliam ob causam, nisi propter seipsum, qui summum*
» *& unicum est bonum: In quo solo, quies & salus est animæ: Sinè quo non*
» *est salus, non requies, non beatitudo, non fœlicitas, nequè in cœlo est, ne-*
» *què in terrâ. Deus enim, cùm sit omnium rerum causa, factor atquè prin-*
» *cipium, ipse solus est animæ beatitudinis objectum: ad cujus sempiternam*
» *fruitionem, solâ charitate pertingitur, solaquè mentis puritate, ad ejus a-*
» *morem pervenitur. Cum itaquè Deus unicum & summum sit animæ bo-*
» *num, propter seipsum à nobis, ô Fratres, est totis viribus diligendus. Extrà*
» *Deum nihil est bonum, nihil quod animam latificare possit in æternum. So-*
» *lus enim Deus, est beatitudinis animæ centrum. Joh. Trith. adidi, Cal. Apr.*
» *M.D.* h.e.

» Carmen: *Gambiel mosco ursoty tharvean dayr lays emel thebrean*
» *rasoly bamerson:* h.e.

Duodecimus Modus BARCHIEL, sivè 43. Caput.

» Carmen: *Barchiel Lamedon, mosco ursoty dayr tharvean lays emel*
» *thebrean rasoty bamerson.* h.e. Octava Litera ist die erst.

Exem-

Exemplum BARCHIELIS.

Occupandum est bonis studijs ingenium & veræ sapientiæ desiderium, aliùs inserendum, ut cum senectus advenerit, mens cœlestibus informata doctrinis, ad quaslibet fortunæ facies, armata consistat. Nequè fratrem te, nos imitari pigescat, oramus, qui annorum vitæ transactæ, nostri, tempus, omni studio scripturarum usquè ad invidiam vanarum impendimus. Quod nisi fecissemus, ubi nùnc fortunâ sæviente in nos frater putus, nisi ubiquè jaceremus? Nam etsi parùm evasimus docti, consistere tamen in nobis, Deo juvante, didicimus, variosquè & fallaces, fortunæ contemnere vultus, & intelligere, quis sit ignorantiæ finis. Quæ nostra sunt, nemo tollet à nobis: quippe qui nostra nobiscum portare didicimus: omnis parvi jacturam terreni facientes. Nequè hujus vitæ nobis defutura timemus necessaria: promissum Dei in Sancto Evangelio certissimum habentes, quoniam ipsi cura est, de nobis. Et quærentibus inprimis cœlestia, nec victus penuria continget, nec amictus. Undè fratrem te hortamur, bonorum imitare studia, non ad vanitatem & quæstum, sed mentis ad cultum, quo lumen veritatis agnoscas, agnitum diligas, dilectum sinè fine possideas. h.e.

Carmen: *Barchiel Merion nodiel burmi raveto bädria savepo elar reas penason.* h.e. Ein umb die ander/ ut suprà.

CAPUT

Caput Decimum Sextum sivè Mantissa.

DE *Romisimus* Enodationem Steganographiæ, *quod etiam ut speramus (veluti Lector adhibens collationem nostri Laboris, cum ipsâ* Trithemianâ Steganographiâ, *facilè deprahendet) præstitimus: Ejus scilicet, quæ jam typis excusa habetur, & Libris duobus comprahenditur. Nam quod* Tertium Librum *attinet, is planè imperfectus est, nec huc propriè videtur pertinere: cùm non agat de Scriptione, sed de tali significatione, quæ sinè verbis, sinè literis & sinè nuncio fit: de quâ agit* Synthematologia. *In cujus rei gratiam, est ut videas* Authoris *Præfationem, tùm* Apologeticam Trithemij defensionem, *quæ exijt* Ingolstadij Anno 1616, *sub nomine* Sigismundi Abbatis de Seon: *tùm quæ scripsit* Janus Jacobus Boissardus Vesuntinus, in lib. de Magiâ, cap. 5. p. 49. *Ejusdem etiam argumenti videtur esse, liber de* Septem Secundeis, Polygraphiæ (*cujus mòx in* seq. libro *descriptio sequitur*) *adjunctus. Quid autem in* Libris Steganographiæ quinque posterioribus, *traditurus fuisset* Author, *non liquet, cùm eorum nè vestigia quidem, probdolòr appareant. Iste verò* Tertius Liber, *de quo modò loquebamur, etsi suò loco sequi debebat: quià tamen ex tenebris illum eruere, mirâ ejus perplexitate deterriti, nondùm nobis permisimus: nequè nos fugit, plurimos, qui ab hisce nostris, seorsùm editos Steganographicos* Trithemij *Libros non habent, nec eos sibi comparaturi sint, Librum illum tertium desideraturos, vel eò saltem, si ipsi possint, periculo sui cujusquè acuminis facto, in noticiam horum Modorum penetrare. Indè placuit, nè & hac parte* Trithemius *mutilus prodire videretur, cum Coronidis loco attexere, atquè ità & hìc Tertium cum duobus præcedentibus Libris conjungere: Qui ad Editionem* Francofurtensem, Anno 1606, *descriptus* pag. 160. *sic incipit:*

p. 160. » Præfatio.) *Postquàm auxiliante Domino nostro Jesu Christo Salva-*
» *tore fidelium animarum, primos Artis nostræ Libros duos complevimus,*
» *in quibus Steganographiam nostram utcunquè descripsimus: oportet nos*
» *hunc tertium librum illis conjungere & mirabilibus adinventis mirabilio-*
» *ra copulare. Inveni in quodam libro cujusdam antiqui Philosophi, qui*
» *dictus est Menastor, esse possibile, ut quadam arte, mentis nostræ conceptum*
» *amico notum faciamus, quantumlibet absenti, in 24 horis, sinè verbis, sinè*
» *libris & sinè nuncio, perfectissimè, latissimè & secretissimè. Cum autem*
» *desiderio sciendi vehementissimè ducerer: cœpi velle experire dictionum*
» *veritatem: & post multos labores tandem inveni ipsam scientiam expe-*
» *rientiâ probatam.*

p. 161. » *Maximum est hujusmodi Artis Secretum, & tantis obscuritatibus*
» *involutum, ut nulli facilè sit pervium. Menastor enim nimis obscurè & paucis*

paucis verbis mysterium involvit: tantisquè viribus, ut secretum maneat, «
ipsius est, ut post eum adhuc nullus reperiri potuerit, qui ausus sit ejus ser- «
monem aliquo documento facere clariorem. Ego autem metuens, tàm «
mirabile opus propter nimiam obscuritatem vilipendi ab imperitis, aut «
tandem igni cremari: cum in eo multis probationibus jamdiù sim exper- «
tus: ità illud literis commendare apertioribus volui, ut & viris eruditis ac «
in Magicis studiosissimis, cum Dei auxilio, possit aliquatenùs fieri pervium: «
& tamen imperitis Rapophagis omni tempore maneat occultatum, & nul- «
lutenùs eorum obtuso intellectui cognitum. «

Dixit autem Menastor: Septem sunt Planetæ, quibus septem « p. 162.
præsunt Angeli: Et illis sunt 21 Spiritus subjecti, per quos nuncian- «
tur arcana. *Horum Nomina per Tabulam exponamus.* «

Mansiones Spirituum cum Planetis v. r. M. L. n' c.

♄ Oriffiel.	Sadaël	1	—	675	663	651		
	Poniel	2	—	700	688	676		
	Morisiel	3	—	725	713	701		
♃ Zachariel.	Floriel	1	—	575	563	551		
	Ariel	2	—	600	588	576		
	Raphaël	3	—	625	613	601		
♂ Samaël.	Amaël	1	—	475	463	451		
	Asmaël	2	—	500	488	476		
	Nebiel	3	—	525	513	501		
☉ Michaël.	Laniel	1	—	375	363	351		
	Pasaël	2	—	400	388	376		
	Vanriel	3	—	425	413	401		
♀ Anaël.	Zabdiel	1	—	275	263	251		
	Sacmiel	2	—	300	288	276		
	Adoniel	3	—	325	313	301		
☿ Raphaël.	Carmiel	1	—	175	163	151		
	Nabeyel	2	—	200	188	176		
	Pathiel	3	—	225	213	201		
☽ Gabriel.	Remasiel	1	—	75	63	51		
	Tespiel	2	—	100	88	76		
	Theoriel	3	—	125	113	101		
S	Aniel	4 V	Venasor	631	20	642	639	
H	Saturnus		Schamaro	627	20	638	646	
O	Kralvotos		Thubrays	626	20	650	634	
O	Tmarona		Tzatzraym	628	20	639		

Isti

p.163. Isti sunt septem Angeli Planetarum secundùm traditionem antiquorum sapientum, quorum quilibet ducit Mundum, annis trecentis quinquaginta quatuor: mensibus bis binis in ordine suo. Orifiel est Angelus Saturni; qui à principio creationis gubernavit Mundum annis 354. mensibus 4. Posteà Veneris, deinde Jupiter, post illum Mercurius, ac deindè Mars, posteà Luna, postremò Sol. Quilibet annis 354. mensibus 4. suum Angelum in tabulâ sibi communi scriptum dominium Mundi habuisse describitur. Itaquè tempore Dikuvij ferunt Sapientes Samaëlem Angelum Martis servivisse Imperio reginminis: Gabrielem autem Angelum Lunæ tempore confusionis linguarum: Michaëlem Angelum Solis, tempore exitus Israëlis de Ægypto. Et quidem si quis assertioni præfatæ adhibet fidem, persemet ab origine Mundi facilè mutationes temporum, & gubernationem Angelorum usquè ad suam ætatem præscripto ordine poterit supputare. Nos autem ea, quæ nostro conducunt proposito, prosequentes, septem Angelis Planetarum prædictis 21 subjectos alios Spiritus, hoc est, unicuique tres, non ambigimus secundùm hujusmodi Artis nostræ institutionem: per quos intentionis nostræ operamur effectum. Ordinem Planetarum consuetum observabimus, à supremo omnium Saturno incipientes usquè ad Lunam: primo cujuslibet principalis Angeli operationem conscribentes, ac deindè subservientium: Et capitula per ordinem conjungentes.

p.164. Cap. Primum. De ORIFIELE, primo & supremo Angelo Saturni, & de operationibus, quæ fiunt per eum.) Saturnus Planetarum omnium altior & supremus, motu naturâ tardus, frigidus, quiantus motus, difficilis, gravis, à puncto sui principij 650 annis, usquè ad punctum primæ stationis; in quolibet Signo mensibus commorans 30, naturali proprio motu movetur 626. Ejus primus & supremus Angelus vocatur, secundùm opinionem antiquorum; Orifiel, qui habet sub se alios tres principales Spiritus, videlicet Sadaël, Poniel & Morisiel, de quibus suo dicemus loco & ordine. Per hunc autem Orifielem magnum Saturni Angelum, fiunt multa & diversæ operationes in Steganographiâ. Per ipsum possumus mentis nostræ arcanum notum facere amico, artem scienti, ubicunquè fuerit, per literas, si placet: vel etiàm sinè literis, & alia multa mirabilia facere, quæ nemo intelligit alius, qui in hâc nostrâ scientiâ imperitus fuerit. Itaquè volens per hunc Angelum in Steganographiâ quippiam operari, maximè in die Saturni, & in his rebus, negocijs & causis, quæ pertinent ad Saturnum: inprimis necesse est, ut motus ejus noveris varios & diversos. Et varios primum, purum, proprium, mixtum, rectum, retrogradum & confusum. Et in his omnibus non solùm generales regulas ab Astronomis traditas (quia licèt maximè conducant huic scientiæ nostræ, tamen non penitùs sufficiunt) sed etiam particulares sciat necesse est.

p.165. Pro fundamento igitur præsuppositis tabulis & regulis de motibus Planetarum, quos omninò scire operantem in hâc Arte necessarium est, specia-

les regulas & tabellas punctualium motuum per singula capitula hujus operis adjecimus: Sinè quarum observatione, nemo in hac Arte poterit operari. Et nota quòd dies cujuslibet Planetæ, in quatuor partes æquales dividitur, quarum primam i.e. horas inæquales tres, Angelus ipsius Planetæ Principalis obtinet: Et reliquas tres partes, ejus substituti per ordinem consequuntur. Exempli gratiâ: In die Saturni Orifiel, primus angelus, obtinet tres horas ab ortu Solis inæquales, quæ dicuntur horæ Planetarum, Sadaël: Secundas tres, primus Angelus ejus Sadaël: Tertias tenet Pomiel secundus: Et quartas tres horas Morisiel Angelus Orifielis tertius. Sub quatuor tribus horis diei tàm Saturni quàm cæterarum stellarum in rebus ipsorum appropriatis operandum est per Orifielem: sub secundis per Sadaëlem: sub tertijs per Pomielem: & sub ultimis tribus per Morisielem. Omnes operationes secundum motum Saturni aut prosperum effectum capiunt aut debilem. Sed jam tabulam punctualem ponamus.

p.166. & 167.

Tabula punctualis.

	ἀλφα						
♄	638	672	632	688	701	642	685
644	633	657	696	684	725	639	17
650	635	655	689	♑	719	633	693
629	642	667	684	719	713	643	696
650	632	658	691	725	708	S.B.	692
645	640	673	692	704	710	657	690
635	637	675	699	725	717	665	691
646	643	660	692	720	707	674	692
636	638	651	698	710	715	21	698
632	634	675	688	721	712	672	693
646	♒	669	684	711	718	667	696
639	609	663	697	707	713	671	9♌
634	675	658	682	721	709	18	720
641	654	660	680	714	♈	654	707
642	675	667	692	709	641	656	710
649	670	657	683	716	642	671	17
642	660	665	698	717	649	666	722
648	675	662	700	724	646	670	721
638	661	668	685	717	635	671	710
634	651	663	676	723	24	23	10
647	671	659	700	713	644	II I.	712
632	664	♌♍	694	709	646	681	713
630	659	694	688	722	633	700	710
642	666	700	683	707	635	685	708
633	667	679	685	705	632	683	721
648	674	700	692	717	631	19	714

	650	667	695	682	708	646	682	725
	655	673	685	690	723	635	689	715
	626	663	696	687	725	18	684	721
	650	659	686	693	710	643	696	714
	644							

p.168. Medio motu Saturni in secundum diem, gradum & horam ex tabu
communibus cognito, diligenter in primis observandum scias, utrùm sit d
rectus an retrogradus; purus, proprius, mixtus aut confusus. Hoc aute
ex tabulis communibus non invenies: Idcircò præscriptam tabulam or
navimus, in quâ punctum principij, motus ejus & finis poteris invenir
qualibet horâ, divisis gradibus simul intercurrentibus in particulis min
torum. Ita videlicet ad quodlibet minutum, in duas tres vel quatuor pa
tes horarias, secundùm proportionem motus puri aut confusi, hoc est, a
rum Planetarum conjunctione & separatione observatâ dividatur: h
possibile est enim, vel per stellas vel per spiritus stellarum te posse ad
fectum hujus Artis pervenire; nisi motu punctuali cognito & diligenti
mè observato, tuas operationes ad qualitates Planetarum proprias no
ris præcisè ordinare. Nam in diversis gradibus, signis, diebus, horis,
nutis, secundis, tertijs & quartis planetarum effectus, quò ad hanc sci
tiam, diversimode variantur. In quolibet enim gradu 25 mutationes
versas observavimus & invenimus: undè & quemlibet gradum in totid
partes dividere principales necessarium nobis videbatur. Ista autem
visio non habet locum per omnes gradus, sed in illis duntaxat, in qui
Stella nobis ad hanc Artem conducentes oriuntur, cum quibus fit opus
ad significandum absentibus omne, quod volumus, ministerio Spiritu
sine literis, sicut dicemus. Itaquè prima Tabula divisionis graduum
tis Saturni, quam præmisimus, primæ quartæ diei vel noctis deservit p
petuò in his, quæ pertinent ad operationem Saturni & Principum ej
Secunda verò ad secundas tres horas: tertia ad tertias: Et quarta adqu
tas. Deindè subjecimus punctualem ordinem motus ipsius Saturni
ascendente, quandò videlicet fuerit in uno ex primis quatuor signis, q
sunt Aries, Taurus, Gemini & Cancer. De reliquis octo signis etiam
bulam ordinabimus consequentem.

Tabula prima.

p.169.

	9.	12.	15.	18.	21.
Ω 3	♎	♑ 6	♒	♈	♉	♊
639	693	16	700	647	716	700	634
642	696	639	689	650	722	692	♏R.
633	685	638	697	634	721	691	663

23	25	642	696	24	714	21	673	
641	679	633	691	642	24	681	662	
650	682	13	21	648	724	696	18	
642	22	644	682	643	710	692	674	
634	690	648	684	6	721	644	671	
24	692	643	24		714	24	668	
647	685	23	679		719		675	
632	25	0	682		721		666	
					21		658	

Tabula.

p.170.

	4.	7.	11.	13.	16.	19.	22.
♏	♏	♑	♓	♉	Ω	♒	♏
673	706	668	710	672	640	707	697
663	725	675	717	667	642	714	692
665	714	674	723	660	633	722	684
665	24	671	718	20	23	12	24
671	717	21	708	668	647	709	700
659	709	671	721	675	642	721	691
633	19	667	714	674	635	718	691
23	722	664	24	24		72	696
664	707	24	715				684
663	721	669	717	14.	17.	20.	23.
673	708	660	708	♊	♍	♑	♓R
668	18	663	18	694	675	639	724
18		659	722	696	666	632	717
668		671	717	699	659	634	17
667	♋	664	710	696	19	633	722
664	718	5.	20	689	672	23	717
658	725	♑	0	19	657	632	710
		634		679		636	
		646	8.	682	♎	635	
		635	♒		681	646	
		646	693				

Motus Planetarum purus.

p.171.

♄					
649	549	333	♄	650	626
635	538	23	S	675	651
646	534	347	P	700	676
639	546	342	M	725	701
644	535	348	♃	550	526
646	25	343	F	575	551
635	♂	♀	A	600	576
12	427	245	R	625	601
647	450	232	♂	450	426
642	441	235	A	475	451
634	444	25	A	500	476
24	24	246	N	525	501

»	649	432	240	☉	350	326
»	635	439	246	L	375	351
»	642	447	18	P	400	376
»	646	17	246	V	425	401
»	645	446	235	♀	250	226
»	645	442	♂	Z	275	251
»	634	439	131	S	300	276
»	24	20	142	A	325	301
»	♃	☊	135	☿	150	126
»	542	☉	133	C	175	151
»	534	347	23	N	200	176
»	533	342	147	P	225	201
»	23	346	142	☽	50	26
»	546	349	148	R	75	51
»	542	19	143	T	100	76
»	539	343	23	T	125	101
»	19	332	150	*Grad. 26. punctualia 725.*		
		346	139			

p.172. » De vario motu Planetarum, & interpretatione Tabularum

» *Quamvis in præsenti Capitulo specialis nobis tractatus habendus si*
» *motibus Saturni & spiritibus ejus, ac de operationibus in Steganograp*
» *per ipsos: nè tamen semel oportunè dicta, cogamur in quolibet capu*
» *rum repetere: monendus Lector studiosus fuerat, ut eorum quæ in hoc*
» *capitulo dicimus, etiam in sequentibus studeat esse memor. Sunt aute*
» *singulorum Planetarum varij motus, & in diversos alios omnes subtilissi*
» *partiuntur. . Motus purus & proprius multiplex est, & varijs subtil*
» *similis divisionibus variatur. Directus, retrogradus, mixtus & confus*
» *tot fermè punctis variantur, quot à principio sui motus, in circulo dire*
» *luntur. Quid dicam de conjunctione ipsorum Planetarum ad invicem*
» *Nam sicut Ptolomæus in suo Centiloquio ait, centum viginti conjunctio*
» *nes in ipsis Planetis, videlicet binariæ 21. ternariæ 35. quaternariæ 35*
» *quinariæ 21. senariæ 7 & septenaria una. Et de his suo loco dic*
» *mus. De cæteris autem motibus, quamvis dare certum terminum*
» *non possumus propter infinitam diversitatem, quibus quotidiè punct*
» *crescentibus aut minuentibus variantur ignorantes: ad plenum tamen*
» *quantùm nos observare potuimus, invenimus divisiones plùs quam*
» *300000. In quibus omnes hujus artis operationes, quo ad effectum, sæ*
» *variantur. Et nisi quis valdè expertus in omnibus bis fuerit, scierit qu*
» *motus ipsorum Planetarum medios perfectè, ac deindè minutissimas d*
» *visiones punctuales, quæ ex quartis, tertijs, secundis, minutis & grad*
» *bus inæqualibus subtilissimè divisis proveniunt: facilè in veros errore*
» *incidet, & grave periculum vix evadet. Ad perfectam itaq*
hujus

hujus scientiæ institutionem tres tabulas ordinavimus: In quarum prima motum Saturni, secundùm quatuor partes tàm diei quàm noctis, proprium videlicèt & purum, ad punctualem radicem reduximus, & ad verum ascendentis cujuslibet signi punctum ordinavimus. Incipientes à primo gradu Arietis puncto 641, ♈ ♉ & ♊ totum Zodiacum in secundâ Tabulâ complexi sumus. Deindè in eadem secundâ tabulâ, motum Saturni in quolibet duodecim Signorum, ad omnes quartas diei & noctis ità digessimus ad minutias, ut qualibet hora nobis gradu ascendentis, in quo fuerit Saturnus ipse, cognito, clarè patescere possit radix ipsius punctualis. Semel autem terminata, calculatio alicujus, quod nostra atas nescio si unquàm pertingere possit, Tabula denuò à capite sui principij incipienda est. In tertiâ tabulâ septenariam conjunctionem Saturni cum cæteris Planetis quæ unica est, ad proportionem puncti reduximus; per quam omnes Conjunctiones 120. facilè ad punctum reducuntur. In eadem tabula purus motus Planetarum omnium per punctualem principij cujuslibet divisionem, progressionem & elongationem à puncto, in quolibet motu cognoscitur, si medius motus antè à perfectè habeatur. Nam sinè cognitione medij motus impossibile est aliquem ad practicam hujus scientiæ posse accedere. Rursùs etiamsi medium motum & verum similiter perfectissimè intelligas, nihil tibi ad hujus scientiæ cognitionem proderit, nisi præscriptas tres tabulas ad omnes punctos divisionum in motibus Planetarum à gradibus inæqualibus æqualiter sumptos per minutias singulas ad integrum intelligas. Sed jam ad operationem procedamus. p.173.

Cognitis autem omnibus, intellectisquè perfectè bis, quæ diximus, & auxiliante Deo, dicturi sumus: cum volueris in hâc profundissimâ speculatione operari: inprimis oportet te scire ortum, exaltationem & occasum omnium stellarum octavæ Sphæræ, per quas fit operatio: & quantùm qualibet distet ab aliâ. Sunt autem stellæ, per quas operamur ad nunciandum secretum quodcunquè absenti sinè verbis, sinè scriptis & sinè homine nuncio, septingentæ numero, quarum nomina, loca, ortus, occasus, elevationes, distantias, accessus & regressus in libro speciali descripsimus, quos primis studiosum esset hic denuò inserendo repetere. Itaquè observatâ stellâ in omnibus sicut oportet, & cognito puncto ascendentis, in quo Saturnus eadem horâ fuerit, si per ipsum fit operatio: diligentissimè considera quantitatem motus ipsius, utrum sit directus an retrogradus, purus an mixtus, proprius an cum aliis impedimentis aspectuum malorum conjunctus, distinctus an confusus. Deindè punctum principij motus in eodem signo tàm ipsius Saturni, quàm cæterorum Planetarum ei conjunctorum ex tabulis communibus, & bis quas præmisimus, subtilissimè & propriè calculatum scribe in chartâ mundâ: & quantùm sit progressus, quantùm elevatus, quantumvè depressus, diligenter observa. Hoc idem facies in cæteris Planetis, Saturno vel illi, per quem fit operatio, conjunctis. Simili modo dili- p.174.

„ gentissimè observa, quo aspectu se mutuò Planetæ aspiciant, an ☌☐☍
„ vel ✶. Quia in ipsis latet hujus operationis maxima vis. Item ante omnia
„ observes, in quâ quartâ sit Saturnus non solùm quò ad diem aut noctem,
„ sed etiam quò ad signum in quo est, & quò ad Annos à principio Mundi,
„ quando fuit in domo suâ primò creatus: quia omnia ista sunt necessaria.
„ Et nota, quandò Orisiel Angelus Saturni regit Mundum in suo ordine quod
„ regimen ducet annis 354, mensibus quatuor. Tùnc omnis operatio hujus
„ profundissimæ scientiæ, quæ pertinet ad opera Saturni, & quæ fit per eum,
„ facilis est, & sinè magno labore perspicuum consequetur effectum. Et si-
„ mile de cæteris Planetis est observandum. Quicunquè ergò, cognitis prin-
„ cipijs hujus Artis, sinè difficultate voluerit operari per eam; per illum Pla-
„ netam operetur, cujus Angelus principalis isto tempore orbem gubernare
„ facili calculatione invenitur. Igitur, calculatis diligentissimè omnibus,
„ processurus ad operationem, observa, quis Angelus Saturni præsit illi quar-
„ tæ diei aut noctis: & nomen ejus scribe cum nomine stellæ, per quam vis o-
„ perari, quam te videre necesse est. Omni autem tempore stellas tibi ne-
„ cessarias videre poteris, arte quam tradidimus, sivè in die, sivè in nocte.
„ Deindè scribe in eadem chartulâ, cætera, quæ scis secretissima, cum en-
„ causto ad hoc, nostro more præparato, sicuti scis. Posteà pone schedu-
„ lam ipsam, quàm scripsisti, antè te super mensam: Et scribe in aliam
„ chartam mentis tuæ conceptum, quod vis scire absentem: Et involvebis
p.175. „ duas schedulas ad invicem, & pone in loco eminentiori antè te super men-
„ sam aut pulpitum. Et dic conjurationem ad Spiritum, per quem operaris, sibi appropriatam. Aut si malueris sinè scriptis omninò nunciare
„ Secretum per Spiritum, vel sinè Spiritu; in tuo arbitrio sit positum. Ejus-
„ dem namquè operationis est, cum Spiritu vel sinè Spiritu, secretum nun-
„ ciare amico, paucis alteratis, sicut suo loco dicemus. Jam differentias
„ operationum Saturni & Angelorum ejus, secundùm quatuor quartas prin-
„ cipales cum Conjurationibus unicuiquè per ordinem appropriatis compo-
„ nemus: quibus utendum est, cùm per Spiritum nunciatur arcanum.

„ De primo Angelo Saturni, qui est principalis, & vocatur Ori-
„ siel, qui primam quartam Saturni observat. Primus & principalis
„ angelus Saturni, sicut in præcedentibus diximus, vocatur Orisiel, qui cum
„ cæteris Angelis Planetarum in ordine suo orbem regit annis 354 mensibus
„ quatuor. Hic habet primam partem tàm in die, quàm in nocte: Et per
„ eum fit operatio ab ortu Solis in die, & ab occasu Solis in nocte, usquè ad
„ tertiam horam inclusivè in omnibus, quæ ad Saturnum pertinent, & in-
„ ejus die ac nocte, sicut diximus. Cùm itaquè in primâ quartâ Saturni, a-
„ liquid volueris nuntiare absenti sinè verbis & sinè literis: tùm Spiritus
„ Saturni non alius, quàm Orisiel, tibi vocandus est: quia per eum poteris
„ omnia nunciare perfectissimè. Inprimis considera, in quo signo sit iste
„ Saturnus, & in quo gradu: Et an sit directus vel retrogradus, & quibus
Planetis

Planetis sit conjunctus. De primo ponamus Exemplum: Ecce Satur- „
nus jam est in 25. grad. Tauri, die 28. mensis Aprilis, anni præsentis, qui „
est Domini 1500. Nùnc itaquè ducamus 25 per 25 & fiunt 600, hos dividà- „ p.176.
mus per quatuor quartas æquales: & manebunt cuilibet quartæ 150, con- „
pleamus omnes gradus Saturni in signo Tauri & erunt 30. Ducamus au- „
tem 3 per 25 in toto & fiunt 750. Rejiciamus quatuor gradus superfluos „
à medio tertiæ, quartæ, & remanebunt 650. Accipiamus nùnc punctum „
motus Saturni ex tabulâ ad præsentem diem & horam: & scire poterimus, „
quis sit ortus, elevatio & occasus Angeli Orisielis cum Saturno in primâ „
quartâ: quibus cognitis, facilis erit operatio nostra. „

Tabula.

Hora 1.	bor. 2.	bor. 3.	grad.	punct	bor. 1.	bor. 2.	bor. 3.	♉	
640	635	22	25.	634	632.	632	632	650	„
642	646	647	3.	646	23	640	640	640	„
634	25	646	2.	648	640	♌ 24	633	646	„
646	640	632	1.	632	650	647	632	639	„
635	646	634	4.	639	644	638	632	650	„
646	642	12	5.	647	639	639	640	026	„

His diligentissimè consideratis, Orisielem Angelum Saturni constat „ p.177.
esse separatum à Saturno 25 gradibus & 15 minutis: & est ad Orientem, „
à primo puncto motus Saturni 625 gradationibus distans, à fine motus 25 „
minutis. His cognitis, fac imaginem ex cerâ, vel pinge in chartam no- „
vam, figuram Orisielis, [illegible]dum viri barbati & nudi, stantis super tau- „
rum varij coloris, habe[illegible] dextrâ librum, & in sinistrâ calamum: „
quem dùm facis, dic: Fiat hæc imago magni Orisielis plena, perfecta & „
apta, nunciare mentis meæ secretum N. filio N. amico meo securè, fideliter „
& integrè, Amen. Scribe in fronte nomen tuum cum encausto, ex oleo ro- „
sarum temperato, & in pectore nomen amici tui absentis dicens: Hæc est „
imago N. filij N. cui per Angelum Saturni Orisielem nunciatur mentis meæ „
conceptum, Amen. In fronte imaginis scribe Merion, & in pectore „ Etin Rec.
Troësda. Deinde conjunge ambas imagines simùl, dicens: In nomi- „
ne Patris & Filij & Spiritus Sancti, Amen. Audi Orisiel princeps „
Stellæ Saturni, & per virtutem Omnipotentis Dei adjuro te, ausculta: „
præcipio & mando tibi, per virtutem istius imaginis tuæ, ut nuncies N. „
filio N. hanc intentionem meam (explicetur intentio) quantocyùs secu- „
rè, secretè & fideliter, nihil obmittens eorum, quæ eum volo scire, & quæ „
tibi commendavi. In nomine Patris & Filij & Spiritus Sancti, Amen. „
Deindè involve ipsas imagines sic conjunctas simùl panno mundo, loto „
cum aquâ albissimæ, & pone eas in vas mobile, quod appellant sapientes „

„ *India*, pharnat abronda: *Et cooperi illud superius diligenter cum corio*
„ *raso, ac pone in introitu alicujus habitationis clausæ, ubicunquè volueris,*
„ *ad spacium 24 horarum: Et sinè omni hæsitatione tuum desiderium intrà*
„ *illas 24 horas perfectè adimpletur: scietquè amicus tuus absens intentio-*
„ *nem in omni formâ perfectissimè, sicut eam super imaginem dixisti (quan-*
„ *tumcunquè prolixa fuerit) & quicquid illum ex te scire volueris, scietin*
„ *illis 24 horis perfectè & secretissimè: ità quod nunquàm in æternum ali-*
„ *quis homo poterit hoc percipere aut scire, sinè voluntate tuâ, aut amici*
„ *tui. Et est magnum secretum, quod nullus Sapientum, antè nos literis*
p.178. „ *commendare ausus fuit. Amicus autem ille tuus si quid te scire voluerit*
„ *ex suis negocijs: cum eodem Spiritu te potest facere certiorem intrà idem*
„ *spacium 24 horarum: modò sit in hâc arte benè perfectus. Tu autem 24*
„ *horis elapsis, leva imagines de loco, in quo positæ sunt: & repone eas, quia*
„ *omni tempore Orifielis per eas operari potes, non solùm ad illum amicum*
„ *tuum, sed ad quoscunquè alios, mutato duntaxàt nomine ipsius amici in il-*
„ *lius nomen, quem volueris aliquid scire. Et nota quòd non oportet ipsas*
„ *imagines depingi pulchras aut curiosas: sed quantumcunquè simplices fue-*
„ *rint, nihil refert: modò habeant aliquam similitudinem proportionatam,*
„ *ità ut imagines hominum esse cognoscantur. Qui autem eas pulchrè de-*
„ *pingere voluerit & poterit; nihil impediet nec prodest.*

„ De Secundo Angelo Saturni, qui est primus sub Orifiele & vo-
„ catur Sadaël, præsidens secundæ quartæ Saturni. *Secundus Angelus*
„ *Saturni vocatur Sadaël, qui est primus sub Orifiele in ordine constitutus,*
„ *& habet secundam partem post suum principem, tàm in die, quàm in*
„ *nocte, in operibus & temporibus Saturni: hoc est, quartam, quintam &*
„ *sextam, horas inæquales. Cùm itaquè in his tribus horis aliquid nuncia-*
„ *re volueris ad amicum absentem in vigintiquatuor horis, sinè literis, sinè*
„ *verbis & sinè nuncio: fac id per omnia & singula, quæ in operatione præce-*
„ *denti diximus: Et observa punctum secundi motus Saturni, in gradibus*
„ *suis ad signum, in quo Planeta ipse movetur, & qualis sit motus, & ubi sit*
„ *Spiritus movens astrum, quantùm recesserit & quantum elevetur à centro*
„ *sui motus, quantumcunquè distet à puncto quolibet totius Circuli sivè*
„ *Sphæræ. Ad horum scientiam consequendam est tabula hæc:*

p.179.

„ Hora 4.	bor.5.	bor.6.	bor.4.	bor.5.	bor.6.	bora 4.	bor.5.
„ 669	660	634	673	655	660	658	668
„ 675	671	24	663	667	651	660	663
„ 654	661	666	659	658	675	667	659
„ 675	657	667	23	18	69	657	556
„ 25	671	674	672	673	663	665	653
„ 670	664	667	657	675	23	662	652

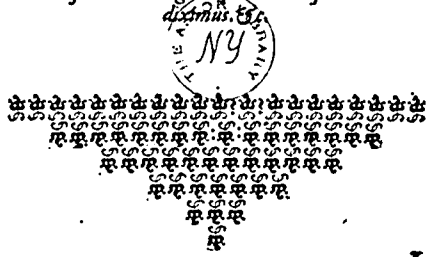
„ *Loco Angeli Sadaëlis ex consideratione stellæ fixæ ad punctum motus*
„ *Saturni invento, fac duas imagines (eo modo, quo diximus in operatione*
præce-

præcedenti) Orifielis cum inscriptionibus, contestationibus, & alijs singu-
lis, quæ ibi dicta sunt. Quibus completis, pone ipsas imagines super quin- i.e. digi-
què ramusculos herbæ thrasnote extrà domum, in loco securo & secreto tos.
& dic super eas: In nomine ✠ Patris & ✠ Filij & ✠ Spiritus Sancti, i.e. Hand.
Amen. Sicut istas duas imagines Sadaëlis Angeli & N. filij N. amici mei
simùl conjunctas super hos quinque ramos mobiles posui; ità tibi Sadael in
virtute Orifielis principis tui magni præcipio, ut mentis meæ secretum,
quod tibi explicando commisi, sinè morâ, ad noticiam præfati perferas a-
mici. His dictis dimitte ibidem imagines per 24 horas; Et fiet quod vo-
luisti: scietquè amicus tuus omne, quod super imagines dixisti, præfectissi-
mè ac secretè. Item si volueris, de aliquo absente scire, quomodo valeat,
& verum statum ejus in 24 horis: quantumcunquè longè sit, isto modo sci-
re poteris. Et omnia quæ fiunt in Mundo, Constellatione obser- N.
vatâ, per hanc artem scire poteris.

De tertio Angelo Saturni, qui est secundus sub Orifiele, & vocatur Po- p.180.
miel, præsidens tertiæ quartæ Saturni. Tertius Angelus Saturni vocatur
Pomiel, qui est in ordine secundus sub Orifiele, principali Angelo Saturni:
& præsidet horæ Saturninæ, septimæ octavæ & nonæ, tàm in die, quàm in
nocte, in omnibus, quæ pertinent ad operationem Saturni. Locum ejus,
quoniam cum suo movetur ordine ad stellas fixas 25, gradibus ab Oriente,
per tabulas dispositis suis horis, ità invenies:

Hora 7.	bor. 8.	bor. 9.	bor. 7.	bor. 9.	bor. 8.	bor. 7.	bor. 8.
694	625	624	698	625	680	683	693
700	696	12	688	676	692	685	688
679	626	691	684	700	683	692	684
700	682	692	24	694	23	682	24
24	696	699	[illegible]	688	698	690	0
695	689	692	682	18	700	687	677

Motu Saturni certificato, & invento puncti uali loco Pomielis
fac duas imagines per omnia, sicuti
diximus. &c.

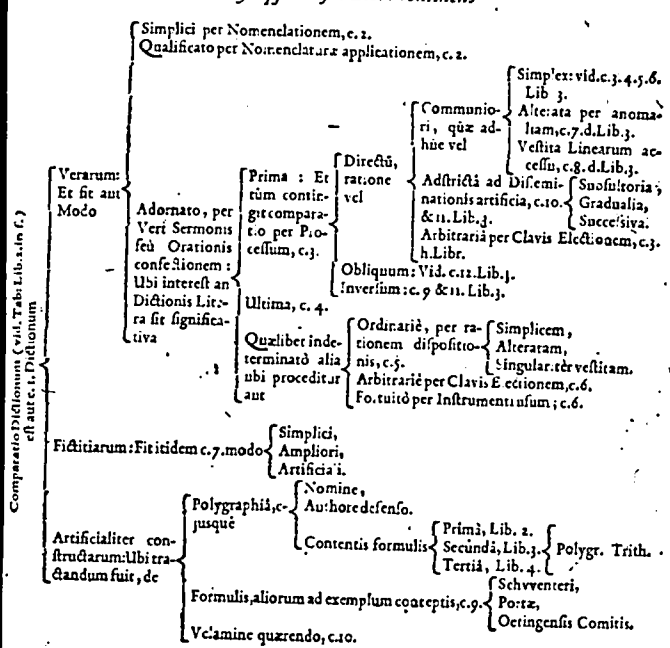

LIBER

Liber Quartus,

ADUMBRATIONEM ULTERIOrem Steganographicorum modorum, tum Telam Polygraphicorum Pertexens.

TABULA Synopsin hujus Libri continens

CAPUT

CAPUT PRIMUM.

De Comparatione Dictionum adhùc in genere.

SUPRA Lib. 3. c. ult. *SUPERINDUCTIONIS OCIOsarum Literarum, quæ non nisi mediante Comparatione Dictionum contingit, Modos tres Occultandi constituimus: Comparationem primò Verarum Dictionum: 2. Efficitiarum, & 3. quarundam Artificialiter Positarum. Quia verò* Enodatio Steganographiæ Trithemianæ, Libro integro tertio *ánobis proposita, Primi istius Modi, Comparatione Verarum Dictionum constantis, totam Explicationem videatur absorbuisse, jam ad reliquos duos statim esset pergendum: Verùm cum quadam adhùc ad primum istum Modum pertinentia, à* Trithemio, *omissa sint: Hinc paucis eundem reassumere, & totam Rationem Comparationis istius Dictionum quarumlibet, adumbrare denuò instituemus. Stat itaque hoc primum, quòd* Comparatio Dictionum, *sit 1. aut* Verarum: *2. aut* Fictitiarum, *3. aut* Artificialiter *Positarum: Quarum qualibet Species, alia atque alia ab invicem effe videntur.*

Comparatio Verarum *Dictionum, aut fit* Nomenclatione Simplici, *aut* Qualificatâ, *aut* Confectione veræ alicujus Sententiæ & Orationis. *De* Nomenclatione Simplici, *tùm* Qualificatâ *agemus hic c. 2. Quòd* Confectionē Veræ Sententiæ *attinet, ea vel pertinet ad Dictionis Consignificantis, id est, tàm ad secretam, quàm vulgarem & larvatam orationem facientis, Initialem Literam vel Ultimam, vel indeterminatò Quamlibet. Si Comparatio Sermonis ad Literam Initialem facienda, tùm utimur Processu aut* Directo, *aut* Obliquo, *aut* Inverso. *Si utimur* Processu Directo, *tùm id fit, modo quodam* Communioni, *aut ad* Dissemination is *artificia adstricto, aut per* Clavis *electionem arbitrario. Si Communiori; & tùm Comparatio Dictionum aut fit ratione* Simplici, *aut* Alteratâ, *aut* Vestitâ. *Hucusque Sectio procedit. Nùnc quod Comparationem Veri Sermonis Directam Communiorem, & hujus Specialissimos Modos; Simplicem, Alteratum & Vestitum spectat, de eo Cap. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. Superiori Libro tractatum. Sicùt & ea Directa Comparatio, quæ ad Projectionis istius artificia astringitur, c. 10. & 11. ibidèm tradita. Eam verò, quam per* Electionem Clavis Arbitrariam *diximus, omissam deprehendimus, quocircà* Cap. 3. *hic de eâ nonnihil explicabimus. Absolutâ Comparatione Directâ, tùm de* Obliquâ, *quæ per Transpositionem fit, tùm de* Inversâ, *quæ in omnibus contrario modo procedit agendum; veluti itidèm* Libro 3. c. 12. *tùm etiam* præcedenti c. 11. *ex parte factum est. Hinc vela contrahenda, & ad istos Modos, ubi* Ultima, *vel præter Primam & Ultimam,* Alia *Dictionis Litera significat, sicùt & reliquos residuos Modos accedendum; Quod hic* Cap. tertio *& sequentibus Capitibus fiet; Ut suo loco porrò patebit.*

CAPUT II.

De Comparatione Verarum Dictionum tùm Simpliciori tùm Alteratâ, seu novè Qualificatâ.

SUperioribus Distinctionibus consequens est, ut primùm de Nomenclatione agamus; Sicùt & de Nomenclatura factâ peculiari Applicatione. Quod Illam attinet, ejus omnium facillima est ratio, Dictiones seù Vocabula, Primis Literis (nisi alternatim aut intermixtim eadem quoque ottiari velis) secretum referentia, colligendi. Quod toties variari potest, quotiès ad Principalem Tertium Modum, Variatio contingit: tòt. Lib. 3. præc. Sed non multùm gratiæ deprehenditur, si ita nudus hic Modus acceptetur. Prudens itaquè Cryptographus, colorem huic rei quærat, quod hac vel aliâ ratione fiet: Ut fingat negocium sibi datum inquirendi in Bibliothecam, exponatquè deinde se id perfeciss atquè reperisse ibi hos sequentes Authores, Augustinum, Basilium, Cyprianum, Damascenum, Eusebium, Fabrum &c. Quibus prò Secreto ità recensitis, demùm significat, si emtos hos velit, centum Florenos transmittat &c. Ne res Exemplo careat, sequens damus, ejusmodi artificio constans, quod cum Dissemination quadam Directâ Literarum Secreti, conjunctum est: Vid. Sup. Lib. 3. c. 11. & Lib. 2. c. 7. ad hunc modum:

Lieber Philippe, auf ewre bitte/ habe ich die berwste Bibliothec durchgesuchet/ und in derselben folgende Juristische Scribenten gefunden: Vigelium: Gailium: Connanum: Heigium: Lycklamam: Jasonem: Usillum: Oldendorpium: Niellium: Sfortiam Oddonem: Lagum: Hieronymum Elenum: Joannem Nevizanum: Gilbertum Regium: Aurhonium Fabrum: Nicolaum: Eberhardum: Johannem Nævium: Rævardum: Imolam: Codicem Hermogenianum: Ottonem Melandrum: Mynsingerum: Gomesium: Exeam: Nicolaum Sudorium: Egenolphum: Ehemium: Nigrinum: Nicolaum Intrigliolum. Diese seynd die Juristische Bücher/ so noch verhanden: und seynd die andern albereit wegkgerissen. So ferne euch nuhn diese annehmlich seynd/ ist darumb leichtlich zu handeln: Werdet es mir aber bey zeiten anzudeuten wissen.

CAPUT

CAPUT III.

De Comparatione Dictionum Vestitâ verâ Oratione, quoad Initialem.

HAc Specie & Modo, satis proximo præcedenti Libro expositum est: Sic tamen ut pauculis adhùc quædam monenda sint, quædam ibi omissa etiam supplenda hic veniant.

Directâ itaquè Comparatione, quæ tùm communiori utitur ratione, tùm incedit, quoad SECRETI literas, adstrictâ ad Projectoria illa artificia, missâ factâ; adsumemus hic Comparationem Arbitrariam, per Clavis Electionem: Quam Trithemius, uti diximus, omisit.

Hæc pendet à Clavi, quæ primò, in prioribus Literis duabus cujusquè primæ Dictionis Ociosæ, reperitur: mòx itidem in primis duabus Literis subsequentium Dictionum consignificantium seu Secreti consciarum, continuatur hac ratione, ùt quoto numero distat posterior Litera cujusquè Dictionis Clavicularis, à Literâ priori, in Alphabeto, eo numero demùm consignificans Dictio, post interjectas otiosas sequatur: Sit E. g. Thema: Hostis retrò cesit: Hoc ità ex Alphabeto sequenti:

a b c d e f g h i l m n o p q r s t u x: per hunc Modum tegendum; Quia in primâ Dictione Otiosâ, Magnifice; priores duæ Literæ M & A occurrunt, & A post M, decimo loco distat: Hinc novem Ociosæ Dictiones interjiciendæ, post quam demùm decimo loco Consignificans ponenda, Hinricus: Ubi quia I post H deprehenditur, nulla Ociosa intermiscenda, sed proximo loco indè statim Consignificans Dictio Omnibus ponenda venit: Quod si ità pergas, jàm constabit tibi ratio Secreti ex sequenti totâ structurâ:

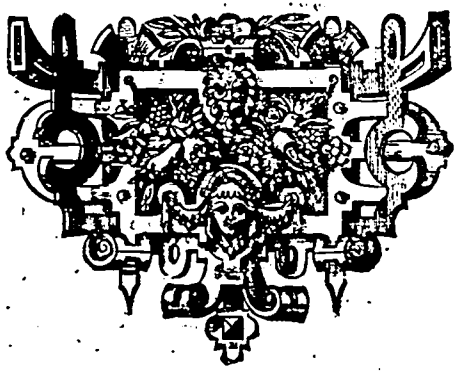
Magnifice Domine: Heri ad me venit noster amicus bonus illi Hinricus, omnibus penè vestimentis suppellectiliquè exutus à nendissimis illis nebulonibus, qui vias nùnc ità obsident, ut penè libertas commeandi succisa sit. Tempora nùnc exulceratissima sunt, & pejora fiunt indies. Quid agendum? Supremus nî rebus desperatis remedium afferat, de nobis omnibus omninò actum erit. Interea viriliter agamus, nostra faciamus, proximo succurramus. Ego prò meâ tenuitate feci, ut misellus ille itineri se rursùs accingere hodiè ocyùs potuerit, meliori faxit Deus ter Opt: Max: omine, quàm cesit antè. Ejus quin curam tu suscipias quoque, sanè nullus dubito. Sic ille tamen trepidat anxius. Vale.

Cæterùm monitus sis, ut ejusmodi Dictiones quæ Clavem continent, longas, quæ ab invicèm non nimiùm distant. Sic etiàm variari hic Modus

potest, ut loco unius Consignificantis Dictionis, duas tresve variè conjungas, ità tamen ut in priori Dictione Clavis constet. Quod ulteriùs variè variari potest. Et tantùm de hoc Modo.

Sequitur ut quædam de Obliquâ & Inversâ *quoquè* Comparatione Dictionum *moneamus. Illa non tantùm istis Modis, quos habet* Trithemius *in* Steganographiâ *sup.* Lib. 3. c. 12. *contingit, sed adhùc totidem contingere potest, quot totum Transpositionis artificium, inf.* Lib. 5. seq. *penè constat. Sed Tractatio ista propriè ad* c. ult. d. l. 5. *Hùc verò tantum simplex rude & nudum genus illius Transpositionis pertinet; ad reliqua digitum intendisse sufficit.*

Inversa Comparatio *non illis etiam tantùm Modis fit, quos* Lib. super. c. 9. & 11. *tetigit* Trithemius, *sed tot contingere penè potest, quot hactenus recensuimus fieri tùm Directos tùm Obliquos. Quibus missis pergamus ad reliqua.*

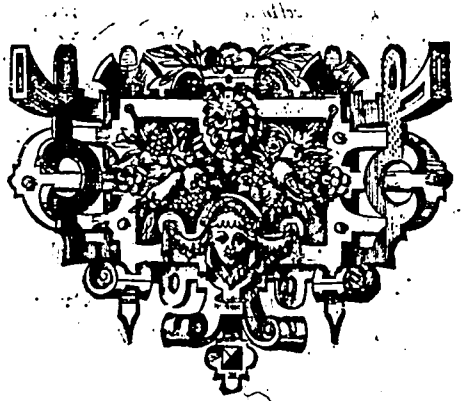

CAPUT

CAPUT IV.

De Comparatione eadem, quoad Literam Ultimam.

DE hoc quoquè Modo, nihil in Lib. præcedenti. *Et* Trithemius *fortè fluit, quòd rationem hanc nimis difficilem & vix usurpabilem viderit. Cui nos non refragramur. Nè quid tamen desit, præterire noluimus, nos observasse* Rogerium Bachonem Anglum, *in* Speculo Alchymiæ, *utramquè rationem Significandi, & Primâ & Ultimâ Dictionis Literâ tenuisse. Is enim sicut septem Capitum, quibus Alchymiæ Speculum conscripsit Literis Initialibus; ità harum septem sequentium Dictionum;* In. Verbis. Præsentibus. Invenies. Terminum. Exquisitæ. Rei. *vocem* JUPITER: *Ita in eorundem Capitum Literis Ultimis, quibus hæ septem ultimæ Dictiones:* projectioniS. debeT. totA. rameN. bitumeN. nutU. æternuM. *terminantur, vocabulum* STANNUM *expressit. Cujus generis etiam alia, alibi extant, quæ ut parùm utilia & usui accommodata, missa facimus.*

CAPUT

CAPUT V.

De Comparatione eadem, quoàd Literas Dictionis indeterminatas.

TAlis fiebat Confectio Sermonis, quandò Initialis vel Ultima Dictio consignificans fuit ponenda; tot. Lib. 3. & huc usquè videamus nùnc ubi conficiendus Sermo, sub quo latet Secreta intentio, Dictionibus hujusmodi, ubi modò Prima, modò Ultima, modò Intermediæ Literæ sunt Significativa. Qui Modus fit Naturaliter certâ suâ dispositione; vel Arbitrariè per Clavis dispositionem; vel Fortuitò per Instrumenti usurpationem.

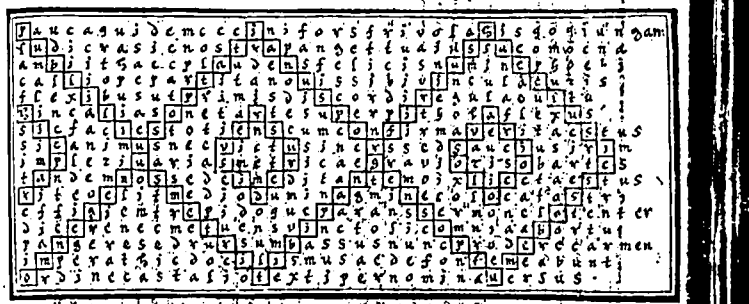
Certâ dispositione suâ constans Modus fit, vel ad certum Numerum in quaquè Linea simpliciter; vel ad varietatem projectionis seu dissemi-nationis; de quâ sup. Lib. 2. c. 6. 7. vel denique figuræ alicujus respectu.

Modus simplex fieri intelligitur, quando statuimus eas Literas esse significativas in primâ Lineâ, videlicet sextam, 12. 18. 24. 30. & 36. In secundâ Lineâ, quintam, 10. 15. 20. 25. 31. & 37. In tertiâ quartam, 8. 13. 17. 21. 27. 32. In quartâ secundam, 9. 14. 19. 23. 29. 35. &c.

Modus Alteratus est, quandò simplicis naturâ retentâ, accedunt ad artificium Dissemi-nationis, vel Inversionis, vel alterius Rei velamen, puta Transpositionis, Linearum ociosarum &c. Superinductio.

Modus vestitus Figurâ fit, non nisi exquisitâ ratione, quandò scilicet Literæ ità spargun-tur, ut, reliquâ structurâ exactè respondente, Literæ significantes figuram exhibeant. Hanc spargendi Artem, Publilius Optatianus Porphyrius, in Panegyrico, quem ipse Constantino Augusto, circà Annum Christi 324 dixit, & qui non ità pridèm, nempè A. C. 1595. ex Cod. Mscripto (cujusmodi etiàm apud nos reservamus) Pauli Velseri, Patricij Augustani, Augustæ Vindelicorum typis exscriptus est, omnium primus ligatâ oratione instituit. Ad hujus imitationem Magnentius Hrabanus (qui ratione, ſt Johannì Balæo Cent. 14. c. 40. Script. Britann. credimus, Scotus; Abbas verò primùm Fuldensis, postea Archiep. Moguntinensis; circà tempora Caroli Magni & Ludovici Pij Impp. claruit, & A. C. 856. Moguntiæ obijt) Opus de Sanctâ Cruce conscripsit. Credimus ad horum imitationem, Trithemium, magis certâ & ad usum Occultationis conducibiliore viâ & ratione Steganographica sua cudisse: quamvis ſi Literæ, binc indè sparſæ, & peculiarem sensum habentes, minio non ruberent in Autographis, nec in seqq. Schematibus, Lineis inclusæ essent, nec ità certam Figuram exprimerent, aquè & forsan magis, hujusmodi sensûs lateret. Verùm non audemus

mus spondere, hoc institutum per omnia scopo nostro inservire. Res enim difficultate plena est, præsertim in oratione ligatâ. In prosâ usum majorem & faciliorem concedimus, ſide figuris, quas Literæ illæ sparſæ debent conficere, antè conventum sit, & illæ Punctis vel alijs signis, quæ præter conscium, alios industrios Lectores fallere possent, instar Clavis, sint notatæ. Nè res ex emplo careat, cum præsertim Optatiani & Hrabani Scripta rara appareant, en ſiſtimus tibi Carmina duo, quorum prius ille, alterum ipse hic composuit. Sequitur Schema Optatiani: cum ejusdem explanatione.

Ex hiſce verſibus, à primâ Literâ primi verſus, ductu arearum Linearum inclusarum, descendens, ad octavam octavi; & per amfractum ascendens, usquè ad penultimam octavi, ejusdem verſus, lege:

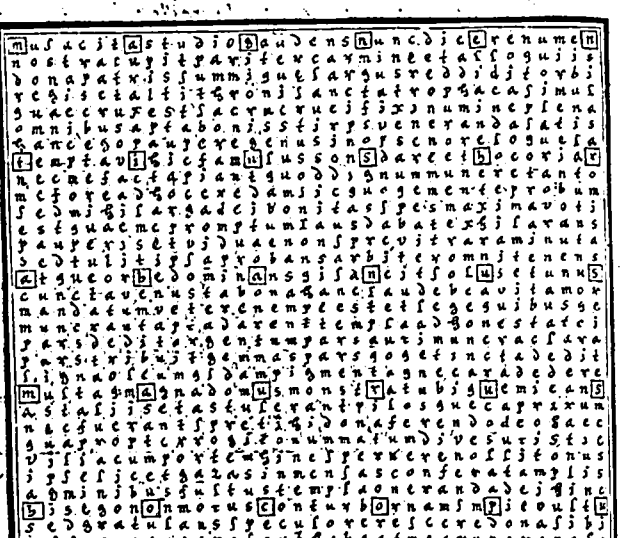
Publius Optatianus Porfirius hæc luſi.

Item à primâ novissimi verſus, usquè ad octavam noni, per amfractum ascendens & descendens, usquè ad penultimam noni verſus, lege sequentem Heroicum verſum, qui dùm redit, fit Sotadicus:

Omne genus metri, tibi pangens optume Baſſe.
Baſſe optume pangens tibi metri genus omne.

Item à primâ Literâ sexti verſus, ad tertiam octavi, tres literæ HIC: Et à tertiadecimâ octavi ad quintamdecimam sexti, VER: Et indè ad decimam septimam octavi, SU: Et indè à vigesimâ septimâ octavi ad vicesimam nonam sexti SUA: Et indè ad triceſimam primam octavi RI: Et indè à triceſimâ primâ noni, ad vigesimam primam undecimi, OCO: Et indè ad vigesimam ſeptimam noni, LO: Et indè à decimâ ſeptimâ noni, ad decimam quintam undecimi, RED: Et indè ad decimam tertiam noni IS: Et indè à tertiâ noni, usquè ad primam undecimi, PAR, faciunt Endecaſyllabum:

Hic Versus vario colore dispar. *Versus* Hrabani *hi sunt:*

Litera Lineis incluſa, perquè aream hinc indè ſparſa, primæ, octavæ, decimæquintæ, vigeſimæ ſecundæ, vigeſimæ nonæ & triceſimæ ſextæ, ſivè ultimæ, tranverſalis Lineæ primæ, octavæ, decimæquintæ, viceſimæ ſecundæ, vigeſimæ nonæ & trigeſimæ ſextæ ſivè ultimæ hujus quadrati, ſequentia promunt verba.

Magnentius Hrabanus Maurus hoc Opus fecit.

CAPUT

CAPUT VI.

De Comparatione Arbitrariâ mediante Clave: Item Fortuitâ mediante Inſtrumento.

Ecundus Principalis Modus pendet à Clave. *Ad cujus normam hic Literæ ſpargendæ: Quæ & ipſa Litera eſt,* (vid. ſ. c. 8. Lib. 2.) *ſuoquè ordine, quo ſtat in Alphabeto, docet, quoto loco altera Litera collocanda ſit: E.g. Stante. Alphabeto:*

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24.
a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u vv x y z

Si Secretum ſit Fuge ocyùs: *ponatur Litera F; quæ quoniam ſexta in ordine eſt Alphabeti, hinc ſequens Litera U, poſt eam ſexto loco ſiſtenda: Et cum U. 20. ſit in Alphabeto, hinc vigeſimo loco poſt Literam U collocanda Litera G. Undè ſi ad eum modum pergis, ex Secreto talis exſurgere poteſt Oratio.*

Fauſtiùs tibi, mihi certè nihil gratius eſt tuo reditu, quem ſpe cityùs acceleraſti. Ni enim iſtud factum fuiſſet, ingens rebus tuis damnum, &c.

Notandum hic, ſi numerus Literæ duplicetur, laxiorem dari hic facultatem conficiendi orationem.

Tertius Modus pendet à decantato illo inſtrumento bractææ perforatæ, ubi ratione foraminis vel lati vel anguſti, ſcribuntur una vel plures Secreti Literæ, atquè ejusdem beneficio, Lectori viciſſim deteguntur. Cujus Inſtrumenti confectionem, & per illud Scribendi Modum ex Cardano & Glauburgio, *in* Expoſitione ad Polygraph. Trithemij, Porta Lib. 2. c. 18. *luculenter aperuit: Ideoque nihil ultrà addimus.* Vide ſup. Lib. 2. c. 9. & inf. Lib. 6. c. 10. & 20. *Nam Inſtrumenta ibi deſcripta, hùc non ineptè quadrant.*

CAPUT

CAPUT VII.

De Comparatione Dictionum & Sermonis Fictitij.

Literum primarium Modum Superinductionis Ociosarum Literarum fieri Confectione Dictionum Fictitiarum *ex Oeconomiâ* Cap. 1. *patuit. Res ità se habet. Positâ Significante, alternativè subjicitur vacans Litera. Quæ ratio, cum minìs Simplex sit, velamento quasi Sermonis opus est, ità ut continuus Literarum acervus, in Dictiones Fictitias discriminetur: Quò fiet, ùt non tantùm Dictiones ex Literis, tùm Significantibus ac Ociosis, tum solis Ociosis constantes, multiplicari: sed & ità discriminatis Dictionibus, varietates, ratione Literæ, aut translationis Literarum, huic Generi induci posint. Ubi hanc cape generalem Regulam: Quot Modis ad Verum Sermonem, adoptatio, tot quoquè Modis, ad Fictum Sermonem, variatio fieri potest: maximè si ad quamquè Literam Secreti, Dictionem effingas: Verum enim Regula & mensura est Ficti: Ut præterea opus non sit, frustraneà Præceptionum curiositate te hic morari. Scias tamen in eo propriam rationem hujus Modi non consistere, sed peculiarem dari, cujus nunc nè quid & hic desiderari possit, explanationem paucis expediamus. Fit autem & hic Modus tripliciter. 1.* Simplici *quapiam ratione, vel* Ampliori,
p. 6. & 7. „ *vel magis* Artificiali. Simplicem *rationem tradit* Trithemius in Cla-
„ ve Generali *his verbis:* Tertius Generalis Modus hic est: Ut si tu vel-
„ les scribere, *Miserere Omnipotens Deus, &c.* tu sic facies: Numerabis
„ omnes tui Sensus Literas, & quot fuerint in tor partes divides eas-
„ dem: veluti si per duas dividere volueris, tu habebis prò unâ parte
„ totius suprapositæ sententiæ, quæ Literis 45 constat, Literas viginti
„ duas, & remanet una, quam in fine subjunges reliquis, & illas simi-
„ li modo inferiùs denotatas, scribes, & variè murare poteris: *Ama-*
„ *infiem Raëbrues Osmanni Uploftrennasi Duenursu.* Hic versus per duo
„ est divisus. Per tres autem sic facies: *Romefinasine Anralcvors Rea-*
„ *vona Mitneri Moparo Nutamenonurs.* Per quatuor verò ità; *Ano-*
„ *miavipolsoro Et Arreanenbars Utedsu Oëfumaun nomui &c.* Et sìc di-
„ vivendo progredimur, usquè ad octo partes & ulteriùs. Postmo-
„ dùm autem ad faciendum Literas quippiam significativas, cum a-
„ lijs vocalibus interpositis, ut suprà, progrediemur. *Hactenus* Tri-
themius. Amplior *Processus fit, si Dictionibus Consignificantibus, alias Ociosas apponimus: Exemplo sint Conjurationes omnes* Lib. 1. Stegan: Trithemij. Artificialis *ratio fit, quandò Secreti Literis, in Dictiones Fictitias redactis, ipsas Dictiones sic in duos vel etiam tres aut quatuor ordines dispartimur, ut initio Primi ordinis Dictio: Deindè huic mox Secundi*

Ordinis Dictio apponatur, & ità alternativè, si duo tantùm Ordines effecti, pergatur. Exemplo sint Leges seù Conjurationes Trithemij, *Modis illis, qui* Lib. ipsius Steganogr. secundo *habentur, præmissæ. Cujus Generis sunt quoquè sequentes Versus, ex* d. Lib. 2. in f. *desumpti:*

Mesari Cosmeniel Archea Sameor Critas, « p. 158.
Dricho Mosayr Usio Noës Veso Tureas « & 159.
Abrithios Naselian Pyrno Chyboin Ormon. «
Cervali Mirbevo Lian Saveao Sayr «
Rhymaor Cave Japion Inospiel Safevo Rhaony «
Naty Thyrpolian Jonayr Chuleor Nefris «
Mistriona Nayr Davosy Tyvamo Turmy «
Pleoro Nomeato Turias Bresnaë Nasephon. «
Adion Sayr Catros Thyrosiry Asebion Ermy «
Otiel Layr Romays Theory Najas Atrevo «
Aliar Measco Trisna Useori Jesachor «
Bios Pailon Ravemy Scor Astropenason. « hoc est: «

Omnes Modi hujus Artis, in omnibus variari possunt, in infinitum; per Transpositionem Literarum ac Verborum, ac etiàm sine Translatione ullâ, si cui operanti placuerit industrio & benè docto, ac in terminis Latinis copioso.

Atquè hæc fundamenta sunt, quibus deindè alia Artificia, hoc in genere superstrui possunt. Quæ artificia, nos Lib. 9. c. 5. *traditione Clavium, nostris Modis præmissarum, studiosè ubiquè consectati sumus. Quò te hic remittimus.*

CAPUT

CAPUT VIII.

Polygraphiæ Nomen, & primi ejus Authoris honorem expendens & defendens.

EXplicatâ tùm Directâ, tùm Inversâ Compâratione: *sequitur* Obliqua: Vide cap. ult. lib. 2. *quam* Trithemius *in* Polygraphiâ *expedivit. Antequàm verò rem ipsam ordianiur, duo præfanda duximus: Alterum quod* TRITHEMIUM *attinet: Alterum quod* NOMEN *concernit:*

De NOMINE, suprà cap. 2. lib. 1. & c. 10. l. 2. *monebamus, illudex Artis usu, accipi posse, prò eâ sotâ parte, quæ continet quoddam præparatum Alfabetum integrarum Dictionum, ejusquè tùm rationem conficiendi, tùm utendi monstrat: ut ità quælibet pars* Cryptographiæ *proprio nomine constaret, atquè circumscriptionibus longioribus non esset opus, si de hiscè apud discipulum & alios loquendum & disserendum esset. Strictioris hujus significatus occasionem præbuit* Trithemius, *qui suam* Polygraphiam, *penè solâ hujus partis tractatione absolvit. Licèt sciamus, ipsum hac voce, in latiori significatione usum, ut non solùm istam quam diximus partem, sed etiam reliquam, quæ de Transpositione & immutatione Figurarum agit, complectatur. Hinc in* Polygraphicis, integro lib. 5. & 6. *distinctè de ijs agit. Si itaquè majoris distinctionis gratiâ, arridebit strictior illa significatio, ut nobiscum eâ utaris, jàm de* NOMINE *omnia diximus.*

Veniamus ad AUTHOREM. *Hunc* Cardanus lib. 12. c. 61. de Var. rer. *acerbissimè & præter quàm virum literatum decet, perstringit, atquè inter alia, Polygraphicum hoc institutum ridet, ac* Authorem *eo nomine, quo suum ipsius inventum, allegoricâ nube obvelatum, in lucem prodire voluit, prò impudenti, si quis unquàm mortalium, Scophantâ venditat. Quas calumnias, temerariè effutitas, modestiùs non absterserimus, quàm si ipsum* Trithemium, *Consilij sui Interpretem agentem, audiamus. Is in* Præfatione Opèris Polygr. ad Maximilianum laudatissimum Imperatorem, *ità inquit:* Sunt autem in subjecto Polygraphiæ Synthemate in locis certis, nonnulla ænigmatibus involuta mysteria, nè sensus Artis penitioris, qui latet, omnium fieret intelligentiæ manifestus. *Audis consilium, & hoc seriò ipsum voluisse, tot obtestationes, tàm hic quàm in* Steganographicis *passim occurrentes, argumento sunt. Causas hujus rei, sat graves habuit, quas non obscurè ex ijs, quæ* Polygraphiæ *præmisit, & inprimis in* Epilogo lib. 6. Polygr. *attigit, pervidere curiosis facilè potest. Ecquid verò exindè, mortalium omnium impudentissimum dicemus? Absit. Eâdem enim operâ damnemus Antiquitatem, Arcanorum prudentissimum dispensatorem. Sed nec alia pro alijs, aut majora, quàm par fuit, istâ suâ obvelatione, bonum nostrum* Trithemium *polliceri, facilè is deprehendit, qui non tàm* QUID *Ille de utilitate scripserit, sed* QUOMODO *attenderit. Hinc tàm sæpè inculcat monitum, nè aliter quis intelligat illum pollicitum, quàm sit pollicitus, ut loquitur in* Præf. tit. Quæ sunt hujus operis nostri: *Cæterùm sinè causâ sigillat inventum* Cardanus, *cùm in* Cryptographicis *non minor aut commodior ejus usus esse possit, quàm Scytala Laconicæ, aut Bracteæ perstratæ, à* Cardano *tantoperè laudatæ: ut taceamus istud Dictionum Alphabetum longissimè sivè Bracteam, sivè Scytalam post se relinquere. In* Porta lib. 2. c. 19. *id non contemnenda subtilitatis dicit, & abditissimum appellat. Quod verò prolixitatem nimiam culpat, est aliquid. Veritnè propterea* Trithemius *impudentissimus? Audi Ipsum loquentem.* Mihi satis fuit Artis inveniſſe Principia, Modumquè tradidiſſe ſcribendi ſymbolicè, rudem & ex propoſito informem. Nam ut cultiora noſtra formarentur inventa nec tempus erat, nec rario. *Ità Trithem. ſ. Præf. tit. Quæ ſunt hujus &c. Et in Pinace lib. 1.* Ex his (*inventis*) quilibet idoneus, ad altiora poteſt, modò velit, proficere. Mihi autem hac vice non placuit, altiora in lucem proferre, &c. *Ex quo* Cardano *planissimè, ratio institutiliquere poterat, cur* Author *ad extremam limam, Opus suum, noluit producere. Equidem cùm novi istius inventi novus Author exisseret, non jejunè illud proponendum duxerat: Utilitâ, ut si non à Formæ culturâ, quæ demùm Inventis accedere solet, certè tamen à Materiæ decenti ubertate & varietate Opus commendaretur.*

Hinc Primo Libro *in ejus rei gratiam, prolixum Alphabetum texit; quod sufficere quidem poterat: Sed cum perpetuò unus esset tenor Styli, illum aliter formari posse,* Libro Secundo, *constructo altero Alphabeto docuit. Atqui cùm ostendisset, non solùm in linguâ Latinâ, sed etiam aliâ scri posse, Modum ulteriùs proponit,* Libro Tertio, *fictitiarum Dictionum: Quem excipit* Quartus Liber, *ubi novam rationem fictitiarum Dictionum ità instituit, ut non modò singulæ dictiones per se, sed etiam Literæ Secundæ indicio, suo officio fungantur.*

Nullam itaquè Cardanus *causam in* Trithemium *insurgendi, habuit, nisi* Invidia *sit, quâ præ alijs Itali, Germanos ob præclarissima inventa, debitâ laude defraudandi perpetuò flagrant. Sed ad rem.*

CAPUT IX.

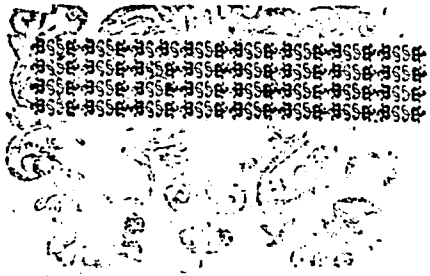
De Comparatione Dictionum artificialiter constructarum.

Porrò nùnc de ipsâ hac confectione Dictionum videamus. Quæ hic aliâ & diversâ ac in Superioribus. Non enim in conquirendis Dictionibus, hic tantâ industriâ opus est, uti in superioribus requirebatur Modis, sed tantùm utimur, ceù promo-condo Dictionum, Alphabeto quodam, ab artis hujus pullis, ingeniosè & artificiosè congesto. Quo ipso differentia hujus & præcedentis Modi maximè clarescit. Fit enim ut ibi exurgat oratio libera: Hic verò semper ad Alphabeti digesti formulas sit adstricta: Vid. etiam c. 10. in f. d. lib. 2. Ostensum autem suprà c. 8. quâ ratione de hoc Modo, quatuor libros fecerit noster Abbas. Sed in formam Epistolæ hæc Alphabeta, Porta lib. 2. c. 19. convertit, nec opus esse tàm multorum Alphabetorum congestu ostendit: Ipse sexagenario Epistolam claudit. Schwventerus lib. 5. habet Modum, quò per unicum Alphabetum scribere possimus: Deindè pertrita (ubi semper sententiæ emergunt) per quatuor aut septem Alphabeta, huiusmodi Scriptionem deducit. Portæ ratio suspicioni minùs est obnoxia. Quòd si Secretum plurium quàm sexaginta, vel. uti hic, quinquaginta septem est Literarum, aliam de novo Epistolam exordiendam suadet. Observabit etiàm Lector, tametsi formulæ Alphabetorum sint, & jam dem fiant juris publici, per transpositionem Literarum, aut alio tegumento nihilominùs occultari Secretum posse. Operæ verò pretium duximus Portâ, in gratiam illorum, qui forsan eundem ad manus non habent, i. lam tabulam Alphabetariam apportare, & ità exhibere integram, vel ab ipso congesta est, præterquàm quod nos loco Signorum, quæ ille ad principium vel calcem Epistolici hujus Alphabeti apposuit, notas & dictiones Epistolæ convenientes substituendas, varias verò distinctiones omittendas, putavimus.

Sequitur nunc Tabula, *spacio aliquot pagellarum descripta.*

	1.	2.	3.	4.	5.	
a.	*S.*	a. *Amico*	a. *Vidi*	a. *literam*	a. *dulcis*	«
b.	*S. D.*	b. *Patri*	b. *Aspexi*	b. *epistolas*	b. *honorate*	«
c.	*P. S. D.*	c. *Parenti*	c. *Percepi*	c. *syngraphas*	c. *amate*	«
d.	*D. S.*	d. *Agnato*	d. *Habui*	d. *paginam*	d. *suavis*	«
e.	*p. s. d.*	e. *Avavo*	e. *Nactus sũ*	e. *paginas*	e. *lepide*	«
f.	*D. S. P.*	f. *Domino*	f. *Cognovi*	f. *literulas*	f. *humane*	«
g.	*D. P. S.*	g. *Fratri*	g. *Concepi*	g. *schædulam*	g. *probe*	«
h.	*P. D. S.*	h. *Socero*	h. *Perspexi*	h. *schædulas*	h. *spectate*	«
i.	*S. D. P.*	i. *Nepoti ex Soro-*	i. *Intellexi*	i. *epistolium*	i. *dilecte*	«
l.	*s. d. p.*	l. *Privigno* (re	l. *Sumpsi*	l. *tabellam*	l. *magnanime*	«
m.	*p. d. s.*	m. *Socio*	m. *Assumpsi*	m. *scriptum*	m. *jucunde*	«
n.	*d. p. s.*	n. *Commensali*	n. *Percurri*	n. *scripturã*	n. *magnifice*	«
o.	*d. s. p.*	o. *Nepoti*	o. *Suscepi*	o. *chyrographiũ*	o. *ornate*	«
p.	*S. P. D.*	p. *Compatri*	p. *Resumpsi*	p. *chartas*	p. *honeste*	«
q.	*s. p. d.*	q. *Avo*	q. *Prospexi*	q. *chartulam*	q. *exculte*	«
r.	*d. s. ...*	r. *Avunculo*	r. *Recepi*	r. *chartam*	r. *docte*	«
s.	*f. s. d.*	s. *Pronepoti*	s. *Accepi*	s. *epistolam*	s. *prudens*	«
t.	*s.*	t. *Tutori*	t. *Perlegi*	t. *literas*	t. *provide*	«
u.	*Ave.*	u. *Proavo*	u. *Legi*	u. *tabellulas*	u. *sincere*	«
x.	*Salve.*	x. *Atavo*	x. *Respexi*	x. *chartulas*	x. *mansuete*	«
y.	*S. p. d.*	y. *Curatori*	y. *Conspexi*	y. *tabellas*	y. *ingeniose*	«
z.	*S. d.*	z. *Cognato*	z. *Novi*	z. *syngraphã*	z. *optime*	«

6.	7.	8.	9.
» a. *et*	a. *illustrissime*	a. *Fabrici*	a. *Porta*
» b. *atquè etiam*	b. *familiarissime*	b. *Vincenti*	b. *Penna*
» c. *perindè ac*	c. *charissime*	c. *Baptista*	c. *Caracciole*
» d. *&*	d. *amplissime*	d. *Federice*	d. *Severe*
» e. *ideinquè*	e. *fœlicissime*	è. *Jacobe*	e. *Leone*
» f. *ac etiam*	f. *splendidissime*	f. *Petre*	f. *Caraffa*
» g. *ac*	g. *excellentissime*	g. *Alfonse*	g. *Valla*
» h. *atquè*	h. *celeberrime*	h. *Francisce*	h. *Belle*
» i. *aquè ac*	i. *clarissime*	i. *Gustave*	i. *Severine*
» l. *atquè*	l. *munificentissime*	l. *Cæsar*	l. *Urse*
» m. *què*	m. *acutissime*	m. *Hieronyme*	m. *Benigne*
» n. *q;*	n. *gravissime*	n. *Pompeje*	n. *Capua*
» o. *&*	o. *integerrime*	o. *Domine*	o. *Poeta*
» p. *q̃*	p. *benignissime*	p. *Scipio*	p. *Marate*
» q. *q-*	q. *clementissime*	q. *Nicolae*	q. *Miline*
» r. *ꝙ.*	r. *modestissime*	r. *Carole*	r. *Venusine*
» s. *que*	s. *eruditissime*	s. *Nute*	s. *Vicine*
» t *atq̃*	t *solertissime*	t. *Alberte*	t. *Venete*
» u. *& simùl*	u. *morigeratissime*	u. *Anthoni*	u. *Selene*
» x. *simùl ac*	x. *præstantissime*	x. *Alexander*	x. *Senensis*
» y. *ac simùl*	y. *gratissime.*	y. *Johannes*	y. *Tarvisie*
» z. *simùl &*	z. *amicissime.*	z. *Ptolomæe*	z. *Mazzella*

a. *pri*

b. c

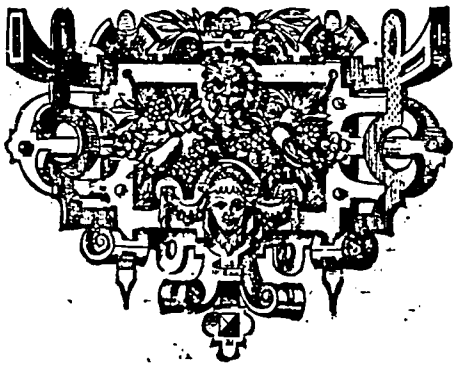
N 3

10.	11.	12.	13.
a. *pridie calendas*	a. *Januarij*	a. *Sempronium*	a. *tabellionem.* «
b. *calendis*	b. *Februarij*	b. *Tiberium*	b. *libertinum.* «
c. *octavo idus*	c. *Martij*	c. *Tullium*	c. *servum.* «
d. *sexto idus*	d. *Aprilis*	d. *Lucium*	d. *secretum.* «
e. *quinto idus*	e. *Maij*	e. *Liciſcam*	e. *tabellarium.* «
f. *quarto idus*	f. *Junij*	f. *Palemonem*	f. *clientem.* «
g. *tertio idus*	g. *Julij*	g. *Simeonem*	g. *bospitem.* «
h. *pridie nonas*	h. *Augusti*	h. *Ludovicum*	h. *libertum.* «
i. *quarto calendas*	i. *Febr.* per	i. *Trebatium*	i. *manumissum.* «
l. *sexto calendas*	l. *Octobris*	l. *Petreum*	l. *amicum.* «
m. *septimo calendas*	m. *Novembris*	m. *Tyronem*	m. *vernam.* «
n. *nono calendas*	n. *Decembris*	n. *Tyburtium*	n. *contuberna-* «
o. *octavo calendas*	o. *Quintilis*	o. *Tbeseum*	o. *asiduũ. (lem.* «
p. *decimo calendas*	p. *Sextilis*	p. *Artemidorũ*	p. *delatorem.* «
q. *undecimo calendas*	q. *Septembris*	q. *Haly*	q. *nuncium.* «
r. *duodecimo calendas*	r. *Jul:*	r. *Petronium*	r. *fidelem.* «
s. *decimo quinto calendas*	s. *Jan.*	s. *Quirinum*	s. *domesticum.* «
t. *Idibus*	t. *Aug.*	t. *Sextum*	t. *mancipium.* «
u. *tertio nonas*	u. *Mart:*	u. *Josephum*	u. *missum.* «
x. *quarto nonas*	x. *Apr.*	x. *Valerium*	x. *intimum.* «
y. *decimo tertio calendas*	y. *Ma:*	y. *Franconium*	y. *consicium.* «
z. *quinto calendas*	z. *Jun:*	z. *Pontanum*	z. *benevolum.* «

a. *Subi*

	14.	15.	16.	17.
" a.	*Subitò*	a. *vidi*	a. *rogatum*	a. *certè*
" b.	*Citò*	b. *inſpexi*	b. *voluntatem*	b. *indubitantèr*
" c.	*Extemplò*	c. *intellexi*	c. *conceptum*	c. *nempè*
" d.	*Statim*	d. *agnovi*	d. *deſiderium*	d. *nimirùm*
" e.	*Illicò*	e. *conſpexi*	e. *mentem*	e. *medius fidiùs*
" f.	*Continuò*	f. *perſpexi*	f. *intentionem*	f. *adepòl*
" g.	*Confeſtim*	g. *accepi*	g. *dictum*	g. *ſanè*
" h.	*Mox*	h. *hauſi*	h. *præceptionem*	h. *porrò*
" i.	*E veſtigio*	i. *excepi*	i. *petitum*	i. *planè*
" l.	*Oc ſſimè*	l. *providi*	l. *poſtulatum*	l. *profectò*
" m.	*Maturè*	m. *animadverti*	m. *cogitationem*	m. *enimverò*
" n.	*Præproperè*	n. *novi*	n. *affectionem*	n. *quidèm*
" o.	*Raptim*	o. *percepi*	o. *propoſitum*	o. *dubio procùl*
" p.	*Citiùs*	p. *penetravi*	p. *intentum*	p. *quippè*
" q.	*Citiſſimè*	q. *perpendi*	q. *optatum*	q. *verùm*
" r.	*Velociter*	r. *concepi*	r. *animum*	r. *indubitatè*
" ſ.	*Feſtinè*	ſ. *inveni*	ſ. *deliberationem*	ſ. *pòl*
" t.	*Repentè*	r. *cognovi*	r. *juſſum*	t. *meherclè*
" u.	*Celeriter*	u. *conſideravi*	u. *conſilium*	u. *equidèm*
" x.	*Præſtò*	x. *didici*	x. *petitionem*	x. *caterùm*
" y.	*Inopinatò*	y. *expendi*	y. *præceptum*	y. *perpol*
" z.	*Eximproviſo*	z. *habui*	z. *mandatum*	z. *clarè*

2. cupi

	18.	19.	20.	21.	
a.	*cupidus*	a. *prudentèr*	a. *obedivi.*	a. *Dedi*	"
b.	*avidus*	b. *vigilantèr*	b. *obtemperavi.*	b. *Adhibui*	"
c.	*optans*	c. *ſedulò*	c. *executioni mãdavi.*	c. *Subſtitui*	"
d.	*appetens*	d. *providè*	d. *ancillatus ſum.*	d. *Largitus ſum*	"
e.	*exoptans*	e. *perfectè*	e. *morigeratus ſum.*	e. *Permiſi*	"
f.	*gliſcens*	f. *deliberatè*	f. *rem peregi.*	f. *Præbui*	"
g.	*concupiſcens*	g. *ſingulariter*	g. *rem geſſi.*	g. *Obtuli*	"
h.	*geſtiens*	h. *alacritèr*	h. *egi rem.*	h. *Prætuli*	"
i.	*gratulabundus*	i. *hilaritèr*	i. *obſecutus ſum.*	i. *Attuli*	"
l.	*anhelans*	l. *audactèr*	l. *ad effectum perduxi.*	l. *Abſolvi*	"
m.	*ardens*	m. *integrè*	m. *parui.*	m. *Solvi*	"
n.	*exardens*	n. *amicè*	n. *executus ſum.*	n. *Retribui*	"
o.	*inflammatus*	o. *amantèr*	o. *perfecirem.*	o. *Conſignavi*	"
p.	*incenſus*	p. *facilè*	p. *obediens fui.*	p. *Obſignavi*	"
q.	*exardeſcens*	q. *gratiosè*	q. *providi mandato.*	q. *Expoſui*	"
r.	*præcupiens*	r. *attentè*	r. *ſervivi.*	r. *Contribui*	"
ſ.	*attendens*	ſ. *fidelitèr*	ſ. *inſervivi.*	ſ. *Elargitus ſum*	"
t.	*gaudens*	r. *excellentèr*	t. *obſequens fui.*	t. *Donavi*	"
u.	*latus*	u. *optimè*	u. *obſequẽtiſſimus fui.*	u. *Porrexi*	"
x.	*cupidus*	x. *gaudentèr*	x. *morem geſſi.*	x. *Conceſſi*	"
y.	*deſiderans*	y. *principalitèr*	y. *parens fui.*	y. *Miſi*	"
z.	*lætabundus*	z. *præcipuè*	z. *obſequium præſtiti.*	z. *Tribui*	"

22.	23.	24.	25.
» a. eâ ratione	a. te jubente	a. Philippo	a. fideli
» b. eâ causâ	b. tuâ causâ	b. Vincentio	b. amico
» c. eam ob rem	c. tuo nomine	c. Antonio	c. sodali
» d. proindè	d. tuâ gratiâ	d. Johanni	d. familiari
» e. sic	e. jussu tuo	e. Fabio	e. consorti
» f. quapropter	f. mandato tuo	f. Flaminio	f. collegæ
» g. ideò	g. nutu tuo	g. Petro	g. socio
» h. itaquè	h. tuo obsequio	h. Francisco	h. contubernali
» i. igitur	i. tuis verbis	i. Jacobo	i. amabili
» l. quamobrem	l. tuo jussu	l. Marcello	l. benevolo
» m. eapropter	m. gratiâ tuâ	m. Mario	m. protectori
» n. eâ de causâ	n. tuo consilio	n. Octavio	n. custodi
» o. ob eam rem	o. tuo mandato	o. Decio	o. conservatori
» p. iccircò	p. tuâ voluntate	p. Ferdinando	p. domestico
» q. propterea	q. tuo libitu	q. Alphonso	q. participi
» r. eam ob causam	r. te monente	r. Mutio	r. commensali
» s. quas ob res	s. te volente	s. Simeoni	s. conjuncto
» t. quâ-re	t. tuo commodo	t. Lelio	t. consocio
» u. quocircà	u. te mandante	u. Valerio	u. creditori
» x. ex hoc	x. tuis literis	x. Aurelio	x. tutori
» y. hanc ob rem	y. tui amore	y. Metello	y. amicissimo
» z. indè	z. te præcipiente	z. Seleuco	z. intimo

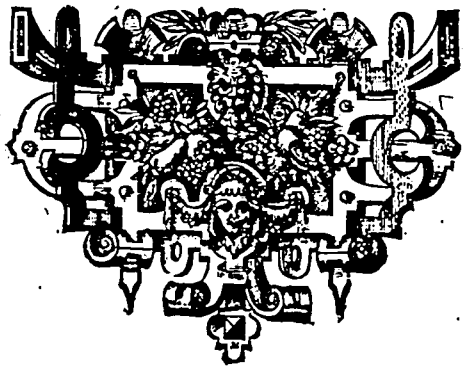
a. cen-

26.	27.	28.	29.
a. centum	a. decem	a. denariolos	a. supellectili. «
b. duobus centum	b. duo de viginti	b. coronatos	b. domo. «
c. septies mille	c. quadraginta	c. argēteos denarios	c. venditione. «
d. quater centum	d. quatuor	d. uncias	d. familiâ. «
e. tercentum	e. quinque	e. argenteos nūmos	e. censu. «
f. bis centum	f. novem	f. aureos nummos	f. patrimonio. «
g. octies mille	g. septem	g. obolos	g. proventu. «
h. bis mille	h. sex	h. trientes	h. reditu. «
i. ter mille &	i. duo	i. nummos	i. hereditate. «
l. quater mille	l. unum	l. sextercia	l. pensione. «
m. quinquies mille	m. undecim	m. talenta	m. fraternis opi- «
n. quinquies centū	n. duodecim	n. nummulos	n. redditibus. (bo. «
o. duo millia	o. quatuordecim	o. asses	o. re privatâ. «
p. sex millia	p. quindecim	p. sextercios	p. re paternâ. «
q. septem millia	q. duo de triginta	q. denarios	q. re tuâ. (tu. «
r. sexies centum	r. undeviginti	r. aureos denarios	r. publico provē- «
s. mille	s. viginti	s. aureos	s. dotali pecuniâ. «
t. novies mille	t. octo	t. carolenos	t. emptione. «
u. decies mille	u. triginta	u. minas	u. legatâ pecu- «
x. undecies mille	x. quinquaginta	x. libras	x. ærario. (niâ. «
y. duodecies mille	y. septuaginta	y. florenos	y. bonis tuis. «
z. tredecies mille	z. octuaginta	z. nūmos argenteos	z. trapezitâ. «

2. aliud

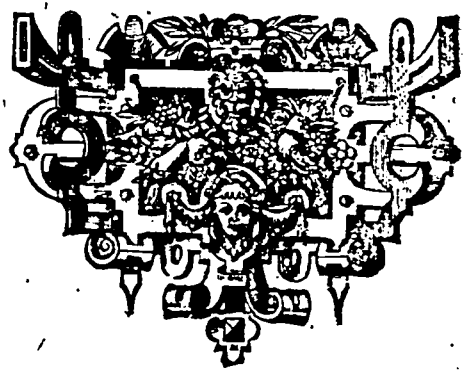
30.	31.	32.	33.
a. *aliud*	a. *remanens eſt*	a. *jubeto*	a. *obſequar*
b. *novum negotiũ*	b. *remanet*	b. *dicito*	b. *parebo*
c. *quicquam novũ*	c. *reliquum eſt*	c. *impera*	c. *inſerviam*
d. *aliqua res*	d. *relinquitur*	d. *præcipito*	d. *obtemperabo*
e. *aliquid*	e. *reſtat*	e. *quærito*	e. *morem gerãm*
f. *quapiam*	f. *reſidet*	f. *imperato*	f. *amicum præſtabo*
g. *quicquam*	g. *reſiduum eſt*	g. *jube*	g. *obſequiũ præſta-*
h. *aliud negotium*	h. *reſidens eſt*	h. *dic*	h. *rem faciam* (bo
i. *alia res*	i. *ſupereſt*	i. *quære*	i. *rem exequar*
l. *nonnihil*	l. *eſt prætereà*	l. *pete*	l. *perficiam*
m. *nova res*	m. *vacat*	m. *petito*	m. *ſatisfaciam*
n. *quæ res*	n. *eſt inſuper*	n. *oſtendito*	n. *juſſum excquar*
o. *aliquid novi*	o. *adjungitur*	o. *flagitato*	o. *uſui ero* (bo
p. *quid*	p. *ſuperat*	p. *expoſce*	p. *ſatisfacere cona-*
q. *quicquid*	q. *adhùc extat*	q. *expoſcito*	q. *obedire conabor*
r. *aliquid novum*	r. *neceſſarium eſt*	r. *poſtulato*	r. *inſervire conabor*
ſ. *quidpiam novi*	ſ. *deſit prætereà*	ſ. *certiorem fac*	ſ. *obtẽperare cona-*
t. *agendum aliud*	t. *deeſt etiam*	t. *fac ut intelligã*	t. *obſequi cona-* (bo
u. *quidpiam*	u. *ſuper extat*	u. *rogato*	u. *parere cona-* (bo
x. *negotiũ aliquod*	x. *etiamnũ deeſt*	x. *ſcribe*	x. *providebo* (bo
y. *aliquod negociũ*	y. *excedit*	y *roga*	y. *amicum geram*
z. *aliud officium*	z. *ſuperadditur*	z. *commonefacito*	z. *providere cõabo*

34.	35.	36.	37.
a. *laqueatus*	a. *unicâ*	a. *et*	a. *oportunâ*
b. *inductus*	b. *ſingulari*	b. &	b. *amabili*
c. *coactus*	c. *rarâ*	c. *ꝛ*	c. *ſolidâ*
d. *devinctus*	d. *inſigni*	d. *&*	d. *benignâ*
e. *commotus*	e. *magnificâ*	e. *nec minùs*	e. *nobili*
f. *ductus*	f. *præſtanti*	f. *æquè ac*	f. *perſpicuâ*
g. *adductus*	g. *præcellenti*	g. *perindè ac*	g. *dilucidâ*
h. *conſtrictus*	h. *probâ*	h. *atquè*	h. *æquâ*
i. *permotus*	i. *excellenti*	i. *atque*	i. *rectâ*
l. *illaqueatus*	l. *ſyncerâ*	l. *atq.*	l. *dulci*
m. *irretitus*	m. *rectâ*	m. *nec non*	m. *clarâ*
n. *vinctus*	n. *integrâ*	n. *eademquè*	n. *generosâ*
o. *aſtrictus*	o. *præſigni*	o. *perinde atquè*	o. *inſigni*
p. *devinctus*	p. *mirificâ*	p. *que*	p. *conſpicuâ*
q. *conſtrictus*	q. *purâ*	q. *ac*	q. *manifeſtâ*
r. *captus*	r. *facili*	r. *atque*	r. *eleganti*
ſ. *motus*	ſ. *piâ*	ſ. *veluti*	ſ. *præſtanti*
t. *commotus*	t. *modeſtâ*	t. *ſimul &*	t. *indubiâ*
u. *ſubmiſſus*	u. *ſuavi*	u. *ſimulac*	u. *jucundâ*
x. *nodatus*	x. *dulci*	x. *& ſimul*	x. *benevolâ*
y. *deſtrictus*	y. *fidâ*	y. *ac etiam*	y. *dulciſſimâ*
z. *coarctatus*	z. *ornatâ*	z. *ſicut*	z. *familiari*

a. *huma-*

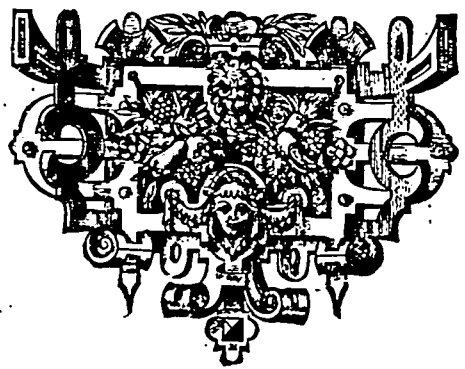
38.	39.	40.
» a. *humanitate*	a. *tuâ*	a. *jube*
» b. *probitate*	b. *animi tui*	b. *facito*
» c. *bonitate*	c. *morum tuorum*	c. *jubeto*
» d. *virtute*	d. *majorum tuorum*	d. *placeat*
» e. *ſinceritate*	e. *parentum tuorum*	e. *jubeat*
» f. *urbanitate*	f. *germanorum tuorum*	f. *animo ſit*
» g. *benevolentiâ*	g. *generis tui*	g. *voluntas ſit*
» h. *comitate*	h. *familiæ tuæ*	h. *cordi ſit*
» i. *gratiâ*	i. *propinquorum tuorum*	i. *commodum ſit*
» l. *caritate*	l. *indolis tuæ*	l. *animo ſedeat*
» m. *pietate*	m. *patruum tuorum*	m. *efficito*
» n. *integritate*	n. *amicorum tuorum*	n. *perficito*
» o. *liberalitate*	o. *cognatorum tuorum*	o. *patiatur animus*
» p. *ſocietate*	p. *filiorum tuorum*	p. *conficito*
» q. *largitate*	q. *filij tui*	q. *videatur*
» r. *magnanimitate*	r. *matris tuæ*	r. *ferat animus*
» ſ. *æquitate*	ſ. *affinium tuorum*	ſ. *ſinito*
» t. *lenitate*	t. *patris tui*	t. *fac*
» u *beneficentiâ*	u. *pronepotum tuorum*	u. *ferat mens*
» x. *aquabilitate*	x. *ſororis tuæ*	x. *tibi placeat*
» y. *modeſtiâ*	y. *natorum tuorum*	y. *ferat cor*
» z. *facilitate*	z. *heredum tuorum*	z. *ferat deſyderium*

a. cor-

41.	42.	43.	44.
conſcius	a. *pertinentibus*	a. *conjunctim*	a. *gaudeam* «
clarior	b. *filijs*	b. *unà*	b. *gaudio afficiar* «
apertior	c. *negocijs*	c. *tecum*	c. *lætor* «
dilucidior	d. *conſilijs*	d. *& ipſe*	d. *exulter* «
admonitus	e. *arcanis*	e. *junctim*	e. *congratuler* «
commonefactus	f. *ſecretis*	f. *amicè*	f. *jucunder* «
exploratus	g. *domeſticis*	g. *nobiſcum*	g. *lætitiâ afficiar* «
ſcientior	h. *neceſſarijs*	h. *ego etiam*	h. *voluptate fruar* «
clarus	i. *agnatis*	i. *ipſe etiam*	i. *voluptate afficiar* «
perſpicuus	l. *fratribus*	l. *meritò*	l. *gratuler* «
præclarus	m. *amicis*	m. *ſimul*	m. *voluptate perfruar* «
non obſcurus	n. *familiaribus*	n. *familiariter*	n. *ſolatio fruar* «
certus	o. *parentibus*	o. *optimo jure*	o. *ſolatio perfruar* «
non novus	p. *genitoribus*	p. *jure*	p. *lætificer* «
certior factus	q. *natis*	q. *invicèm*	q. *congaudeam* «
edoctus	r. *germanis*	r. *ſimul quoquè*	r. *ſolatio afficiar* «
imbutus	ſ. *ſororibus*	ſ. *ſimul unà*	ſ. *lætitiâ fruar* «
certior	t. *proximis*	t. *ego quoquè*	t. *lætitiâ perfruar* «
ſcientiſſimus	u. *rebus*	u. *ipſe quoquè*	u. *jubilem* «
clariſſimus	x. *liberis*	x. *affatim*	x. *gaudio fruar* «
certiſſimus	y. *cogitationib⁹*	y. *legitimè*	y. *jucunditate afficiar* «
notior	z. *conſocijs*	z. *multùm*	z. *gaudio perfruar* «

decuis ut vel

O

a. dole-

45.	46.	47.	48.
» a. *doleam.*	a. *Vive fœlix.*	a. *Descrip:*	a. *Venetijs.*
» b. *dolore afficiar.*	b. *Valeas.*	b. *Conscriptũ*	b. *Catanæ.*
» c. *mœream.*	c. *Benè valeas.*	c. *Confectum*	c. *Jetzelſſiſſ.*
» d. *triſticiâ afficiar.*	d. *Soſpes ſis.*	d. *Deſcriptũ*	d. *Romæ.*
» e. *triſter.*	e. *Vale.*	e. *Conſcript:*	e. *Corcyræ.*
» f. *ſim in dolore.*	f. *Cura valetudinem.*	f. *Dat:*	f. *Patavij.*
» g. *ſim in triſticiâ.*	g. *Diù vale.*	g. *perſcriptũ*	g. *Meſſanæ.*
» h. *contriſter.*	h. *Valetudinem cura.*	h. *Obſignatũ*	h. *Panhormi.*
» i. *ſim in mœrore.*	i. *Fœlix vive.*	i. *Perſcriptæ*	i. *Mediolani.*
» l. *mœrorem ſentiam.*	l. *Valetudini conſule.*	l. *Script:*	l. *Placentiæ.*
» m. *mœrorem patiar.*	m. *Dij te ſoſpitent.*	m. *Exaratum*	m. *Papiæ.*
» n. *triſtitiam ſentiam.*	n. *Inſervi valetudini.*	n. *Exar:*	n. *Vercellis.*
» o. *affligar.*	o. *Valetudini inſervi.*	o. *Perſcrip:*	o. *Alexandriæ.*
» p. *conturber.*	p. *Valeto.*	p. *Datæ*	p. *Syracuſis.*
» q. *afflictèr.*	q. *Indulge valetudini.*	q. *Obſignatæ*	q. *Leontij.*
» r. *condoleam.*	r. *Diù valeas.*	r. *Scriptæ*	r. *Cajetæ.*
» ſ. *dolorem ſentiam.*	ſ. *Incolumis ſis.*	ſ. *Exaratæ*	ſ. *Senis.*
» t. *perturber.*	t. *Benè vale.*	t. *Datum*	t. *Neapoli.*
» u. *angar.*	u. *Diù valeto.*	u. *Deſcriptæ*	u. *Salerni.*
» x. *doloribus afficiar.*	x. *Benè valeto.*	x. *Obſign.*	x. *Mantuæ.*
» y. *mœrore afficiar.*	y. *Incolumis vive.*	y. *Cónfectæ*	y. *Capuæ.*
» z. *fleam.*	z. *Multum valeas.*	z. *Inſcriptæ*	z. *Aquileiæ.*

49.	50.	51.	52.
1.	a. *Januarij*	a. *1559.*	a. *Tuus* «
2.	b. *Februarij*	b. *1540.*	b. *T.* «
3.	c. *Martij.*	c. *1541.*	c. *Tuus fidelis* «
4.	d. *Aprilis*	d. *1622.*	d. *Semper* «
5.	e. *Jun:*	e. *1543.*	e. *Dùm vixero* «
6.	f. *Maij.*	f. *1544.*	f. *Tuus quem noſti* «
7.	g. *Julij*	g. *1560.*	g. *Tuus ad mortem* «
8.	h. *Auguſti*	h. *1546.*	h. *Fidelis* «
9.	i. *Septembris*	i. *1547.*	i. *Officioſus* «
10.	l. *Octobris*	l. *1568.*	l. *Tuus ad extremum halitum* «
11.	m. *Novembris*	m. *1549.*	m. *Tuus dùm vixero* «
12.	n. *Decembris.*	n. *1550.*	n. *Veſter* «
13.	o. *Sextilis*	o. *1551.*	o. *Tuus officioſus* «
14.	p. *Quintilis*	p. *1552.*	p. *Tuus ad quævis officia paratus* «
15.	q. *Januar:*	q. *1553.*	q. *Paratiſſimus* «
16.	r. *Februar:*	r. *1554.*	r. *Veſter dùm vixero* «
17.	ſ. *Mart:*	ſ. *1555.*	ſ. *Veſter fidelis* «
18.	t. *April:*	t. *1556.*	t. *Veſter ſemper* «
19.	u. *Maij.*	u. *1557.*	u. *Tuus ſemper* «
20.	x. *Junij.*	x. *1558.*	x. *Veſter officioſus* «
21.	y. *Jul:*	y. *1539.*	y. *Veſter ad mortem* «
22.	z. *Aug.*	z. *1545.*	z. *Tuus qui ſemper* «

53.	54.	55.	56.
» a. *socius*	a. *Fabricius*	a. *Caraffa*	a. *Panhormitanus*
» b. *affecla*	b. *Pantheus*	b. *Severinus*	b. *Venetus*
» c. *amicus*	c. *Joachimus*	c. *Galeotus*	c. *Neapolitanus*
» d. *fidelis*	d. *Paulus*	d. *Porta*	d. *Romanus*
» e. *conscius*	e. *Baptista*	e. *Hercules*	e. *Patavinus*
» f. *dilectus*	f. *Scipio*	f. *Daniel*	f. *Veronensis*
» g. *familiaris*	g. *Bernhardus*	g. *Sforza*	g. *Cremonensis*
» h. *famulus*	h. *Cæsar*	h. *Fracastorius*	h. *Mantuanus*
» i. *verna*	i. *Philippus*	i. *Selenus*	i. *Germanus*
» l. *amatus*	l. *Ambrosius*	l. *Balena*	l. *Genuensis*
» m. *adamatus*	m. *Nicolaus*	m. *Anisius*	m. *Suessanus*
» n. *comes*	n. *Pompejus*	n. *Trivignus*	n. *Surrentinus*
» o. *intimus*	o. *Albertus*	o. *Galeopsis*	o. *Perusinus*
» p. *minister*	p. *Petrus*	p. *Delphinus*	p. *Senensis*
» q. *consors*	q. *Hieronymus*	q. *Sinesius*	q. *Bergoma*
» r. *collega*	r. *Dominicus*	r. *Valla*	r. *Mediolanensis*
» s. *contubernalis*	s. *Andreas*	s. *Berosius*	s. *Vicentinus*
» t. *consanguineus*	t. *Antonius*	t. *Perusius*	t. *Placentinus*
» u. *servus*	u. *Claudius*	u. *Dilectus*	u. *Cordubensis*
» x. *frater*	x. *Augustus*	x. *Pyronta*	x. *Hispanus*
» y. *nepos*	y. *Dionysius*	y. *Valerius*	y. *Calaber*
» z. *procurator*	z. *Franciscus*	z. *Burghetta*	z. *Appulus*

a. ma

57.

manu meâ	
manu suâ	
m.s.	
m.p.	
manu subscripsi meâ	
manu propriâ.	
+	
*	
manu meâ subscripsi	
o.	
o.o.	
o.o.o.	
o. subscripsi manu meâ	
o. o. o.	
+ + +	
o o o	
o o o o	
o o o	
o o .	
* *	
o * o *	
o * * o	
o o * *	

Exemplum prædicti Modi Polygraphici.

S. P. D. Fratri suo.

REcepi paginas tuas, probe & modestissime Gustave Selene, decimo quinto Calendas Aprilis, per Licifcam Servum. E vestigio animadverti consilium pol exardescens, optimè obsecutus sum. Retribui quâ-re, te mandante, Simeoni custodi tuo, duomillia & undecim nummos ex reditibus. Si aliquid reliquum est, flagitato; satisfaciam, devinctus syncerâ, nec minùs solidâ lenitate propinquorum tuorum: fac scientissimus de tuis germanis, ut conjunctim solatio fruar, vel trifficiam sentiam. Diu valeto. Exaratum Jetzelfissij. 8. Novembris. 1622.

Tuus fidelis frater

Augustus Selenius Germanus, manu meâ subscripsi.

Hoc est: P. GregorIVs DeCIMVs qVIntVs, nomine, complectitur Annum Ch. M.D.C.XXIII.

Ut artificium hoc, comparandi ejusmodi Alphabeta, magis promoveamus, libuit adhùc aliam Alphabetariam Tabulam Germanicarum Dictionum, quatuordecim Alphabetis constantem, adjungere, quam nos ex Ms. Anonymi cujusdam desumpsimus. Et ità, ut sequitur, damus.

1.	2.	3.
a. VAtter unser	a. bist	a. himmel/
b. HErr unser Gott	b. sitzest	b. allen landen/
c. HErr Gott	c. regierest	c. berg Zion/
d. Unser Vatter	d. schwebest	d. heiligen berg Zion/
e. Vatter aller	e. herrschest	e. der welt ende/
f. Gott vnser stercke	f. lebest	f. heiligen Tempel/
g. Gott Jacob	g. wonest	g. den Heiligen/
h. Gott Zebaoth	h. bleibest	h. der höhe/
i. HErr Gott Zebaoth	i. wandelst	i. heiligen Himmel/
k. Gott unser Helffer	k. gehret wirst	k. ewigkeit/
l. Vnser Hirte Israël	l. gerühmet wirst	l. ewigkeit zu ewigkeit/
m. HErr unser stercke	m. gelobet wirst	m. den wolcken/
n. HErr unser Felß	n. gepräyset wirst	n. der lufft/
o. HErr unser Burg	o. wohnung hast	o. hohen Himmel/
p. HErr unser Erretter	p. dich auff helst	p. allen orten/
q. HErr unser Hort	q. herrlich bist	q. allen ecken/
r. HErr vnser Schild	r. groß bist	r. ewiglich/
s. HErr unser Hern des Heyles	s. gewaltig bist	s. ohn ende/
t. Vnser HErr aller Welt	t. mechtig bist	t. allen königreichen/
u. Vnser HErr Zion	u. reich bist	u. allen völckern/
w. Gott unser Ruhmb	w. bekand bist	w. heiligen Stuel/
x. Gott unser König	x. gebenedeyet wirst	x. der Höhest in allen landen
y. Gott der Höheste	y. gesegnet wirst	y. dem gantzen erdboden/
z. Gott Israël	z. gewalt hast	z. der gantzen welt/

der du — im/auff/an/von

4.	5.	6.
a. Geheiliget werde	a. nahme/	a. Zukomme uns "
b. Es werde geheyliget	b. nahme deln/	b. Zu uns komme "
c. Gepreyset werde	c. raht/	c. Zu theil uns werde "
d. Es werde gepreiset	d. wort/	d. Es werde uns zu theil "
e. Gelobet werde	e. heiliges wort/	e. theile uns mit "
f. Es werde gelobet	f. gesetz/	f. Gib uns "
g. Geehret werde	g. gerechtigkeit/	g. Vns gib "
h. Es werde geehret	h. deiner Hände Werck/	h. Vns theile mit "
i. Gerühmet werde	i. werck/	i. Reiche uns "
k. Es werde gerühmet	k. gemächte/	k. Vns reiche "
l. Gebenedeyet werde	l. alles was dein ist/	l. Schencke uns "
m. Es werde gebenedeyet	m. gerichte/	m. Vns schencke "
n. Groß werde gemachet	n. herrschafft/	n. Offenbahre uns "
o. Es werde groß gemache	o. macht/	o. Vns offenbahre "
p. Geliebet werde	p. großmächtigkeit/	p. Sende uns "
q. Es werde geliebet	q. almacht/	q. Vns sende "
r. Angeruffen werde	r. barmhertzigkeit/	r. Schicke uns "
s. Es werde angeruffen	s. ehre/	s. Vns schicke "
t. Erkennet werde	t. ehre dein/	t. Gib uns zu eigen "
u. Es werde erkennet	u. weißheit/	u. Zu eigen gib uns "
w. Gesegnet werde	w. majestat/	w. Bringe uns "
x. Es werde gesegnet	x. recht/	x. Vns bringe "
y. Gefürchtet werde	y. ehre Gottes/	y. Verleihe uns "
z. Es werde gefürchtet	z. Zeugnuß/	z. Vns verleihe "

dein/der/die/ — dein/deine/die/das/

7.	8.
a. reich/	a. Dein will geschehe
b. himmel/	b. Es geschehe dein will
c. ewige freude/	c. Es geschehe der wille dein
d. ewige seligkeit/	d. Dein will der geschehe
e. paradeis/	e. Es werde volbracht dein will
f. Sohn/	f. Dein wille werde volbracht
g. heiligen Geist/	g. Dein wille werde verbracht
h. herlichkeit/	h. Dein gebot geschehe
i. freuden Saal/	i. Es geschehe dein gebot
k. königreich/	k. Dein gesetze geschehe
l. lieben Sohn/	l. Es geschehe dein gesetze
m. ewige leben/	m. Dein gesetze werde verbracht
n. tewres blůt/	n. Verbracht werde dein gesetze
o. ware geduld/	o. Volbracht werde dein gesetze
p. ware hofnung/	p. Was du heisseſt das geschehe
q. liebe/	q. Es geschehe was du heisseſt
r. gůte/	r. Es geschehe dein meynung
ſ. grosse gůte/	ſ. Deine meynung geschehe
t. gnade/	t. Verbracht werde deine meynung
u. grosse gnade/	u. Deine meynung werde verbracht
w. heyl/	w. Volbracht werde deine meynung
x. wertes wort/	x. Dein begehren geschehe
y. heiliges wort/	y. Es geschehe dein begehr
z. tröstlich wort/	z. Es geschehe was du wilt

Wie { in dem / in der

a. Himmel

9.	10.	11.
a. himmel	a. auf erden/	a. brodt
b. höhe	b. uf erden/	b. nahrung
c. zu Zion	c. auf dem erdboden/	c. fütterung
d. auf dem Berge Zion	d. uf dem erdboden/	d. hüll und füll
e. heiligen stete	e. auf dem erdkreyß/	e. speiß
f. hohen thron	f. uf dem erdkreyß/	f. speiß und tranck
g. hohen himmel	g. in der tieffen/	g. hülffe
h. paradeis	h. in Jammerthal/	h. zehrung
i. Saal Gottes	i. bey den Menschen/	i. auffenthaltung
k. ewigen freude	k. bey den Christen/	k. ernehrung
l. freuden Saal	l. bey den Völckern/	l. kost
m. freuden chaal	m. uf dem meer/	m. himmelbrot
n. bey den Engeln	n. auf dem meer/	n. notturft
o. herlichen siz	o. in allen landen/	o. enthaltung
p. höchsten Stuel	p. uf den bergen/	p. zehrpfenning
q. ewigen leben	q. unter den menschen/	q. gabe
r. heiligen tempel	r. in der Christlichen Kirchen/	r. geschencke
ſ. heiligen stuel	ſ. bey deiner gemein/	ſ. kleidung vnd nahrung
t. deiner wohnung	t. bey deinem heuflein/	t. weyde
u. deiner hütten	u. bey allen menschen/	u. futter
w. heiligen berge	w. bey allen Christen/	w. tranck und speiß
x. den Cherubim	x. bey allen völckern/	x. fülle und hülle
y. wolcken	y. bey allen heyden/	y. einkommen
z. deiner H. wohnung	z. uf dem gantzen erdboden/	z. unterhaltung

Also auch / Vnser täglich / gibs uns heute/ Vnd

a. vergib

12.

„ a. vergib uns unsere schuld/
„ b. vergib uns unsere missethat/
„ c. vergib uns unsere mißhandlung/
„ d. vergib uns unsere überträtung/
„ e. vergib uns unsere fähle/
„ f. vergib uns unsere gebrechen/
„ g. vergib uns unsere sünde/
„ h. vergib uns unsere laster/
„ i. verzeihe uns unsere schuld/
„ k. verzeihe uns unsere missethat/
„ l. verzeihe uns unsere mißhandlung/
„ m. verzeihe vns vnsere überträtung/
„ n. verzeihe uns unsere fähle/
„ o. verzeihe uns unsere sünde/
„ p. verzeihe uns unser verbrechen/
„ q. verzeihe uns unsere laster/
„ r. erlaß uns unsere schuld/
„ s. erlaß uns unsere missethat/
„ t. erlaß uns unsere mißhandlung/
„ u. erlaß uns unsere übertretung/
„ w. erlaß uns unsere fähle/
„ x. erlaß uns unsere sünde/
„ y. nim von uns unsere sünde/
„ z. nim von uns unsere missethat.

Als wir { vergeben / verzeihen / erlassen } unsern Schüldigern/ Führ uns nicht in

13.

a. versuchung/
b. aberglauben/
c. abgötterey/
d. trübseligkeit/
e. trübsal/
f. jammer/
g. jammer und nohe/
h. sünd und schande/
i. hoffart/
k. unzucht/
l. trunckenheit/
m. gottloß leben/
n. füllerey/
o. gefängnuß/
p. böse lüste/
q. schand und laster/
r. mühseeligkeit/
s. bösen wegk/
t. verderbnuß/
u. verderben/
w. gericht/
x. zu den Gottlosen/
y. bösen raht/
z. hurerey/

Sondern/

a. erlöß

14.

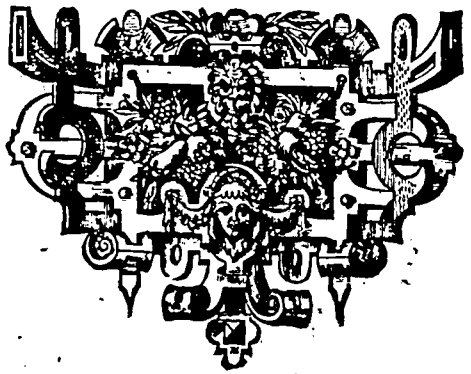
a. erlöse uns vom übel/
b. erlöse uns vom bösen/
c. erlöse uns von dem tode/
d. erlöse uns von dem ewigen tode/
e. errette uns vom übel/
f. errette uns vom bösen/
g. errette uns von dem tode/
h. errette vns vom ewigen tode/
i. errette vns von dem ewigen tode/
k. hilf uns vom übel/
l. hilf uns vom bösen/
m. hilf uns vom tode/
n. hilf uns vom ewigen tode/
o. hilf uns von dem ewigen tode/
p. erlöß uns vom ewigen tode/
q. erlöß uns von der ewigen peyn/
r. errette uns von der ewigen peyn/
s. hilf uns von der ewigen peyn/
t. hilf uns auß der Hellen/
u. errette uns auß der Hellen/
w. erlöse uns auß der Hellen/
x. rette uns vom übel/
y. rette uns vom bösen/
z. rette uns von der Hellen/

Amen.

Exemplum hujus Germano-Polygraphici Instituti.

„ GOtt Zebaoth/der du reich bist in allen Königreichen: Es werde gepreyset dein Werck: Zu theil uns „ werde dein Herlicheit: Dein Wille werde vollenbracht/wie in dem Freuden Saal/ „ also auch auf dem Erdtrayß: Unsere tägliche auffenthaltung gib uns heute: Vnd „ erlaß uns unsere Missethat: Als wir erlassen unsern Schüldigern: Führe uns „ nicht in Hoffart: Sondern errette uns „ von dem Tode/ Amen.

h.e. Hüt dich fleissig.

CAPUT

CAPUT X.

De Velamine, huic Modo quærendo.

ADhùc tamen non prorsùs abjiciendum suademus, Trithemianum *illud Alphabetum Polygraphicum, etiamsi ad Epistolij gustum non quadret. Aperiemus enim usum, ni fallimur, adhùc non contemnendum, quò ità procedimus: Sit secretum,* Nom will komm: *(Ità enim brevitatis gratiâ Secretum concipiendum.) Recurre jam ad Alphabetum omnium primum, vel etiam aliud,* Trithemij, *atque è exime indè tot voces, quot absolvendæ dictioni sufficiunt: E.g.* Rector Imperator Fabricator Rex. *His enim Polygraphicè scripseris,* Nom. *Pro secundâ dictione habeas sequens Alphabetum,* Misericors Discernens Sapientissimus Immortalis. *Prò tertiâ tertium;* Dirigens Illustrans Decorans Stabiliens. *Quod si eveniat, ut in unâ dictione, litera eadem bis recurrat, jam statim ad sequens Alphabetum transi. Congestis tot dictionibus, quot Secretum requirit, eas in literas resolve, & has steganographico indumento ulteriùs tege & operi, sicuti jam ex* Libro tertio, *variis Modis es edoctus. Possent præterea id generis variationes plures attexi: Sed & tuæ indagationi & solertiæ, in re non admodùm difficili, aliquid relictum volumus.*

LIBER QUINTUS.

De PERMUTATIONE POTESTATIS LITERARUM.

TABULA Synopsin hujus Libri continens.

- Modi permutandæ potestatis Literarum (vid. Lit. C. Tab. 2.) contingunt Literarum Transpositione vel
  - Immediatâ & Primariâ: Quæ iterùm est, vel
    - Directa, cap. 2. Et hæc est vel
      - Unius Literæ,
        - Simplex, quæ contingit dispositione Alphaberorum
          - Naturali per processum
            - Rectum,
            - Contrarium,
            - Successivum.
          - Arbitrariâ, c. 3. & 4.
          - Fortuitâ, c. 5.
        - Mixta, c. 7.
        - Mutua, c. 6. secundum Tabulam
          - Primam,
          - Secundam,
          - Tertiam.
      - Duarum Literarum, per Tabulam, c. 8.
        - Oblongam,
        - Circularem,
        - Quadratam.
      - Trium Literarum, c. 9.
    - Obliqua, mediante transfusione potestatis in Literas
      - Radicales, c. 10.
      - Consonantes: Ubi proceditur vel
        - Simpliciter, c. 11.
        - Cum ambagibus, d. c. 11.
        - Cum Clave, c. 12.
      - Quasdam combinatas: Et tùm fit Transpositio vel
        - Electione duarum pluriumvè Literarum ordinatâ, c. 13.
        - Selectione unius multiplicandæ arbitratiâ, d. c. 13.
        - Collectione fortuitâ, c. 14.
    - Inversa, de quâ in genere, c. 15. Et in specie. Est enim vel
      - Simplex, Literarum
        - Duarum per se, c. 16.
        - Trium per se, c. 17.
        - Plurium, d. c. 17.
      - Artificialis, c. 18.
      - Mixta, ratione
        - Scribendi, c. 19.
        - Definiendi per Numerum, c. 20.
        - Notulas apponendi, c. 21.
  - Mediatâ, c. 22.
  - Figuratâ, c. 23. quæ fit per
    - Ulteriorem potestatis permutationem.
    - Interjectionem simplicem Literarum.
    - Appositionem alterius artificij.

CAPUT PRIMUM.

Generalia de Permutatione Potestatis & Transpositione Literarum, complectens.

QUI DISTURBATIONI ORDINIS LIterarum inserviebant Modi, seu quæ ordinem collocationis earundem interturbabant, jam Libris superioribus satis explicata: Supersunt reliqui duo Principaliores Modi, qui tùm Permutatione Potestatis, tùm Immutatione figuræ Literarum contingunt: D. quibus ordine, Libro hoc quinto & sexto agemus. Quemadmodùm. rò in illis explicandis, præcipua cura Trithemij extitit: Id in his illustrandis, potissimùm laudare possumus, Blasium Vigenerium Gallum, qui Opus, recorditâ eruditione refertum, & Parisijs, Anno 1586 impressum, de Ciphris, gallicè conscripsit & edidit. Hùc quoquè Gabrielem Collangelium Alvernatem Turonicum, qui non tantùm Polygraphica Trithemij, in vernaculam transtulit linguam, ac ea Parisijs, Anno 1561, typis divulgari curavit: Sed & nonnulla ibi de suo adjecit: uti est Tractatulus, quem de CABALA inscripsit: Et alter, quò Figurarum & Tabularum persecutus est expositionem earum, & Trithemianis Tabulis multò politiorem. Deindè & eodèm Johannem Walchium Germanum, non immeritò referimus, sicut & Alios, quorum ingeniosissimas cogitationes & fabricas, tùm hoc tùm sequenti Libro, laudatis ubiquè Authoribus, hùc congeremus, easquè modicâ commentatione illustrabimus.

ILLUD candoris nostri esse putavimus, (vid. lib.1.c.1.in f.) nè alienis plumis, nosmet ornare videremur. A quò quidem vitio, quò alieniores semper fuimus, eò nos indignantiùs habuit, illud à Dominico ab Hottingâ Frisio, J.C. nuperè perpetratum insigne & nunquàm excusandum plagium, quò ille alienos, Collangelij nempe istius, de quo modò dicebamus, labores Polygraphicos, suppresso & expuncto, cùm ipsius Authoris, tùm Interpretis istius nomine, sibi adscribere, & Opus hoc, Anno 1621, denuò ad veterem Parisiensem editionem κατὰ πόδα recusum, prò suo venditare ausus est, atquè hoc ipso oculatissimo & lynceo huic Eruditorum seculo, falsissimè, velut deplumata cornicula, semet deridendum propinavit: quod ex morum Magistro Horatio Lib. 1. Ep. 4. omninò sibi eventurum, discere debuerat.

HOC verò commentandi Institutum, officij nostri esse æstimavimus quò sapiusculè & hoc consecuti sumus, ut si hæc nostra, cùm veteribus illis conferas, quandoquè novam formam referre videantur. Inventis enim facilè quid addi posse, tralaticium est. Sed ad rem.

Hoc autem Libro quinto, *tantùm de* Permutatione Potestatis Literarum, *Secundo nempè Principaliori Modo agemus. Ut verò Primus Modus, circà* Ordinem Collocationis *Literarum occupabatur: ità hic sequens circà* Potestatem *versatur, ut illa variè de unâ in aliam Literas Permutatur.*

Hæc Permutatio Potestatis expeditur per Transpositionem Literarum. *Cùm autem ista Permutatio fiat, vel Immediatè, vel Mediatè, vel Figuratè: Hinc Transpositio alia nobis* Immediata, *alia* Mediata, *alia* Figurata *dicetur.* Illa *ideò, quia immediatè Potestas Literarum permutatur, de unâ in aliam:* Ista, *quia Literæ, cùm Numeris priùs permutantur, & Potestas Numerorum exprimitur vicissim per Literas:* Hæc, *quia Transpositioni tùm Mediatæ tùm Immediatæ, varia adhuc accedunt, quibus velut transformatur. Transpositio Immediata, primatum obtinet; Indè ergò* Primaria: *Mediata* Secundaria: *& Ultima* Accessoria *quoquè appellanda venit. In horum ceu Universalium Modorum explicatione, totus hic* Liber quintus *insumitur.*

Primus Universalis Modus est & dicitur Primaria Transpositio: *Hæc est vel* Directa, *quæ fit, quotiès rectà, sinè Alphabeti Transpositorij seu Scriptorij imminutione, citraquè Literæ altèrius suppressionem, Permutationem instituimus: vel* Obliqua, *vel* Inversa. *Quæ posteriores species, quid differant à Directâ, jam non obscurè indicatum est, & deinceps in singulorum pervestigatione erit dicendum.*

CAPUT

CAPUT II.

De Primo Modo Permutationis, Transpositione Primariâ Directâ, ejusquè Subdivisionibus & Specie primâ simpliciori.

Primus Generalis Modus, est Transpositio Primaria, *quæ est, quandò una Litera pro aliâ, quæ ex vulgari scriptionis ratione ponenda erat, transponitur, substituitur & alterius potestatè donatur. Hæc descriptio significationem generaliorem, de quâ in f. præc. cap. insinuat. Vid. etiam* Herm. Hugonem c.17. tract. de pr. Scrib. Orig. *Dividitur in tres species, uti ex* præced. cap. *repetendum est. De quibus primam hoc Capite delibare incipiemus.*

Prima Species primariæ Transpositionis est, quam Directam *vocamus, quæ & simpliciter Transpositio ità propriè & per excellentiam dicitur; Sed ad differentiam reliquarum Specierum non absre, adjectione voculæ, determinatur. Cur verò ità, jam* Cap. proximo *innuimus. Hæc Directa Transpositio, est vel* unius Literæ; *vel* duarum simùl; *vel* trium simùl Literarum.

Transpositio Directa unius Literæ, *itidem non fit uniformiter, sed tripliciter ratione, quâ subdistinguitur; ut una fit* Simplex, *cùm transponuntur Literæ ad integrum Alphabetum: altera* Mutua, *cum duobus structis ordinibus, Literæ unius Alphabeti, inter se mutuò permutantur: tertia,* Mixta, *ubi partim mutuò, partim simpliciter Literæ transponuntur: Ex quo tres Speciales oriuntur Modi. De Primo hic &* tribus sequentibus capitibus: *De Posterioribus* Cap. 6. & sequenti.

Transpositio *itaquè* Simplex, *quæ fit* ad Alphabetum integrum, *contingit per dispositionem Alphabetorum Transpositoriorum, (quæ integro illo Alphabeto subjiciuntur) aut* Naturalem, *aut* Arbitrariam, aut Fortuitam.

Transpositio Simplex Naturalis, *indè dicitur, quod in structurâ Tabulæ, ordo naturalis Alphabeti observetur, modò ab initiali Literâ A, quacunquè statione cujusquè Lineæ invenitur, exordium capiatur, & deinceps finis Lineæ, cum ejus initio nectatur: Hæc triplici processu expeditur, nimirùm* Recto, Inverso & Successivo.

Transpositio Naturalis Recta *fit, cùm Litera B prò A: item Litera C prò A: vel etiàm Litera D. prò A. & sic deinceps ponitur. Quo Modo,* C. Jul. Cæsar *usus esse dicitur. De quo* Probus Gtammaticus, *conscripsit Librum:* A. Gellius Lib. 12. noct. Attic. c. 2. *Ratio tota hujus Modi non meliùs, quàm ex Tabellâ, suprâ* Lib. 3. circà initium cap. 12. *positâ, cognoscitur: Ubi* Trithemius *varios hinc pullulantes Modos, addito Steganographico indumento, per totum Alphabetum persecutus est: qui præterea in* Clavi Generali, *hujus explicationem dedit, & Exemplo illustravit:*

» *Indè hùc ejus verba apponimus.* Secundus (*qui nobis Primus est*) Modus Ge-
» neralis est, ùt Scriptor præcedat & Lector sequatur: E.g. prędicta senten-
» tia, *Miserere Omnipotens* DEUS, ut sequitur, velo obduci potest, L*brdqdq*
» *Nlmbonsdmr Cdtr*, hæ jam Literæ ità junctæ, cùm nihil significant, simili-
» ter immiscendo vocales, ut in primo Modo, facilè legi possunt.

Transpositio Naturalis, *quæ contrario utitur processu, oritur ex diversâ Tabulæ structurâ: Unde fit, ut hic Litera A valeat B: B valeat C, & sic deinceps. Quam rationem* Augustum *secutum fuisse tradit* Suetonius. *Variationes ejus sequens Tabula exhibet, quæ incipit, ubi dicta Tabula,* c.12. Lib.3. *desinebat, ad hunc modum:*

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z			1
z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y			2
y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x			3
x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u			4
u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t			5
t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s			6
s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r			7
r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q			8
q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p			9
p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o			10
o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n			11
n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m			12
m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l			13
l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k			14
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i			15
i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h			16
h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g			17
g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f			18
f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e			19
e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d			20
d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c			21
c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b			22
b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a			23

Exhibita Tabula paucis adhùc explicanda. Hæc sicùt & superior Lib.3. c.12. *constat Alphabeto transponendo & transpositorio. Quorũ hoc Maiusculis Literis capite, proëminet: Illud subjicitur & prò variatione vigesies & semel repetitur. Scriptor verò hic sequitur, Lector autem præcedit: Undè ex prædictâ sententiâ, talis oritur Scriptura:* Nktfffff Pnokqpufot Efrt. *Caterùm, si in utraquè præmissâ Tabulâ, Alphabetum Majusculum accipias prò Literis transponendis, Minuscula prò transpositorijs: Hæc Tabula & inserviet priori Modo: Illa verò* d.c.12.Lib.3. *exhibita Tabula hùc propriè pertinebit.*

Succedit Transpositio, *quam vocare possumus* Successivam, *quoniam priores simplicitate suâ, se facilè produnt: quæ in eo consistit, ut duabus istis Tabulis alitèr utare. Nam in illis eligebas ex ordine Alphabetum quoddam certum, eôquè perficiebas scriptum. Hic verò Modus tradit, ut omnia Alphabeta secundùm ordinem tibi proponas: Et velex primo ordine primam Secreti consciam Dictionem, vel etiam Lineam primam integram; Ex Secundo, Secundam &c. transponas, & ità scriptum multiplici varietate condas. Sit Exemplum in Literis, juxtà Tabulam hujus Capitis, si jam constitutum sit, Majusculam Literam primam per se stare, & Minusculas deinceps ordine inservire transpositioni:* Morgen will ich zu dir kommen: Mnpdah Onab Ypt Kf Mqz Pspofn. *Sed nec hoc te lateat, posse te ad lubitum, hoc Modo Successivo uti: veluti si ex compositio, modò ex primo Alphabeti ordine, modò ex quinto vel alio, eligàs transpositorias Literas.*

CAPUT

CAPUT III.

De Transpositione Simplici Arbitrariâ.

SEquitur *Altera Species, propriè sic dictæ Transpositionis,* Arbitraria *illa,* (*Sic enim* Naturali *quam diximus, opponitur*) *& fit, cùm, non magnâ aut nullâ habitâ ratione Ordinis naturalis, quò Litera se insequuntur, sed liberrimè, ad sequentem vel alium Modum Literis Literas substituimus:*

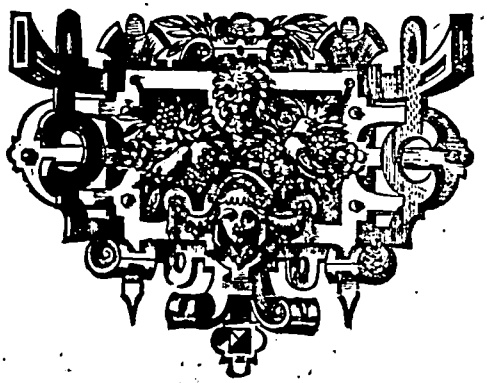
A b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z
b r g s x a m c l p n b z q f e k u y t i d o

Quæ simplicior ratio solertem & industrium indagatorem, vix est ut lateat. Sicut etiam illa, quæ medio Alphabeto, inter duo extrema, Literis *alterutrius semper transponendis, procedit: Quod* infrà lib. 9. c. 5. Modo nostro 6 in pr. *attigimus. Igitur alius præstò est: ubi quidem Ordo Literarum observatus, sed tamen Alphabetorum ordo, qui Tabulâ* præcedentis cap. *proponitur, disruptus invenitur ad hunc modum.*

A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z			
q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p			
r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q			
s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r			
t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s			
u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t			
x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u			
y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x			
z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y			
b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a			
c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	u	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b			
d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c			
e	f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d			
f	g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	z	y	z	a	b	c	d	e			
g	h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	z	y	z	a	b	c	d	e	f			
h	i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	z	y	z	a	b	c	d	e	f	g			
i	k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h			
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i			
l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k			
m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l			
n	o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m			
o	p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n			
p	q	r	s	t	u	x	y	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k	l	m	n	o			

Verùm si nec ità tutam rationem scribendi credas, potest alia Tabula confici, ubi inordinatè prorsùs Literæ *ponuntur: Cujus specimen, sequens Tabula exhibet:*

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z
b d f h k m o q ſ u p x z a c e g i l n r t y
c f i m p ſ e k z a b e h l o r u y d g n q x
d h m q u z e i n r p a f k o ſ x b g l t y c
e k p u a f l q r b g n ſ y d i i o t z h x c m
z y x d o t ſ r q p n o l m y k h g f e c b a
y z c x t u r ſ p q o n m l k i g h e f d a b
f d b o m k ſ q h x i u c a z g e y n l r t p
p r t i l n y e g z a c u o x h q ſ k m b d f
l i k h g f e c d b a n m r t ſ r q p o z x y u
u h x y z o p q r ſ t a b m n d e e f g k i l
g x y z p q a b c d e f i h l m k n r o u t ſ
h m n k i l q x z g f d e c b a p o y r ſ u r
r u l x q p ſ r o i n y z d e c b a m k i h g
m l k i h g f e d c b a z y x q u t ſ r p o n
n o p q r ſ t h u y x z a c b e d f g i l k m
i e z n h r a f k o ſ x b g l p r y c d m q u
o i h l m k n r ſ f u t b g y x z p q a c d e
q d c b a e p z x y g l r u o ſ r k n m h i f
x y z m c b d e f g h k i a l o n p q r t u ſ
k n r o ſ t u i q a p b c d e f g x y z h m l
r e f g x y z i h l m k n d o ſ t u q a p b c
ſ a z e g y n l i t r p f d b o m k c q x h u

CAPUT

CAPUT IV.

De uſu Rotulæ, circà inprimis inordinatè diſpoſita Alphabeta adhibendæ.

Abes Modos Tranſpoſitionis Simplicis dictum genernm: Sed quia fieri ſolet, ut multum moleſtiæ in inferiorum, ſivè magis remotorum Alphabetorum perquiſitione, maximè ſi juxtà poſteriores Modos procedatur, creetur: Hinc Rotula *& converſio Rotulæ inventa: Cujus confectionem ſolicitè tradit* Porta, lib. 2. c. 7. & ſeqq. *Uſum verò ſubjectis figuris octo, latè perſequitur,* Gabriel Collangelius, in Libro Tabularum, Operi Polygtaphico Trithemij, *quod Gallicè vertit, ſubjecto. Brevitèr ità: In chartam ejusmodi Alphabeta, quæ in Tabulis extant, rectè ad circinũ inter ſe diſpoſita, ſcribas, illamquè tabulæ lignæ applices, quæ ab utroquè latere ità excavata, ut linea ad diſpoſita Alphabeta duci reducique poſſit, eâ ratione & modò, quò Inſtrumentum* Leonhardi Zuberi, parte 2. pag. 34. *confectum. Lineæ verò rectæ ſivè Indici, Alphabetum, ſuo ordine & proportione inſcribendum. Sicubi ergò parata ità Rotula ſit, atquè ex hoc vel illo Ordine, Literam habere cupias, admotâ Lineâ, facillimo negocio, ſinè errore reperire & ſcribere potes. Cùm verò nulla in eo difficultas ſit, curavimus ſaltèm, ut Tabula ſimilis* Collangelij prædicti *Tabulis, cum Gnomone hic apponeretur.*

CAPUT

CAPUT V.

De Transpositione Simplici Fortuitâ.

PRAbuimus *Transpositionem Naturalem & Arbitrariam; Sequitur* Fortuita: *Ubi Literæ Transpositoriæ, non ità à naturali ordine Alphabeti, aut à voluntate ordinantis, sed fortuitò, beneficio numeri colliguntur, sub accessoriâ directione certi fundamenti aut principij, quod cum* Portâ, Lib. 2. c. 2. *peculiari ratione* CLAVEM *appellamus, licèt Is ibi de Specie saltèm loquatur, & Genus non attingat:* Vide suprà lib. 2. c. 8. *ubi diximus, non solùm Verba, sed & Literas, Alphabeta, Puncta, Virgulas, Clavis locum obtinere: Uti Exempli gratiâ, hic fit Literâ Singulariâ: quod monendum duximus. Cæterùm ipsa ratio occultandi, pendet à dispositione Alphabeti, quam in explicatione Tabulæ sequentis, explanabimus. Cognoscitur autem hic Modus, ex inspectione ipsius Tabulæ, ejusquè intellectu, & applicatione Clavis; In quam rem Tabulam, ex* Vigenerio, pag. 230. *desumptam præmittimus.*

ALFABETUM	a	b	c	d	e	f	g	h	i	k
Ordo Literarum	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Alfabetum	f	g	h	i	k	m	n	o	p	q
USITATUM	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x
omnia dirigens.	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
translatum	r	s	t	u	x	a	b	c	d	e

Non opus est, ut explicationi Tabulæ immoremur. Ratio verò Literarum permutandarum pendet ex Numero, *qui dicitur in Tabula, quòd omnia hic dirigat. Quod quale sit, ex applicatione magis addiscetur.*

Usus seu applicatio sic demonstratur: Primò eligendum Secretum thema, quodcunquè libet: Sit E.g. ejusmodi: Omnium rerum vicissitudo. *Post cogitandum de Clavi, seu certo principio numerandi, quæ aversimodè hic sumi potest. Sumitur enim Clavis, vel à primâ Literâ Secreti retentâ, vel ab aliâ Literâ, aliundè ex hoc Alphabeto desumptâ.*

Si Litera Initialis Secreti, prò Clave adhibetur, primùm ità procedatur, ut Litera illa Initialis, citrà transpositionem relinquatur & in chartam ità conjiciatur. Deinde ratione Modi diversè Numerandi, procedi adhùc potest dupliciter: Primò ità, ad præscriptum sequentis Regulæ: Quotâ stratione, Secreti Litera sequens, à priori distat, ea Litera Alphabeti tabularis sumenda est, quæ in Tabulâ, illum Numerum sub

sub se signatum habet. *E.g. Litera O, quæ est Initialis Litera nostri Secreti, & Principium numerandi, retinetur. Sequens Litera M, distat à priori O, stratione decimâ octavâ, pergendo ad finem, & incipiendo à principio Alphabeti: Ergò Litera T, quæ numero decimo octavo signata est, prò M transponitur. Sic sequens Litera N, distat à priori M: unâ stratione: Ergò transponenda Litera A, quæ illum numerum sub se habet; Et sic pergendum deinceps, donèc occulta Scriptio absolvatur, ad hunc modum* Otasln, eimcn, hlpfhxniaei. *Adreferandum Secretum, O valet 0, T est decima octava Litera: Et decima octava Litera post O invenitur M: A est prima: Et prima post M est N: S est decimaseptima Litera: Decima Septima verò post N est I, &c.*

Secundò, Initiali Literâ Secreti, itidem citrà transpositionem positâ, ità proceditur, ut sequens Regula indicat: Quotâ Stratione, in Alphabeto signato, reperitur sequens Secreti Litera, ea transponitur Litera, quæ post Literam Clavicularem & deinceps transpositam, eo numero sequitur. *E.g. Litera O clavicularis retinetur: Litera M reperitur stratione undecimâ: Ergò Litera D. quæ clavicularem Literam O, stratione undecimâ sequitur, est transponenda. Sic Litera N, reperitur stratione duodecimâ: Ergò Litera R, quæ transpositam D, illo numero sequitur, transponenda, & ità pergendum, ut ex sequentibus apparet:* Odredq, mrnmb, aloburecbfu.

Si verò aliundè, utputa Litera A, vel quævis alia, loco Clavis accipitur, tunc tertius oritur Processus, & talis observari potest Regula: Quotâ stratione Secreti Litera Initialis, à Literâ clavicularià, & deinceps Litera Secreti sequens, à Litera proximè transpositoriâ distat, ea Litera Alphabeti tabularis, sumenda est, quæ illum numerum sub se signatum habet. *E.g. Sit Clavis, Litera A, mox quæratur, quot cellulà distat, Litera Secreti O ab A: Invento numero duodecimo, transponatur Litera N, quæ est duodecima: deindè Litera M, distat à Literâ Transpositoriâ N, stationibus novendecim: Ergò transponendâ Litera V, quæ est decima nona: Sic Litera N distat à Litera V stationibus tredecim: Ergò ponenda Litera O, & sic deinceps. Integram sententiam sic scribe:* Nuoreh, hfuxm, habglgbrael. *Si jam aperire vis hoc secretum, quare V, quæ est duodecima Litera Alphabeti, & numera duodecim post clavem A, & invenies O. V, est decimanona Litera: Numera igitur post N, novendecim & invenies M. O, est decimatertia: Numera ergo post V tredecim & invenies N, &c.*

Est adhùc alius Processus, qui tamen cum Secundo planè coincidit: Si quod hic itidem Litera A, ut in superiori sit Clavis: Tenenda ergò somnodò est applicatio, quæ ejusmodi est: Sit Clavis Litera A; Litera Secreti Initialis, reperitur stratione decimatertiâ: Ideò ejusmodi Litera transponatur, quæ post Clavicularem Literam A, in stratione decimatertiâ

tiâ reperitur, veluti est Litera P. M, reperitur statione undecimâ: Ergò Litera E, quæ in undecimâ statione, post Literam P invenitur, transponitur: Et sic pergendum. Integra sententia hæc est: Pesfer, nsonc, bmpcxffdcgx.

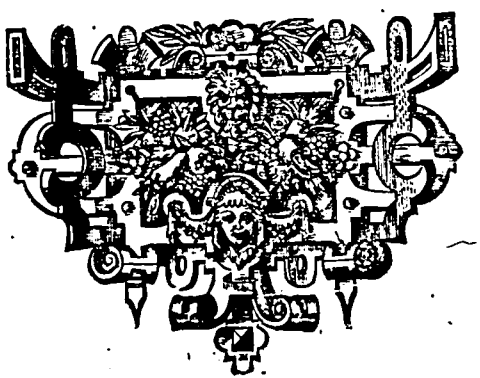
Præter hosce subdistinctos Modos, est adhùc alius, ad hujus Tabulæ dispositionem pertinens Modus, planè separatus & singularis: Verùm illum commodiore loco & statione, infrà cap. 22. explicabimus; Et tantùm de primo Genere per se.

Cæterùm hic Modus variari & magis occulì potest, duplici potissimùm ratione. Primò enim quæ E.g. sic suprà transposita sunt, Otasln, cimcn &c. transponi adhùc ulteriùs possunt hoc modo: T post O, est quinta; Ergò transponenda post Literam O retentam, Litera E: A post T est tertia; Ponenda ergò Litera C, & sic deinceps: Ita fiet talis structura: Oecrob, Odbni, Rbdnbnnsndd. Sic ulteriùs tertiò præcedentem structuram & scripturam transponere eodem modo poteris, quò fiet, ut ità scribendum sit: Ontosi, mmrls, gfbhllxeqnx. Alter variandi & magis occultandi Modus est, cùm, transpositâ iterùm simplici transpositione, permutamus ad eum ordinem, quem Tabula sub Alphabeto translato exhibet: Exemplo nobis superius Exemplum principale serviet, Otasln, &c.

Hoc ut facilè pervides, iterùm ità transponitur

Tcfbqs, lprhs, oqumoc-

spslp.

CAPUT

CAPUT VI.

De Transpositione Mutuâ Literarum unius Alphabeti.

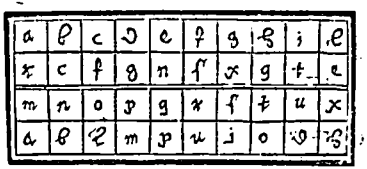
Liter principalis Transpositionis Modus, fit Permutatione mutuâ Literarum unius *Alphabeti:* (vide sup. c. 2. h. Lib.) Est autem hæc Transpositio omnium Literarum inter se, quæ iterùm tribus potissimùm sequentibus fit Modis.

Primus Modus est, cùm duobus ordinibus, Literas ponimus, atque mutuò deindè Literas permutamus. E.g.

a b c d e f g h i l m
n o p q r s t u x y z

Qui itidem, prò diversâ collocatione Literarum variari potest, ut docet sequens Modus.

Secundus Modus est, cùm duobus Alphabeti ordinibus, Literæ dispositæ sunt, ad eum modum, quem habet Vigenerius p. 223. & hic sequitur

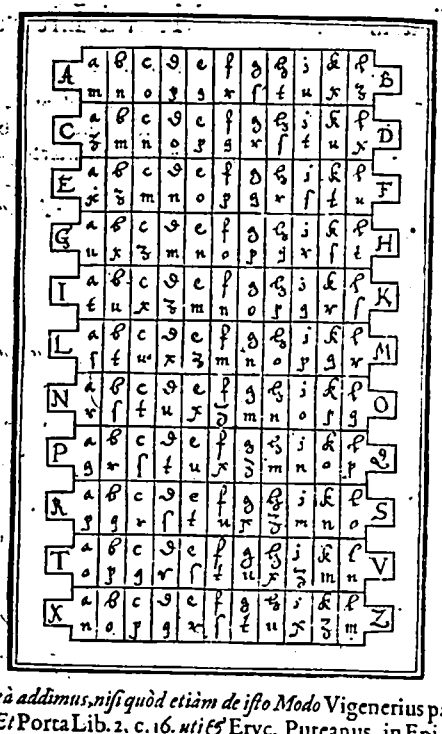

Notes autem hic duplicem Processum: Velenim superior ordo transponitur, vel viceversâ inferior: E.g. sit Secretum: Omnium rerum vicissitudo. Cùm superior Ordo transponitur, ità scribendum: Labtda, unuda, tsftytodgl. Si verò inferior, aliæ Literæ emergunt, hoc modo: Tpestp, ilarp, rsbiffsirut. Ad magis tegendum arcanum, variari hic Modus ità potest: Ut Prima sivè Linea, sivè Dictio, sivè Litera priorem; Secunda posteriorem: tertia iterùm priorem; quarta posteriorem &c. ordinem & processum sequatur.

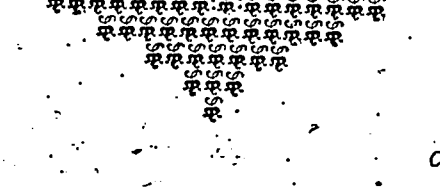
Tertius Modus, adhùc operosior est: Desiderat enim Tabulam & Clavem: Tabula ità sit ordinata, ut Alphabetum in duas æquas partes, prò mutuâ transpositione divisum, undecies ponatur, adsignatis ad latus, cuique ordinis Literis majusculis, Clavi inservientibus, ad sequentem modum.

† † † †

Usus Tabulæ & Clavis applicatio, hic quoquè monstrandâ foret: Verùm cùm peculiari ratione, infr. Lib. 9. c. 5. m. 7. huic rei satisfiat, hic nihil

præterea addimus, nisi quòd etiàm de isto Modo Vigenerius pag. 46. *Et* Porta Lib. 2. c. 16. *uti &* Eryc. Puteanus, in Epistolis, *tractent.*

CAPUT

CAPUT. VII.

De Transpositione Mixtâ Vocalium & Consonantium.

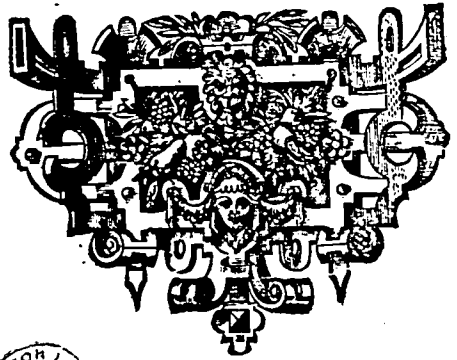
Transpositio tertij generis Mixta *est: Ubi partim sinè transpositione, partim sinè mutuâ transpositione, res peragitur, veluti est hæc* Transpositio Vocalium & Consonantium; *Quæ quomodò conficiatur, posteriùs aperietur, si priùs tria hæc Schemata, directo & ordine inverso incedentia, præmiserimus.*

1	a b e c i d o f u g	2	a b e k i l o m u n	3	a p e q i r o s u t
1	a g e f i d o c u b	2	a n e m i l o k u b	3	a t e s i r o q u p

Trithemius *in* Clave Generali, Steganographię *annexâ, docet, hoc Modo nos uti posse, recto vel retrogrado ordine procedendo: Sed audiamus ipsum ità loquentem: Hæc ratio scribendi sic intelligi debet: Ut ubi in secreto sensu tuo, tibi A Vocalis scribenda obveniat, tu prò A, consonantem B ponas, & viceversâ, si occurrat scribenda B, tu prò B Vocalem A scribas, & sic in reliquis Modis: Qui etiam prò variatione invertitur retrogradatione, videlicèt pro A, G: prò E, F: prò I, D: &c. Jam Exempli gratiâ, si sit scribendum vocabulum* Omnipotens: *hoc per Modos tres priores sic scribitur: veluti,* Fmndpftcns, *per primum:* Moulpmtkus, *per secundum:* Smnrasugno, *per tertium. Inversivè verò, per tres posteriores Modos ità,* Cmndpctfns, *per primum:* Kealpktmas, *per secundum:* Qmnruqasne, *per tertium: Et sic progredimur, in integris sententijs: Prò Exemplo tibi sit subsequens sententia; Quæ quidem per omnes antedictas regulas scribi potest: ità nobis tam per primum Modum hic ponere placuit:* Miserere Omnipotens Deus, animabus famulorum tuorum, in te pièrequiescentium. *Hæc sententia jam sic tegi potest.* Mdscrcrc Fmndpftcns Iegs Bndmbags Obmglfrgm Tgfrgm Dn Tc PdcRcqgdcscntdgm. *Quoniam autem propter frequentem defectum, vocalium, hic tibi nullum datur vocabulum, quippiam significans, hanc Regulam, in hoc Exemplo secuti sumus: Accipiendo nimirùm prædictas Consonantes, & interjiciendo Vocales hoc modo:* Midosa Coracir Oca Faminoi Aposa Ticonusa *&c. Ex hisce jam Literis prima vel initialis, tantùm est tibi significativa: Vacans illam sequitur, & ità alternatim progrediuntur.*

Hæc ille. *Cùm verò etiam hic Modus à solerti lectore indagari queat, obvolvi ità potest, ut Epistolij primæ Linea secundùm primi: secunda, juxtà secundi: & tertia, secundùm tertij scribentis rationem & sic deinceps, instituatur. Vel etiam ità incatur ratio, ut prima Dictio, vel si mavis Litera, ex primo ordine: Dictio vel Litera secunda, ex secundo: tertia ex tertio & sic consequenter ac successivè sumatur: Exemplum si desideras, hoc esse potest: Sit thema secretum:* Virtus est, ubi occasio admonet, dispicere. *Hoc ex tribus primis successivè sumitur Modis, sequenti ratione:* Glitno Csu Gbr Fccbsrf Hdmmndt Disaicqrk. *Ex sex Modis, tribus nempè directis & tribus sequentibus autem, prædictum sic lege Secretum:* Glithe Csu Bbr Fccgsrf Hdmknct Ddsudcqrm. *Variatur adhùc hic Modus, si ex secundo ordine, prima: Ex primo secunda: Et ex tertio tertia adsumatur Litera: &c. Eodem modo poteris procedere, cum nominibus istis Notarum Musicalium,* Ut, Re, Mi, Fa, Sol: *Reperiuntur enim & hic quinque Vocales, quæ cum sua quoquè Consonanti, ad dictum modum invicem transponuntur: Reliquis ut* b,c,d,g,h,k,l,n,p,q,x,y,z, *citrà transpositionem, si occurrant, apponendis. E.g. si scribendum* Omnipotens, *evenit ejusmodi Scriptio,*

Sinmpsurno.

LIBRARY NY

CAPUT

CAPUT VIII.

De Transpositione Directâ, duarum Literarum simul.

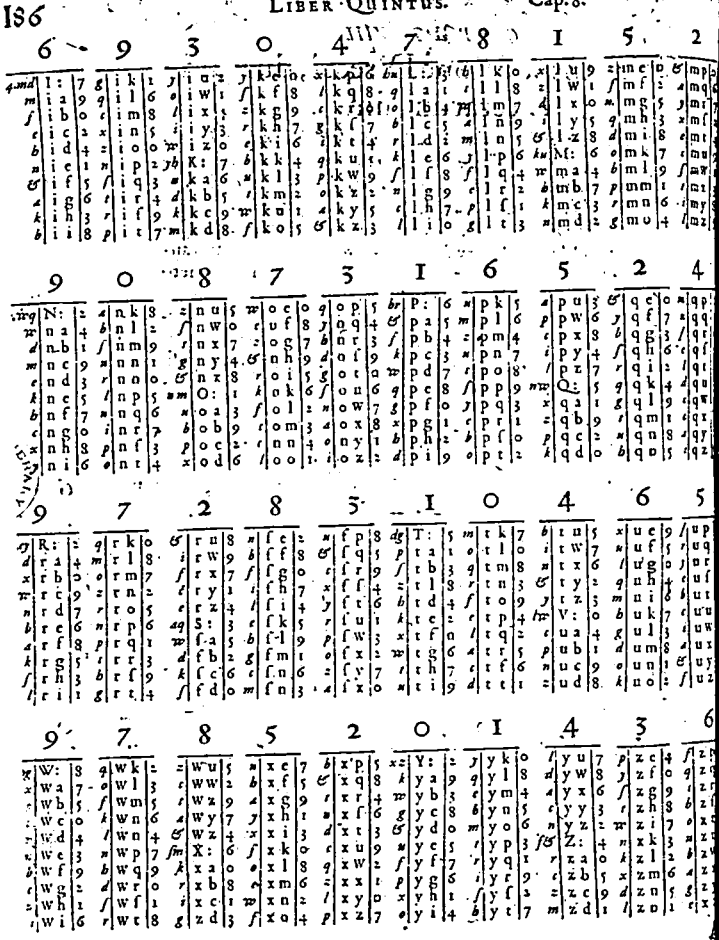
Actenùs explicati sunt Modi Transpositionis Directa; Ubi una post aliam Litera transponebatur: Sequuntur nùnc ubi aut simul duabus, *aut simùl* tribus Literis, *ex structurâ dispositionis Alphabeticæ, fit Transpositio: Modi uti nec inelegantes, ità digni observatione nòn ôscitanti. Quos Modos debemus* Abramo Colorno Hebræo Mantuano; *ex Libris ejus tribus* Scotographiæ Italicæ, Pragæ Anno 1593. *impressis, & à doctissimò Viro* Thomâ Segheto *nobis communicatis, desumptos, & eo ordine hìc translatos, ut* hoc Capite, *de eâ dicamus Transpositione, quæ* duabus Literis *contenta sit, sequatur deinceps,* cap. alter o, *Transpositio illa* trium Literarum.

Quod itaquè hanc combinatam duarum Literarum Transpositionem *attinet, præmittemus eò pertinentem Tabulam, ejusquè Explicationem; Praxin mòx subjecturi.*

TABULA.

2	1	3	9	8	0	7	5	4	6
A: o	a k	m a u	w b e	b p	x C: o	a c k	: c u	d e	g d p
a a	l l	u a w	x b f	q	y c a	b c l	w	f g	d d d
a b	n a m	b a x	f b g	r	b c b	c m	x	g h	d d f
a c	a n	a y	g b h	s	c c	c n	y	h i	d d g
a d	a o	a z	b i	t	d c d	c o	z	i k	d d h
a e	a p	o B:	b k	u	e c e	c p	D:	k l	d d k
a f	a q	a	b l	w	f c f	c q	d	l m	d d l
a g	a r	b b	b m	y	g c g	c r	b	m n	d d m
a h	a f	b c	b n	z	h c h	c f	c	n o	d d n
a i	a t	b d	b o	B	i c i	c t	d	o	d d o

6	4	5	9	2	1	5	8	7	0
E:	r e k	f c u	f f e	t p	id G:	f g k	u g u	w h e	h p
e a	b e l	e w	f f	q	a	g l	w g w	o f g	h h p
e b	i e m	e x	g o	r	b	g m	x g x	f g h	h h q
e c	b e n	e y	h o	s	c	g n	y g y	g h i	h h r
e d	n e o	e z	i o	t	d	g o	z g z	h i k	h h s
e e	a e p	F:	k k	u	e	g p	H:	k l	h h t
e f	l e q	f a	l l	w	f	g q	a	l m	h h u
e g	r e r	f b	m	x	g	g r	b	m n	h h w
e h	e e s	f c	n	y	h	g s	c	n o	h h x
e i	x e t	f d	o	z	i	g t	d	o	h h y

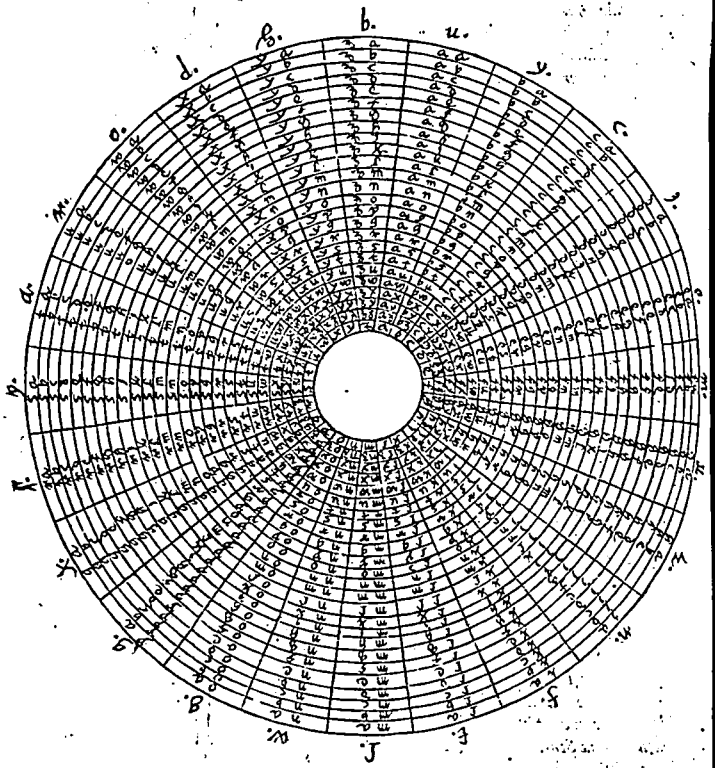

Hæc Tabula continet seriem Literarum, in sex Ordinibus sivè mavis Acicbus. Quilibet Ordo constat decem sivè cohortibus sive turmis, sivè magis Columnulis; Quælibet Columnula sivè turma decem stationibus sivè Positionibus. In hacce serie Literarum bis duo Alphabeta principaliter concurrunt, utroquè Generali & Particulari existente. Quorum prioribus duobus referuntur & inquiruntur Literæ Secreti; posteriora inserviunt Transpositioni faciendæ & resolvendæ. Generale prius, quod semel ponitur, & Majoris Ordinis vocatur est, ad cujus quamquè Literam singulariam apponitur & repetitur integrum Alphabetum particulare, viginti quatuor stationibus; præpositâ semper vigesimo quinto loco, Literâ illa Singularia, quæ è Generali illo Alphabeto, reliquum agmen ducit, uti videre est ex columnâ abecedariâ primâ, secundi, ac dimidiâ tertiâ, litera primariæ A, ad exemplum reliquarum subsequentium. Posterius Generale Alphabetum, quod itidem semel ad latus Columnularum positum reperitur, & Minoris Ordinis indigitari potest, prò transpositione faciendâ, inservit primo Generali Alphabeto, ac cujusquè Literæ Singulariæ, ad cujus latus Sinistrum proëminet indè Litera Transpositoria. Sic ad Literam A proëminet Transpositoria T: Ad Literam B, Transpositoria O: Ad Literam C, transpositoria G: Et sic deinceps, prò arbitrio & conventione partium. Par ratio alterius Alphabeti Particularis est, quod prò transponendâ Literâ Alphabeti Particularis prioris invenitur arbitrario ordine ad latus dextrum collocatum: Atquè tantùm de explicatione Tabulæ hoc loco. Nam quòd ulteriùs Numeros illos, qui suprà & ad dextrum latus appositi reperiuntur, attinet, bi inservire possunt, quando non Literis sed Cifris Numeralibus scribere constitutum sit. De quo instituto suo loco, id est Lib. 6. c. 17. *monebimus.*

Praxis *consistit in Scriptione, Lectione, & deniquè usurpatione & habitu Tabulæ.*

Si itaquè scribendum tibi sit: Mauritius nos accessit: *Jam Singulariâ Literâ M, istius Generalis Alphabeti repertâ, ejus Stationes accede & percurre, donèc Litera M, cum Litera A, in unâ statione concurrerit, uti contingit hic primâ statim statione: Et quia ad istam proëminet Litera Transpositoria Generalis K, & ad hanc A latere primæ Stationis, Litera Particularis VV, ea veniunt scribendæ: Ità pergendum cum sequentibus duabus Literis UR, & talem habebis Scripturam: Kvvhmpmaq vvraq tsgpaxmp. Acceptis Literis prò lectione earundem Tabulam adeas, atquè inventâ Literâ, à latere proëminente Generali K & sub eâ ad latus primæ Stationis, Particulari Literâ VV, apparebunt tibi veræ Literæ MA. Quòd si ità pergas cum reliquis, secretum indè haurire haud difficultèr poteris.*

In habendâ & usurpandâ Tabulâ, aut (1) retinere poteris integra Alphabeta: aut (2) decurtato Alphabeto usitato uti, aut (3) dimidio paucioribus stationibus contentus esse. Si placet primum, *jam aut* ejusmodi Schemate *utendum, quod modò exhibuimus; aut* Circulari; *aut* Quadraro *adhùc uti poteris.* Circulare *Schema hujusmodi erit:*

Pauris adlubet perstringere applicationem. Stationes duarum Literarum, Columnulis contentæ, quibus impletur Circulus, continent Alphabeta usitata: Generale nimirùm illud & Particulare, ad quamlibet Literam

rem Generalis Alphabeti repetitum. Literæ verò in circumferentiâ appictæ, constituunt Alphabetum Transpositorium Particulare. In medio tecto hujus aranex figenda Ala sivè Index Mobilis, in quo Generale illud, sive Majoris Ordinis Alphabetum Transpositorium sic describendum, ut invatis duabus Secreti tui Literis, mobilis illius Indicis Literæ Transpositori quædam (Nam illius Alphabeti Literæ rectò ordine non incedunt) respondeat Literis istis duabus Secreti: Mucro verò seu apex Indicis, Literam circumferentiæ, quâ altera Transpositoria constituitur, monstret: Istis cognitis, si jàm ad Scriptionem accedis, primò Literam Alæ ponas, cui stirpi Circumferentiæ alteram adjungas. Atquè hac Methodo perfacilè vadet, integrum Secretum describere.

Quod si mavis Quadrato Schemate uti, en tibi illud:

	a	aa	ab	ac	ad	ae	af	ag	ah	ai	ak	al	am	an	ao	ap	aq	ar	as	at	au	aw	ax	ay	az	
	b	ba	bb	bc	bd	be	bf	bg	bh	bi	bk	bl	bm	bn	bo	bp	bq	br	bs	bt	bu	bw	bx	by	bz	
	c	ca	cb	cc	cd	ce	cf	cg	ch	ci	ck	cl	cm	cn	co	cp	cq	cr	cs	ct	cu	cw	cx	cy	cz	
	d	da	db	dc	dd	de	df	dg	dh	di	dk	dl	dm	dn	do	dp	dq	dr	ds	dt	du	dw	dx	dy	dz	
	e	ea	eb	ec	ed	ee	ef	eg	eh	ei	ek	el	em	en	eo	ep	eq	er	es	et	eu	ew	ex	ey	ez	
	f	fa	fb	fc	fd	fe	ff	fg	fh	fi	fk	fl	fm	fn	fo	fp	fq	fr	fs	ft	fu	fw	fx	fy	fz	
	g	ga	gb	gc	gd	ge	gf	gg	gh	gi	gk	gl	gm	gn	go	gp	gq	gr	gs	gt	gu	gw	gx	gy	gz	
	h	ha	hb	hc	hd	he	hf	hg	hh	hi	hk	hl	hm	hn	ho	hp	hq	hr	hs	ht	hu	hw	hx	hy	hz	
	i	ia	ib	ic	id	ie	if	ig	ih	ii	ik	il	im	in	io	ip	iq	ir	is	it	iu	iw	ix	iy	iz	
	k	ka	kb	kc	kd	ke	kf	kg	kh	ki	kk	kl	km	kn	ko	kp	kq	kr	ks	kt	ku	kw	kx	ky	kz	
	l	la	lb	lc	ld	le	lf	lg	lh	li	lk	ll	lm	ln	lo	lp	lq	lr	ls	lt	lu	lw	lx	ly	lz	
	m	ma	mb	mc	md	me	mf	mg	mh	mi	mk	ml	mm	mn	mo	mp	mq	mr	ms	mt	mu	mw	mx	my	mz	
	n	na	nb	nc	nd	ne	nf	ng	nh	ni	nk	nl	nm	nn	no	np	nq	nr	ns	nt	nu	nw	nx	ny	nz	
	o	oa	ob	oc	od	oe	of	og	oh	oi	ok	ol	om	on	oo	op	oq	or	os	ot	ou	ow	ox	oy	oz	
	p	pa	pb	pc	pd	pe	pf	pg	ph	pi	pk	pl	pm	pn	po	pp	pq	pr	ps	pt	pu	pw	px	py	pz	
	q	qa	qb	qc	qd	qe	qf	qg	qh	qi	qk	ql	qm	qn	qo	qp	qq	qr	qs	qt	qu	qw	qx	qy	qz	
	r	ra	rb	rc	rd	re	rf	rg	rh	ri	rk	rl	rm	rn	ro	rp	rq	rr	rs	rt	ru	rw	rx	ry	rz	
	s	sa	sb	sc	sd	se	sf	sg	sh	si	sk	sl	sm	sn	so	sp	sq	sr	ss	st	su	sw	sx	sy	sz	
	t	ta	tb	tc	td	te	tf	tg	th	ti	tk	tl	tm	tn	to	tp	tq	tr	ts	tt	tu	tw	tx	ty	tz	
	u	ua	ub	uc	ud	ue	uf	ug	uh	ui	uk	ul	um	un	uo	up	uq	ur	us	ut	uu	uw	ux	uy	uz	
	W	wa	wb	wc	wd	we	wf	wg	wh	wi	wk	wl	wm	wn	wo	wp	wq	wr	ws	wt	wu	ww	wx	wy	wz	
	x	xa	xb	xc	xd	xe	xf	xg	xh	xi	xk	xl	xm	xn	xo	xp	xq	xr	xs	xt	xu	xw	xx	xy	xz	
	y	ya	yb	yc	yd	ye	yf	yg	yh	yi	yk	yl	ym	yn	yo	yp	yq	yr	ys	yt	yu	yw	yx	yy	yz	
	z	za	zb	zc	zd	ze	zf	zg	zh	zi	zk	zl	zm	zn	zo	zp	zq	zr	zs	zt	zu	zw	zx	zy	zz	

Usum sic adornatæ Tabulæ, paucis itidem dare non erit inutile. Literæ Perpendiculares Lateris Sinistri, referunt Literas Alphabeti Generalis: Cujus quæquè Litera in areolis ad Alphabeta Particularia, quater & vice-

vicesſes repetitur. Literæ Transverſales & Perpendiculares alterius Lateris, ſunt Transpoſitoriæ: Quarum illæ referunt Literam Generalis, hæ verò Literam Particularis Alphabeti. Res plana eſt, idcircò Exempla faceſſant.

Si verò placet Secundum, *ut nimirùm cùm decurtato Alphabeto uſitato proceſſus fiat; Quod fieri poteſt ſi minùs frequentabiles Literæ, K. Q. V. V. X. & T. cum aſpirationis notâ H, Alphabeto eximuntur:* Vid. h. Lib. c. 10. in pr. *Jàm Schemata ipſa minùs prolixa conſtituentur: Uti videre eſt, in tertij generis, de quo mox, Schematibus, ubi octodecim Literis Alphabetum abſolvitur.*

Sin arridet Tertium, *ut malis dimidio paucioribus ſtationibus uti, jàm ejusmodi Schema exſurget.*

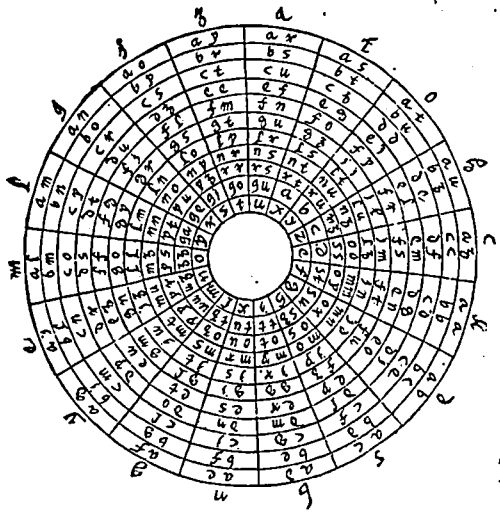
2		1		3		9		8		0		7		5		4		6	
l	A:	o	z	a m	1	m	b b	3	w	b o	5	&	c e	1	x	c ſ	o	a	d l	1	z	E:	9	&	e r	1	g	f n	7
o	a a	1	y	a n	o	n	b c	o	x	b p	9	y	c f	6	b	c t	5	b	d m	9	c	e e	2	f	e ſ	9	w	f m	1
k	a b	8	n	a o	8	b	b d	6	ſ	b r	7	r	c g	6	f	c u	9	q	d n	4	l	e f	1	m	e t	8	u	f o	5
ſ	a c	7	c	a p	3	q	b e	1	k	b ſ	4	ſ	c i	o	q	c z	1	u	d o	3	i	e g	o	b	e u	o	l	f p	8
4.c	a d	5	c	a r	2	a	b f	7	a	b ſ	6	o	c l	5	2.w	D:	3	y	d p	1	&	e l	4	y	e z	7	ſ	f r	9
3.b	a e	6	d	a ſ	4	e	b g	2	b	b u	1	g	c m	9	t.p	d d	7	ſ	d r	8	q	e l	4	y	F:	4	i	f ſ	2
r	a f	2	p	a t	7	s	b i	5	b	b z	2	t	c o	2	b	d e	4	n	d ſ	5	n	e m	3	k	f f	1	x	f t	6
i	a g	3	w	a u	9	m	b l	8	p	C:	3	z	c o	2	g	d f	2	z	d t	7	p	e o	7	o	f g	5	r	f u	6
x	a l	4	ſ	a z	5	g	b m	8	u	c c	o	x	c p	8	r	d g	6	e	d u	6	a	e o	7	d	f l	3	c	f z	o
g	a l	9	&	B:	6	d	b n	4	i	c d	8	r	c r	7	m	d i	8	d	d z	o.	b	e p	8	z	f l	3	t	G:	3
	l			g			q			d			a			u			i			f			c			o	

6		4		3		9		2		1		5		8		7		0	
w	g g	8	r	g u	o	f	i ſ	2	ſ	l r	7	x	m r	+	d	n ſ	1	ſ	o u	9	u	r r	6	w	T:	9	c	qua	5
p	g l	+	b	g z	6	m	i t	o	v	l t	o	ſ	m ſ	9	b	n t	3	y	o z	o	g	r ſ	+	o	t t	2	ſ	que	9
c	g l	9	i	l:	3	k	i u	3	r	l t	o	t	m t	8	a	n u	5	z	P:	8	ſ	r t	5	c	t u	7	d	qui	:
o	g m	5	b	i i	2	r	i z	4	m	l u	1	o	m u	1	w	n z	6	o	p p	6	p	r u	8	u	t z	+	p	quo	8
s.z	g n	6	n	i l	5	ſ	L:	9	b	l z	3	d	m z	7	o.&	O:	8	k	p r	4	c	r z	9	m	V:	1	z	quu	7
7.l	g o	z	a	i m	8	&	l l	5	k	M:	5	i	N:	o	5.b	o o	+	c	p ſ	z	r	S:	7	&	u u	5	q	H:	6
d	g p	1	y	i n	9	p	l m	8	a	m m	9	9	n n	3	x	o p	z	r	p t	5	r	ſ ſ	o	n	u z	3	ſ	K:	+
u	g r	3	c	i o	+	w	l n	1	z	m n	+	y	n o	5	q	o r	o	r	p u	7	y	ſ t	3	a	Z:	o	i	W:	3
q	g ſ	o	g	i p	1	u	l o	6	c	m o	8	l	n p	2	n	o ſ	9	i	p z	3	x	ſ u	1	b	z z	8	b	X:	o
&	g t	7	x	i r	7	b	l p	7	w	m p	6	g	n r	6	m	o t	7	l	R:	1	g	ſ z	2	c	h h	6	k	Y:	1
	e			p			h			b			n			ſ			x			m			t			r	

Hic omiſſæ ſunt Stationes ſeu Poſitiones binarum Literarum, plùs quàm dimidiâ parte, quæ in promptu erunt, ſi contrario modo extantes legas: Sic Poſitio BA in promptu eſt, ſi extantem Poſitionem AB retrò legas. Idem judicium eademque applicatio de cæteris omiſſis ſtationibus. Omiſſæ hîc item Literæ, H. K. V. V. X. Y. cum Literâ Q. Cujus uſus tantùm eſt, in Qua Que Qui Quo Quu: Quæ in ultimam Columnulam, nè quid deſit, ſunt conjectæ. Pro uſu cognoſcendo, hîc tenendum, quod quælibet Litera Columnulæ ſubjecta, ſit transpoſitoria primæ Literæ, in Secreto deſcriben-

ſcribendo occurrentis, ſicut Lateralis alterius eſt. Quod ſi contingit, ut contrario modo Poſitio, quæ ſcripta directò non invenitur, transponenda occurrat, jam Literæ Alphabeti Generalis, punctum adjungendum: E.g. Si ſcribendum Mauritius, *punctanda ità Scriptura,* G.zm. phmhkml: *Cæterùm quod Numeros in Tabulâ depictos attinet, de ijs Lib. ſequenti videbimus.*

Quemadmodum autem in primo genere Schematis oblongi, tàm Circularis & Quadrati uſus erat; ità prætèr Oblongam & hîc Circularis & Quadrata Tabula locum habet. Circulare Schema ità ſe habet:

Hîc obtinent, quæ de Stationibus omiſſis ſupplendis, modò dicebamus: Literæ verò Circumferentiæ conſtituunt Alphabetum Transpoſitorium Generalius: Et indè priorem de duabus Literis referunt. In Alâ ſeù Indice Mobili continetur Particulare Alphabetum, quod inibi ſemper duabus juxtà ſe poſitis Literis, sic inſcribendum, ut correſpondere undecim Poſitionibus cujusquè Columnæ ritè queat. Applicatio ad uſum ità fiat: Si Statio expreſſa duarum Literarum, quas Secretum dat, in Tabulâ occurrit, jàm in Ala prioris Ordinis Litera correſpondens notanda venit: Sin Statio non expreſſa, ſed retrolectione tantùm apparet, poſterioris Ordinis Litera Transpoſitionem abſolvet.

Quadratum Schema tale hîc erit:

Lite-

	g	d	ſ	n	e	y	f	b	t	m	r	h	o	g	c	j	q	
x	a	aa	ab	ac	ad	ae	af	ag	aj	ak	al	am	an	ao	ay	ar	as	at	n
f	au	az	b	bb	bc	bd	be	bf	bg	bi	bl	bm	bn	bo	by	br	bs		c
z	bt	bu	bz	c	cc	cd	ce	cf	cg	ci	cl	cm	cn	co	cy	cr	cs		y
d	ct	cu	cz	d	dd	de	df	dg	di	dl	dm	dn	do	dy	dr	ds	dt		j
m	du	dz	e	ee	ef	eg	ei	el	em	en	eo	ey	er	es	et	eu	ez		u
ſ	f	ff	fg	fi	fl	fm	fn	fo	fp	fr	fs	ft	fu	fz	g	gg	gi		o
g	gl	gm	gn	go	gp	gr	gs	gt	gu	gz	i	ij	il	im	in	io	ip		f
a	ir	is	it	iu	iz	l	ll	lm	ln	lo	lp	lr	ls	lt	lu	lz	m		e
y	mm	mn	mo	mp	mr	ms	mt	mu	mz	n	no	np	nr	ns	nt	nu			x
w	nz	o	oo	op	or	os	ot	ou	oz	p	pp	pr	ps	pt	pu	pz	r		h
s	rr	rs	rt	ru	rz	ſ	ſſ	ſt	ſu	ſz	t	tt	tu	tz	u	uu	uz		g
b	z	zz	cq	qua	que	qui	quo	quu	ſ	u	w	x	y	z	ꝯ	ꝑ	ꝓ		b

Literæ Transverſales, ſunt Transpoſitoriæ prioris Literæ è duabus: Perpendiculares inſerviunt Transpoſitioni poſterioris; Cum hòc diſcrimine, ut ſi inveniatur Poſitio duarum Literarum directò ſcripta, jam prò poſteriori Literâ transponendâ, Litera conveniens, Siniſtri; Sin non, Dextri Lateris apponitur.

Colophònis loco prò uſu Tabularum, quas hactenùs exhibuimus, adhùc unum atquè alterum præceptum ſeu Regula, nòtandæ erunt:

1. Alphabeta Transpoſitoria ſivè Generali, ſivè Particularibus reſpondeant Alphabetis, ex conventione Partium, variâ Literarum Permutatione, poſſe & debere variari & mutari.

2. Ad magis fallendum Intercipientem & faciliùs inveniendam Aciem poteris uti Literis ocioſis quibusdam, quas ſemper transpoſitis duabus Literis adjicias: E.g. Aſſumatur Tabula prima hujus Capitis, quæ continet, uti vides, ſex Acies, quarum quælibet, decem Columnis conſtat: Eligè prò libitu ſex Literas, E.g. M. P. C. D. G. H. Et M, Primæ aciei: P, ſecundæ: C, tertiæ, & ſic deinceps fac apponas. Cum itaquè ſupradicto artificio, in exprimendo nomine Mauritius, *Poſitionem MA transpoſueris, per K V V, adjici poterit ocioſa C, quæ præeſt tertiæ aciei, & ſic pergendum, donèc abſolutum Secretum, ad hunc modum:* Kvvclygmpc-mycaqg.

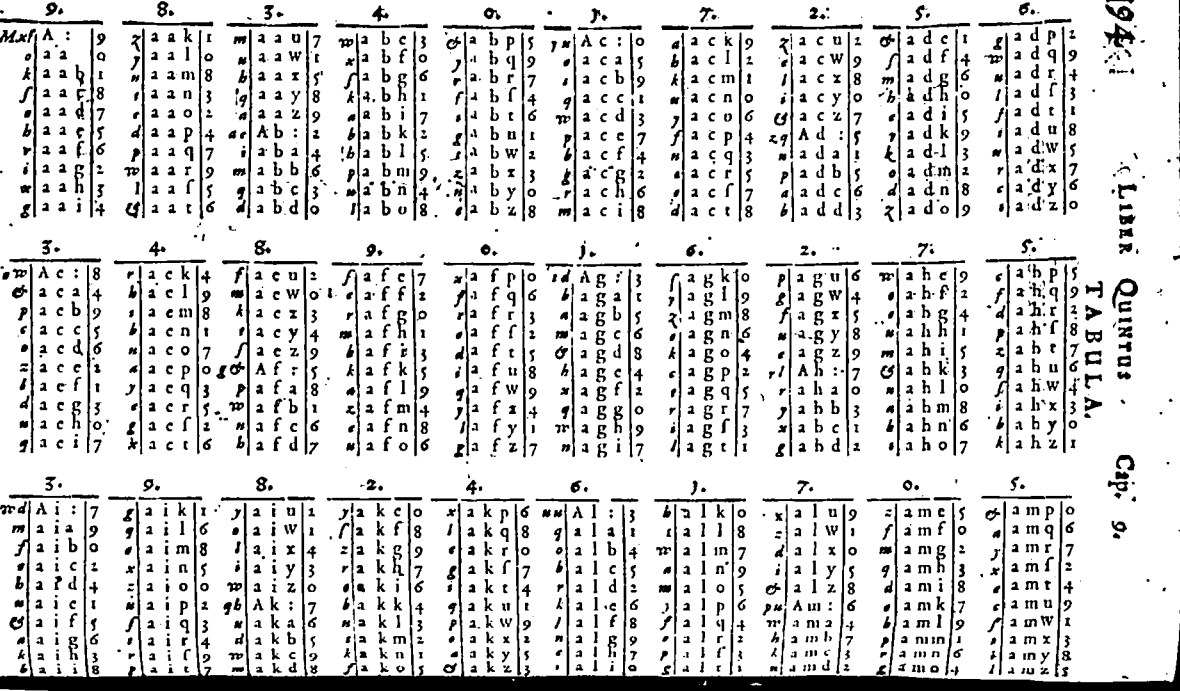
CAPUT IX.

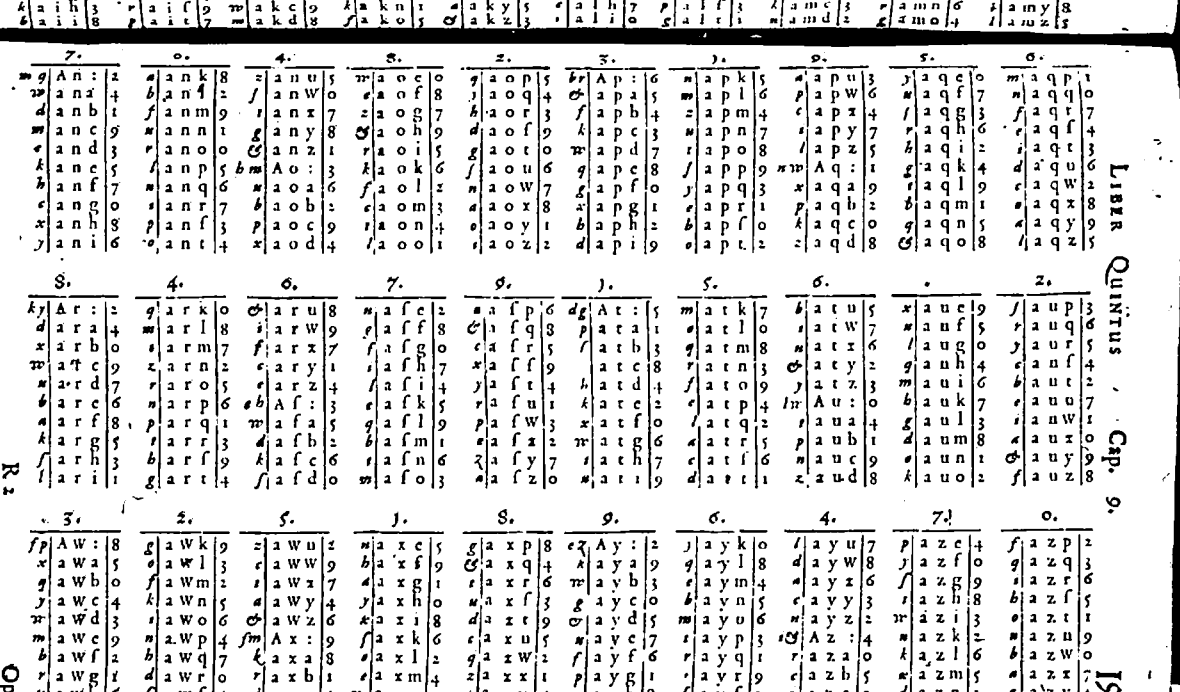
De Transpoſitione Directâ trium Literarum.

Sequitur ubi ternis ſimùl Literis *ſit* Transpoſitio. *Qui Modus exigit Tabulam ampliſſimam quadraginta octo paginarum vel integrorum viginti quatuor Foliorum: Cognoſcitur autem tùm ex ſubjectâ Tabulâ; tùm ejus Explicatione; tùm deniquè Applicationis ratione ſeu Praxi.*

Sequitur Tabula verſis paginis.

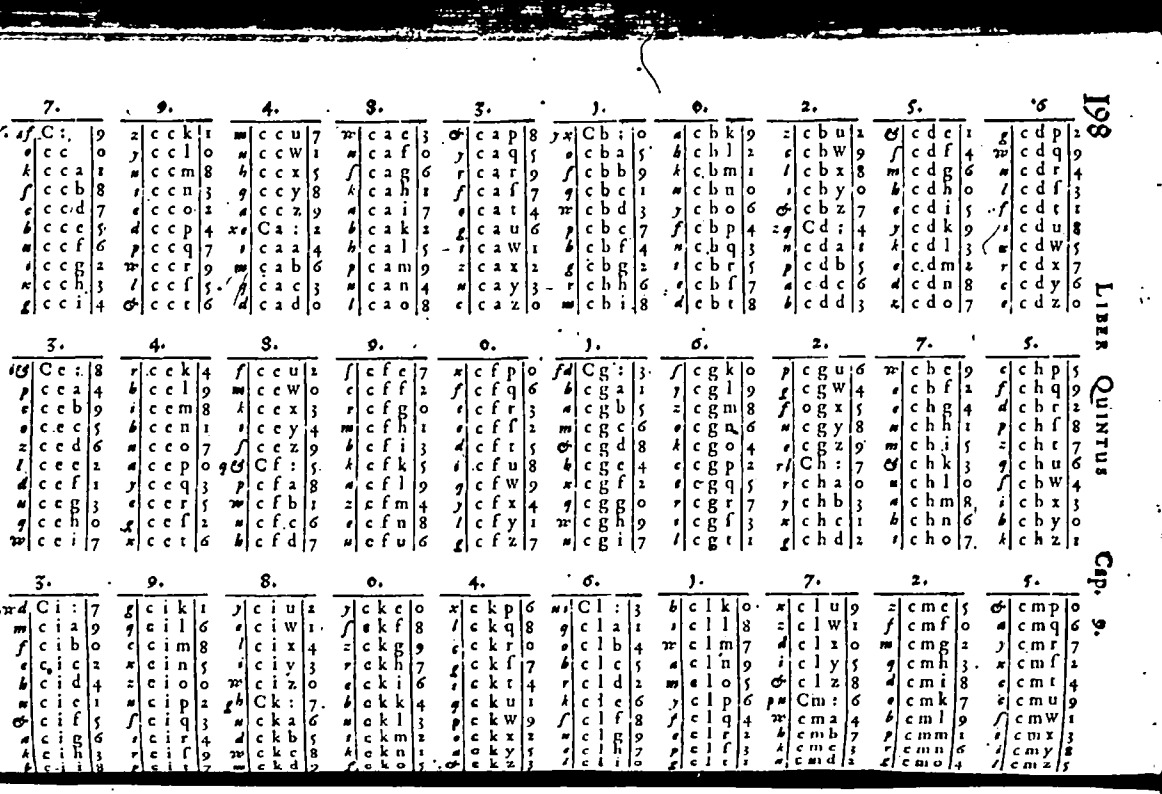
TABULA.

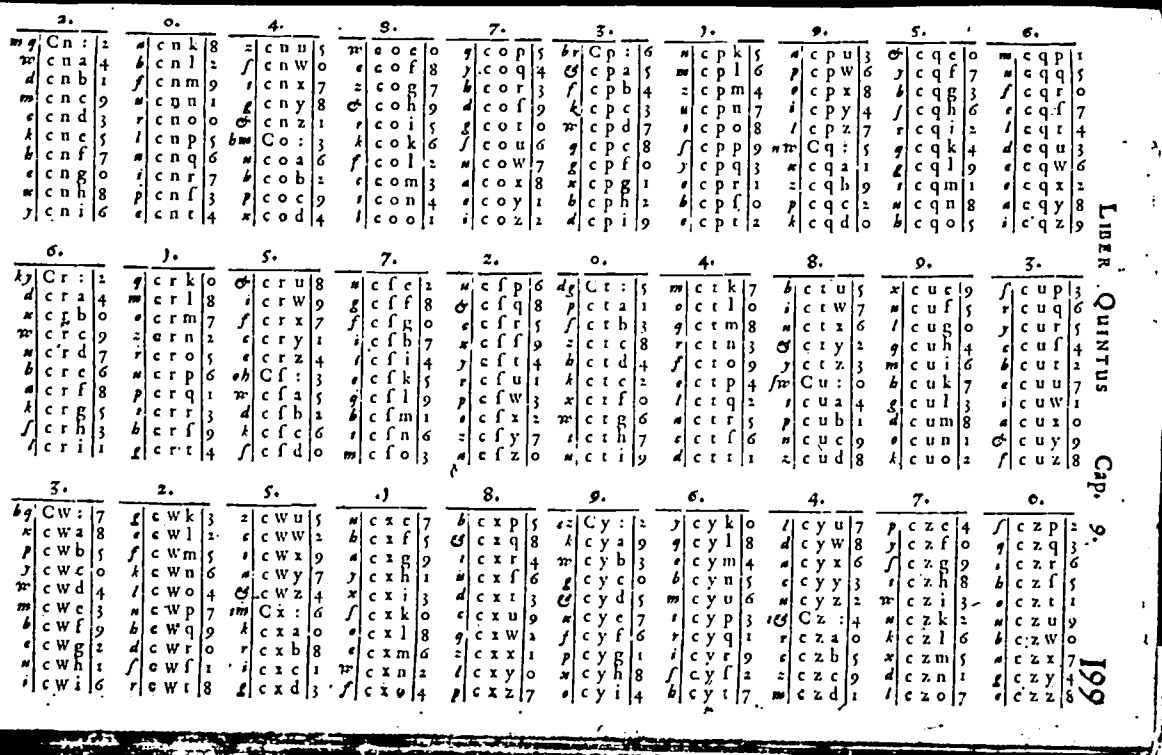

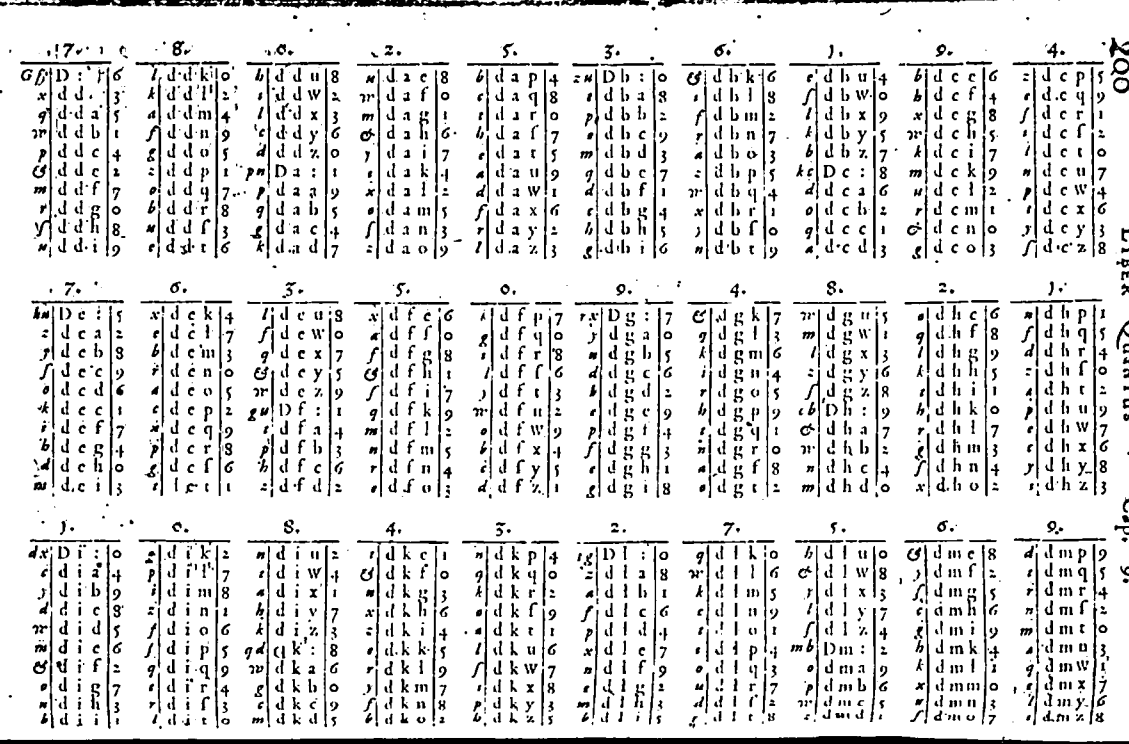

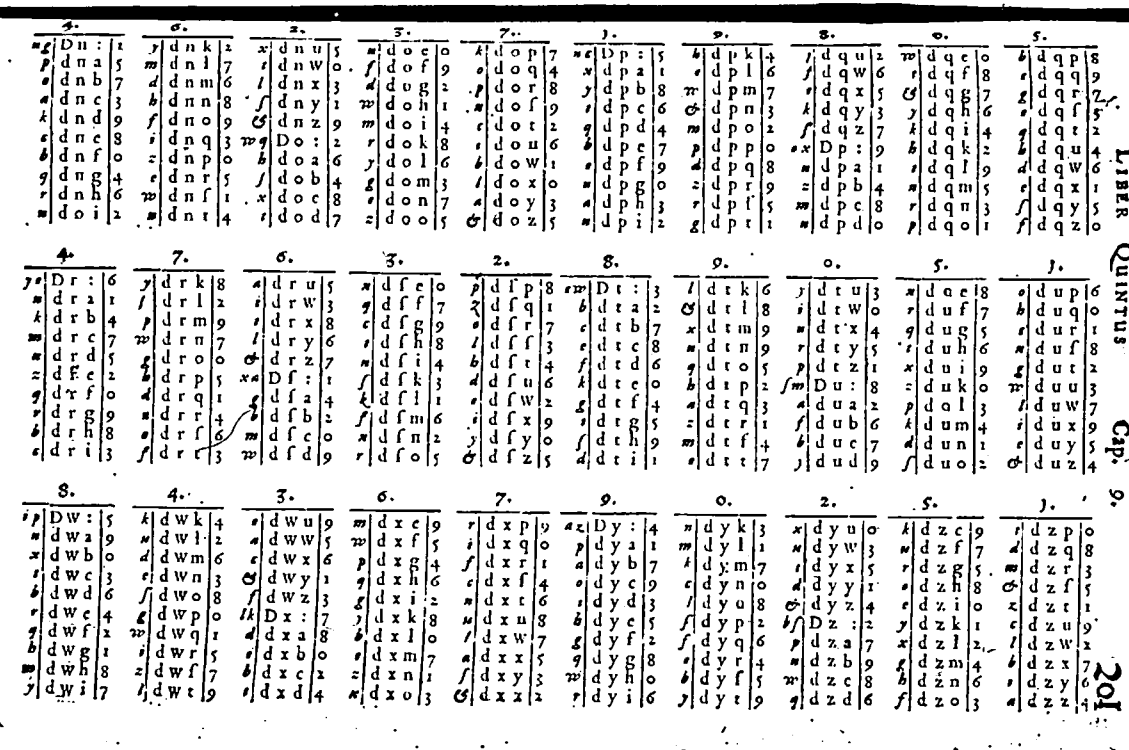

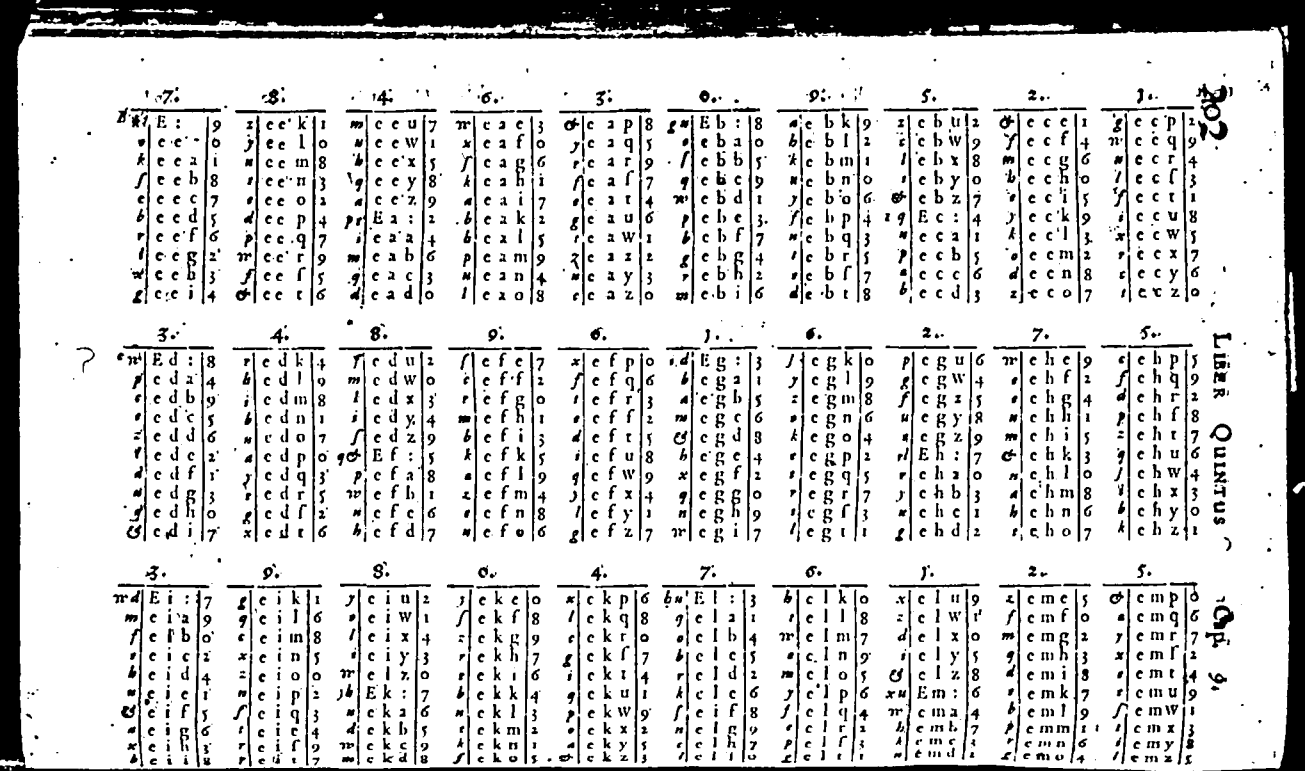

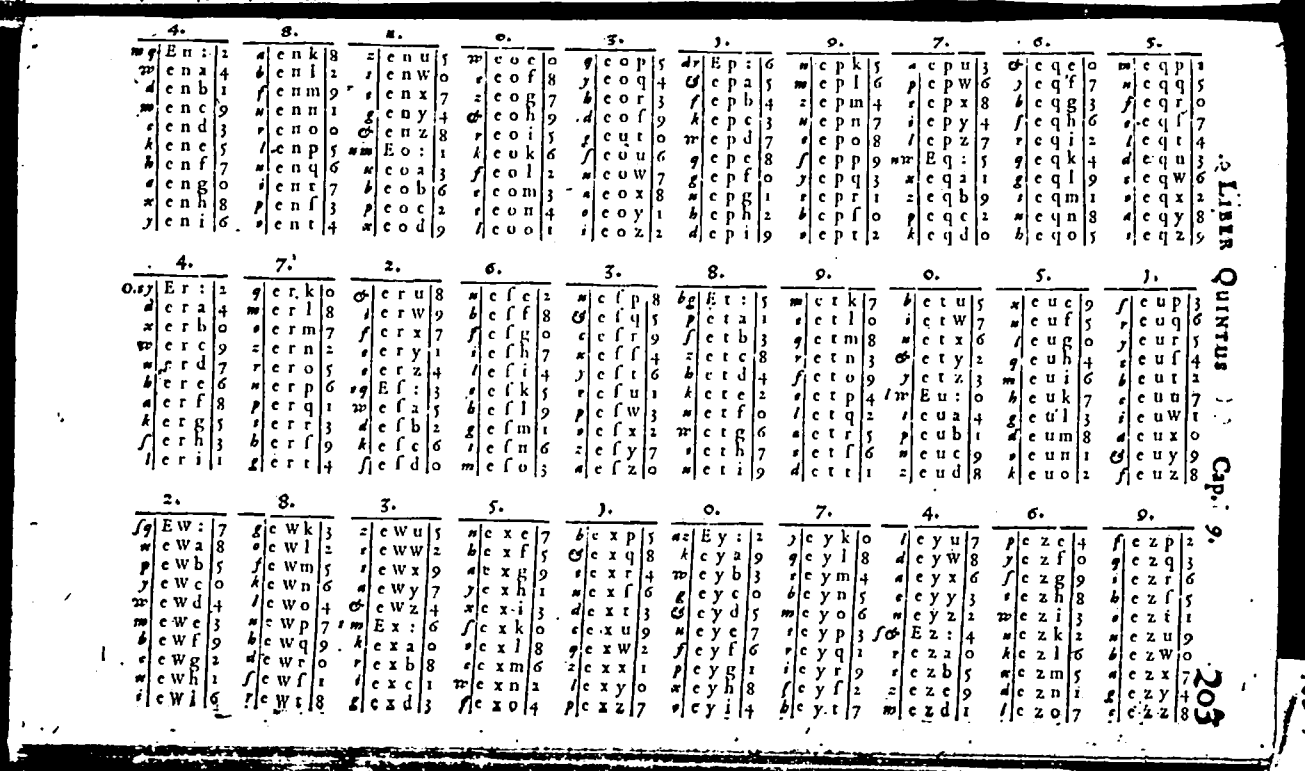

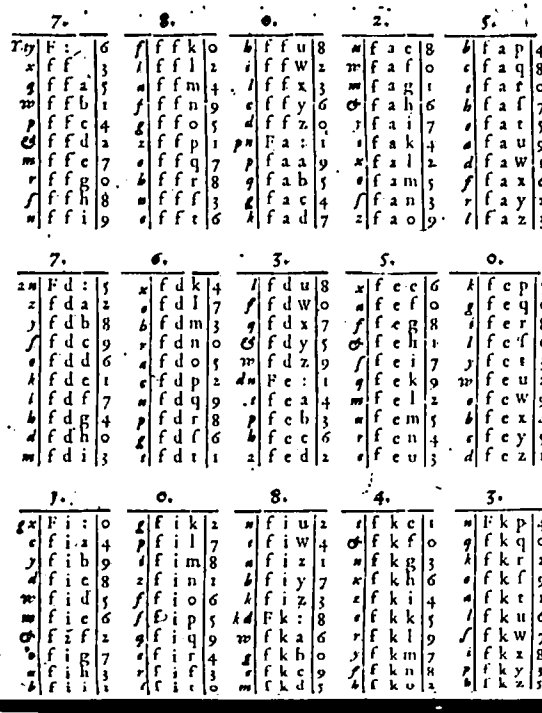

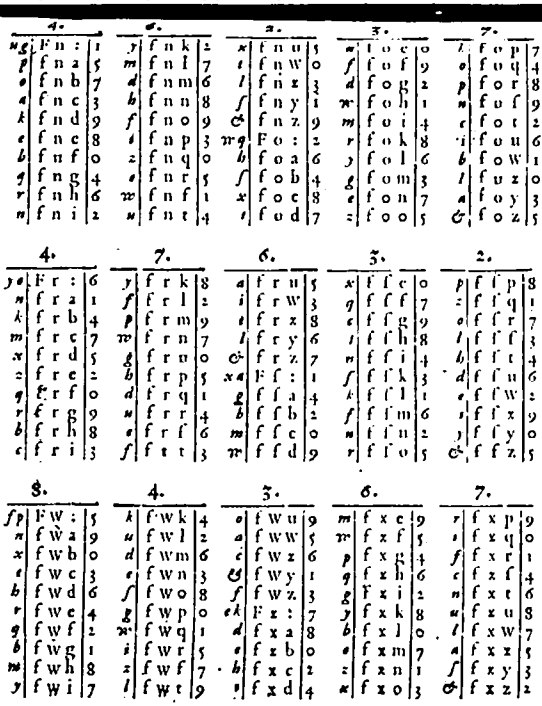

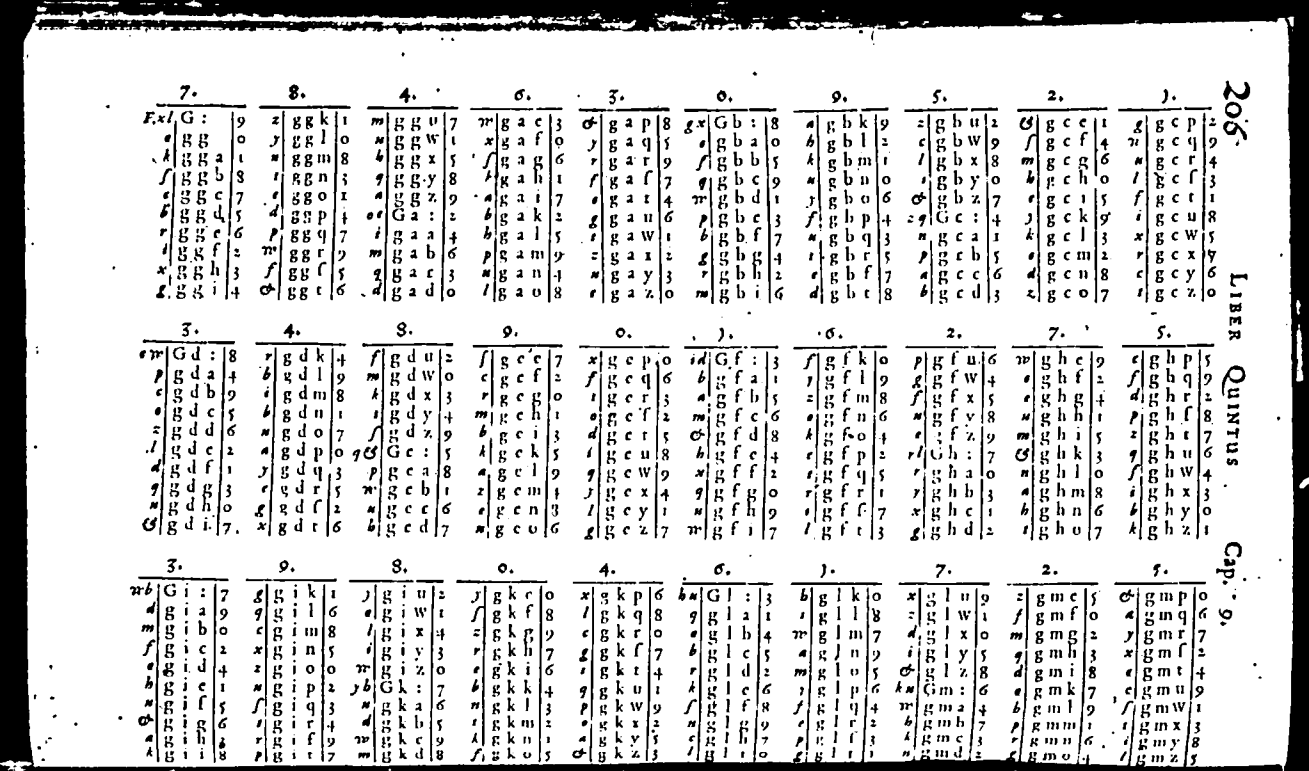

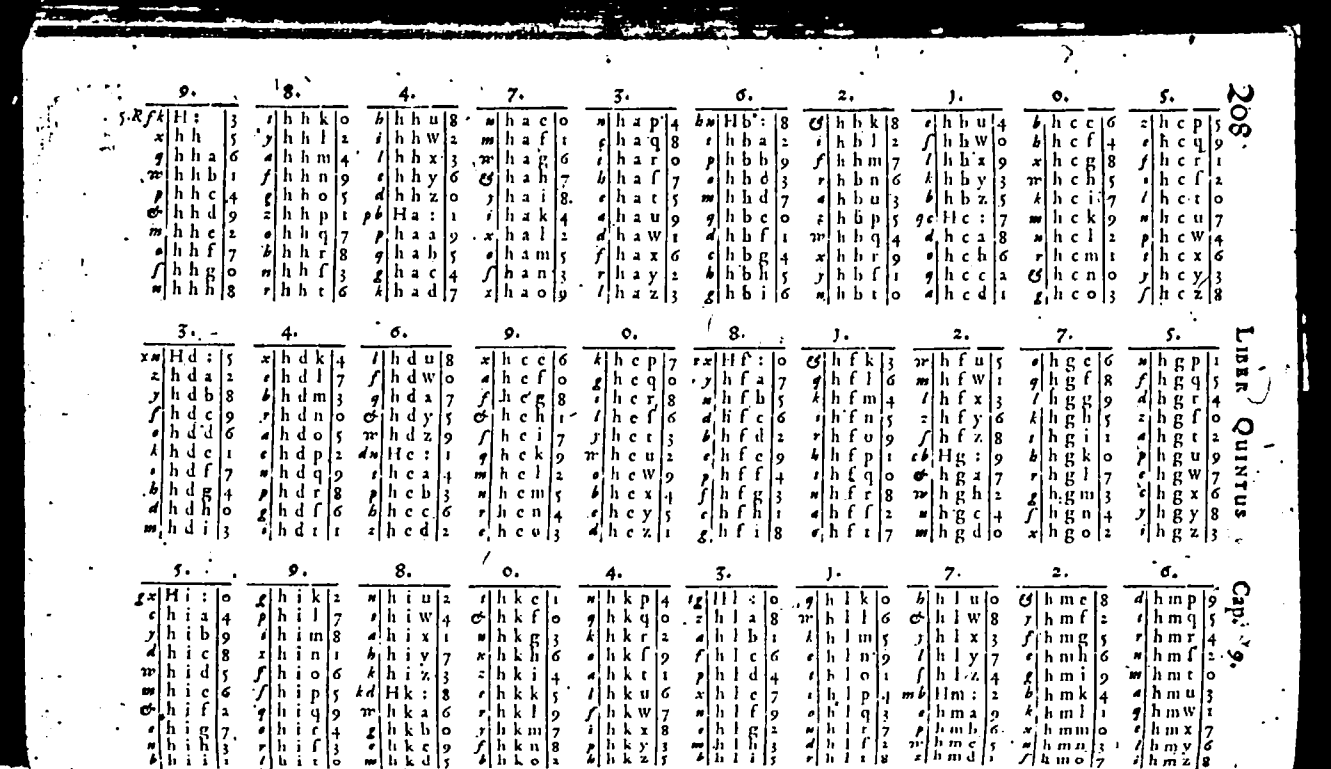

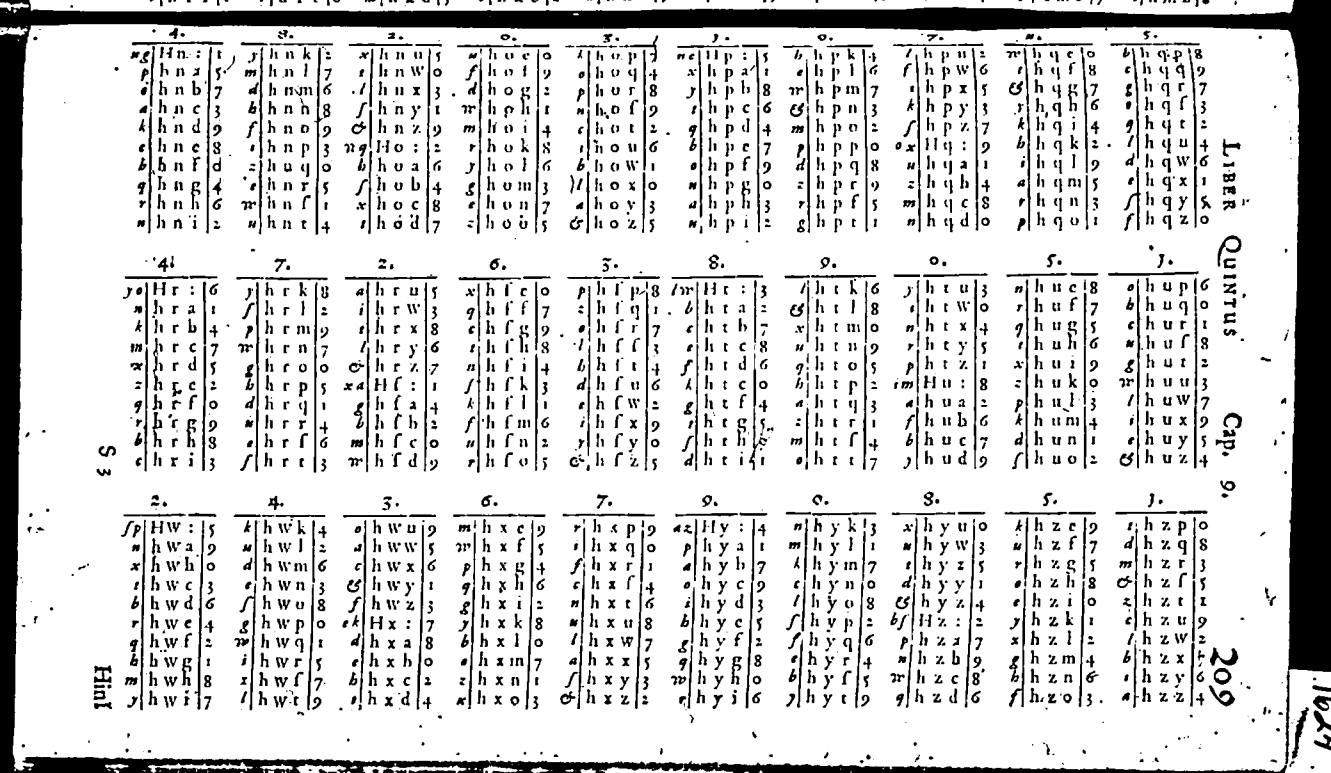

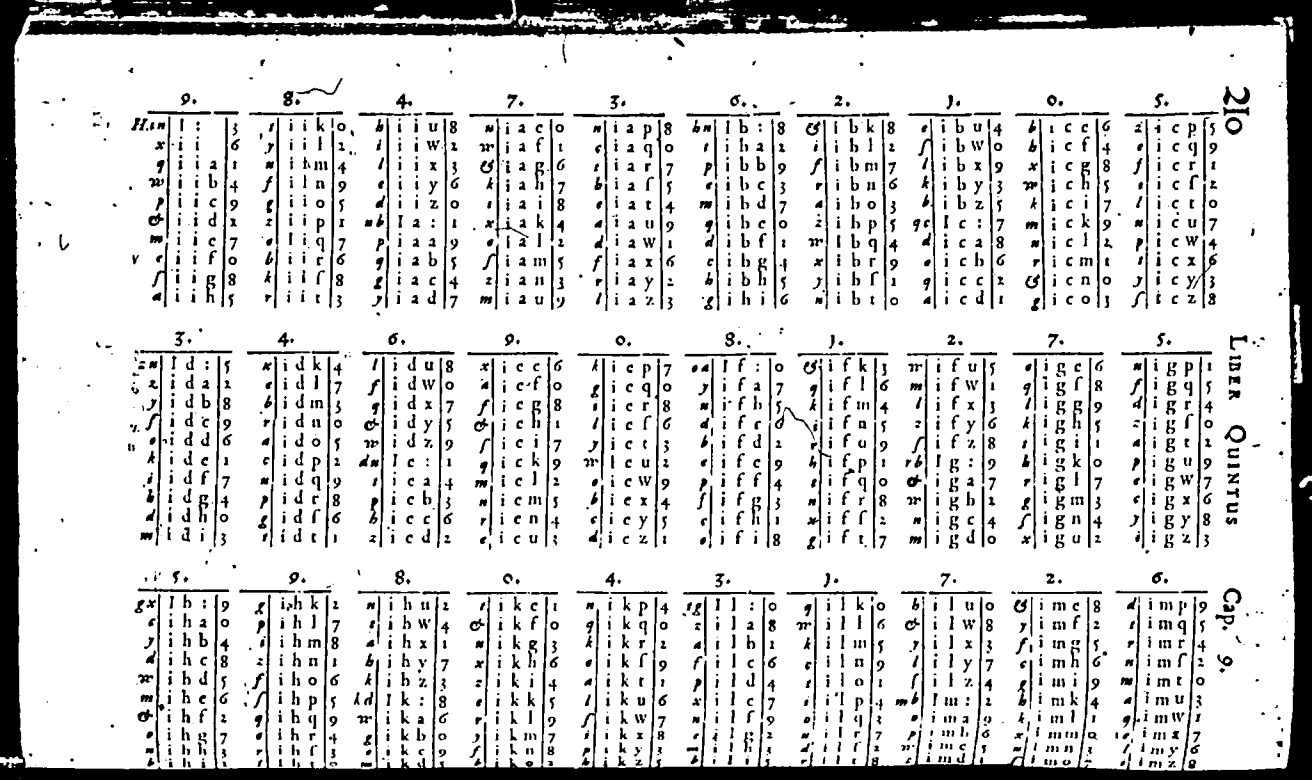

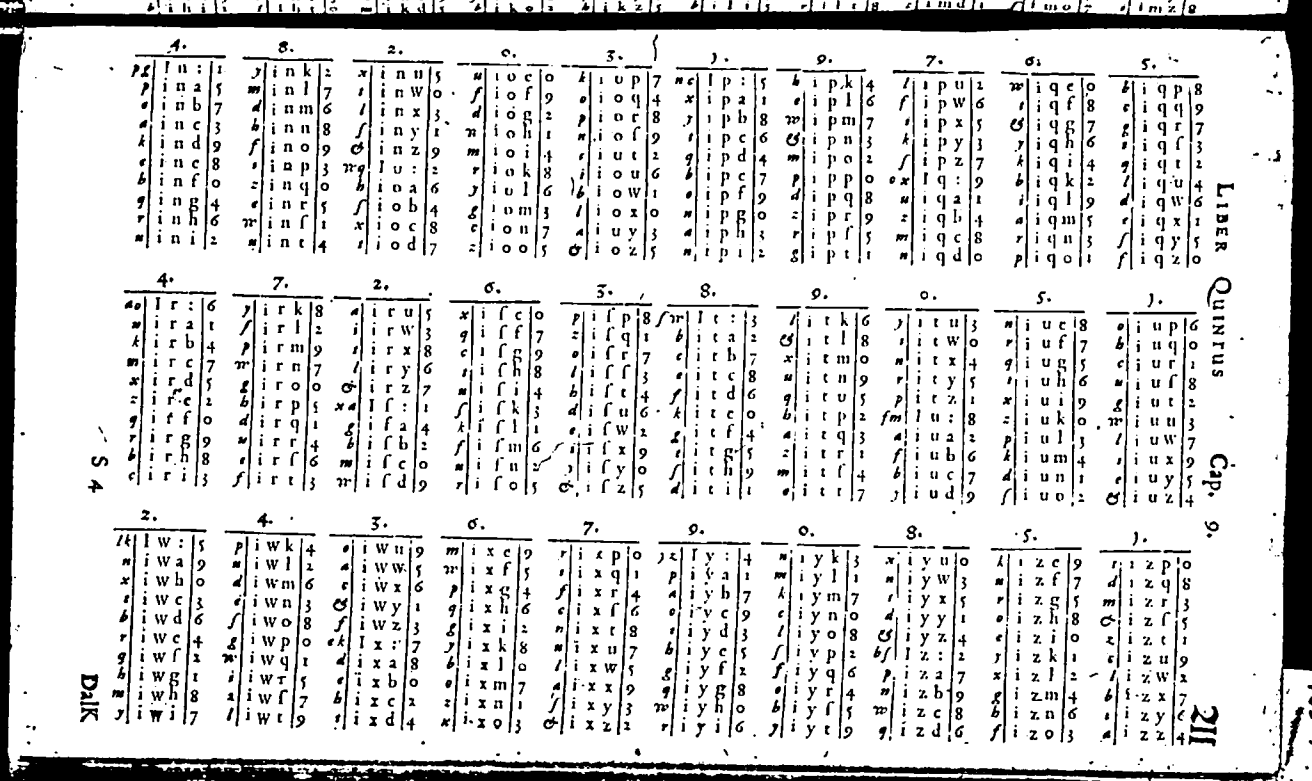

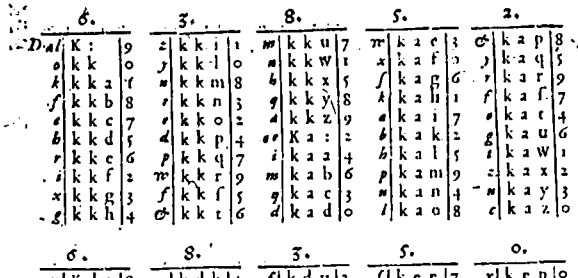

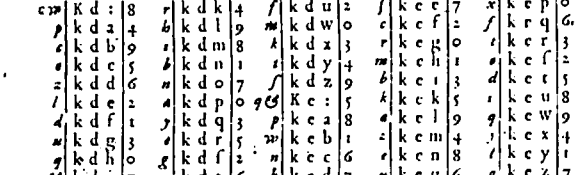

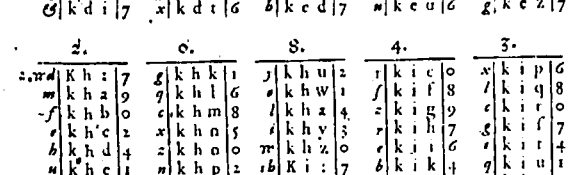

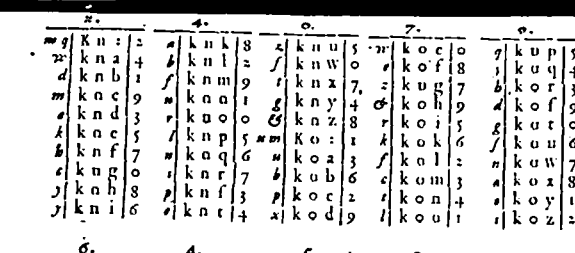

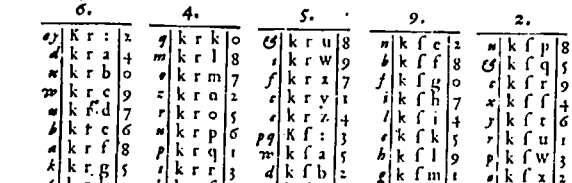

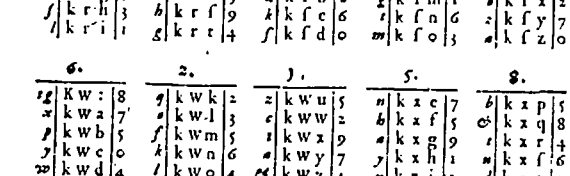

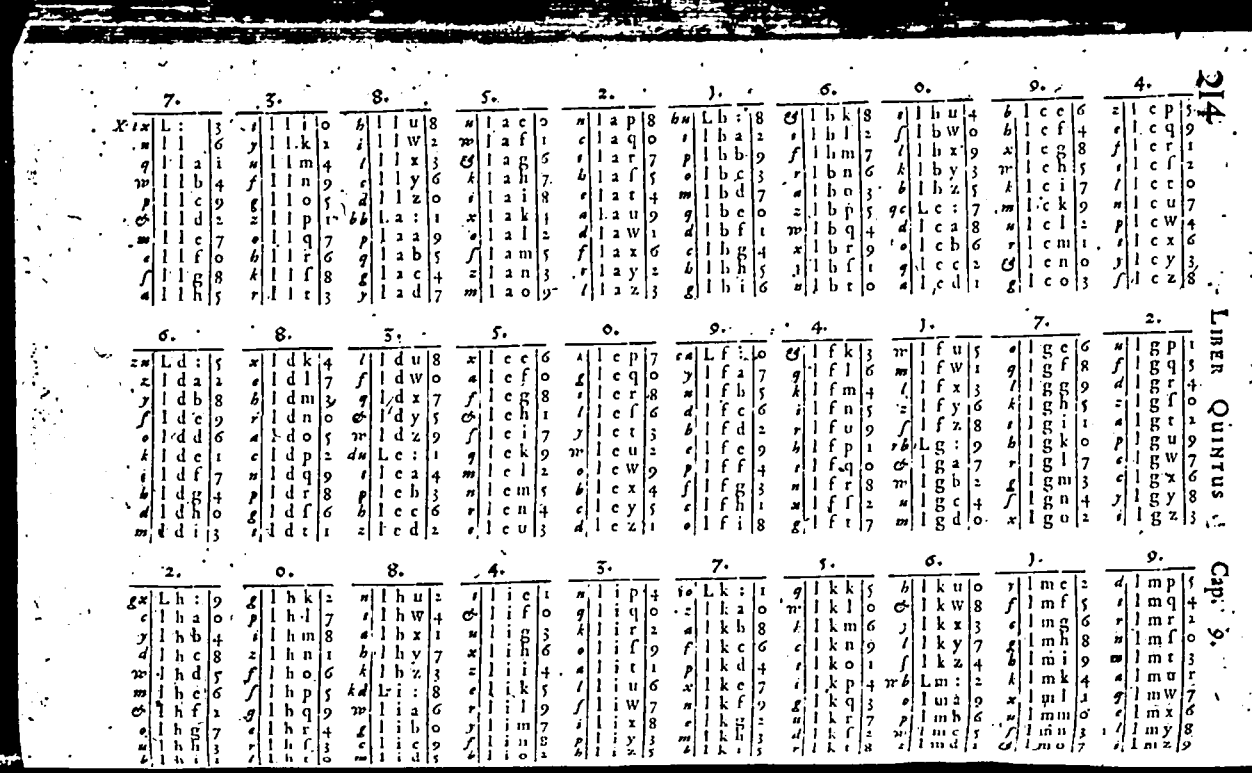

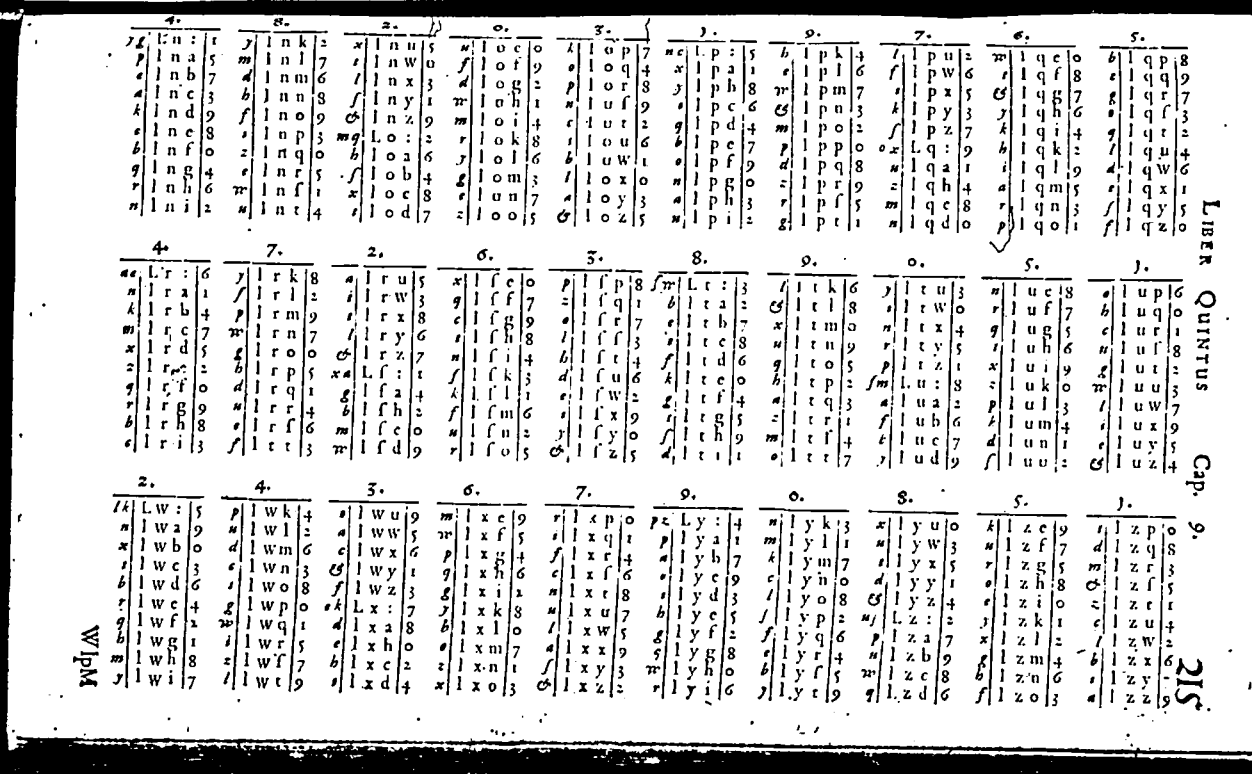

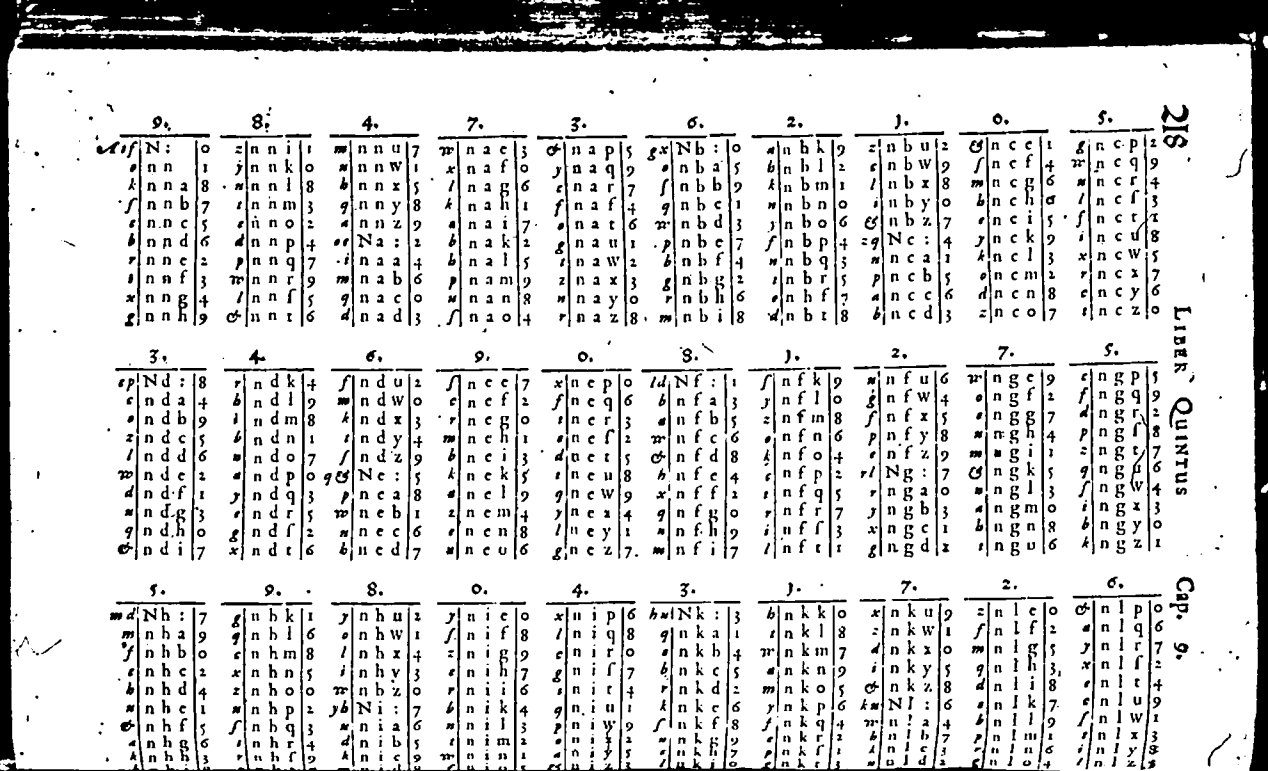

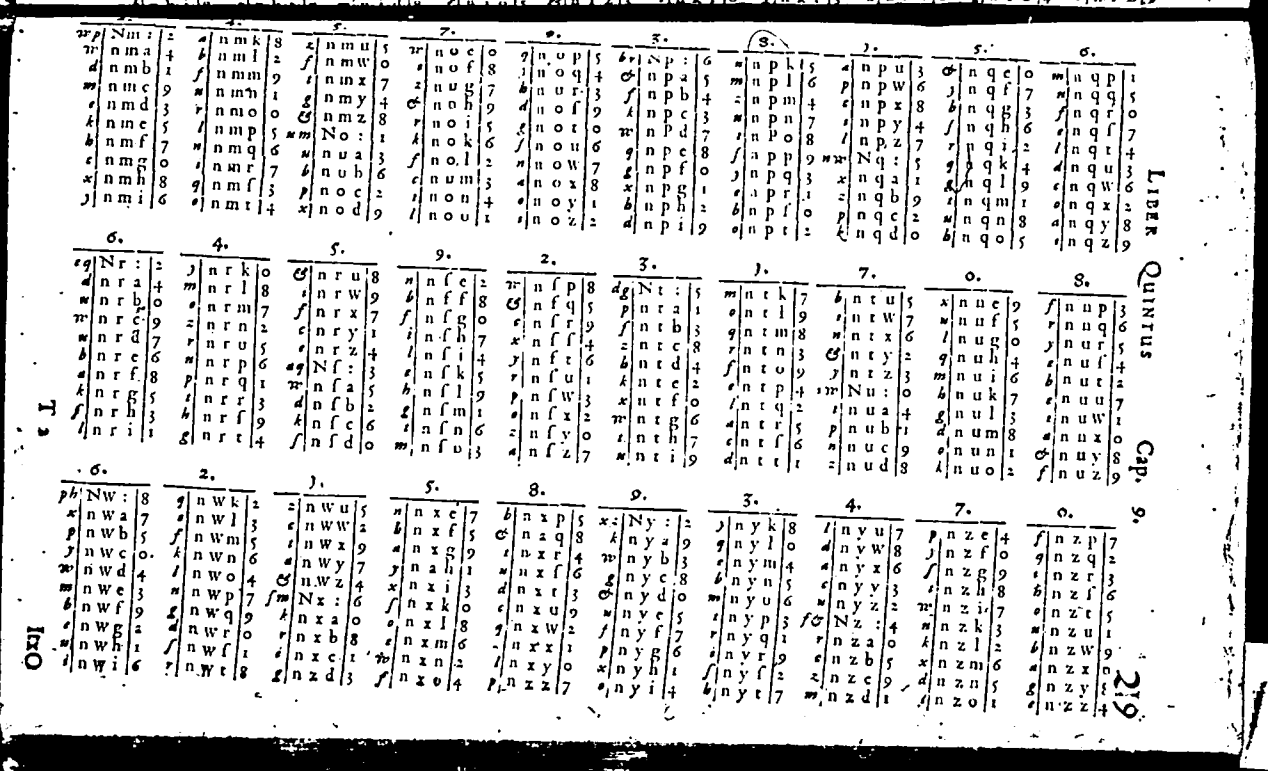

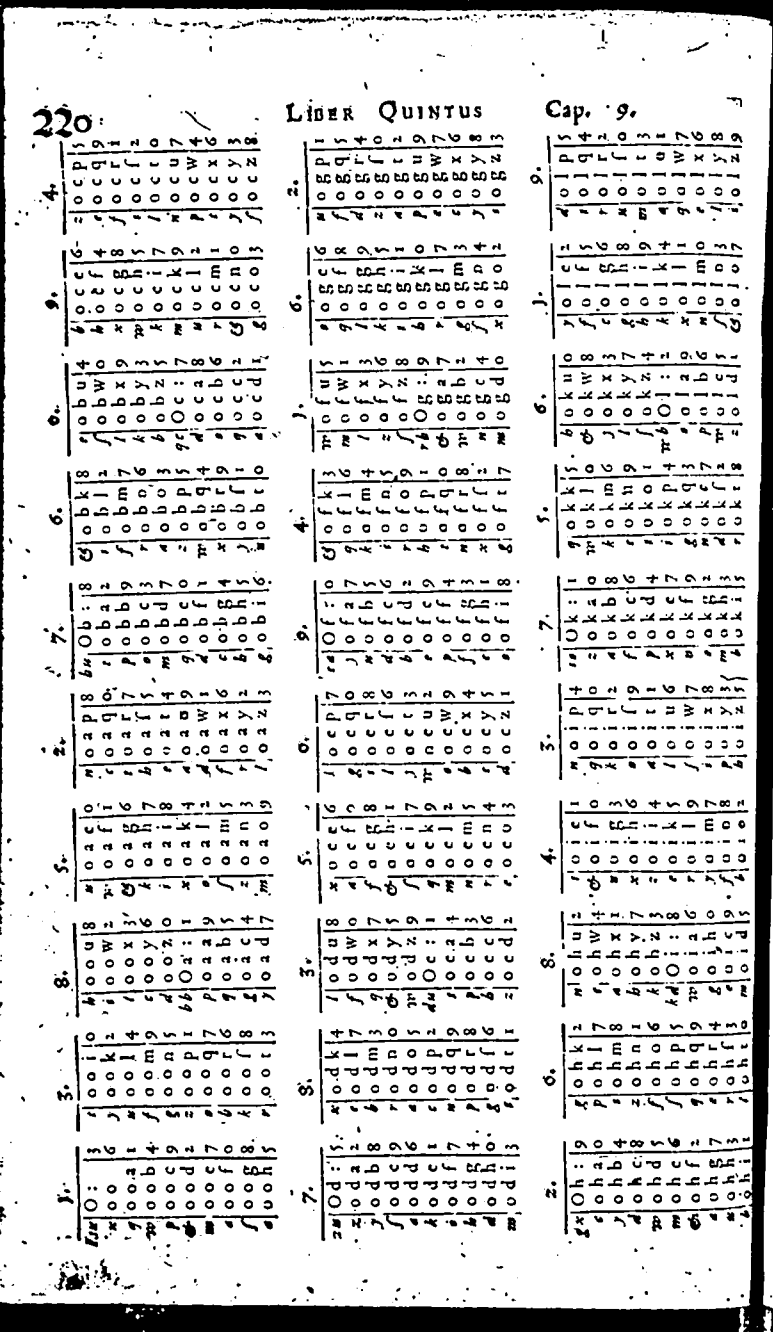

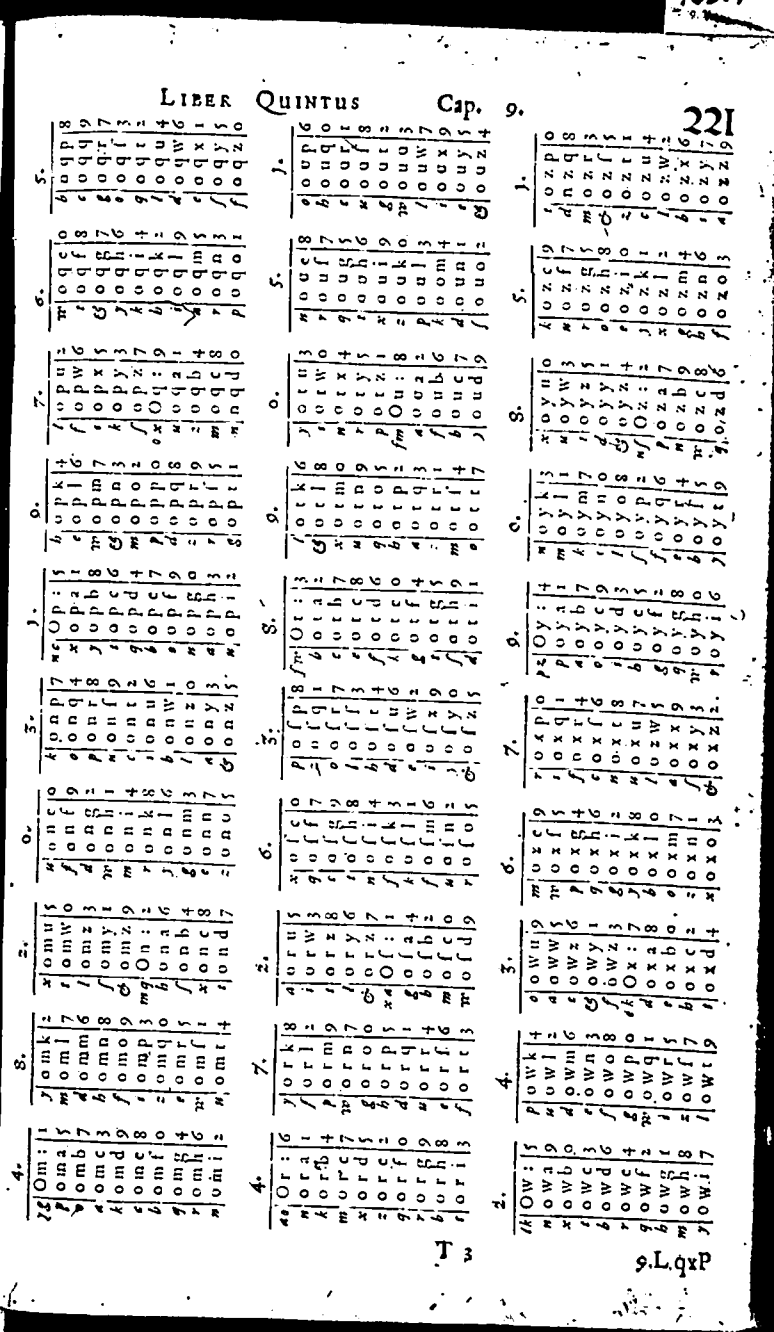

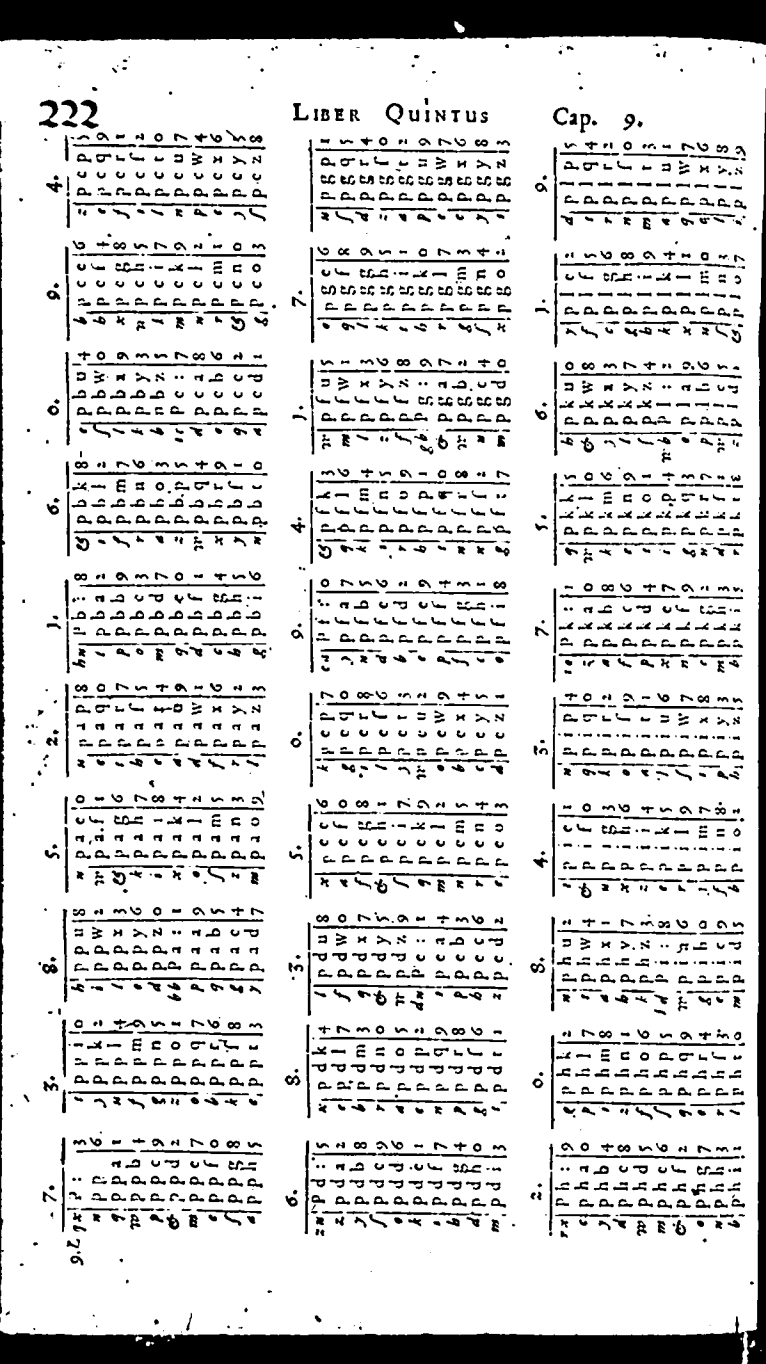

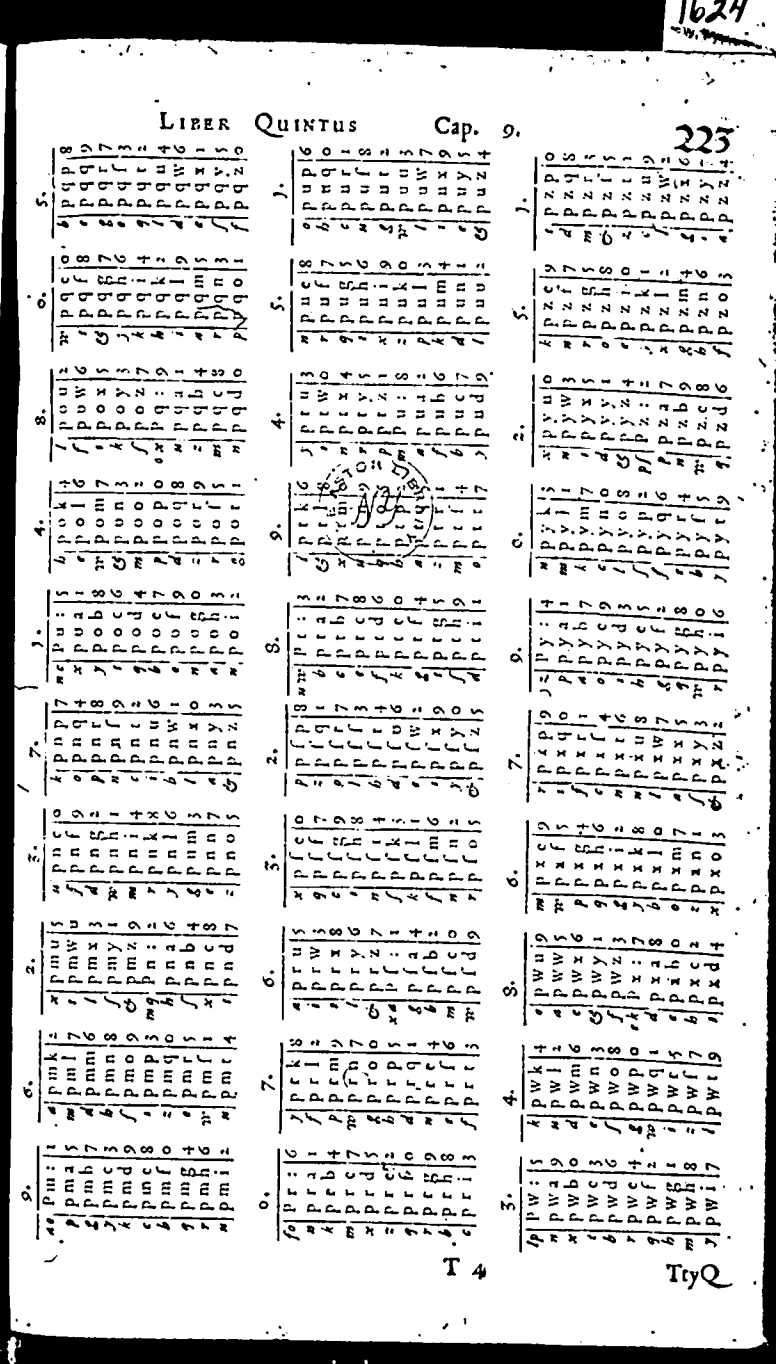

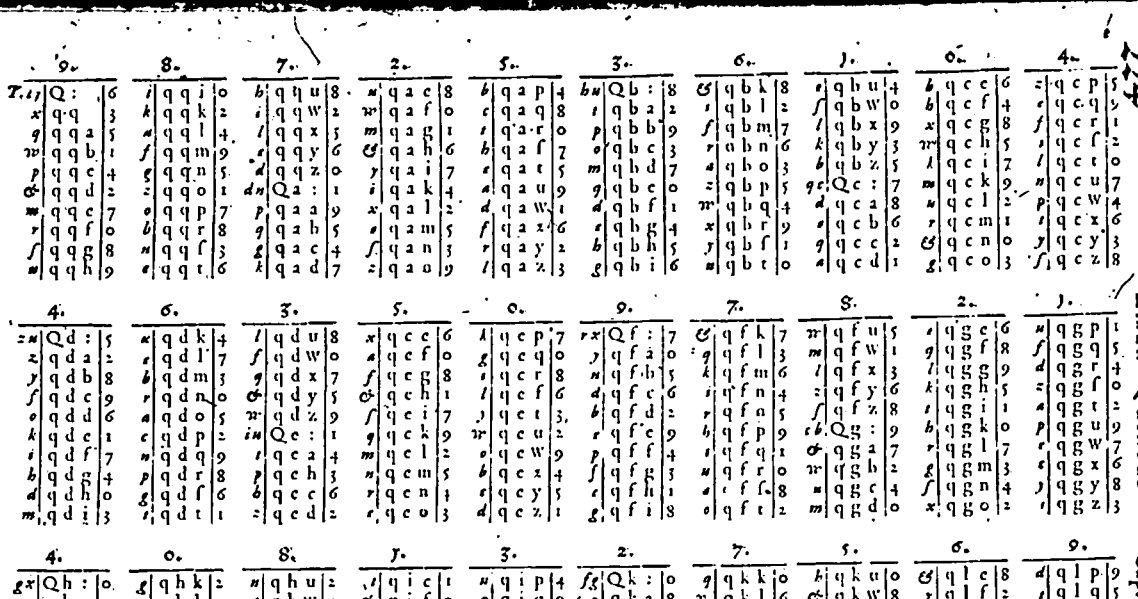

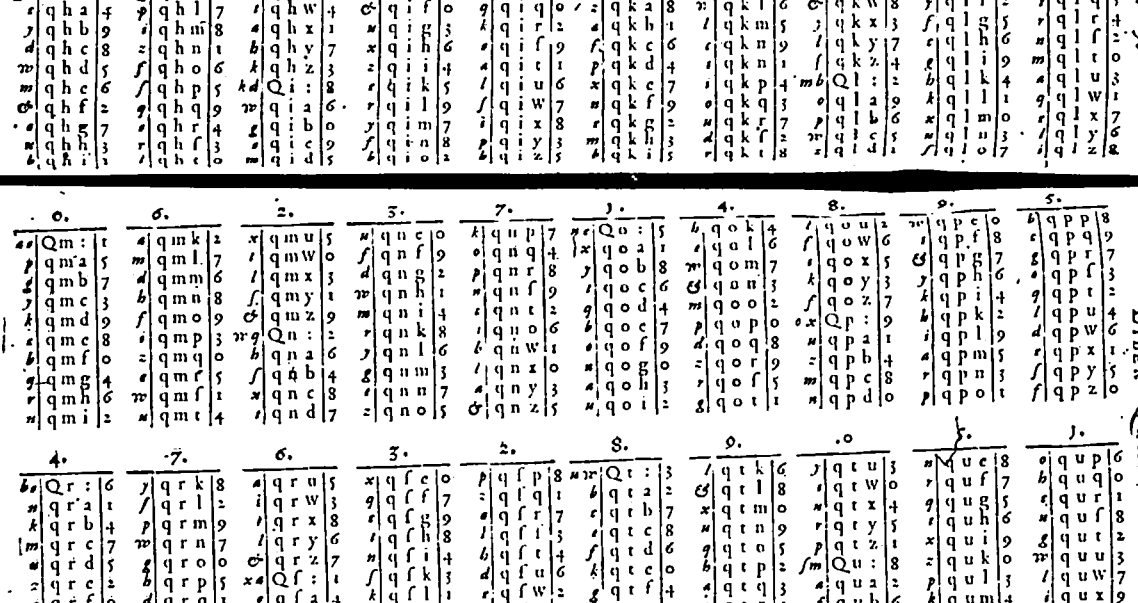

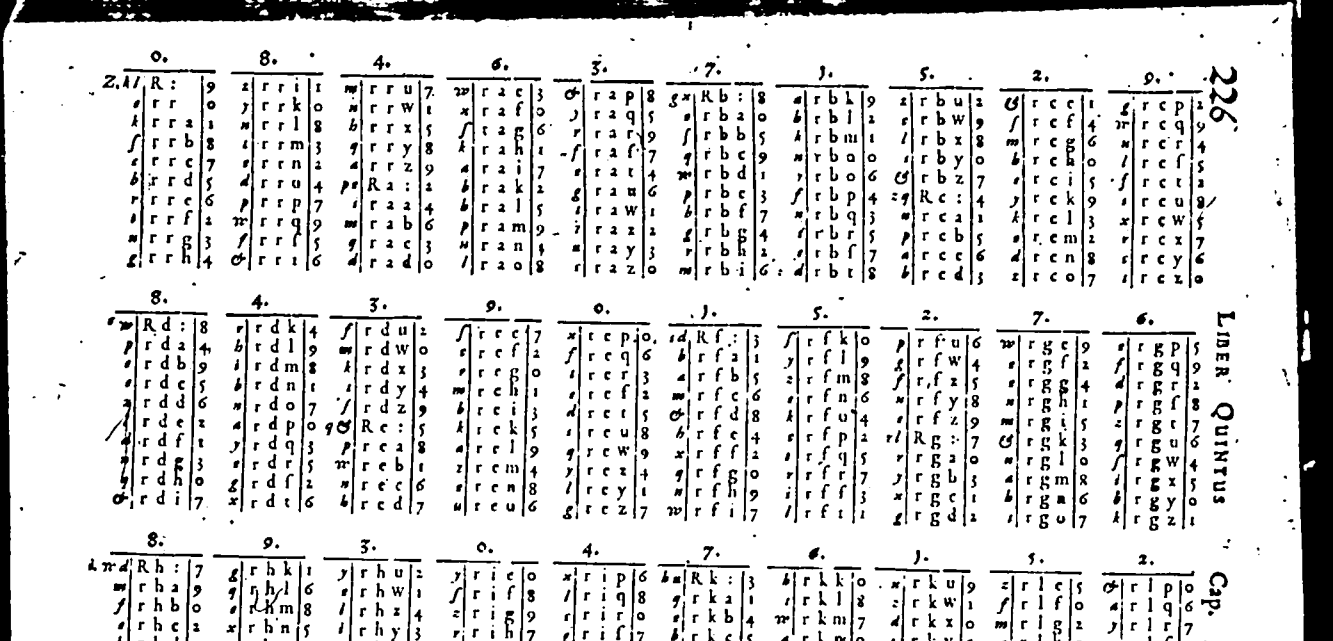

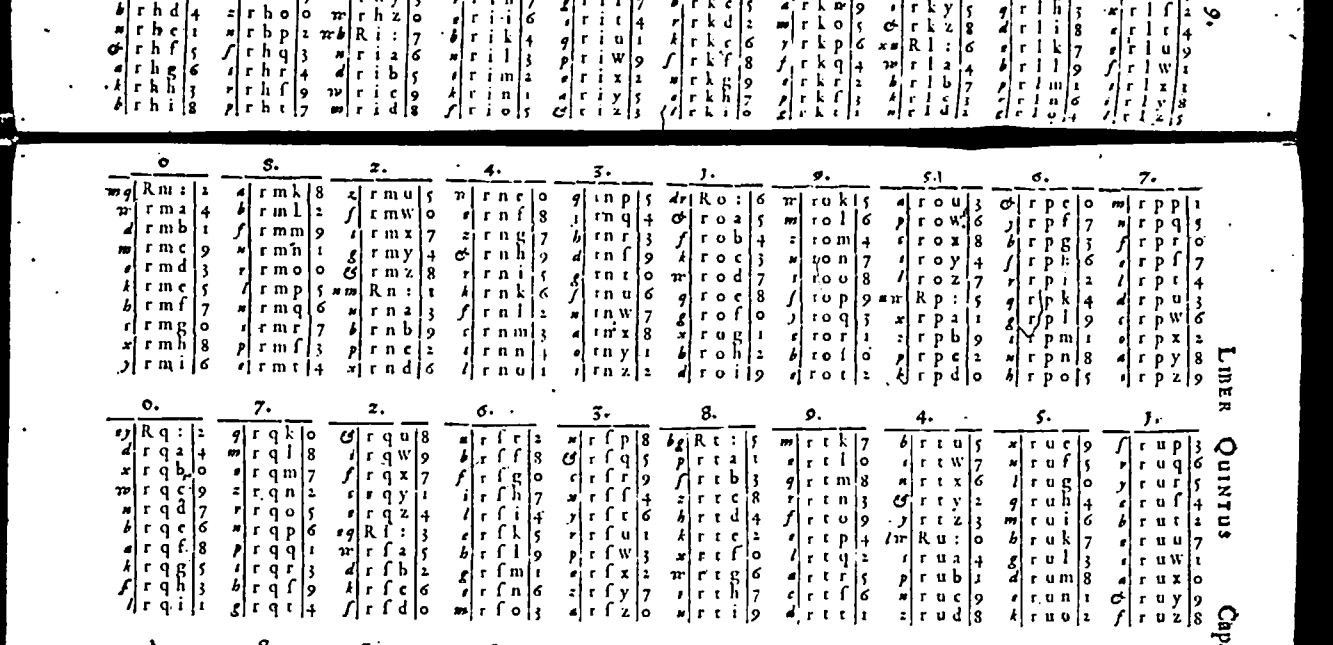

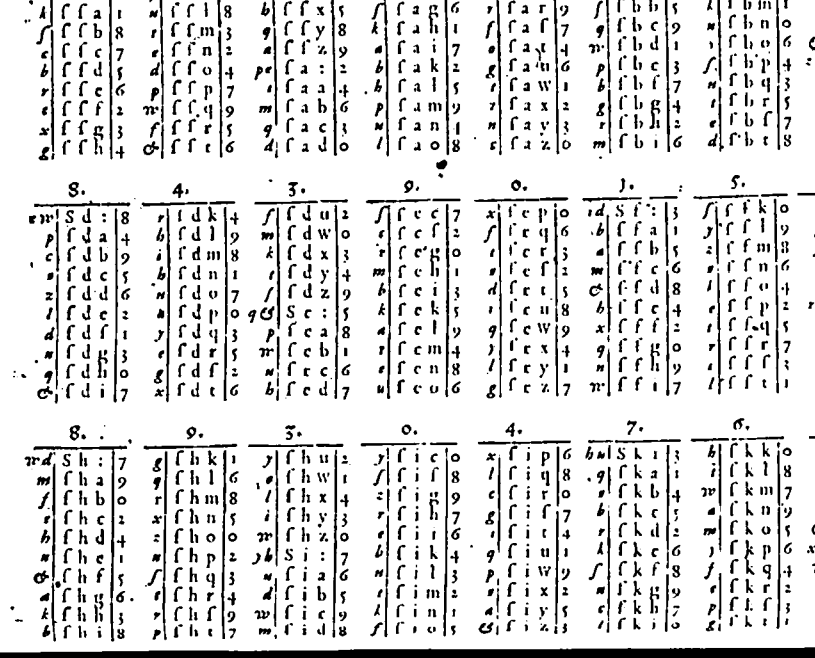

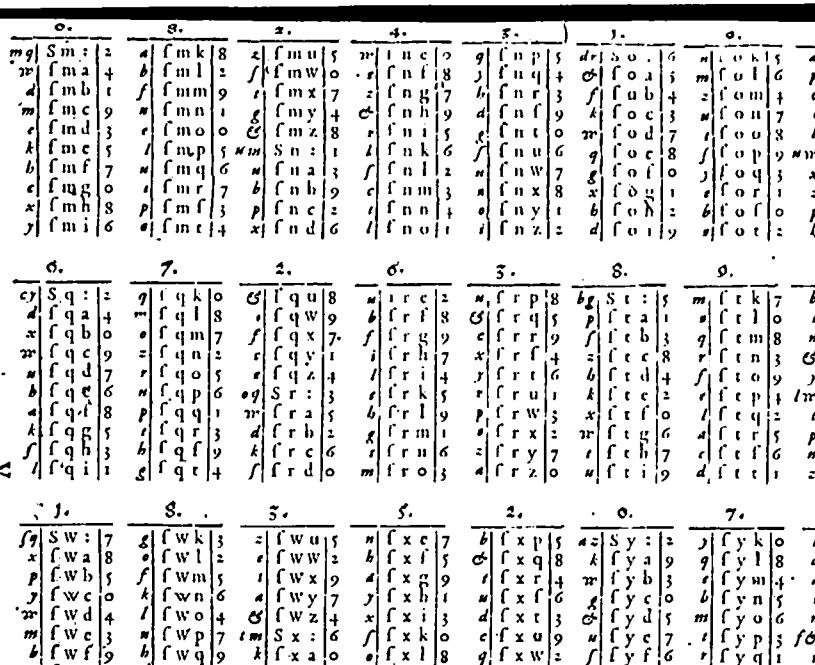

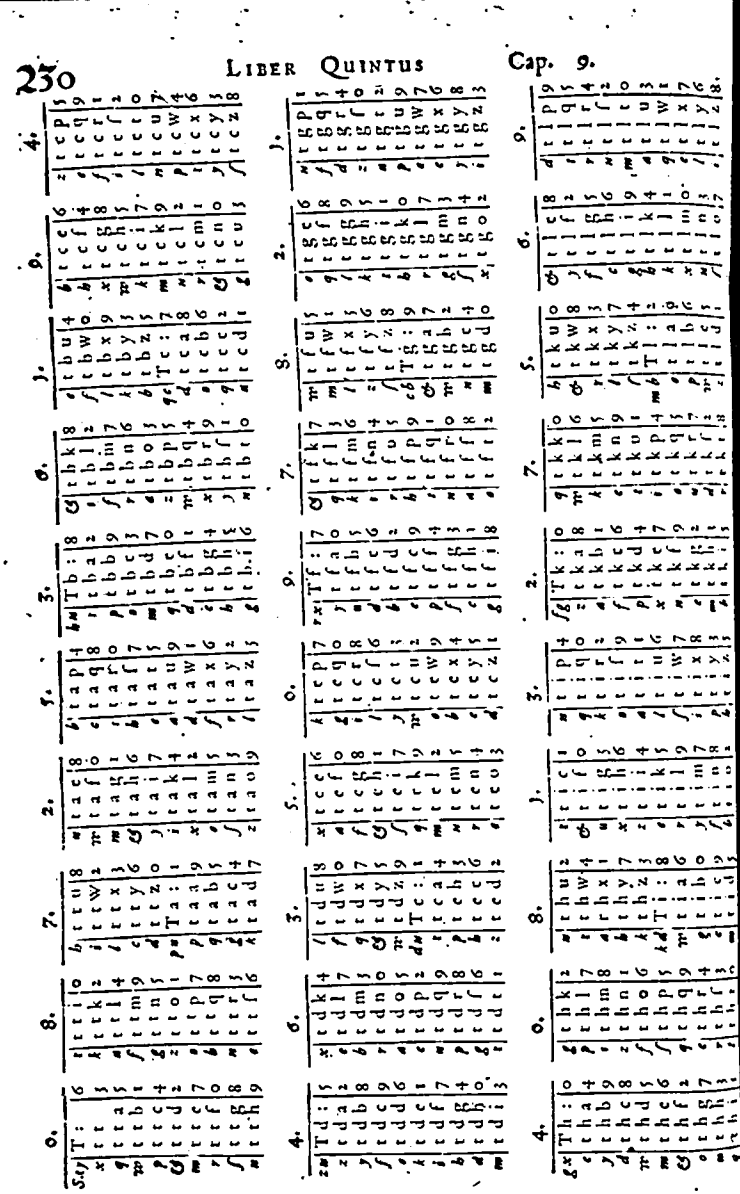

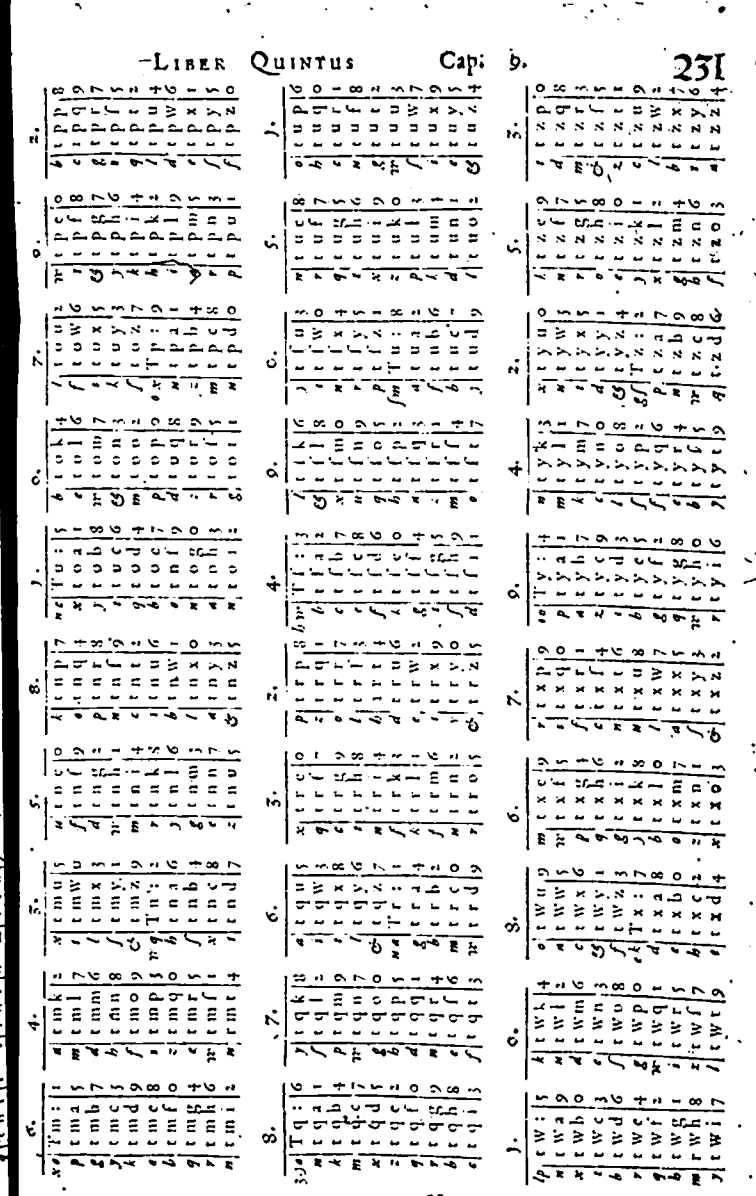

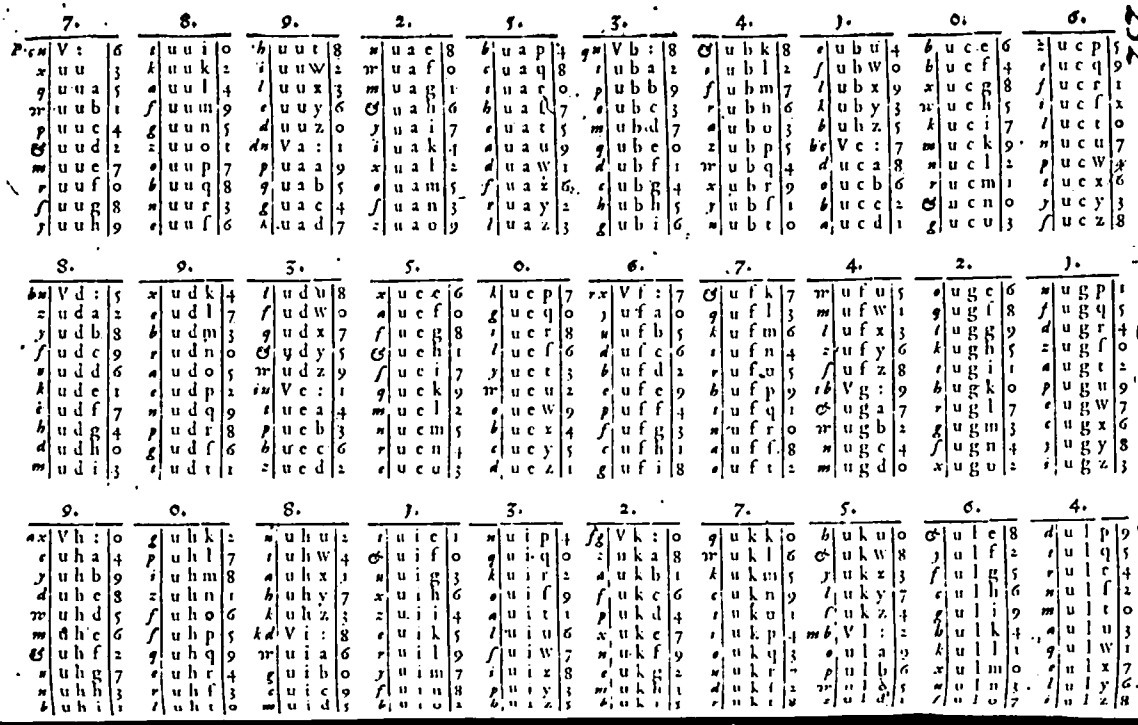

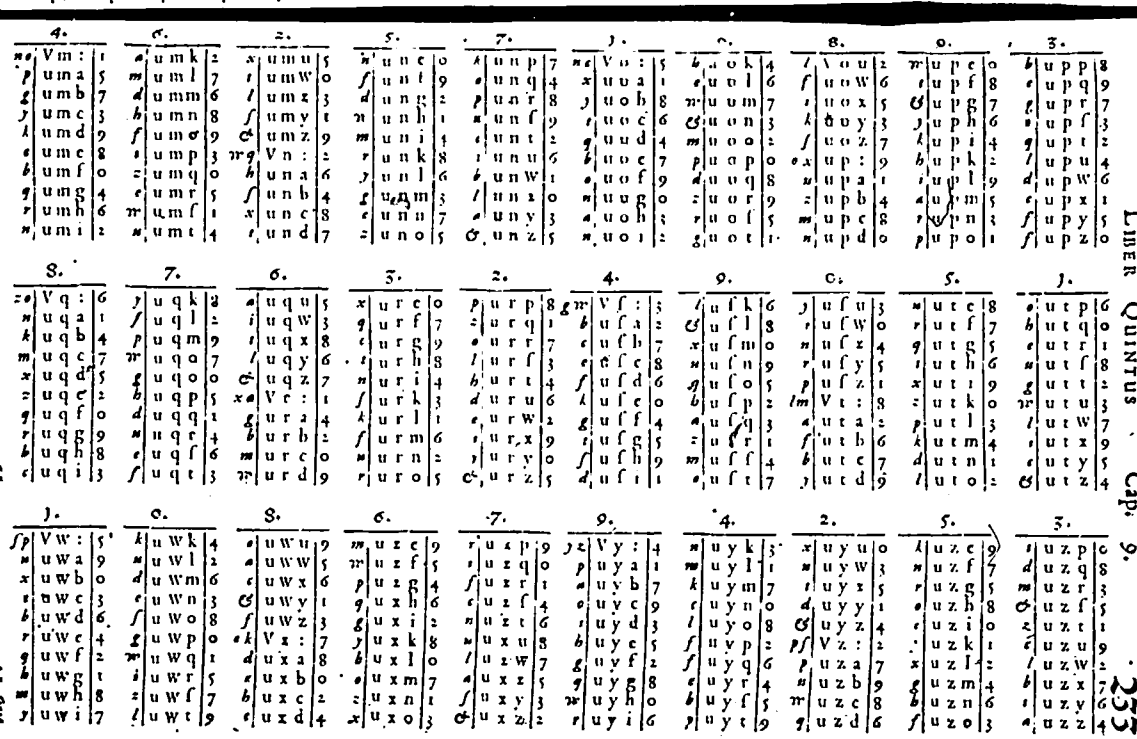

7.		9.		4.		1.		5.		0.		6.		3.		2.		8.	
N.)	ſ W :	9	z wwi	1	m wwt	7	m wac	3	☌ wap	8	gx Wb :	8	a wbk	9	z wbu	1	☌ wec	1	g wcp	2
o	ww	0	y wwk	0	n wwu	1	x waf	0	y waq	9	o wha	0	b whl	2	r wbw	9	f wcf	4	m wcq	9
k	wwa	1	n wwl	8	b www	5	r wag	6	r war	7	f wbb	5	k wbm	1	l wbx	8	m wcg	6	n wcr	4
l	wwb	8	i wwm	3	q wwy	8	f wah	1	f wat	4	q wbc	9	n wbn	0	i wby	0	b wce	1	b wcs	5
e	wwc	7	e wwn	2	a wwz	9	a wai	7	e wau	6	m wbd	3	y wbo	6	☌ wbz	7	e wck	5	f wct	9
b	wwd	5	d wwo	4	pe Wa :	2	b wak	2	g wau	4	p wbe	3	f wbp	4	xq Wc :	4	y wcl	9	i wcu	6
r	wwe	6	p wwp	7	i wa a	4	b wal	5	t waw	1	b wbf	7	n wbq	3	n wca	1	k wcl	3	x wcw	5
i	wwf	1	m wwq	9	m wab	6	p wam	9	z wax	2	g wbg	4	r wbr	5	p wcb	5	n wcm	2	r wcx	7
x	wwg	3	f wwr	5	q wac	3	u wan	4	n way	3	r wbh	2	e wbs	7	a wcc	6	d wcn	8	s wcy	6
g	wwh	4	☌ wwf	6	d wad	0	l wao	8	e waz	0	m wbi	6	d wbt	8	b wcd	3	z wco	7	t wcz	0

2.		4.		3.		9.		0.		1.		5.		8.		7.		6.	
e Wd :	8	r wdk	4	f wdu	2	f wce	7	x wcp	0	sd Wf :	3	f wfk	0	p wfu	6	m wgg	9	c wgp	5
p wda	4	b wdl	9	m wdw	0	c wcf	2	f wcq	6	b wfa	1	j wfl	9	g wfw	4	e wgg	2	f wgq	9
c wdb	9	i wdm	8	k wdx	5	r wcg	0	i wcr	3	a wfb	5	z wfm	8	f wfx	5	c wgg	4	p wgr	2
o wdc	5	b wdn	1	t wdy	4	m wch	1	e wcs	2	m wfc	6	n wfn	6	n wfy	8	n wgg	1	z wgs	8
z wdd	6	n wdo	7	f wdz	9	b wci	3	d wct	5	☌ wfd	8	k wfo	4	e wfz	9	m wgg	5	☌ wgt	3
l wde	2	k wdp	0	gq We :	5	k wck	5	l weu	8	b wfe	4	e wfp	2	el Wg :	7	☌ wgg	3	q wgu	7
d wdf	1	j wdq	3	p wea	8	e wcl	9	q wew	9	x wff	2	r wfq	5	r wga	3	n wgh	8	n wgv	4
n wdg	3	e wdr	5	m web	1	z wcm	4	q wex	4	q wfg	0	r wfr	7	y wgb	3	n wgi	6	b wgw	6
q wdh	0	b wds	2	n wec	6	e wcn	8	e wey	1	n wfh	9	i wfs	3	x wgc	1	b wgj	7	k wgx	1
☌ wdi	7	x wdt	6	b wed	7	u wco	8	g wez	7	w wfi	7	l wft	1	g wgd	2	t wgk	0	k wgy	7

6.		9.		3.		0.		4.		7.		8.		1.		5.		2.	
md Wh :	7	g whk	1	j whu	2	j wie	0	x wip	6	nn Wk :	3	b wkk	0	x wku	9	z wlc	5	☌ wlp	0
m wha	9	g whl	6	o whw	1	f wif	8	l wiq	9	q wka	1	t wkl	7	z wkw	8	f wld	2	j wlq	6
f whb	0	c whm	8	l whx	4	z wig	9	c wir	0	o wkb	4	m wkm	7	d wkx	5	m wle	1	y wlr	7
r whc	2	x whn	5	t why	3	r wii	7	v wis	7	r wkc	5	b wkn	9	i wky	5	q wlf	3	x wls	2
b whd	4	z who	0	m whz	0	r wij	6	t wit	4	b wkd	2	n wko	5	d wkz	8	d wlg	8	e wlt	1
u whe	1	u whp	2	ab Wi :	7	b wik	4	q wiu	8	l wke	6	j wkp	6	zu Wl :	5	b wlh	7	f wlu	9
☌ whf	5	f whq	3	u wia	6	u wil	3	p wiw	9	f wkf	8	f wkq	4	m wla	4	r wlm	6	l wlv	3
a whg	6	r whr	4	d wib	5	c wim	1	e wix	5	u wkg	7	c wkr	3	b wld	3	l wln	1	t wlw	5
l whh	3	r whs	9	m wic	9	l win	5	a wiy	5	☌ wki	0	p wks	1	n wle	5	e wlo	4	l wlx	8
b whi	8	p wht	7	m wid	8	f wio	5	☌ wiz	5	l wkj	1	x wkt	1	l wlf	5	l wlz	5		

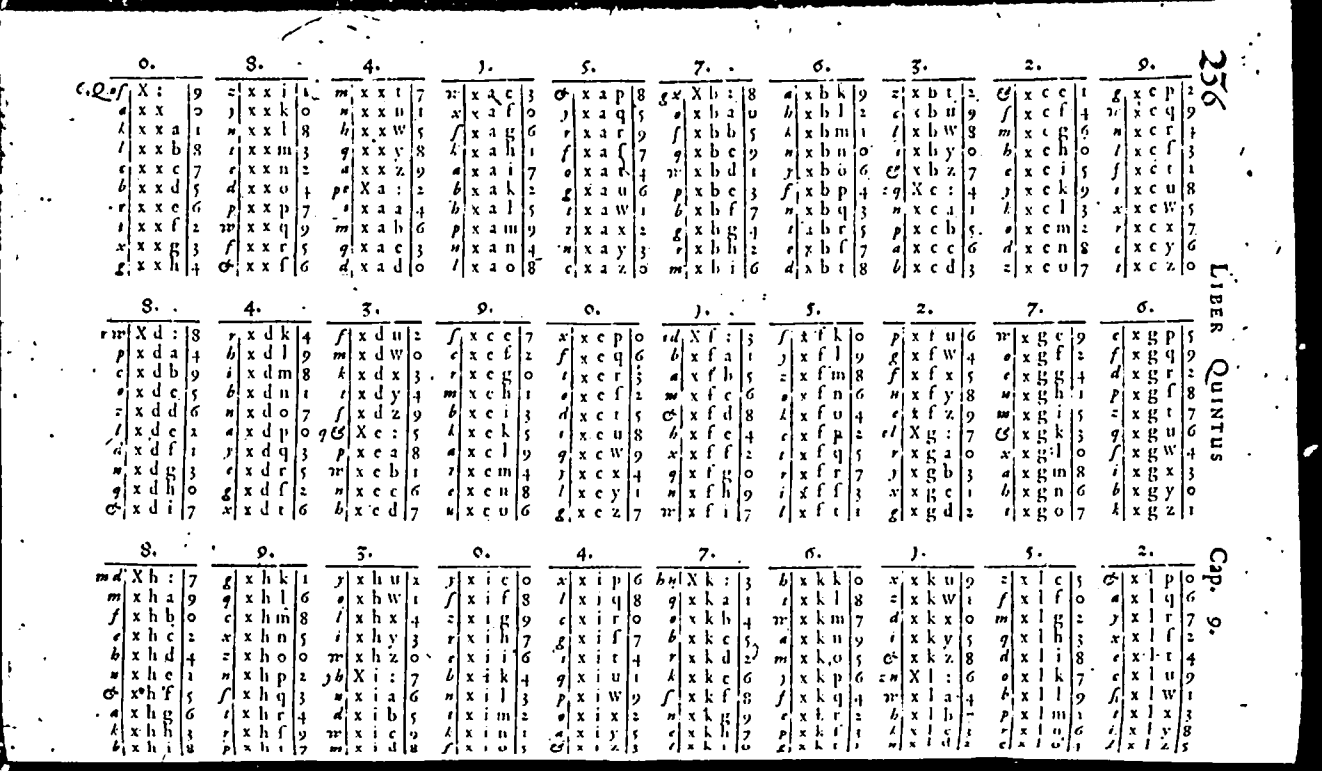
6.		8.		2.		4.		3.		1.		9.		5.		0.		7.	
mq Wm :	1	a wmn	8	z wmu	5	n wnc	2	q wnp	5	dr Wo :	6	x wou	5	a wou	3	☌ wpc	0	m wpp	1
m wma	4	b wml	2	f wnw	0	e wnf	8	j wnq	4	☌ woa	5	m wul	6	p wow	8	j wpf	7	n wpq	5
d wmb	1	f wmm	9	i wnx	7	r wnh	3	f wub	1	f wob	4	x wun	7	c wox	8	f wph	3	f wpr	7
n wmc	9	x wmn	1	g wny	4	☌ wni	9	d wnf	9	r woc	5	r woo	8	i woy	1	f wpi	6	z wps	4
r wmd	3	r wmo	0	☌ wnz	8	r wnj	6	g wnt	0	n wud	7	t woo	8	l woz	7	l wpk	2	l wpt	7
l wme	5	f wmp	5	nm Wu :	3	l wnk	2	f wnu	6	q woe	8	j wol	9	bn Wp :	1	q wpl	4	q wpu	9
b wmf	7	n wmq	6	n wna	3	f wnl	2	n wnw	7	g wof	0	r wom	3	x wpa	1	g wpm	9	d wpw	3
c wmg	8	t wmr	7	b wnb	9	c wnm	3	a wnx	8	x wog	1	e wor	1	. wpb	9	t wpn	8	c wpx	6
x wmh	8	p wmf	3	p wnc	2	l wnn	1	o wny	1	b woh	2	b wot	2	p wpc	2	m wpn	8	n wpy	8
j wmi	6	e wmt	4	x wnd	6	l wno	1	i wnz	2	b woi	9	e wou	2	q wpd	0	b wpo	5	e wpz	9

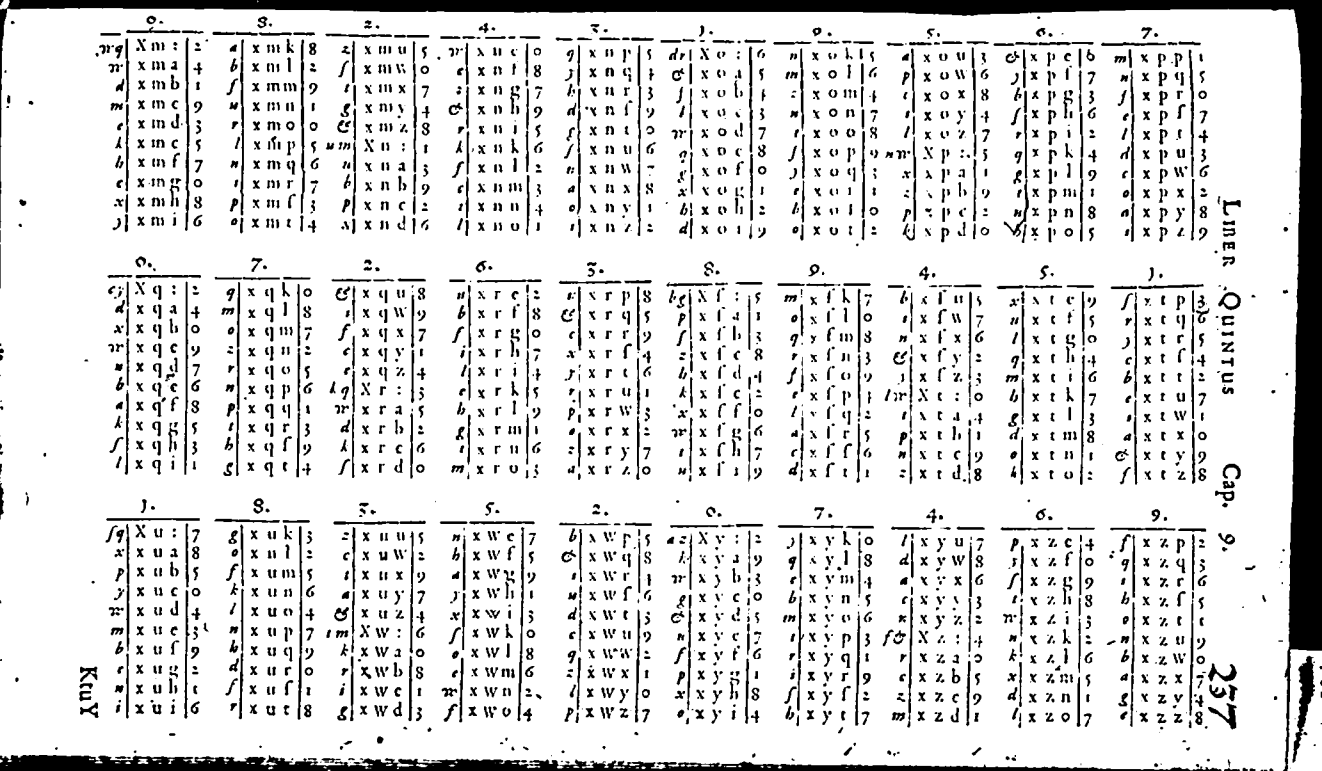
9.		7.		2.		6.		3.		8.		0.		4.		5.		1.	
rj wq :	2	q wqk	0	☌ wqu	8	n wre	2	n wrp	8	bg Wf :	5	m wfk	7	b wfu	5	n wtc	9	ſ wtp	3
d wqa	4	m wql	8	i wqw	9	b wrf	8	☌ wrq	5	p wfa	1	e wfl	0	i wfw	7	l wtf	5	r wtq	5
x wqb	0	e wqm	7	f wqx	7	f wrg	0	r wrr	9	f wfb	3	q wfm	8	n wfx	6	l wtg	4	ſ wtr	4
z wqc	9	r wqn	2	c wqy	1	i wrh	7	x wrf	4	z wfc	8	r wfn	3	☌ wfy	2	q wth	6	ſ wtt	2
n wqd	7	r wqo	5	e wqz	4	l wri	1	b wrd	4	d wfd	4	r wfo	9	f wfz	3	m wti	7	b wtu	1
b wqe	6	n wqp	6	kg Wr :	3	e wrk	5	r wrn	6	k wfe	2	f wfp	4	lm Wt :	6	b wtk	7	e wtv	7
g wqf	8	p wqq	1	m wra	5	b wrl	9	p wrw	3	x wff	0	l wfq	2	i wta	4	g wtl	3	e wtw	1
k wqg	5	r wqr	3	d wrb	2	g wrm	1	e wrx	2	e wfg	6	a wfr	6	p wtb	1	a wtm	8	a wtx	0
l wqh	3	b wqs	9	k wrc	6	t wrn	6	z wry	7	t wfh	7	s wfs	6	e wtc	6	e wtn	1	☌ wty	9
g wqi	1	g wqt	4	f wrd	0	m wro	3	a wrz	0	n wfi	9	d wft	1	z wtd	8	k wto	2	ſ wtz	8

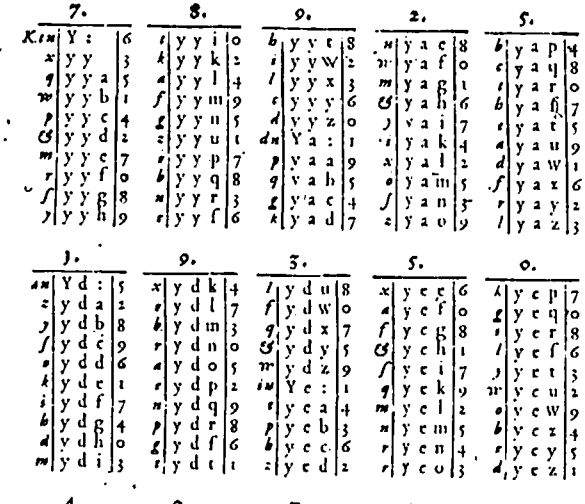
1.		8.		3.		5.		2.		0.		7.		4.		6.		9.	
sg Wu :	7	g wuk	3	z wuu	5	n wxc	7	b wxp	5	az Wy :	2	y wyk	0	l wyu	7	p wzc	4	f wzp	2
x wua	8	e wul	2	c wuw	2	b wxf	5	☌ wxq	8	k wya	9	g wym	8	a wyw	8	j wzf	0	q wzq	3
p wub	5	f wum	5	i wux	9	a wxg	9	t wxr	4	m wyb	3	e wyn	4	a wyx	6	f wzg	9	r wzr	6
y wuc	0	k wun	6	a wuy	7	a wxh	1	e wxs	6	o wyc	6	s wyo	5	s wyy	3	s wzh	8	b wzs	5
w wud	4	l wuo	4	☌ wuz	4	x wxi	3	d wxt	3	g wyd	5	b wyp	3	s wyz	2	n wzi	3	n wzt	1
bb wue	3	k wup	7	tm Wx :	6	f wxk	8	c wxu	9	n wye	7	r wyq	1	fo Wz :	4	z wzk	6	n wzu	0
e wuf	9	b wuq	2	k wxa	1	g wxl	8	g wxw	2	p wyf	1	r wyr	9	r wza	0	k wzl	5	b wzw	9
u wug	2	d wur	0	r wxb	8	c wxm	6	s wxx	1	f wyg	1	s wys	2	r wzb	5	x wzm	1	x wzx	2
n wuh	1	f wus	1	s wxc	1	m wxn	2	l wxy	0	x wyh	8	z wyt	7	z wzc	9	d wzn	1	s wzy	8
e wui	6	r wut	8	g wxd	3	f wzo	4	p wxz	7	e wyi	4	b wyt	7	m wzd	1	l wzo	7	e wzz	8

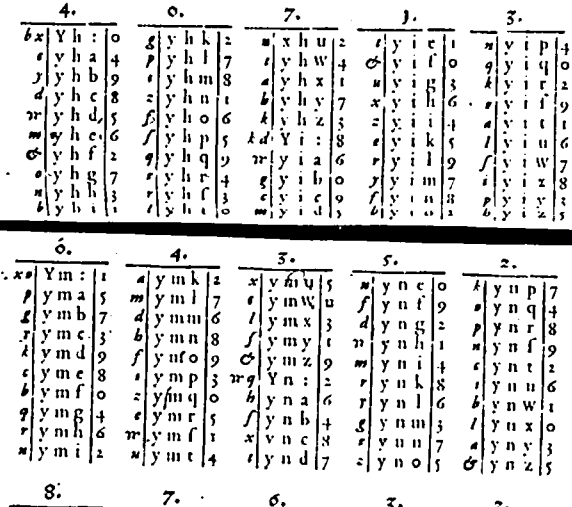
V 4

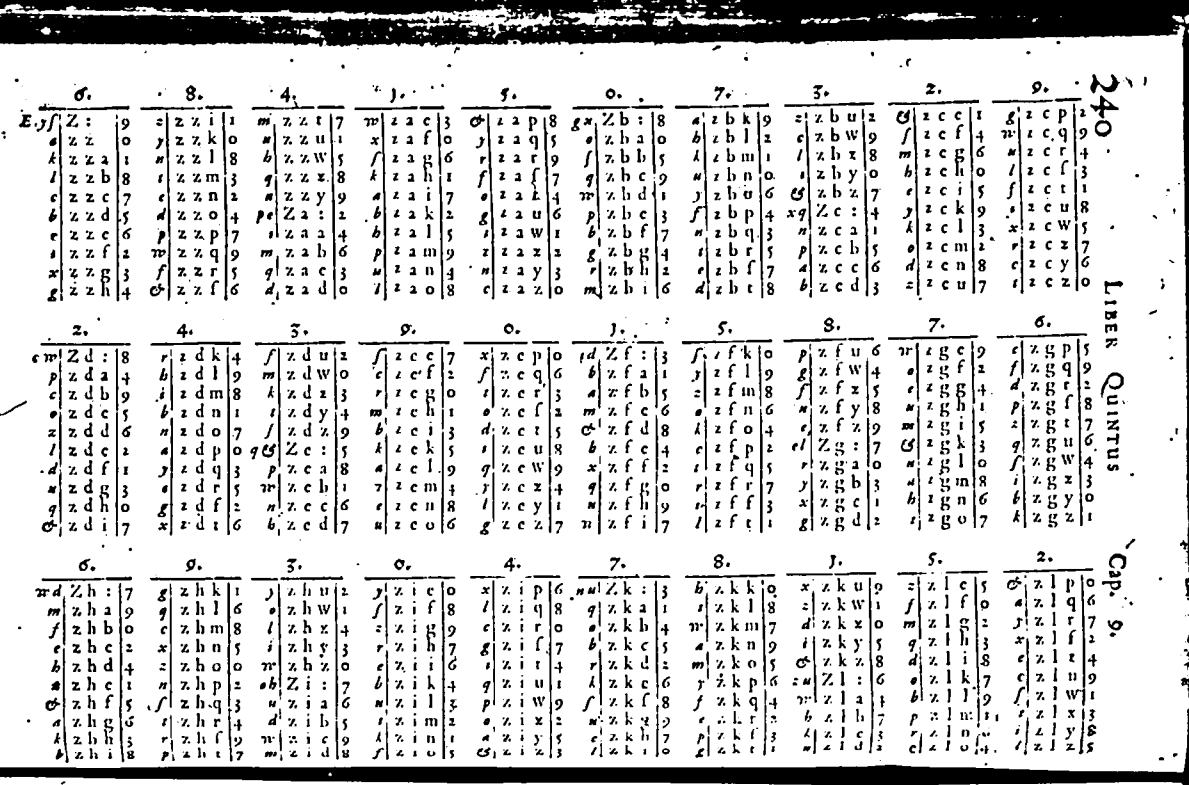
6 Qo X

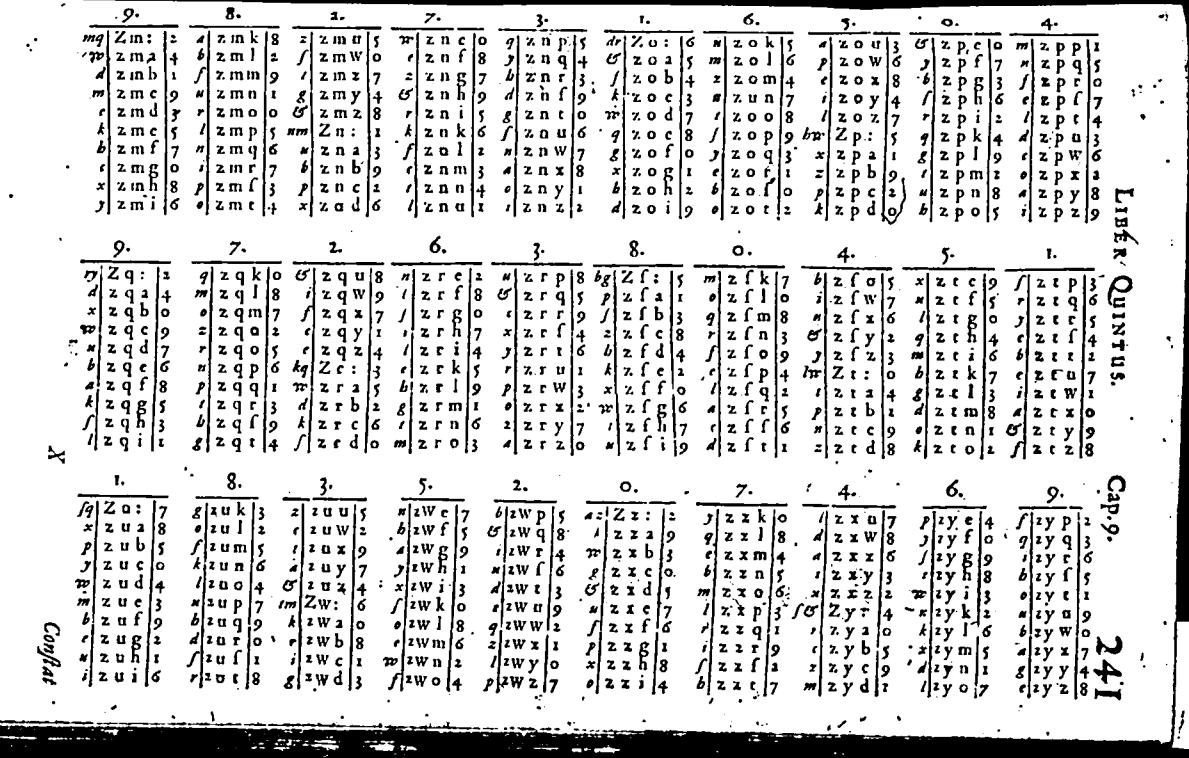

Constat hæc Tabula ex bis tribus Alphabetis, quorum ut Priora tria, ità Posteriora eam habent rationem, ut unum sit Alphabetum Universale, *quod reliqua complectitur, & constituit* Ordinem Maximum: *Alterum* Generale, *quod ad Singulas Literas Universalis: Tertium* Particulare; *quod pari ratione ad singulas Literas Generalis Alphabeti integrè apponitur.* Universale Alphabetum, *quadraginta octo paginis, qualibet ejus Literâ, duas sibi vindicante paginas, absolvitur.* Generale Majorem Ordinem *constituens, duas paginas semper ad quamlibet Literam Universalis Alphabeti implet, & constat in sex aciebus, sexaginta columnulis.* Particulare *seu* Minoris Ordinis Alphabetum, *constat duabus & dimidiâ tertiâ columnulâ: Undè fit, ut ad Alphabetum Generale, in duabus istis paginis, vicesies quater repetatur.* Columnularum, *duabus paginis juxtà se positis semper contentarum, & in qualibet* Acie *decies occurrentium, hæc est ratio: Ut* Primâ Starione *ponatur Litera Universalis sola:* Secundâ Starione *repetatur Litera Universalis & apponatur Litera Generalis Alphabeti. Quæ statio duarum Literarum totiès recurrit, quotiès incipit in duabus paginis, seù ordine Majoris Alphabeti, Litera Alphabeti Generalis.* Reliquæ Positiones *constant tribus Literis, quarum Prima refert Literam Universalis: Secunda, Generalis: Tertia Particularis Alphabeti; Et indè dependentis Ordinis. Prima prò Secreti Littera primâ: Secunda prò Secundâ: Tertia pro tertiâ exhibendâ, se paratam ostendit. Licèt verò in Alphabetorum istâ digestione, necessariò eveniat, ut multæ Stationes trium istarum Literarum, nulli videantur esse posse usui, quod pronunciari istæ nequeant: Hoc tamen dispositioni Tabulæ, omnibus suis Numeris perfectæ, nihil præjudicare debet: Siquidem evenire potest, ut si, non distinctis Dictionibus, scribere instituisti, hæ tres Literæ, non ità pronunciabiles, in fine Dictionis, & sequentis initio conjungantur, quæ ratione pronunciationis & Dictionis conjungi nunquàm possent. Hùc accedit quod concursus Literarum in quibusdam Linguis, E.g. in Bohemicâ & Polonicâ, ejusmodi detur, quem prorsùs aliæ Linguæ, ut Latina & Germanica abominantur. Atquè hæc de tribus Alphabetis, eorumquè officio prioris Ordinis.* Posterioris Ordinis *Alphabeta tria, correspondent Prioribus tribus prò Transpositione faciendâ, & reperiuntur ad latus sinistrum, suo quoquo loco apposita: Ut ecce, in Ordine Maximo Alphabeti Universalis, à latere illius Literæ unicæ, quæ primâ Statione cujusquè solij, se solam ostentat, reperitur eminùs adjecta Litera Transpositoria, majusculâ figurâ: Viciſſim, quia in Ordine Majori Alphabeti Generalis, cui duæ paginæ consecratæ sunt, qualibet ejus Litera, duabus cum dimidiâ Columnulis, seù viginti quinquè Stationibus, quæ Ordinem Minorem, Alphabeti Particularis constituunt, præsidet; Hinc primitùs è latere primæ istius Stationis Initialis, una; deinceps à latere istarum Stationum, quæ duas tantùm habent Literas, cæteræ Transpositoriæ Literæ, se quasi medio & paulò à lineis Columnularum remotiori loco conspiciendas, exhibent, figurâ quapiam minori. Denique, quia in dicto Ordine Majori, Alphabeti Generalis, Particularia Alphabeta vicesies quater recurrunt: Hinc in quolibet ordine Alphabeti Particularis, totidèm Literæ Transpositoriæ, initio semèl ab illâ initiali Maximi Ordinis, deinceps verò semper à Literâ Majoris Ordinis Præsidiali facto, & progressu ad Stationes viginti quinque decurso, reperiuntur proximè à Latere affixæ, minusculâ figurâ. Quarum Literarum Lateralium Majuscula illa, pro priinâ Literâ Secreti transponenda venit: Sicùt illa, quæ à latere stationis unius & duarum Literarum eminet, prò secundæ: Et istæ, quæ proximè Stationes particulatim attingunt, pro tertiæ Literæ transpositione inserviunt. Ità quidem regulariter. Est tamen ubi tres Transpositoriæ illæ, aùt unam aut duas Secreti Literas designant, uti in fine Dictionum contingit; Indè est, quod non tantùm Transpositoria tertij generis, nihilominùs Literis præsidialibus è Majori Ordine, sed cum eâ, etiam Litera Secundi seù Medij Generis, & sic utraquè, Literæ Initiali, è maximo Ordine apponatur. Cæterùm quod ad* Numeros, *qui tùm exteriùs tùm supèr Columnulas, tùm ad Positionum seù Stationum dextrum latus appositi inveniuntur, horundem Explicationem reservabimus in Librum sextum sequentem.*

Præcedentibus rectè cognitis, Praxis in scribendo & relegendo difficilis esse non potest. Si enim occurrit scribendum, Imperator Ferdinandus Pragam ingreditur: *Jàm quære Literas priores tres IMP, in I Literâ Universali, sub statione duarum Literarum IM, donèc perveneris ad stationem seu positionem illam, quæ continet hasce tres Literas IMP: Sic sequentes ERA, in E, Literâ Universali, donèc perveneris ad Stationem seù Posſtionem illam: Ità perge cum sequentibus TOR: Item FER: Item DIN: Item AND: Item USP: Item RAG: Item AMI: Item NGR: Item EDI: Et deniquè TUR. Nec te turbet, quod duarum Dictionum Literæ, hìc conjungendæ veniant: Id enim aliter fieri nequit, si continuo filo sinè Dictionum discrimine scriptionem, quò magìs fallas, adornandam in animum induxeris. Positionibus seu Stationibus ità inventis, ad Transpositionem te accinge, & quia Literæ Universali I, correspondet Transpositoria H: Literæ Mediæ M, correspondet Generalis M: Tertiæ verò P, Particularis D; Hæ Literæ HMD scribendæ: Adeundem modum invenies pro ERA, scribendumesse BCD. Undè talis Secreti istius eveniet Transpositio:*

Hmdbcdsnzydigdzmmepghzpsmpdardbe&sic.

Sed si prò Dictionum discrimine etiam distinctè scribendum autumes, tùm evenit, ut sæpius in fine duæ veluna Litera remaneant: Sicùt etiàm occurrit, ut quandoquè Dictio, unâ velalterâ Literâ absolvatur. Si jam hoc modo Secretum ordinare cupis, hæc præcedentis Secreti Scriptura erit: Hmdbedsnz, ydigdzmmepgvv, lsnfop, xyqzqhhfyzkl.

Poterit etiam quis conjunctione harum diversarum Positionum, partìm unam, partìm duas, partìm tres Literas complectentium, Syllabatim scribere: Sed de eo dicetur infrà Lib.7.cap.3.

Atquè ista prò Scriptore: Lector verò quò facilius Transpositas Universales resolvere possit, opus habebit Tabulâ, quâ Universalis Alphabeti Transpositio constet, ad hunc Modum:

MOVGBTFRHDXVVAILTZCSPN QKE
a b c d e f g b i k l m n o p q r s t u v v x y z.

Quâ tamen opus non erit, si Libros uterquè & Scriptor & Lector ità comparatos habeant, ut in 24 Foliis, ibi viginti quatuor projecta chartacea, seu è pergameno facta, loco Indicis, una post aliam prœëmineant; in quibus tàm Litera Universalis transponenda, quàm transposita, scribendæ veniant; ad quarum primum intuitum Lector transpositas & veras Literas primas, prò inquisitione reliquarum deprahendere potest. Si itaquè hoc vel illo modo instructus fuerit, & jam Secretum inquirendum, Literas illas priores H M D assumat: Ubi statim Litera H monstrabit I: Mediante Literâ I mòx in Tabulâ inventa Transpositoria M. manifestat Literam M. Cujus vicissim beneficio Litera D inventa indicat Literam P. Et sic cum reliquis pergat.

Pro Usu Tabulæ notetur, quod hæc contineat, viginti quatuor Literas, prò omni Linguâ. Sin quis prò conditione Linguæ opus non habeat literis H K Q V V X & T eas potest omittere: Undè fiet, ut Tabula sextâ parte brevior evadet

Deindè non necesse est, ut Litera Transpositoriæ ità retineantur, ut hic positæ reperiuntur: Quin potiùs è re tuâ erit, Tabulam in tuum & Conscij usum sic adornare, ut prò lubitu alio modo Literæ Transpositoriæ habeantur. Porrò ut tertium planè confundas, quatuor (imò si mavis plures) Libros hoc modo conficias, ut quilibet Liber contineat diversum omnium trium Alphabetorum Transpositoriorum Ordinem: Mòx succedevè, modò ex hoc, modò ex illo, tres Literas Transpositas depromas: Vicesies autem quater hanc rem posse variari, (Si unus Liber Num: 1. Alter n. 2. Alius, n. 3. Et alius n. 4. insigniretur) sequens Schema ostendit:

1234.

1234.	2134.	3124.	4123.
1324.	2314.	3214.	4213.
1243.	2143.	3142.	4132.
1423.	2413.	3412.	4312.
1342.	2341.	3241.	4231.
1432.	2431.	3421.	4321.

Sed ut Lector hujusce Variationis noticiam tectiùs habere possit, melius esset, Libros quatuor non Numeris, sed Literis ità distinguere, ut A denotaret Librum primum: L. secundum: S tertium: V quartum. Quò fieret ut loco Numerorum variatio suprædicta, hisce Literis inter se variè translatis denotaretur, ad sequentem modum:

ve	ru	nt	am	en	va
SALU.	SLAU.	SULA.	SAUL.	SUAL.	SLUA.
ni	fi	li	ih	om	in
ASLU.	ALSU.	AUSL.	ALUS.	AULS.	ASUL.
um	me	nd	ac	ce	sf
LASU.	LSUA.	LUSA.	LAUS.	LUAS.	LSAU.
il	ii	ho	mi	nu	m
ULSA.	USLA.	VALS.	ULAS.	VASL.	USAL.

Nè autem necesse esset, quatuor hasce Literas, singulis transpositis quatèr ternis Literis, ad hoc quò sciret Lector, quem ordinem Librorum Scriptor sectatus sit, præponere: Ideò tàm Scriptor quàm Lector, non tantùm in promptu habeant Stationes istarum quatuor Literarum, Ordinem totius Processus indicantium, sed inprimis super quamlibet Stationem ex composito, binas Literas à se invicem differentes, loco Clavis curent extare; veluti ad Exemplum, in præmisso Schemate extant binæ quæquè Literæ, hanc Sententiam continentes: Veruntamen vani filij Hominum: Mendacces filii hominum. *Sitaquè Scriptor primùm Tertio; deindè Primo: mòx Secundo: deniquè Quarto Libro usus, primò præmittet Clavicularias Literas illas duas* Ve: *deinde sequatur Transpositio juxtà dictum ordinem. Quâ Clave deprahensâ, Lector facilè Librorum ordine observato, Secretum resolvere poterit: Nam Primi Libri Signum est A: Secundi L: Tertij S: & Quarti V.*

Denique ex composito possunt quædam certo numero Literæ, antè Secreti repræsentationem præmitti, vel ejus quapiam sententiâ absolutâ interjici, vel in fine superaddi, quod itidem facit ad involutionem Secreti.

CAPUT X.

De Transpositione Obliquâ, seù Transfusione Alphabeti, in pauciores Literas, in genere: Et in specie, de Transpositione Literarum Radicalium.

Vit primus Modus Transpositio simplicitèr sic dicta, vel directa Transpositio: Sequitur Transpositio Obliqua, *quæ contingit, ubi potestas Literarum Alphabeti, transfunditur in pauciores aliquot Literas: Quò facilè intelligere est, quid Obliqua à Directâ Transpositione differat: Et undè eam Transfusionis nomine, nonnunquàm venditemus. Quod Genus porrò tripliciter iterùm fit: nempè* Cognatarum Literarum in Radicales: *2.* Vocalium vel Consonantium aliquot, in reliquas Consonantes: *3.* Alphabeti, in Tabulâ dispositi, in Literas quasdam combinatas. *Hinc Transpositio est vel Literarum Radicalium; vel Consonantium; vel duarum trium: è Literarum combinatarum. De quibus tribus Speciebus nùnc ordine dicemus, initium facientes à primâ Specie.*

Transpositio *itaquè* Obliqua Literarum Radicalium *fit, cum potestas Literarum cognatarum omnis, in earum unam, quæ præcipua habetur, migrat & collocatur: quæ deinde sola prò illis transponatur: Quò fit ut Alphabetum integrum, quod viginti quatuor Literarum nos habemus, contrahatur ità, ut tantùm Radicales Literæ remaneant, vel decem, vel duodecim, vel sedecim, vel octodecim. Hebræi quidem decem Literis olim omnia, teste* Irenæo *scripserunt: Undè omnium antiquissimas & primas, Hebræorum Literas esse, contrà* Scaligerum, *contendit* Hermann. Hugo, Cap. 4. de Orig. Scrib. *Nos prò nostro instituto, ex integro hoc Alphabeto, a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u v w x y z: primò duodecim tantùm Literas, reliquarum in eas potestate transfusâ, valere jubemus hoc modo,* aceilmnprtu: *Ubi Litera sive aspiratio H omittitur: Reliquarum potestas, transit in expressas has Literas, veluti ex sequenti Schemate liquet:*

Potestas Literæ { *K. Q. X. / G. T. / B. / Z. / D. / F. O. V. V.* } *transit in Literam* { *C / I / P / S / T / V* }

Deindè ad sedecim, omnem potestatem Literarum referre possumus: veluti

veluti sunt: a b c d e h i l m n o p r s t u. *Quod tamen prò Linguarum varietate variat. In Latinâ enim & Gallicâ est, ut dictas Literas retineas: In nostrâ Germanicâ, usui magis respondent sequentes:* abcdeghiklmn orsu: *Et hic*

Potestas Literæ { *P. V. V. / T. / Y. / Q. / F.* } *transit in Literam* { *B. / D. / I. / K. / V.* }

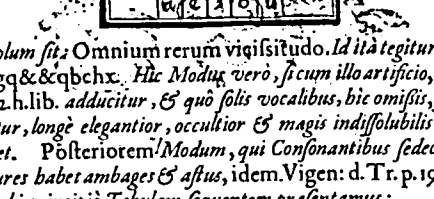
Litera verò X exprimitur per CS. GS. vel SS. Litera Z. per DS. Sit Exemplum: Der Feind hat kein Proviandt im quartier: und der Alexander ist bey der nacht wieder zu uns kommen: *Hoc ità scribitur:* Der veind had kein Brovland / im kuardier / und der Alegsander / isd bei der nachd bider dsu uns kommen.

Etsi verò nemini authores existere velimus, ut hinc occultandi aliquam rationem hauriat: Usum tamen hujus rei, in sequentium Tabularum confectione, & præcipuè in Occultatione, quæ fit per Signa, non exiguum deprehendimus: Quocircà penitùs silentio ista, quæ hic tradita sunt, præterire noluimus.

CAPUT XI

De Transpositione Obliquâ Consonantium, Vocales repræsentantium, ejusquè prioribus duobus Modis.

Antùm de Transpositione Obliquâ Literarum Radicalium: Nunc succedit Secundum Genus, quod diximus esse tantùm Consonantium. *Vocales enim hic transfunduntur in Consonantes, & vicissim cum Vocalibus etiam Consonantes, in pauciores aliquot Consonantes. Variè namquè hac in re procedi potest. Nos triplicem & hic faciemus Processum. Primus Processus & Modus* Simplex *esse potest: Alter* Compositus *est: Tertius adjunctam habet* Clavem. Simplex *est, ubi e.g. Vocales transfunduntur in quinque Literas, minùs frequentes, ut sunt* k.vv.x.y.z. *ità ut reliquæ quatuordecim maneant;* B.c.d.f.g.h.l.m.n.p.q.r.s.t. *quæ ubi occurrunt ponendæ. Sed hic Modus valdè Simplex, & cuilibet facilè obvius est:* Figuratus *itaquè Modus sequitur: Ubi non tantùm Transfusio est Vocalium: Sed etiam Transpositio propria accedit Consonantium reliquarum inter se: Cujus generis duos Modos ex* Vigenerio *attexemus.* Prior *qui apud* eundem d. Tr. de Ciphris, p. 202.b. *descriptus extat, juxtà Tabulæ sequentis dispositionem, ità perficitur, ut quinquè Vocalium potestates, in quinquè Consonantes transfundatur, atquè ità illæ ociosæ remaneant: Reliquæ Consonantes transponantur hoc modo:*

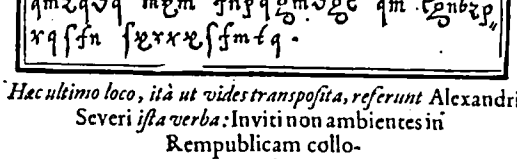

Exemplum sit: Omnium rerum vicissitudo. *Id ità legitur:* X ſ τ g ϲſ zlzϲſ cqgq&&ϛqbchx. *Hic Modus verò, si cum illo artificio, quod circà finem* c.12.h.lib. *adducitur, & quò solis vocalibus, hic omissis, scribimus, conjungatur, longè elegantior, occultior & magis indissolubilis evadet, ut ibi patescet.* Posteriorem *Modum, qui Consonantibus sedecim perficitur, & plures habet ambages & astus,* idem Vigen: d. Tr. p. 195. b. *nobis exhibet; ubi principiò Tabulam sequentem præsentamus:*

Hæc

ϱ	c	ϑ	ρ	m
ƿ	ſ	τ	r	n
		ϱ		
non	trās	gə	nj	tur
a	e	i	o	u
ſ	ϱ	q	ϑ	z
f	ϑ	g	x	ȝ
y	s	k	ſ	ſ

Hæc Tabula, tribus ordinibus Literarum *constat: Quæ aliquantò correctior erit, si medius ordo Literarum primò: tertius secundò: primus verò ultimò locò ponatur: quod benè notatum volumus, ut sequentia, eò melius capi possint. Ratio autem Tabulæ hæc est: 1 Vocalium potestas transfunditur in Literas proximè suppositas: Vacant itaquè in scriptione. 2. Vicissim si Literæ hæ, in quas Vocales transfusæ, in sententiâ quam tegere vis occurrunt, transcribitur earum potestas, in illas quæ secundo ordine suppositæ sunt: vel si eis prò suppositis utaris, aliâ formâ induuntur. 3. Consonantes in tertio ordine positæ, inter se mutuò permutantur seu transponuntur. 4. Literà H non mutatur, sed remanet suæ potestatis. Quibus ità cognitis, ponamus jam Exemplum ejusmodi, ubi omnes Literæ concurrunt:* Gaza frequens Lybicos, duxit Karthago triumphos.

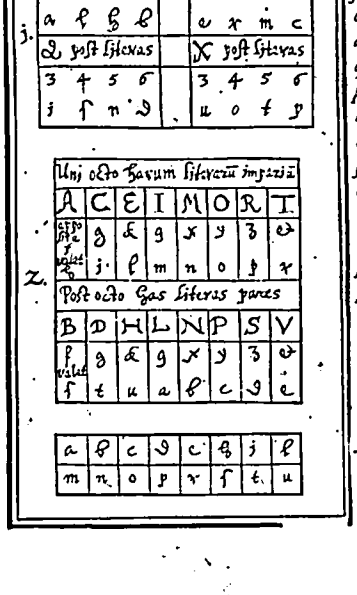
Hæc ultimo loco, ità ut vides transposita, referunt Alexandri Severi *ista verba:* Inviti non ambientes in Rempublicam collocandi.

CAPUT

CAPUT XII.

De Transpositione Obliquâ, in Consonantes octo vel quatuor, connexam habente Clavem.

Equitur tertius Modus Particularis (vid. c. præc.) *ubi tantùm utimur* quatuor vel octo Consonantibus *transpositis per se, ad Secretum exprimendum. Sic tamen aliter non expeditur, nisi* Clavi, *id est, sententiâ aliquâ, ceù operculo vestiatur & tegatur: cujus beneficio Lector, in Secreti noticiam postmodùm venire possit. Cum enim in priori Modo, ubi quatuor Consonantibus scribimus, quælibet Consonans, quatuor significet Literas, & in posteriori Modo, ubi octo Consonantibus utimur, quælibet duas Literas exprimat: binc Indice quodam opus est, ut sciatur, quænam Litera, Transpositoriâ illâ Consonante sit intelligenda: veluti subsequens explicatio, potrò demonstrabit. Ultriusquè Modi (putà vel quatuor vel octo Consonantibus scribendi) Tabulas, unà cum Alphabeto transpositorio, ex* Vigenerio, pag. 266. a. b. 267. a. & 222. a. *sub sequenti figurâ, subjicimus.*

Alphabetum Transpositorium, quod subjectum Tabulæ reperitur, utriquè Tabulæ inservit, ob rationem alterius Secreti tegendi. Sciendum enim, duplex hîc thema secretum esse, quorum alterum, nudâ & simplici transpositione (de quâ etiam suprà cap. 6.) *continetur, & ad alterum thema secretius seu principale, quod tantùm quatuor vel octo Literis tegitur, refertur. Cur verò duplex adhibeatur Secretum, ratio in promptu est, quia illud hinc principali Secreto, quod maximè intendimus, inservit, tùm ad assignandam, tùm inveniendam Clavem. Etsi verò & hîc, Sententia apertè relicta, Clavis inventioni sufficere poterat, ut fit aliàs: quia tamen suspicione res non careret, si inter aperta verba, Literæ quædam infrequentiores, quibus secretius thema scribitur, solæ interjectæ reperirentur, binc Transpositione mutuâ, ejusmodi sententia, etiâ vestienda fuit: ut series totæ uniformis esset, atquè alicui, sicubi fortè illius sententiæ, quæ simplici Transpositione constat, interpretationē nactus sit, facilè imponi posset, quasi reliquæ quatuor vel octo Literæ intercalares, secretiori intentioni inservientes, ociosæ & tantùm tegendi gratiâ, interjectæ essent. Quibus ità præmissis, ad priorē Tabulam nos convertamus, ubi ratione quatuor Cōsonantium, F. G. Q. X. Literæ sedecim, quarū potestas, in quatuor istas, ibi exulantes Cōsonantes, transfundenda, in quaterniones distributæ, inveniuntur. Numeri verò 3. 4. 5. 6. in qualibet quaternione Literis superscripti, Clavem subministrant. Usus & Applicatio in eo cōsistunt, ut primò ponatur quoddam thema secretū, quod principaliter tectum & occultū cupis: Quale e. g. sit hoc thema,* Expende: *quod hic scribendum* Ecspende: *Deindè etiam in chartam aliquam alteram, quampiam sententiam conjice, quam ad subjectū Alphabetū simpliciter transpone: Quale e. g. assumemus,* Omnium rerū vicissitudo. *Quibus peractis, in Tabulâ, quære Literā principalioris Secreti E, & prò eâ invenies Consonantē G: Deindè Literam C, & reperies itidem Consonantē G: posteà S, & se ostendet Consonans Q: Ulteriùs P, & habebis X: atquè sic deinceps perge. Quia verò quælibet quatuor illarū Consonantiū, F. G. Q. X. quatuor subjectarum Literarum potestate gaudent, Clavis seù Numerus indicat, quot Literas Secreti transpositi, Cōsonantibus quatuor principalioris Secreti, præponere debeas. Si itaquè jam occultè scribere velis,* Ecspende, *præmitte ratione Literæ E, tres Literas ex transpositâ sententiâ, & sequatur Consonans G: deindè ratione sequentis Literæ C, præmitte sex Literas, iterùm ex transpositâ Sententiâ, & pariter sequatur Consonans G: ulteriùs ratione S, quatuor, quas sequatur Consonans Q, & ità pergas, donèc talis structura, utriusquè thematis exurgat:* Cabgtlaereglaltqothhtixlpegerhdtqotmhltqbrag.

Tabulam Posteriorem quòd attinet, eam priùs contemplabimur, mox usum demonstraturi. Duo ordines, sub distinctione Parium & Imparium Literarū, quæ in universum sunt sedecim, deprehenduntur. Dicuntur autè Literæ Pares vel Impares: quòd Impares Literæ, in ordine Alphabeti contracti reperiantur sub impari numero, nimirum 1. 3. 5. 7. 9. 11. 13. 15. Pares verò sub pari numero, nempè 2. 4. 6. 8. 10. 12. 14. 16. continentur. Majores Literæ, tàm Pares quàm Impares, subministrant Clavem. Consonantes octo, in utroquè ordine, ratione Transpositionis positæ, ut F. G. K. Q. X. Y. Z. ac nota & (prò quâ nos reponere possemus, Literam *V V*) *secretiori tantùm inservivunt Scriptioni, reliquis exclusis: Cateræ minusculæ, inserviūt sententiæ occultiori trāsponendæ. Usus in eò est, ut eligatur thema secretū, quale est.* Ecspende *singula benè: Et aperta Sententia, quam non refert alium scire; banc transponas: e. g.* Omniū rerum vicissitudo: *Respicias finē. Quære itaquè primò Literam E: Tabula indicat, prò eâ ponendam notam &c. Cui præponendæ ex Literis apertæ, seù potiùs simpliciter transpositæ Sententiæ, tot Literæ, donèc occurrat una majusculārum Literarum, quæ in ordine Parium invenitur (Nam in ordine Imparium, hæc Nota, denotat Literā R) quam positā, proximè insequatur Cōsonans secretioris Thematis: Quo Processu utaris, donèc utrumquè thema absolveris: Et habebis talem structurā:* Cab&tlyaerclfazl&txothzh&tilfpegexrghkdtkotmhqlxtb&rxa&.

CAPUT XIII.

De Transpositione Obliquâ Literarum, in combinatas pauciores Literas, Simpliciore.

Habuimus Transpositionem Obliquam, tùm in Literas (vid.c.6.) *tùm Consonantes* (cap.11.& seqq.) *sed singularias. Sequitur nunc* Trãspositio Obliqua, in pauciores quasdam Literas combinatas, *seù simul junctas, quibus tamen semper non nisi una Secreta Litera exprimitur. Qui Modus in genere ità peragitur, ut duabus, tribus, quatuor, quinque aut septem Literis, non per se singulariè, ut antè, sed variè inter se junctis & combinatis, omnes Literas exprimere, atquè ità omnia scribere valeamus. Quia verò hic procedere itidem possumus tripliciter: vel* electione unius, duarum vel quatuor ordinatâ; *vel* selectione unius literæ arbitrariâ; *vel* collectione duarum vel trium fortuitâ: *Hinc tres oriuntur subdistincti Modi: de quorum duobus* hoc, *de tertio* cap. sequenti *tractabimus.*

Primus Subdistinctus Modus, *contingens electione unius vel plurium Literarum, per ordinem certum combinatarum, eâ ratione variat. Si enim quatuor Literæ, putà A.B.C.D. eliguntur, tum is ordo & ea dispositio tenenda, quam sequens exhibet schema:*

A.E. I.O. U. B. C. D. F. G. H. K. L. M.N. P. Q. R. S. T.
c. d. b. a. cd. dd. bd. ad. dc. db. da. cb. ca. bc. ba. cc. ab. ac. bb. aa.
VV. X. T. Z.
ccc. ddd. bbb. aaa.

Exemplum sit hoc, ex Schvventero, pag. 221. *desumptum. Ba.b. bc* d.b.ba* db.d.bb.bd. da.b.ac* bb.a*a.dd.d.ba* d.b.ba.d.ba*d. ba.db.d. ba* da.c.ca.bb* da.c.aa.* db.d.cd.bb* bb.b.d.ad.da.d.b.bb* ccc.c.bb.bb. d.ac* ad.c.ac.d.b.ba* cd.d.ac.bc.c.bd.da.bb* ad.c.bb* cb.d.b.ba* ca.cd. dc.aa* ad.c.ac.d.b.ba* cb.a.bc* ca.c.bb* d.bb* b.ba* d.b.ba.d.ba* aa. b.d.dc.d.ba* dd.ac.cd.ba.ba.d.ba* bb.a* ccc.b.ac.ad.bb* b.ba* d.b.ba.d. ac* bb.aa.cd.ba.ad.d.* aaa.cd* d.bbb.bb.bb* c.cd.bd.da* bc.b.aa.aa.d. ba* b.bc* bb.a.bc.bc.d.ac**

Si verò tribus tantùm Literis volumus scribere, tum sequens dispositio obtinebit, quam proponit Vigenerius d. Tr.d. Cyphr. pag. 200. *veluti Tabula penultima* lib. 6. c. 4. *relata, docet. E quâ primum illud hùc quadrans Alphabetum, tantùm adducemus, quod ità habet:*

A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L LL. M. N.
ccb. caa. cab. aaa. aab. aac. aba. abb. abc. aca. acb. cba. acc. bbb.
O. P. Q. R RR. S. SS. T. V. X. Y. Z. &
bba. bbc. baa. bab. cbb. bac. cbc. bca. bcb. bcc. ccc. cca. cac.

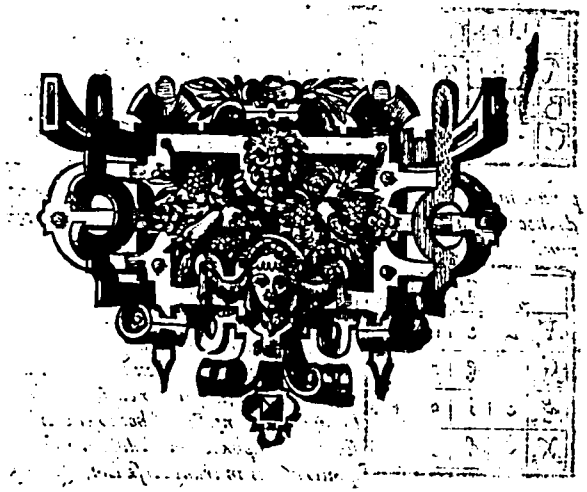
Quo Alphabeto, si hanc sententiam scribas: Omnium rerum vicissitudo: *hæc exit structura:* Bbaaccbbbabcbcbacc, babaabbabbcbacc, bcbabccababccbcabcbcabccaaabba.

Alter

Alter Subdistinctus Modus *seù Processus fit, si tantùm una Litera per arbitrariam ejus multiplicationem seligitur, & alia atquè alia Litera distinctionis gratiâ, interjicitur. E.g. Si usurpanda venit Litera C, distinctionis gratiâ arbitrariè apponimus A & B. Praxis plana fit, proposito ad eam rationem disposito Alphabeto & subjecto Exemplo:*

A. B. C. D. E. F. G. H.
c c c. c c cc. c c ccc. c cc c. c cc cc. c cc ccc. c ccc c. c ccc cc.
I. K. L. M. N. O. P.
c ccc ccc. cc cc cc. cc cc c. cc cc ccc. cc c c. cc c cc. cc c ccc.
Q. R. S. T. V. X.
cc ccc c. cc ccc cc. cc ccc ccc. ccc ccc ccc. ccc ccc c. ccc ccc cc.
Y. Z.
ccc c c. ccc c cc.

Sit Exemplum: Fide, sed cui vide. C cc ccc a c ccc ccc a c cc c b c cc cc a cc ccc ccc b c cc cc b c cc c a c c ccc b ccc ccc c b c ccc ccc a ccc ccc c b c ccc ccc a c cc c b c cc cc.

CAPUT

CAPUT XIV.

De Transpositione Obliquâ, per dispositionem Alphabeti.

TErtius Modus seu Processus, *consistit in collectione Literarum, ad Transpositionem selectarum, fortuitâ, per dispositionem Tabulæ: Pendet enim hæc Fortuita combinatio ex structurâ unius Alphabeti, in Tabulâ & ejus capsulis inclusi; cui exteriùs Literæ valentes, tres vel quatuor, bis in modum normæ sivè quadræ, semel superiùs & semel à latere, sivè dextro, sivè sinistro apponuntur, eò fine, ut Literæ secretæ sententiæ & orationis, aptâ & legitimâ ratione, in tres vel quatuor, vel ad summum quinque illas exteriores Literas, simul junctas, posint transfundi.* Cardanus Lib.12. Varior.61. *Et* Porta lib.2. c.12. *sicut & Alij, inter quos & noster* Vigenerius, *hujus generis Tabulas confecêre, quas eo ordine illustrabimus, ut primò Tabulas & earum rationem, deindè usum proponamus ac indicemus.*

	AA	BB	CC	AB	AC	BC	CB
A	a	g	g	e	o	x	u
B	p	e	ſ	m	p	ſ	x
C	c	ſ	v	n	g	t	z

Prima hæc Tabula, apud Vigenerium in Tr. de Cyph. p. 201. *extat.* Porta *verò* d.lib.2.c.12. *nonnihil ratione exteriorum Literarum, hanc sicut & insequentes immutat. Tres enim vel quatuor Collaterâles Literas, ad dextrum latus apponit: Sed parùm interest, ni si quod isto Modo, à Superis ad Collaterales descendendo, hoc verò ab inferioribus, ad superiores ascendendo, scriptum confiximus.*

	F5	G6	Q7	X8
F5	a	e	m	x
G6	b	g	n	ſ
Q7	c	i	o	t
X8	d	f	p	u

Secunda Tabula, desumpta ex Vigenerio, pag.243. b. *hoc habet proprium, quòd veluti in superioribus, tribus Literis: ità hic quatuor scribamus, & interior Tabula, sedecim tantùm Literæ constet. Quo fit, ut ex hisce octo Literis, F. G. Q. Z. T. X. E. quatuor eligi, & prò majusculis, apponi possint. Sed & hoc observandum, posse interius Alphabetum ità disponi, ut Literæ per quaterniones in transversa Lineæ areis se insequantur.*

* * * *

Tertiâ Tabulâ, itidem depromptâ ex Vigenerio, pag. 202.a. *quinque scribimus Literis, sed eâdem dispositione manente, adhuc possumus hic scribere quatuor Literis: putà si in Lineâ transversali, prò majusculâ Literâ E, duplex DD substituatur. Leviusculum & hoc est, quòd interius Alphabetum ordiri possumus à Literâ A: Sed occultior evadit forsan Scriptio, si Litera A in ultimam rejiciatur cellulam.*

* * * *

	A	B	C	D	E
A	g	f	e	p	t
B	c	g	m	g	u
C	o	e	n	x	ſ
D	e	i	o	ſ	a

	A	E	I	O	V
A	g	f	e	p	t
E	c	g	m	g	u
I	o	e	n	x	ſ
O	e	i	o	ſ	a

Quarta Tabula, ex Vigenerio, pag. 202. b. *vindicat sibi præcipuum, quòd Vocalibus tantùm scribere hic liceat.*

Usus & praxis quatuor harum Tabellarum est ejusmodi: Ponatur scriptum, quodcunquè occultare vis, antè oculos: E.g. hæc sententia: Germania discors. *Jam quæratur areola seu capsula, ubi Literæ G continetur: Eâ repertâ, capias illam Literam primò, quæ est è regione rectâ appositâ: mòx etiam alteram, quæ è majusculis transversis, capiti directo imminet: quas ad exprimendum Literam G ponas, ac in chartam conjicias. Sic si respicias primam Tabulam, evenient illæ Literæ Acc: Si secundam qg: si tertiam bb. si quartam, ee: Exemplum verò integrum dictæ sententiæ, ad Tabulam tertiam collatum, ejusmodi est:* Bbdacdbcdeccdbdecadbddbadccddd. *Caterum hæc res ità variari potest, ut incipias scribere, à Literâ majusculi transversali, sicut anteà à perpendiculari. Si etiam lubet, prima dictio ad hunc, secunda ad illum Modum variando scribatur. Præterea Tabulæ secundæ usus peculiaris est, in notis numeralibus, de quo* Lib.6.c.19. *suo loco videbimus. Sic ultimæ quoquè Tabulæ usus singularis, ad* Tab.1.c.11. sup. *proposita m, destinatur, qui ejusmodi est: Juxtà hoc artificium sequens vel similis sententia, transponitur:* Omnia conando: Joieiicouo acioiiuoiiaiio. *Hæ vocales* d.tab.1. *Exemplo transpositio, (quod ejusmodi est,* xſtqcſ &c.) *variè prò libitu intermiscentur, hoc modo:* xſt qiocſzlicſcqgeq&&qiibchxeo &c. *Hæc ratio occultandi insignis est. Cùm enim in Exemplo principali Tabulæ primæ, nullæ appareant vocales, suspicio suboritur, Consonantium aliquas, locum harundem subire. Quòd ne fiat, tùm ut intricatissima magis Scriptio evadat, juxtà hoc artificium, alia sententia quævis transponenda, & uti dictum, ità intermiscenda est. Idem tu quoquè facere potes, si è quatuor vocantibus secundæ Tabulæ, e.g. F.G.Q.Z. primum Secretum extruas, atquè reliquis Literis, aliter transpositis, aliud Secretum involveris, & invicem miscueris, veluti jam es edoctus.*

CAPUT XV.

De Transpositione Inversâ.

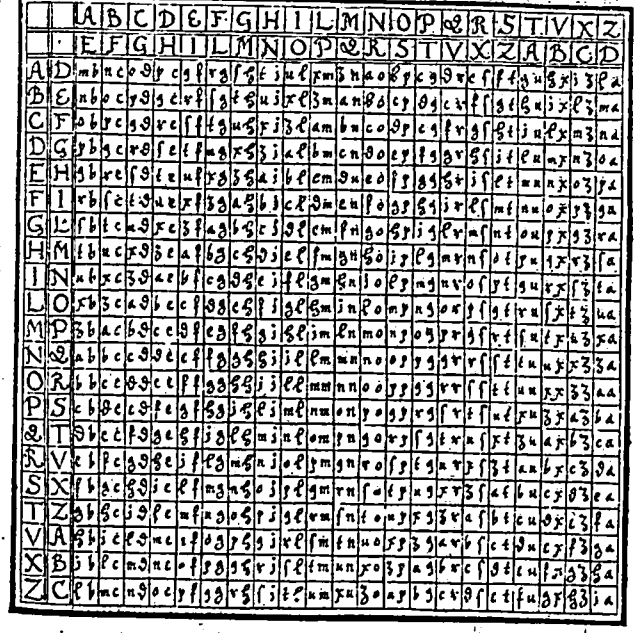
Iertium commutandæ Potestatis Literarum Genus fecimus Transpositionem Inversam: *Quæ differt à prioribus, ratione objecti transponendi. Nam in Transpositione* Directâ, *possunt aut una seorsim, aut simùl binæ aut ternæ Literæ transponi; In* Obliquâ *semel tantùm una: In hâc* Inversâ, *semper duas Literas simùl transponere necessum est. Cæterùm Inversa dicitur Transpositio, quia Transpositionis faciendæ, alia hic ratio. A duobus Alphabetis, tabulam ex parte dimidiâ ambientibus incipimus & acquiescimus in areolâ seu angulo cohærentiæ: Quod secùs fit in Directâ;* vid. c. 8. vers. Quodsi mavis quadrato &c. *Et in Obliquâ,* vid. c. 14. *Sed non sola hæc, quin in specie longiùs progreditur Inversionis ratio. Est enim, ubi non tantùm dictus Processus ab Alphabetis exterioribus, ad angulum contingentiæ, qui suo modo & directus videri possit; observatur, sed ulterior progressus fit, per reflexionem quasi, ab angulo contingentiæ, ad extremum Alphabetum & Literam isti areolæ correspondentem. Est etiam ubi unicâ Literâ, simpliciter duæ transponuntur, ubi tamen Signis opus est. Ex quibus sanè facilè intelligitur, tres hujus Inversionis Modos dari; Quorum unus* Simplex *magis; Alter plùs continens,* Artificialis; *Tertius utriusque participans,* Mixtus *deprehenditur. Hos Modos nùnc ordine excutiemus.*

CAPUT

CAPUT XVI.

De Transpositione Inversâ, Simplici, duarum per se Literarum.

Quid Transpositio Inversa Simplex *sit, hauriendum ex* vers. Cæterùm Inversa &c. cap. præcedentis: *Ea autem fieri potest, scribendo duabus, aut tribus, aut pluribus Literis. Quando duabus Transpositorijs, quæ uno artificio simùl sistuntur, scribendum, tùm opus habemus ejusmodi Tabulâ, quam nobis* Vigenerius, pag. 184 & 238 *fabricavit atquè exhibuit: Cui explicationem & applicationem mòx subjungemus.*

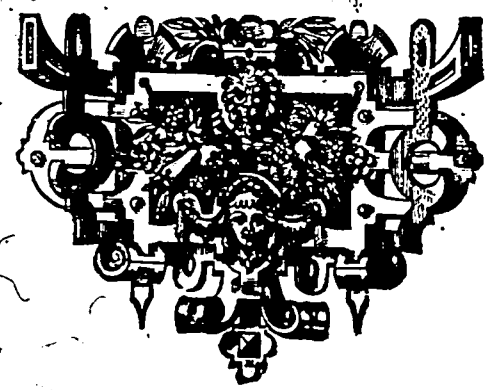
Tabula constat duobus Alphabetis, cui tertium ex accidenti accessit: Interiori nimirùm, Medio & Extrerio accidentario. Interius *Alphabe-*

tum continetur multis areolis & capsulis; in quibus binæ Literæ Alphabeti semel & viceses variati, variè quoquè combinatæ, pro Scriptione reperiuntur. Medium *est, quod modò transversalitèr, modò à sinistro perpendicularitèr majusculis Literis, inter Interius & Exterius intercedit, & duabus Secreti Literis, transpositione exhibendis, inservit.* Extremum *itidem à capite & sinistro latere, Tabulam extremè ambiens, prò Lectionis facilitate tantùm, adornatum est, ut Lector eò faciliùs capsulam Literarum transpositarum invenire queat.*

Praxin ità cape: Resolvendum Secretum in binas semper Literas, vel simpliciter ità: Cras expectabis adventum meum: *Vel Secreti Literis ex æquo in duos ordines bipartitis, (ut Literæ hæ* Cras expectabi: *priorem:* reliquæ adventum meum: *posteriorem ordinem constituant) ità Literæ combinandæ, ut C ex priori, S ex posteriori ordine desumptæ, conjungantur ad hunc modum:* Cr ra ad su ee xn pt eu cm rm ae bu im. *Vel jungenda Secreto alia verba, sivè secretum itidem sensum habentia, ut hæc:* Hodie venit ad me ille quem nosti: *Quæ si Literis Secretum non æquant, repetantur quousquè opus: Undè talis structura prò utroquè dicto Secreto transponendo exurgit:* Ch ro ad si ee xu pe en ci tr aa bd im se ai dl ul ee nq ru ue mm mn eo us mt. *Combinatione Literarum ità factâ, adsume vel* Cr *vel* Cs *vel* Ch (*Nihil enim ad hoc interest, quacunquè resolutione Literarum usus fueris*) *Et primò e.g.* Cr. *in Tabulâ ex medio Alphabeto transversali, à capite posito, Literam C, ex perpendiculari Literam R quærè: Quibus inventis, ostendunt binæ istæ Literæ, Lineâ tùm perpendiculari, tùm transversali, capsulam (quæ angulus communis seù contingentiæ vocatur) sivè locum illum, in quo binæ transpositoriæ latent, & ex quo ad scribendum depromendæ sunt: Atquè ad eundem modum, cum reliquis est faciendum: Ità fiet ut ad primam resolutionis rationem, talis exurgat structura:* Zzxufbzmbzeugfguermimr thmr. *Sed non necesse est, ut semper à capitalibus Literis incipiamus, sed prò lubitu etiàm à perpendicularibus exordiri licet: E.g. Si secunda resolutio Literarum transponenda, Literæ C in perpendicularibus, primò, deindè S in transversalibus quæsita, manifestat in angulo contingentiæ Literas transpositorias* Ap: *Quod si perrexeris transponere, jam habebis ejusmodi structuram:* Apuugasrnboioqerrhlhhbbrah. *Poterit etiam quis tertiò quidem incipere à Literâ Transversali seù Capitulari, & alteram sumere è perpendicularibus: Sed in scribendo areolæ Literam posteriorem præponere, ac postèà priorem ei adjungere ex conventione Partium, integrum est. Quo instituto observato, jàm tertiæ resolutionis secreta, hac Scriptione præsentantur:* Zoolugpgbnsxmzbuzpqsu dxhfapcunarrlbnihqtrehchdbxrshl. *Qui scribendi rationem hanc tenet, is quoquè transpositam Scripturam, puto tabulâ adhibitâ capiet: Sed quia primo intutu receptacula seu areolæ transpositarum Literarum, citrà*

citrà perlustrationem Tabulæ diligentem, obviam non fiunt, undè Lectori festinanti nonnihil molestiæ & moræ injicitur; Huic rei, Extremò illò majusculò Alphabetò ità consultum est, ut si à Transversalibus, vel econtrà Perpendicularibus Medij Alphabeti inceperis, & concursu Literæ Perpendicularis, aut etiàm Transversalis, angulus contingentiæ apparuerit, Scriptor post binas Literas, illam adjiciat Literam, qua isti angulo, quo binæ Literæ deprompta, sivè à Latere sivè à Capite, in extremo Alphabeto correspondet. Quâ re & Scriptor hoc consequitur, ut appositione illarum nihil Secreti participantium Literarum, res indagatu evadat obscurior. E.g. Literæ Cr, *ut superiùs dictum transponendæ incidunt in areolam, quæ continet* zz. *Hisce igitur apponenda venit Litera O, extremi Alphabeti majusculi, quia hæc isti areolæ è regione, lineâ transversali respondet. Quâ interjectione observatâ, Secreti ad primam resolutionem transpositi Scriptura, dilatatur hoc modo:* zzoxupfbs &c.

Idem Judicium erit in supradictis variationibus.

CAPUT XVII.

De Transpositione Inversâ Simplici, vel trium vel plurium Literarum.

SEquitur Secundus *Modus Transpositionis hujusce Simplicis, ubi tribus Literis per se Transpositio scribenda venit. Pro hoc Modo intelligendo, facere potest & debet Tabula, quæ extat in* pr. c. 20. lib. seq. *Sinumeros eidemas, & in quasquè capsulas vacuas, ex bis octo Literis, A: B 2: C3: D4: E5: F6: G7: H8: semper tres Literas, ordine successivo, multiplici combinatione reponas ad hunc modum:* Aaa: aab: aac. aad: aae: aaf: aag: aah: &c. *atquè sic pergas. Ità fiet, ut in ultimam capsulam sivè areolam,* gbh, *collocandæ veniant. Usus in resolvendis Secreti Literis & Transpositione faciendâ, coincidit in eum, quem* Cap. præc. *docuimus: Quocircà in Exemplum Dicti hujus:* Omnium rerum vicissitudo: *transpositam Scripturam adjiciemus:* Ehf ecce efh cge ahe bbd cdb aeb eaf ahg fde. *Ad fucum quoquè faciendum, in* d. Tab. *Litera majusculæ exteriores, eo quod* d. præc. Cap. *dictum est, modo, & hic insigniter inserviunt, quod denuò hic notes.*

Huic explicationem Tertij *Modi subjicimus, ubi pluribus quam tribus Literis scribimus: Quod fit, sicubi in areolas Tabulæ, certa monosyllaba conjeceris: Cujusmodi Tabulam monosyllabis Gallicis scatentem,* Vigener. pag. 198. *confecit, ad cujus imitationem Germanica in Tabulam sequentem congessimus.*

* * *

Artificium hic idem est, quod in prioribus. Ex consortio enim duarum Literarum, secretà prodit Nota, Literas illas repræsentans. E.g. Si scribenda hæc AGellij *Sententia:* Linguâ cordis nola: nunquàm tinnit hæc nola, nisi prius funè trahatur à corde. *Ex Literis L & I prodit monosyllabum* Pracht: *E x N C* Schutz: *E x V A* Feyer: *Integra sententia sic immutata habet:* Pracht Schütz Feyer Lufft Bladt Paß Strumpf Pfund Saur Schütz Feyer Raz Pflaum Stier Dort Gleich Luchs Tropf Groß Paß Pflueg Blöed Fast Falst Falst Seyl Dam Gnad Gahr Fahl Glantz Tag Mehr. *Quod verò attinet Literas Transversales majusculas supremas; Eæ nihil ad rem faciunt, sed in gratiam Lectoris, pro areolâ Monosyllaborum faciliùs inveniendâ, appositæ sunt. Cæterùm hæc Monosyllaba valdè accommodata sunt, ut Steganographicâ veste adhùc induantur hac ratione, ut integrum aliquem sermonem, insertis ubiquè, ubi res fert, monosyllabis, conficiamus. Ejusmodi ratio*

	B	C	D	F	G	H & L	M	N	Ucuadi	P - P	R	S	T	V.
R	Bang	Calp	Dorn	Fuhr	Gand	Hand	Jungk	Maat	Nusp	Amt	Pack	Pflum	Rad	Sarp	Tag	Ungt
S	Bad	Camp	Dumpf	Faul	Ganz	Hadt	Lofm	Malz	Nerv	Auf	Post	Pfort	Raf	Sauf	Tanz	Verb
T	Bald	Carb	Dapf	Faur	Gar	Haut	Lamb	Man	Nasf	Alt	Pelz	Pfirs	Rafp	Sang	Tauf	Velt
V	Balg	Calng	Dein	Fesel	Gaul	Hirsch	Lamb	Marsch	Nasf	Acht	Pein	Pfalb	Rand	Saur	Tauf	Ulgr
A	Band	Grapf	Der	Feyer	Gasp	Hirs	Lamp	Nasf	Nagm	Ehr	Pfaf	Pfand	Rumb	Sybil	Tep	Ycb
B	Bart	Clar	Dirs	Flas	Glen	Holtz	Land	Nirg	Ner	Ehr	Pfal	Pfalz	Reinh	Sybil	Tob	Vicp
C	Bier	Cbst	Disf	Fleis	Glanz	Horn	Lasf	Nauf	Nasp	Ein	Pfan	Pfeis	Rasf	Spitz	Tosf	Und
D	Blab	Cayr	Die	Freud	Glas	Hirsch	Leisf	Naumf	Ncin	Ernst	Pfand	Plan	Regn	Sybenz	Trab	Und
E	Blaug	Cirk	Dobf	Frey	Gleisf	Quack	Lerch	Nadel	New	Jasp	Pfar	Pfab	Reinh	Sybil	Trep	Ycb
H	Blib	Crumf	Dorf	Frisch	Gnad	Quant	Lebt	Nein	Nibl	Ing	Pfaw	Pfof	Rib	Sibp	Trauf	Unf
I	Blog	Crank	Drusf	Fromb	Gram	Quast	Lirbl	Neg	Nimr	Jong	Pfeif	Pfaub	Rof	Stier	Traun	Vab
L	Blasf	Crapf	Drey	Frost	Graw	Quasl	Lisf	Nirg	Nonf	Jung	Pfeif	Trief	Rapf	Stip	Trapf	Vabf
M	Blut	Crouf	Dürf	Frauf	Grof	Quof	Lorb	Nirgl	Norf	Orf	Pfeil	Trief	Rapf	Stip	Trapf	Vbs
N	Braf	Crwg	Dim	Fraz	Groß	Quar	Lusf	Nof	Nofn	Ofgf	Pfaw	Prb	Rasf	Stoß	Twisf	Vn
O	Braun	Caumf	Durf	Fusf	Gram	Quist	Lusf	Nof	Nofr	Ofgr	Pfeif	Prof	Rafp	Stramf	Tisf	Vn
P	Braf	Carf	Durf	Furf	Gras	Quist	Lusf	Nurf	Nofr	Orf	Pfaw	Pulf	Rufs	Stuaf	Tarb	Vrn

ratio si arridet, caveas oportet, ut monosyllabis hisce unquàm utaris; nisi cùm ordo, quo unum post aliud, ad Secretum exprimendum venit, id fieri jusserit. Deindè observandum prò illis particulis, Das dein der dich ein nicht und mit &c. *ejusmodi monosyllaba, quæ nomina tantùm sint, in Tabulâ substituì & reliqua, quæ alterius Orationis partis, veluti Pronominis, aut verbi, aut Adverbij &c sunt, omitti posse: Exemplo res fiet clara:* Es ist ein grosser Pracht bey ihm/ darvon nicht genueg zu sagen noch zu schreiben: Die Armuht hat wenig frommen noch Schütz von ihm zu hoffen: Sonst verthut er viel im Fewer/ mit der Alchymey: Aber es fehret doch alles in die lufft darvon.

CAPUT

CAPUT XVIII.

De Transpositione Inversâ artificiali.

QUit Simplex Modus: Sequitur Artificialis, quod in Tabulâ interiori; prò duabus Secreti Literis, Transpositoria una, artificiosè inductâ fit; quæ deinceps in consortium sibi adsciscit alteram Literam, è majusculo Alphabeto extremo, quò Lector venari possit Literas illas binas Secreti, quas una illa Litera repræsentavit. Cùm enim Litera quæquè interioris Alphabeti, semel & vicesies recurrat, fit ut is cui mittitur Epistolium, sensum ullum eruere nequeat, nisi Litera exterioris Alphabeti, instar Clavis accesserit. Hujusmodi verò Tabulam extruxit nobis Vigener. p.49.b.50.a.b.156.b.& 188.a.b.

	O	P	Q	R	S	T	V	X	Z	Á	B	C	D	E	F	G	H	I	L	M	N
	E	F	G	H	I	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	V	X	Z	Á	B	C	D
O	E	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z
P	F	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a
Q	G	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b
R	H	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c
S	I	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d
T	L	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e
V	M	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f
X	N	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g
Z	O	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h
Á	P	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i
B	Q	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l
C	R	n	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m
D	S	o	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n
E	T	p	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o
F	V	q	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p
G	X	r	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q
H	Z	s	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r
I	Á	t	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s
L	B	u	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t
M	C	x	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u
N	D	z	a	b	c	d	e	f	g	h	i	l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	x

Hæc Tabula itidem constat tribus Alphabetis: (Vid.sup.c.16.vers. Tabula constat.) *ut illa d.c.16. proposita; sed cum hoc discrimine, quòd Alpha-*

Alphabetum majusculum extremum, tùm transversale, tùm perpendiculare, hic sit necessariò appositum; ibi verò tantùm ex accidenti habeatur: uti vers.ult. *quoquè explicatum idest.*

Resolvendæ verò Sententiæ Secreti in binas quasquè Literas, idem Processus teneri potest & debet, quem sup.c.16.§. Praxin ità &c. *indicavimus.*

Deindè & ad eundem modum facto concursu duarum Literarum Medij illius Alphabeti, detegitur angulus contingentiæ, ac cum eò Litera transpositoria; Et quoquè simùl, respectu, ad exterius majusculum Alphabetum, quod alternatim Clavi quasi dicatum est, habito, Litera quasi Clavicularia. E. g. transponendo isti Secreto: Cras expectabis adventum meum; *primò veniunt* Cr. *Istâ è transversali, hæc è perpendiculari medio Alphabeto quæsitâ, manifestatur Litera L, & simùl extremi Alphabeti Litera C è perpendicularibus, vel Litera M è transversalibus: Quam necesse est, appones, cum hoc tamen discrimine, ut nisi aliter convenerit, Literam Transversalem exteriorem præponas, sequatur Litera Secreti conscia: E.g. ML: Viceversâ perpendicularem postponas, ut in eodem Exemplo LC: Sed & ità collocare potes, ut Literæ Secreti conscia omnes præmittantur, sequantur justo ordine Literæ Clavicularia: Quæ res, multotiès adhùc variari potest.*

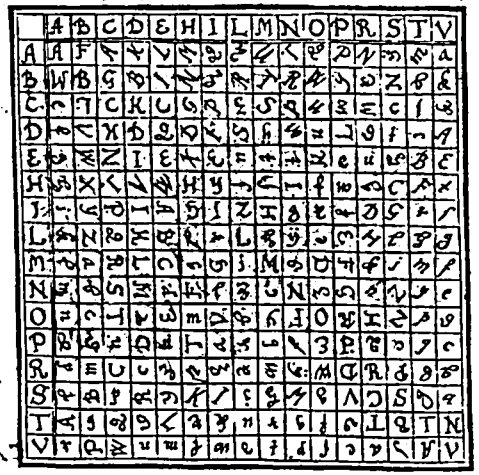
CAPUT

CAPUT XIX.

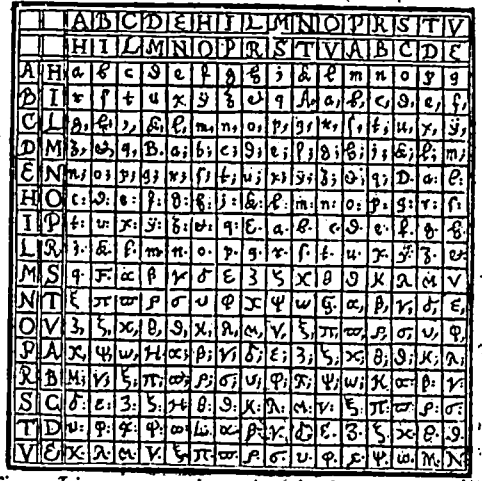
De Transpositione Inversâ Mixtâ, per Literæ varium positum, characterem & Figuræ ductum.

Sic fuit Simplex & Artificialis hujusmodi Transpositio: Sequitur Mixta, *ubi Simplex quidem ratio Transpositionis facienda, sed nihilominùs ex Tabulæ artificiali dispositione, unâ tantùm Transpositoria venit ponenda seù scribenda. Idque contingit tripliciter: Vel* Literas Scribendi varietate: *vel* ejusdem definitione per Numerum: *vel* ad eandem Notularum appositione: *Ex quo hujus Transpositionis tres Modi iterùm pullulascunt.*

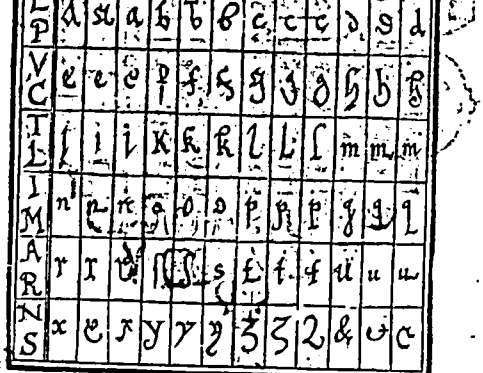
Primus Modus, qui in varietate Literas Scribendi *consistit, vicissim aut* vario positu; *aut* charecterum diversorum variegatione; *aut* figuræ ductu *arguitur & ascitur.* Varius Literarum positus, *cujus vestigia in expressione variorum Scribendi Modorum, de quibus* Hermann. Hugo, c. 8. de prim. Liter. orig. *agit, deprehendere licet, expressius est in Tabulâ nostrâ sequenti:*

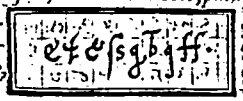
Nullâ hîc opus explicatione, nullâ manuductione ad praxin, sedres ex superiorum explicatione patet, modò ità facilis ipsa Scriptio esset, cujus difficultas minùs commendabilem eum efficit. Qualis etiamsi est, qui Characterum variegatione, *se sequenti Tabulâ, à* Vigenerio, p. 238. *confectâ ostendit; quam itidem nudè proposuisse sufficit, cùm ratio utendi, ex superioribus jàm satìs edocta sit.*

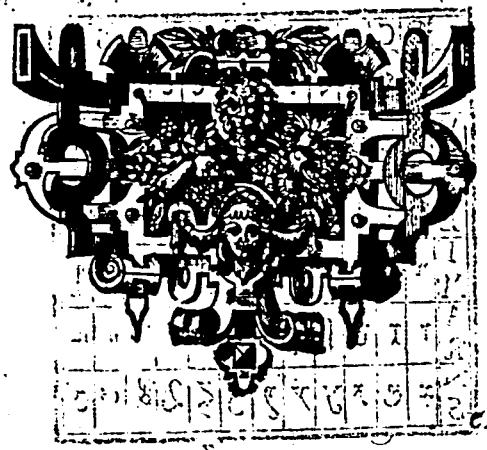
A Figuræ Literarum *vario eoquè triplici* ductu, *tertius adhùc speialis Modus supereſt: Cujus Tabulam exhibet quoquè* Vigenerius p. 245.

Vides ad duodecim Literas Alphabeta tùm interiora, tum exteriora esse redacta. Quod quomodò commodè fiat sup. c.10. *attigimus. Et H. ab initio, puncto notari hic potest. Ter autem Alphabetum in interiori parte Tabulæ integrum reperitur, licèt ratione Transpositionis sexies quoquè, ità ut semper quatuor Literæ ternâ repetitione Alphabetum constituant, se ostentet: Deindè exterius Alphabetum illud, quod capite proeminet, nihil habet difficultatis: Sed in perpendiculariter appositio Alphabeto animadvertere licet, quod in quaquè areolâ exteriori duæ Literæ repositæ sint: quæres facit ut quæquè interior Litera indifferenter duas Literas referre possit. Praxis penè coincidit cum superioribus. Eadem enim ratio & hîc Literarum resolvendarum, tùm quoquè idem Processus Transpositionis faciendæ. Hoc interest, quod cum Litera interior indifferenter referat utramquè illam perpendicularem, uti dictum: Discriminis ergo inferiori cujusquè areolæ Literæ, quoties occurrit, Notulæ sint apponendæ, quæ in resolutione Clavis vicem sustineant: E.g.* ſs *vel* ff *vel* z. *Sic, ut si inferior Litera areolæ intelligenda sit, apponetur aliqua illarum Notarum: Idquè ità uniformiter, vel si cuilibet areæ, propria aliqua Nota assignaretur variè. E.g.* ſs *primæ,* ff *secundæ,* z. *tertiæ,* x *quartæ, &* q *quintæ &c. Si itaquè scribenda vox* Patris *vel sola, vel cum aliâ voce, puta* faciem: *Literas ità resolve, ut antè jussum est.*

Quo in Exemplo, bis tantùm Clavis adjicienda fuit. Ratio est, quia ex inferiori ordine, bis tantùm Litera occurrerit.

CAPUT

CAPUT XX.

De Transpositione Inversâ Mixtâ, per definitionem certi Numeri.

Ratio continuationis indicata in pr. Cap. præcedentis. *Prò intellectu hujus Modi præmittemus Tabulam, quæ desumpta est ex* Vigener. p.96. & 97. 186. & 187.

	AB	CD	EF	GH	IL	MN	OP	QR	ST	VX	YZ
	I	II	III	IIII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
A	1	a ℓ	b t	c ſ	d r	e g	u y	z p	b o	f x	j n	c m
B	2	a b	g t	d ſ	e r	u g	z y	b p	f o	j x	c n	ℓ m
C	3	a g	d t	e ſ	u r	z g	b y	f p	j o	c x	ℓ n	b m
D	4	a d	b g	e t	u ſ	z r	b g	f y	j p	c o	ℓ x	m n
E	5	a e	b d	u t	z ſ	b r	f g	j y	c p	ℓ o	m x	g n
F	6	a u	b e	g d	z t	b ſ	f r	j g	c y	ℓ p	m o	n x
G	7	a z	b u	g c	b t	f ſ	j r	c g	ℓ y	m p	n o	d x
H	8	a b	b z	g u	d c	f t	j ſ	c r	ℓ g	m y	n p	x o
I	9	a f	b b	g z	d u	j t	c ſ	ℓ r	m g	n y	x p	e o
L	10	a j	b f	g b	d z	e u	c t	ℓ ſ	m r	n g	x y	o y
M	11	a c	b j	g f	d b	e z	ℓ t	m ſ	n r	x g	o y	u p
N	12	a ℓ	b c	g j	d f	e b	u z	m t	n ſ	x r	o g	p y
O	13	a m	b ℓ	g c	d j	e f	u b	n t	x ſ	o r	p g	z y
P	14	a n	b m	g ℓ	d c	c j	u f	z b	x t	o ſ	p r	y g
Q	15	a p	b u	g m	d ℓ	c c	u j	z f	o t	p ſ	y r	b g
R	16	a o	b x	g n	d m	e ℓ	u c	z j	b f	p t	y ſ	g r
S	17	a y	b o	g x	d n	e m	u ſ	z c	b j	y t	g ſ	f r
T	18	a y	b p	g o	d x	e n	u m	z ℓ	b c	f j	g t	r ſ
V	19	a g	b y	g p	d o	e x	u n	z m	b ℓ	f c	r t	j ſ
X	20	a r	b g	g y	d p	e o	u x	z n	b m	f ℓ	j c	ſ t
Y	21	a ſ	b r	g g	d y	e p	u o	z x	b n	f m	j ℓ	c t
Z	22	a t	b ſ	g r	d g	e y	u p	z o	b x	f n	j m	c ℓ

Hæc Tabula confecta est, juxtà seriem Hebraicarum Literarum, ut ABGDEUZHFICLMNXOPYQRST. *Continet undecim in se duplicata Alphabeta, conjectis in quamquè areolam, duabus Literis, eo fine, ut mu-*

tua permutatio posit institui. Sic Literarum Par, in areolas conjectum, variari potest, ut pro AL scribatur vel ponatur in Tabulâ LA: prò BT, scribatur TB: prò GS, SG: & sic deinceps jam variatio contingit: Sicuti altàs in Tabulâ, multa latent mysteria & variationes, quæ cujusquè solertiæ indagationi relinquimus. Tabulam verò ambit exterius, tàm à capite quàm latere, Alphabetum Majusculum, interius verò Numeri. Transversale Majusculis in areolas undecim (quod subindicant Numeri subjecti Latini) binis semper Literis conjectum est, quò nihilominùs in Tabulâ interiori, prò duabus Secreti Literis, una Transpositoria haberi posit, licèt etiam in quamquè areolam binæ Literæ repositæ sint. Perpendicularium verò Majusculorum quæquè Litera per se areolam occupat, quam refert Numerus, minusculis Cifris appositus: Cæterùm idem, uti diximus, hic est qui in superiori Modo, Processus Transpositionis. Nam verba Secreta eodem modo resolvuntur, ut Par Literarum, prò Transpositione semper conjungatur, sivè id in unâ sententiâ, sivè duabus conjunctis fiat, ut Cap. 16. *ostensum est. Scriptio etiam nihil habet peculiare, nisi quod post Literam addas Numerũ Clavicularium, uti ex subjecto Exemplo patebit: quod mòx subdemus, si antè monuerimus de causâ, cur sapè duas sententias ità jungamus in Transpositione: quod ideò sit, ut tecta secretiori Sententiâ, ex resolutione unius, satisfacere quandoquè possimus ei, qui fortè nos premat, ut aperiamus secretũ sensum. Exempli verò loco nobis sit Sententia hæc, quam secretè tegere cupimus:* Cras expectabis adventũ nostrum horâ quintâ matutinâ. *Quam Sententiam per se, juxtà tradita* Cap. 16. *transponere poteris. Sed & addas prò libitu aliam, quam nihil interest reticere: E.g. hæc Nomina Propria,* Gustavus Selenus: *Quæ duæ Voces, cùm Secreti Literas, in resolutione Literarum, non æquant, totiès repetendæ: Quò fiet, ut talis Scriptio, additâ Clavi evadat: B 7 l 19 a 17 f 18 g 1 t 19 m 19 g 17 b 17 o 5 a 10 e 5 e 12 f 19 a 17 u 4 r 19 f 5 r 12 a 18 r 19 o 11 x 12 o 13 g 17 n 18 g 16 n 19 o 11 m 8 &* Lector verò ità resolvet, *ut primò advertat ad Numerum perpendicularem: mòx in Lineâ Transversali seù è regione, quærat areolam, ubi Litera B locata est: Inventâ Literâ B, primò apparet è regione retrorsùm, ultrà dictum Numerum Clavicularium, Litera illa Perpendicularis, quæ est posterior Litera transponenda. Deindè à capite immiètet directè, Litera transponenda prior: Ut in dicto Exemplo, occurrit Litera B cum Clave 7. E regione dicti Numeri 7 in secundâ areolâ, Litera B invenitur, quæ à latere habet Literam majusculam G, à capite verò Literam C. Prò Numeris etiam Literis dictionis apertæ uti poterit: Quæ sit tandèm deprehendantur à solerte indagatore, Verum tamen Secretum, ipsum nihilominùs latebit: Siquidem is facilè æstimabit, eas quas videt intermixtas Literas, secretioris sensus conscias, eruto aliquo sensu, ex aljs supervacaneè tantùm esse interpositas.*

CAPUT

CAPUT XXI.

De Transpositione Inversâ Mixtâ, per peculiarem Notularum appositionem.

TErtius, capite 19. in pr. *subdistinctus Modus sequitur, qui fit peculiari* Notularum appositione, *iterùm triplicis ratione prò dispositione trium sequentium Tabularum; undè vicissim tres specialissimi oriuntur Modi. Qui inter se commune habent, quòd à latere majusculæ Litera, in quaquè areâ tres dispositæ reperiantur. Deindè quòd unusquisquè contineat quatuor Alphabeta interiora, sinon actu, tamen potestate. In eo differunt, quòd primi Modi Alphabetum quoquè interius sedecim constet Literis, non naturaliter sed artificialiter positis: quo fit ut exterius Alphabetum Transversale, tot Literas contineat? Secundi verò Modi Alphabetum interius sex: Tertij tantùm quatuor Literis constet. Quò fit ut quæquè Litera Interioris Alphabeti, in Modo tertio referat potestate sex Literas; sicùt in Secundo quinque: In primo très eodem modo repræsentantur. Quæ omnia evidentiùs Tabulæ, ex* Vigener. p. 246. a. b. *desumptæ, docent.*

	L	M	N	O	P	R	S	T	V	A	B	C	D	E	H	I
A P C	a	v	z	ū	b	q	c	ɔ	d	ſ	ẽ	i	ī	f	ſ	g
T E L	k	g	j	j.	ī	x	l	m	ũ	m̄	n̄	n	ñ	o	ō	ꝺ
I M N	p	ꝑ	p̄	ꝓ	ꝓ	q	ꝙ	ꝗ	q̄	r	ꝛ	r̄	ſ	ſ	s	
R S V	ſ	ſ.	t	u.	v.	ū	x	y	ỹ	z	ꝫ	ꝺ	&	et	ꝫ	

j.

	A P	C T	E L	I M	N R	S V
A P C	a	b	c	d	e	f
T E L	g	h	i	k	l	m
I M N	n	o	p	q	r	ſ
R S V	t	u	x	y	z	ꝺ

2.

	A P C	T E L	I M N	R S V
A P C	a	b	c	d
T E L	e	h	j	l
I M N	m	n	o	p
R S V	r	ſ	t	u

Usus primæ Tabulæ est idem cum superioribus, inprimis cum Tab. 2. c. 19. *hujus Lib. Sed hoc habet peculiare, quòd Clavis aliter veniat notandi. Si enim cujusque aræ prima Litera occurrit, nihil: Si secunda in ordine, comma: si tertia, punctum est apponendum: E. g. Sit thema Secretum:* Nescire quid antè quàm natus es, factum sit, est semper esse juvenem. Cicero. *Hoc ita transponas: NE producit I: quia verò in secundo ordine reperitur Litera transponenda E, apponas dictæ Literæ I; comma: Sic SC, producit C: quia verò C tertia, est apponendum punctum. Ità fit structura ejusmodi: qualis in hujus Capitis fine, adjecto Schemate videre est.*

Secunda & Tertiæ Tabulæ usus, in eo consistit, ut Clavis non tantùm in Collateralibus, ut antè, sed etiam Superioribus majusculis Literis lateat: E. g. si superius secretum scribendum sit, tùm non tantùm posteriori Literæ resoluti thematis secreti, sed etiam priori, Notæ est addenda. Priori quidem ratione duarum combinatarum Literarum: Posteriori verò ratione Collateralium: Quod diversimodè fit, in processu secundæ & tertiæ Tabulæ. In secundâ Tabulâ, inventæ Literæ Transpositoriæ, ratione prioris Literæ secreti thematis, nihil apponitur: Si videlicet Litera illa incidat in primam Literam Transversalem cujusquè aræ: Ratione verò posterioris Literæ Secretæ, cum hoc discrimine, si posterior illa Literæ sit prima in ordine Collateralium: Si verò Secunda, tùm addendum est, comma: si tertia (;) apponendum: Quòd si verò Litera Secreta prior, incidat in secundam Literam transversalem, tum posteriori Literæ, si prima in ordine Collateralium (:) Si secunda (.) Si tertia (?) adjicitur: E. g. NE producit L, quæ quia à Capite primam transversalem, in aræâ quintâ habet, nihil admittit: Sed quoniam è regione lateralî habet E, quæ secunda est in ordine Collateralium, hinc ex superiori doctrinâ ei adscribere debet (,) Sic cum reliquis pergas & habebis eam Scripturam, quæ in proximè sequenti Schemate extat.

In tertiâ Tabulâ hoc peculiare præter Alphabeti contractionem est, quod semper tres quoquè transversalium, in quamquè aream sunt conjectæ: Usus ejus per Regulas sequentes, partimquè in Tabulam redactas, facile addiscitur. Si utraquè Litera secreta, incidat in primam Literam, tùm Transversalium, tùm Collateralium, nihil inventæ Literæ Transpositoriæ addendum:

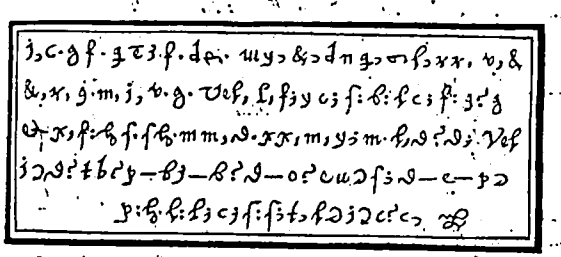
Sin

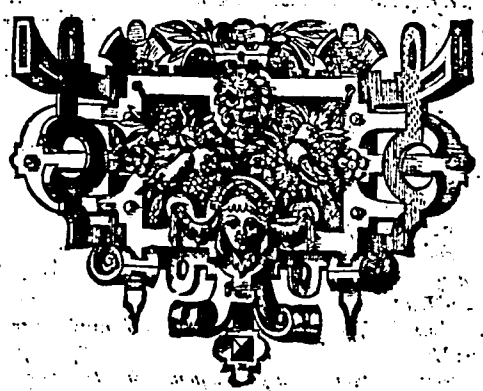
Sin prior Litera Secreta incidat in	Primam	Secundam	.
		Tertiam	,
	Secundam	Primam	;
		Secundam	:
		Tertiam	?
	Tertiam	Primam	-
		Secundam	)
		Tertiam	(

Transversalem: Et posterior Litera Secreta, in

Collateralem: tùm Litera reperta adjicias

Quarum Regularum Praxin, in subjecto Schemate invenies.

CAPUT XXII.

De Transpositione Mediatâ seù Secundariâ.

EXpedito Modo Universali Primario, latissimeque patente, (Vid. supr. c. 1. circà f.) Sequitur nunc alter Modus Secundarius, in Transpositione Mediatâ consistens. Hæc verò Secundaria seu Mediata Transpositio ità fit. Potestate Alphabeti, in tot Arithmeticas Cifras, quot Alphabetum Literas continet, translatâ (de quâ inf. Lib. seq. c. 4. exponemus uberiùs) vicissim Cifris substituuntur Literæ Numerales, seù potestatem Numeri, sivè ex more, sivè ex composito habentes: Veluti ex more, Literæ sequentes Latinæ: I. V. X. L. C. D. M. Numeros referunt: Et ex composito, Litera A. Numerum 1, B. 2. C. 3. D. 4. E. 5. F. 6. G. 7. H. 8. I. 9. AK. 10. AA. 11. AB. 12. AC. 13. &c. BK. 20. BA. 21. &c. planè ad modum usitatarum Cifrarum, repræsentant. Processus & Modus, ad exemplum Transpositionis est triplex: Totidem enim penè Modis hic procedere valemus.

Primus Modus ità expeditur: Sit ejusmodi Schema Transpositorium:

{m.n. o.p. q.r. s. t. u. x. y. z. a. b. c. d. e. f. g. b. i. k. l.
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23.
a. b. c. d. e. f. g. b. i. ak. aa. ab. ac. ad. ae. af. ag. ah. ai. bk. ba. bb. bc.}

Si itaque scribendum sit Balneum: Jam talis structura erit: Ad. ac. bc. b. ag. i. a. vel si mavis usitatis Latinis Numeralibus, uti, XIV. XIII. XXIII. II. XVII. IX. I. Quæ ratio satis simplex est: Ideò si porrò placet hoc genere occultandi per se uti, convertas te, ad Tabulas priores tres, quas lib. seq. c. 4. proponemus: Et memineris applicationem non esse difficilem, si præsertim in mentem revocaveris, hujus Lib. c. 2. & 3. propositas Tabulas, & totiès ibi variatam dispositionem Alphabeti, pro variandis Numeris inservire memineris. Sic si Tabula illa, quam suprà c. 5. ex Vigenerio transsumpsimus, vicissim admanus sumatur, & applicatio in modum sequentem instituatur, elegans Modus hujusce Transpositionis Mediatæ emergit. Res ità se habet: Primò memineris, Numeris omnia ibi, ad Transpositionem peragi. Quò factò, eligas secretum thema, quod ad amicum vis perferre: E.g. ejusmodi: Omnium rerum vicissitudo: Mox loco Clavis arripias hujusmodi verba & sententiam, quæ totidem Literis, secretum thema plènè aquant; Si videlicet secretum est breviusculum: aliàs toties repetenda erit Clavis, quotiès opus fuerit. Clavi inserviant sequentia: Omnia conando, vincit omne. Jam institue numerationem Literarum, tùm secretæ, tùm clavicularis sententiæ, ad hunc modum:

O post

O M N I U M — post Literam Clavicularem — O M N I A C — est — vigesima, 20, 20, 20, decima octava, octava, &c.

Numeratione peractâ, vel simùl cum eâ advertas, quæ Literæ & quot scribendæ seù in chartam conjiciendæ. Non enim est, ut bicità progrediaris, veluti dicto Cap. 5. te docuimus; Ut nimirùm ad exprimendum O, post O, scribas Literam X, quæ est vigesima in ordine, ut vides, Alphabeti Tabularis: sed aliter rem instituas. Scribendum enim tibi est, ad præfatos Numeros exprimendos, tribus tantùm Literis Numeralibus, I. V. X. Literâ L vel C verò, quæ Literæ ad exprimendum aliquem Numerum combinatæ sunt, eas Numero quoquè absoluto, semper distinguas, nè confusio oboriatur, & Lector nesciat, quæ Literæ inter se junctæ vel jungendæ sint. Quò fiet, ut superius thema, ità tectè scribatur: XXCXXCXXCXXCXVIIICVIIICXIIICXVCVIILVIICVICVLXIIICXVIICXIIICVIIICXICVCVIIICXIICVIIC. Cùm autem facilè, Literis Numeralibus illis, quis offaciat, rem hanc à numeratione pendere, elegantiùs & securiùs erit, quò omnem omninò rei gustum ei, quem hæc litera vis, præcidas: ut prò Literis illis Numeralibus, nempè prò I. V. X. C vel L, eo ordine Literas F. G. H. Q. substituas, atquè nunc ijsdem scriptionem concinnes: Quod ità fiet, O, post O est vigesima, scribas ergò H H. M post M, est 20. scribas pòst distinctivam Q, iterùm H H. N est itidem post N. 20. scribas adhùc H H: I post I est 20, denuò H H scribas: V post A est 18, scribas ergò H G F F F: M post C est octava, scribas ergò G F F F & sic deinceps, semper appositâ distinctivâ Q, pergas. In Exemplum sit scriptura: Hhqhhqhhqhhqhgfffqgfffqfffqhfffqhgqgffqgffqgfqhqhfffqhgfffqhfffqgfffqhfqgqgfffqhffqgfffqq. Atquè hæc Scriptionis ratio. Lector verò conscius Clavis, numeret ordine à Literis Clavis, donèc sub numero, in schedulâ per dictas Literas repræsentato, Literam Secreti inveniat.

Ità ad artificium Transpositionis Obliquæ, juxtà Tabulam 2. cap. 14: Substitues ibi Literas numerales: vel etiam ad Tabulam primam (vel si mavis, aliam) appones, transversim septem Literas Numerales, I. V. X. L. C. D. M. & ex latere tres priores I. V. X. & procedere poteris variè. Vide etiam Tabulas, cap. 16. & c. 18. Lib. seqq. propositas. Sic transpositiones hujus Mediatæ usum habebis, perlustratis duabus Tabulis, in cap. 19. lib. seq. relatis, & adhibito Mediatæ hujus Permutationis artificio. &c.

CAPUT

CAPUT XXIII.

De Transmutatione Figurata seù Accessoriâ.

DEstat Transpositio Figurata seù Accessoria, *quæ ultimum Modum Universalem hujus Libri* (vid. sup. cap. 1.) *nobis suppeditat. Hunc etiam* Transmutationis *nomine exhibemus, non refragaturi si malis Transformationem dicere, aut etiam Transpositionem figuratam. Figurâ enim aiit formâ quasi novâ incedit hæc Accessoria Transpositio. Fit autem tripliciter: 1. Per* ulteriorem Permutationem. *2. Per* Interjectionem simplicem Literarum, *Et 3. per* Appositionem alterius artificij, *ubi quasi duo artificia inter se committuntur. Ulterioris Permututionis Exempla habuimus, in Transpositione primariâ*, c. 5. vers. Cæterùm hic Modus &c. hoc Lib. *Sicut & in Secundariâ Transpositione, de quâ* c. præc. vers. Cùm autem &c. *Exempla non desunt.*

Sic transmutantur Simplices Modi Transpositionis primariæ ulteriùs, appositione aliarum Literarum arbitrariâ: E.g. Assumantur Consonantes quatuor, velùti B. G. P. Q. quas juxtâ c. 14. Tab. 2. *colloces, ut ibi vides factum. Si ergò scribendum* Balneum, *indè prodit ejusmodi Literarum structura,* Gbbbqggpbgqqbp. *Hic itaquè interjici possunt Vocales, & alia forma quasi prodit, hoc modo:* Gabebobu quagigopabiga-quoquebapi. *Ità contrario modo procedere poteris, assumendo Vocales, juxtà dispositionem* Tab. 4. d. c. 14. *Eadem ratione contingere id potest, in Secundariâ Transpositione, de quâ* cap. præc. *Nam si indè illud simplex Exemplum adsumamus, quod ità habet;* Ad. ac. bc. b. ag. i. a. *& denotat* Balneum; *Jam intermiscere potes pro libitu, sequentes Literas:* L. m. n. o. p. q. r. s. t. u. x. y. z. *ut sermo fictitius ad hunc vel alium modum evadat.* Aduzo vacon Obcor oprobus arogut pistron patiquul. *Facilè verò, hujus rei conscius, ex dictionis fictitiæ distinctione, deprehendet, quæ Literæ, quomodò combinatæ hic valere debeant. Ità compositione veræ orationis steganographicæ, hæc vestiri possunt, vel hoc modo: Ut quæ dictio incipit à Literâ numerum exprimente, semper sit significativa: vel etiam alternatim, aut una vel plures dictiones vacent prò eâ Numeri ratione, quâ necessum est, vel unam, vel duas aut plures significantes præmittere. Cautio ergò sit, ut distincta habeatur ratio Numerorum. Denique in novam quasi formam & habitum transit hæc Figurata Transpositio, quotiès appositione novi artificij alicujus, priùs augetur. Quod, ad similitudinem illius usus, quem Modi quidam Transpositionis Obliquæ inter se habent;* (*De quò* in vers. Sic ultimæ quoquè: Et præc. vers. Cæterùm hæc res, c. 14. *monuimus*) *hic ità decem Literis illis Numeralibus,* A. b. c. d. e. d. e. f. g. h. i. k. *de quibus* cap. præc. *apponendum est, ut vacantes Literæ, quæ hic sunt tredecim, per Transpositionem Obliquam etiam significent: Quod fieri potest, si quatuor priores vacantes Literæ, L. M. N. O, ad modum* Tab. 2. d. c. 14. *uno modo transversim, altero modo perpendiculariter: vel si octo Literas simul conjungere placet L. M. N. O. transversim: sequentes P. Q. R. S. perpendiculariter: Reliquæ verò quinque, T. V. X. Y. Z. ad* Tab. 3. d. cap. 14. *primò transversim, tùm ex his quatuor, ut T. V. X. Y. perpendiculariter, Tabulis illis apponantur: Quas vacantes Literas, si ità fidisposueris, jam tria vel quatuor artificia conjuncta habebis: E.g. Sint diversa Secreta,* Balneum, Confert, Impuris. *Jam ex triplici artificio talis constabit structura.* Adlruyacnrxubenqytboszuagmpyxiop-uyaoryy. *Porrò hujus Figuratæ Transpositionis passim superioribus Capitibus meminimus. Quod referre supervacuum duximus. Sufficit de Methodo hic monuisse.*

LIBER

LIBER SEXTUS,

De

SUBDUCTIONE FIGURÆ LITERARUM.

TABULA Synopsin hujus Libri continens

- Modi Figuram Literarum spectantes, (vid. Lib. D. Tab. Lib. 2.) fiunt Subductione, c. 1. eâque vel
  - Totali, & oritur Substitutio Cifrarum, quæ contingit, c. 2. vel
    - Formatione Cifrarum: c. 2.
      - Dissimilarium: Quæ formatio contingit, tùm
        - Comparatione inusitatarum Literarum, c. 3.
        - Selectione Characterum & Cifrarum usitatarum, c. 4.
        - Fabricatione novarum Cifrarum ex
          - Veteribus Literis, c. 5.
          - Alijs Characteribus, c. 6.
          - Arte & cum modo faciendâ, c. 7.
      - Similarium seu Punctorum, c. 8. Et procedit. tur vel
        - Simpliciori viâ
          - Ratione positus & collocationis. Beneficio Circini.
          - Adhibitione Regulæ, c. 9.
            - Rectæ,
            - Angularis,
            - Circularis.
        - Majori cum apparatu, cum Tabulâ & Clavi. c. 10.
        - Singulari cum artificio, per modum Reflexionis. c. 11.
      - Mixtarum, c. 12. Et quidem vel
        - Magis accedentium ad Similares, ut Linea: Hæc contingit triplici modo: c. 12.
        - Ambiguam naturam habentium: Cujus generis sunt
          - Circuli variegati,
          - Notæ Musicales.
        - Magis referentium Dissimilares: quò spectant diversæ figuræ Crucis, c. 14.
    - Transformatione Dissimilarium & Mixtarum Cifrarum: c. 15. quæ accidit per Reformatione, quæ magis spectat Cifras Similares, c. 23.
      - Ornatum Transpositionis
        - Rectæ, c. 16. 17.
        - Obliquæ, c. 18. 19.
        - Inversæ, c. 20.
      - Dissiminationis griphos, c. 21.
      - Inversæ Scriptionis compendium, c. 22.
    - Hæc triplici Processu constat
      - Nudâ quadam Interjectione.
      - Interjectione ejusmodi; quæ fucum habet interpungendi. c. 24.
      - Superinductione figuræ
        - Mechanicæ, c. 25.
        - Mathematicæ, c. 25.
        - Pictoriæ, c. 26.
  - Partiali, Et oritur Connotatio, c. 27. ubi proceditur vel
    - Simpliciter, c. 28.
    - Adhibitâ Clave, c. 29.
    - Figuræ adhibitâ Transpositione, sivè
      - Rectâ. c. 30.
      - Obliquâ, c. 31.
      - Inversâ, c. 32.
  - Relativâ, per Annotationem Separatam, c. 33. & ultimo.

CAPUT PRIMUM.

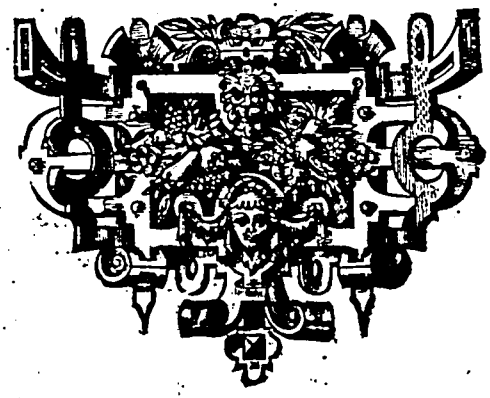
Generalia Subductionis hujusce continens.

QUÆ AD ORDINEM, TUM POTESTATEM Literarũ pertinebant, occultè Scribendi artificia, sic fatis arbitramur explicata esse. Nùnc decenti ordine descendamus ad ea, quæ Figuram Literarum spectant. A quâ si Occultationem inducere placet, recedendum per Subductionem. Hæc autem Subductio Literarum, fieri intelligitur ità, ut vicissim succedant & substituantur aliæ Figuræ. Quia verò hæc Subductio Literarum, vel in totum, vel ex parte, vel relativè contingit: Ideò Substitutio hæc vel Totalis, vel Partialis, vel Relativa est. Illa fit, ubi simpliciter prò usitatis Literis, substituuntur aliæ Figuræ: Ista, quandò ex parte adhibentur plurimæ Literæ ociosæ: Ex parte verò interjiciuntur, secretum indicantes pauciores alij characteres seu Cipbræ: qui quasi istâ ociosarum Literarum nube & acervo confunduntur, ut intercipiens nibil internoscere, aut saltèm suspicari possit, aliud quid latere, quàm quòd externâ facie, Literæ promittant. Hæc verò, Relativa scilicet Substitutio, fit, quandò Correspondentes, in promptu secum habent, in scripto congestas Literas, & assumuntur Cifræ in Epistolio, ad tot Literas ibidem locorum designandas, quot pro Secreto exhibendo sufficiunt. Totalis Substitutio fit Notatione in genere sic dicta: Sed quia infrà Lib. seq. c. 7. Notationis verbo in specie utemur, ideò Substitutionis nomine contenti erimus: Partialis fit Connotatione: Relativa per Annotationem Separatam. Ubiquè autem res expeditur Cifris. Cifras verò, quandò dicimus, intelligimus ipsa Scriptilia Elementa seù Signa, Literas immediatè exhibentia: quæ quatenùs à Notis differant, inferiùs, indicabimus, Lib. seq. c. 7: Nunc ordine de Singulis.

CAPUT II.

De Substitutione Cifrarum verâ, ejusque primâ specie, & Subdivisione.

Substitutio vera hæc Cifrarum, primo loco nobis explicanda venit: hæc vicissim fit, vel Formatione Ciphrarum, *vel* Transformatione earundem, *vel* Reformatione: *Quæ quales sint, quidvè invicem differant, ex sequenti Tractatione satìs liquebit: Proindè ad Primum particularem Modum, Formationem Cifrarum accedimus: Cùm verò Cifræ sint vel* Dissimilares, *vel* Similares, *vel* Mixtæ, *hinc facilè intelligitur, ratione Objecti illius, differre Formationem, præsertim cùm aliam atquè aliam applicationem, Cifræ hæ vel illæ desiderant: uti porrò patescet. Inde priùs est agendum de Formatione Dissimiliarium Cifrarum. Hæc ipsa verò Formatio, iterùm fit & contingit tripliciter: vel* Comparatione Inusitatarum Literarum: *vel* Selectione & assumtione Characterum Usitatorum: *vel* Confectione Novorum Characterum: *De quibus nùnc sigillatim.*

CAPUT

CAPUT III.

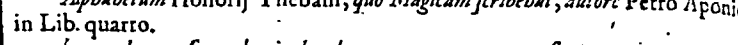
De Comparatione nobis inusitatarum Literarum.

Non amplìus Usitatæ Literæ, sunt nobis instar Cifrarum, quibus per se nihil significatur. Indè prima cura Cryptographo, ut has sibi comparet: Quò facilè pertingere potest, si modò in Veterum Alphabeta inquirat. Quorum aliquot Vigener: d. Tr. de Ciphris: *Et* Collangelius in Expos. Tabular. p. 273. *congesserunt. Sicuti etiam fecisse videmus* Trithemium Lib. 6. Polygraph. *ubi veterum Francorum, Normannorum & Germanorum Alphabeta refert: Quæ etsibi videri poterant, operæ tamen pretium facturi sumus, si hæc, paululùm ad comparationem ipsius authographi* Trithemiani (*quod alicubi bonâ fide nacti sumus, & penès nos conservamus*) *immutata, compendio tabulæ sequentis, quam quinque Alphabetis, quibus partìm integros Libros exaratos vidimus, partim alios usos fuisse comperimus, nos insuper auximus, oculis subjiciamus.*

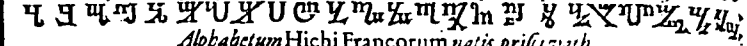

Alia Alphabeta exhibet Leonhardus Thurneusser zum Thurn/ *sub finem Tabulæ cujusdam, cui Titulus:* Tabula quarundam Syllabarum, per quas triginta Linguæ scribi possunt: *Quam* Berolini, Anno 1583 *editam, studiosus indagator adeat, & non sine fructu, hìc redundante perlustret: nos indè tantùm sequentia Alphabeta excerpsimus, atquè huc transferenda duximus:*

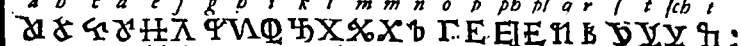
Alphabetum Honorij Thebani, *quo Magicam scribebat, autore* Petro Aponio in Lib. quarto.

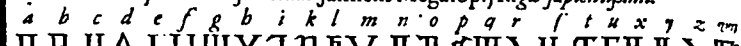
Alphabetum Hichi Francorum *natis prisci vath.*

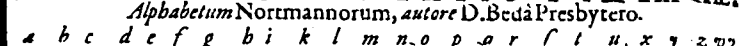
Alphabetum secretum Jaimelis Megalopij *Regis sapientissimi.*

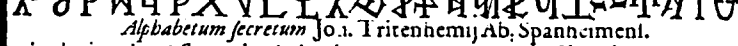
Alphabetum Nortmannorum, *autore* D. Bedâ Presbytero.

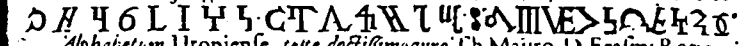
Alphabetum secretum Jo. Trithemij Ab. Spanheimensi.

Alphabetum Utopiense, *teste doctissimo viro* Th. Mauro, D. Erasmi Rot. *praeceptore amico Anglo.*

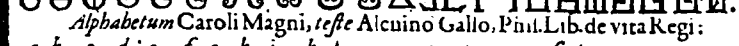
Alphabetum Caroli Magni, *teste* Alcuino Gallo, Phil. Lib. de vita Regis:

Alphabetum exploratum Pharamundi Regis Francorum per Galliam.

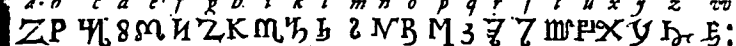
Alphabetum facillimum, secundum anonymium, Trithemio *notante.*

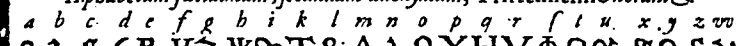
Alphabetum Dorari, *quo Franci usi sunt,* Hunibaldo Historiographo authore.

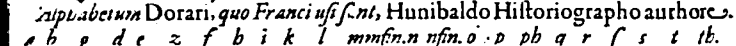
Alphabetum cujusdam summi Alchimistæ, autore Spanheymense.

Alphabetum Vastualdi, *qui acta Regum, Ducum & Principum per annos 758 hisce notis primo sermone scripsit, autore* Hunibaldo.

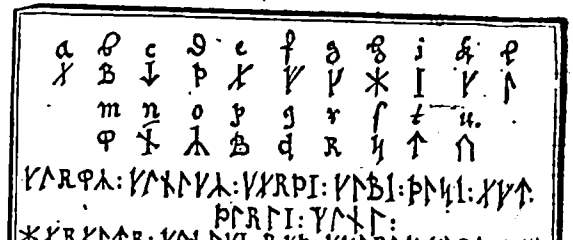

Alphabetum D. Otfridi Monachi Wissenburgensis, Rabani Fuldensis discipuli.

Habes

Habes Alphabeta & eorundem Authores, qui usurparunt. Cuirei pronam fidem si accommodaveris, per nos licet. Suspecta nihilominus Hunibaldi *suppositityve potius* Trithemij (vid. Phil. Clüver. in Germ. antiq. Lib. 1. c. 3. p. 38.) *Alphabeta vetustissima. Interim minimè efficium posterioris seculi damus illud Cimbricum, quod ex* Gormonis & Haraldi Regum Daniæ (*quorum ille, circà A. C. 929. hic verò circà A. C. 964. vixit*) *Monumentorum, alterius* Tyræ *uxori, alterius verò* Gormoni & Tyræ *Parentibus positorum Inscriptione collectum extat, apud* Petrum Lindenbergium, in Hypotyp. Arc. Palat. H. Rantzovij &c. *ut si quis velit eo uti, per nos habeat it à relatum.*

His Alphabetis variorum Populorum, occultationem quampiam, uti dictum, venari licet: Sed si addas ex Instituto, de quo supra Lib. 2. c. 5. *Inversam rationem scribendi, imitando vel morem Hebraicum, Syriacum, Indicum, Gothicum, &c.* (*de quibus dicto loco, allegatus* Hugo Hermann. c. 8. de prim. scrib. orig. *est videndus; sed cui elegans,* Gallicè conscriptus Tractatus Dureti, de 56 Linguis, *addendus venit: Habet enim peculiaria nonnulla, quæ cum istis meritò conferenda*) *Scriptio evadet occultior. Quot hic indicasse sufficit:* Vid. j. hoc Libro, c. 22. in f.

CAPUT IV.

De Assumptione Cifrarum in Literas.

SEcundus Formationis Cifrarum Dissimilarium Modus est, quandò usitatas Ciphras, veluti sunt Notæ Arithmeticæ, Geometricæ, Astronomicæ & Musicæ, in Literas assumimus: Ubi primò occurrunt Numeri. Est enim nihil ferè naturalius, quàm Numerorum Notis, adumbrare Literas. Literæ enim & olim & nùnc, Numeros significarunt: Greg. Lib. 15. Art. Mirab. c. 1. At barbaricæ Arithmeticorum Notæ, quibus hodieque utimur, antè trecentos annos tantùm ad nos pervenêre, ab Arabibus, à quibus acceperunt Hispani, & ab illis reliqui: Scalig. in Expl. num. Const. Cæterùm facilis ratio est, si eo ordine, quò Literæ se in Alphabeto insequuntur, Numeri significent: Quocirca variatione opus, quam damus sequentibus Tabulis:

♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
a	j	25	49	73	97	z	z6	50	y	4	5	6
b	z	26	50	74	98	y	z7	51	4	5	6	7
c	3	27	51	75	99	4	z8	52	5	6	7	8
d	4	28	52	76	j00	5	z9	53	6	7	8	9
e	5	29	53	77	j01	6	30	54	7	8	9	j0
f	6	30	54	78	j02	7	31	55	8	9	j0	jj
g	7	31	55	79	j03	8	32	56	9	j0	jj	jz
h	8	32	56	80	j04	9	33	57	j0	jj	jz	j3
i	9	33	57	81	j05	j0	34	58	jj	jz	j3	j4
k	j0	34	58	82	j06	jj	35	59	jz	j3	j4	j5
l	jj	35	59	83	j07	jz	36	60	j3	j4	j5	j6
m	jz	36	60	84	j08	j3	37	61	j4	j5	j6	j7
n	j3	37	61	85	j09	j4	38	62	j5	j6	j7	j8
o	j4	38	62	86	jj0	j5	39	63	j6	j7	j8	j9
p	j5	39	63	87	jjj	j6	40	64	j7	j8	j9	z0
q	j6	40	64	88	jjz	j7	41	65	j8	j9	z0	zj
r	j7	41	65	89	jj3	j8	42	66	j9	z0	zj	zz
s	j8	42	66	90	jj4	j9	43	67	z0	zj	zz	z3
t	j9	43	67	91	jj5	z0	44	68	zj	zz	z3	z4
w	z0	44	68	02	jj6	zj	45	69	zz	z3	z4	z5
x	zj	45	69	93	jj7	zz	46	70	z3	z4	z5	z6
y	zz	46	70	94	jj8	z3	47	71	z4	z5	z6	z7
z	z3	47	71	95	jj9	z4	48	72	z5	z6	z7	z8
ω	z4	48	72	96	jz0	z5	49	73	z6	z7	z8	z9

Hæc

Hæc Tabula, unico Alphabeto, in quo duodecies quæquè Literæ variatur, constat: Ea inserviet tibi si hac vel illâ variatione successivè utaris, ut amico, istorum Zodiaci Signorum, quæ Tabulæ imminent, aliquo, instituto illud tuum, significare valeas. Sequitur Secunda:

a	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9
b	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6
c	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7
d	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8
e	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9
f	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0
g	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj
h	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz
i	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3
k	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4
l	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5
m	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6
n	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7
o	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8
p	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9
q	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0
r	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj
s	z3	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz
t	z4	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3
u	z5	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4
x	z6	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5
y	z7	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6
z	z8	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7
ω	z9	6	7	8	9	j0	jj	jz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	z0	zj	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8

Per se patet, quid illâ Tabulâ velimus: modò observes, rem magis variari, si per aversionem Literarum Collateralium, eas in superficie Tabulæ colloces, eò quo perpendiculariter positæ erant, ordine, vel aliò: Ideoquè Tertiam confestim subnectemus.

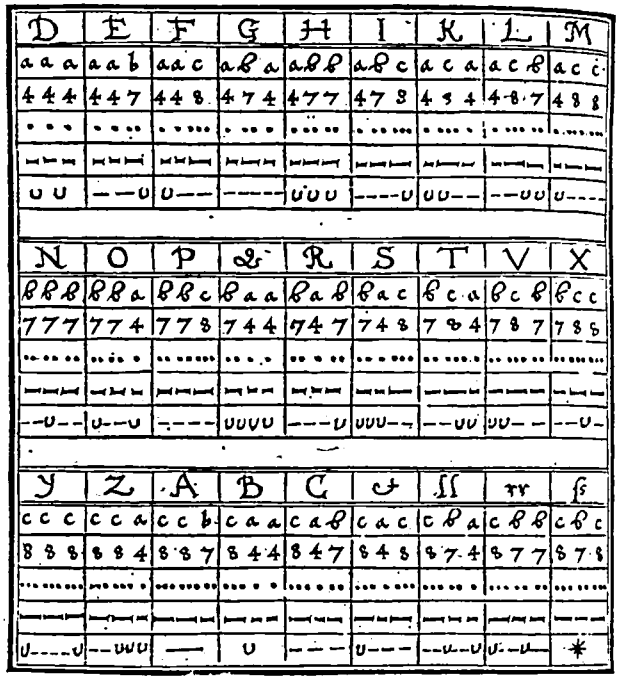
* * * *

Hæc novi quâ applicationem spectat, à superioribus nihil habet, nisi quòd intermistum quadruplex Alphabetum, quod Literas magis quàm Cipbras spectat, habeat, ac Numeri ad multa millia exsurgant: Atquè has tres Tabulas, ex Trithemij Polygraphiæ Manuscriptæ (de quâ in præcedenti Cap. facta est mentio) Libro quinto, hùc transtulimus. Tu perlustrare potes.

Aliam

* * * *

| | | |

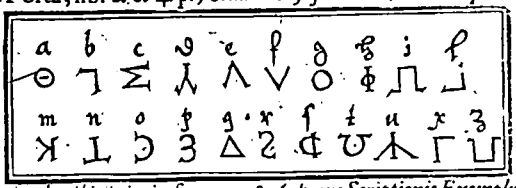

8877747878748874744774778748878747884747874874847878747444774. Secundi: . . . . . Tertij: — — —

CAPUT V.

De Fabricatione novarum Ciferarum, ex veteribus Literis.

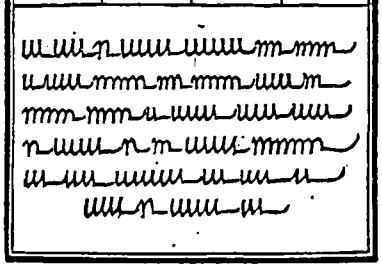
Equitur Tertius Modus, qui conficitur Fabricatione Novarum Ciferarum: *Eaquè fit, vel ex usitato Alphabeto, per varias flexuras & catenationes, aut ex virgulis, aut ex alijs figuris. De primâ ratione, in hoc, de posterioribus, in sequenti agetur Capite. Rationem verò conficiendi & formandi Figuras, ex veteribus Literis, monstrat* Joh. Bapt. Porta, lib. 2. c. 4 p. 76. *unde is ejusmodi construxit Alphabetum:*

Qui volet, ibi capiat in f. cap. 5. & 6. *hujus Scriptionis Exemplum.*

Vigenerius *ex Literis N & U, extruxit sedecim Literas,* in d. Tr. de Ciphr. p. 274. b. *subjectâ hac Tabulâ & Scriptionis Exemplo.*

A n 2	E u 2	I m 3	O w 3
V m 4	R uu 4	L mm 5	S uuu 5
M mm 6	N uuu 6	T mmm 7	D uuuu 7
B mmm 8	P uuuu 8	C mmmm 9	H uuuuu 9

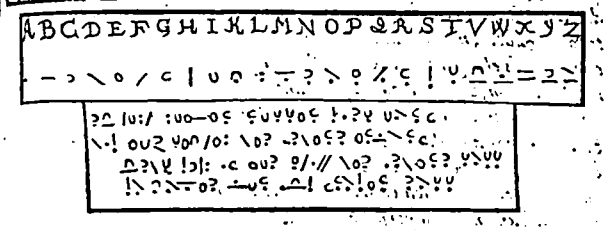

Alphabetum & Exemplum hujus Tabulæ, non multum absimile est Armeniacæ Scripturæ. Ut autem inter se Literæ distinctæ habeantur, in caudâ vel etiam capite cujusque Literæ, lineola transversa simul appingenda est, ceu vides factum in subjecto Exemplo, hunc versum complectente: Orandum est, ut sit mens sana, in corpore sano &c.

CAPUT VI.

De Formatione novarum Cifrarum, ex virgulis & alijs characteribus.

Ic fuit Formatio ex Literis, sequitur Formatio Literarum ex Virgulis & alijs characteribus. *Ex Virgulis Alphabetum extruxit,* Johann. Hasenbart, *Mathematicorum Instrumentorum Artifex; cujus etiam* infrà cap. 9. *fit mentio, ad hanc Schematis formam:*

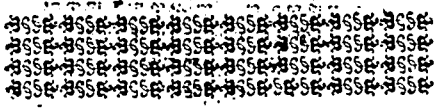

Res facilis intellectu, addimus Praxin in Exemplo, Schemati isti subjecto.

Sic Porta Lib. 2. Cap. 11. p. 105. *ad Tabulæ oram, ex bis tribus Characteribus* + ○ □ (vid. eundem c. 13. p. 112.) *Et* Schvvent. Libr. 5. p. 152. *ex sequentibus duobus* □ △ *additâ variâ flexurâ, confecerunt Alphabeta. Cujus farinæ quoque sunt illa duo Alphabeta, quæ* idem Porta, *Polygraphico suo Alphabeto,* d. Lib. 2. c. 19. p. 140. *adjunxit.*

Denique non inelegans est Alphabetum, quod Schvvent. in auctâ Steganol. p. 182. *habet, vel eâ ratione, quòd in scriptione ita contrahi possit, ut unio characterè tres vel quatuor Literas exprimere liceat,* vid. p. 183.

Hùc quoque referri debet, ille à dicto Schvventero, p. 193. in auctâ Steganol. *traditus Modus, ubi retentis aliquot Literis, prò reliquis Characteres tantum assumuntur.*

CAPUT VII.

De Monitis quibusdam hic observandis.

HÆc & plura alia, ad horum Imitationem, prò se aut alijs, quiquè effingere poterit. Verùm qui hac re delectatur, is benè necessum est, observet, ut Formas quàm simplicissimas assumat, nè nimiâ Lineamentorum figuratione, molestiam scribenti afferant. Assuefaciat etiam se, ut nexus & proportio Literarum, decenti efficiantur modo, nec non intervallorum habeatur ratio. Constituto Alphabeto, non inutile erit, extrà numerum Elementorum, superfluos characteres effingere, qui sapiusculè inter scribendum, vel initio vel in fine Dictionum, vel ijs medijs interserantur: Ut eorum otiosâ adjectione, intercipientium labor, irritus reddatur: Quos ex Arte, characteres otiosos & adjectitios appellamus. Caterùm electo certo genere istorum Alphabetorum, ità proceditur. Primùm, Secreti sententia, ponitur, mòx suæ cuiquè Literæ Nota seu character substituitur, donèc totum id quod velimus, in hunc modum perscribatur: Quod quia per se planum, exemplo inlustrare supervacuum duximus. Quia verò hæc ità scribendi ratio, simplex est, necesse erit, quò occultior evadat, ut artificiosè eam etiam tegamus: Idquè fieri potest, si uno contextu verba scribantur: Si alia verba cum alijs misceantur, intercidantur: Si adjectitij seù otiosi characteres interjiciantur, superfluis Literis, ut sunt Q. X. Z. T. detractis: Si brevis admodùm sit Scriptio: Si modus Regularum Grammaticarum, interdùm negligatur: Si illis Literis, quæ crebrò scripto interveniunt, substituantur aliæ, aliâ formâ: Quâ ratione non inconsultum erit, figuras duplices, triplices vèl quadruplices formatas, in promptu habere: Si monosyllaba omittantur & repetitio verborum evitetur: Et id genus alijs Modis. Transpositionis artificium, hic etiam locum, eâdem ratione, quâ veris Literis contingit, occupat: De quâ infrà h. Lib. c. 15. & seqq. ad 22.

CAPUT

CAPUT VIII.

De Formatione seu Substitutione Similarium Cifrarum, simplicioris Processus.

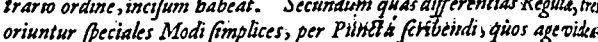
TAntùm de Formatione Dissimilarium, sequitur Formatio Similarium, quæ per se in formando nullâ curâ indiget, ut putà tota in Punctis sistendis consistens. Sed tamen subtilior & operosior reliquis est, eò, quòd exiguis illis Punctulis tantùm absolvitur. Ratio verò omnis sita in aptâ & convenienti dispositione eorundem, quæ triplex reperitur. Procedere enim possumus, aut viâ simpliciori: aut majori cum apparatu: aut denique singulari cum artificio. Triplex itaquè dispectio hìc adhibenda. Quando procedimus Viâ simpliciori, tùm adhùc dispositio triplex: Aut enim contingit, per solam Positus rationem per se: aut fit beneficio Circini, aut per peculiarem Normam adhibitam. Primo Modo ità: Puncta, quinque Lineolis cæcis ità disponantur, ut modò unum, modò aliquot simul juncta, & in hàc vel illâ Lineâ collocata, referant Literas, planè ad illum Modū, quem Schvvent: p. 194. in auctâ Stegan. extructo Schemate demonstrat, & exemplo declarat: Quæ cùm per se, nullius difficultatis sint, admonuisse sufficit. Et hæc simplicissima poterit esse ratio, ponendi Puncta per se, h. e. sinè Circino & Normâ. Longè verò elegantior evadit, si ad Transpositionem Obliquam (vid. Lib. 5. c. 14.) Literarum in Numeros, (vid. pr. c. 19. h. Lib.) pro Numeris ponantur tot Puncta. Quo ipso ad Transpositionem Inversam, de quâ Lib. præc. c. 21. tab. 3. Puncta quoquè poni possunt, si quis animum inducat. Sapienti sat. Secundo Modo ità: Beneficio Circini, Puncta eo loci ponantur, quo Mensurâ jubet. In quàm rem extat Exemplum j. c. 12. tab. 2. n. 2. relatum, quò, quia pendet ex illâ dispositione, de quâ d. cap. agendum erit, Lectorem remittimus: nè eâdem bis repetere, necesse habeamus. Ubi etiam observes, eâdem ratione, tertium in Tabulâ repertum Exemplum, huc quadrare. Tertio Modo ità, ut porrò subsequenti Capite, pluribus expeditur.

CAPUT IX.

De Dispositione Simpliciori Punctorum ad Normam.

Equitur Tertius Modus, *quem præcedens Caput, ob suæ latitudinem, capere nequibat. Hic expeditur peculiari adhibito Instrumento. Instrumentum cùm dicimus, intelligimus Regulam, sivè rectam, sivè angularem, sivè circularem, ità ex particulâ charta, vel membranæ, vel tenuiam laminæ fabricatam, ut & Alphabetum ei commodè inscribi, aut insculpi, atque illud chartæ scriptoriæ variè admoveri possit. Hoc itaque Instrumentum, ità comparatum est, ut Alphabetum, aut suo ordine & recto inscriptum: aut ad Trianguli oras, (initio ducto, à summo Trianguli ad imum, & indè progressu, à levâ ad dextram, ab hujusquè extremitate, ad summum iterum regressu facto,) circumscriptum: aut denique arbitrario ordine, incisum habeat. Secundùm quas differentias Regulæ, tres oriuntur speciales Modi simplices, per Puncta scribendi, quos age videamus.*

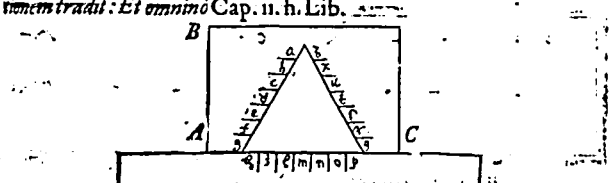
Primus Modus *indè exurgit, si ejusmodi Regulâ Alphabeticâ, ubi Literæ suo ordine stant, ità utaris, ut Literas Secretæ dictionis, unam post aliam dimetiaris, & Puncta eo loci ponas, quo jubet dimensio: Regula ità se habet:*

Electo Secreto, ità jam te Scriptioni parabis. Primò omnium in utraquè laterali margine Chartæ, erectæ tibi Lineæ ducendæ erunt: aut Linearum loco, plica papyro utrinquè inducenda, quarum definitione, Puncta tua & scribere seu figere incipias & desinas. Deindè inter Lineas erectas, tot cæcæ Linea ducenda, quot Punctis, quæ in eas conjicienda, extipiendis sufficiunt: Debinc mobilem Alphabeti Regulam, plicæ factæ admoveas ità, ut antè Literam A, spaciolum relinquatur: Quò facto Literæ Secreti primâ, indicem se præbet, ubinam Punctum, in cæcâ Lineâ sit ponendum. Quòd si tantùm spacii reliquùm est, ut Literam sequentem Secreti, eadem capere possit Linea, jàm à proximo Puncto, iterùm Regulam, facto initio ab Indice, Literam A. præcedente, applices, mensures, & Punctum, ubi Litera Secreti se ostenderit, figas. Sin tantùm spacij reliquum non est, sicùt ab initio doctus es, Regulam plicæ denuò applices: Exempla hujus Modi, infrà, cap. 11. 24. 25. 26. & Lib. 8. c. 3. ubi hic Modus recurrit, proponemus. Hoc verò inventum, Johann. Walchium Authorem habet, à quo id luculenter, in Decad. Fab. 9. à pag. 198. ad 213. *expositum, & Tabulis, Exemplis atquè Picturis est illustratum.*

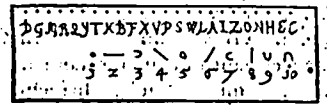
Secun-

Secundus Modus, *eundem cum Primo, processum habet, nisi quòd compendiosiori viâ, ad Triangularem Alphabeti circumscriptionem, beneficio Trianguli, in Regulâ excisi, puncta consignentur: Quem Modum idem* Walchius d. loco, p. 213, *ex* Brechtelio *quòdam, ità describit:* Eandem « Punctorum rationem elegantiùs & majori cum artificio exprimes, « Modo quem Brechtelius quidam tradit. In membranæ particulâ, « duc Triangulum, cujus transversum, longitudine æquent crura di- « gitûm. Singula latera, in octo æquales distribue partes, quibus Al- « phaberi viginti quatuor Literas, inscribe: Literarum initium su- « mendo, quocunquè puncto volueris: nam Clavem tuam variare li- « ceat, operiquè majorem obscuritatem inducere. Intrà Triangu- « lum quidquid continetur spacij, eximè, seù excinde: Clavem seu « Instrumentum tuum, stylo priùs in Literarum tuarum paginâ, cœ- « cis ductis Lineis, loco A C applica, & continuâ Clavis promotione « scribe: hoc est, ubi Litera, quam scriptam vis, perstante instrumen- « to, in Trianguli situ occurrerit (sivè cæcis Lineis Punctum illud, « quòd Literam repræsentat, incidat, sivè ad latus excurrat & sursùm « vergat, juxtà est) ibi Punctum præcisè pennâ fige. Ab hoc puncto, « sequentis Literæ rursùs fac initium, atquè Clavem tuam applica, « ità ut Angeli Recti, qui est AB (Trigonum qui præcurrit) Linea per- « pendicularis, postremum semper in Epistolâ tuâ, Punctum præcisè « contingat, & Trigoni Litera sequens, Punctū inferat: atquè ità ora- « tionem tuam, ac sensum occultum, continuo Trigoni progressu « compleveris. Oportet autem, ut Linearum cœcarum, quibus « Clavi seù Instrumento tuo insistis, à se invicèm distantia, paulò lati- « tudine, Trianguli tui altitudinem, ad vitandam Punctorum con- « fusionem, superet: Ut in Lineâ Rectâ AB videre est. *Sequitur Clavis Schema;* vid. Schvventer. in auctâ Stegan. p. 227. *ubi eandem rationem tradit: Et omninò* Cap. 11. h. Lib.

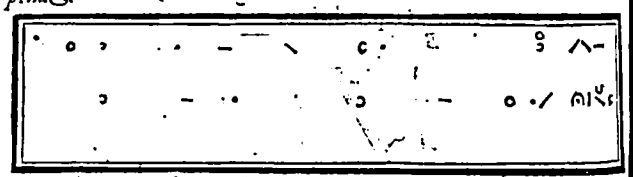

Tertius Modus *contingit, quandò Regulâ illâ, in quâ Litera Alphabeti, non suo sed arbitrario ordine perstant, applicatâ; tot Puncta simùl, quot Literis una Dictio constat, non habitâ rationè ordinis, quò Literæ in Dictione se insequuntur, ad Indicem cujusquè Literæ ponuntur. Quod inventum, sup. c. 6. laudatus Civis Noricus,* Johann. Hasenbart / *nobis communicavit. Regula autem hæc Alphabetica, ità vel in chartâ, membranâ,*

branâ, vellaminâ haberi potest mobilis, subnexis eidem, hisce decem Characteribus, ad hunc modum:

Quo Schemate perlustrato, scias usum Alphabeti esse, suo Indice illum locum designare, quo characteres, in sui repræsentationem collocandi sint. Notæ verò subnexæ, ad cujusquè Dictionis secretæ collectionem rectam faciunt. Cùm enim Literæ, non eo ordine, quo significant, sed ad ordinem Alphabeti variè dispositi, repræsententur, fit, ut signis ejusmodi opus habeamus, quibus eas colligere valeamus. Quod si Dictio talis, quæ decem Literas excedat, occurrat, jam prò ulteriori numero, signa geminare, vel insuper alias notas, quas d. c. 6. h. Lib. in Alphabeto primò invenies, usurpare potes. Usus verò Regulæ, seu Instrumenti mobilis, hic est: In Chartâ Scriptoriâ, plicæ utrinquè, tantâ intercapedine, quantam Regula ista Alphabeti, sivè duplicata sivè sola sit, exactâ ratione desiderat, inducendæ sunt: Secreto jàm constituto, quod sit ejusmodi: Pater **Reihing ist abgewichen:** *nunc plicæ, quæ ad sinistram inducta est, admoveas Regulam priorem, atquè punctis scribas primam dictionem* Pater: *Moxeandem Regulam dextraplicæ admoveas, & scribe secundam dictionem* Reihing: *ità pergas, spacio novæ scriptionis lineæ decenti indulto, cum duabus reliquis dictionibus, ist* **abgewichen.** *Hoc observato; Si Literæ in dictione bis recurrat, tum notam posteriorem, priori superponendam esse, ut hic in secunda & ultimâ dictione contingit. Alium præterea usum, cap. 23. h. Lib. monstrabimus: Interim sequens Schema, hujusmodi Occultæ Scriptionis, prò Exemplo perpende.*

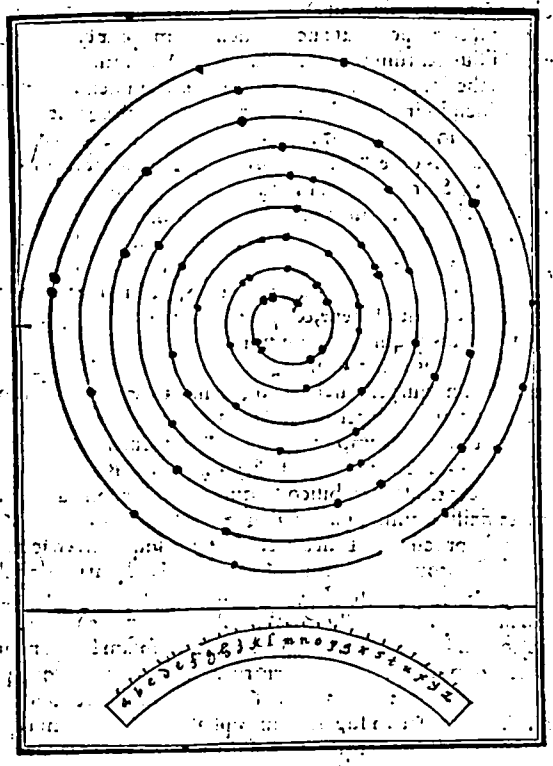
Huc etiam refer Circularem Processum, incurvatâ ad Circuli accommodationem, normâ illâ Alphabetariâ, cujus in primo Modo Schema exhibuimus: Quem maluimus Walchij *potius verbis, quam nostris, ob elegantiam, descriptum dare: Is* pag. 209. *ità insit:* Quod si verò rectis Lineis procedere non placet, sed tortuosæ Spiræ tua Puncta inscribere, atquè sub illius formâ, sententiam aliquam exprimere voles (Quæres elegantiæ non parùm habet) Alphabeti tui typum papyraceum, qui

qui anteà rectâ Lineâ procurrebat, nùnc circulari formâ effingas, necesse habebis. Ità scilicèt, ut amplitudine maximo seu extremo spiræ tuæ arcui correspondeat: non tamen totam Spiræ circumferentiam, sed illius tantùm partem occupet, ad placitum. Scripturus ergò, Alphabeti tui typum Spiræ arcui extimo applica, ab illiusquè præcisè principio incipiendo, in figendis punctis progredere, juxtà Literarum collocationem, quarum spacia atquè intercapedines, in signandis Punctis observabis ut suprà, donèc absolutâ primâ circumferentiâ, Spira in seipsam redire atquè arctior esse incipiat. Hic ergò licèt in sequentibus omnibus arcubus, usquè ad imum, in singulis circumferentijs, Puncta tibi figenda sint, nihilominùs tamen, tui Alphabeti seu prototypi adplicatione ab extremâ circumferentiâ haud discedes, sed in amplissimo Spiræ arcu perstabis perpetuò, ad finem usquè Literæ, & Spiræ umbilicum. Quarè quamprimùm Punctus aliquis, in secundum seù interiorem aliquem Spiræ arcum figendus venit, & ultrà progredi volueris, Alphabeti tui Typus, initium quidem, ut hactenùs ab ultimo Puncto fixo sumet semper: Quia autem interiores arcus jam tibi signandi sunt, ac typum illum tuum, extremo & uno illi semper arcui inscribendo applicari, suprà jussi: Ergò hoc tibi faciendum erit. Regulam adplicabis Spiræ centro seu umbilico, & quem in Spiræ contractiori aliquâ parte fixisti ultimo puncto, ac quem locum suprà extremum Spiræ arcum procurrens Linea recta dictat ac loquitur, eo loco Alphabeti seu Prototypi tui initium pone: mòx Literam in Alphabeto tuo (Quod Typo accuratè inscriptum est) quære, quam in dictione scribendâ requisieris: Quâ habitâ, Regulam parte superiore, fixo ac eodem loco perstante typo, transfer ad ipsam Literam, imâ sui parte, immotâ perdurante, centrum quâ obtinet, ac quâ parte Spiræ interiorum arcuum aliquem secavit, in illâ sectione Punctum tuum, prædictam superiorem Alphabeti tui Literam repræsentantem, constitue, atquè atramento nota. Hoc plane modo procede, usquè ad Sententiæ tuæ finem, Spiræquè faucem.

† † † †

Observabis ergò, cum Spiræ sententiam seu Literas tuas, hoc est, Puncta infigere occeperis, atquè interiores, hoc est, ad secundum & reliquos subsequentes Spiræ arcus perveneris, bis singulis punctis Regulam applicandam esse: semel ut locum illum invenias, quò Typi tui initium, h. est, Alphabeti tui primam Literam, quæ est Alpha, statuas ac colloces (Qui Typus, singulis Literis seu figendis Punctis, deindè protruditur) iterùm ut suo loco, perstante typo, inferius punctum, quod superior Alphabeti tui Litera loquitur, Regulæ beneficio, in rectilineæ sectione, certissimè reperias. Spiræ

Puncta

» Puncta tua inscribere docui. Cape ergò hujus rationis nostræ, se-
» quens Exemplum, ac sub Spiræ infixis Punctis, sequentem lege oc-
» cultatam sententiam. *Hactenùs* Walchius.

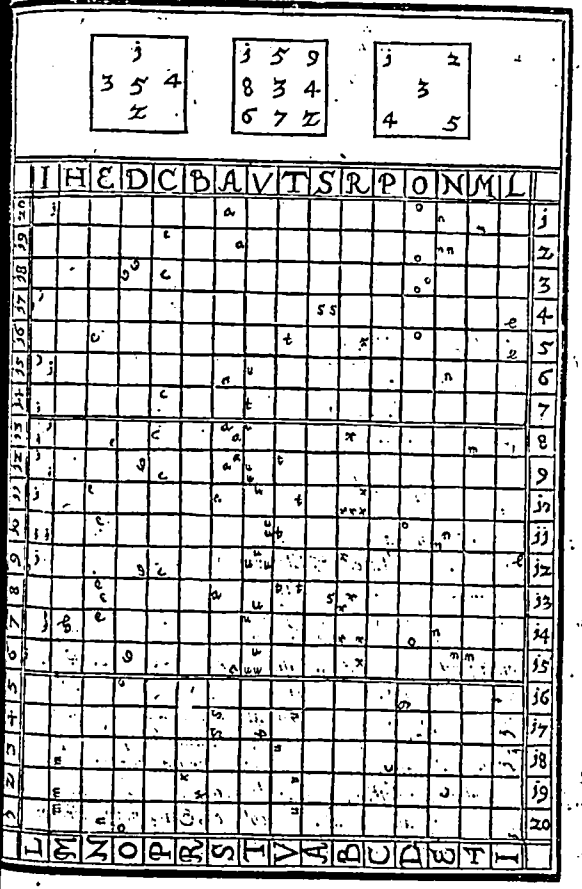
Nos verò & norma Alphabetaris inflexa Schema hùc contulimus. In quâ distantiæ Literarum Alphabeti inter se, æqualiter respondet distantia Centrorum hujusce Spiræ. Et deindè Sententiâ aliâ quadam Augusti*ni, Spiralem hanc Lineam donatam exhibemus, quia ita sonat:* Vive Deo gratus: Toti Mundo tumulatus: Crimine mundatus: Semper transire paratus.

CAPUT

CAPUT X.

De Dispositione Punctorum operosiori.

Expeditâ simplici ratione, ejusque differentijs, progredimur ad ortum Modum, *qui indiget prò scriptione &* Tabulâ & Clavi. *Quæ res, qualis sit, rectè intelligi nequit, nisi præmittamus Tabulam, quam concinnavit* Vigenerius, p. 257. a. b. 260. a. & 262.

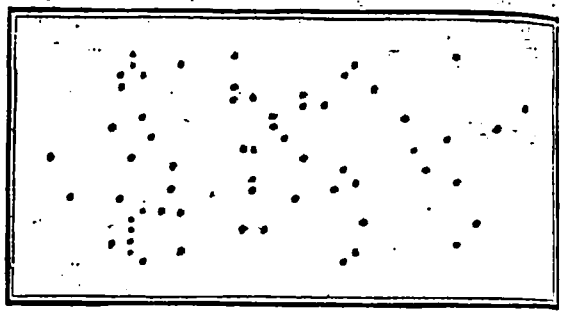

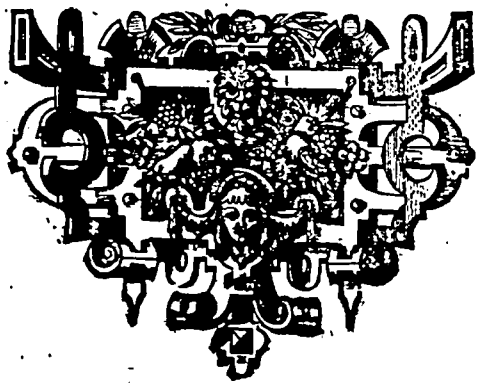
Tabu-

Tabula hæc generalis est: Constat Tabulis tribus, quod ex duplicatis Lineis transversalibus, intelligere licet: Secundò Literis & Numeris, undiquè Tabulam ambientibus: Tertiò tribus Schematibus, suprà eidem impositis. Tabulæ tres speciales, sunt hîc, per compendium ratione contentorum Secretorum, in unam inclusæ: cùm tamen quælibet earum, tantam longitudinem & latitudinem, si separatim ad hujus vel illius Clavis cynosuram, scribendum esset, requireret. Quia tamen hîc conjunctæ sunt, indè factum, ut prò inferiori Tabula, aliud Alphabetum, & à sinistrâ parte, alij Numeri appositi sint: Cùm Tabula quælibet per se, uno Alphabeto, & ab uno latere propendentibus Numeris, contenta sit. Ratio verò inferioris Alphabeti appositi, discriminis nonnihil prætereà inducit. Superius enim Alphabetum ità positum est, ut Scriptio à sinistro ad dextrum, more solito procedat: Hoc verò, ut versâ Tabulæ superiore parte, ad dextrum latius, à summo ad imum scribamus. Numeros perpendiculares & respectivè transversales, quod attinet, illi primùm denotant, ad tantam longitudinem, quâ à dextrâ propendent, & latitudinem, quâ è regione invicem positi sunt, prò singulis paginis Scriptorijs, Tabulam sivè generalem, sivè quamcunquè illarum trium specialium, sivè etiam Instrumentum, de quâ mòx, esse conficiendum. Deindè faciunt prò distinctione æquali Linearum, quæ suis capsulis quandoquè quinquè, quandoquè novem Literas capere debent aut possunt. Literæ verò sedecim, à se invicèm in extremitate Tabulæ, Lineis transversalibus, in longitudinem deinceps ductis, distinguuntur: Quas isto vel alio ordine tu inter te & amicum ità convenit, collocare potes. Officium est, ut designent, quâ aream cujusvè Literæ sedes, seu statio debeat esse. Schemata verò illa superiora tria, inserviunt successivè, vel toti Tabulæ: vel primum tantùm superiori: secundum mediæ: tertium ultimæ: monentquè Literas secreti, in quamquè suam aream & quidem eo loco aream ponendam, ubi numerus in quadrato Schemate positus est. Quibus sic præmissis, ad Praxin accedimus, ubi duplex Processus: Aut enim scribimus adhibitâ Chartæ Scriptoriæ Tabulâ, cum suis Lineis & Areis, sed tamen à Literis & Clavè prorsùs vacuâ: aut sinè eâ, adminiculo Instrumenti mòx describendi. Utroquè Modo interest, an Tabulâ integrali conjunctim uteris, an separatim, aliquâ saltem ex tribus. Si uteris separatim, vel primâ, vel aliquâ aliâ ex reliquis, & illa Tabula tibi in paginâ scriptoriâ parata sit, quæ inter lineas transversas, prò numero Literarum sedecim, inter perpendiculares viginti, vel etiam tot quot pagina capere potest, areas continet: Jam ad Scriptionem ità te compara, ut juxtà schema clavicularium primum (Siquidem primam præstituisti tibi Tabulam) primam Secreti Literam, in eam areolam, quæ illi Literæ peculiariter destinata est, eo loco, quo primus Numerus Clavicularius, in quadrantali collocatus est; colloces, & ità perges, secundam, tertiam, quartam & quintam Secreti Literam, juxtà numeri Clavicularij

positum, suo loco reponere, hoc semper observato, ut in Lineæ transversalis areis, ultrà quinquè Literas (Nam & Schema ampliorem numerum non habet, excepto secundo, quod in secundâ Tabulâ observes) ponas. Exemplo tibi erit hæc sententia, quæ in primam Tabulam translata, & hujusmodi est: Omnia conando, docilis solertia vincit. Eodem modo, sed prò schematis applicatione diversâ, versabere in transferendis sententijs duabus sequentibus: uti vides etiam factum: Verâ amicitia diù quæritur, raròquè invenitur, difficulter servatur: Hieronym: ad Ruffin: Et, Omnium rerum vicissitudo. Quarum illa ad secundam; hæc ad tertiam Tabulam pertinet. Ut verò magis hoc occultes, Authores tibi sumus, ut duas sententias ad transferendum conjungas; quarum posterior secretissimam intentionem contineat, hoc modo: Primò, Literam prioris, deinde Literam posterioris secreti, transferas, atquè sic alternatim pergas. Si verò conjunctim, Tabulâ integrâ uteris, jam septem priores dictiones, ad primi schematis: Sex sequentes ad secundi: Sex reliquas, ad tertij Schematis artificium: Deindè in Tabulæ superiorem partem, primas quinque Secreti Literas: Sequentes novem in mediam: Et subsequentes quinque in inferiorem transferas, atquè sic alternatim pergas. Sed hujusmodi translationem, longè facilius omissâ Tabularum & Linearum conficiendarum molestiâ expedies, parato ad hoc Instrumento, quod ejusmodi erit, ut vel Tabulam, ejusquè Lineas & Areas referat. Conficitur autem illud ad modum Linearum & arearum, perpetuò perforatâ ac undiquè clathratâ bracteâ: vel etiam (1) ex lineis cupreis, lamine prò modo Tabulæ integrè excavatæ undiquè, instar retis, applicatis & junctis: vel (3) ex chartâ oleo inlinitâ. Imò si & Tabula non missa sit, & Instrumento ejusmodi, de quo modò dictum, destinaris, & scias ex conventione, sedecim Literis, quæ latitudinem faciunt, scriptionem tantùm constare, & viginti lineis transversalibus confectam, beneficio fili & circini, secretum venari licet. Si enim filo, longitudinem & latitudinem, ex scripto transmisso expiscatus fueris, & circini beneficio, Lineas & areas dimetieris, quod tùm facile fieri potest; jam Literarum ordo, vel, si Punctis scriptum sit, uti mòx dicemus, eorum intelligentia illucescere incipit. Atquè hactenùs patuit, quomodò Literæ Secreti, in areolas illas sint congerendæ: Cujus rei Exempla, exhibet ipsa quoquè Tabula. Sed quæ hactenùs de Literis dicta sunt, & in ipsâ quoquè Tabulâ habentur, tantùm prò majori rei intelligentiâ, adducta & inscripta sunt. Scopus verò, ut ad rem redeamus, unicus est, ut prò Literis, Puncta substituamus, ubi jam nulla difficultas ampliùs superest. Dicito enim illo, quo loci, vel in Angulo, vel in Latere vel in Centro qualibet Litera collocanda sit, jam facile est, puncta seù stellulas, in stationes suas collocare & disponere, eo tamen observato, ut lineis perpendicularibus, earumquè areolis, sua semper per Indicem Instrumenti & Literarum majuscularum, constet Litera: Quo fit, ut nihil dictu reliquum sit, quàm tantùm, ut Exemplum

Scriptionis hujusce, ità uti dictum, adornatæ, subjungamus, quod, ad dispositionem Clavis Mediæ sivè Secundæ, prædictæ Tabulæ effectum, exhibemus sequenti Schemate, sexaginta tribus punctis constante: Ex quibus sequens monitum legitur: Ascendere alta, est ardnum: unde posteà cogaris, antè cadere, quàm descendere:

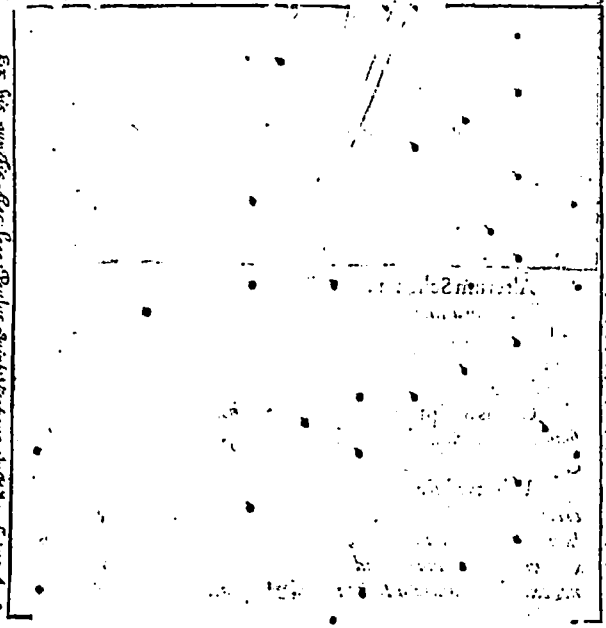

CAPUT

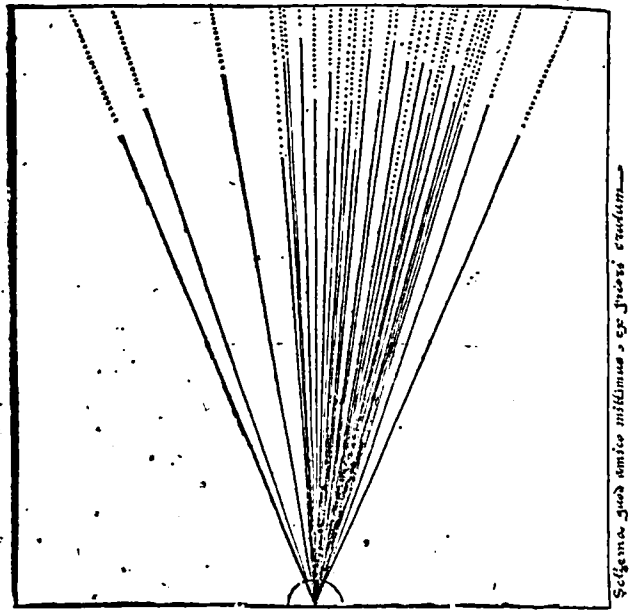
CAPUT XI.

De dispositione Punctorum, per modum Reflexionis cujusdam.

Estat ultima Species, quæ fit per modum Reflexionis cujusdam, *ut porrò ex ipsâ Tractatione elucebit. Ratio verò hujus Modi, initiò, primæ Regulæ Alphabetariæ, de quâ* sup. c. 9. *quadrat. Retinet enim per mensuram Tabulæ, ac Linearum successionem, Literas Dictionum in suo ordine: Deindè ejusdem Regulæ Alphabetariæ beneficio, Puncta in linèis cæcis collocantur. Sed præterea hìc accedit, quòd Linearum utrinquè ex latere erectarum, tùm transversalium, exactissima ratio habenda sit, posteà centri cujusdam, in imâ parte pagellæ constitutio, & ad illud, Linearum transversalium Punctis, correspondens Punctorum repræsentatio & reflexio requiritur. Quam rationem, à se inventam* Walchius p.214.ad 219. *latiùs atquè verborum ornatu pereleganter persequitur, sed satìs obscurè. Nos usiii propiùs accedentes, simpliciori stylo, eam ità explicandam putamus, ut primò duo Schemata insequentia: mòx Scriptionis genus: deniquè Usum rei proponamus, indicemus, ac doceamus.*

Primum hoc Schema *est Punctorum, proximè Literas secretas repræsentans & per ea secretam sententiam continens. Quo ipso Exemplum Scriptionis illius, de quâ,* d. cap. 9. *ad secundum Modum seù variationem egimus, & cujus Exemplum hic tradi, ibidem monebamus, proponitur & in superficie Tabulæ exprimitur.*

Schema quod amico mittimus, ex Jacobi Cruciam

Alterum Schema, *à superioribus cæcis præcedentis Schematis lineis parallelâ Lineâ incipit, & usquè ad centrum inferius, mediantibus quasi radijs pertingit. Atquè hoc illud demùm est Schema Scriptorium, quod amico transmitti & sensus intima enarrare, vel potiùs monstrare debet. Tantùm de Primo.*

Genus Scriptionis *quod attinet, fit hoc quasi per quandam repercussionem: Undè* Walchius, Solaribus radijs hic scribi, *eleganter loquitur & sentit.*

Usus *verò spectat æquè* Scriptorem *ac* Lectorem, *cui nimirùm Secretum hac ratione intimandum est. Utrumquè* primò *habeat Regulam illam Alphabeticam mobilem (cujus paulò antè mentio facta, &* Cap. 9. *Schema productum est) ad amussim invicem respondentes. Nam eâ ratione, exactè distantiam Literarum, & si placet Perpendicularium Linearum,*

rum, (quas tamen nihil attinet, à dextrâ parte aliquantùm, ultra longitudinem Regulæ extendi) constitutam Uterquè habebit. Deindè *scitu Utriquè opus, quâ distantiâ, cæcæ illæ transversales Lineæ, Puncta sustinentes, & constituendæ & habendæ sint. Nam si error hîc contingit, frustrà labor omnis susceptus. Quocircà ad illam cognoscendam, Regula sequens oculis obversetur:* Quâ intercapedine Litera altera, ab alterâ, in Regulâ illâ Alphabeticâ reperitur, eadem esto Linearum cæcarùm superioris schematis distantia. *Alium Canonem* Walchius, *à circulo Centri, de quo plura jam dicemus, suppeditat, inquiens:* Linearum superiorum omnium distantia, Semidiameter præcisè esto, Circuli illius minoris, qui circà centrum & punctum ductus est. *Tertiò Uterquè posteriùs Schema ità constitutum habeat, ut à superiori parte, per dictam Lineam apertam parallelam, aquâ distantiâ, quâ lineas cæcas, invicem distare definivimus, prius Schema attingat: Mox infrà hanc Lineam, Punctum seù Centrum, Circulo inclusum, eo spacio, quo superioris Schematis Lineæ transversales inter se distant, relicto, ità ponas, ut illud medietatem Linearum puncta sustinentium obtineat, atquè exactè apices sivè extremitates Lateralium Linearum respiciat, ac mediante Regulâ contingere possit.*

Quibus ceù generalioribus sic constitutis, quæ partes sunt Scriptoris *videamus. Hic itaquè sententiam jam exaraturus, conjiciat, eo, quo* cap. 9. *dictum est, modo, ope istius decantatæ Regulæ Alphabeticæ, Puncta in Lineas cæcas, ut suo quæquè loco, in ordine stent. Deindè viderit, quot Lineæ, Puncta istâ sustineant, atquè sic certus fiat de numero. Hoc facto, ad ipsam Scriptionem, quam transmittere vult, accedat, atquè arreptâ Regulâ vulgari, eam centro inferiori, & lineæ primæ primo Puncto, & deindè ordine reliquis, hujus & sequentium Linearum Punctis applicet, & simùl à Centro, usquè ad Lineam illam transversam parallelam, Lineas alias ducat: Ita tamen ut non procurrant integræ, sed instar radiorum pictorum decurtatæ visantur: Et tantùm spacij, intrà istos radios & Lineam parallelam relinquat, quantùm prò signandis ibi Punctis, uno vel pluribus requiritur. Quæ idcircò hic denuò sistuntur, ut unitate, geminatione & numero suo, vel primam, secundam, vel aliam aliquam reliquarum Linearum Schematis prioris designent: E. g. Lineâ vulgari Centro, & simùl primæ Lineæ Puncto, exactè à ratione applicatâ, ducenda ità è centro Linea est, versus Lineam parallelam, ut spacium tantum relinquatur, quòd ad prædictam transversam parallelam Lineam, Punctum unum apponi vel superponi possit. Sic Regulâ, ad secundæ, tertiæ vel alicujus reliquarum Punctum, eodem quo dictum est, modo applicatâ, tantum spacium relinquendum est, ut duo, tria, vel plura puncta commodè notari possint. Ubi idhùc velimus duo observet: 1. Quia fieri potest, ut duæ Radiales Lineæ, in applicatione Regulæ, ad varia illa prioris schematis, seu diversarum*

illarum superiorum Linearum Puncta, eodèm sæpè incidant: hinc in ejusmodi Lineâ, ubi Puncta, diversas Lineas indicantia, concurrere debent, intervallum aliquod, inter hujus vel illius Lineæ inservientia Puncta, relinquat: vèl etiàm cum Radiali Lineâ, manente Regulâ excurrat, in partem centri inferiorem, atquè priori, quæ sursùm vergit, è regione constituat; quod perindè valebit. 2. Variari potest punctandi ratio: Nam prima Lineæ Radialis, nullo puncto designari potest: Secunda uno: Tertia duobus &c. Confectis & positis ità Radijs & Punctis omnibus, posterius hoc Schema Radiale, amico transmittat, retentâ secùm vel abjectâ priori.

Hinc facilè judicandum, quæ jam partes sint Lectoris *sivè* Interpretis. *Is enim ex numero maximo Punctorum, & ex Literarum in Regulâ Alphabeticâ, determinatâ distantiâ, primò ad transmissum Scriptum, constituet simile Schema, quò ad longitudinem & numerum cœcarum Linearum, quale Scriptor antè confecit. Deindè Schemate illo rectè adapato, & assumtâ Regulâ, eaquè tùm Centro, tùm Radiali Lineæ, quà unum, quà duo, quà tria &c. continet, applicatâ, facilè inveniet, quâ lineæ parte, Puncta, quæ proximè Literas representant, collocanda sint. Deniquè rectè ità collocata Puncta, quam quodquè Literam significat, beneficio Alphabeticæ Regulæ, nullo jam negocio deprehendet. Sed de hoc tàm operoso, sicut & illo Picturato (quem* Cap. 25. h. Lib. *trademus) Modo, ità censet* „ Walchius p. 218. Eos scilicèt non esse Epistolis accommodatos, propter nimium laborum multitudinem & moram, quam horum tàm „ Scriptio, quàm restitutio & lectio, requirit. Præstat, *inquit*, egregiam aliquam Sententiam, hoc artificio compræhendi, ac paneti „ inscribi, ac sub his involucris illam vel Posteris consecrati; vèl „ advolantibus ac curiosis Hospitibus propinari, „ Oedipodi Sphyngis ænigma dissolvendum.

CAPUT

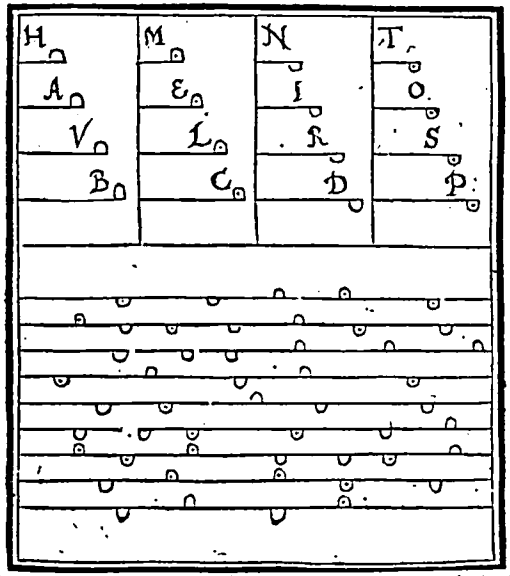
CAPUT XII.

De Formatione Mixtarum Ciferarum,

& primò de Linearum ductu.

Reter Puncta, pleriquè Characteres, Mixtam causam *habere videntur. Nam nec per omnia sunt Similares, nec si sunt Dissimilares, tamen non ex Figuræ conditione, sed ex Collationis ratione, Literarum potestatem induunt. De his nùnc tertio loco dicendum, trifariàm distributâ harum Mixtarum Ciferarum dispectione. Mixtæ enim hæ Ciferæ, aut magis quandoquè accedunt ad Similares; aut sunt Ambiguæ Naturæ; aut magis ad dissimilares referendæ sunt. Ciferæ magis ad Similarium naturam respicientes, sunt* Lineæ: *Quomodò igitur hæ Literas referre possint, agè nùnc videamus. Fit id ductione variâ ad certam mensuram, quæ iterùm tribus contingit Modis.*

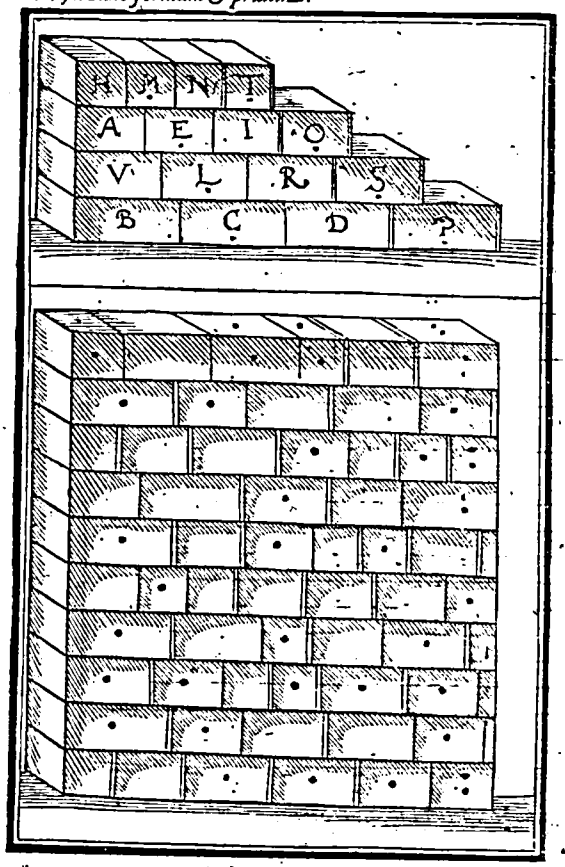
Primus Modus est, cum Alphabetum pendet ex Lineolâ, cujus extremitatem Semicirculus, vel superiori vel inferiori parte, in primo & tertio: junctis Punctis vel centris, in secundo & quarto ordine Literarum, claudit. Ejus Schema subnexo Exemplo prò praxi, Vigenerius pag. 273. a. *proponit hoc modo:*

Ratio Alphabeti explicata est: Ex qua statim latentem sententiam, in Exemplo, quod perpetuâ Lineâ, sùb Semicirculi distinctione scriptum, hanc repe-

reperies: Præsentia ordina: Futura provide: Et Præterita recordare. *Variari autem hoc Alphabetum potest, ut Literarum ordo, in quolibet quaternione mutetur: vel ut Literæ Primi Ordinis, migrent in quaternionem secundum: Secundi in tertium: Tertij in quartum: & Quarti in primum; vel viceversâ, variis adhuc Modis. Sic ratione Scriptionis, Alphabeto vel mutato vel immutato, ultèrius variatur, ut incipiamus scribere, vel à dextrâ ad sinistram: vel Literas ordinemus ut ascendant & descendant ità, ut prima Litera, in Lineâ integrâ secundâ: Secunda in tertiâ; Tertia in in quartâ; & hæc in primâ delineetur: vel viceversâ.*

Alterum Alphabetum, similiter à Vigenerio, p. 273. b. *descriptum habetur, in hanc formam & praxin:*

Stru-

Structura Alphabeti, habet se instar muri, in cujus summitatem per gradus ascendere licet: Quod eò fit, quia Lateres inferiores quatuor, semper quantitate excedunt superiores. In quolibet quaternione notes, Laterem secundum desiderare punctum: Tertium Laterem, ex altero latere, duas Lineas: & Quartum unà cum duplicatâ Lineâ, itidem punctum exigere. Murus verò quadratis illis Lateribus exstructus, præmissam continet Sententiam & praxin Scriptionis. Nam si cujuslibet Lateris spacium metieris, & oculum in Puncta & duplicatas Lineolas conjeceris, facile negotij hoc, secretum ibi latere, deprehendes. Ultimi denique Lateris longitudo, si correspondere nequeat Literæ ibi ponendæ, in illius spacium duo puncta conjicito: Legis autem in hoc Muro, sequentem Ciceronis *sententiam:* Multi pervenirent ad Sapientiam, nî jam putassent se pervenisse.

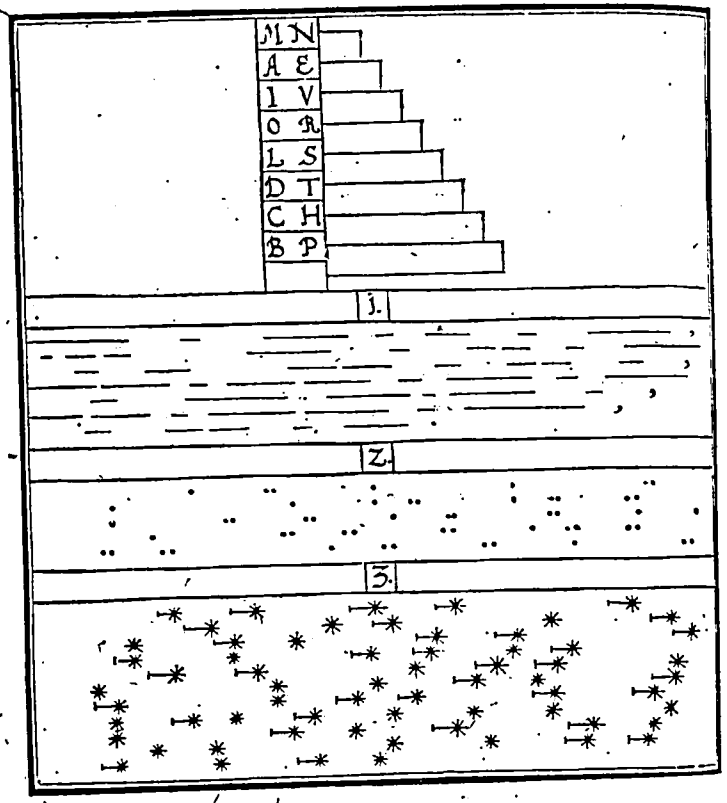
Tertium Alphabetum ad uniformes Characteres magis accedit. Unde in ultimum locum, meritò reservatur. Participat enim aliquid cum prioribus, & cum sequentibus non exiguam habet cognationem. Hujus Schema, apud Vigenerium, pag. 269. ad 273. *extans, ejusmodi est.*

† † † †

Superior hujus Schematis Columna Literalis, ad cujus verticem, velit per gradus ascenditur, continet Alphabetum, junctâ ratione Literas exprimendi & legendi. Quæ in Tabulâ, sub num. 1. 2. & 3. sequuntur, sunt tres secretæ sententiæ, isto artificio scriptæ: quarum Primæ, exhibet hæc verba: Ocium sine Literis, mors est, & vivi hominis sepulrura: *Et. scripta est Lineolis: ubi notes Literam primam prædictæ Columnæ, semper exigere integram lineolam, vel integrum spacium, prò ratione appositæ mensuræ. Quod si occurrat illa, quæ posteriorem in columnâ sortita locum est, tùm aut Lineam bipartiaris, aut in medio spacij, exiguam lineolam pingas. Sin verò in fine integræ cujusquè lineæ, tantum spacij, quantum sequens Litera postulat, non inveniatur, comma vel colon apponas. Sed & hunc Scribendi Modum ità variare poteris, ut Lineolis unam, Spacijs alteram, & sic duas sententias, simùl designes: Quod ità fiet, ut ad Literam columnæ posteriorem, lineolam bis ponas, atquè ità etiam spacijs facies, cum prior Litera, semper unâ Lineâ aut spacio sit contenta. Altera Sententia ita habet:* Quod tibi non vis fieri, alteri nè feceris. *Hæc Scriptio expeditur spacijs, ad cujus extremitatem, si Litera Columnæ prima, unum: Sin posterior, duo apponuntur puncta. Tertiæ tenor hic est:* Tu supplex ora: Tu protege: Tuquè labora: Tuquè trium vigili parta labore, vora. *Peragitur autem stellulis eadem ratione: Quod si posterior Columnæ Literæ, scribendæ venit, tùm distinctionis gratiâ, Stellæ radium quasi, sivè caudam Cometæ instar versus sinistram appositum habet: Quod observes.*

† † † †

† † † †

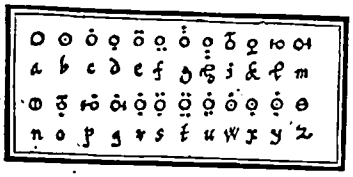

CAPUT

CAPUT XIII.

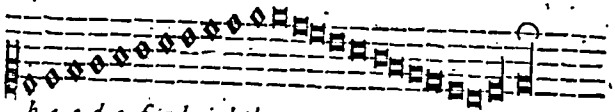
De Cifrarum Ambiguæ naturæ, repræsentatione variâ.

Ujus generis Cifræ reperiuntur esse Circuli, Notæ Musicales &c. *Hæ enim etsi Figurâ Similares sint, aut si pauciores, una vel altera, inter se diversæ, tamen reliquæ, sui similes manent: Attamen variâ sui ostensione, seu præsentatione efficiunt, ut prò Dissimilaribus habendæ sint. Cùm verò præsentatio alia in Circulo, alia in Notis Musicalibus fiat: Hinc distinctè de ijs agendum est. Præsentatio* Circuli *varia, pendet ex applicatione Punctorum ad Circulos: Quæ applicatio intelligitur ex sequenti Schemate Alphabetico:*

Hoc Schema apud Schvventerum in auctâ Steganol: *extat* pag. 189. *ubi laudat Authorem & simùl praxin ostendit in Exemplo, quod ibi videri potest.*

Præsentatio varia Notarum Musicalium, *contingit primò tribus diversis figuris: Deindè ratio illa, quâ variè Literæ repræsentantur, tota, consistit in Linearum intervallis, quibus Notæ Musicales collocantur, hunc in modum:*

b a e d e f g b i k l m n o y z r ſ t u vv x q p

Quem Modum Schvventero *debemus, qui in* f. lib. 5. pag. 304. *Exemplum satis longum exhibet, quòte remittimus, cùm & hic Praxis minimè sit difficilis. De aliousu Notarum Musicalium,* vide infr. cap. 19.

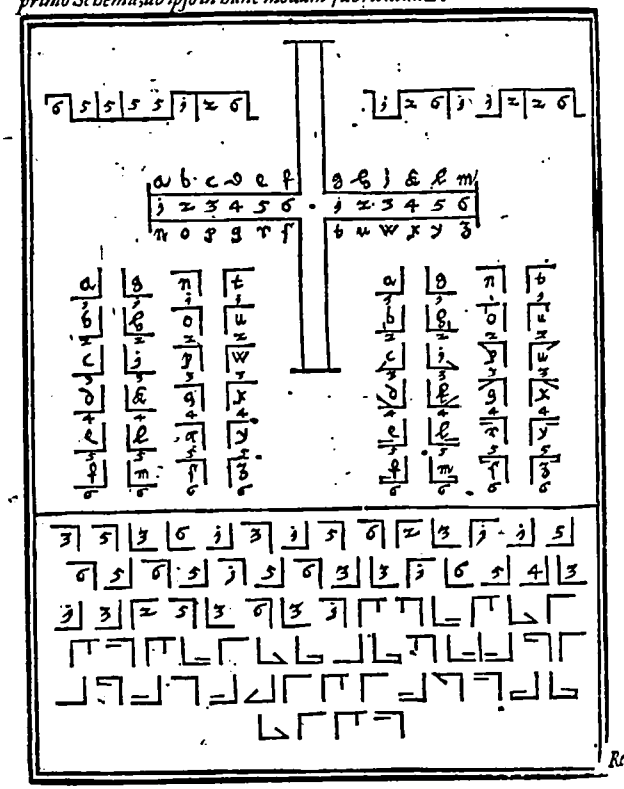
CAPUT

CAPUT XIV.

De variâ collocatione partium Figuræ Crucis.

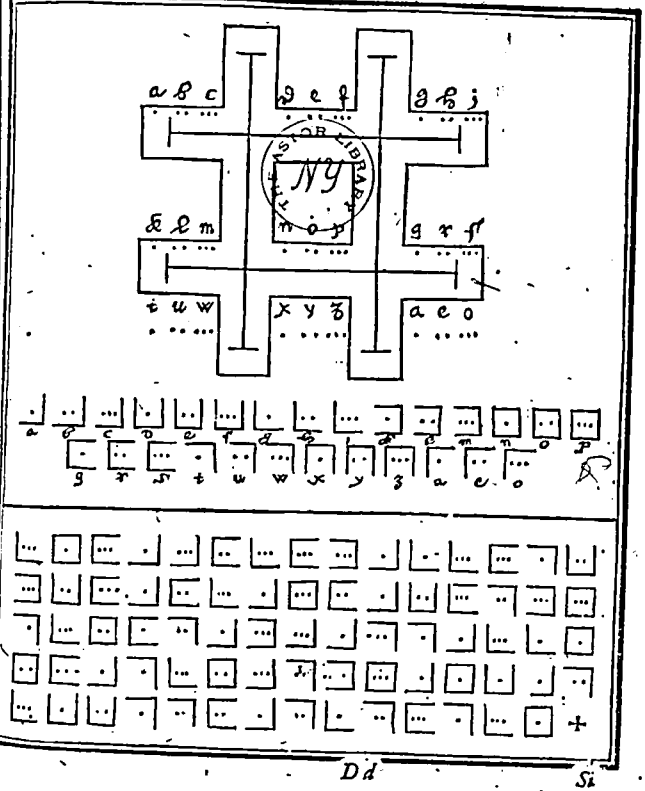
Partes Crucis, *quia non uniformes, magis accedunt ad Naturam Dissimilarium Characterum, licèt mixtam causam habeant, quâ maximâ parte, inter se sunt similes: Quæ similitudo tamen, à diversis collocandi modis exhauritur, ùt porrò liquebit. Cæterùm cum Figuræ hujus triplex habitus nobis occurrat, & hinc diversa oriatur partium resolutio, hinc secundùm istos habitus seù formas instituemus hujus Capitis tractationem.*

Prima ejusmodi Crucis formâ exhibetur à Collangelio, in vers. Polygr. Gallicâ pag. 277. *quæ ex partium resolutione* Tetragrammaton *refert, ac illud complectitur. In cujus rei intelligentiam, exhibemus primò Schema, ab ipso in hunc modum fabricatum.*

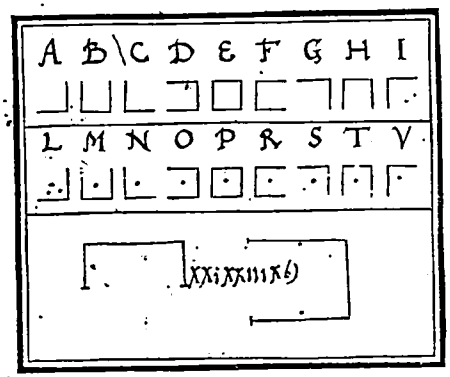

Resolvitur Figura in quatuor partes, & partium sex quaterniones: Undè quomodò illi Tetragrammaton insit, satis patet. Deindè quilibet quaternio, & Numero distinguitur, & variam Literarum sortitur applicationem. Quòd si ergò rectè ad istos ordines, per numeros; usquè ad sex distinctos, adverteris, tùm in quam stationem, Litera quælibet substituta sit, deprehendes: Jamquè facilia omnia, occurrent. Variari verò quatuordecies millies, tùm Numerorum tùm Literarum ista hanc applicationem posse, facilè est demonstratu. Nam ex 24 inse multiplicatis summa proveniens, si iterùm per 24. multiplicetur, producit istos 14000 minùs 176. Modum verò ità scribendi, subjectum Exemplum, ádutrumquè in Schemate propositum Alphabetum exaratum, satis ostendit. Quarè nihil addendum, nisi quòd Secreta Oratio ità habeat: Prima pars vitæ, sese nescit: Media, curis involvitur: Ultima, molestâ senectute premitur.

Secundò Idem Collangelius, d. loco, pag. 282. Enn' agrammaton *describit, subjecto tali Schemate.*

Si annotaveris quamlibet partem Figuræ istius, ad distinctionem Punctorum, tres complecti Literas, & praxin quæsieris ex Alphabeto, & subjecto Secreto, (quod ejusmodi est: In sacris, magis temeraria præsumptio, quàm cauta ignoratio, culpanda videtur. Augustin:) *manuductione ulteriùs non indiges: Nisi quod observandum sit, Enni agrammatos magis apertam resolutionem, in novem illas portiunculas, quibus constituitur, perspici in sequenti Tabulâ, à* Vigenerio, p.275.b.276.a.b. *propositâ, ubi simpliciori ratione Alphabetum extruit. Cui fini & ipsum Schema nunc subjicimus, de eos principaliori usu, quò & subjectum Exemplum pertinet, posteà* Cap. 22. *acturi.*

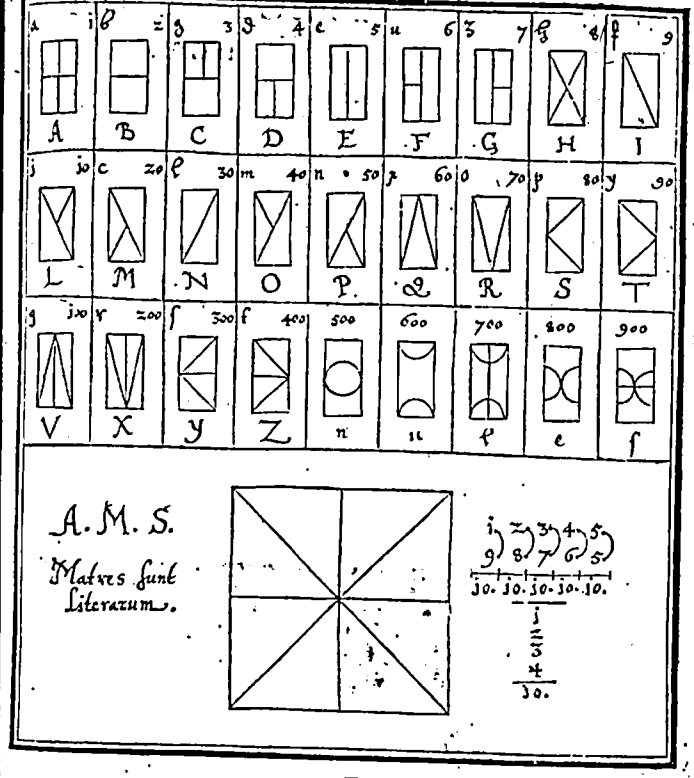
Tertiò Vigenerius pag. 97. & 100. *ex duplici Crucis Figurâ talì, qualem Schema subsequens exhibet, Tabulam Alphabetariam extruxit:*

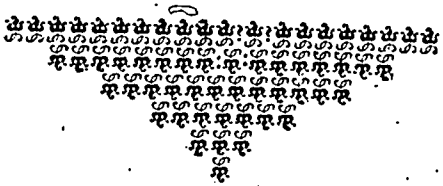
† † † †

Nihil addimus, quia per se patet: Nisi quòd hic lateat Numerorum quoddam Alphabetum, ad indicem Literarum minusculorum, Hebraicâ dispositione Alphabeti se insequentium, & appositum Numerum expressum. Sed & per quandam Transpositionem istis Characteribus, ad illius Hebraici Alphabeti ordinem, uti poteris.

† † †

† † † †

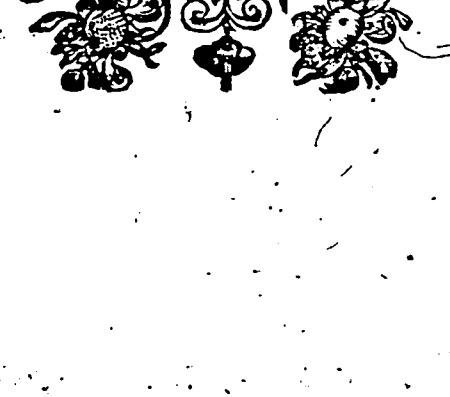

Dd 2 CAPUT

CAPUT XV.

De Transformatione Cifrarum Diſsimilarium & Mixtarum.

HActenùs habuimus Formationem Cifrarum, quæ ſimpliciter in eo conſiſtit, ut ponat Cifras, ſivè Diſsimilares, ſivè Similares, ſivè Mixtas, loco Literarum. Nùnc ſequitur Transformatio, alter generalis hujus Libri, Modus, (vid. Cap. 2. in pr.) qui non ità directo ſed alijs quibusdam poſitis format: Contingitquè Permutatione Cifrarum, ad inſtar Transpoſitionis & caterarum Permutationum, de quibus Lib. 5. ſatis ſuperquè egimus. Nequè id mirum, cùm aliàs tritum ſit, ea quæ de Specie Perfectiori, ut ſunt Literæ, dicuntur, poſſe quoquè de Imperfectiori ſuo modo, dici & prædicari. Pertinet verò hæc Tranſformatio, tantùm ad Cifras Diſsimilares & Mixtas: non verò etiam ad Similares, quod notandum. Illi enim Characteres, permutari tantùm poſſunt. Transformatio autem hæc contingit, aut per Transpoſitionis ornatum, aut Diſſeminationis griphos, aut per Inverſæ Scriptionis artificiale Compendium. De quibus nùnc ordine explicandum.

CAPUT

CAPUT XVI.

De Transformatione ex ornatu Transpoſitionis Directæ.

PRima Transformationis Species, ſit per quandam Transpoſitionem. Accidit enim & Cifris ſuo modo Transpoſitio ſeù Permutatio. Quippè quod in Literis, ceù in regulâ & menſurâ videmus, idem in menſurato fieri poſſe, cenſendum eſt. Etſi autem ideò peculiaris tractatio, huic rei impendenda non videbatur, tamen ut applicatio rectè fiat, & aliæ variationes, anteà ſponte omiſſæ, prioribus addantur, eâdem opus habemus.

Ad artificium igitur Transpoſitionis (ut ſtatim ad rem ipſam properemus) Simplicis, pertinent Tabulæ illæ, ſup. cap. 4. allatæ, modò fiat applicatio, quæ non difficilis ex ijs eſſe poteſt, quæ ſup. Lib. 5. c. 2. & 3. docuimus. Sic ad imitationem Transpoſitionis Mutuæ, extructa eſt ſequens Tabula, ex Vigenerio pag. 232. b. deſumpta: ubi prò Numeris, quibus Alphabetum, juxtà ſeriem uſitatam numeratur, alij transponuntur Numeri.

j	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	b	c	d	e	f	g	h	i	k
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
ij	iz	j3	j4	j5	j6	j7	j8	j9	20
m	n	o	p	q	r	ſ	t	u	x
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29

Res difficultate caret: Ideoquè Exemplum tantùm apponemus, quod hanc continet ſententiam: Omnium rerum viciſſitudo: tali ſtructurâ: 22202118282025142528202818121826261827281322.

CAPUT XVII.

De Transformationis hujus aliâ ſpecie, reſpondente capiti 8 & 9. Libr. præced.

Sic porrò ad Exemplum illius Transpoſitionis, ubi aut binis aut ternis Literis, binas vel ternas Literas Secretæ Dictionis exhibemus, (De quibus c. 8. & 9. Lib. præc. actum) eleganti & ſubtili ratione, Cifris procedere poſſumus. Quæ res diligentiam majorem, & novam Tabularum ſuprà dictis capp. productarum, inſpectionem, & uſus applicationem requirit.

Quod itaquè d. capitis 8 Tabulam primam, & quartam (Nam reliquæ ibi propoſitæ hùc non pertinent) attinet, in Priori Tabulâ attendendum ad Numeros Marginales majuſculos, Transverſales & Perpendiculares minuſculos.

Marginales Majuſculi pertinent ad totam Tabulam, & diſtinctas ejus ſex acies, ità ut Numerus 1. Secundam: Secundus primam: 3. quartam: 4. tertiam: 5. ſextam: Et 6. quintam denotet: Transverſales minuſculi, ſemper columnulas decem cujuslibet aciei: Perpendiculares verò, ſtationes cujuslibet columnæ ſpectant. Quibus rectè animadverſis, ſi ſcribendum ſit Imperator: Jam quia Litera I eſt tertiæ aciei, & cùm M juncta, in columna, 2; Et ſtatione ejusdem 3. invenitur, hinc Numeri Laterales & Transverſalis Tranſpoſitorij indicant ſcribendos hos numeros 498: Integra dictio ſic eſt tranſpoſita: 498318694609692.

Quod Poſteriorem Tabulam attinet, idem eſt Proceſſus, niſi quòd variatio accidat in Marginalibus Numeris. Cùm enim Tabula non plus quàm quatuor aciebus conſtet, & poſitiones ultrà dimidium pauciores reperiantur, proindeque reciprocationem requirant (Vide ſup. h.c.8. in Ex. hujus Tabulæ) ſit ut Marginalis Numerus, cujuslibet aciei duplex eſſe debeat par & impar: Par Numerus ut 4.2.8.6. inſerviunt, ſi Literæ transponendæ directò in Tabulâ inveniuntur: Impar verò, ut 3.1.7. & 5. facit, ut Literæ contrariò modo ſumtæ intelligantur. E.g. In tertiâ acie columnâ 2, reperiuntur directò Literæ, IM; Scribendi ergo 848. Sic in ſecundâ acie, col. 3. ſtat. 10. reperitur EP, quæ hìc accipienda retrò prò PE: Ad id denotandum ſcribendus Numerus Impar ſecundæ aciei; & jungendi cum meri 5 & 8: Integra dictio hæc erit 848158312517651.

Tabula Cap. 9. d. Lib. 5. præc. illa ampliſſima, conſtat vel conſtare debet, Numero Marginali Partium & Acierum, Transverſali Columnarum, & Perpendiculari Stationum. Numerus Marginalis eſt duplex. Nam cùm tota ſeries illa Alphabetorum, 48 paginis contenta, ob hanc rationem

tionem Cifris ſcribendi, dividenda aliter fuerit, nempè in 10 partes: Quarum quælibet pars contineret quatuordecim Acies: Ità ut Prima pars ab A usquè ad ſtationem C1: Secunda à C1 usquè ad ER: Tertia ab ER usquè ad H: Quarta ab H, usquè ad KH: Quinta à KH usquè ad MR: Sexta ab MR usquè ad P: Septima à P, usquè ad RH: Octava ab RH, usquè ad TQ: Nona à TQ usquè ad X: Decima ab X usquè ad finem inclusiv adhùc 4 aciebus, inciperet & deſineret. Hinc Numero alio opus, qui non tantùm Numerum iſtarum Partium, ſed etiàm allatam determinationem cujusquè Partis referret, quem nunc indicabimus. Sic enim Numerus 4, Partem Primam: 8. Secundam: 0. Tertiam: 5. Quartam: 2. Quintam: 7. Sextam: 9. Septimam: 1. Octavam: 3. Nonam: 6. Decimam ſignabit. Hi Numeri cum Partibus, & Partium Determinationibus in margine contineri poterunt. Sed & in decem projecta chartacea, quæ Indicis loco ſint, conjici poſſunt. Determinato Numero Partium, Numerus Diſtantiæ ſeù Acierum quatuordecim ſe ſemper obſert. Et cùm antè explicatum, quid ſint importentquè Numeri Transverſales & Perpendiculares, nunc tantùm Praxi intendamus, quæ ità ſe habet. Si occurrit Secretum, E.g. Dictum c.15. Prov. Salom: v. 27. Sapientes abſcondunt Scientiam: Os autem Stulti, Confuſioni proximum eſt: aſſumendæ tres priores Literæ SAP. Quia igitur Prima Litera reperitur ſub parte octavâ, diſtinctâ terminis RH & TQ, ponendus tranſpoſitorius marginalis Numerus 1: Et quoniam ſtatio SAP, invenitur in Acie quartâ poſt RH, Ideò addendus Numerus 4: His adjungendi Numeri Superiores & Laterales, nimirùm 3 & 8. Hinc talis Proceſſus: 1438. Quod ſi ita pergis, cum reliquis Literis, integra ſententia ità Cifris redditur: 1438. 5794. 11106. 404. 8184. 8851. 11006. 1425. 81384. 5675. 71221. 4422. 81216. 1845. 2881. 8184. 0618. 5907. 5603. 9470. 6202. 3541. 81436. Hìc tamen notandum, quòd tùnc Numerum Diſtantiæ ſeu Acierum addere non neceſſe ſit, quandò Literæ transponendæ in primâ quaquè acie Partium hìc determinatarum deprehendentur: Tunc enim Scriptio contenta erit

Numeris tribus: Ut in quarto ternario Literarum

ABS videre eſt, quod per n. 404.

redditur.

CAPUT XVIII.

De Transformatione, per Transpositionem Obliquam.

Ic transformantur Numeri per artificium Transpositionis Obliquæ, *de quâ* Sup. Lib. 5. c. 14. *In quorum rectè applicando-rum usum, sequentem Tabulam, à* Vigenerio pag. 194. b. *propositam, perlustrandam damus.*

I	a.	b	c	d	e	f	g	h
II	i	k.	l	m	n	o	p	q
III	r	ſ	t	u	w	x	y	z
	1	2	3	4	5	6	7	8.

Usus ejusmodi est: Assumto Secreto, Litera in interiore Alphabeto quæsita, monstrat Numerum à latere Sinistro, & deindè alterum in Basi Tabulæ subjectâ, quos isto ordine scribas: Tùm dictione finitâ, pro re magis tegendâ, has notas 9 & 0 adjice: E. g. Si scribas hoc dictum D. Bernhardi: In quovis angulo, Angelo tuo reverentiam habe: *talis exsurgit Abacus.* 21259283426342132011251734232691125171523260333426931153415311525332111240181112159 0. *Quæ res variatur, si primò à numero inferiori ad lateralem scriptionem incipias & adornes: E. g.* 1252082436243122391152714332620115 2 *&c. Deindè etiàm variatur, si interioris Alphabeti Literæ, alio ordine & loco disponantur.*

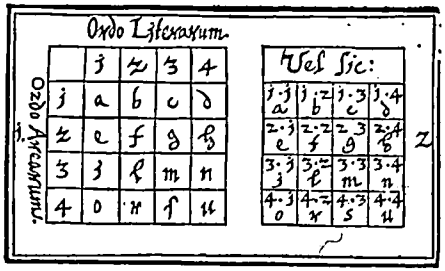
Aliam Tabulam proponit Vigenerius, pag. 243. b. *cujus Schema & quò ad Literas marginales & extremas, explicationem invenies* suprà Lib. 5. c. 14. Tab. 2. *Nùnc applicemus tantùm ad Numeros. Quòd verò in areâ quaquè extrema, duo numeri continentur, id variationi inservit. Nam si e. g. ejusmodi est Secretum:* Nusquàm tuta Fides: *Ergò jam scribenda Litera N: Si hic incipias à Numero Transversali, potes eam sic exprimere: Ut Numero 3, jungas lateralem 2, vel 6: Item Numero 7: 2, vel 6. Idem eveniet ut octies variare possis, si incipias à sinistro, & ei addas supremum: Pergas ità in reliquis Literis; Res est aperta: Exemplum in primâ Dictione,* Nusquàm, *octiès ità variata.* Prima Variatio *hæc est:* 32444213441131. Secunda, 72848253845171. Tertia, 36484617-481535. Quarta, 76888657885575. Quinta, 23442431441131. Sexta, 27482835481517. Septima, 63846471845153. Ultima, 67886857885575.

CAPUT

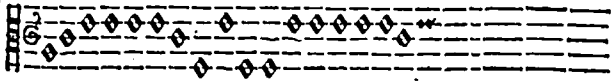
CAPUT XIX.

De Transformatione Obliquâ Notarum Musicalium.

Non tantùm Numeri & alij Characteres Dissimilares, sed etiam illi qui sunt mixtæ Naturæ, ad hoc artificium pertinent, quòs infinitum esset recensere. Sic sufficere possent hæ Notæ ○ ⊙ ⊙ ⊙: *Item ff. C. l. & §. & si quæ excogitandæ aliæ. Perindè enim his scribere poteris, ac jussus es* Lib. super: d. cap. 14. *ùt peculiari applicatione hic nullâ opus: Modò in promptu sint hæ vel similes Tabulæ:*

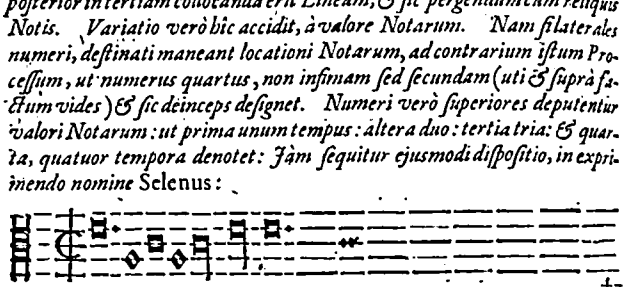
Fridericus *verò* Oetingensis Comes, *primus quod sciamus, Schematis hujus usum, ad Notas quas vocant Musicales, sicut etiam ad alia, de quibus* infrà cap. 31. & Lib. 8. c. 9. *dicendi locus erit. Imò etiam ad gestus significantes, uti porrò* Lib. 8. c. 12. *videbimus, non contemnendò artificio, traduxit. Applicatio verò quò ad Notas Musicales, hæc est: Ducantur quinque Lineæ, quarum summa, aut si mavis, ima, quâ scriptionem, supervacua habeatur, in quibus Secretum repræsentandum: veluti sequens Schema, simul nomen hoc* Gustavus *continens, edocet.*

Ubi notes, quamlibet Literam Secreti, ceù aliàs in hoc Modo tralatitium est, duas Notas conjunctim desiderare: Si itaquè à sinistro ad summum incipias, prior Nota si incidit in quartum Numerum, occupat infimam: si in tertium, proximam: in secundum, tertiam: Et in primum, quartam Lineam. Posterior Notâ itidem has occupat lineas: Sunt autem hæ

hæ Notæ alternatim lineis superscribendæ: Sin à summo ad sinistrum incedas, contrario procedendum erit modo.

Jam si scribenda prima Secreti Literâ, concurrit priori processu, à latere numerus 2, & superius, num: 3. Prior itaque Nota in secundam, posterior in tertiam collocanda erit Lineam, & sic pergendum cum reliquis Notis. Variatio verò hic accidit, à valore Notarum. Nam si laterales numeri, destinati maneant locationi Notarum, ad contrarium istum Processum, ut numerus quartus, non infimam sed secundam (uti & suprà factum vides) & sic deinceps designet. Numeri verò superiores deputentur valori Notarum: ut prima unum tempus: altera duo: tertia tria: & quarta, quatuor tempora denotet: Jam sequitur ejusmodi dispositio, in exprimendo nomine Selenus:

Sed valorem Notarum variare potes, prò *ponendo* *vel prò* *vel* *vel* *: prò* *vel* *vel* *: prò* *, &* *vel* *. Sed ex composito Nota* *Notam* *Inversa* *Notam* *valere potest. Imò contentus esse poteris hac Notâ* *eo modo, ut, si numerus superior indicet unitatem, semel: si duo, bis: si tria, ter: si quatuor, quater ponas: observato eo, ut si duæ vel plures Literæ, in unâ eademque Lineâ, se statim insequantur, addendum erit, ultimæ præcedentis Literæ Notæ punctum, & sequentis Literæ prima Nota, sic* *incipiat. Exemplo hæc magis detegentur: Ergò legas, ex sequentibus:* Non minor est virtus, quàm quærere parta tueri.

Alium

Alium Modum, Notis Musicalibus scribendi, longè elegantiorem, testissimum atquè adeò extrà omnem suspicionem positum, adinvenit idem Generosus Comes. *Cùi ipse, nè passim divulgetur, anxiè cavit, atquè ideo illum magico velamento, ad morem* Trithemij, *tegendum sibi duxit. Nos itaquè, ut & voto ipsius aliquantùm (Nam & tui, ob susceptam semèl provinciam, ratio habenda) satisfaciamus, & tuum ingenium, bisce rebus, tanto propemodùm itinere nùnc confecto, ejusquè salebris & anfractibus superatis, sat exercitatum periclitemur, hanc nobis viam ingrediendam putavimus, ut hinc secretum Exemplum, adjectâ ejus interpretatione, per vos tibi inserviret: Illinc verò, occulta modi hujus, à* Comite *facta descriptio retineretur, sagaci tuo studio, indagandæ.*

Descriptio ità habet: Apud omnes in confesso est, sex tantùm esse Notas Musicales, suis proprijs nominibus, putà, UT, RE, MI, FA, SOL, LA, (quæ Nomina, occasione Hymni, Pauli cujusdam Romanæ Ecclesiæ quondam Diaconi, *primis cujusquè versûs syllabis extractis, hunc in modum:*

UT queant laxis
*RE*sonare fibris
*MI*ra gestorum
*FA*muli tuorum,
*SOL*ve pollutis
*LA*bijs reatum &c.

Guido Aretinus Monachus Italus *primùm introduxit: nùnc omnes Musici usurpant) insignitas. Ex quibus tamen quinque priores, UT, RE, MI, FA, SOL, inservient instituto nostro, quidvis per eas scribendi. Sciendum verò genus Spirituum & Angelorum quoddam esse, ad id solummodò destinatum, ut quotquot sunt, hominibus servirent, & ad mandata eorum semper paratissimi starent. Horum ministerio, in certis & occultis rebus præcisè utendum, aut earum intellectu, prorsùs carendum. Sed nec te prætereat, duas quasquè Notas postulare Angelum, ceù illarum duarum Notarum ministrum: E.g. DRUZIE est minister Notarum UT, RE, quibus quandoquè etiam inservit LOFARCHIEL; sed diverso tempore: FA, MI, custodit & HEDRURIEL & TUMARCHIEL, & sic deinceps: veluti sequens Tabella, quemlibet combinatarum Notarum Angelum ostendit, & simùl eorum Nomina, quæ sensum Notarum aperiunt, comprehendit:*

* * *

Sed hi Angeli, non aliâ ullâ ratione, ad jussa veniunt, nisi incantatione provocati & exorati ejusmodi, qualis sequitur:

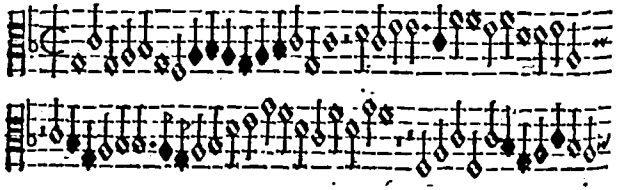
Imareti-

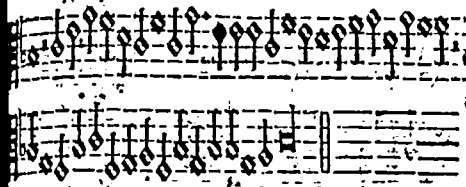
* * *

	UT	FA	SOL	MI	RE
UT	Enguiriel	Horaffel	Seffuriel	Lytarchiel	Druziel
SOL	Torziel	Fexamiel	Amyziel	Hatziel	Lalalala
FA	Stamiel	Gabriel	Michaël	Hedrumiel	Stefaniel
MI	Walfarfiel	Tmaraehel	Donaziel	Pharchiel	Raphaël
RE	Lofarchiel	Segniel	Eyharael	Unziel	Illuaziel

» Imaretilo Atnatonedi Omaitreto
» Irutineunin Pitnerruenoci Soitapsa
» Omuratoni Amurallis Unio
» Anemone Usujuca Silegnas
» Asuillif Meatona Xeaudo Irepmesa.

Operæ verò prætium est, ut incantatione rectè utaris: Sicenim fit scius, Indibrio Angelorum exponeris. Sic ergò te compara: Jussis omnibus alijs negocijs valere, te totum huic rei prineipiò mancipa: atquè secretum intentissimâ mente revolve, ac ei devotioni immersus, Tabulam prædictam, ob oculos pone, mòx in voces incantatorias erumpe, quater eas, ad quatuor Orbis plagas repetendo. Nec dubium, quin Angelos sentias morigeros, adeò ut eorum ope, ex non Musico, fias repentè Musicus, & ad pennam ultrò veniat Cantiuncula, quâ posteà quodlibet Carmen seu sacrum seu profanum modulari: Imò Vocum quatuor aut quinquè concentu, sonorum magis reddere licet. Voti compos, gratijs actis, Angelos ad similia officia devinci, atquè Amico, Magiæ hujus non ignaro, ità oculsum Secretum transmitte. Qui prò intelligentiâ Secreti capiendâ, eâdem procedet viâ, atquè ità de verbo ad verbum, sensum Secreti, ministerio percipiet Angelorum. Quòd si profanus accesserit, nihil prorsùs aget. Hæc & plura alia, in hanc rem Comes. *Tempus est, ut promissi memores, Exempla hujus rei proponamus. Et primò quidem communicabimus ipsius* Comitis *cantilenam: quam mòx, ad ejus imitationem, nostrum sequetur Exemplum.* Comitis *ità sonat:*

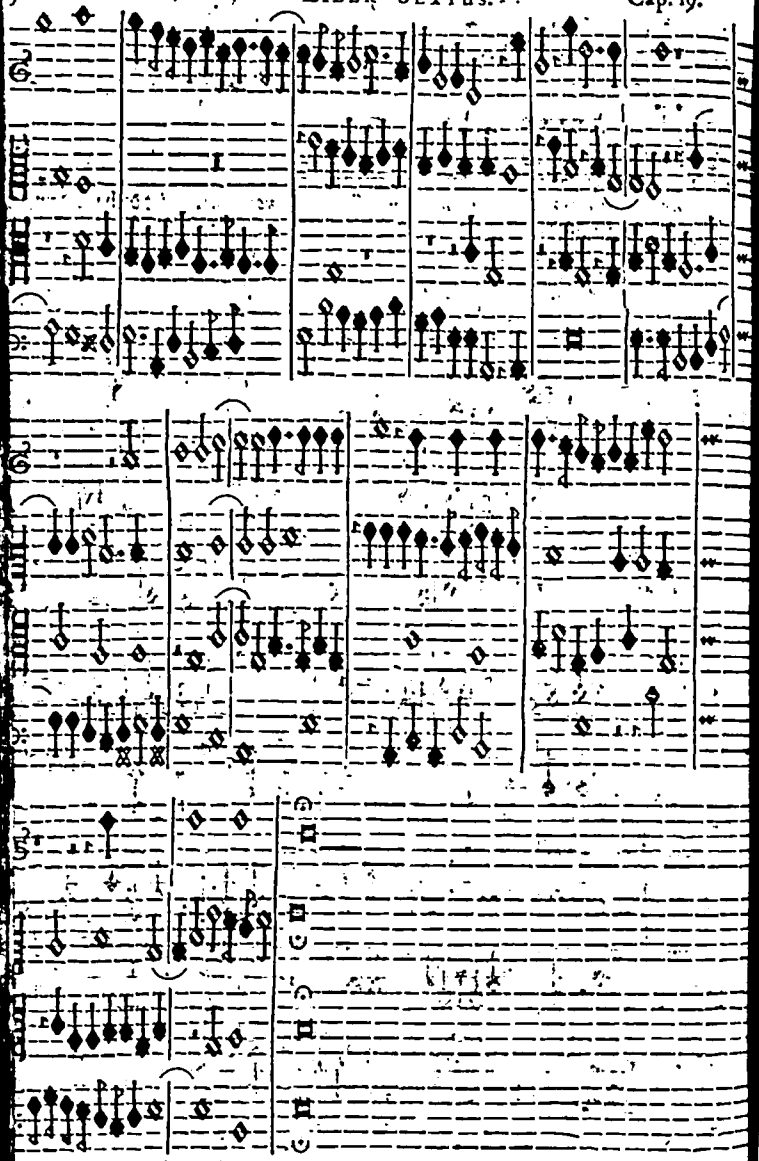

Legitur autem ex præmissis musicis, hoc secretum monitum: Hiet dich for deinem Diener Hänsen: Dänzt sol dich bey nacht erwirgen.

Nostrum denique Exemplum, non tantùm nudâ, Notarum Musicalium in TENORE, secretum repræsentantium serie, sed etiam Consonantium trium aliarum Vocum, ornanti, prò re natâ, vestitu, à Friderico Hollando, Lunæburgense Cive, *Musico non*

ulter extremos habendo, ornatum, exhibemus, in modum sequentem:

Hic Tenor *sequentia promere poterit, si justè requiratur, verba:* Der Spinola/ ist die Pfaltz gefallen: *Væ illi.*

CAPUT XX.

De Transformatione per Inversam Transpositionem.

Quid Transpositio Inversa sit, docuit Lib. 5. c. 15 & 16. & seqq. *Applicatio tantùm tenenda, quæ hic facilis, perlustratâ obiter Tabulâ sequenti, quam* Vigener. inter pag. 192. & 193. *suo Tractatui inserui.*

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	L	M	N	O	P	&	A	S	T	V	X
	R	S	T	V	X	A	B	C	D	E	F	G	H	I	L	M	N	O	P	&
A	R	111	112	113	114	115	116	117	118	121	122	123	124	125	126	127	128	131	132	133	134
B	S	135	136	137	138	141	142	143	144	145	146	147	148	151	152	153	154	155	156	157	158
C	T	161	162	163	164	165	166	167	168	171	172	173	174	175	176	177	178	181	182	183	184
D	V	185	186	187	188	211	212	213	214	215	216	217	218	221	222	223	224	225	226	227	228
E	X	231	232	233	234	235	236	237	238	241	242	243	244	245	246	247	248	251	252	253	254
F	A	255	256	257	258	261	262	263	264	265	266	267	268	271	272	273	274	275	276	277	278
G	B	281	282	283	284	285	286	287	288	311	312	313	314	315	316	317	318	321	322	323	324
H	C	325	326	327	328	331	332	333	334	335	336	337	338	341	342	343	344	345	346	347	348
I	D	351	352	353	354	355	356	357	358	361	362	363	364	365	366	367	368	371	372	373	374
L	E	375	376	377	378	411	412	413	414	415	416	417	418	421	422	423	424	425	426	427	428
M	F	431	432	433	434	435	436	437	438	441	442	443	444	445	446	447	448	451	452	453	454
N	G	455	456	457	458	461	462	463	464	465	466	467	468	471	472	473	474	475	476	477	478
O	H	481	482	483	484	485	486	487	488	511	512	513	514	515	516	517	518	521	522	523	524
P	I	525	526	527	528	531	532	533	534	535	536	537	538	541	542	543	544	545	546	547	548
Q	L	551	552	553	554	555	556	557	558	561	562	563	564	565	566	567	568	571	572	573	574
R	M	575	576	577	578	581	582	583	584	585	586	587	588	611	612	613	614	615	616	617	618
S	N	621	622	623	624	625	626	627	628	631	632	633	634	635	636	637	638	641	642	643	644
T	O	645	646	647	648	651	652	653	654	655	656	657	658	661	662	663	664	665	666	667	668
V	P	671	672	673	674	675	676	677	678	681	682	683	684	685	686	687	688	711	712	713	714
X	Q	715	716	717	718	721	722	723	724	725	726	727	728	731	732	733	734	735	736	737	738

Triplicibus in areis inclusis numeralibus Characteribus hic scribimus, & duas Literas exprimimus. Cùm verò quælibet area, peculiarem numerum centum excedentem, atquè ità sibi innexam Clavem habeat, Literæ majusculæ extremæ, tàm Perpendiculares, quàm Transversæ, alij nulli usui, quàm variandæ rei hic inserviunt, veluti per se planum est. Post dictionem completam verò, hæ Notæ (9 vel 0) tùm ad distinguendum, tùm ad fascinandum Interpretem, interjici possunt. Exemplum esto: Omnium rerum vicissitudo: 5863556893751855840518524136176354656 9.

Sic eadem Genus pertinet sequens Tabula, ex Vigenerio, pag. 249. *a. desumta. Eàdem enim ratione duæ Literæ Secreti, in numerum quemli-*

bet areæ concrescunt. Hoc differt, quod interiori Tabulâ Numerorum, octo tantùm Alphabeta præsententur: Et proindè opus fuerit, duas majusculas Literas in qualibet area, tàm Transversalis, quàm Perpendicularis Lineæ exterioris, conjungere: uti ex sequenti patet typo.

·	I T	L V	M A	N B	O C	P D	R E	S H
I T	ii	iz	is	i4	i5	i6	i7	i8
L V	zi	zz	z3	z4	z5	z6	z7	z8
M A	3i	3z	33	34	35	36	37	38
N B	4i	4z	43	44	45	46	47	48
O C	5i	5z	53	54	55	56	57	58
P D	6i	6z	63	64	65	66	67	68
R E	7i	7z	73	74	75	76	77	78
S H	8i	8z	83	84	85	86	87	88

In Transpositione hic eadem, quæ superioris ratio. In Scriptione differentia hæc tenenda. Si utraquè Litera Transpositoria, sit ex ordine Superiorum Literarum, tàm in Transversali quàm Perpendiculari Lineâ constitutarum, jam scribendum est numeris minusculis usitatis. Si verò utraquè est ex ordine inferiorum, scribendum numeris Latinis majusculis numeralibus. Quòd si verò altera ex superiori, altera ex inferiori, vel viceversâ, altera ex inferiori, altera ex superiori sit, tùm tenenda erit hæc Regula: Quod prior cujusquè areæ Numerus, serviat Transversalibus; posterior Perpendicularibus Literis: atquè secundùm illam Regulam, si prior casus incidat, alter numeris minusculis, alter Latinis: Sin posterior, alter Latinis, alter minusculis poni debeat. Exemplo res sit aperta, si quoquè observaveris, post quemlibet integrum Numerum, notam octosam o vel 9, quandò scilicet numerus minusculo: vel D quandò majusculo Latino clauditur numero, semper apponendam. Quòd si contingat, ut uterquè Numerus ad istam rationem scribendus sit, E.g. 52 per VII, 63 per VIIII, 72 per VIIII, quo consequens sit Lectorem dubium reddi, an Scriptor primo loco de 52 an de 61: Secundo & tertio loco, de 63 aut 72 senserit, hinc interjectione Literæ Copus erit. Secretum sit ejusmodi: Semper inops quicunquè cupit. Claudi: Hoc ità juxtà priora tradita scribendum: 7VIIID630VII7041906505VIIIDI20IIVD5IIIIDVIICIIDIIVD169VID3IIDVICIIC. Quod de Interpositione Literæ D diximus, id non inconcinnè fit; Si prò 61. 63. 72. & similibus, quandò illa in dicto concursu per VII. VIIII. scribenda veniunt, subsituamus Literas numerales LXI. LXIII. LXXII. &c.

Eâ enim ratione Interjectione illâ non opus.

CAPUT

CAPUT XXI.

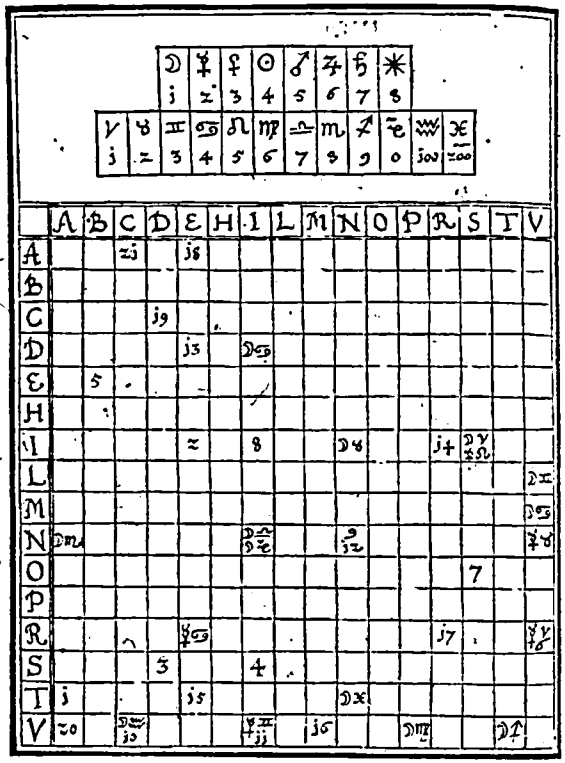
De Transformatione Ciferarum Disimilarium, per Cifrarum artificialem Disseminationem.

SEcundus Transformationis Modus sequitur, quem innuimus Cap. 15. fieri per Artificialem Literarum projectum seù Dissem inationem. Ut enim Cifra Transpositionem non planè respuunt, per Cap. præc. ità & Dissem inationis, quæ Literis competit, sup. Lib. 2. c. 6. 7. 8 & 9. gryphis exornari possunt: Quod ut intelligatur, intuenda Tabula sequens, quæ quoad externam faciem, coincidit penè cum illâ Tabulâ, quæ habetur, c. 20. nisi quod cellulæ hic vacent, ibi impletæ sint Ciphris, quæ primò substituuntur duarum Literarum positui. In quo Modus differt maximè à prioribus. Etsi enim hic eadem ratione transponantur duæ Literæ Secreti, per consortium duorum extimorum Alphabetorum: Quia tamen ratio ponendarum Cifrarum planè alia, & ad imitationem illius rudis instituti, de quo Cap. 9. Lib. 2. in Locationis & Situs cardine versatur & consistit; Ideò non inconcinnè ad id genus artificij, Modum revocavimus. Quo qui utiinter se volunt, illi antè omnia, vel ex chartâ vel laminâ justa & æqualis quantitatis, ad figuram quadræ sivè normæ, sibi comparent mobile instrumentum: Cui Alphabetum in lineâ transversali & aliud in perpendiculari inscribant: E. g. ad illam magnitudinem, quam Alphabetica illa quadra, simùl cum Tabulâ sequenti junctâ, exhibet: Cujus Schema ex Vigenerio, pag. 263. & 265. desumtum, hic sistimus. Correspondet verò hic Modus, cum Modo penult: Cap. 23. Lib. 5.

* * *

Scias verò interius spacium areolis distinctum, eo fini dicto Instrumento adnexum, quo Exempla hujus collocationis, ob oculos ponerentur, cùm aliàs prò Scriptione & Lectione, circini vel sili beneficio, loca facilè occurrent. Deindè observandum est, peculiari ratione, Numeros & simùl Signa Zodiaci & Planetarum, hìc prò scriptorijs characteribus receptæ esse, ut si interciperetur forsàn, ad artificium hoc confectum Epistolium, alicui imponatur, quasi Tabella sit quædam Astronomica, Numeris & Characteribus solitis ità perscripta, nihilquè aliud sub eâ latitet. Cæterùm non planè una eademquè ratio semper est Numerorum, ac reliquorum characterum dispositio. Numeri enim aliquandò hìc partim proprij quid habent: aliquandò imitantur Characterum dispositionem: Indè primùm de Numerorum, deindè de Characterum dispositione, & denique de applicatione Numerorum, quatenùs eâdem cum Characteribus nor-

* * *

	A	B	C	D	E	H	I	L	M	N	O	P	R	S	T	V
A			♎		♓											
B																
C				♍												
D					♑		☌									
E		♌														
H																
I					♐		☍			☌			♃	☽☉ ☊		
L																☋
M																☋
N	☊						☌ ☍ ☌			☽ ♐						☿ ♂
O														7		
P																
R			♑		☿								♑7			☿ ♀
S				♉			4									
T	♑				♑5					☌						
V	♋		☽ ♒ ♑				☿ ♓ ♑		♑5				☊		☽ ♈	

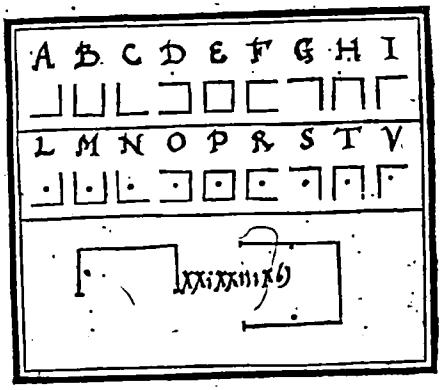
mâ dirigantur, dispiciendum est. Si peculiari ratione, Numeris vis scribere, tùm semper conjunge duas Literas Secreti: E.g. quandò ejusmodi habes secretum: Ædibus in cinerem redactis, serò infunditur aqua: *Ergò quotiès combinationes feceris, totiès numero vel 1, vel 2. 3. 4. 5. &c. tibi scribendum esse memineris. Tùm statim te conferas ad tuum Instrumentum, illudquè Chartæ Scriptoriæ applices, & ubi angulum contingentia, qu[a]e Litera transversalis A, & Litera perpendicularis E (quæ duæ Literæ Secreti, primæ occurrunt) se contingunt, inveneris, eo loci Numerum primum transferes: Et sic cum reliquis combinatis Literis, ac scriptione Numeri perges. Sed quia hæc ratio, protinùs ei patefit, qui Instrumentum illu-*

illud habet, ideò effunde ei ex composito caliginem hoc modo. Dictæ sententiæ Literas numera, quæ hic 42 reperiuntur. Et ex aquo sententiam divide in duos Literarum ordines parallelos, ità ut primum ordinem 21 Literæ priores, alterum litera vigesima secunda cum sequentibus occupent. Quò fit, ut in hoc Exemplo A & T, Litera nempe prima & 22, primùm coëant. Et idcircò ubi inveneris ad applicatum Instrumentum, angulum quo dictæ Literæ se contingunt, ibi loci numero 1. donandæ sunt: Secundò occurrunt E & I, secunda nimirùm & 23. quæ in angulo communi, numero 2. notandæ: Idem processus in reliquis, quem ex manuductione Exempli, in Tabulâ expressi, facilè videre potes. Sin verò Signis illis & Numeris, eâdem ratione dispositis, scribere vis, diligenter primò, Schema minusculum, capiti Tabulæ imminens, perpendas, &, ad Signa tàm Planetarum quàm Zodiaci, sicut & dispositos Numeros, tanquàm elementa scriptilia, & quæ etiam rationem Clavis, (quâ, hinc indè in Tabulâ dispersa Signa quo ordine cohæreant, notandum est) continent, conjunctim utaris, ut vel prima dictio Signis, altera Numeris, vel prior sententia Signis, altera Numeris scribatur. Sic enim fiet, ut ex Numerorum & Signorum sparsione, quid Astronomicum colligi possit, nec aliud quid suspicari. Ratio autem & usus Scriptionis, ità constat. Primò eligenda Sententia, e.g. hæc: Singuli dùm pugnant, vincuntur universi. Quâ constituta, scias, Signa hæc subire vicem Literarum, eo ordine quò in Secreto sequuntur: Sic tamen ut semper Literæ Secreti binæ conjungantur: quas deinde bina Signa repræsentent. Deindè observabis hæc ex Tabulæ præmisso Schemate, ità assumi, ut prius Signum ex Planetis, alterum ex signis sit Zodiaci. Tertiò non sufficere ità assumi, sed necesse esse, eò ordine ut assumantur, ut quivis Planeta duodecies cum Signis Zodiaci concurrat, & quidem præcisè eo ordine, quò in Schemate se insequuntur. Sic primus character Lunæ, duodecies concurrit cum Signis Zodiaci. Et sic consequenter reliqui. Quod si exactè non observetur, Amicus tuus, aliàs rei hujus conscius, jam scire non potest, à quibus Signis initium facturus sit, quovè ordine combinatæ Literæ, ad dictiones se insequantur. Hoc observato jàm pro Literis secretis primis duabus, assumta hæc Signa ☋ transfer in angulum contingentiæ, quem Litera Tabularis S, in lineâ transversali & Litera I, in collaterali designat & monstrat. Sic perges cum reliquis, & ijs locis omnia incident, quibus Secretum in Tabulâ contineri vides. Eadem applicatio quoquè in Numeri superioris & inferioris combinatione facienda est.

CAPUT XXII.

De Transformatione Cifræ, ad artificiosam contractionem Scribendi.

SEquitur tertius ultimusquè Transformationis hujusce Modus, contingens Figuræ alicujus, hanc vel illam Literam referentis artificiosâ ampliatione & extensione, ad hoc ut loco unius Literæ, quam in Alphabeto refert, jam tres Secreti Literas, referre possit & compendio stet scribendi ratio. Quæ res uti subtilis est, ità nullam admittit, nè ipsius quidem spacij, quò inter se Cipbræ distant, supervacuitatem, quin omni parte significet & loquatur. Ut verò hujus miserabilis Modi explicatio rectè instituatur, præmittamus Tabulam, quæ etiam suprà penultima est Tabularum, c. 14. h. Libri; Ubi, undè exstructum sit Alphabetum hoc, obiter monuimus.

Transformationis verò ratio consistit hic: ut acceptæ Figuræ (Quæ hic semper talis est, ut constet Lineâ transversali, & Lineâ perpendiculari utràquè, aliquando unâ, quandoquè duabus) in eâ quid transformetur, ratione Lineæ Transversalis, tùm Perpendicularis, ob certam scilicet mensuram, quâ utraquè Linea constare debet. Quæ tria, nempè (1) ipsa Figura: Et in eâ, (2) tùm Linea Transversalis, tùm 3 Perpendiculares, idei hic accurratè curanda, quia talis Cifera, per ea, tres Literas simùl referre debet. Porrò ipsam Figuram suppeditat Tabula: Mensuram verò, quæ con-

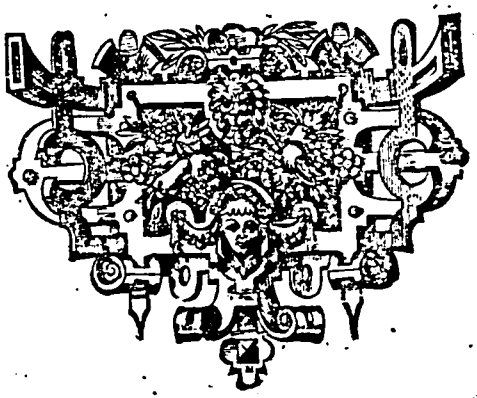
stant Lineæ, Tabula ultima, c. 12. h. Libri. Sed Exemplo, res evadet clarior. Si fortè igitur scribendum HONORI, jàm tres priores Literas HON, constitue unicâ Cipbrâ exprimendas, quarum prima tibi dicetur Fundamentalis: altera Transversalis: tertia Perpendicularis. Deindè Fundamentalis Literæ, quæ Hest figuram seu Cifram, in Tabulâ quære, eâquæsitâ, differ efformationē, donèc de mensurâ Linea Transversalis, quam Litera Transversalis O, in prædictâ Tabulâ c. 12. statim monstrat, beneficio Circini constiterit: Idem quoquè antè, ad ductum Literæ N, juxtà eandem Tabulam, cùm Lineâ Perpendiculari præstes. Quibus peractis vides Figurā totam, ad eum modum, quo nostri Schematis Alphabeto, subjecta est, ità esse formandam. Ubi tamen prò meliori informatione, Regulis sequentibus, opus habes. Prima Regula pertinet ad ipsam Figuram: Quamvis quædam Figuræ duas Transversales, vel è contrà duas Perpendiculares habeant, & amboæ æquales esse debeant, nihilominùs unam saltèm designant Literam. Secunda Regula pertinet ad Tabulam Cap. 12. Cùm istius Tubulæ una mensura, duas Literas exprimat, & eveniat, ut Literæ Transversales seu Perpendiculares, è posteriori ordine sint, tùm punctum Lineis, sivè Transversali sivè Perpendiculari (uti factum vides, ratione Literæ N) apponendum. Tertia Regula spectat Tabulæ nostræ posterioris ordinis Cifras, punctis insignitas: Si evenit, ut non tantùm Lineis Puncta apponenda sint per superiorem Regulam, sed etiam ipsa Figura Literæ Fundamentalis, puncto notata sit, tum istud Punctū, eoloci ponendum, quo nihil officiat Linearum isti, per punctum apposito, distinctioni, de quâ Regula secunda. Quarta: Pro Punctis, minuti Characteres alij substitui possunt. Ulteriùs verò observes latitare inter duas, jàm ritè & rectè positas figuras, quartam adhùc Literam. Nam non temerè, sed certâ distantiæ mensurâ collocandæ veniunt: E.g. duæ illæ Figura in Schemate per se repræsentant vocem HON-ORI: Sijam addendæ sint ET GLO-RIA-E. Jam monet Litera E posterioris ordinis, (undè in medio spacij punctum ponendum) tanto intervallo, duas cifras (HēO denotantes) disjungendas esse, quantum mensura requirit Literæ E, in dictâ Tabulâ. Cùm verò ratione sequentium Literarum, adhùc duæ Figuræ ponendæ, sicut etiam duo spacia relinquenda sint, binc Litera T & ultima E, mensura spacij: Reliquæ sex, ad priorem jàm dictum Modum, duabus Figuris, quarum prima Literam G; altera Literam R, repræsentet, exprimendæ erunt. Quod si etiàm placet aliud artificium intermiscere, commodè id fieri poterit, ex Tab. posteriori, cap. 26. ubi Numeris contractè scribimus: Interjectis scilicet ijs, in spacium intermedium, uti vides in Schemate factum, ubi ex mensura spacij & subjectis Numeris leguntur sequentia, ET LAUDI. Ex quib⁹ omnibus denique colligendū est, posse quē hoc Modo, prò tribus vel quatuor Secretis exprimendis simùl uti: Nam ipsa Figura, Primo; Linea Trāsversalis, Secundo; Linea Perpendicularis, Tertio; spaciū, Quarto secreto inservire posset. Imò etiam si adscititium Numerorū artificiū, præterea hic cumulare velis, Quinto secreto locus relinquitur. Tantùm peculiari & speciali hoc modo. In genere verò dissimilares Cifræ, artificio Inversè Scribēdi, de quo Lib. 2. c. 5. dictū est, vestiri possunt. Quod genus hùc pertinens, cùm peculiari applicatione non indigeat, studiosè omisimus, nisi quo. I sup. sub fin. Cap. 3. ejus mentionem aliquam fecimus.

CA-

CAPUT XXIII.

De Reformatione per Inductionem alterius rei: Ejusquè primâ ſpecie.

Reformatio Cifrarum ſequitur, quæ magis pertinet ad Cifras Similares, rariùs ad Mixtas. Quæ nihil aliud eſt, quàm quædam acceſſoria inumbratio, quâ Puncta & id genus alia nudè poſita (vid. ſup. c 8. & ſeq.) *aliâ aliquâ re, ad omnem ſuſpicionem removendam, ità innodantur & involvuntur, ut alterius rei gratiâ adeſſe videantur. Hæc verò Reformandi ratio 5 triplicem videtur quoquè habere Proceſſum.* Primus Proceſſus *magis rudis eſt, & contingit*, nudâ aliquâ interjectione, *putà, ſi integrum aliquod Epiſtolium ſcribamus, omiſſis ubiquè Punctis & Virgulis, ſuper Literâ U & I, alias ponendis. Deindè ſpatijs intermedijs, ſubtili exaratione, Virgulas & Punctula illa, de quorum ſcriptione, ſuprà c. 9. in Modo 3. egimus, interſeramus ità, ut quolibet integro interlineari ſpacio electo, una tantùm dictio contineatur. Hùc ſi quis, vel etiam ad ſeq. Caput referre velit, reliquarum vocum acceſſionem, ad Notas Muſicales, quò de ſuprà, cap. 19. patuit, non refragamur. Et tantùm de primo Proceſſu.*

CAPUT

CAPUT XXIV.

De Reformatione Cifrarum, ad res magis conjunctas.

SI Virgulæ & Puncta ijs rebus accedunt, quibus appoſita, non ad alium finem; quàm præ ſe alias ferunt, tuinius ſuſpicioni locus relinquitur. Ex quo oritur Alter Proceſſus, *cujus Exempla ſunt: Si ità Scriptioni Virgulæ & Puncta apponantur, ac ſi interpungendi cauſa eſſent adjecta: Quod ità fiet: Aſſumatur ex commento illo* Comitis Oetingenſis *Tabula*, ſup. lib. 5. c. 14. & hoc Lib. c. 19. initio *propoſita, atquè in locum quatuor Literarum, reponantur ſequentes virgulæ quatuor,* ⌝ ⌜ ⌟ ⌞ *ità ut prima Virgula primum; altera ſecundum; tertia tertium; & quarta quartum locum occupet. Quâ paratâ Tabulâ, ſcribito Epiſtolium abſquè interpunctione. Ac ſecreto ex iſtis virgulis per combinationem earundem conſtituto, vicissim virgulas diſtrahe, & verbis Epiſtolæ, diſtinctionem deſiderantibus, commodè appone. Si vis autem pro Virgulis iſtis, Notas uſitatas, ut (,:;?) uſurpare, concinnius forsàn erit. Secundi Exempli rationem & Modum, eleganter deſcribit* Walchius, *ſæpiùs dictâ* fab. 9. pag. 218. Quodcunquè *inquiens*, vis Epiſtolæ aut orationis argumentum comminiſcere, & ſecundùm Punctorum ſeriem (*quam tibi Exempla, c. 9. & 11. exhibent*) ſcribe: ità tamen, ut ſingula Puncta, NONAM Alphabeti Literam, quæ eſt Vocalium Media, nempè jota, ſubjectam ſibi habeant: cum alioquin, etiam in communi ſcribendi ratione, tàm in Latino, quàm Germanico Idiomate, hoc in uſu habeamus, ut vocali jota apicem ſeu punctum imponamus, quod ipſius, ceù corona, capiti incumbit. Atquè ità Literas & Orationem tuam concinnabis, ut tota orationis ſeries, puncta alia prorsùs nulla, niſi merè ſignificativa, & quæ occulti quiddam foveant, in ſe contineat. Quod commodè facies, ſi paulùm verſutus, aut in hoc componendi genere verſatus eris: Ita nimirùm fiet, ut puncta tua, duabus orationibus inſerviant, ac gemino officio fungantur: nec tamen ab ullo ſucus Interprete animadvertatur, & Literæ illæ artificioſæ aliud in receſſu habeant, aliud in fronte loquantur. Cape Exemplum, ac præter expreſſa verba, quæ in obtutum incurrunt, inſuper lege: *Periculum à Rege tibi imminet, fuge ociùs.*

Tertium

Rogas, ut quæ nova accidant, si
comperta habeam? ex itinere nostro renunciem.
Cebrone Literalis somno
lentum exerceam? Carnem simul
bubulam, vervecinam ve, cras
sammo mane transmit-
tam, focum quando frigidum ha-
beas. in tuo prædio
Lo. Noveris ergo hæc ipsa hora
Theobaldum nostrum sponsalia cele-
brasse, cui Susanna virgine quadam satis
honesta, atque opibus valente. Patrem ea habuit
Lambertum Medicum doctii, antè septennium
mortuum: para te ad nuptias brevi futu-
ras. Habuta nulla macello proscat: mit-
to vervecinam: & cum sala,
tam tuum probè calleam feri,
nam quoque impetravi, cum, ut
reor, acceptaturus sis hospites.
Valetudinem tuam cura.
& quod præcepero observa, cito,
ad nos salvus redeas. Nostrates te salvere jubent. Vale.

Tertium Exemplum, vel si mavis Modum, ità porrò persequi-
„ *tur* Walchius *dicto loco:* Si loco vocalis jotæ, ipsiusque apicis,
„ Literam o, ad occultum Scripturæ sensum transferendum, a-
„ mico præscribere voles, age, illius Literæ centrum, quæ Deci-
„ mam quartam stationem, in Alphabeto occupat, ac Circuli
„ figuram refert, sensus tui occulti, signum & vehiculum esto.
„ Cape & hujus rei Exemplum, & ex sequenti Epistolâ, quam
„ metus fuit, nè cujus res agitur, Lator relignaret aut præfringe-
„ ret, præter patulam orationem, ex prædictæ Literæ centris le-
„ ge: Cave quicquam des, circumvenietre.

* * *

Sed longè expeditior nobis visa & adinventa ratio est illa, si sequaris istum ponendi Puncta Modum, quem sup. c. 8. vers. Et hæc simpliciss. etc. *indigitavimus. Quo cognito Modo; jam ità progredere. Conscribe integrum Epistolium, sub hac tamen cautione, nè ulla Puncta, super literam I sivè jotæ figantur. Conscripto Epistolio ceù involucro, secunda cura erit, secretum sensum* PUNCTIS *inferre: quod ità fiet: Si toi Puncta, quot Numerus ad repræsentandam Literam Secreti conscium, secundùm Tabulam* Comitis Oetingensis (vid. sup. c. 19.) *primâ vice exigit, cuilibet jotæ, successivè sed*

prima

* * *

Si bono statu res tuas
tuaramque vicinarum, inspexerunt, gaudeo:
me meo veteris valetudinis jure uti, nove-
ris. Has quibus tibi tradit, Alchemisticam exercet. Con-
tendit ac summopere orat, quo-
niam præstantissimum opus, in Ar-
te habeat, ac perfectè sciat, nummis sufficientibus mo-
dò instructo, gradè secretiùs, mox in opus pro-
ducere, ac matris sua abstrusa, aureaque Arte operatio-
ne ratificare posset: Lilexas
ad te sibi has intercessorias commu-
nicarem, ut certiùs minusve aureis negotiis, opus
tantum interciderem nullo etiam re-
rum tuarum patiaris dispendio.
Fove namque ut divites reddamur omnes.
Excellens vir quocunque volet repentè
ditabit. Hæc cum ita sint, quasi tantum
thesaurum, nè temere negligas, sed argento hunc
ingeniosum Artificem juves: Vale.

rumò offerenti, affigas: Mòx prò discriminando Numero, qui secundâ vi-
ce, prò repræsentatione secretæ Literæ, semet obfert, caveas oportet, signa-
re proximè obveniens Jota, sed illud sinè apice, per studiosam incuriam,
relinquas; Vel illum apicem, in sequentis Literæ caput, quasi nimia qua-
dam festinatione id contigisset, transferas: Quo observato sic cum se-
cundo, & reliquis porrò Numeris progredere, ut cum primo Numero fa-
ctum est. Quòd si etiam virgulis, apicibusque, qui Literæ U, item Ad-
verbijs, Præpositionibus, Casibus Ablativis Nominum, Temporibusque
verbis quibusdam verborum uti simùl placeat, non inconcinnum erit, modò ex-
actissimam rationem eorum habeas. Cæterùm quod de Epistolio conficiendo
dictum, idem præstabit impressus Liber, si distinctionis causâ semper api-
cem de Jotâ, quod intermedium inter reliqua, quæ Numeris ad præ-
dictam rationem serviunt, tollas ac
eradas.

Ff CAPUT

CAPUT XXV.

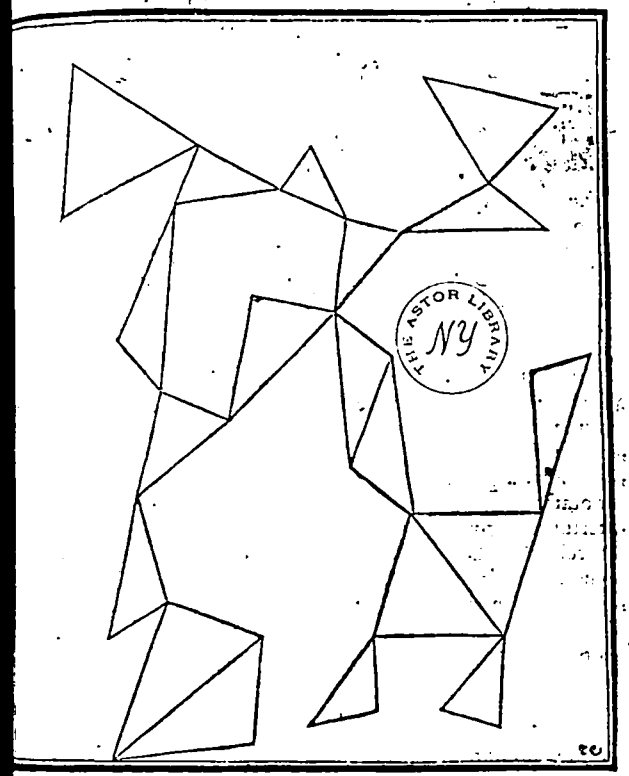
De Reformatione, per Superinductionem Figuræ.

TErtius & ultimus Cifrarum Reformandarum Proceſſus, conſiſtit in Superinductione Figuræ alicujus. *Cujus rei, duò Exempla hic proponemus, tertio, in Caput ſequens rejecto. Primum Exemplum eſto, quod occurrit in Mechanicæ iſtius Figuræ ſtructurâ, de quâ* Cap. 12. in Tab. 2. *actum: Quod etſi hùc quoquè referri poſſit, non ſinè ratione tamen, ibi loci collocare maluimus. Succedit alterum Exemplum, ubi non Lineolis, ut priori caſu, ſed Punctis ſuperinducuntur Figuræ Mathematicæ. Nam ſi placet, vel Scalenis, vel Rhombis, vel Conis, Pyramidibus, aut etiam Cubis, Punctorum Scripturam inumbrare licet, atquè ità ſub biſce Figurarum formis, egregiam ſententiam aliquam, aut quæcunquè verba, parieti inſcribere, ac Poſteritati legendam conſiderandaquè exhibere, aut in publico conſtituere poteris. Cujus rei inventionem, ſibi idem* Walchius, pag. 201. ad 208. *adſcribit: atquè aliquot Exempla, in* d. Dec. fab. 9. *adfert, quorum ductu, uſus tui gratiâ, ſimile comminiſci voluimus Exemplum, ſequenti Schemate: hoc tamen obſervato, quòd Triangulorum anguli, Puncta indicent, ad iſtam rationem, quæ tradita eſt* Cap. 9. in Modo ejus Primo: *Sic fiet, ut facile ſequentem ſententiam:* Bonus Dux debet habere rationem, non reddere: *indè retexere queas.*

Sequitur Tabula.

* * *

* * *

CAPUT XXVI.

De Reformatione punctorum, per artificium Picturæ.

Figurarum istarum, de quibus cap. prec. Superinductionem vincit sequens, non minùs elegans sed & mirabilis magis ratio, qua Puncta illa varia, Picturæ artificio, in oculos Animalium; Solis & Lunæ, in stellulas, in fructus Arborum transformantur. Ità Vigenerius, pag. 258. ad 262. *Puncta, quæ ad dispositionem* c. 9. hujus Libri *collocata sunt, Lunæ & Stellarum oculis, & alio commento fructibus frondosarum Arborum obumbravit & occultavit.* Walchius *verò & Solis & Animalium & Piscium oculis, Puncta, ad istam in* c. 9. *contenti Primi Modi dispositionem, magis eleganter & artificiosè occultant, adeoquè sibi soli inventum hoc adscribere ausus est, dum* pag. 206. *ità inquit:* Hanc rationem, ex nostro itidem ingenio depromptam, prioribus adjecimus, nulli unquàm visam hyeroglyphicis non absimilem, sed illis multò firmiorem, ac certa quædam arquè articulata verba inferentem, quam tibi hic ob oculos ponimus, ingeniosè illud ut inquiras, & simile quid moliaris, ad domus tuæ parieti, cujusvis rei argumentum, sub his Figurarum involucris, inscribi & notari cures. Quare accipe sub hoc Venationis typo, cui nupèr interfui, egregium aliquod Philosophicum dictum; quo brevibus ac succinctis verbis, tota Ars conficiendi Lapidis Philosophici perspicuè ac verè docetur. Ergò quid emisitirijs suis oculis, hæc omnigenarum animantium, prò charâ vitâ dimicantium, promiscua turba loquatur, arrectis illisquè geminis attende in Meduseis undis tinctis anribus. *Ità ille: Ubi statim non tantùm Typum variorum humanorum actuum, ac deinde Venationis exhibet; & in primo hoc Chymicum:* Materiam tuam dispone, fœtum in matris uterum iterato reconde, fove ac regenera, tùm occide: *In altero verò sequentia:* Ars inimicum non habet, nisi ignorantem; *exprimit: sed etiam similium Typorum Longum Catalogum nectit:* Vid. Ibid. p. 207. & 208. *Nos, ne quid & hic desiderare possis, unius Schematis, Clavem & occultam rationem, insignis alicujus Cryptographici artificij exprimentis, intutu, ea omnia, ubi scilicèt & Arborum Fructus, Stellæ, ac Syderum, Hominum, Animalium, Volucrumquè Oculi loquantur, exhibemus.*

† † † †

At priusquàm de Punctorum hac dispositione & inumbratione planè abeamus, repetitam hic volamus censuram Walchij, *quam totidem verbis ex ipso descriptam, sup. sub f. c. 11. tradidimus. Sed neque praterea*

†††† *eunda*

† † † †

Ff 3 *eunda*

eunda duximus, præclara ejusdem Walchij *verba: Quæ ille, (postquà ad dispositionem Punctorum, quam* in secundo Modo, cap.9. & initi c.11. *descripsimus, monuisset & ostendisset, licèt confusè Puncta illa, nullo què ordine in aream istam conjecta atquè insperså imprudenti videantu Exquisitissimâ tamen ratione, & valdè concinno ac congruenti ordine, co locata, singula singulis respondere, ac certissimum bis & indubitatum ser sum atquè articulata verba subesse) hunc in modum,* pag.199. *subnectit:*

» Hinc, *inquit,* conjecturam cape, & planè persuasum tibi habeas, in
» ter homines & in rebus his vilioribus ac ludicris, cùm talia nobis e
» veniant, ut quæ confusa putamus, sæpè accurratè distincta sint
» Quod nec totius Universi Conditor Optimus & Maximus ille (qu
» nihil unquàm frustrà & inordinatè, aut sinè causâ, sed optimo or
» dine, ac symmetriâ pulcherrimâ, cuncta fecit ac disposuit) rutilan
» tia ac fulgidissima illa corpora, Stellas putà, nullâ cum ratione nec
» ordine, augustæ illi firmamenti plagæ, infixerit, temerevè dissemi
» nârit (ut quidem non magis confusè cœlo inspergi illas potuisse, &
» minori diligentiâ, superiori illi Mundi machinæ, omnis generis
» asterîscos, sua quàm verso colonus agro semina committit, archi
» tectum illum inseviſſe, primo obtutu, imprudenti videntur) sed
» maximo & admirando potiùs, nobis incomprehensibili, hactenus
» què haud observato ordine, distinxerit concinnaveritquè. Cùm
» Planetarum præsertim cursus, quos erraticos vocamus, nequaquàm
» errones sint, ac dubijs passibus agantur, sed illorum consideratio,
» in maximam, optimos quosquè & qui aliquâ corporum illorum
» cœlestium contemplatione afficiuntur, admirationem rapiant, di
» ctorum syderum dùm constitutiones, officia, apparitiones, quas
» nos incrementa vocamus: miraculosam item dispositionem, cur
» sus certitudinem, conjunctiones, virtutes atquè effectus consyde
» rant, & ob oculos sibi ponunt, erectos quotquot ad sydera vultus
» tollunt. *Hactenùs* Walchius, *qui in eo, quod de Scripturâ stellarum asseruit, astipulatorem habet etiam* Petrum de Aliaco, Ep. Cameracen
sem, postea R. E. Cardinalem, in Lib. de Concordiâ Theolog. &
» Astrolog. Veritatis, *dum ità differit:* Nihil magni, *inquiens,* in hoc
» Mundo evenit, quod non habeat testimonium aliquod in cœlo.
» Est enim Cœlum velut quidam Liber, manu Dei scriptus, in
» quo tanquam Literas legibiles, Stellas
» Cœli posuit.

CAPUT

CAPUT XXVII.

De Connotatione Cifrarum seu Punctorum in genere.

Hactenùs dictum, ibi Ciphræ per se significant, licèt prò majori obfuscatione, aliæ res quandoquè ijs accedant. Nunc, ubi non nisi cum Literis *significant, sequitur videre: quod jàm* suprà cap.1. *fieri innuimus,* Connotatione, *quæ Punctis tantùm expeditur: De quorum officio, quod hactenùs habent ulteriori, nùnc videndum. Ubi notandum est, etsi Puncta & Literis & Cifris sæpiùs accedant, ut passim* Lib.5. & hoc 6. *deprehenditur, id alio tamen respectu fieri. Ibi enim non habent rationem significandi aut designandi Literam, sed Clavis aut ordinis, quò Literæ diversim collocatæ officio sunguntur. Hic verò aut designant vèl referunt in cumulo & acervo Literarum, Literas significantes: aut significant variâ appositione unâ cum Literâ, quæ Clavis vicem refert per se, aut ad structuram alterius Orationis. Ex quo non obscurum est, circà hanc rem triplicem quoquè dispectionem desiderari, quarum Prima consistit in Punctorum Connotatione,* ad designandas certas Literas: *Secunda, in Connotatione Punctorum* per Clavem: *Tertia in Connotatione* figuratâ, ad structuram externæ Orationis alicujus. *Caterùm Connotationis verbo, & hic & infrà uti maluimus, tùm quia cum Literis, hic simùl fit Notatio, tùm quod* Adnotationis *verbo posteà in strictiori significatione tantùm utamur:* vid. cap.33. & ultimum hujus Libri.

CAPUT XXVIII.

De Connotatione Cifrarum, certas Literas, in cumulo Literarum designante.

PRimus Modus est, ut præcedenti Capite innuimus, ubi Punctis in acervo & cumulo Literarum, aliam quamlibet sententiam præ se ferentium, certas Literas designamus, quibus secreta intentio continetur. Nec tantùm Punctis hic procedimus, sed etiam aliis Notis, veluti sunt Musicales. Punctis contingit, quandò in apertâ aliquâ oratione, sivè ea scripta sit, sivè typis excusa, Litera quædam ad significandum, per consignationem destinantur: cæteris ociosis manentibus. Et quidem ità per Puncta, ut in Libro impresso, aut aliâ Scripturâ Amico transmittendâ, ea figantur ad Literam, quæ ex instituto significare debet. Quâ in re, si de plano procedere velis, instructione ulteriùs non indiget: Si placet Exemplum vide apud Schvventer: pag. 199. Sed si palpum obtrudere placet, fac ità progrediaris, ut aut orationis tuæ secretæ verba, in duos ordines Literarum partiaris, atquè hinc ex primo, mòx ex secundo ordine, Literas in Libro, fortuito ordine occurrentes, aut etiàm ex composito, hac vel illâ paginâ vel lineâ electâ, signes.

Quod jàm de Connotatione ad Literas diximus, idem evenire potest, si adhibeatur Connotatio ad quasi Literas seu Notas, quæ nimirùm Literas repræsentant.

Modus hujusmodi sinè suspicione sanè occultus, ad Libros Musicales quatuor Vocum, & per eos expeditur. Res ità se habet: Memineris primi instituti Comitis Oetingensis, quò Ille Tabulæ c.14. Lib.5. variam applicationem monstravit: uti colligere est, ex c.19. h. Libri: ac finge Discantum primo loco: Altum secundo: Tenorē tertio: ac Bassum quarto loco ad Tabulam stare. Secreto transpositio, si prima Litera sit H, constitutum tibi sit, Connotationem faciendam esse in Basso & Alto: Ad illos enim Satellites, respicit Litera H: Connotatio verò tùm statim fiet, ut quæ prima Nota occurrit in Basso, ea notetur vel asterisco, aut minio, vel alio rubro sivè viridi liquore. Deindè eadem ratione notetur in Alto, non prima sed secunda Nota Musicalis: Sic Litera O exprimenda, spectat tùm Discantum tùm Bassum, & Connotatio ita instituetur, ut in Discanto tertia, & in Basso, quartà notetur Litera. Ità Litera D, Bassum & Discantū: Litera I, Discantum & Tenorem, & deniquè Litera E (quibus omnibus vox HODIE absolvitur) Discantum & Discantum: Et notandæ veniunt in Basso quinta, in Discanto 6. 7. 9. & 10, in Tenore verò 8 Nota Musicalis, in eo subjecto, in quo ordo id fieri, exigit. Factâ hac Connotatione, conscius facilè, quæ Litera tacitè designata sit, mediante Tabulâ est cogniturus.

Est præterea egregius hùc quoquè pertinens Modus, ubi Connotatio sit quidem ad Literas, sed ijs expeditur sinè Punctis, per structuram orationis. Is descriptus latet inter Modos nostros Lib. 9. c. 5. in f. sub tit. In sequenti Corollario, vers. Lebdia: Quem si enucleare placet, uteris dictâ à Rubricâ: In sequenti &c. loco Clavis: nec dubitamus, si animum intenderis; quin cum eâ, in dictæ rei cognitionem venturus sis.

CA

CAPUT XXIX.

De Connotatione cum Clave.

SEquitur Alter Modus Connotationis, qui Notatione ad Literam, vel alium quempiam Characterem fit. Hic itidem non admodùm difficilis est, & cognoscitur Tabulâ inspectâ, quæ hujusmodi à Vigenerio, pag. 271. b. proponitur.

A	E	I	V	O	R	L	S	M	N	D	T	C	H	B	P

Si enim Litera Punctis exprimenda sit, è posteriori ordine (Duæ vera Literæ semper conjunguntur in hâc Tabulâ) tum differentiæ loco, vel Litera Z, vel alius Character est præponendus. Sed hanc simplicitatem, ità vestire licet, accessu cujusdam Transpositionis Literarum; quo facto apparere talis scriptura potest, ac si esset è fragmentis Festi, vel alterius cujusdam mutilati Scriptoris aut Sculptoris. Res verò ità expeditur: In memoriam tibi revoces Schema illud transpositorium Alphabeticum, Tabulæ, quæ habetur, c. 12. Lib. 5. subjectum, Secundùm quod instituatur mutuæ Transpositio aliquot Literarum quotquot volueris. Mòx ex præcedentis Schematis præscripto interjiciantur Puncta, unam vel aliquot Literas exprimentia &c. Exemplores clarior fiet. Sit Secretum: Amicus certus, in re incertâ cernitur. Hic priores tres Literas, si ità placet (Nam & pauciores & plures, sumere licet) ad Alphabetum Transpositorium, mutò transpone: Quarta Litera, quæ hic est C, quia invenitur prior in cellulâ septimâ, octo punctis, mòx repræsentanda venit: Et sic cùm reliquis, mutuâ vice perges: atquè exindè ejusmodi consurget structurâ. Mat..... lhorez..... lhtbz.... rtboz.. eimoz .. eb... iz ... e. Hanc rationem si placet, ità variare vales, ut Literæ transpositæ seorsùm Secretum constituant, & deinceps Puncta, aliud secretum inferant: E.g. hac sententia: Maledicta spreta exolescunt: si irascaris agnita videntur: per Literas transpositas: Sequens verò: Omnibus in rebus, molesta est semper Expectatio; per intermixta puncta, ità occultè est scribenda: Am ...: ur ..... pz ..... to ... im ..... hz ... dz ..... e ... rz..... iz.... mz.. ro..... hz... cz ..... u ..... r .... h ..... oz..lz ..... bz..... ih.. tz.. tz..... ez..... mz..... hz..om.. ....ez..... tz.. hz.... mz.. tb..... tz ..... iz ..... mz..lt..... pz..... rb .. iz ..... l... e .... z.

CAPUT

CAPUT XXX.

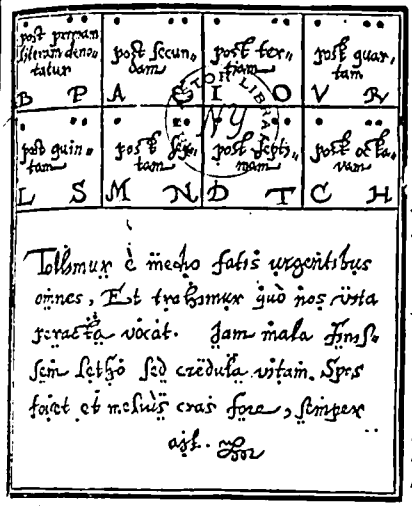
De Connotatione Figuratâ ad aliquam externam Sententiam per Transpositionem Rectam.

Tertius Connotationis Modus, qui nunc sequitur, uti elegantior est, ità latiùs patet prioribus. Non enim tàm simplici ratione, sed magis artificiali perficitur, & insuper Transpositionem quandam conjunctam secùm habet. Secundùm quam tripliciter hic procedimus, ratione nimirùm Transpositionis aut Directæ, *aut* Obliquæ *aut* Inversæ. *Primus Processus ità habet: Primò eligenda quævis sententia aperta seu oratiuncula, quam nihil interest, quemcunque scire: Cui scriptioni signa apponenda, quæ inserviant Transpositioni Secreti. Contingit enim & hic quædam Transpositio, sed ea, quam tantùm conjicere licet, ex indicijs Punctorum, vel etiam similum Cipbrarum, ad Tabulæ cujusdam dispositionem collocatarum. Quemadmodùm verò Aperta Transpositio, de quâ toto Lib. 5. præcedenti actum, triplex est, veluti, Transpositio propriè sic dicta: Transpositio Obliqua & Transpositio Artificialis: ità hic Modus, secundùm istas tres species subdividitur. Fit enim ut per appositionem Punctorum, vel Simplex, vel Obliqua vel Inversa Transpositio inducatur. De primo autem, ubi Puncta simpliciter transponuntur, hoc Capite agemus: De reliquis in duobus sequentibus. Ratio verò occultandi, in hoc Primo Modo ponitur in dispositione aptâ sequentis Tabulæ: Ipsa occultatio, in velamento externæ alicujus sententiæ seù orationis, quæ oculis subjicitur, eò fine, ut beneficio tùm Clavis seù Punctorum, tùm Tabulæ, conjicere possis, quænàm Literæ & quomodo ad insinuandum Secretum, transpositæ hic intelligantur. Exquò patet differentia quædam Materialis, hujus, tùm & sequentis Modi, quòd hic non tàm ponatur, uti fit in reliquis, sed conjiciatur Transpositio. Sed præmittemus in intelligentiam hujus rei Tabulam, quam* Vigener. in d. Tr. de Ciphr. p. 280. a. *tradit, ità fabricatam:*

* * *

Hæc Tabula constat Alphabeto sedecim Literarum, quæ octo capsulis includuntur, & secreto themati conjiciendo inserviunt: adeoquè sunt Literæ, quæ transponi intelliguntur, reliquarum Literarum potestate, in has præcipuas transfusâ, de quò sup. Lib. 5. c. 10. *diligentiùs explicavimus. Clavis etiam, in ipsâ Tabulâ continetur, quæ hic sunt Punctum & duo Puncta, in qualibet regione, ut vides, occurrentia: Reliqua verba Tabulæ, applicationi Clavis serviunt. Subjecta sententia, quæ oculis exponitur, est velamen, quo tegitur Secretum transpositum. Usus verò Tabulæ consistit*

* * *

consistit in rectâ applicatione, tùm secretæ Sententiæ, tùm Clavis, ad apertam sententiam: ut sciamus, quæ & quota Litera apertæ sententiæ, ad exprimendum secretum thema, intelligatur transposita. Primò itaquè scribatur aperta sententia: Deindè sententia secreta, quæ hic sit: Tùm demùm nostra intelligimus bona, cùm quæ habuimus, ea amisimus. *Jam Litera hujus thematis prima T, in Tabulâ quæsitâ, & in septimæ areolæ parte dextram versùs inventa, monstrat illam Literam, quæ post septimam Literam sententiæ apertæ, sequitur, subjacere Transpositioni, quæ hic scilicet, in sententiâ apertâ, reperitur Litera R. Ut verò intelligaris ab Amico, Clavem te adhibere oportet, quâ ille ad referandum uti possit. Adnotes igitur ad Literam inventam, vel unum vel duo Puncta, proùt Litera, juxtà Tabulam exigit. Veluti prò ratione subjecti Exempli, suprà vel infrà Literam R, appones duo Puncta. Ità namquè eveniet, ut prò R ità notatâ, accipienda & intelligenda sit T. Sic sequens Litera secreti thematis U, quæsita, & in Tabulâ inventa, monstrat Literam eam, quæ post quatuor Literas, in sententiâ apertâ sequitur, & ibi Litera I reperitur, esse prò Transpositionis intellectu, suprà vel sub notandam. Et sic pergas, reliquas secreti thematis Literas, Amico insinuare. Observandum autem quòd primò incipias, infrà Literas subnotare Puncta, donèc ad finem perveneris: posteà superiùs Puncta apponere potes. Ita enim videtur, ad occultandum esse tutiùs, quàm si priùs, superiùs Literæ notentur, licèt aliàs nihil interfit. Quòd si minùs commodè Punctis te usurum putes, prò Clave, duo Alphabeta, tùm inter se, tùm ab ociosarum Literarum Alphabeto, diversâ figurâ tibi constitues, quò Literas transpositas, certo discrimine pictas, Amicus observare & dignoscere possit.*

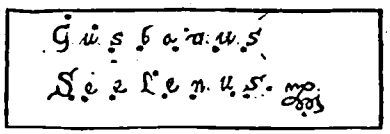
Sapienti satis.

CAPUT

CAPUT XXXI.

De Connotatione Punctorum, ad instar Transpositionis Obliquæ factæ.

Secundus specialis Modus contingit, Transpositionis Obliquæ, seù cujusdam Transfusionis interventu. Ad modum scilicèt Transpositionis Obliquæ illius, de quâ suprà Lib.5.c.14. *Utimur autem hoc in Modo,* Tab. primâ, c.18.h. Libri. *Et Numeri, qui vice Literarum Tabulam semiambiunt, positi sunt, non ut scribantur, uti fit aliàs, veluti* suprà in d.c.19.& 23. *innuimus: Sed ut inserviant applicationi Punctorum; Quod ità ex doctrinâ* Comitis Oetingensis, *cui hunc Modum debemus, fiet. Eligatur primò oratiuncula, quamcunquè volueris aut scripseris, plures dimidio Literas continens, quàm secreta tua sententia habitura est. Cùm enim ad exprimendam Literam Secreti, combinatis Literis vel quasi, hìc scribendum sit, ut suprà edoctus es, hinc semper binæ Literæ quoquè requiruntur, quas exprimendæ Secreti uni literæ destines. Sit ergò aperta Sententia,* GUSTAVUS SELENUS: *Secreta verò* AUGUSTUS. *Dehinc jàm statim de Punctorum applicatione cogites, quæ talis est: Quamlibet Literam apertam, imaginère tibi, quatuor habere partes, superiùs; unam à dextrâ; alterâ à sinistrâ: atquè inferiùs eodem modo, unam à dextrâ, alteram à sinistrâ: Deinde Punctis, has quatuor partes posse denotari. E.g. Omnes illæ partes hujus Literæ* ⁘ *ejusmodi quatuor punctis designantur; ut si Punctum ad dextram ità* (⁘) *jam superior dextra; sinistra: si sic* (⁘) *inferior dextra; si ita* (⁘) *inferior sinistra pars intelligatur. Deniq; cognitũ habeas, quod appositus punctus superior dexter, numerum in Tabulâ primum; Superior sinister, numerum secundum; Inferior dexter, numerum tertium; Inferior sinister, numerum quartum referat & in Scriptione designet. Quibus ità cognitis, superius allatum Secretum ità tectè per notas transponendum est: Quia Literæ A è transversalibus numeris, numerum primum, atquè è perpendicularibus numerum quoquè primum habet, hinc duabus Literis prioribus, G & U, apertæ sententiæ, ad partem dextram, quâ numerus primus denotatur, Puncta apponenda sunt: Sic perges cùm reliquis, & eveniet talis structura:*

Quòd si placet à transversalibus numeris facere initium, jam variationem habes. Scias verò loco Punctorum scriptilium, Signis hoc artificium perfici posse; de quo suo loco, nempè Lib.8.c.9.vers. *Hùc quoquè pertinet, &c.*

CAPUT

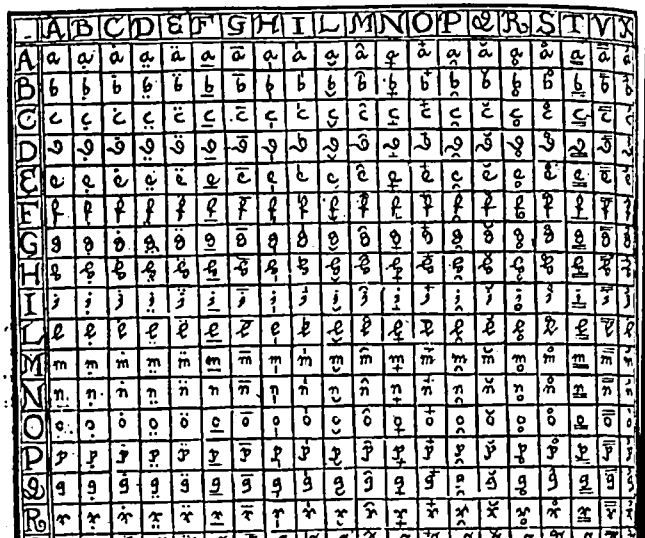
CAPUT XXXII.

De Connotatione, ad instar Transpositionis Inversæ institutâ.

Tertius Particularis Modus, contingit ad instar Modorum Transpositionis Inversæ, de quâ Lib.5.c.15. & seqq. *Eadem enim dispositio Tabulæ interioris, & ad exteriora duo Alphabeta sit Inquisitio Cifræ illius, quæ prò Transpositionis Notâ scribebat. Hanc rationem invenisse, vel primus publicijuris fecisse videtur* Joannes Walchius Dec.9.Fab.p.220.& seq. *Ubi p.222. ejus Usum, postquàm docuisset, hìc quidvis prò quovis scribi, & quamlibet sententiam secretam, cuilibet sententiæ apertæ substitui posse, commendat his verbis:* Mirabile prorsùs esse, hac ratione posse te, ex Oratione Dominicâ, Symbolum Apostolicum legere: Ex Epistolâ Johannis Paulinam: Excommendatitijs Literis, inferre accusatorias: Latina scribere, & Gallica aut Græca audire. Quandoquidèm ipsas hìc quoquè Linguas mentiri licet. *Quod ad Trithemianum illud institutum, de quò* Lib.7.c.12. *dicetur, nonnihil pertinere videtur, ceù ibi innuimus. Quo missò ad scopum pergamus. Tabulam ipsam non construxit* Walchius, *quam ità erutam, nos tibi præsentamus.*

† † † †

In Alphabetorum minusculis Literis & Notis variegatorum structurâ, latet occultandi ratio; seù est instar Seræ. Alphabetum majusculis Literis Perpendiculare, ad latus exaratum, foramen præbet, tùm occludendæ, tùm reserandæ Seræ: Alphabetum verò Superius seù Transversale, Clavis instar est, quod totiès, ad magis fascinandum Lectorem variandæ, quotiès alio ordine Alphabetum illud variare, & variatum ad tabulares capsulas, collocare poteris. Usus sic addiscitur: Scribe primò apertam sententiam, quâ Lectorem seù Interpretem circumventum ac elusum velis: E.g. Omnia tunc bona sunt, Clausula quando bona est. *Mox artificiosò sit oratio seù sententia illa, quam ad Amicum instituis: V.g.* Omnia bonando docilis solertia vincit. *Scriptum igitur tuum jam exordire, occultam verò seù latentem sententiam, sub patente & fictitiâ Literâ exhibe: E.g. Scripturus vocilam* OMNIA, *prò* omnia, *inquire in Alphabeto Laterali, Literam O. Hinc mòx in hac Literæ hujus statione procurre, per omnes Literæ cellulas, donèc ad illud O perveneris, quod Literæ majusculæ superiori transversæ seù capitali O, directè subjacet. Illud O, cum singulari suâ Notâ insignitum (quod etiàm quò ad figuram seù formam, absquè notâ variari posset) eximes, atquè in Literas tuas fictitias, quas Tabellario tradere proposuisti, transfer: atquè ità pergas cùm reli-*

quis Literis, & eveniet talis structura, utti Tabulæ subjecta, & suis Notis est insignita. Ubi hoc te monitum volumus, ut omni operâ & industria Puncta tua sic adornare satagas, ùt quam minimo ac vix sensili corpusculo, in oculos occurrant. Sic enim cautiùs & absquè suspicione, intentionis assequèris scopum.

CAPUT

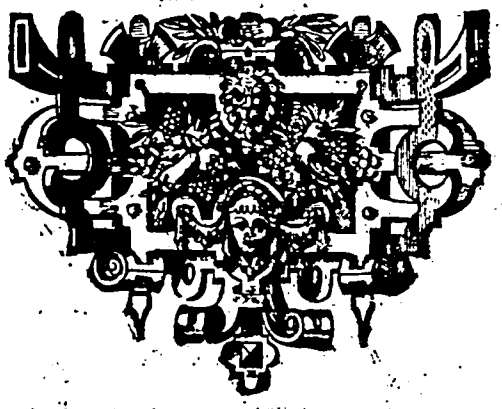
CAPUT XXXIII.

De Annotatione Cifrarum Dissimilarium, solummodò designantium.

AD ultimum Modum pervenimus, ubi sepositis Libris, nulla alia vis & potestas Cifris reliqua est, quàm tantùm designare, quæ Litera, in Libris Secreti sit conscia, quæ planè Accidentaria est Literarum Substitutio. Quem Modum Annotationis vocè insignivimus. Scimus enim Annotare, non semper significare juxtà sivè ad aliquid notare sivè connotare: sed memoriæ causâ in Commentarium referre: Columella, lib. 12. c. 3. de re rusticâ. Adejus imitationem & hic strictim vocabulo utimur, ut nobis significet, designandi causâ, in chartam vel epistolium quoddam referre. Cæterùm hic Modus, longè vincit illam Connotationem, de quâ sup. c. 28. hîc, egimus: Tùm quia hæc Annotatio, Librorum transmittendorum molestiâ caret, tùm quia planè occultissima, siquidèm interceptorem, Tabulæ designatoriæ Libri, illi quibus usi sunt consciij, lateant. Sufficit ergò hic, ut tam Scriptor, quam Lector, Librum ejusmodi in promptu habeat, quò seorsim facta consignatio se referat. Expeditur verò hac ratione: Electo certo Authore & Libro, transmittatur numerus Paginæ, huic addatur numerus Lineæ istius paginæ: tandem numerus Literæ, quæ significare debet, quota in Lineâ fuerit, est adsignandus; atquè ità ordine Secreti Literæ, per tres numeros sunt scribendæ. E.g. Sit secretum: Medio tutissimus ibis: quod ità per consignationem relativam scribendum venit: 7.2.16.7.1.6.7.1.21.7.1.27.7.6.13.8.1.6.8.2.4.8.3.5.8.4.4.8.5.5.8.6.1.8.7.7.8.8.5.8.9.4.8.10.30.9.1.20.9.6.9.9.7.6.9.10.36. Variè autem hic Modus variatur: tùm ratione numerandi Literas, in Lineis, vel à sinistro, vel à dextro latere: tùm ipsarum Linearum & Paginarum, quas transilire licet, vel in ipsis nullum servare ordinem, hinc indè Literas excerpendo atquè consignando. Sed & pro Numeris, alia signa substituere licet, veluti prò numeris Paginarum, Signa Zodiaci: Linearum verò, Gradus: Literarum denique Minuta. Denotabit ergò ♈. primam: ♉. secundam, ♊, tertiam paginam & sic deinceps. Geminatum verò Signum ♈♈. decimam tertiam: ♉♉. decimamquartam &c. Triplicatum verò ♈♈♈, vigesimam quintam: ♉♉♉, vigesimam sextam, & sic ulteriùs, paginam. Ex hisce Signis, Gradibus atquè Minutis seù Scrupulis, Tabulam conficere poteris Astronomicam, ad Exemplum seq. Tabulæ, ubi prædicta Sententia: Medio tutissimus ibis; est consignata.

☌	☽	♈	☌	☽	♉	☌	☽	♊
♎	2	16	♏	2	4	♏	9	4
♎	3	6	♏	3	5	♏	10	30
♎	3	21	♏	4	4	♐	3	20
♎	3	27	♏	5	5	♐	6	9
♎	6	13	♏	6	3	♐	7	6
♏	3	6	♏	7	7	♐	10	36
			♏	8	5			

Delineavimus hanc Tabellam, ex Logisticæ Buteonis, excusæ Lugd. Batav. Anno 1560. paginâ 7. 8. & 9. *per tres ordines: Nimirùm per Signa, Gradus, & Minuta. Hoc iterùm variare sic potes, ut non eò ordine, quò Astronomi ea ordinarunt Signa, accipias: sed ijs arbitrarium inducas ordinem: ut ♈ tibi non primùm, sed 3. 8. vel 11. sit Signum. Vide etiam de hoc Modo*, Vigenerium nostrum pag. 208 & 209. *differentem.*

LIBER

LIBER SEPTIMUS,

DE SCRIPTIONE SYLLABARUM ET DICTIONUM.

TABULA Synoptica hujus Libri.

- Modi, è Scriptionis partibus Formalibus (vid. Tab. 2.) pendentes, vel spectant ejusdem Elementa, h.e.
  - Literas, de quibus hactenùs.
  - Syllabas, (vid. Lit. E. Tab. 2.) Et tùm Modi, c. 1. procedunt ratione
    - Ordinis turbati c. 2. per
      - Dissemination em,
      - Disseminatarum Inversionem,
      - Ociosarum Superinductionem:
    - Potestatis permutatæ, c. 3. per Transpositionem.
    - Figuræ Subtractæ
      - prò parte, vid. c. 4.
      - totaliter, c. 5.
      - Mixtè, d. c. 5.
  - Dictiones, (vid. Lit. F. Tab. 2.) per
    - Divulsionem & interruptionem, quæ fit
      - Dissemination e, c. 6.
      - Dissemioatarum Dictiooum Retroscriptione,
      - Superinductione
        - Vulgari,
        - Reconditâ,
        - Mediâ.
    - Permutationem, cap. 7.
    - Notationem, c. 8. quæ expeditur, per
      - Notationem, in specie sic dictam,
        - Literis Singularjis rectis, c. 9. &
        - Inflexis,
        - Siglis.
      - Connotationem, c. 10.
      - Annotatione m, c. 10. vel
        - Simplicem,
        - Adhibitâ Clave, c. 11.
        - Per alia verba, c. 12.
  - Sensum (vid. Lit. G.) c. 13. & oriuntur Modi, ratione Sensus
    - Obscurandi, per Figuras Rhetoricas,
    - Invertendi, per Notas Grammaticales, c. 14.
    - Occultè ponendi, per Figuras Hieroglyphicas, c. 15.
  - Idioma, (vid. Lit. H) & oriuntur, c. 16. Modi, ratione hujus
    - Mutati,
    - Interpolati Picturâ,
    - Notâ aliquâ perpetuâ expressi: c. 17.

CAPUT PRIMUM.

De Occultâ Scriptione Syllabarum.

EX LITERIS *PROXIME PRODEUNT* Syllabæ, *ex Syllabis* Dictiones. *Hactenùs igitur ijs Modis, quibus à Literarum Proprietatibus, Ordine, Potestate, Figurâ variè immutatis, Occultatio instituì poterat, penè per quinque integros Libros, absolutis; jam ad* Syllabarum *&* exindè *ad* Dictionum *officias & tegendi fallacias, est accedendum. Id quod præstemus, cum Bono Deo, pari industriâ, hoc* Lib. septimo; *Eâ quidem ratione, ùt primò circà* Syllabas, *sermo nobis instituatur, quas tùm* Dictionum *Tractatus subsequetur.* Syllabæ *sunt Literarum congeries certa, constituens hic partem Dictionis Secretæ. Etsi una Vocalis, quandoquè Syllabam constituat, non tamen nisi abusivè Syllaba vocatur, & Monogramma appellatur, pari ratione, quâ Monosyllaba sunt Dictiones. Cùm verò in Syllabis, quâ partem secretæ dictionis alicujus constituunt, Occultatio quærenda sit, facilè intelligi potest, eam collocatam esse & deprehendi iheo, quandò à communi ratione syllabarum ponendarum recedimus: Quod triplici sanè pariliquè; ac in Literis factum modo accidere potest. Nam aut ratione* Ordinis, *Syllabæ inversè scribi, spargi aut disseminari, & denique alijs ociosis superfundi; aut ratione* Potestatis *transponi: aut ratione* Figuræ *reformari possunt.*

Quarum rerum applicationem, in sequentibus ad illum ordinem videbimus.

CAPUT II.

De Occultâ Scriptione Syllabarum, per Dissemination em earundem: Dissem inatarum Inversionem, & ociosarum Superinductionem.

NOn attinet de *Dissemination*e & *Dissem*inatarum Syllabarum retroscriptione hic agere, cùm ea ex superioribus, quæ Lib.2. de Literis diximus, plana sit. Cape modò Exemplum Dissem inationis Syllabarum, ad artificium illud, de quò suprà Lib.2. c.6. vers. vel deniquè interveniente abaco &c. adornatum, quod ità sonat: Ferroxo, tuni, Enonan, Imdu, Ocisroram, nunc, rape, xitnoso, remman, utordi, marem, Adulerumdus. *Vel* hoc esse poterit, distinctiori scribendi ratione: Di Mi Pem Dum Bet Se Au Vix Test In Sum Ci Di Tem Prin Tum Quan Eum Con Ar Nus Nen Ci Ho Ci Nes Qui Præ Guiè Ip Sint Po. *Ubi* benè observandum, sic Dictiones esse conficiendas, quo semper de Syllabis constare possit, uti hic factum vides. Reliqua petantur ex dicto loco. Sic Superinductio Syllabarum, ad Exemplum Superinductionis illius, quæ ad Solitariam Literam contingit, introducitur, & ab eâ pendet & dirigitur: De quâ paucula adhùc, ut constet de applicatione, attingemus. Tenendum enim, quòd hæc Superinductio, fiat tripliciter. 1. Per Interpolationem simplicem alterius Syllabæ, dictione manente integrâ: ut fit, E.g. quando scribimus, pro Pater, Pabater: *vid.* s. Cap. 1. vers: per Interjectionem, Lib. 2. *Quod* tamen non ità crudè in Scriptione, ac in Locutione fit, recipiendum: sed adhùc dolo implicandum est: puta, ut Literæ Initiali & Ultimæ semper adjiciatur vel consonans. vel Vocalis: E. g. Apabatedero anonostedori æquali sessō &c. 2. Per Interpolationem magis intricatam, ità ut si dictio, quæ à Syllabas distrahitur, & apponitur vel in fine vel principio. Litera vel Syllaba alia, uti docuimus sup. d. cap. 1. in vers. Aut (2) quando Dictio. 3. Per Adscitionem tot Ociosarum Literarum, ut quælibet distracta a Syllaba, cum illis Dictionem constituat. *Quam* rationem suprà Lib.2. c. 10. *Comparationem* Dictionum vocavimus. *Exemplum* hujus *Comparationis* dedit Trithemius L. 1. Steganog: *quod nos, filum & ductum ejus secuti, jam antè produximus,* cap. 13. lib. 3. *ubi videri potest.*

CAPU

CAPUT III.

De Syllabarum Transpositione & per eam quærendâ Occultatione.

QUod de Literarum Transpositione, Lib.5. diximus, si adfectes id ad Syllabas applicare, idem manet artificium, nisi quod Syllabatim scripseris: Qui Modus tamen magis ad revelationem Secreti, quàm si continuò filo texeris structuram Transpositarum Literarum, pertinet. Quocirca eo misso, de alio modo cogitandum.

Is erit ad Tabulam quæ extat Lib.5. c.9. sic accommodandus, ut semper de Syllabarum Scriptione constet: Quod ità fiet: Memineris illius applicationis, quâ cum Cifris, ad dictam dispositionem Tabulæ, peculiari distinctione Partium & Acierum scribendum esset, suprà Lib. præc. c.16. tradita. Denotabit ergò Litera P, Partem 1: G, 2: I, 3: M, 4: T, 5: C, 6: B, 7: A, 8: D, 9: E, 10. Deinceps sequatur Ordo reliquarum Literarum, denotantium Acierum ordinem, ità ut V V referat 1: F, 2: H, 3: Z, 4: N, 5: L, 6: V, 7: O, 8: T, 9: Q, 10: R, 11: S, 12: X, 13: K, 14: Quo observato, si jam Partes & Acies signaveris, ubi scilicèt in Tabulâ, Statio FER, E.g. continetur; Jam videas, tertiò iterùm stationem eandem, & annotabis statim Literam illam, qua proximè à latere sinistro ei juncta est. Quæ quoniam in illâ Acie, ad minimum quater notata recurrit, notanda venit una ex quatuor Majoris Ordinis seu Generalis Alphabeti Literis illis, quarum quælibet in quacunque Acie, agmen viginti quinque stationum ducit: veluti unaquæquè Tabulæ pagina, & trina cuiusquè paginæ Acies satis docet. Fit autem hæc Notatio, aut puncto, aut commate, aut per colon, aut per semicolon (. , : ;) ità ut Punctum primam; Comma, secundam: Colon tertiam: Et Semicolon quartam Literam Alphabeti Majoris denotet: Idque distinguendarum Syllabarum gratiâ; Cum aliàs potuisset ipsa Litera Transpositoria Generalis apponi, quod ex subsequenti usu eluciduis patebit: E.g. Si Syllabatim scribendum, Der Kayſr Ferdinand iſt von Prag aufgebrochn: Tùm Syllaba Der ità redditur Glp, quia scilicèt reperitur in secundâ Parte, ejusquè Acie 6. & stationè quæ annexam habet Literam P: Sub directione ibi Primo loco deprehensæ Literæ Majoris ordinis per Punctum denotatæ. Monosyllabum (ità nùnc placet prò nostro institutō declarando scribere) Kayſr/ quia quinque constat Literis, ideò K A T priùs transponendum, eo, quo nùnc dictum, modo. Reliquæ verò duæ Literæ S R, non hoc sed illo Modo exprimendæ veniunt, quem docuimus suprà, d. c.9. quandoquè tribus, quandoquè duabus literis, uti cuilibet placebit; Imò si una saltèm, de Syllabâ supereſt Litera, tùm vel una sufficere potest. Hac itaquè ratione residuis Literis transpositis, porrò cùm Syllabâ F E R ità

fac,

fac, ut cum Syllaba DEI. *Sequitur Syllaba* DI, *cum quâ eodem Modo pergendum, non attento quòd duabus Literis constet. Eousquè igitur sic stat structura.* GLP. mxa. ēoqizi.

Atquè hæc prò Scriptore, *quitamen adhùc quatuor quinque vel plures ociosas Literas, antè vel post Syllabam terminatam potest majoris fuci causâ interjicere; Pauciores non debet; quia una, duæ vel ad summum tres Literæ, habent interjectionis peculiarem rationem, quam modò exposuimus. E.g. prior structura ità dilatatur:* Glp. agleymxa, coqizi, gdx &c.

Lector *verò cognitis Literis Partis, Aciei, Stationis & adjunctæ Notæ, facilè artificium resolvere potest. Quemetiàm ex numero Notarum, Syllabarum numerus, quot scilicet Syllabis Secretum constet, fugere nequit. Ubi expediret, ut cujuslibet Dictionis initium, majusculâ Literâ formaretur: Ità quoquè de Syllabis cujusquè Dictionis, Dictionibusquè, conscio constaret. Cæterùm nè prò residuis interjectæ Literæ, sicut etiam ociosæ negocium facessant, tenenda regula: Quotiès inter duas notas intercedunt, quatuor, quinque vel sex Literæ, tùm posteriores tres, pertinent ad sequentem Syllabam; priores tres, duæ vel unâ, sunt prò transpositione residuarum Literarum prioris Syllabæ, ad Modum in* Cap. 9. Lib. 5. *præscriptum facienda. Quotiescunquè verò initio quatuor vel plures; velin contextu inter duas notas, septem vel plures reperiuntur Literæ, tùm omnes, quæ tres illas posteriores Literas, proximè notam posteriorem præcedentes antecedunt, esse ociosas, statuat. Quod si quandoquè una vel duæ tantùm ab initio, & deindè inter duas notas, quatuor vel quinque Literæ appareant, tùm colligat Syllabam in primam aciem, cujusquè Partis; itemquè primam vel secundam stationem incidisse. Nam Scriptio ità variari quoquè potest; ut si Syllaba, e.g.* CI *in dictione* Civitas *obtingat; hæc quia incidit in primam Aciem partis secundæ, & primam Stationem istius Aciei, contenta esse poterit unâ Literâ Partis, cum suâ notâ &c. Sed dùm hac variatione quis utitur, caveat tùm immiscere ociosas, tùm ut eò magis, hoc novo glaucomate, confundat Exploratorem; tùm nè turbet Lectoris conceptas Imaginationes: Cùm subsequenti Syllabæ loco nihilominùs ociosæ interponi possint.*

CAPUT

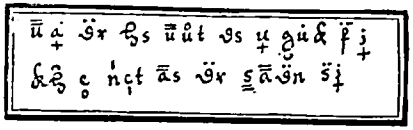
CAPUT IIII.

De Syllabicâ Occultatione, per Subtractionem Figurarum.

SUbductio Figurarum vel fiebat ex parte, vel totaliter, vel mixto quodam modo: uti dictum Lib. 6. *Ad eundem penè modum etiam cum Syllabis fit. Pro parte enim detrahitur Syllabis, vel solâ Vocalium, vel simpliciter alterius alicujus Literæ omissione.* Sinè Vocalibus *ità scribunt Judæi, sinè dispendio promptæ Lectionis. In Græcâ, Latinâ & Germanicâ Linguâ, hujus Instituti difficilem esse & vix indagandam rationem, contrà* Isaac. Casaubonum, *adductis Exemplis, contendit* Schvventerus in auctâ Stegan: p. 195. 196. *quibus dere videri potest.* Simpliciter Litera detrahitur, *alternatim unâ retentâ, uti facilè fieri intelligitur in Syllabis, quæ binis, quatuor aut sex constant Literis. Sin verò tres habet Literas, jungendæ Syllabæ Dictionis, & nihilominùs alternatim progrediendum: quo fiet, ut non modò Prima, sed quandoquè Media, quandoquè Ultima sit omittenda. Quæ Occultandi ratio, non nisi beneficio certæ Tabulæ, & ad quamlibet Literam, per Notam aliquam appositæ Clavis, fieri potest. Quâ in re, nobis inservire potest Tabula, quæ alio fine & scopo,* sup. Lib. 6. c. 32. *est producta. Sit Exemplum:*

Wan der Has wüst das unglück sein
Kähm er nicht auß der Stauden sein.

Quod ità scribendum, juxtà hoc artificium.

De cætero, hujus Connotationis quidam alij sunt Processus: Uti fieri intelligitur, quandò significantes Syllabas in Scripturâ excerpendo, connotamus Punctulis. Exemplum videre ex parte licet, apud Schvventer. p. 204. *quò te remittimus.*

CAPUT

CAPUT V.

De occultâ Scriptione Syllabarum, per Cifrarum præsentationem.

SEquitur totalis & Subtractio & Reparatio per Subſtitutionem Signi Scriptilis. Qualis Subſtitutio directa non datur. Etſi enim non negamus, quàdam reperiri, ut, hæc Nota 9, in principio Dictionis abſolvit Syllabam Con; *In fine verò Dictionis uti* Us *legitur: Tamen indè occultationem ſperare non poſſumus. Obliquam nimirùm mediantibus Literis dari poſſe, jam Exemplum in c. 3. dedimus: Ad cujus imitationem Cifris Syllabatim occultè ſcribere poſſumus, adhibitis tùm Numeris Partium, Acierum & Stationis excluſo Columnarum:* Vid. c. 16. Lib. 6. *tùm Notulis prædictis:* Vid. c. 3. hìc. *Mixta ſit Annotatio: Ubi quidem eadem ratione, loca Syllabarum annotare licet, ac ſuprà lib. 6. c. ult. factum: Sed dabimus hìc longè elegantiſſimum Modum, ſatis nudè quidem à* Jacobo Sylveſtro, in Lib. de Ciferis *propoſitum, à nobis verò aliquantulùm expolitum. Primò in promptu ſit congeries omnium Syllabarum, quam ſequentem in modum, ſingulis Syllabis, numero peculiari ſingulariter appoſito, penè integram tibi exhibemus. Ad numerum autem iſtum exprimendum uſurpavimus Literas illas ſeptem numerales, I. V. X. L. C. D. M. Quamvis communibus illis Ciſris Numeralibus, conſignatio æquè fieri poterat.*

Vocales Solæ.

A. I. E. II. I. III. O. IIII. V. u.

Conſonantes Solæ.

B. uI. C. uII. D. uIII. F. uIIII. G. x. H. xI. L. xII. M. xIII. N. xIIII. P. xu. Q. xuI. R. xuII. S. xuIII. T. xIx. X. xx. Z. xxI.

Conſonantes Præpoſitæ Vocalibus.

Ba. *xxII.*	Be. *xxIII.*	Bi. *xxIV.*	Bo. *xxx.*	Bu. *xxxI.*
Ca. *xxIII.*	Ce. *xxxIII.*	Ci. *xxIX.*	Co. *xxx.*	Cu. *xxxI.*
Da. *xxxII.*	De. *xxxIII.*	Di. *xxxIV.*	Do. *xxxx.*	Du. *xxxxI.*
Fa. *xxxxII.*	Fe. *xxxxIII.*	Fi. *xxxIX.*	Fo. *xl.*	Fu. *xlI.*
Ga. *xlI.*	Ge. *xlIII.*	Gi. *xlIX.*	Go. *xlx.*	Gu. *xlxI.*
Ha. *xlxII.*	He. *xlxIII.*	Hi. *xlIX.*	Ho. *l.*	Hu. *lI.*
Ja. *lI.*	Je. *lIII.*	Ji. *lIX.*	Jo. *lx.*	Ju. *lxI.*
La. *lxII.*	Le. *lxIII.*	Li. *lIX.*	Lo. *lx.*	Lu. *lxI.*

Ma. *lxII.*	Me. *lxIII.*	Mi. *lxIV.*	Mo. *lxx.*	Mu. *lxxI.*
Na. *lxxII.*	Ne. *lxxIII.*	Ni. *lxIX.*	No. *lxx.*	Nu. *lxxI.*
Pa. *lxxII.*	Pe. *lxxIII.*	Pi. *lxxIV.*	Po. *lxxx.*	Pu. *lxxxI.*
Qua. *lxxxII.*	Que. *lxxxIII.*	Qui. *lxxxIX.*	Quo. *lxxx.*	Quu. *lxxxxI.*
Ra. *lxxxII.*	Re. *lxxxIII.*	Ri. *lxxxIV.*	Ro. *lxxxx.*	Ru. *lxxxxI.*
Sa. *lxxxII.*	Se. *lxxxIII.*	Si. *lxxxIX.*	So. *xc.*	Su. *xcI.*
Ta. *xcII.*	Te. *xcIII.*	Ti. *xcIV.*	To. *xcx.*	Tu. *xcxI.*
Va. *xcII.*	Ve. *xcIII.*	Vi. *xcIX.*	Vo. *c.*	Vu. *cI.*
Xa. *cII.*	Xe. *cIII.*	Xi. *cIV.*	Xo. *cx.*	Xu. *cxI.*
Za. *cII.*	Ze. *cIII.*	Zi. *cIX.*	Zo. *cx.*	Zu. *cxI.*

Vocales præpoſitæ uni ex Conſonantibus.

Ab. *cxII.*	Eb. *cxIII.*	Ib. *cxIIII.*	Ob. *cxu.*	Ub. *cxuI.*
Ac. *cxIII.*	Ec. *cxIIII.*	Ic. *cxIx.*	Oc. *cxx.*	Uc. *cxxI.*
Ad. *cxIII.*	Ed. *cxxII.*	Id. *cxxIV.*	Od. *cxxx.*	Ud. *cxxxI.*
Af. *cxxII.*	Ef. *cxxIII.*	If. *cxxIX.*	Of. *cxxx.*	Uf. *cxxxI.*
Ag. *cxxII.*	Eg. *cxxxII.*	Ig. *cxxxIV.*	Og. *cxxxx.*	Ug. *cxxxxI.*
Ah. *cxxxII.*	Eh. *cxxxIII.*	Ih. *cxxxIx.*	Oh. *cxI.*	Uh. *cxlI.*
Al. *cxlI.*	El. *cxlII.*	Il. *cxlIV.*	Ol. *cxlx.*	Ul. *cxlxI.*
Am. *cxlII.*	Em. *cxlIII.*	Im. *cxlIx.*	Om. *cl.*	Um. *clI.*
An. *clII.*	En. *clIII.*	In. *clIV.*	On. *clx.*	Un. *clxI.*
Ap. *clII.*	Ep. *clIII.*	Ip. *clIx.*	Op. *clx.*	Up. *clxI.*
Ar. *clII.*	Er. *clIII.*	Ir. *clxIV.*	Or. *clxx.*	Ur. *clxxI.*
As. *clII.*	Es. *clIIII.*	Is. *clxIx.*	Os. *clxx.*	Us. *clxxI.*
At. *clII.*	Et *clxIII.*	It. *clxxIV.*	Ot. *clxxx.*	Ut. *clxxxI.*
Ax. *clII.*	Ex. *clxIIII.*	Ix. *clxxIx.*	Ox. *clxxx.*	Ux. *clxxxI.*
Az. *clII.*	Ez. *clxxIII.*	Iz. *clxxxIV.*	Oz. *clxxxx.*	Uz. *clxxxxI.*

Vocales duabus aut tribus præpoſitæ Conſonantibus.

Abs. *clxxxII.*	Ebs. *clxxxIII.*	Ibs. *clxxxIx.*	Obs. *cxc.*	Ubs. *cxcI.*
Alx. *cxcII.*	Elx. *cxcIII.*	Ilx. *cxcIV.*	Olx. *cxcx.*	Ulx. *cxcxI.*
Ams. *cxcII.*	Ems. *cxcIII.*	Ims. *cxcIx.*	Oms. *cc.*	Ums. *ccI.*
Anc. *ccII.*	Enc. *ccIII.*	Inc. *ccIV.*	Onc. *ccx.*	Unc. *ccxI.*
Ans. *ccII.*	Ens. *ccIII.*	Ins. *ccIx.*	Ons. *ccx.*	Uns. *ccxI.*
Ant. *ccII.*	Ent. *ccIII.*	Int. *ccxIV.*	Ont. *ccxx.*	Unt. *ccxxI.*
Aps. *ccII.*	Eps. *ccIIII.*	Ips. *ccxIx.*	Ops. *ccxx.*	Ups. *ccxxI.*
Arbs. *ccII.*	Erbs. *ccxIII.*	Irbs. *ccxxIV.*	Orbs. *ccxxx.*	Urbs. *ccxxxI.*
Arps. *ccII.*	Erps. *ccxIIII.*	Irps. *ccxxIx.*	Orps. *ccxxx.*	Urps. *ccxxxI.*
Ars. *ccII.*	Ers. *ccxxIII.*	Irs. *ccxxxIV.*	Ors. *ccxxx.*	Urs. *ccxxxI.*
Art. *ccII.*	Erx. *ccxxIIII.*	Irx. *ccxxxIx.*	Orx. *ccxI.*	Urx. *ccxlI.*
Ast. *ccII.*	Eſt. *ccxIII.*	Iſt. *ccxIV.*	Oſt. *ccxIx.*	Uſt. *ccxlxI.*

Vocales Vocalibus præpoſitæ.

Aa. *ccII.*	Ae. *ccxIII.*	Ai. *ccxIx.*	Ao. *ccI.*	Au. *ccIx.*
Ea. *ccII.*	Ee. *ccIII.*	Ei. *ccIV.*	Eo. *ccIx.*	Eu. *ccIxI.*
Oa. *ccII.*	Oe. *ccIIII.*	Oi. *ccIx.*	Oo. *ccIx.*	Ou. *ccIxI.*

Oa.*cclxtt.* Oe.*cclxttt.* Oi.*cclxtu.* Oo.*cclxu.* Ou.*cclxut.*
Va. *cclxutt.* Ve.*cclxuttt.* Vi.*cclxix.* Vo.*cclxx.* Vu.*cclxxi.*

Duæ vel tres Consonantes, præpositæ Vocalibus.

Bda.*cclxxtt.* Bde.*cclxxttt.* Bli.*cclxxtu.* Bdo.*cclxxu.* Bdu.*cclxxut.*
Bla.*cclxxutt.* Ble.*cclxxuttt.* Bli.*cclxxix.* Blo.*cclxxx.* Blu.*cclxxxi.*
Bra.*cclxxxii.* Bre.*cclxxxiii.* Bri.*cclxxxiv.* Bro.*cclxxxv.* Bru.*cclxxxvi.*
Cha.*cclxxxvii.* Che.*cclxxxviii.* Chi.*cclxxxix.* Cho.*ccxc.* Chu.*ccxci.*
Cla.*ccxcii.* Cle.*ccxciii.* Cli.*ccxciv.* Clo.*ccxcv.* Clu.*ccxcvi.*
Cma.*ccxcvii.* Cme.*ccxcviii.* Cmi.*ccxcix.* Cmo.*ccc.* Cmu.*ccci.*
Cna.*cccii.* Cne.*ccciii.* Cni.*ccciv.* Cno.*cccv.* Cou.*cccvi.*
Cra.*cccvii.* Cre.*cccviii.* Cri.*cccix.* Cro.*cccx.* Cru.*cccxi.*
Cta.*cccxii.* Cte.*cccxiii.* Cti.*cccxiv.* Cto.*cccxv.* Ctu.*cccxvi.*
Dla.*cccxvii.* Dle.*cccxviii.* Dli.*cccxix.* Dlo.*cccxx.* Dlu.*cccxxi.*
Dma.*cccxxii.* Dme.*cccxxiii.* Dmi.*cccxxiv.* Dmo.*cccxxv.* Dmu.*cccxxvi.*
Dna.*cccxxvii.* Dne.*cccxxviii.* Dni.*cccxxix.* Dno.*cccxxx.* Dnu.*cccxxxi.*
Dra.*cccxxxii.* Dre.*cccxxxiii.* Dri.*cccxxxiv.* Dro.*cccxxxv.* Dru.*cccxxxvi.*
Fla.*cccxxxvii.* Fle.*cccxxxviii.* Fli.*cccxxxix.* Flo.*cccxl.* Flu.*cccxli.*
Fra.*cccxlii.* Fre.*cccxliii.* Fri.*cccxliv.* Fro.*cccxlv.* Fru.*cccxlvi.*
Gda.*cccxlvii.* Gde.*cccxlviii.* Gdi.*cccxlix.* Gdo.*cccl.* Gdu.*cccli.*
Gla.*ccclii.* Gle.*ccccliii.* Gli.*ccccliv.* Glo.*ccclv.* Glu.*ccclvi.*
Gma.*ccclvii.* Gme.*ccclviii.* Gmi.*ccclix.* Gmo.*ccclx.* Gmu.*ccclxi.*
Gna.*ccclxii.* Gne.*ccclxiii.* Gni.*ccclxiv.* Gno.*ccclxv.* Gnu.*ccclxvi.*
Gra.*ccclxvii.* Gre.*ccclxviii.* Gri.*ccclxix.* Gro.*ccclxx.* Gru.*ccclxxi.*
Mna.*ccclxxii.* Mne.*ccclxxiii.* Mni.*ccclxxiv.* Mno.*ccclxxv.* Mnu.*ccclxxvi.*
Pla.*ccclxxvii.* Ple.*ccclxxviii.* Pli.*ccclxxix.* Plo.*ccclxxx.* Plu.*ccclxxxi.*
Pna.*ccclxxxii.* Pne.*ccclxxxiii.* Pni.*ccclxxxiv.* Pno.*ccclxxxv.* Pnu.*ccclxxxvi.*
Pra.*ccclxxxvii.* Pre.*ccclxxxviii.* Pri.*ccclxxxix.* Pro.*cccxc.* Pru.*cccxci.*
Psa.*cccxcii.* Pse.*cccxciii.* Psi.*cccxciv.* Pso.*cccxcv.* Psu.*cccxcvi.*
Pta.*cccxcvii.* Pte.*cccxcviii.* Pti.*cccxcix.* Pto.*cccc.* Ptu.*ccccl.*
Sba.*ccccli.* Sbe.*ccccliii.* Sbi.*ccccliv.* Sbo.*ccccv.* Sbu.*ccccvi.*
Sca.*ccccvii.* Sce.*ccccviii.* Sci.*ccccix.* Sco.*ccccx.* Scu.*ccccxi.*
Sma.*ccccxii.* Sme.*ccccxiii.* Smi.*ccccxiv.* Smo.*ccccxv.* Smu.*ccccxvi.*
Spa.*ccccxvii.* Spe.*ccccxviii.* Spi.*ccccxix.* Spo.*cccxx.* Spu.*ccccxxi.*
Squa.*ccccxxii.* Sque.*ccccxxiii.* Squi.*ccccxxiv.* Squo.*ccccxxv.* Squu.*ccccxxvi.*
Sta.*ccccxxvii.* Ste.*ccccxxviii.* Sti.*ccccxxix.* Sto.*ccccxxx.* Stu.*ccccxxxi.*
Stla.*ccccxxxii.* Stle.*ccccxxxiii.* Stli.*ccccxxxiv.* Stlo.*ccccxxxv.* Stlu.*ccccxxxvi.*
Stra.*ccccxxxvii.* Stre.*ccccxxxviii.* Stri.*ccccxxxix.* Stro.*ccccxl.* Stru.*ccccxli.*
Tla.*ccccxlii.* Tle.*ccccxliii.* Tli.*ccccxliv.* Tlo.*ccccxlv.* Tlu.*ccccxlvi.*
Tma.*ccccxlvii.* Tme.*ccccxlviii.* Tmi.*ccccxlix.* Tmo.*ccccl.* Tmu.*ccccli.*
Tna.*ccccli.* Tne.*ccccliii.* Tni.*ccccliv.* Tno.*ccccv.* Tnu.*ccccvi.*
Tra.*ccccvii.* Tre.*ccccviii.* Tri.*ccccix.* Tro.*ccccx.* Tru.*ccccxi.*

Consonantes præpositæ & postpositæ Vocalibus.

Bab.*ccccxii.* Beb.*ccccxiii.* Bib.*ccccxiv.* Bob.*ccccxv.* Bub.*ccccxvi.*
Bac.*ccccxvii.* Bec.*ccccxviii.* Bic.*ccccxix.* Boc.*ccccxx.* Buc.*ccccxxi.*
Bad.*ccccxxii.* Bed.*ccccxxiii.* Bid.*ccccxxiv.* Bod.*ccccxxv.* Bud.*ccccxxvi.*
Baf.*ccccxxvii.* Bef.*ccccxxviii.* Bif.*ccccxxix.* Bof.*ccccxxx.* Buf.*ccccxxxi.*

Bag.*ccccxxxii.* Beg.*ccccxxxiii.* Big.*ccccxxxiv.* Bog.*ccccxxxv.* Bug.*ccccxxxvi.*
Bal.*ccccxxxvii.* Bel.*ccccxxxviii.* Bil.*ccccxxxix.* Bol.*ccccxl.* Bul.*ccccxli.*
Bam.*ccccxlii.* Bem.*ccccxliii.* Bim.*ccccxliv.* Bom.*ccccxlv.* Bum.*ccccxlvi.*
Ban.*ccccxlvii.* Ben.*ccccxlviii.* Bin.*ccccxlix.* Bon.*d.* Bun.*dl.*
Bap.*dli.* Bep.*dlii.* Bip.*dliii.* Bop.*dliv.* Bup.*dlv.*
Bar.*dlvi.* Ber.*dlvii.* Bir.*dlviii.* Bor.*dlix.* Bur.*dlx.*
Bas.*dlxi.* Bes.*dlxii.* Bis.*dlxiii.* Bos.*dlxiv.* Bus.*dlxv.*
Bat.*dlxvi.* Bet.*dlxvii.* Bit.*dlxviii.* Bot.*dlxix.* But.*dlxx.*
Cab.*dlxxi.* Ceb.*dlxxii.* Cib.*dlxxiii.* Cob.*dlxxiv.* Cub.*dlxxv.*
Cac.*dlxxvi.* Cec.*dlxxvii.* Cic.*dlxxviii.* Coc.*dlxxix.* Cuc.*dlxxx.*
Cad.*dlxxxi.* Ced.*dlxxxii.* Cid.*dlxxxiii.* Cod.*dlxxxiv.* Cud.*dlxxxv.*
Caf.*dlxxxvi.* Cef.*dlxxxvii.* Cif.*dlxxxviii.* Cof.*dlxxxix.* Cuf.*dlxxxx.*
Cag.*dlxxxxi.* Ceg.*dlxxxxii.* Cig.*dlxxxxiii.* Cog.*dlxxxxiv.* Cug.*dlxxxxv.*
Cal.*dlxxxxvi.* Cel.*dlxxxxvii.* Cil.*dlxxxxviii.* Col.*dlxxxxix.* Cul.*dlxxxxx.*
Cam.*dlxxxxxi.* Cem.*dlxxxxxii.* Cim.*dlxxxxxiii.* Com.*dlxxxxxiv.* Cum.*dlxxxxxv.*
Can.*dlxxxxxvi.* Cen.*dlxxxxxvii.* Cin.*dlxxxxxviii.* Con.*dlxxxxxix.* Cun.*dlxxxxxx.*
Cap.*dlxxxxxxi.* Cep.*dlxxxxxxii.* Cip.*dlxxxxxxiii.* Cop.*dlxxxxxxiv.* Cup.*dlxxxxxxv.*
Car.*dlxxxxxxvi.* Cer.*dlxxxxxxvii.* Cir.*dlxxxxxxviii.* Cor.*dlxxxxxxix.* Cur.*dlxxxxxxx.*
Cas.*dlxxxxxxxi.* Ces.*dlxxxxxxxii.* Cis.*dlxxxxxxxiii.* Cos.*dlxxxxxxxiv.* Cus.*dlxxxxxxxv.*
Cat.*dlxxxxxxxvi.* Cet.*dlxxxxxxxvii.* Cit.*dlxxxxxxxviii.* Cot.*dlxxxxxxxix.* Cut.*dlxxxxxxxx.*
Dab.*dlxxxxxxxxi.* Deb.*dlxxxxxxxxii.* Dib.*dlxxxxxxxxiii.* Dob.*dlxxxxxxxxiv.* Dub.*dlxxxxxxxxv.*
Dac.*dlxxxxxxxxvi.* Dec.*dlxxxxxxxxvii.* Dic.*dlxxxxxxxxviii.* Doc.*dlxxxxxxxxix.* Duc.*dlxxxxxxxxx.*
Dad.*dcxxi.* Ded.*dcxxii.* Did.*dcxxiii.* Dod.*dcxxiv.* Dud.*dcxxv.*
Daf.*dcxxvi.* Def.*dcxxvii.* Dif.*dcxxviii.* Dof.*dcxxix.* Duf.*dcxxx.*
Dag.*dcxxxi.* Deg.*dcxxxii.* Dig.*dcxxxiii.* Dog.*dcxxxiv.* Dug.*dcxxxv.*
Dal.*dcxxxvi.* Del.*dcxxxvii.* Dil.*dcxxxviii.* Dol.*dcxxxix.* Dul.*dcxxxx.*
Dam.*dcxxxxi.* Dem.*dcxxxxii.* Dim.*dcxxxxiii.* Dom.*dcxxxxiv.* Dum.*dcxxxxv.*
Dan.*dcxxxxvi.* Den.*dcxxxxvii.* Din.*dcxxxxviii.* Don.*dcxxxxix.* Dun.*dcxxxxx.*
Dap.*dcxxxxxi.* Dep.*dcxxxxxii.* Dip.*dcxxxxxiii.* Dop.*dcxxxxxiv.* Dup.*dcxxxxxv.*
Dar.*dcxxxxxvi.* Der.*dcxxxxxvii.* Dir.*dcxxxxxviii.* Dor.*dcxxxxxix.* Dur.*dcxxxxxx.*
Das.*dcxxxxxxi.* Des.*dcxxxxxxii.* Dis.*dcxxxxxxiii.* Dos.*dcxxxxxxiv.* Dus.*dcxxxxxxv.*
Dat.*dcxxxxxxvi.* Det.*dcxxxxxxvii.* Dit.*dcxxxxxxviii.* Dot.*dcxxxxxxix.* Dut.*dcxxxxxxx.*
Fab.*dcxxxxxxxi.* Feb.*dcxxxxxxxii.* Fib.*dcxxxxxxxiii.* Fob.*dcxxxxxxxiv.* Fub.*dcxxxxxxxv.*
Fac.*dcxxxxxxxvi.* Fec.*dcxxxxxxxvii.* Fic.*dcxxxxxxxviii.* Foc.*dcxxxxxxxix.* Fuc.*dcxxxxxxxx.*
Fad.*dcxxxxxxxxi.* Fed.*dcxxxxxxxxii.* Fid.*dcxxxxxxxxiii.* Fod.*dcxxxxxxxxiv.* Fud.*dcxxxxxxxxv.*
Faf.*dcxxxxxxxxvi.* Fef.*dcxxxxxxxxvii.* Fif.*dcxxxxxxxxviii.* Fof.*dcxxxxxxxxix.* Fuf.*dcxxxxxxxxx.*
Fag.*dcxxxxxxxxxi.* Feg.*dcxxxxxxxxxii.* Fig.*dcxxxxxxxxxiii.* Fog.*dcxxxxxxxxxiv.* Fug.*dcxxxxxxxxxv.*
Fal.*dcxxxxxxxxxvi.* Fel.*dcxxxxxxxxxvii.* Fil.*dcxxxxxxxxxviii.* Fol.*dcxxxxxxxxxix.* Ful.*dcxxxxxxxxxx.*
Fam.*dcxxxxxxxxxxi.* Fem.*dcxxxxxxxxxxii.* Fim.*dcxxxxxxxxxxiii.* Fom.*dcxxxxxxxxxxiv.* Fum.*dcxxxxxxxxxxv.*
Fan.*dcxxxxxxxxxxvi.* Fen.*dcxxxxxxxxxxvii.* Fin.*dcxxxxxxxxxxviii.* Fon.*dcxxxxxxxxxxix.* Fun.*dcxxxxxxxxxxx.*
Fap.*dcxxxxxxxxxxxi.* Fep.*dcxxxxxxxxxxxii.* Fip.*dcxxxxxxxxxxxiii.* Fop.*dcxxxxxxxxxxxiv.* Fup.*dcxxxxxxxxxxxv.*
Far.*dcxxxxxxxxxxxvi.* Fer.*dcxxxxxxxxxxxvii.* Fir.*dcxxxxxxxxxxxviii.* For.*dcxxxxxxxxxxxix.* Fur.*dcxxxxxxxxxxxx.*
Fas.*dcxxxxxxxxxxxxi.* Fes.*dcxxxxxxxxxxxxii.* Fis.*dcxxxxxxxxxxxxiii.* Fos.*dcxxxxxxxxxxxxiv.* Fus.*dcxxxxxxxxxxxxv.*
Fat.*dcxxxxxxxxxxxxvi.* Fet.*dcxxxxxxxxxxxxvii.* Fit.*dcxxxxxxxxxxxxviii.* Fot.*dcxxxxxxxxxxxxix.* Fut.*dcxxxxxxxxxxxxx.*
Gab.*dcxxxxxxxxxxxxxi.* Geb.*dcxxxxxxxxxxxxxii.* Gib.*dcxxxxxxxxxxxxxiii.* Gob.*dcxxxxxxxxxxxxxiv.* Gub.*dcxxxxxxxxxxxxxv.*
Gac.*dcxxxxxxxxxxxxxvi.* Gec.*dcxxxxxxxxxxxxxvii.* Gic.*dcxxxxxxxxxxxxxviii.* Goc.*dcxxxxxxxxxxxxxix.* Guc.*dcxxxxxxxxxxxxxx.*
Gad.*dcxxxxxxxxxxxxxxi.* Ged.*dcxxxxxxxxxxxxxxii.* Gid.*dcxxxxxxxxxxxxxxiii.* God.*dcxxxxxxxxxxxxxxiv.* Gud.*dcxxxxxxxxxxxxxxv.*
Gaf.*dcxxxxxxxxxxxxxxvi.* Gef.*dcxxxxxxxxxxxxxxvii.* Gif.*dcxxxxxxxxxxxxxxviii.* Gof.*dcxxxxxxxxxxxxxxix.* Guf.*dcxxxxxxxxxxxxxxx.*
Gag.*dcxxxxxxxxxxxxxxxi.* Geg.*dcxxxxxxxxxxxxxxxii.* Gig.*dcxxxxxxxxxxxxxxxiii.* Gog.*dcxxxxxxxxxxxxxxxiv.* Gug.*dcxxxxxxxxxxxxxxxv.*
Gal.*dcxxxxxxxxxxxxxxxvi.* Gel.*dcxxxxxxxxxxxxxxxvii.* Gil.*dcxxxxxxxxxxxxxxxviii.* Gol.*dcxxxxxxxxxxxxxxxix.* Gul.*dcxxxxxxxxxxxxxxxx.*
Gam.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxi.* Gem.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxii.* Gim.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxiii.* Gom.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxiv.* Gum.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxv.*
Gan.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxvi.* Gen.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxvii.* Gin.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxviii.* Gon.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxix.* Gun.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxx.*
Gap.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxi.* Gep.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxii.* Gip.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxiii.* Gop.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxiv.* Gup.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxv.*
Gar.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxvi.* Ger.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxvii.* Gir.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxviii.* Gor.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxix.* Gur.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxx.*
Gas.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxi.* Ges.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxii.* Gis.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxiii.* Gos.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxiv.* Gus.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxv.*
Gat.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxvi.* Get.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxvii.* Git.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxviii.* Got.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxix.* Gut.*dcxxxxxxxxxxxxxxxxxxx.*

Hab. *dcclxii.*	Heb. *dcclxiii.*	Hib. *dcclxiv.*	Hob. *dcclxv.*	Hub. *dcclxvi.*
Hac. *dcclxvii.*	Hec. *dcclxviii.*	Hic. *dcclxix.*	Hoc. *dcclxx.*	Huc. *dcclxxi.*
Had. *dcclxxii.*	Hed. *dcclxxiii.*	Hid. *dcclxxiv.*	Hod. *dcclxxv.*	Hud. *dcclxxvi.*
Haf. *dcclxxvii.*	Hef. *dcclxxviii.*	Hif. *dcclxxix.*	Hof. *dcclxxx.*	Huf. *dcclxxxi.*
Hag. *dcclxxxii.*	Heg. *dcclxxxiii.*	Hig. *dcclxxxiv.*	Hog. *dcclxxxv.*	Hug *dcclxxxvi.*
Hal. *dcclxxxvii.*	Hel. *dcclxxxviii.*	Hil. *dcclxxxix.*	Hol. *dccxc.*	Hu *dccxci.*
Ham. *dccxcii.*	Hem. *dccxciii.*	Him. *dccxciv.*	Hom. *dccxcv.*	Hum. *dccxcvi.*
Han. *dccxcvii.*	Hen. *dccxcviii.*	Hin. *dccxcix.*	Hoo. *dccc.*	Hun. *dccci.*
Hap *dcccii.*	Hep. *dcccii.*	Hip. *dccciv.*	Hop. *dcccv.*	Hup. *dcccvi.*
Har. *dcccvii.*	Her. *dcccviii.*	Hir. *dcccix.*	Hor. *dcccx.*	Hur. *dcccxi.*
Has. *dcccxii.*	Hes. *dcccxiii.*	His. *dcccxiv.*	Hos. *dcccxv.*	Hus. *dcccxvi.*
Hat. *dcccxvii.*	Het. *dcccxviii.*	Hit. *dcccxix.*	Hot. *dcccxx.*	Hut. *dcccxxi.*
Jab. *dcccxxii.*	Jeb. *dcccxxiii.*	Jib. *dcccxxiv.*	Job. *dcccxxv.*	Jub. *dcccxxvi.*
Jac. *dcccxxvii.*	Jec. *dcccxxviii.*	Jic. *dcccxxix.*	Joc. *dcccxxx.*	Juc. *dcccxxxi.*
Jad. *dcccxxxii.*	Jed. *dcccxxxiii.*	Jid. *dcccxxxiv.*	Jod. *dcccxxxv.*	Jud. *dcccxxxvi.*
Jaf. *dcccxxxvii.*	Jef. *dcccxxxviii.*	Jif. *dcccxxxix.*	Jof. *dcccxl.*	Juf. *dcccxli.*
Jag. *dcccxlii.*	Jeg. *dcccxliii.*	Jig. *dcccxliv.*	Jog. *dcccxlv.*	Jug. *dcccxlvi.*
Jal. *dcccxlvii.*	Jel. *dcccxlviii.*	Jil. *dcccxlix.*	Jol. *dcccl.*	Jul. *dcccli.*
Jam. *dccclii.*	Jem. *dccclii.*	Jim. *dccccliv.*	Jom. *dcccclv.*	Jum. *dcccclvi.*
Jan. *dcccclvii.*	Jen *dcccclviii.*	Jin *dcccclix.*	Jon. *dccccl.*	Jun. *dccccli.*
Jap. *dccccli.*	Jep. *dccccliii.*	Jip. *dccccliv.*	Jop. *dccccl.*	Jup. *dccccli.*
Jar. *dccccli.*	Jer. *dccccliii.*	Jir. *dccccliv.*	Jor. *dccccl.*	Jur. *dccccli.*
Jas. *dccccli.*	Jes. *dccccliii.*	Jis. *dccccliv.*	Jos. *dccccl.*	Jus. *dccccli.*
Jat. *dccccli.*	Jet. *dccccliii.*	Jit. *dccccliv.*	Jot. *dccccl.*	Jut. *dccccli.*
Lab. *dccccli.*	Leb. *dccccliii.*	Lib. *dccccliv.*	Lob. *dccccl.*	Lub. *dccccli.*
Lac. *dccccli.*	Lec. *dccccliii.*	Lic. *dccccliv.*	Loc. *dccccl.*	Luc. *dccccli.*
Lad. *dccccli.*	Led. *dccccliii.*	Lid. *dccccliv.*	Lod. *dccccl.*	Lud. *dccccli.*
Laf. *dccccli.*	Lef. *dccccliii.*	Lif. *dccccliv.*	Lof. *cm.*	Luf. *cmi.*
Lag. *cmii.*	Leg. *cmiii.*	Lig. *cmiv.*	Log. *cmv.*	Lug. *cmvi.*
Lal. *cmvii.*	Lel. *cmviii.*	Lil. *cmix.*	Lol. *cmx.*	Lul. *cmxi.*
Lam. *cmxii.*	Lem *cmxiii.*	Lim. *cmxiv.*	Lom. *cmxv.*	Lum. *cmxvi.*
Lan. *cmxvii.*	Len. *cmxviii.*	Lin. *cmxix.*	Lon. *cmxx.*	Lun. *cmxxi.*
Lap. *cmxxii.*	Lep. *cmxxiii.*	Lip. *cmxxiv.*	Lop. *cmxxv.*	Lup. *cmxxvi.*
Lar. *cmxxvii.*	Ler. *cmxxviii.*	Lir. *cmxxix.*	Lor. *cmxxx.*	Lur. *cmxxxi.*
Las. *cmxxxii.*	Les. *cmxxxiii.*	Lis. *cmxxxiv.*	Los. *cmxxxv.*	Lus. *cmxxxvi.*
Lat. *cmxxxvii.*	Let. *cmxxxviii.*	Lit. *cmxxxix.*	Lor. *cmxl.*	Lut. *cmxli.*
Mab. *cmxlii.*	Meb. *cmxliii.*	Mib. *cmxliv.*	Mob. *cmxlv.*	Mub. *cmxlvi.*
Mac. *cmxlvii.*	Mec. *cmxlviii.*	Mic. *cmxlix.*	Moc. *cml.*	Muc. *cmli.*
Mad. *cmlii.*	Med. *cmliii.*	Mid. *cmliv.*	Mod. *cmlv.*	Mud. *cmlvi.*
Maf. *cmlvii.*	Mef. *cmlviii.*	Mif. *cmlix.*	Mof. *cmlx.*	Muf. *cmlxi.*
Mag. *cmlxii.*	Meg. *cmlxiii.*	Mig. *cmlxiv.*	Mog. *cmlxv.*	Mug *cmlxvi.*
Mal. *cmlxvii.*	Mel. *cmlxviii.*	Mil. *cmlxix.*	Mol. *cmlxx.*	Mul. *cmlxxi.*
Mam. *cmlxxii.*	Mem. *cmlxxiii.*	Mim. *cmlxxiv.*	Mom. *cmlxxv.*	Mum. *cmlxxvi.*
Man. *cmlxxvii.*	Men. *cmlxxviii.*	Min. *cmlxxix.*	Mon. *cmlxxx.*	Mun. *cmlxxxi.*
Map. *cmlxxxii.*	Mep. *cmlxxxiii.*	Mip. *cmlxxxiv.*	Mop. *cmlxxxv.*	Mup. *cmlxxxvi.*
Mar. *cmlxxxvii.*	Mer. *cmlxxxviii.*	Mir. *cmlxxxix.*	Mor. *cmxc.*	Mur. *cmxci.*
Mas. *cmxcii.*	Mes. *cmxciii.*	Mis. *cmxciv.*	Mos. *cmxcv.*	Mus. *cmxcvi.*
Mat. *cmxcvii.*	Met. *cmxcviii.*	Mit. *cmxcix.*	Mot. *m.*	Mut. *mi.*
Nab. *mii.*	Neb. *miii.*	Nib *miv.*	Nob. *mv.*	Nub. *mvi.*
Nac. *mvii.*	Nec. *mviii.*	Nic. *mix.*	Noc. *mx.*	Nuc. *mxi.*
Nad. *mxii.*	Ned. *mxiii.*	Nid. *mxiv.*	Nod. *mxv.*	Nud. *mxvi.*
Naf. *mxvii.*	Nef. *mxviii.*	Nif. *mxix.*	No. *mxx.*	Nuf. *mxxi.*
Nag *mxxii.*	Neg. *mxxiii.*	Nig. *mxxiv.*	Nog. *mxxv.*	Nug. *mxxvi.*
Nal. *mxxvii.*	Nel. *mxxviii.*	Nil. *mxxix.*	Nol. *mxxx.*	Nul. *mxxxi.*
Nam. *mxxxii.*	Nem. *mxxxiii.*	Nim. *mxxxiv.*	Nom. *mxxxv.*	Num. *mxxxvi.*
Nan. *mxxxvii.*	Nen. *mxxxviii.*	Nin. *mxxxix.*	Non. *mxl.*	Nun. *mxli.*

Nap. *mxlii.*	Nep. *mxliii.*	Nip. *mxliv.*	Nop. *mxlv.*	Nup. *mxlvi.*
Nar. *mxlvii.*	Ner. *mxlviii.*	Nir. *mxlix.*	Nor. *ml.*	Nur. *mli.*
Nas. *mlii.*	Nes. *mliii.*	Nis. *mliv.*	Nos. *mlv.*	Nus. *mlvi.*
Nat. *mlvii.*	Net. *mlviii.*	Nit. *mlix.*	Not. *mlx.*	Nut. *mlxi.*
Pab. *mlxii.*	Peb. *mlxiii.*	Pib. *mlxiv.*	Pob. *mlxv.*	Pub. *mlxvi.*
Pac. *mlxvii.*	Pec. *mlxviii.*	Pic. *mlxix.*	Poc. *mlxx.*	Puc. *mlxxi.*
Pad. *mlxxii.*	Ped. *mlxxiii.*	Pid. *mlxxiv.*	Pod. *mlxxv.*	Pud. *mlxxvi.*
Paf. *mlxxvii.*	Pef. *mlxxviii.*	Pif. *mlxxix.*	Pof. *mlxxx.*	Puf. *mlxxxi.*
Pag. *mlxxxii.*	Peg. *mlxxxiii.*	Pig. *mlxxxiv.*	Pog. *mlxxxv.*	Pug. *mlxxxvi.*
Pal. *mlxxxvii.*	Pel. *mlxxxviii.*	Pil. *mlxxxix.*	Pol. *mxc.*	Pul. *mxci.*
Pam. *mxcii.*	Pem. *mxciii.*	Pim. *mxciv.*	Pom. *mxcv.*	Pum *mxcvi.*
Pan. *mxcvii.*	Pen. *mxcviii.*	Pin. *mxcix.*	Pon. *mc.*	Pun. *mci.*
Pap. *mcii.*	Pep. *mciii.*	Pip. *mciv.*	Pop. *mcv.*	Pup. *mcvi.*
Par. *mcvii.*	Per. *mcviii.*	Pir. *mcix.*	Por. *mcx.*	Pur. *mcxi.*
Pas. *mcxii.*	Pes. *mcxiii.*	Pis. *mcxiv.*	Pos. *mcxv.*	Pus. *mcxvi.*
Pat. *mcxvii.*	Pet. *mcxviii.*	Pit. *mcxix.*	Pot. *mcxx.*	Put. *mcxxi.*
Qua. *mcxxii.*	Que. *mcxxiii.*	Qui. *mcxxiv.*	Quo. *mcxxv.*	Quu. *mcxxvi.*
—	Qued. *mcxxvii.*	Quid. *mcxxix.*	Quod. *mcxxx.*	—
Qual. *mcxxxii.*	Quel *mcxxxiii.*	Quil. *mcxxxiv.*	—	—
Quam. *mcxxxvii.*	Quem. *mcxxxviii.*	—	—	—
Quan. *mcxlii.*	Quen. *mcxliii.*	Quin. *mcxliv.*	Quon. *mcxlv.*	—
Quap. *mcxlvii.*	—	Quip. *mcxlix.*	—	—
Quas. *mcli.*	Ques. *mcliii.*	Quis. *mcliv.*	Quos. *mclv.*	—
Quat. *mclvii.*	—	—	Quot. *mclx.*	—
Rab. *mclxii.*	Reb. *mclxiii.*	Rib. *mclxiv.*	Rob. *mclxv.*	Rub. *mclxvi.*
Rac. *mclxvii.*	Rec. *mclxviii.*	Ric. *mclxix.*	Roc. *mclxx.*	Ruc. *mclxxi.*
Rad. *mclxxii.*	Red. *mclxxiii.*	Rid. *mclxxiv.*	Rod. *mclxxv.*	Rud. *mclxxvi.*
Raf. *mclxxvii.*	Ref. *mclxxviii.*	Rif. *mclxxix.*	Rof. *mclxxx.*	Ruf. *mclxxxi.*
Rag. *mclxxxii.*	Reg *mclxxxiii.*	Rig. *mclxxxiv.*	Rog. *mclxxxv.*	Rug. *mclxxxvi.*
Ral. *mclxxxvii.*	Rel. *mclxxxviii.*	Ril. *mclxxxix.*	Rol. *mcxc.*	Rul. *mcxci.*
Ram. *mcxcii.*	Rem. *mcxciii.*	Rim. *mcxciv.*	Rom. *mcxcv.*	Rum. *mcxcvi.*
Ran. *mcxcvii.*	Ren. *mcxcviii.*	Rin. *mcxcix.*	Ron. *mcc.*	Run. *mcci.*
Rap. *mccii.*	Rep. *mcciii.*	Rip. *mcciv.*	Rop. *mccv.*	Rup. *mccvi.*
Rar. *mccvii.*	Rer. *mccviii.*	Rir. *mccix.*	Ror. *mccx.*	Rur. *mccxi.*
Ras. *mccxii.*	Res. *mccxiii.*	Ris. *mccxiv.*	Ros. *mccxv.*	Rus. *mccxvi.*
Rat. *mccxvii.*	Ret. *mccxviii.*	Rit. *mccxix.*	Rot. *mccxx.*	Rut. *mccxxi.*
Sab. *mccxxii.*	Seb. *mccxxiii.*	Sib. *mccxxiv.*	Sob. *mccxxv.*	Sub. *mccxxvi.*
Sac. *mccxxvii.*	Sec. *mccxxviii.*	Sic. *mccxxix.*	Soc. *mccxxx.*	Suc. *mccxxxi.*
Sad. *mccxxxii.*	Sed. *mccxxxiii.*	Sid. *mccxxxiv.*	Sod. *mccxxxv.*	Sud. *mccxxxvi.*
Saf. *mccxxxvii.*	Sef. *mccxxxviii.*	Sif. *mccxxxix.*	Sof. *mccxl.*	Suf. *mccxli.*
Sag. *mccxlii.*	Seg. *mccxliii.*	Sig. *mccxliv.*	Sog. *mccxlv.*	Sug. *mccxlvi.*
Sal. *mccxlvii.*	Sel. *mccxlviii.*	Sil. *mccxlix.*	Sol. *mccl.*	Sul. *mccli.*
Sam. *mcclii.*	Sem. *mcclii.*	Sim. *mcclii.*	Som. *mcclv.*	Sum. *mcclvi.*
San. *mcclvii.*	Sen. *mcclviii.*	Sin. *mcclix.*	Son. *mcclx.*	Sun. *mcclxi.*
Sap. *mcclxii.*	Sep. *mcclxiii.*	Sip. *mcclxiv.*	Sop. *mcclxv.*	Sup. *mcclxvi.*
Sar. *mcclxvii.*	Ser. *mcclxviii.*	Sir. *mcclxix.*	Sor. *mcclxx.*	Sur. *mcclxxi.*
Sas. *mcclxxii.*	Ses. *mcclxxiii.*	Sis. *mcclxxiv.*	Sos. *mcclxxv.*	Sus. *mcclxxvi.*
Sat. *mcclxxvii.*	Set. *mcclxxviii.*	Sit. *mcclxxix.*	Sot. *mcclxxx.*	Sut. *mcclxxxi.*
Tab. *mcclxxxii.*	Teb. *mcclxxxiii.*	Tib. *mcclxxxiv.*	Tob. *mcclxxxv.*	Tub. *mcclxxxvi.*
Tac. *mcclxxxvii.*	Tec. *mcclxxxviii.*	Tic. *mcclxxxix.*	Toc. *mccxc.*	Tuc. *mccxci.*
Tad *mccxcii.*	Ted. *mccxciii.*	Tid. *mccxciv.*	Tod. *mccxcv.*	Tud. *mccxcvi.*
Taf. *mccxcvii.*	Tef. *mccxcviii.*	Tif. *mccxcix.*	Tof. *mccc.*	Tuf. *mcccl.*
Tag. *mcccii.*	Teg. *mcccii.*	Tig. *mcccii.*	Tog. *mcccv.*	Tug. *mcccvi.*
Tal. *mcccvii.*	Tel. *mcccviii.*	Til. *mcccix.*	Tol. *mcccx.*	Tul. *mcccxi.*
Tam. *mcccxii.*	Tem. *mcccxiii.*	Tim. *mcccxiv.*	Tom. *mcccxv.*	Tum. *mcccxvi.*
Tan. *mcccxvii.*	Ten. *mcccxviii.*	Tin. *mcccxix.*	Ton. *mcccxx.*	Tun. *mcccxxi.*

Tap. *mcccxxii.*	Tep. *mcccxxiii.*	Tip. *mcccxxiv.*	Top. *mcccxxv.*	Tup. *mcccxxvi.*
Tar. *mcccxxvii.*	Ter. *mcccxxviii.*	Tir. *mcccxxix.*	Tor. *mcccxxx.*	Tur. *mcccxxxi.*
Tas. *mcccxxxii.*	Tes. *mcccxxxiii.*	Tis. *mcccxxxiv.*	Tos. *mcccxxxv.*	Tus. *mcccxxxvi.*
Tat. *mcccxxxvii.*	Tet. *mcccxxxviii.*	Tit. *mcccxxxix.*	Tot. *mccccl.*	Tut. *mcccxli.*
Vab. *mcccxlii.*	Veb. *mcccxliii.*	Vib. *mcccxliv.*	Vob. *mcccxlv.*	Vub. *mcccxlvi.*
Vac. *mcccxlvii.*	Vec. *mcccxlviii.*	Vic. *mcccxlix.*	Voc. *mcccl.*	Vuc. *mcccli.*
Vad. *mcccli.*	Ved. *mccclii.*	Vid. *mccclii.*	Vod. *mccclii.*	Vud. *mccclvi.*
Vaf. *mccclvii.*	Vef. *mccclviii.*	Vif. *mccclix.*	Vof. *mccclx.*	Vuf. *mccclxi.*
Vag. *mccclxii.*	Veg. *mccclxiii.*	Vig. *mccclxiv.*	Vog. *mccclxv.*	Vug. *mccclxvi.*
Val. *mccclxvii.*	Vel. *mccclxviii.*	Vil. *mccclxix.*	Vol. *mccclxx.*	Vul. *mccclxxi.*
Vam. *mccclxxii.*	Vem. *mccclxxiii.*	Vim. *mccclxxiv.*	Vom. *mccclxxv.*	Vum. *mccclxxvi.*
Van. *mccclxxvii.*	Ven. *mccclxxviii.*	Vin. *mccclxxix.*	Von. *mccclxxx.*	Vun. *mccclxxxi.*
Vap. *mccclxxxii.*	Vep. *mccclxxxiii.*	Vip. *mccclxxxiv.*	Vop. *mccclxxxv.*	Vup. *mccclxxxvi.*
Var. *mccclxxxvii.*	Ver. *mccclxxxviii.*	Vir. *mccclxxxix.*	Vor. *mcccxc.*	Vur. *mcccxci.*
Vas. *mcccxcii.*	Ves. *mcccxciii.*	Vis. *mcccxciv.*	Vos. *mcccxcv.*	Vus. *mcccxcvi.*
Vat. *mcccxcvii.*	Vet. *mcccxcviii.*	Vit. *mcccxcix.*	Vot. *mccccc.*	Vut. *mccccci.*
Xab. *mccccii.*	Xeb. *mccccii.*	Xib. *mccccii.*	Xob. *mccccv.*	Xub. *mccccvi.*
Xac. *mccccvii.*	Xec. *mccccviii.*	Xic. *mccccix.*	Xoc. *mccccx.*	Xuc. *mccccxi.*
Xad. *mccccxii.*	Xed. *mccccxiii.*	Xid. *mccccxiv.*	Xod. *mccccxv.*	Xud. *mccccxvi.*
Xaf. *mccccxvii.*	Xef. *mccccxviii.*	Xif. *mccccxix.*	Xof. *mccccxx.*	Xuf. *mccccxxi.*
Xag. *mccccxxii.*	Xeg. *mccccxxiii.*	Xig. *mccccxxiv.*	Xog. *mccccxxv.*	Xug. *mccccxxvi.*
Xal. *mccccxxvii.*	Xel. *mccccxxviii.*	Xil. *mccccxxix.*	Xol. *mccccxxx.*	Xul. *mccccxxxi.*
Xam. *mccccxxxii.*	Xem. *mccccxxxiii.*	Xim. *mccccxxxiv.*	Xom. *mccccxxxv.*	Xum. *mccccxxxvi.*
Xan. *mccccxxxvii.*	Xen. *mccccxxxviii.*	Xin. *mccccxxxix.*	Xon. *mccccxl.*	Xun. *mccccxli.*
Xap. *mccccxlii.*	Xep. *mccccxliii.*	Xip. *mccccxliv.*	Xop. *mccccxlv.*	Xup. *mccccxlvi.*
Xar. *mccccxlvii.*	Xer. *mccccxlviii.*	Xir. *mccccxlix.*	Xor. *mccccl.*	Xur. *mccccli.*
Xas. *mccccli.*	Xes. *mccccliii.*	Xis. *mccccliv.*	Xos. *mccccliv.*	Xus. *mccccliv.*
Xat. *mccccliv.*	Xet. *mccccliv.*	Xit. *mccccliv.*	Xot. *mccccliv.*	Xut. *mccccliv.*
Zab. *mccccliv.*	Zeb. *mccccliv.*	Zib. *mccccliv.*	Zob. *mccccliv.*	Zub. *mccccliv.*
Zac. *mccccliv.*	Zec. *mccccliv.*	Zic. *mccccliv.*	Zoc. *mccccliv.*	Zuc. *mccccliv.*
Zad. *mccccliv.*	Zed. *mccccliv.*	Zid. *mccccliv.*	Zod. *mccccliv.*	Zud. *mccccliv.*
Zaf. *mccccliv.*	Zef. *mccccliv.*	Zif. *mccccliv.*	Zof. *mccccliv.*	Zuf. *mccccliv.*
Zag. *mccccliv.*	Zeg. *mccccliv.*	Zig. *mccccliv.*	Zog. *mccccliv.*	Zug. *mccccliv.*
Zal. *mccccliv.*	Zel. *mccccliv.*	Zil. *mccccliv.*	Zol. *mccccliv.*	Zul. *mccccliv.*
Zam. *mccccliv.*	Zem. *mccccliv.*	Zim. *mccccliv.*	Zom. *mccccliv.*	Zum. *mccccliv.*
Zan. *mccccliv.*	Zen. *mccccliv.*	Zin. *mccccliv.*	Zon. *md.*	Zun. *md.*
Zap. *mdi.*	Zep. *mdii.*	Zip. *mdiii.*	Zop. *mdiv.*	Zup. *mdv.*
Zar. *mdvi.*	Zer. *mdvii.*	Zir. *mdviii.*	Zor. *mdix.*	Zur. *mdxi.*
Zas. *mdxii.*	Zes. *mdxiii.*	Zis. *mdxiv.*	Zos. *mdxv.*	Zus. *mdxvi.*
Zat. *mdxvii.*	Zet. *mdxviii.*	Zit. *mdxix.*	Zot. *mdxx.*	Zut. *mdxxi.*

Quælibet Syllaba, uti vides, habet Numerum appositum: Quo invento, Syllaba eo Numero venit designanda. In quo totum artificium reconditum est, hoc tamen observato, quòd quotiescunquè contingit, Syllabam, ultrà duas Consonantes & unam Vocalem, adhùc quartâ veletiam quintâ constare, tùnc Syllaba dividenda, ità ut trium priorum Literarum primâ, deindè quartæ vel per se, vel cum quintâ concurrentis, investigetur Numerus. E.g. Si occurrat Vocula NUNC; investigetur Syllaba NUN, Numerus quo facto, Literæ C seorsim suus quoquè Numerus apponendus venit. Item si vocula FRAUS occurrit: Primò FRA investigetur, mòx US inquiratur. Quibus sic præmissis, si usitatis Numeralibus Cifris, uti velis, tùm Nôtâ, asterisco vel punctulo quemlibet Numerum ex Tabulâ Syllabarum de-

promptum distinguere oportet, ad hunc vel alium modum; si hanc Sententiam e.g. occultare placet: Tu quod Jura volunt &c: 96 † 1130 † 56 † 82 † 1370 † 216 † 37 † 29 † 168 † 74 † 173 † 172 † 169 † 1 † 65 † 83 † 1008 † 998 † 1392 † 1143 † 1137 † 1154 † 1154 † 115 † 168 † 88 † 98 † 930 †† *Sin juvat Latinis Numeris uti, quemadmodùm in Tabulâ vides factum, tùm Literas, minusculè efformes: quod eò tibi inservire potest, ut, si distinctionis grâtiâ non Numerales Literas antè vel pòst quemquè Numerum, interposueris, quod subindè faciendum est, magis ità eludatur Interpres, dubiusquè relinquatur, Numerisnè, an Literis transpositorijs res peragatur. Exemplo sit, sequens Jure Consultorum Regula, quæ extat in* l. cum pater 77. §. Tiio 31. de Legat. 2. Fraudem non committit is, qui se plùs, quàm alterum diligit; *ad hanc normam & formam, ità obtecta:* Gcccxlnfcxxuiacxlumpmxlkdluncmxcixhmcccxxxixfclxixqmcxxiuflxxxumtcccbxxipxuiirmcxxxuiircxluoxciibmcxcuizxxxiunlixfdcclixer. *Sed & ulteriùs, has ipsas Numerales Literas, in alias fictitias Numerales, eo quo dictum supra,* Lib. 5. c. ult. *est modo, transpone. Nè etiam nimiùm excrescat Numerus Literarum Numeralium, in certas paginas, has Syllabas distribues, & singulis paginis, viginti saltèm Syllabas deputes: Undè viginti tantùm Notis vel Literis opus habebis: quæ omnibus paginis inserent: Has Paginas verò, singulari aliquâ Notâ exactè signes, vel Literis non Numeralibus, ut sciri possit, quam Syllabam Literæ illæ Numerales, singulis paginis subindè recurrentes, nùnc in hypothesi designent.*

CAPUT VI.

De occultâ Positione Dictionum, per Dissemination em, Dissem inatarum Inversionem & aliarum Ociosarum Superinductionem contingente.

Postquam *Aulatim à Literis ad Syllabas progressi sumus, ut tandem in* Dictionibus *desineremus; de quarum occultatione, nunc agendum. Ea contingit vel* Interruptione Ordinis, *vel* Permutatione, *vel* Notatione Dictionum. Interrumpimus *vel* Disseminando *Dictiones per se: vel disseminatas* Retrò scribendo: *vel ijs Dictiones* Ociosas Superinducendo. Dissem inatio Dictionum *per se, fieri potest ad dispositionem Disseminatarum Syllabarum;* (Sup. c. 2. h. lib. in pr.) *Ut verò hac Simplex ratio, eò magis tegatur, Altero illo* Retroscriptionis *Modo, vestienda erit, ad hunc modum constituto ejusmodi artificij Exemplo:* Aser Osaslef Ynoux Aneyerdi Aniek Aneruabs Idnus Ahcise Gremazlesa Pfade Inedrovvs Edniky Otlevvu Ohconnedt Osniatipaca Peihlap Ulhafe Oseneir Leiso Eruze Ethcarbegk Ohcand Sbievvy Amig Etahu Unegarteguzy Anedy Anednutla Asgidnebely Stegruvvres Unebegebi Enier. *Ubi scias Secretum hoc, praeter Dissem inationem & Retroscriptionem, etiam alio adhùc constare artificio. Cùm enim Germanici Idiomatis Dictiones, ob concursum praesertim plurium Consonantium, & geminationem earundem, quibus nonnullæ Dictiones desinunt, in Dictiones benè sonantes se inverti non sinant: Et reliquarum Dictionum Inversio, adhùc faciliùs deprehendi possit: Inde tùm initio tùm fine, Vocalis aut Consonans ijs Superinducitur, uti hic vides factum. De quo Superinductionis genere hoc ipso Capite, mòx agemus. Sequitur ità breviter delineatis Dissem inationis & Retroscriptionis Modis,* Superinductio Ociosarum Dictionum, *vel quandoque etiam* Literarum. *Hanc ita distinguemus, ut nobis alia sit Vulgaris: alia Recondita; alia Media.* Vulgaris *penè non indiget peculiaribus praeceptis: Et ex Exemplis,* quæ suprà Lib. 3. c. 14. *ex* Trithemij Steganographiâ *adducta sunt, dijudicanda est. Cujus generis plura Exempla,* Schvventerus pag. 213. usquè ad p. 219. *suppeditat: Quò, quia res facilis est, te remittimus.* Recondita *Occultatio est, ubi singulari artificio Dictiones occultantur. Quod artificium, quomodo procedat, ad explorandos profectus tuos, quos in hâc Arte feceris, in Exemplo* Sexti nostri Modi, Lib. 9. cap. 5. infrà *extantis, traditum enucleabis.* Media *ratio hic occultandi est, quandò Dictiones retrò scribimus, & tùm in fine & initio Ociosam unâ vel duas Literas, ipsam Dictionem flectentes apponimus. Exemplum, quod hic etiam quadrat, jam* hoc Cap. sup. *adductum, uti monuimus. Cæterùm quia Dictiones veræ, hac ratione prò fictitijs venditantur, hinc fictitiæ aliæ ociosæ Dictiones, variè & penè ad lubitum, interjici possunt, cùm facilè abjectis ociosis, veræ Dictiones internoscantur:* Vid. Modum nostrum primum j. lib. 9 c. 5.

CAPUT

CAPUT VII.

De Permutatione Dictionum quarundam.

Sequitur *Alterum Occultationis Genus, quo* Dictionum *fit* Permutatio: *Contingit, quandò varijs fabulosisque Vocibus aut Dictionibus pro veris, scriptum involvimus. E. g. Si Regem, Apollinem: Galliam, Scorpionem: Hostes, Caudam vocamus: Item si Musas prò Militibus: prò Decade, Unitatem: Et prò Interficere, Osculari ponamus. Ut si ejusmodi Epistola, ad Amicum adornanda sit, juxtà filum* Portæ, p. 129. Scito Regem consueto itinere, ad suam se conferre Urbem, è Galliâ, longè veritum hostium insidias, nè prodatur. Noscit enim eos sibi fore infestos. Namquè sese Sceptrum perdidisse, Civitatem depopulari, & omnes in sui exitium conspirare. Nonaginta Milites, qui Castri portam custodiunt, necabuntur: Eaquè primò captâ, facilè traducto Exercitu, ac strato ponte, Arx capietur. Classis enim secundo vento concitata, magnaquè vi remigantium, subibit portum: Capientur mulieres & homines: Et Civitas funditùs eruetur, ut nunquàm erigatur. Ipse autem meo nomine Tabellarium mactato. *Jam hæc in talem formam, præeunte* Portâ Lib. 2. Cap. 17. *convertenda:* Scito Apollinem, Signorum ordine, Leonem subire, longè à Scorpione, suæ vim caudæ noscens. Sensit enim alium, sua lauro tempora præcingere, & monte potiri. Osculabuntur tacitè novem Musæ, quæ pendicibus præsunt: & facilè ad fontem devenient. Undè montem totum perambulabunt. Veniet enim rapacium avium turba, secundâ aurâ: Sic flores herbasquè destruet: Fons ità exaresçet, ut verear, neminem posthàc Poëtam, eò labra proluiturum. Tu verò prò me Tabellionem osculator. *Idem* Porta, *aliud ibidem Exemplum subnectit, ubi illa familiarium & rerum necessariarum nomina, ad res familiares traducta, reperiuntur. Quod cui placet, ibi quis videre potest. Hoc Genere sivè Modo, in Satyricis suis Scriptis, &* Euphormio *est usus.*

CAPUT

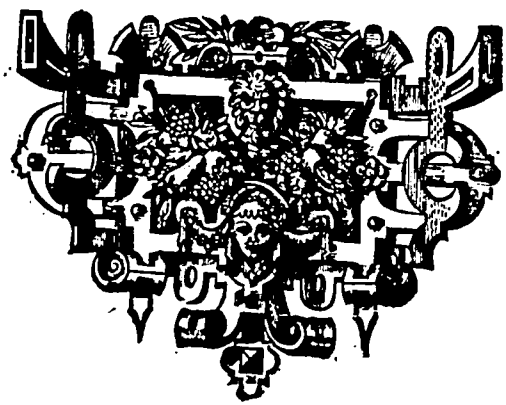
CAPUT VIII.

De Dictionum Notatione &c.

Andèm de Dictionum Notatione, Connotatione & Annotatione *nobis est disserendum. Primo autem loco de* Notatione, *de quâ semel exactiùs aliquid monendum, nè tanta Vocis generalitas, in quâ hactenus eâ usi sumus, confusionem pariat aut obscuritatem. NOTAS in genere describere possumus, quòd sint* Signa Scriptilia, *quibus vel Literæ, vel Dictiones, vel Res significantur. Vocem in propriâ Significatione accipimus, non metaphoricâ, quæ Ignominiam denotat. Eodem sensu,* Imagines *vocantur, à* Quintil. Lib. 11. c. 11. *nunc* Zifræ *dicuntur:* Spiegel: de V.S. Turneb. Lib. 14. Adversar. c. 24. *quæ ità ab Hebræo* Zepher, *quod est Scribo; sicùt* Cariad Zepher, *b.e. Civitas Literarum, in Scripturâ Sacrâ, quòd ibi Literarum studia florerent, dicitur:* Herm. Hugo, c. 28. in f. de Orig. Scribendi. *Diximus, quòd ijs significemus* Literas *aut* Rem. *Ex quo primò duplex differentia patescit: Quòd quædam Notæ, tantùm sint & maneant Elementa, exhibeantque eas, quas quòtidiè usurpamus ac in usu habemus Literas: Zifras & Characteres nominare solemus. Quâ significatione, utpotè generaliori, hîc non utimur, sed ea pertinet ad præcedentem præsertim Librum. Hi enim Characteres, licet figurâ solitâ non sint Literæ, sunt tamèn Literæ potestate. Ideoquè istis non tàm notamus, quàm scribimus, quasi Literis. Quædam verò sunt Notæ, quibus non Singularias Literas, sed Dictiones, aut integrum Sermonem indicamus, quas Notas ità propriè appellabimus. Diximus prætereà, quòd sint* Scriptilia Signa & Imagines. *Quæ cùm non sint unius generis, in Genera ea inquiremus. Quædam Notæ scribebantur Literis, quas* Singularias *vocant, ut S. P. Q. R. quæ antè sonabant,* Salva Populum Quem Redemisti: *Posteà ad Romanam Rempublicam translata:* Senatus Populus Què Romanus. *Tales erant Notæ Judiciariæ: A.* Absolutionis: *C.* Condemnationis: *N. L.* Ampliationis: Sigon: Lib. 2. de Judic. 5. 22. *Hæ & similes Notæ, sunt figurâ tantùm Literæ, potestate verò Dictiones. Undè post* Lipsium, Herm: Hugo, d. Tr. c. 18. *sic distinguit Notas: In Notas non Literas, & in Notas, quæ sunt Literæ. Quædam verò proximè ex Literis sunt, & ad earum Figuram accedunt; ut sunt illæ* Notæ Ciceronianæ (*E.g.* W *prò Mundum:* M *pro Modum*) *quæ cùm etiam denotent Dictiones, cum priori penè coincidunt. Quædam ulteriùs non sunt Literæ, & propriè* Sigla *vel* Siggla *dicuntur. Quâ de re* Cujac: 12. Observ. 10. *ut quandò pro illis Literis S. P. Q. R. hanc Notam* ꝯ *ponebant. Quædam porrò, nec sunt Literæ, sed Integræ Sententiæ Signa, quales sunt* Notæ illæ Hieroglyphicæ. *Habentur etiam aliæ Notæ, quæ Scripto censendo accedunt, ut*

Notæ

Notę Platonicæ & Grammaticorum, *quas* Isidorus *vocat* Notas Sententiarum. *Denique quædam sunt Notæ, quæ tùm & ipsæ sunt Literæ: Ità Transpositoriæ Literæ, Notæ quasi sunt Transpositarum Literarum: Sic Dictiones permutatæ, Permutatarum Dictionum Notæ quasi sunt:* vid. j. c. 12. hîc. *Hæc ut & alia Notarum genera, quibus adhùc ratione subjecti, quod Notas recipit & ijs utitur, ulteriùs distinguuntur, (quo de* Herm. Hugo, in Tr. de Literis, c. 19. & novem seqq. *videndus est) observari poterunt: Ità tamen, ut ea quæ Cryptographiæ propria sint, separentur ab ijs, quæ hùc non pertinent. Interim tenendum, hujus loci tantùm esse, illud Notarum Genus, quod est* Compendium Dictionum, *quod propriè Authores appellant Notas. Quò facit elegans Notarum definitio* Lipsij, in Cent. 1. ad Belg. Ep. ad Lels. 27. *his verbis proposita:* Quòd sint Scripturæ quædam Compendia, cùm verba non perscribimus sed signamus. *Quâ definitione satis constat, illas Notas, Cyphras seù Characteres, quibus singulis, singulas exprimimus Literas aut Dictiones, ceù hactenùs dictum, sub propriâ Notarum, de quibus nùnc agimus, appellatione non contineri.*

CAPUT

CAPUT IX.

De Notatione Dictionum; quæ fit Literis Singularijs Rectis vel Inflexis & Siglis.

Notis omnibus, Cap. Sup. *recensitis, restant tantùm* Literæ Singulariæ, Rectæ, Inflexæ, *& quæ proximè has accedunt*, Sigla. *Notandi id Genus, quod* Literis *fit* Singularijs, *constitit olim angustis terminis: Nec hodiè quoquè usû longè serpit: quin penè nostro instituto inutilis esse videtur, & intrà cujusquè intima penetralia, si quâ usus adhùc quidam nùnc supersit, abditur. Alterum verò per Sigla, Sigla, varias flexuras & catenationes in immensum excrevit, ut teste* Isidoro & Senecâ, *horum Signorum omnium, contracto digestoquè numero & auctо, opus effectum quinquè millium. Undè tandem extitit* Ars Notaria: *Cujus Origo antiquissima. Etsi enim inventionem ejus Latinis adsignant*, Isidorus, Plutarchus, Eusebius & P. Bembus Lib. 5. Ep. 8. ad Jul. 2. P. M. *aut etiam Græcis, & inprimis* Xenophonti *Philosopho & Historico; tribuit* Lipsius, d. Ep. 27. Hermann. *tamen* Hugo, cap. 18. circa f. in Tr. de Scrib. Orig. *tùm authoritate* Ps. 45. v. 2. Lingua mea calamus Scribæ velociter scribentis: *tùm indicio vetustissimarum Notarum Hyeroglyphicarum, motus, longè antiquiorem esse indagandam tradit. Propagationem verò & auctionem insignem Latinis non detrahimus. Sed an* M. Tullio Tyroni, *& alijs Libertis, an vero Patronis ipsis*, Ciceroni, Senecæ, Mœcenati, *adscribemus? Variant Authores: de quô videndus* Lipsius, d. Ep. *Usus est duplex, privatus & publicus. At postquàm* Justinianus Imp. *Notas illas publicas*, Constit: de vet: jur: enucl. *proscripsit, & in posterum, in conscribendis Juris Libris, ijs uti vetuit, cum publico isto usu, & privatus paulatim concidit, & Notæ ipsæ ità exoluerunt, ut fuisse magis, quàm quid fuerint, sciamus, inquit idem* Lipsius, d. loco: *Et antè ipsum* P. Bembus, in d. Ep. 8. lib. 5. *Indè non mirum*, Psalterio Davidico, *Notis istis* Ciceronianis & Cypriani *exarato, ejusmodi ex merâ inscitiâ quandoquè contigisse superscriptionem*, Psalterium in Armenicâ Linguâ; *cùm tamen esset Latinum. Quod se, in* Bibliothecâ Argentinensi *ità reperisse & inscitum errorem beneficio cujusdam Libri, hujusmodi Notas* Ciceronis & Cypriani *exhibentis, statim detexisse, narrat* Trithemius Lib. 6. Polygr. p. 600. *Similis Codex, in nostrâ etiamnùm servatur Bibliothecâ. Nostra ætate, ad votum olim* P. Bembi, & J. Lipsij, *prò utilissimâ Arte reducendâ, Notas Veterum Romanorum, Authoribus* Tullio Tyrone, & Annæo Senecâ, *ex tenebris eruit & publicè edidit* Janus Gruterus: *Quem Librum est, ut videas, & si placet, utèris eôdem ad hoccè occultè Scribendi Genus tibi comparandum. Nequè enim, ut hic plura, de eo addamus, instituti fert ratio.*

CAPUT

CAPUT X.

De Connotatione & Annotationis Genere Primo.

Connotatio Dictionum *eâdem ratione, quâ* sup. Lib. 6. c. 28. & hoc Lib. 7. c. 5. *dictum, fieri potest. Quòd Annotationem* (vid. sup. Lib. 6. c. 33.) *attinet, ea trifariam hic accidit. Aut enim 1. fit* designatione Cifrarum facili: *Aut 2.* designatione earundem operosiore: *Aut denique 3. fit* annotatione præcedentium & subsequentium verborum. *De primo Modo*, hoc Cap. *de posterioribus in* sequentibus. Facilis designandi ratio, *coincidit planè cum illâ, quæ suprà de Literis tradita est. Nam & Folium, & si opus est Facies vel Columna, Linea item & Numerus, quotus in Lineis reperitur, Signis denotandæ & describendi sunt. Hoc interest, quod alia præterea Dictioni accidant, ut* Cap. seq. *latiùs videbimus, cùm contrà Litera, semper sui similis sit & maneat. Hinc consultum est, ut ejusmodi Liber comparetur, qui & quotidiana contineat & copiâ verborum ità abundet, ut diligenti perquisitione ejusmodi nomen & verbum inveniatur & consignetur, quod Genere, Numero, Casu, Modo, Tempore & Personâ, Secretò respondeat. Nam si intentioni nostræ non conveniunt, evenire sæpè solet, ut Lector scriptorum intelligentiâ, planè frustretur.*

CAPUT XI.

De Secundo Genere Annotandi, per omnia Verborum & Nominum Accidentia.

QUia verò superior illa investigatio, satis imperfecta & manca deprehenditur: Ideò Jacobus Sylvester, in libello Ziferarum, huic, quem modò indicavimus, defectui, comparatione tot Signorum, quibus Accidentia Nominum & Verborum quoque designentur, mederi voluit hunc in modum: Accidentia Nominum sunt tria, Genus, Casus, Numerus. Hisce Signa hac ratione attribuit, ut Genus Masculinum, A: Fœmininum, B: Neutrum, C designaretur: Sic Casuum primus sivè Nominativus, D: Genitivus, E: Dativus, F: Accusativus, G: Vocativus, H: Ablativus, I: Et Numerus Singularis, K: Pluralis, L denotaretur. Verbis accidunt, Genus, Persona, Modus, Tempus, Numerus, Participium, Gerundium & Supinum. Generis Signa sint Activi, M: Passivi N: Personæ prima, O: secunda, P: tertia, Q: Modorum, Indicativi, R: Imperativi, S: Optativi, T: Conjunctivi, U: Infinitivi, V: Temporum, Præsentis X, Præteriti Imperfecti, Y: Præteriti Perfecti, Z: Plusquàm Perfecti, a: Futuri, b: Numerorum, Singularis, c: Pluralis, d: Denique Participij, e: Gerundij, f: & Supini, g. Signa hæc in Numerorum Cifras & alios Characteres, mutari possunt. Præterea Ordo ipsorum Accidentium interverti potest: quò fiet, ut alia atque alia Signa, singulis obveniant. Si tamen semèl constituta sit, designandi ratio, ea probè observanda, donec alitèr convenerit. Tabulâ verò designatoriâ ità confectâ, jam conveniendum de certo quodam Dictionario impresso, vel si placet conficiatur exindè peculiaris Liber, in quem simpliciter, ad ordinem Alphabeti, conjiciantur partes omnes Orationis, & quæ aliàs Scriptioni deservire possint: ut sunt Nomina propria &c. quotcunque Idiomate volueris, quod perindè hic est. Hic iterùm duo designanda sunt; 1. Classis cujusquè Literæ: ut Classis eorum Vocabulorum, quæ incipiunt ab A, designetur numero majusculo Latino I: Incipientium à B, numero II: & sic deinceps: Deinde quoquè denotandus Numerus Vocabuli, quoto quodcunquè Vocabulum reperitur, suo numero minusculo. Formulam istiusmodi Libri, subjiciendam putavimus, quò facilius imitari posses.

A, I.	B, II.	C, III.	D, IIII.	E, V.
1. Amo	1. Beatus	1. Comprehendo	1. Dolor	1. Eximo
2. Adoro	2. Bipertio	2. Conor	2. Demùm	2. Eligo
3. Accepto	3. Blandior	3. Communis	3. Dono	3. Erigo
4. Apud	4. Bulla	4. Cor	4. Deus	4. Exul
5. Adeò	5. Blatero	5. Concludo	5. Do	5. Eremita
6. Affligo	6. Bis	6. Communio	6. Deleo	6. Elegans
7. Auxilium	7. Belligero	7. Cùm	7. Dextra	7. Equus
8. Appeto	8. Batuo	8. Circumcido	8. Demo	8. Exorbito

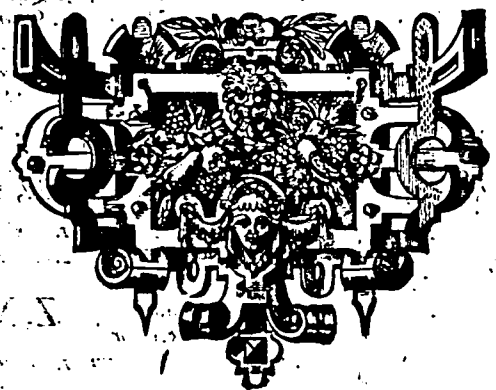
F, VI.	G, VII.	H, VIII.	I, IX.	L, X.
1. Flagellum	1. Gaudio	1. Habeo	1. Inuro	1. Laudo
2. Frons	2. Gemo	2. Halec	2. Invoco	2. Lux
3. Flere	3. Gestio	3. Honor	3. Justus	3. Lynx
4. Fallo	4. Grex	4. Hiatus	4. Facto	4. Latro
5. Facies	5. Gratia	5. Heres	5. Jacio	5. Lac
6. Fraus	6. Gero	6. Hæreo	6. Judico	6. Lambo
7. Fido	7. Granum	7. Hilaris	7. Immitto	7. Lucerna
8. Frater	8. Glacies	8. Humidus	8. In	8. Liberalis

M, XI.	N, XII.	O, XIII.	P, XIV.	Q, XV.
1. Manus	1. Nimirùm	1. Obedio	1. Pax	1. Quies
2. Misceo	2. Nox	2. Oraculum	2. Præmium	2. Quantùm
3. Mitis	3. Nugor	3. Os	3. Pœna	3. Querela
4. Membrum	4. Nuncupo	4. Opto	4. Privo	4. Quæro
5. Maneo	5. Nucleus	5. Onus	5. Paciscor	5. Quare
6. Mutuus	6. Nanciscor	6. Orior	6. Privilegiu	6. Quoniam
7. Musca	7. Nauclerus	7. Occasus	7. Plenus	7. Queo
8. Muto	8. Negocium	8. Ordo	8. Pectus	8. Quotannis

R, XVI.	S, XVII.	T, XVIII.	V, XIX.	X, XX.
1. Rabies	1. Saxum	1. Taceo	1. Vado	1. Xenium
2. Religio	2. Serpens	2. Trabo	2. Venio	2. Xenodochium
3. Rapio	3. Salto	3. Trans	8. Ventus	
4. Rideo	4. Sicùt	4. Turbo	4. Ungo	Z, XXI.
5. Rosa	5. Scribo	5. Tracto	5. Uxor	
6. Requies	6. Signum	6. Tribuo	6. Utinam	1. Zelus
7. Repto	7. Sileo	7. Triduum	7. Verbera	2. Zizania
8. Rixa	8. Semen	8. Tango	8. Virgo	3. Zodiacus
				4. Zona
				5. Zingiber

Si itaquè jam hac ratione, tibi scribendum sit, ex hactenùs dictis re-colligas, sequentia esse designanda; 1. Classem Literæ: 2. Vocabuli stationem: 3. Ponenda Signa illa Accidentium, tùm Nominum tùm Verborum, & si quæ aliæ Partes Orationis, ijsdem Accidentibus afficiuntur. Statuas tamen, prudentiâ nonnunquàm utendum, nec temerè ubi opus non est, accumulanda Signa, Generum, Casuum Numerorum, Modorum, Temporum: cùm Lector interdùm ex præmissis & sequentibus, ea Tempora & Casus &c. sine Marte, deprehendere queat. Evenit quandoquè, ut alio adhùc Signo indigeas, ad Librum nempè designandum, quo uti velis. Id quod eo casu obtinet, si plures ejusmodi Libri, habeantur. Quibus sic constitutis, jàm omnia facillima sunt: Addamus saltèm Exempli gratiâ, dicti illius Gregoriani; Cùm justus in facie laudatur, in corde affligitur: *designationem, ex Tabulâ Vocabulariâ hoc modo factam.*

III. 7. IX. 3. IX. 8. VI. 5. I. K. X. 1. N. Q. R. X. IX. 8.
III. 4. I. K. I. 6. N. Q.
R. X.

CAPUT

CAPUT XII.

De Tertio Genere Annotandi, per Dictiones.

Tertius hujus Generis Processus contingeret, si quælibet Dictio prò quavis, ad eam denotandam substitueretur: Quem Modum prætermittere nolumus, non ut certò affirmemus, ejus rationem nos tenere, sed ut exploremus, quid tandèm statui possit. Interim qui hujusce Modi scientiam planè sibi vendicat, Trithemium *tibi sistimus, quem de hoc miraculo audias, in* Explan. Lib. 2. Polygr. p. 64. *ità differentem:* In Steganographiâ autem locupletiores sunt « Modi, secretissimè & sinè aliquâ suspicione scribendi, ubi non Dictio Literam, sed quæquè aliam integram, & ad mysterium conve- « nientem repræsentat Dictionem. Cujus rei ponamus Exemplum: « Ut, si velis præmonere amicum de aliquo imminente periculo, sub « tali narratione verborum: *Conspiraverunt in necem tuam Melanctus, « Tyberius, Joannes & Petrus, famuli Comitis de Asoto, & quartâ die post « Laurentij in nocte, circumvallabunt domum tuam: Provide quid agas.* « Hoc Secretum, Steganographia sic palliat. *Oro te Amice charissime, « ut mutuo mihi transmittas, decem florenos cum latore præsentium, quia « sunt mihi valdè necessarij, prò constructione cujusdam ædificij, eos tibi fide- « liter restituam.* Quis hoc arcanum crederet, aut suspicaretur latere « in sermone præscripto? Quod idem sub aliâ etiam narratione po- « namus: *Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi; qui homo fieri, prò nobis « pati & mori voluisti, miserere mei peccatoris indigni nùnc & interribili « horâ mortis meæ.* Ecce jam unam cordis tui occultam sententiam, « duplici habes narratione, sub Steganographiæ limitibus velatam, « sermone brevi, at fideli: quam totus mundus nec suspicari quidem « poterit, nec si annis quærat centum, ullatenùs invenire, etiamsi « omnes docti convenirent. Deniquè hanc ipsam sententiam cor- « dis tui secretam, non solùm unâ vel duabus narrationibus præscri- « ptis, sed penè infinitis modis, jam dicta Steganographia docet ab- « scondere, & cui volueris tutissimè, secretissimè ac securissimè nun- « ciare. *Hæc ille. Sanè* Cardanus & Porta, *id hac ratione fieri autumant, si Dictiones vel præcedentes (vel etiam sequentes) ex Libro impresso annotarentur, quæ ex composito, secretas illas dictiones sequentes designarent. Audianus primò ipsum* Cardanum: *Is* Lib. 12. c. 61. de rer. varietat. p. 805. *ità infit:* Capiemus duos Libros, ejusdem typi, putà « Plinij Epistolas, aut Ciceronis, & sensum quem exprimere volueris, « collige ex Dictionibus collectis, vel per singulas paginas, in lineis « ejusdem numeri, vel in eadem paginâ, lineis autem ordinem ser- «

„ vantibus: vel in utrisquè numerorum ratione eâdem servatâ. Sem-
„ per autem tres Lineas ad facilitatem computa. Melior autem est
„ primus ac tertius Modus. Hac perfectâ Epistolâ, oportet aliam, ex
„ antecedentibus verbis aut proximè sequentibus connectere. Licet
„ autem in utrisque, casus, tempora, numeros, modos, generaquè ac
„ ejusmodi, in singulis mutare, verbum attamen non. Eligatur ex Li-
„ bris, qui Dictionum varietate præstat, aut contextu verborum
„ floreat. In primo Genere sunt, Plinius, Volaterranus, Rhodiginus,
„ Munsterus, Gesnerus, Biblia, Gellius, Macrobius, Crinitus. Ex Poë-
„ tis, Virgilius, Horatius, Ovidius. In secundo verò Cicero atquè Quin-
„ tilianus. Sed præstat rem facilem, quæ forsan ardua videbitur ali-
„ quibus, Exemplo qualis sit, ostendere. In Plinij (gratiâ Exempli) E-
„ pistolis, Aldi 1518. mens. Junij pag. 19. *Tu fortasse me putes indulsisse a-*
„ *mori meo, supraquè ista, quàm res patitur sustulisse: Dabis veniam placeat.*
„ *Est illud inculcandum pulchrè, & tui rationem non habenti mulieri, vitam*
„ *te odisse.* Ergò si prò his totidem verba sequentia, in eisdem paginis
„ legas, nõ observatis lineis, quòd perbreves sint paginæ, habebis hanc
„ Epistolam: *Ego fide meâ spondeo, ut omnia longè ampliora, quàm à me*
„ *prædicantur, invenias, pœnas si debitas cautissimè infigas Petro Namuto.*
„ Hæc igitur est ratio integrâ tantæ industriæ, ut serves paginarum or-
„ dinem. Numerum verò primæ, â quâ cœpisti, numero dierum Men-
„ sis, significabis. Nomina, Prænominaquè Literis Capitalibus Dicti-
„ onum effinges. Ut verò initium habeatur & finis, Literas Capitales
„ duas majores formabis, inter quas Nomen & Pronomen jacet. Ubi
„ verò ad complendum sensum Epistolæ, quam scribis, Dictio aliqua
„ desit, eam aut (si plures sint) eas, inter duo parenthesis parva signa
„ collocabis: ut illud (veniam) Hæc enim Dictio si legatur, ut interpo-
„ sita ex Libro, omnem ordinem perverteret, & maximam confusio-
„ nem pariet. Sufficiet igitur pro Signo, nomen Authoris habere, ac
„ ejus qui excusit, ut Exemplar consimile emere liceat. Eo habito,
„ numerum dierum Mensis quære, aut alium frustrà interpositum, &
„ paginam ei numero correspondentem, in quâ leges verba Epistolæ
„ tuæ, quotquot continua inveneris. Indè totidem proximè sequen-
„ tia transscribes: deindè ad sequentem transi, & modò (ut dixi) vir-
„ gula non obstet, singula verba expendes, totidemquè sequentia re-
„ pones, donèc ad Literas Capitales Majores devenias, tùnc ex inter-
„ medijs, hominum Nomina & Prænomina noscs. Facilis per se res,
„ etiam absquè usu, facilior usu adhibito. Possumus & in parte Epi-
„ stolæ, illud solùm efficere. *Idem pag. 817.* Ut verò breviter absolvam:
„ Seù ex titulo, seu ex primis verbis collectis Literis, aùt (quod pu-
„ chriùs est) Dictionibus, per singularum Literarum numerum con-
„ suetum, seù permutato initio, accipere antecedentem aut conse-
„ quentem in singulis: ut,

a b c d e f g h i l m n o p q r s t u x y z „
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 „

Sic ergò Elementis: *NDX PCRZ HOHP HQINX.* Dictionibus „
autè ex Lexico sumptis. Aliter contingit initijs ac secundis & tertijs „
Elementis, sub unâ Dictione, velùt in priore Exemplo, *NTF ZCLT* „
NÙHR TVIPE. Atquè ità in numeris alijs Modis. *Hactenùs* Cardan⁹. „
Porta *verò faciliore ratione rem explicat*, cap. 17. lib. 2. p. 131. Ejusdē (*in-* „
quit) typi, duo parentur Libri, quorũ alterum, amicus apud se, alte- „
rum nos domi retineamus: in hoc, charta aliqua, ex universo erit eli- „
genda, in quâ scribere volum⁹, ejusquè numeri priùs conscium ami- „
cum reddamus, vel dierũ mensis & anni, vel alterius rei numero, quâ „
habitâ, ubi nostram sententiam brevitèr perstrinxerim⁹, in statutis „
illius paginæ locis, ea vel similia verba reperiemus: & tamdiù pagi- „
nas vel lineas permutabimus, donèc totum scripto tali cõmutemus: „
quod ubi fecerim⁹, denuò à summo capite rem aggrediemur, & ver- „
bum cadē lineâ præcedēs vel subsequens, vel numero distans aliquo „
accipiamus, ac denuò scribemus alia consurget Epistola, sed diversæ „
sententiæ. At cùm sinè ordine, & sinè verâ aliquâ significatione ve- „
niet, sic eam accommodabimus. Multa inseremus verba, ut ordine „
aliqua significent, & ut supervacua noscantur ab amico, lineâ nota- „
bimus, vel signo aliquo in calce, vel inter duas parentheses, accentu, „
majusculâ in primis Literâ, vel aliquo signo: Reliqua verò verba per- „
mutare possumus, tempora, numerũ, casus, personas & genera per- „
vertendo & accommodando, ut congrua magis consurgat oratio. „
Idquè tamdiù faciemus, dùm totam consarciamus. Libri quibus uti „
poterimus, verborum omnium generibus scateant, uti Cicerone, „
Plinio, Rhodigino, Ovidio, & cæteris similib⁹. Sed Exemplo res fiet „
clarior: *Africam absterreri clementiâ infantium audivi fœminam indi-* „
gnam mulceri pœnâ, generosissimam ira cupidiâ flagellari, generositatem so- „
lam in periculis spectari. Augusti 16. hor. 8. Si Plinium legimus, octavo „
libro, cap. 16. p. 133. Basileæ, ex officinâ Frobenianâ impressum, id re- „
periemus sequentib⁹ verbis pervertendo: *Urbs eadem in supplices, non* „
(iratos) multorum profugit, ea alloquitur verum cuiquè eorum vi maximâ, „
tueturquè (se) coacta potest capi. Hæc Porta. *Verùm hæc* Cardani & Por- „
tæ commenta, sunt aliquid ad hanc rem. Sed Trithemiano *instituto, quod* „
ità contortum non est, vix satis faciunt, ut verè nostrate Proverbio, jacta- „
re posimus, quosdam suburbia quidem intrasse, at cui ipsam adijsse urbem „
contigerit, reperiri neminem. Sed quid? Annè ea erit ratio, ut rem hanc „
præstare valeamus, si Dictionarium nobis ejusmodi conficiamus, in quò prò „
Substantivis alia Substantiva; pro Adjectivis alia Adjectiva: pro Verbis, „
Verba alia consignemus? Subsistimus. Arduum enim hoc, & penè infiniti „
& desperandi laboris esset. Malumus itaquè & hic ampliare.

CAPUT XIII.

De Scriptione occultâ ex Sensu, & primò Figurato.

SCriptionis Objectum Internũ triplex est: Literæ, Sensus, Idioma. Literæ *cum suo ambitu, Radicale:* Sensus Intentionis, *Principale:* Idioma, *Ministrale est Objectum. Hactenùs autem satìs dictum est de* Literis, *tùm per se; tùm quâ Syllabas; tùm quâ Dictiones constituunt. Sequitur dispectio de* Sensu, *quem fecimus Scriptionis Objectum Intentionis seu Principale, ut patet per se. Occultatio autem hic fit, cum à nativo sensu recedimus & usurpamus tropicum: 2. Si aperto quidèm sensu utimur, sed Notâ quapiam occultâ positâ, contrarium indicamus: & 3. Si nec figuratâ nec apertâ oratione utimur, sed tantùm Signo aliquo conveniente, sensum non vulgari ratione denotamus. Hinc triplex oritur Scribendi Modus: Primus fit per Sensum Figuratum: 2. contingit Notæ Grammaticæ seù Sententiarum appositione: 3. Notatione procedit Hyeroglyphicâ. Scriptio Occulta per* Sensum Figuratum *fit, quandò à nativâ significatione recedimus, seù quotiès non propriè, sed figuratè scribimus. Quâ de re nonnihil, ubi de Sermone nobis sermo fuit,* sup. Lib. 2. c. 1. *diximus: Sed hìc in Scriptionis materiâ, usus ejus longè est uberior & magis Philosophicus. Undè* Walchius Decad: 9. Fab. p. 224. & seqq. *omnium quot quot anteà tradidit, hanc occultissimam, artificiosissimam atquè præclarissimam Scribendi rationem esse, deprædicat. Videndus in hanc rem omninò. Sed nos ea linquimus Hermeticis & Chemicis illis Philosophis: Prætermittere verò nolumus, quòd nec hæc scribendi ratio, Epistolicum usum abhorreat. Etenim Amico, sed non nisi solerti, clàm alijs, Effectuum ac Consequentium, non minùs artificiosâ, quàm tectâ insinuatione, rem aperire & præscribere valemus. Cujus rei Exemplum esse potest, Epistola illa, quæ à quodam Conjuratorum & Proditorum in Anglià, ad* Baronem Montaquilium, *ejus prænomendi gratiâ, ne ob famosissimi illius proditorij pulveris pyrij periculum, Curiam in quâ Conventus Regni habendi essent, accederet, scripta & missa est. Literæ ità habebant:* Nobilis Domine, amor & amicitia, quæ mihi cum aliquot cognatorum tuorum intercedit, facit, ut Salùs & prosperitas tua, curæ mihi cordiquè sit. Quapropter sis prænomitus ut si salvum te cupis, indicto conventu abstineas, quacunquè effictâ excusatione. Deus enim & Homines conjurarunt, in criminum, quæ sæculum hoc ferax produxit, vindictam & abolitionem. Noli autem floccifacere hanc monitionem, quin properè domum abeas, & expectes eventum securus. Namlicèt nulla initia & indicia Seditionis alicujus appareant, scio tamen & sanctè affirmo, conventum hunc ictu

ictu terribili conquassatum & convulsum, nec tamen laceratos à lacerantibus visos iri. Hoc consilium, quod saluti, non verò damno tuo esse potest, nè asperneris. Periculum enim transibit simùl, ac Literas has combusseris. Confido, consilio hoc te rectè usurum Dei ductu, cujus sanctæ protectioni te commendo. *Literis illis ad Regem & Consiliarios delatis, consilio habito, vident quidem ingens aliquod flagitium, quod immineret, significari, sed quid rei siet, latet omnes: Excidium Literæ minabantur, sed quonàm dolo, vix ullus suspicari poterat: Soli Regi, aut virgulâ divinâ, aut summâ quâ valet sapientiâ, in mentem venit, istis verbis:* terribili ictu convulsum: *sanctis illis:* nèc tamèn laceratos à lacerantibus visos iri: *Item:* Periculum enim transibit, simùl ac Literas has combusseris: *quibus conjiciebat, descriptam celeritatem periculi, tam subitò incidentis, quàm facilè & citò papyrus ista, flammis exustuletur, pyrotechniam occultam designare. Id quod indagine factâ patuit, atquè ità sulphurea illa proditio, divinitùs detecta fuit.* Vid. Lib. Georg. Mayeri, sub titulo: Beschreibung der Büchsenpulverschen verrähterey. *Voluit scilicèt, divina Omniscientia ostendere: Quemadmodùm, si occultandi Arte, licitè quis utatur, ipsi dispicere nequeat: Ità è contrà, nihil juvare homines illos nefarios, etsi quàm occultissimè sua scelera habeant, aut scriptionis dolo innectant.*

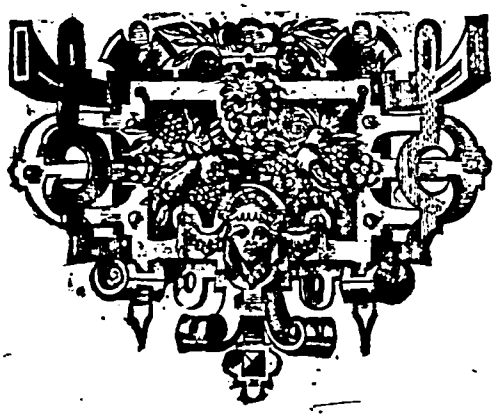
CAPUT

CAPUT XIV.

De Scriptione occultâ, per appositionem Notæ Grammaticalis.

Secundus Modus is est, uti diximus, qui provenit ex appositione Notarum Grammaticarum. *Notas Sententiarum illas dici, innuimus* suprà Cap. 7. Isidori *authoritatem secuti. Adhibebantur autem ad dogmata, peculiaresque opiniones, vitia & virtutes Scriptorum denotandas. De quibus præterea videri poterit* Casaubonus in Notis Laërtij, pag. 57. ubi in f. post Indicem Authorum, *Figuræ harum Notarum subjiciuntur;* Sixtus *item* Senensis, Lib. 3. Biblioth. Pythœus Lib. 2. Adversar. c. 3. Wouwerius in Polymath, Robertus Titius Lib. 10. c. 14. *Ad Sensum verò occultandum, ut ad nostrum institutum accommodemus, hujusmodi obelis & asteriscis uti possumus, ut quod apertâ Scriptione narramus & enunciamus, contrariâ per positionem obeli, asseruisse videamur.*

Cautio verò erit, ut quàm tectissimè ejusmodi Notæ *apponantur.*

CAPUT

CAPUT XV.

De Notatione Hieroglyphicâ.

Certius occultè sensum prodendi Modus, expeditur Figuræ Animalis & aliarum rerum, sivè pictione, sivè aliâ efformatione. *Vetustissimum inventum Ægyptiorum & Chaldæorum, ea ratio perhibetur. Theodosius verò Imperator, apud* Cassiodorum Var. 3. Ep. 51. *Signa Chaldaica hæc, quasi Literas vocat. Pro Literis enim fuisse Animalia, & alia Signa secretiora, tradit* P. Gregorius, 16. de Rep. c. 1. n. 6. *quibus aut singulas Dictiones, aut integram sæpè orationem exprimebant:* Porta Lib. 1. de Occult. Notis, c. 9. *Qui & etiam refert insignia & demonstrationum commenta, quibus sæpè parietes, peristromata, lacunaria, fores & clypei ornantur: Equitum etiam capita, dum hastis concurritur, festivis Ludis solent insigniri: Vulgus Cimeros,* Alciatus *vocat Emblemata. Hæc enim tacitis rerum demonstrationibus, quicquid velint, exprimunt, veluti subjectis Exemplis aliquot,* idem Porta, *ibidem demonstrat. Cùm verò hæc res, non tàm ad Epistolarum orationem, quàm ad insigniores quasdam Sententias Philosophicas & Politicas occultandas, nè indignis hominibus, Doctorum Sensus prodantur, accommodata sit, de eo instituto (de quo videndus, præter antiquum illum Horum Apollinem Niliacum, Johannes Pierius Valerianus, Bolzanius Bellunensis, in insigni Opere, quod inscripsit, Hyeroglyphica, sivè de Sacris Ægyptiorum) pluribus ex professo explicare supersedemus. Ne quid tamen desit, Exemplum uti unicum singulare ac rarum, & semetipsum, excellentissimi ingenij, ac summæ eruditionis gratiâ, uberrimè commendans, subjiciendum duximus: Quo* Joachim. Hopperus, Phil. 2. Hispan. Regis in Belgio Consiliarius, *totius Universalis Justitiæ negocium, quod alias* Libb. 12. de verâ Jurisprudentiâ *latiùs exposuit, elegantí hac Picturâ (quam deinceps, breviter ac magis simpliciter & perspicuè, atque ab ipso* Hoppero in Themide suâ Hyperboreâ seu Tabulâ Regum Frisiæ *factum, explanabimus) ob oculos ponere & feliciter adumbrare voluit.*

† † † †

Pictura hæc in Tabulâ quadratâ, tribus circulis constans, monstrat JUSTICIÆ *Naturam, quæque cum eâ hinc indè complicata sunt: Ubi ad tria advertendum: 1. Quæ Justiciam antecedunt; Ut est* Homo & Respublica, *seu subjectum quod primò cognoscendum. 2. Quæ ipsam Justiciam spectant, atque ex eâ profluunt; Ut est* Lex & Judicium. *Denique 3. quæ Justitiam sequi videntur; Ut quomodò* in Homine Accommodatio seù Applicatio ad Justitiam, *secuta sit.*

I. Quòd Rempublicam *attinet, de eâ sicùt & de Origine in Familiâ, Pago & Vico, nihil habet Pictura à priori, sed eâ demùm, ubi varia*

† † † † *Homi-*

Hominum ad Justiciam applicatio exhibetur, designatur. Quia vero fundamentum hujus reperitur in ipso homine; Homo verò tùm ex Mundi tractus & delibatus, tùm ad Imaginem Dei conditus est: Hinc quædam de DEO, in Circulo Extimo: Deindè de MUNDO, in Circulo Medio: Denique de HOMINE, in Circulo Interiori exprimuntur. Habent verò uti patet, Circuli, hanc inter se rationem, quòd ille Extimus, reliquos continens, à nullo contineatur, & appelletur DIVINUS: Alter Interior, sequentem continens, à Primo contineatur, & vocetur MUNDANUS. Tertius Intimus à reliquis comprehensus, nullum ipse comprehendat, quem HUMANUM dicunt.

In Exterioti *itaquè* Circulo, *adumbratur DEUS, observatis pri- vestigijs quibusdam, quibus ad DEUM (qui aliàs, habitans lucem inac- ces-*

cessibilem & tenebras ponens latibulum suum, suprà sensum & suprà omnem intelligentiam humanam est, & infinitis modis, omnem captum humanum excedit) ascendi potest, quæ sunt UNUM & DUO, quæ TRIA efficiunt. Ultrà quæ nullus amplius Numerus progreditur, nisi quod quemadmodum MONAS Principium, ità QUATERNARIUS, omnium Numerorum est complementum, dùm UNUM, DUO & TRIA, in se comprehendit, & ex omnibus TRINUM-UNUM efficit. Et quidem quod explicitè sunt DECEM, ultra quæ nullus amplius est Numerus, sed repetitio dunt axàt Numeri, hoc implicitè sunt QUATUOR. Nam Unum, Duo, Tria, Quatuor sunt Decem. Ac cùm MONADIS sit substantiam rebus tribuere per id quod est: BINARII distinctionem per unum & alterum: TERNARII verò, ordinem per Motum & Quietem: QUATERNARII est, concentum ijs tribuere, secundùm Proportionem Arithmeticam, Geometricam & Harmonicam: Ità Hypate, Meze & Nete; nec non Pondus, Numerum & Mensuram: Idquè secundùm Diatessaron, Diapente & Diapason, quæ omnia in Quaternario insunt. Si itaquè his probè notatis, de DEO ità quis cogitaverit, quòd & TRINUS sit & UNUS, secundùm Numeri Quaternarij rationem, uti & Nomen ejus TETRAGRAMMATON indicat, atquè assimilatione quadam per Quatuor illas in Solio sedentes Reginas, *ascendendo primò à Tribus Inferioribus, ad illam quæ summo loco sedet; Et deinceps secum expendendo, licèt Tres, numero diversæ Personæ sint, ità ut una non sit alia, ab unâ tamen naturâ & substantiâ comprehendi, (quod* Pallij Expansione *hic indicari videtur) quodammodò DEUM & PERSONAS Sacrosanctæ TRINITATIS adumbratas ratus fuerit, non longè quidem is aberret; sciat tamen, uti ipse DEUS infinitis partibus superat omnem rationem, ità de ejus Naturâ parcè cogitandum; parciùs loquendum aut scribendum; parcissimè quid effingendum esse. Quocirca missis ijs, hanc Picturæ partem, potiùs Principijs à Deo proximè profluentibus, omniumquè rerum fontem continentibus, addicimus: Quæ sunt TRIA, addito QUARTO: Vel NOVEM, adjuncto DECIMO.* Tria *sunt 1.* Id quod est: *2.* Verum: *3.* Bonum: *Quibus accedit* Unum, *Quod reliqua omnia* comprehendit. Novem *sunt 1.* Potentia seù Memoria: *2.* Ejus quod est, *per 3.* Firmum: *4.* Scientia *5.* Veti, *per 6.* Perpetuum: *7.* Amor *8.* Boni, *per 9.* Pulchrum. *Quibus Novem,* Decimo *loco accedens Unum, omnia comprehendit, & in unum redigit. Quæ secundùm Numerum Quaternarium, in* Tribus & Quartâ superemineute Reginis & Deabus *exhibentur, ac sub Nominibus JUNONIS, MINERVÆ, VENERIS & THEMIDIS, quæ Præsidet, venditantur, & inter se* Notis Unitatis, Binarij, Trianguli, Quadranguli, in earum Vestimentis conspersis, *discriminantur. Quibus si ponè consistentes* Virgines Sex *jungas, Numerus Denarius existit. Tantùm de*

Primo Circulo: Nam reliqua in eo depicta, in specie ad THEMIDEM *explicandam propriè spectant, de quâ in Secundo Membro.*

In Circulo Medio, *adumbratur* MUNDUS, *qui ex operibus* Pulchri & Necessitatis *factus, in Tres Regiones Lineis binis per transversum bis ductis, dividitur: Quarum Summa Regio tota Lucida: Infima è contrà tota Umbrosa: Media verò partim Lucida, partim Umbrosa est. In* Supremâ Regione, *quæ Beatarum Mentium sedes est, reperiuntur res verè existentes, uti* Memoria ejus quod Est: Scientia item rerum Verarum: & Amor rerum Bonarum. *In* Infimâ, *quæ propter tenebras inaspectabilis est, ubi Simulachrorum & Imaginum est locus, & leves Umbræ circumvolitant, è contrà deprehenduntur* Oblivio eorum quæ non sunt, per Inane: Phantasia Apparentium per res Momentaneas: Et Desiderium Convenientium per res Placitas. *In* Mediâ, *quæ horum est domicilium, continentur,* Natura Corporis Animati: Opinio Verisimilium per res Temporales: & Appetitio Utilium, per res Delectabiles. *Ad quæ omnia rectiùs exprimenda, primùm in quacunquè Regione,* duæ Lineæ Transversæ *habentur: Deindè totus Orbis, à summo ad imum, duabus Lineis,* formâ Ovali *descriptis, in tres partes dividitur, quò necessariò fit, ut cujusquè Regionis, Novem sint partes, sub Denario Numero comprehensæ. Quæ igitur in* Supremâ Regione *suis quaquè locis depicta conspiciuntur, tùm quidem ad DEOS pertinent, in quibus Potentia ejus quod Est, per Firmum inest, quæ per* Canem, ràmum Lauri in ore habentem; Lapidem quadratum; Et Circulum *significantur: Tùm autem ad DOEMONES, quorum est Scientia Veri, per Perpetuum, quod* Bubo; Cupressus; & Pomum *designant: Tùm verò ad HEROAS, quorum Amor est Boni, per Pulchrum, quod* Ignis; Lilium; & Rosa *exprimunt. Porrò quæ in* Mediâ Regione *cernuntur, partim Naturæ sunt, cujus Ortus & Occasus in Tempore, per* Colum ac Fusum; Serpentem in se revolutum & Scarabæum, *denotantur: partim Opinationis, circà Veresimile in Diuturno, quæ per* Vespertilionem; Quercum & Speculum: *partim Appetitionis rerum Utilium per Voluptuarium in necessario, quæ per* Clavum; Plumam Pavonis & Cornucopiæ *significantur. Jàm quæ in* Infimâ Regione *videntur, atquè uti Media Supremorum, ita Ipsa Mediorum Formam & Imaginem referunt; Ea tùm quidem Oblivione constant eorum quæ non sunt, per Inane (Mortem nempè & Somnium) quæ* Linx Animal; Lingua & Gladius *significant: Tùm autem Phantasia Apparentium per Vacuum, quæ* Cancer, Umbra & Bulla, cum Larvâ: *Tùm Affectione jucundi per Vanum, quæ* Dypsas Serpens, Nota Numeri Decimi Sexti (*qui Symbolon libidinis Venereæ, ut* Petrus Bungus, *in eleganti tractatu,* de Mysterijs Numerorum, *ipsò hoc Numero XVI tradit*) & Ficus *denotant. Et verò prò earum Partium differentiâ, & trium Regionum, Quaternario Numero comprehensarum, divisione*

cisione fit, ut quicquid toto Orbe, Rerum, Scientiarum & Actionum est, certis generibus, gradibus ac nominibus, secundùm Ternarium & Quaternarium, Novenariumquè & Denarium Numerum (uti de Divinis, *undè hæc promanant & profluunt, diximus) dividatur.*

In Circulo Intimo, *adumbratur HOMO, qui in ipso totius Operis Centro, per quod Axis, frvè recta Linea illa, de quâ infrà dicemus, transit, nudus depictus cernitur, ad denotandum, ipsum esse Compendium Universi, atquè adeò ex duobus superioribus Circulis esse haustum, delibatum ác expressum, secundùm Ternarium & Quaternarium Numerum; Item Novenarium & Denarium, quod paucis nùnc attingendum. Hausit enim Homo ex Mundo* Animam, *quæ Regionis superioris est; tùm* Corpus; *tùm deniquè* Umbram, *quæ Infimæ. Ex quibus Tribus, per Quaternarium Numerum inter se junctis, Exterior Pars Hominis constituitur: In quâ quidem, cùm* Animæ *Facultates sint, Naturalis, Vitalis & Animalis:* Corporis *autem principes Partes, Caput, Cor & Hepar:* Umbræ *verò aliæ sint, quæ à Corpore emicant; Aliæ quæ Corpus sequuntur; Aliæ, quæ ab eo effluunt; perspicuum est, (siquidem in unum ea jungas) etiàm ex Novenario & Denario Numero hanc Partem constare. Quod* Divinum Circulum *attinet; Homo partim etiam factus est, ad Imaginem & Similitudinem Dei: Quæ Pars Divina Hominis, partim* Mente, *partim* Animo, *partim* Spiritu *constat. Ex quibus* Mentis *rursus partes sunt, Memoria, Intelligentia, Voluntas:* Animi, *Ratio, Animositas, Cupiditas: Et* Spiritus, *Cogitata, Dicta, Facta. Sic ut & hic, Quaternario simùl & Denario Numero, omnia contineantur. Idquè haud paulò præclariori ratione, quàm in Interiori Hominis Parte: Quia cùm illa cum Belluis sit communis, hæc propriè Hominis, non modò generatim ad Dei similitudinem, sed & speciatim ad Imitationem propriæ Imaginis ejus expressa: Undè admirabilissimum DEI & NATURÆ opus, HOMO vocatur.*

II. Quibus ità præmissis, nùnc Justiciæ *negocium in Picturâ declarandum, quod potissimùm in Circulo Extimo seù Divino, depictum exstat hac ratione, ut in ejus Summo,* Internum, *in reliquâ parte* Externum Regnum *describatur.*

Internum *ità, quòd* Themis in Solio Regali, *affabrè, atquè antiquo artificio facto,* tribusquè gradibus alto, *partim* clarissimâ luce, *partim* nubeculâ suaviter umbrosâ, quæ lucem ambit, circumfuso, sedeat, ceù Regina, facie honestâ & gravi, majestatisquè plenâ, radijs solis (*cujus à quibusdam Filia dicitur*) coronata, *quæ tùm quidem* Pallio, Quadrangulis (*quo Numerus Quaternarius, qui Justiciæ & Perfectionis proprius dicitur, denotatur*) conspersо, quod per totum Solium diffunditur, omnesquè in eo sedentes comprehendit, *induta sit: tùm autem* Stolâ Denarij Numeri Notis distincta, dextrâ manu Palmam, sinistrâ Olivæ ramum gerens & in gremio Origanum herbam positam

sitam habens. *Ad cujus* dextram paulò inferiùs *alia; atquè alia Reginæ* ad sinistram; *sicùt & in* gremio *tertia*, Notis Unitatis Binarij & Ternarij, inter se distinctæ, *assident, quibus singulis* binæ Virgines Symbola in manu gerentes, *adsistunt, ut jam suprà, ubi de communium Principiorum adumbratione actum fuit, quoquè innuimus. Omnia enim & hic congruunt, nisi quod applicatio saltèm tenenda; Quæ consistit partim in* Justiciæ *ipsius summâ commendatione, quòd nimirùm omnium Virtutum Caput, Regina & Domina, non Hespero modò ac Lucifero, sed & Sole ipso sit illustrior: partim in Regni ejus Imitatione, cùm* Justitia, *in cœlo habitans, conventibus Deorum, authore* Homero, *præsit; Quod omni Regi ac Principi, qui justè & legitimè regnaturus sit, omninò cognoscendum est, & imitandum, ut Humana cum Divinis congruant, & ad eorum imitationem exprimantur: partim denique in adumbratione Naturæ partium ac effectuum ejus consistit. Natura in bonâ voluntate, cum Scientia Veri, per æternum sivè perpetuum: Et Potentia ejus quod est, per firmum sivè constans, consistit, ad jus suum cuique distinctè & ordinatè, & pro cujusquè proportione tribuendum ac terminandum, unde* Termini *figurâ depingitur. Cujus quæ à priore parte oriuntur, partes & membra sunt;* Prudentia, Fortitudo, Temperantia, *cum suis Matribus,* Fide, Spe & Charitate: *Et Filiabus,* Lege, Judicio & Justiciâ minori: *A quibus* Rectum ipsum & Severum, Æquumquè & Bonum, Item Voluntas, Metus & Spes *existunt: Quæ à Secundâ:* Proportio Arithmetica, Geometrica & Harmonica; *à quibus* Justicia Commutativa, Distributiva & Mixta, (*quas vocant*) *proficiscuntur. Et quidem uti priora, vitam constantem & perpetuam, claramquè inducunt, propter Voluntatem, quæ principium Actionis est & Vitæ: Ità posteriora, pacem afferunt & concordiam, propter Harmoniam. Undè summa felicitas & beatitudo exiit, quam cum ambrosiâ & nectare Themis inducit, Jovis cum Amaltheâ Nutrix.*

Porrò ad Regnum Externum Justitiæ, *quod foràs eminet depingendum, pertinet* Linea, quæ à pede solij infrà Reginam illam, quæ in gremio Justitiæ sedet, incipit, & instar axis Mundi, utrumquè Orbem interiorem, à summo ad imum secat: Ad cujus exitum, in Imo hoc Circulo Externo, *de quo agimus,* aliud est Solium inferius, superiori ex adverso positum, non Regale quidem, sed Judiciale, in quo Regina sedet, Sceptrum tenens, antè quam Virgo stat pennata, Nunciæ similis. *Hoc igitur Regnum, illud Themidis quod ad Externa se effundit, putandum est, cujus Caput est* Justitia, *quam superior Thronus notat & designat: Medium autem* Lex, *quæ quia ad omnia pertinet, per supradictam Lineam significatur: Reliquum autem, Judicium, quod per Thronum inferiorem, antè quem quæ stat Virgo pennata,* Nemesis *Deæ est, quæ ob Bonorum & Malorum denunciationem, Judicij Angelus vocatur,*

denotatur. Atquè ad hæc quidem Externa rectè administranda, scitu dignum est, cognoscere, quæ ejus rei gratiâ, in eodem hoc Circulo extimo, ad utrumquè latus sunt depicta: Ut sunt Terni Radij, utrinquè ex caligine illâ, quâ superior Thronus circumfunditur, erumpentes: *Deindè* ad media latera, à dextris tres Virgines, quæ manibus junctæ vestibus indutæ sunt floridis; & à sinistris aliæ tres stolatæ, cum Coronis, ex quibus una Colum, altera Fusum, reliqua Forficem in manu habet. *Denique* ad imum propè Circulum, tàm ab unâ, quàm ab alterâ parte, ternæ quoquè Virgines, ex quibus Dextræ, benigno vultu & nudæ sunt, quarum una Rosam, altera Talum, tertia Myrthum manugerit: Sinistræ autem oculis torvis ac ferocibus, pellibus ferinis vestitæ, cum Flagellis in manu, Serpentes habentes prò Coma. *Quæ omnia ad Regnum istud Themidos Externum rectè administrandum, pertinent. Nam per superiores Radios, latentes Themidis Deæ vires significantur, quibus Justitia, in animos humanos infunditur. Ac quantum ad Medias Virgines attinet; Dextræ,* Horæ *sunt, à terminando & ornando dictæ, Themidis & Jovis Filiæ, primo partu editæ,* Eunomie, Dice & Irene: *Sinistræ autem* Parcæ, *secundo edito ijsdem parentibus prognatæ,* Atropos, Lachesis & Clotho: *Ex quibus illæ, Divinas Leges, à Pulchro profectas: Hæ Naturales ex Necessitate ortas, significant.*

Atquè tantùm etiam de Justitiæ Regno Interno & Externo; *Quibus & hoc adjiciendum, quòd Justiciæ,* Mundus, *in sequenti Circulo, uti dictum, expressus subjiciatur: tùm Regni ejus Terminus statuatur* Homo, *ad quem Intimus spectat Circulus.* Mundum *itaquè quod attinet, & Partes ejus Tres diversas, ex continentur Numero Quaternario, qui est Justitiæ & Perfectionis proprius, ut antè annotatum est. Undè evenit, quòd omnes totius Mundi Res, Scientiæ & Actiones, cujuscunquè generis, gradus aut nominis sunt, tùm rectè & justè sese habeant, cùm ad ea, quæ suprà* Mundum *sunt, respiciunt, ubi Justitiæ, Clara illa sedes esse reperitur: Tùm autem male & injustè, cum ad ea, quæ infrà* Mundum *sunt, se convertunt, ubi Injustitiæ Tenebrosum est domicilium, quod in hâc Tabulâ sub hemisphærio secundâ Circuli, nempè Mundani, ex adverso Throni Themidis, subdensæ ac squalidæ Umbræ specie, depictum cernitur: Ubi degens injustitia, Justitiæ quantùm potest (Nam per se nihil est) tàm omittendo, quàm committendo, uti vulgò dicimus, adversatur, arreptis sæpè, ob deformitatem suam, quibusdam ex infimâ parte simulachris & imaginibus Justitiæ, quibus induta, prò Justitiâ ipsa sese venditat. Ex quo perspici potest,* Mundum *medium Justitiam inter & Injustitiam intercedere: Et has duas, toto Mundo ab invicem distare & separatas esse: Quò fit, ut quæ ex Mundo decerpta sunt, habeant se ut indifferentia: Qualia sunt;* Favorabile, Odiosum, *& quæ his medio loco intercedunt,* Utile, Necessarium, Delectabile: *Quæ cùm Justitiam nonnunquàm & Injustitiam ad se alliciant, id justum*

vel injustum faciunt, quod cum Favore vel Odio, Necessitate què Utili vel Delectabili conjunctum est, &c. Hominem *verò quod spectat, ei nihil magis ob supradictam rationem convenit, quàm* Justitia, *quæ in eam rem, mediante* Lege, (*quod Lineâ illâ, utrumquè interiorem Circulum, à summo ad imum dissecante, cui Homo adfixus depingitur, significatur*) *se illi communicat, licet ipsa in cœlo maneat: Cui* Legi *si* Homo *adhæreat, particeps fit* Justitiæ. *Quod Exemplo Solis fieri intelligitur, qui cùm in cœlo maneat, & Terra ac Maria, in quibus degimus, infrà sint, in medio splendorem à se erumpentem & ad terram usquè pertingentem habet; per quem fit, ut inferiora Solis fiant participia.* Homo *verò observatis rerum qualitatibus, quæ vel in ipsâ substantiâ, vel in Naturâ, vel Extrinsecùs adjunctam* Justitiam *habent, Animo, Corpore & Umbrâ; hoc est, Internè, Externè & Gestibus Externis, per Liberum Arbitrium,* Justitiæ *se conformem reddere potest: Quod qualitèr is præstitit, jam sequitur hic conspiciendum.*

III. *Igitur* Hominis habitus ad Justitiam vel Injustitiam, *ulteriùs in Tertio Circulo potissimùm exprimuntur, sub triplici, Aurei, Ferrei & Ænei, hoc est, Justi, Injusti, aut Mixti Seculi differentiâ.* Aureum *quidem* Seculum *commonstratur in* Summo *hujus Circuli Intimi, ad* sinistram *partem axis, ubi Regio lucida, summoquè fulgore consperſa videtur, quæ arboribus consita & fontibus irrigua est, ubi* Novem venustissimæ Virgines, facie ad axem conversæ, manibus junctis choreas ducunt. In quarum medio, cæteris altior stat Regina, cytharam pulsans. *Quæ omnes hoc sibi volunt, quod in hoc Seculo Aureo tres supradictæ, sivè novem superiores partes Hominis (quas inferiores sequebantur) ad Legem Dei conversæ, Trium supradictarum vocum Novem partium Justitiæ (quæ media stans,* Astræa & Urania, *à quibusdam vocatur) fuerint factæ participes; undè suavissima illa Harmonia, de quâ suprà quoquè dictum est, cum omnium rerum abundantiâ & copiâ ipsaquè adeò summa felicitas & beatitudo existebat.* Ferreum *autem in* Imo Circuli, ab eodem latere *conspiciendum se præbet,* ubi in loco tenebroso & horrido, tres sivè novem Homines, ab axe aversi, Canem tricipitem in Altari depictum, (propter quem Binæ utrinquè stant Mulieres, poculà manu tenentes) adorare, nonnulliquè in Semiciones, Lupos & alia Fera Animantia conversi, in montes & sylvas se abdere cernuntur: *Ut ostendatur in hoc Seculo Ferreo, tres sivè novem partes inferiores Hominis (quæ superiores ad se inverso ordine trahebant) à Lege Dei aversas, & ad se conversas, partim Erroris & Ignorantiæ, partim Doloris & Voluptatis potu plenas (undè omnis Injustitia & Discordia exisfit) relicto vero Deo, sui ipsius, secundùm triplicia, Animi, Corporis & Externa Bona, cultores & Idololatras fuisse. Undè ad summam infelicitatem & extremam miseriam Homines redacti, in Belluas commutantur. Tristis sanè exitus. Et quidem,* qui inter utramquè Regionem, Aurei & Ferrei Seculi Fluvius interjectus reperitur, Lethęus est, *cujus primùm potu, malum hoc cōtrahitur, ut à Superiori Regione ad Inferiorem transeatur, & de* poculis illis Mulierum *bibatur. Deniquè* Æneum Seculū *adumbratur* ad dextram Axis partem distinctè, tribus Regionibus: Ex quibus Infima & Media Mari: Suprema autem & Media Montibus disterminatur. *Quod indè accidit; quia hoc Seculum ex Justo & Injusto mixtum sit: Eaquè Mixtura sic se habeat, ut vel plùs Mali in eâ insit, quam Boni, plus què Caliginis quàm Lucis, quod Infima Regionis est, quæ Stellarū lumini dubio est similis; Undè &* Stella ex adverso ei picta est Axis sub Pedibus Hominis: *vel æquæ utriusquè sint partes, quæ Lunæ luci ob id comparatur:* quæ in eodem Axe, suprà Caput Hominis depicta *conspicitur: Vel plùs boni quàm mali, plusquè lucis quàm caliginis, quod Supremæ, undè Solis claro splendori confertur,* qui ad summū Circuli, in eodem Axe depictus *cernitur. Quos diversos gradus, Hominem ad Justitiam vicissim perducendi, Deus constituere voluit, quia placuit, ut non aliter, quam Voluntate Hominis, reversio fieret. Undè necesse erat, cùm Mens humana, post contractum peccatum, tàm omni ex parte coinquinata fuerit, ut veram perfectamquè Justitiam, nullo modo statim recipere posset, ut paulatim procederetur, haud aliter atquè Infanti primùm lac; deindè ubi grandior confirmatiorquè fuerit, pubnentum aut simile quippiam; mòx ubi totus adolevit, solidus Cibus datur. Quòd itaquè Primum gradum seù Vitæ genus attinet, hoc ità* in Infimâ Regione *describitur,* quòd utrinquè ferè, Mari & Fossis munitus sit locus, & Campi, Fluminibus ad fertilitatem pervij cōspiciantur: *Debinc* in ipsâ Mediâ Regione, Tribunal Regiū adsit, juxtà quod ab uno latere Tres stant Sacerdotes; ab altero totidem Prophetæ; antè autem Judices totidem: Infrà quos ad Dextram Vir stat Armatus; ad Lævam Togatus; & infrà illos, in Imâ Regione, tres insuper, Agricolæ, Opificis & Mercatoris habitu. *Ad denotādum vitam illam sub Lege Naturæ corruptæ, per* Librum apertū *hic expressâ, quam post labem peccati contractam, diversi ubiquè Heroës cōstituebant. Nam* Panem Ceres *monstrabat;* Vinum Bacchus; Rem Pastoralē Pan; Bellicam Mars; Fabrilem Vulcanus; Medicam Æsculapius; Textoriam Minerva; Venationem Diana; *Et sic porrò de aliis. Deindè autem matrimonia jungebant, domosquè & familias fundabāt; postè verò parvas quasdam Civitates & Respublicas, partim necessitatis, partim convictus communis causâ jungebant. Rempublicam autem ad exemplum Hominis, qui constat Corpore & Animâ, & indiget Rebus Externis, constituebant. Nam prò Rebus Externis, sunt Agri, Sylvæ, Paludes &c. ad Victū: Prò Corpore, Muri, Portæ, Fossæ, ad muniendum: Prò Animâ, Homines seu Civitas, ad Vitam & Motum tribuendū. Quæ ipsa Civitas constabat iterùm, secundùm ipsius Hominis descriptionē, partim ijs qui imperarent: partim qui parerent: partim qui parerent simul & imperarent; utì sit in Homine, ubi Ra-*

tio imperat; Cupiditas ad moderatum usum parere debet; Animositas partim imperat, partim paret. Ad illos denotandos, qui imperant, Rex in Solio sedens, Tres Sacerdotes, Tresquè Prophetæ adpicti: *Ille, qui majestate prafulgeat: Isti qui res Divinas, Sacrificia & Ceremonias curent: Hi qui prudentiâ Reipublicæ invigilent: Quos necesse est Regi istare. Ad hos verò exprimendos, qui partim Imperant, partim Parent,* Magistratus, Miles & Judex in medio positi *sunt: Magistratus, qui Loca Publica, Censum & Judicia curabant: Miles, qui defendebat Rempublicam: Judex qui exercebat Judicia. Adistos denique qui parent significandos, in unâ parte Regionis collocati sunt,* Agricola, Opifex, Mercator. *Etsi verò Lex Naturæ, ad cujus ductum hæc Vita constituta, in suo genere minimè mala, imò verò optima est, & ad Justitiam, Libertatem, & Rerum Necessariarum copiam, (qui sunt tres cuiusquè Reipublicæ fines) ordine directa: Quia tamen multis modis imperfecta est; Indè* DEUS, *educto Populo Israëlitico per Mare (quod hic inter Infimam & Mediam Regionem intercedere videtur) ex Ægypto, aliam Legem & perfectius Vitæ genus instituit, promulgatâ Lege Mosaicâ. Quò pertinet proxima Media Regio, in quâ depicta reperiuntur,* Tabulæ Decalogi; Sella Judicialis; Et Ara cum Sacrificio; *ad repræsentandas Leges Morales, Judiciales & Ceremoniales, quibus totum hoc institutum continetur. Restat suprema Regio, quâ continetur Legis Gratiæ descriptio, quæ pura puta à* DEO HOMINE FACTO, *constituta, omnibusquè numeris perfecta, non modò Legem Naturæ corruptæ, sed & Mosaicam (quantùm quidem ad exteriora Sensa pertinet) omnibus rebus superat & ad veram Regni Dei agnitionem, ejusquè Justitiam nos reducit. Ad quam quidem adiumbrandam, tùm* Agnus; Urbs quadrata, limpido flumine irrigua; Et Vincula media interposita *(quæ omnia in Tabulâ cernuntur) pertinent, quibus Caput, Corpus, & Nervi Regni Dei continentur: Tùm autè* Tres Virgines, cum Cruce, Anchorâ & Columbâ, cum Numero Duodenario, Senario & Novenario *juxtà posita,* Fides *nempè (respiciens duodecim Articulos Symboli Apostolici)* Spes *(vinitens sex rebus sperādis, quibus septimo loco accedit Clausula generalis, juxtà Orationem Dominicam)* & Charitas, *(consistens in tribus Præceptis, tribus Consilijs, & tribus Operibus, quæ novem sunt, & medium tenent inter duodecim & sex) quibus ejus Justitia pulchrè exprimitur. Quæ quidem in Summo hujus Circuli posita sunt, ut demonstretur illud verum demùm Themidis esse Regnum: Illamquè veram Justitiam, quæ à Regno Dei, ejusquè Justitiâ profluit; illiusquè fermento, quoad ejus rectè fieri potest, fermentatur. Quod quidem ut ità fiat, Omni Regi, Sacerdoti & Prophetæ, omni omninò studio conandum & adlaborandum est: Sic ùt quicquid est in Republicâ, in unius* JESU CHRISTI *Domini nostri, qui solus verus Rex, Sacerdos & Propheta, verequè ter Maximus & Ter Unus* NOMEN *convertatur, & ab eo solo dependeat.*

CAPUT

CAPUT XVI.

De occulta Scriptione, ex Idiomate.

CErtum Objectum Scriptionis fecimus suprà cap. 12. h. Lib. *ipsum* Linguæ Idioma: *quod ideò* Ministrale *appellavimus, quia Scriptioni inservit: Cùm* Litera & Sensus, *præterea Radix & quasi Anima sint ejusdem: At* Lingua & Idioma, *tantùm sint indumentum Literæ & fomentum Sensus, in hâc Scriptionis materiâ. Caterùm triplex, ab Idiomate itidèm sperāda, Occultandi ratio. Prima est, si simpliciter recedimus ab Usitato, & usurpamus aliud Peregrinum Idioma, quod satis tamèn tutum non erit, præsertim hoc eruditissimo & inprimis Linguarum sagacissimo Seculo. Altera ratio potest esse,* cùm retinetur quidem Idioma, sed tamen apponitur vel intermiscetur Idiomatis certi aliqua Nota, quæ ad exprimendam particulam ejus accommodata, fortè fortunâ reperitur. *Res ex subsequente Exemplo, qualis sit, facilè addiscitur, quod ità habet, perpetuâ Idiomatis persecutione:*

Als man zahlt sechszehen hundert neunzehen Jahr
Ein Königlicher Wahltag war
Zu Franckfurt in der schönen Stadt
Kommen die Churfürsten zu Raht ꝛc.

Hi Versus ità scribuntur Idiomaticâ Notâ: Primò Literis exprimitur Dictio Als: *Deindè quia particula,* Man / *hic usurpata; aliàs denotet Virum, hinc statim apponitur pictura Viri. Sic cùm actus numerandi possit exhiberi quoquè aliâ picturâ, ubi aliquis mensæ assidens actu numeret, hinc sequens verbum* Zahlt / *ejusmodi Figurâ adumbratur. Tertiò Numerus Annorum exprimitur Notis numeralibus: ni velis vocalem* Zehen / *digitis pedum; Dictionem verò* hundert / *duobus canibus, additis* rt / *denotare. Quartò sequitur vocula* Jahr; *iterùm suis Literis exprimenda: Pari ratione proceditur in secundo versu: Ubi postquàm prima Vocula* Ein / *Literis scripta est; sequens* Königlicher *ità denotatur, ut pars istius vocis, picturâ Regis, pars reliqua* licher / *iterùm Literis veniâ exprimenda, & sic deinceps. Hæc ratio jocis & sarcasmis potiùs destinata est, quàm ut Cryptographus eâ utatur: Veluti bodiè videmus fieri, ubi ejusmodi Tabulæ passim in Bohemorum irrisionem circumferuntur. Authore plerarumquè, ni fallimur,* Electoris Colonienſis Morione aulico Jonâ.

CAPUT

CAPUT XVII.

De Tertiâ ratione, ex Idiomate occultandi Secretum.

VT *Altera ratio jocis destinata, ità Tertia hæc, de quâ nùnc verba facturi sumus, seria admodùm esset, si dari facilè posset.* Suprà Cap. 8. hujus Libri, *diximus, ejusmodi fieri posse Notas, quo unius Idiomatis Dictiones denotarentur. Quò posito, factu impossibile non esset, ejusmodi Notas, etiam ad alia Idiomata, ut Latina, Germanica, Italica, Gallica & alia, beneficio Dictionarij Calepiniani undecim Linguarum, transferre, atquè ejusmodi Notas ità usurpare, quasi etiàm ad illas peregrinas Voces, illa Signa essent accommodata. E.g. Nota hæc* W *significat* Latinè Mundum; *Eadem refert* Germanicum Welt; Gallicum Le Monde, Et Italicù Il Mondo &c. *Infiniti sanè laboris, impossibile tamen non esset, hæc effectui dare. Exemplo sint nobis Sinenses & Japones, quos linguâ tàm esse dissimiles,* Nicolaus Trigaultius, in Exped. Sinens. *asserit, quàm Hebræi sunt & Belgæ: nihilominùs tamèn mutuos Libros & Scriptiones legere atquè intelligere, idem fidem facit. Undè* Hermann. Hugo, in Tract: de Orig. rei Literariæ, Cap. 4. *non veretur astruere, in universum tot Literarum Notas fieri posse, quot sunt Voces, quas omnes omninò Gentes, etiamsi distinctissimis Linguis utantur, legere, intelligere & scribere valerent. Quæ res cùm incredibilis & instar portenti, ipsiis verbis habeatur, audiamus ipsum, hâc de re,* in d. Cap. 4. p. 59. ad 63. *ità differentem:* Porrò etiamsi portenti instar haberi debet, tàm parvo è Literarum Numero, tantum tam diversorum in omni Linguâ Vocabulorum Numerum conflari posse: Illud tamen longè admirabilius est; effici posse, ut omnes omninò totius Orbis Gentes, etiamsi distinctissimis utantur Sermonibus, sese intelligant, non quidèm Locutione, sed Scriptione. Adeoquè si cui tàm sagax fuisset ingenium, tempore Babilonicæ permixtionis, potuisset is, omnes homines Locutione dissidentes, unâ Literarum societate vincire, & in Turris exædificandæ officio continere. Jucunda dignaquè hæc res est, quam Eruditi expendant: Quemadmodùm nempè, non obstante Sermonum dissimilitudine, solæ Literæ sarcire possint, dilaceratam tot Gentium societatem.

Si singulæ Literæ impositæ essent, non Vocibus sed Rebus ipsis significandis, eæquè essent hominibus omnibus communes: Omnes omninò Homines, etiamsi Gentes singulæ, res singulas diversis nominibus appellent, singularum Gentium Scriptionem intellegerent. Apparet ea res, in Literis Astronomorum Hieroglyphicis. Hi Taurum verbi gratiâ, scribunt hoc Signo ♉: Geminos isto ♊. Quibus

bus ijsdem Signis visis, Taurum & Geminos esse, facilè intelligent omnes, & Hebræi & Græci & Latini & Galli, & Itali & Hispani & Angli & Poloni & Germani & Belgæ &c. Si tamen locutione eadem res exprimant singuli, nulli intelligent se mutuò: Taurum enim appellant Latini: Schor/ Hebræi: שור, Græci: Toro, Itali & Hispani: Taureau, Galli: Verre, Belgæ: Stier/ Germani: Beick, Poloni: Abulle, Angli. Ità Geminos, Latini: Theomim, Hebræi: תאומים, Græci: Gemeaux, Galli: Doppij Itali: Zwillingen/ Germani: Tweeghen/ Belgæ: Doblados, Hilpani: Dvvoisty, Poloni: Angli, Tvoo. Atquè ità Sinenses & Japones, qui linguis tàm sunt dissimiles, quàm Hebræi & Belgæ, mutuos tamen Libros & Scriptionem legunt atquè intelligunt, quia earundem Rerum significativis Literis ijsdem utuntur, ut scribit *Nicolaus Trigaultius noster, in Sinensi expeditione.*

Est autem hujus Arcani hæc, ut puto, ratio; Quòd Res & earum Conceptus, in omnium hominum animis sint ijdem; (Nequè enim Hebræi aliter concipiunt Canem aut Equum, atquè Hispani & Galli) Undè & Signa earundem rerum significativa, si omnibus fuerint communia suggerent quoquè omnibus, eosdem rerum conceptus. At si Signa fuerint non Rerum sed Vocum significativa, voces quidem illas facilè legunt omnes ij, quibus fuerint ea Vocum Signa communia: At certè (Quia apud Singulos ferè diversæ sunt ejusdem rei Voces, ut patet in Tauro & Geminis) non intelligent, quid illæ Voces significent. Non enim Græcus intelliget Librum Gallicum, Græcis Literis scriptum etsi eum facilè leget. Ergò ut & legere & intelligere quivis posset quælibet Scripta, necesse esset, omnibus communes esse Literas aliquas, non vocum sed Rerum proximè aut conceptuum significativas. Sic nempè coire possent denuò Homines omnes, Veterem illam primi Orbis societatem, tanto olim Sermonum divortio dissipatam: Sic nullo unquàm opus esset Interprete: nulla Hominum Librorumvè esset in accessa Scientia.

Sed fortè objiciet quispiam, rem esse omninò fastidiosissimam, & desperandi laboris, tot Literas facere & discere, quot sunt Voces: atquè adeò nec ità satis fore octoginta Literarum millia, quot Sinenses habere narrantur. Huic ego Respondeo: Fac esse Centum Literarum millia, fac esse plura; cedo, annon in quolibet cujuscunquè Gentis Idiomate, tot Vocabula sunt & plura: annòn ea omnia discit & memoriâ tenet, quivis opilio & subulcus: An non suas omnes Literas callent Sinenses, qui totidem habent, quot Voces? Cur ergò difficilius esset, Nos etiam & quosvis alios, totidem Literas discere ac Voces? Velim æstimetur hæc res, nequè difficilior opinione esse credatur. *Hactenus* Hugo, *& hic Liber Septimus.*

LIBER

LIBER OCTAVUS.

De SCRIPTIONIS INSTRUMENTIS &c. ET QUASI SCRIPTIONE.

TABULA Synopsin hujus Libri docens.

- Modi in genere, (vid. Tab. 1. sup.) significant vel
  - Sermonem & quæ eò pertinent.
  - Scriptionem & ejus Terminos
    - Formales, de quibus suprà.
    - Materiales, (vid. Lit. I. Tab. 2.) & hoc respectu Modi occultandi contingunt, c. 1. ratione Materiæ
      - In quâ, vel
        - Solitæ, at certâ ratione dissectæ, c. 2.
        - Insolitæ, Materiei solitæ substitutæ
          - Animatæ.
          - Vegetabilis.
          - Inanimatæ.
        - Peculiariter adhibitæ, uti est Filum, c. 3.
      - Ex quâ, per peculiarem usum atramenti alterius-vè liquoris, reddendo literas invisibiles quæ legi nequeant, c. 4. nisi
        - Admotâ certâ re: ubi triplex Processus
          - Simp ex.
          - Compositus
            - Vetustior.
            - Recentior.
          - Mixtus ubi adhibetur
            - Pulvis.
            - Aqua.
            - Ignis.
        - Adhibito lumine Candelæ vel Siderum, c. 5.
        - De nocte, c. 5.
      - Sinè quâ non, seù instrumenti: Et oritur Occultatio per insolitum stylum, c. 6.
    - Accidentarium seù Externum: Ut est Missio Clanculariì (vid. Lit. K. tab. 2.) & contingit occultatio, c. 7. ratione
      - Inclusionis.
      - Tabularij occulti.
      - Itineris insoliti per
        - Terram.
        - Mare.
        - Aëra.
  - Signa Scriptionem exptimentia, (vid. Lit. L. tab. 2.) Hi Modi fiunt triplici ratione, c. 8. vel
    - Inter Absentes,
      - 1. Per transmissionem fili vel alterius rei, ad significandum certâ ratione, in subjecto certo adaptatæ: Ubi proceditur, c. 9. vel viâ
        - Rectâ.
        - Oblquâ, more
          - Veterum, in ossiculo tereti per foramina:
          - Recentiori, per gyrometationem in Instrumento.
            - quadrato,
            - circulari.
        - Compendiariâ.
      - 2. Citrâ transmissionem abstrusiori, quod fiet c. 10.
        - Speculi peculiaris adornatione,
        - Nauticæ pyxidis peculiari confectione,
        - Antecedente communicatione, aliquot guttularum Sanguinis.
    - Inter Præsentes, 3. Per significantia sensilia objecta, ubi proceditur vel
      - Cominùs, modo
        - Simplici, c. 11.
        - Compendioso, c. 12.
        - Obliquo, c. 13.
      - Eminùs, c. 14. modo
        - Simplici.
        - Compendiario.
        - Obliquo.

CAPUT PRIMUM.

De Scriptionis Instrumentis & Connexo: Ac quasi Scriptione in genere.

HACTENUS ITAQUE DE SCRIPTIONIS Objecto, *veluti sunt* Literæ, Sensus & Idioma; *Seu de* Formalibus, *à quibus Modi, per terminos Literarum, Syllabarum, Dictionum, Sensus & Idiomatis pendent,* Libris septem præcedentibus, *satis superquè, uti opinamur, dictum est. Nùnc agendum restat, tùm de terminis* Materialibus, *seù de* Materiebus & Instrumento; *tùm de terminis* Accidentarijs, Externis vel Accessorijs, *seù de* Connexo & Consequenti; *Et hinc indè dependentibus Modis, occultè quid significandi. Quibus recensitis, subjungenda Doctrina, de* quasi Scriptione, *quæ pars* Synthemographiam *vel* Symmographiam, *de quâ* suprà Lib. 1. c. 2. *propriè complectitur. Succidit enim ipsi Scriptioni quàm proximè, quo de* suprà d. Lib. 1. c. 3. *quoquè est admonitum. Quibus absolutis, Alteram partem, quæ est de* Mediorum Tractatione, *similiter finiemus. Eò verò ordine, quo indicatum, jàm singula prosequemur.*

CAPUT II.

De occultâ Scriptione, ratione Materiæ In Quâ, seu Subjecti contingente, ejusque duobus prioribus Modis.

SCriptio Occulta, non tantùm ratione Objecti, Literarum, Syllabarum, Dictionum, Sensus & Idiomatis instituti, sed insuper respectu Partium, sivè mavis Terminorum Materialium contingere potest. De quibus nunc in specie differendum. Partes Materiales cùm dicimus, intelligimus Materiam in quâ; Materiam ex quâ; Et Instrumentum, sine quo non scribitur. Nam hæ concurrunt ad Scriptionem seu Effortionem Literarum. Illa, ut Subjectum Externum has recipiens: Ista velut Materies fœtus: Hæc ut Principium productionis, sinè quo nec illa recipit, nec ista ad Formæ actum pervenit. Quocirca secundùm hæc tria diversa genera, in tres, inter se ad istam rationem diversos, Modos, hoc Genus Occultandi; non incommodè dispescimus: Ut Primus Modus, circà Subjectum Scriptionis: Secundus circà Atramentum, vel simile aliquid: Tertius, circà stylum occupetur: De Primo, in hoc & sequenti Capite.

Primus Generalis Modus, iterùm triplici ratione ab ipsius materiæ, seu subjecti adhibendi, diversitate, ductâ, expeditur. Nam aut retinemus Materiam usitatam seu Chartam, sed non nisi dissecatam, & oritur Primus Specialis Modus: Aut eligimus Materiam planam & quodammodò habilem, sed tamen inusitatam, & oritur Secundus Specialis Modus: Aut adsumimus Materiam per se inhabilem & prorsùs inusitatam & nascitur Tertius Modus: De quibus nunc ordine.

Primus Specialis Modus quicum Chartâ seu Materiâ Usitatâ procedit, fit, quando Charta attenuatur in oblongum, ità paratur, ut instar ligni tereti polito, quod Scytalen Laconicam, Veteres vocabant, aptè in Scriptionem circumvolvi, ac vicissim avelli possit. Res ità docente Cardano Lib. 12. c. 61. pag. 816. de rer. varietate: peragebatur: Duo ligna tereti polita æqualiaque omninò, chartâ sic ad cochleæ instar stricta & æquali, à summo usquè ad imum involvebant alterum, ut nihil omninò è ligno conspici posset, indè alterutrinquè capita, quæ non integebantur, præcidebant in formam, quam à latere vides. Unum ex his lignis, Imperator Exercitûs accipiebat; reliquum apud se tinebant. Ubi opus esset Epistolâ, chartam lignô prædictâ ratione involvebant, capitibus utrinquè affixis, & in medio etiàm, tenuissimâ cerâ certis locis: indè inscribebant, quæ vellent: eaquè à ligno avulsa, Epistolæ loco transmittebant. Hactenùs Cardanus. *Fit autem hoc modo, ut quandò Charta, à cylindro seu ligno avellitur, quòd Literæ & Syllabæ ac Dictiones ità distrahantur, ut non facilè, sinè Ligni alterius æqualis beneficio, ad lectionem & intellectum jungi possint: imprimis si ligna quàm tenuissima sint. Sed quia hic Modus non satis tutus, ideò Scalig. Exercit. 317. hanc Artem ridet, & Laconica nugalia appellat. Videatur autem hâc de re, inprimis* Gellius, lib. 17. c. 9. Athenæus, L. 10. c. 17. Ausonius, Ep. ad Paulinum: Porta Lib. 16. Mag. Natur. c. 5. *Contingit præterea, itidem in materiâ solitâ (veluti est Pergamenum) alia ratio occultandi, si, postquàm Pergameno inscripseris, illud lumini candelæ, aut igni admoveas. Fit enim ut tùnc totum in se convolvatur & crispetur, ut pristini vestigij vix quicquam retineat, quod si quis aspexerit, prorsùs nullius doli capax existimabit; At cùm legere illud quæserit, quid in eo contineatur, locis humidis exponat, vel lenitèr aquis irroret, & dilatabitur, rugæ evanescent & in pristinum statum redibit, ut impressi Characteres, sinè impedimento legi possint: utì tradit* Porta Lib. 16. Mag. Nat. c. 5. *Fit & tertio Modo, docente eodem* Portâ, d. loco, *in materiâ quoquè solitâ, hac ratione: Quum Liber optimè adligatus & recisus erit & nigro colore tinctus, si aperiemus eum, & chartas revolvemus, ut incurvatæ sint, & in obliquum deductæ, poterimus in chartæ extremitatibus scribere, & nostræ mentis conceptum exarare, ubi verò remissus erit, & chartæ suo loco redierint, nil videtur aut conjectari potest in eis scriptum. At qui eas literas legere voluerit, in jam dictum modum Librum accommodanti, Literæ fient visibiles.*

Secundus Specialis Modus, occupatur circà Materiam aliquam planam & ad scribendum quodammodò habilem, sed inusitatam. *Ea reperitur variè in* Animatis, *in* Vegetabilibus *& in* Inanimatis: *Quam historiam nunc pertexemus. In* Animatis, *putà in* Cute & Capite humano. De Cute *ità* Ovidius:

Hoc caveat custos prò chartâ conscià tergum,
Præbeat, inquè suo corpore verba ferat.

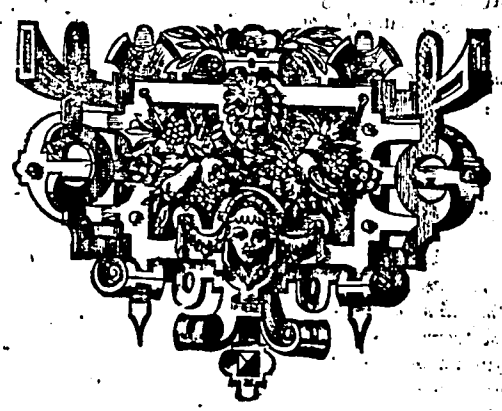
Hic Author Discursus, cui Titulus Spinolisches Friedens Unruhe/ pag. 103. *refert*, Franciscum quendam, Delphar *cognomine, tergo Tabellarij, secretissima quæquè, ità ut non nisi adhibito pulvere, ad hanc rem accommodato, videri legivè possent, inscripsisse, atquè eo ipso Cladem Prætæ, Anno 1620. 8. Novembr. acceptam, valdè promovisse. Quod institutum ille omninò ex* Portâ, Lib. 16. Mag. Natur. c. 8. *hausit; ubi* sub fin. Cap. *hac de re ità scribit:* Fit in dorso Scriptura, quæ per loturam cuiusdam humoris duntaxat visibilis, quam penetrare nemo poterit, nisi qui secretum penitùs cognoverit. Vitriolo aquâ dissoluto uti scriptum sit, ex decocto gallarum fit visibilis. Si acuatur penetrabit

» bit cutem, & fient indelebiles Literæ, uti possumus ejus oleo. Sal
» ammoniacus cum calce sivè sapone, cæruleum colorem inducit: Si
» lithargyrij oleo detergantur, lacteæ videbuntur, cum vitæ aquâ, vel
» ejus compare aceto distillato & aquâ Salis. De Capite *videatur* Hi-
» stiæi Milesij *factum*, *apud* Poliænum Lib. 1. & Gellium, Lib. 17. c. 9.
Quod satis tutum tamen non existimat Porta, Lib. 16. Mag. Natural.
c. 8. *cùm fudore, cui caput est obnoxium, facilè Literæ Capiti inscriptæ pos-
sint aboleri. In* Vegetabilibus, *veluti in inciso viridis, ac adhùc virentis
ligni* Cortice. *Author* Theophrastus *est, referente* Cardano, d. Cap. 61.
*Illud ità fit: Viridi cortice introrsùm excavato, quantum ad Epistolam ab-
dendam satis est, occuluntur ità Literæ intrà arbores, ut successu tempo-
ris, cortex denuò, cum reliquâ arbore, concrescat. Sed hoc ex* Theophra-
sto, *inquit* Porta Lib. 2. c. 21. de furtivis Notis; Et Lib. 16. Mag. Nat.
c. 6. *potiùs ad rei similitudinem inductum, quàm ut ad præsens, remedium
facere possit: Diuturni siquidem temporis, ad id, successione, opus esse.
Aut in* Pomo: *ità* Acontius, *Pomo inscripsit has Literas, ut in Templo
Dianæ* Cydippam *deciperet:*

» Juro tibi Sacræ per mystica sacra Dianæ
» Me tibi venturam Comitem, sponsamquè futuram.

» *Aut in* Fungo: *Ità* Xiphilin⁹ in Trajano *refert*: Fungus ingens ad Tra-
» janum allatus est, in quo scriptū erat Latinis Literis: Burros, Socios-
» què omnes à Trajano petere, ut pace facta domum reverteretur. *De-
» niquè in* Inanimatis: *veluti in* Scipione, *in* Hastâ *& sic etiam in* Vaginārū
interioribus: *In hac enim à quibusdam inscriptas Literas, narrat* Fron-
tinus Lib. 3. c. 13. & Ammian: Marcellinus Lib. 18. *Deindè in* Pugilla-
ribus seù Tabulis novis, post Scriptionem ceratis. *De hisce audiamus*
» Gellium, d. Lib. 17. c. 7. *ità loquentem:* Legebamus id quoquè in ve-
» tere Historiâ rerum Punicarum, Virum indidem quempiam illu-
» strem; (sivè ille Hasdrubal, sivè quis alius est, non reniteo) Epistо-
» lam scriptam super rebus arcanis, hoc modo abscondisse: Pugilla-
» ria nova, nondùm etiam cerâ illita, accepisse: Literas in lignum in-
» cidisse: posteà Tabulas (uti solitum est) cerâ colliviſſe, easquè Ta-
» bulas, tanquàm non scriptas, cui futurum id prædixerat, misisse:
» Eum deindè ceram derasisse, literasquè incolumes, ligno incisas, le-
» gisse: *Hactenùs* Gellius. *Præterea in* Ligno *quoquè poterit quis, inopi-
nabili fraude Characteres inprimere, qui non conspiciantur nisi voluerit
» *hac ratione ut tractat* Porta d. Lib. 16. Mag. Nat. c. 5. Sit Lignum car-
» nosum & molle, populneum, tiliaceum vel hujusmodi: & ferreis
» typis illis, quibus Typographi, quùm in matribus æneis Literas im-
» primunt, vulgò ponzones vocantur, Literas suprà Lignum impri-
» memus, semidigitali profunditate: mòx doletur lignum, dolabrā
» fabrorum lignariorum ad profunditatem impressorum Characte-
rum:

rum: At ubi omnia explanata & exæquata fuerint, amico mittes
baculum, aut tabulam rei gnaro, qui lignum aquis immergens, tu-
mens lignum forās eminebit, quod ictu fuerat contractum, & Lite-
ræ conspicuæ fient, exteriùs prominentes. Id enim vasis ligneis,
torno expolitis, exequi poterimus, si ubi circumtornati fuerint, li-
teras exprimemus, ac denuò torno reddemus: Expolitum & amico
missum, si aquis immerget, &c. Sed nec hoc prætereundum, quòd
optimè hoc scopo, in *chartis lusorijs* scribi possit: Si nempè rato or-
dine eas accommodaveris, ut altera alteram sequatur, & rectæ in-
versæquè sint inter eas. Ubi eas simùl composueris & accommo-
daveris, in cæsuris omnia scribere poterimus; ubi eas postmodùm
permiscueris & invertes, nil prorsùs pristini scripti retinebit, sed so-
lùm inordinata puncta curiosiùs spectanti videbuntur. At qui eas
legere concupierit, in ordinem redigendo puncta, & lituræ coi-
bunt, & omnia optimè legentur. Possumus & in *alarum pennis* Co-
lumbarum aliarumquè albarum Avium describere, eas sursùm in-
vertendo: Nam ubi ad suum locum redierint, nil ostendent. Sed
si ad pristinum modum diductæ, Literas perleges, quod non parùm
utilitatis afferre poterit ijs, qui prò internuncijs eis uten-
tur: Vid. Portam d. Lib. 16.
Cap. 5.

CAPUT III.

De Modo Particulari tertio, per Materiam inhabilem seù Filum quoddam contingente.

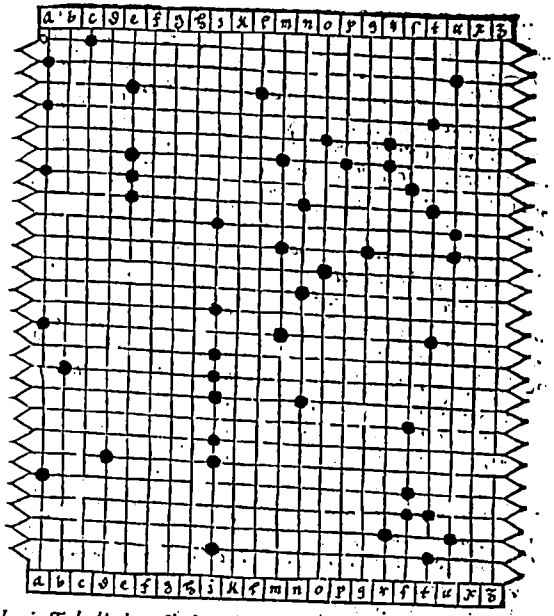
Abuimus hactenùs Primum & Secundum Particularem Modum: Restat videndus Ultimus: Ubi adsumimus Materiam ad scribendum per se prorsùs inhabilem, veluti est filum: Et ejusmodi tenuissimis Filis, Puncta loco Literarum notamus. Quod fit vel modo crassiore vel subtiliore. Crassior Modus traditur à Portâ Lib. 16. Mag. Nat. c. 5. *ubi planè ad Exemplum quò Charta dissecta, Surculis circumvolvitur, (de quo* Cap. præcedenti) *filo tereti, surculo ità continuè revoluto, ut nihil ligni appareat, per longitudinem baculi Literæ exarantur: Ubi* Idem *addit:* Si priùs filum aquæ immerges, in quâ sit solutum alumen, atramentum non diducetur, sed restrictum nitidiùs Characteres continebit. Mòx filum à bacillo revolutum, in glomerulum accommodato. Vel ùt occultissimum sit, interularum & sudariorum òra revolvimus, & amico absenti mittimus. Nil enim in filo curiosior Interceptor, nisi quædam Puncta disseminata conspiciet. Amicus eodem bacillo filum revolvendo, curandoquè ut Puncta ex superiori parte veniant, & cohæreant aptè, amici conceptum facilè percipiet. *Subtiliore verò Modo, res ità,* Schvventerо Lib. 5. p. 284. ren. Edit. *docente, peragitur. Conficiatur Tabula lignea, vel chartacea, vèlè chartis sivè foliis lusoriis. Superiori & inferiori parte Tabulæ, Alphabetum parallelum ponatur: ità ut è diametro Literæ similares, lineis viginti duabus perpendicularibus (quarum quælibet Literam significet: quòetiam fit, ut Alphabeti connotatio expressa, non ità necessaria sit) se excipiant: deindè ab utroquè latere, ad illum modum Tabula vel charta, ad excipiendam filorum glomerationem incidatur, quem exhibet sequens Tabula:*

† † † †

Paratis ità duabus Tabulis, atquè adhùc ad angulum superioris sinistra illarum partis, penè sub Literâ A, exiguo foramine perforatis, Scriptor assumptâ atquè retentâ Tabulâ, remittit ad gredilur: Scripturus hoc vel simile Secretum: Cave Latorem præsentium, quoniam tibi insidias struit: Subjectum Scriptionis, nempè Filum, ità Tabulæ applicat, ut illud per foramen trabat, atquè obducto nodo, nè foramen egrediatur, firmet, mox per effectas illas incisuras, ordine filum illud circùm Tabulam, volumine recto complicet, tantâ serie, quantam prò scriptione esse satis conjiciet. Hoc facto, si jam Secreti Litera, E.g. C: sit exprimenda, per artificiosam Punctis notandi rationem, in primâ Lineâ transversâ (qua

† † † †

† † † †

ut vides, in Tabulâ, loco fili ducta) eâ parte, quâ à lineâ perpendiculari, Literam C denotante, tangitur, Punctum figes: Quòd si sequens Secreti Litera, Literam C in Schemate Alphabetico sequitur, in eodem filo adhùc aliud Punctum, eam Literam exprimens, ponendum: Sin verò præcedit, statim ad secundum vel sequens fili ligamentum, transeundum est. Atquè ità facilè, totum artificium scribendi capies. Id filum, Punctis ità inscriptis, revolutum ex Tabulâ, Amico commenti conscio transmittitur, qui assumptâ compari Tabulâ, eâdem ratione indagabit occultam Scriptionem, quâ Alter in eâ conficiendâ usus est, quemadmodùm suprà jam expositum est. Occultiùs erit, si Literæ Tabulæ, non ad seriem Alphabeti, sed exarbitrio & composito disponantur. Expeditius verò erit, si multa scribenda sunt, ùt utrumquè latus Tabulæ, ad supradictum modum sit paratum: vel etiam si prior pars Secreti atramento, deindè altera minio scribatur: vel insuper si filo uni, quo secretum integrum non potest absolvi, alterum aut plura superaddantur: Ubi cautio erit, ut fila rectè involvas; nè amicus revolvere nequeat. Occulti etiam hæc fila possunt, in excavatâ nuce, atquè sic transmitti: De quo tamen Cap. 7. *infrà plura dicemus. Sed nec hoc*

præ-

prætereundum, filis, citrà Scriptionẽ, Literas porrò eodem modo posse præsentari: sed de eo, suo demùm loco, Capite nimirùm ultimo, tractabimus. Deindè alius Modus & ratio est, per Filorum interpunctionẽ, occultè scribendi: Assumatur Regula illa, quam descripsimus Lib.6.c.9. *atquè ad illam mensuretur filum, usquè dùm Litera Secreti attingatur, ubi semper Punctum filo imprimendum venit. Res difficultate caret; Ideò nihil addimus: Videndus* Schvventerus p.238. *ubi unam atquè alteram variationem tradit; Et infrà Cap.9. hîc. Adhùc alius & tertius hùc pertinens Modus reperitur, ubi citrà usum Instrumenti seu Regulæ, amicus conscius, in Secreti notitiam pervenire potest. Quod fiet ità, si Scriptor, illius distantiæ, quâ ipse beneficio Circini Alphabetũ dimensorium, junctis quoquè intervallis disposuit, duobus nodis, ad eandem distantiam, initio fili nexis, ex composito Amicum commonefacit. Eo enim facto, Lector, jam solius Circini usu adhibito, dispositionem Alphabeti mensurantem habebit, ità ut ad mensuram fili interpuncti, Literæ Secreti, se statim exhibeant.* Schvventerus (vid. p. 291. in auct. Steganol.) *ostendit, etiàm citrà duos nodos, distantiam Literæ unius, ab alterâ indicantes, posse adinveniri hoc modo: Primò in Alphabeti ordine ponendo, conveniant Scriptor & Lector, qui sit forsàn talis:*

xzkrygnlpbtoſqihmuevvdfca.

Scriptor in mensâ figit, beneficio Circini, vigintiquinque Puncta, æquali spacio ab invicèm distantia. Ad primum Punctum nihil addit; ad reliqua apponit viginti quatuor Literas: mòx per mensurationem illam de quâ in Modo secundo, Signa in filum imprimit: Lector verò qui de distantiâ, quâ Literas ad Lineam Scriptor posuit, certam Regulam, ut in proximè præcedenti Exemplo, non habèt, primò necesse habet venari ejusmodi distantiam, quod ita fit: Figit primo Punctum in mensâ, in quo Fili initium, quod nodi implicatione signatum quasi sit, sistit: Et indè ad Punctum seù Signum primum quod occurrit in filo, respicit, quo viso filum extendit, & ad signi inibi extantis indicem, aliud in mensâ Punctum figit; mòx à primo puncto, per alterum lineam ducit, quæ ad hoc inserviat, ut vigintiquinque Puncta ibi figere, commodè possit. Deindè Lector, primum post nodum ità repertum fili signum, ad punctum primum sistit, circumspiciens, ubi loci secundum in filo existens signum, porrò Lineam attingat: Quo animadverso, iterùm figit Punctum. Tertio Lector secundum illud Signum, ad primum Punctum sistit, & ulteriùs lineæ, iterum fixo Puncto, tertium Signum applicat, & ità deinceps pergit, donèc duo vel plura Signa, ità appropinquata concurrant, quò justam illam distantiam, unius Literæ abaliâ se inveniſſe opinari possit. Repertâ ità distantiâ, jàm nullo negocio, viginti quinque Puncta, adscripto Alphabeto, figere, & ad illa, Literas, mensuratione iterùm factâ, recolligere valet, quâ Scriptor antè Signa filo impresserat.

CAPUT

CAPUT IV.

De Occultâ Scriptione, per Atramenti, Aquæ, alteriusvè liquoris usum; sivè de secundo Modo Generali.

MAteria à quâ *Literæ ducuntur, est triplex: Primò ea*, quæ Literas ponit ob oculos: *Altera, quæ* commento clandestino subducit: *Tertia*, quæ iterùm restituit. *Deinde hæc ità affecta esse potest, ut ponatur ob oculos, ad quamvis lucem, de nocte tantùm, vel tantùm interposito lumine Siderum aut Candelæ. Tertiò accidit, ut vel Pulverem, vel Ignem, vel Aquam exigat & desideret. Hinc triplex nobis, circà hunc alterum Generalem* (vid.c.2. initium hîc) *Occultandi Modum, futura quoquè dispectio, ità ut primò ejusmodi Speciales Modos considerare necesse habeamus, ubi Literæ ità occultantur & invisibiles fiunt, ut tamen certâ re adhibitâ, lucri restituantur, quò interdiù atquè atque accenso lumine, legi possint: Deindè ille explanandus venit Particularis Modus, qui interdiu & noctu invisibiles, si tamen interponas lumen Syderum aut Candelæ, visibiles exhibet Literas. Denique in specie referemus talem Modum, ubi ad omnem lucem, Literæ sunt invisibiles, noctu verò tantùm legi possunt. De singulis ordine: Sed antè videatur etiam* Porta Lib.1. c. ult. *ubi* initio Cap. *ostendit, quando in universum hoc occultandi genere, potissimùm uti debeamus. Primum deindè quod attinet Particularem Modum, is vicissim subdividitur. Est enim* Simplex, Compositus, Mixtus.

Simplex Modus *est, ubi tantùm una Materiæ ex quâ adest, quæ primò ponit ob oculos Literas, pedetentim verò eas evanescere facit. Quâ de re videatur* Porta, Lib.16. Mag. Natur. c.9. *& post illum* Schvventerus, Lib.7.p.297. *Nos nihil addimus: tùm quia non ità ad instituta nostrum pertineat; tùm quia abusui maximè obnoxius sit hic Modus. Quid enim si nebulo pessimus, Syngraphâ datâ, pecuniam mutuans, hac ratione utetur? Sic econtrà alium Modum tradit* Porta, d. lib.16. c.9. *ubi invisibiles Literæ, post aliquod tempus, visibiles fiant: Quod evenit,* ait ille, *si succo citriorum vel aranciorum descripseris suprà æs cyprium vel commune, ac circitèr viginti diebus reliqueris, suprà locum virides Literæ videbuntur. Idemquè multis alijs Modis fieri poterit, scilicèt Sale ammoniaco, si aquâ dissolveris & super æs scripseris, citiùs locus ærugine vestietur.*

Compositus Modus *est vel Vetustior, vel Recentior.* Vetustior *ille est: Si atramento forti, secretum pictoriæ Tabulæ inscribatur, & scriptis*

„ *ptis ità Literis, albus color, citrà Gummi aut Olei mixtionem inducatur:*
„ *quòd is sinè difficultate refricari, & pristinæ Literæ refricatæ, apparere pos-*
„ *sint.* Recentiorem *ità describit* Porta, d.l.1. c.ult.p.62.63. Et in Lib.16.
„ de Mag. Natur. c.1. vers. Fatiscat vitriolum, &c. cum seq. Stillatitio
„ Chalcanti liquore (vel affusâ in illud ferventi aquâ, dùm illud solu-
„ tum fatiscat) super papyrum, arcana Literarum lineamenta, desi-
„ gnentur: cum arefactæ sint, illicò celantur. Cæterùm ut inane
„ scriptum deleatur, hac ratione fiet. Combusta palea, vel salicis
„ carbones, super porphyreticum marmor triturentur: tùm ompha-
„ cite galla, in albo vino decoquatur, sicquè humore in spongiam at-
„ tracto, vernaculus color ater obliteratus delitescet; Pristinus verò
„ qui delituerat, refricatus apparebit. Fiet idem, si communem atra-
„ mentum tantùm aquâ diluatur, quantùm illa, occultandis Litera-
„ rum lineamentis, satis sit: Eoquè modo totum id, quod volumus
„ latere, describatur: tùm atramentum ex carbonis Salicis, vel palæ
„ combustæ polline paretur, eoquè super albicans scriptum inania,
„ quæ velimus, describantur. Hujusmodi atramentum, parùm aut
„ nihil, à verò differt colore. Cæterùm ut arcanum scriptum legi
„ possit, vino in eâdem gallâ decocto, spongiâ pagina detergitur: Sic
„ quod priùs apparebat scriptum delitescet, quod verò cerni non po-
„ terat, indicabitur. *Hùc pertinet & sequens, ejusdem* Portæ *Modus,*
„ p.61, *descriptus:* Epistola ab ejus rei, quæ scribitur, suspicione pror-
„ sùs aliena sumatur, tùm omissis spacijs minimè necessarijs, Literæ,
„ Syllabæ & Dictiones, opportunè humenti succo citrij, vel medici
„ mali, vel cæpæ, vel omnium ferè acrium succo, iterùm delineentur:
„ Nam siccato humore, inconspicuæ fiunt: Et eæ tantùm, quas so-
„ lum atramentum delineavit, apparebunt, cæteræ delitescent; ità, ut
„ qui legat, tabellam inutiliter scriptam & vanam opinetur: At si pa-
„ gina, igni admota incaluerit, Literarum rursùs lineamenta clarissimè indicabit. Walchius *verò*, d. Dec.9.Fab. *hunc Modum, in genere admodùm commendat, atquè ejus rationem pluribus explicat, & verborum floscul is exornat atquè Exemplis. Adhùc alius Modus est, quo nigra charta, albos characteres conspicuos reddit. Ratio ejus, apud* Portam,
„ pag. 63. 64. *Et* Cap.3. in f. Lib.16.Mag.Nat. *hæc est:* Ovi luteum al-
„ bumenquè commiscentur, ut instar scriptorij atramenti liquescat:
„ Eo liquore Literarum figuræ, in papyro protrahuntur & exiccan-
„ tur; tùm super exsiccatam chartam, color ater inducitur, eaquè ite-
„ rùm exsiccata mittitur. Verùm ut Literæ conspici possint, laro
„ ferro, chartæ superficies eraditur. Sic enim fiet, ut sublato indè
„ atramento, ubi Literæ erant, earum albi coloris signa, conspician-
„ tur. *Sed hunc Modum, non tàm ad Epistolicam rationem, quàm ad alias artificiosas Tabulas & Scripturas accommodatum æstimat* Schvventerus
pag.292. *Tertius*

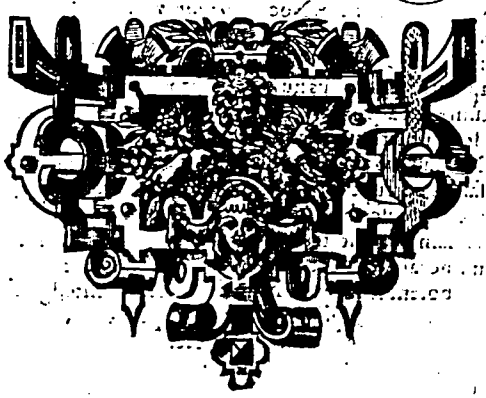
Tertius Modus sequitur, qui indè Mixtus *dicitur, quod non ità con-*
stet duabus Materijs, tàm eâ quæ ob oculos ponit, quàm illâ, quæ commen-
clandestino subducit Literas, ut superior: sed contenta sit posteriori illâ
materiâ, quæ Literas aspectu subducit; Sic tamen, ut aliud quid adhibea-
tur, quod apparere vicissim eas faciat. Qui Modus itidem triplex est,
ratione illius, quod adhibere necesse est: Pulveris *nimirùm, vel* Aquæ *vel*
ignis. Primus particularis Modus, qui Pulvere inspersò, *demùm ap-*
paret, fit, ubi vel in albâ Chartâ, vel in corporis parte, putà brachio, dor-
so, aliovè membro, Literas aceto, urinâ, lacte, lacte herbæ tithymalli (quam
& Lactucam caprinam vocant) adipe, sepo, pinguedine, gummi, inscribi-
mus. Statim enim Literæ incipiunt delitescere, & arefactæ protinùs
aspectum fugiunt: Vide Portam d. cap. ult. p.59. & 60. *Ubi etiàm ex*
Polixeno refert, Attali astum insignem, Victimæ inscriptione impressâ
(quam ille priùs in dextram manum, contrito Gummi inscripserat) Exer-
citum hac ratione, ad Victoriam animantis. Idem Porta Lib.16. Mag.
Nat.c.3. *ejusdem generis alia addit, in hunc modum:* Est & inopinabilis
technа suprà crystallum describere. Nam cùm undiquè diapho-
num sit, nullum afferet doli suspicionem, & Literæ intùs latentes
ille possunt: *Hoc ità peragitur:* Dissolvatur Gummi Arabum in a-
quam, vel tragacanthæ, ut clara sit, & ubi optimè solutum fuerit,
sequaquàm Crystallum defœdabit, suprà illud describens, sivè
cyathum sivè phialam; ubi Literæ resiccescunt, inconspicuæ fiunt.
Nemo dolum suspicari poterit, si carceribus detento, cyathus im-
mittatur, aut phiala vino plena; ubi Literas visibiles voluerit, com-
pulsam papyrum, vel paleam super illud adfricabit, & Literæ illicò
apparebunt visibiles. Addemus (*pergit Idem*) aliud dignum pro-
fectò habendum Secretum, ut Literæ in Chartâ solùm terreno pul-
vere inspersò legi possint. Solvatur adeps hircinus, cum pauculo
terebinthinæ resinæ liquore cartam adfrica & servato: Cùm amico
nunciare vis aliquid, appositâ papyro, delinitâ adipe suprà tabel-
lam, quam amico mittendam destinaveris, ferreo stylo suprà calca-
bis & imprimentur notæ adipis tabellæ; mittito, quæ intercepta,
eoquè aquâ visibiles fiunt, aut alio artificio, nisi tantùm terreno
pulvere inspersò. *Secundus particularis Modus, invisibilis Scriptionis,*
invisibilis, beneficio Aquæ, *aut alterius liquoris. Quò pertinet, quod*
Cedrenus, in Vitâ Constant: Imp. Leonis Filij, pag. 502. *de Nicolao*
quodam his verbis refert: Is Nicolaus, in nigro linteo, literas, ad Tho-
nam Logotheram scriptas, miserat, quæ lyntео aquâ eluto appa-
uerunt, hanc continentes sententiam: Nolite vobis
metuere, à rufâ ave Ducâ. Stultè enim

„ res novas molietur, & ſtatim peribit.
„ *Rationem quâ id fieri & hodiè poſſit, hanc tradunt:* Alumen aquâ diſſol-
„ vitur (*inquit* Porta, pag. 61. 62. *quod &* Idem *repetit*, Lib. 16. Mag.
„ Natur. c. 1. Vetſ. Ut diximus; Et verſ: Solvatur:) eoquè diſſoluto,
„ Characteres deſcribuntur, qui cum ſiccescunt, conſpici deſinunt:
„ Ut verò legi poſsint, charta aquis immergitur, ſic immerſa, chara-
„ cteres conſpicuos reddit. *Idem & aliam aliter fit:* In vitreis Chymiſta-
„ rum vaſis, è calchanto humor diſtillatur, eoquè in Papyrò Chara-
„ cteres formantur, & ſic fallent intuitum: Ut verò cerni poſsint, in
„ omphacitis gallæ aquam, Charta, vel in vinum, in quo ea inferbue-
„ rit, mergitur. Ut verò alibi magis, quàm in chartâ ſcribi poſsit,
„ hoc modo ſcriptum fiet, quod lactis candorem imitabitur: Litharg-
„ gyrus primò teritur, tritus in fictile, ubi ſit aqua, aceto commixta,
„ immittitur & decoquitur, & per colum trajicitur, mòx ſervatur:
„ tùm in Limonis citrigeri ſucco, in lapide, vel aliquâ corporis parte,
„ vel alibi exarantur Notæ: Illæ, ſiccato humore, minimè appare-
„ bunt: ſed ut legi poſsint, eæ, lithargyri aquâ madefactæ, conſpicien-
„ tur lactis candorem imitari. Porta Lib. 16. Mag. Nat. Cap. 1. inſ.
ejusmodi tradit rationem, quâ lapis in aceto merſus, Literas demonſtret,
„ *hoc modo:* Hirci adipe ſuprà lapidem literas exarabis, reſiccatæ in-
„ conſpicuæ prorsùs. Si lapis aceto demergatur, prodeunt illicò, &
„ foris quaſi ſuperextantes eminebunt. Si autem abſolutâ aquâ ſcri-
„ bendo literas nigreſcere jubes, ùt naviùs expediatiusquè itinetibu-
„ accingaris: Gallas & calcanthum ſubtilitèr pinſito, indè pulveren-
„ cartæ inſpergito, panno fricato, rectequè expolito. Ut ſit charta
„ concolor & pertinaciùs inhæreat, contundito juniperi gummi
„ quod Scriptoribus vernigo dicitur, addaturquè reliquis. cùm uſu
„ venerit, aquâ vel ſalivâ ſcribito & nigreſcunt, ijsquè ſimillimæ eve-
„ niunt technæ, quas perlongũ eſſet narrare. *Videatur etiàm* Schwen-
terus p. 290. & 291. *Tertius particularis Modus inviſibilis Scriptionis*
fit conſpicuus, beneficio Ignis: *Qui vel ſimpliciter adhibetur; vel ut com-*
burat quoquè ipſum ſubjectum Scriptionis; vel ut id torreat. Illius de-
„ *neatio ſit ità:* Eſt Salis genus (*inquit* Porta, p. 61.) quod ammoniacum
„ vocant; hoc contuſum & aquæ immixtum, Literas quidem ſcri-
„ benti albas reddit, quæquè cum papyri colore vix internoſcantur.
„ Verùm ſi admoveantur Igni, nigræ apparebunt. Succus autem
„ ceraſorum, ſi calamo adhibeatur, viridi colore, ſi cyclamini, ruſſ
„ Literas deſignabit: Sic varij fructuum ſucci, varios quoquè Igne
„ colores indicabunt. *Alia hujus generis perſequitur idem* Porta, lib. 1
Mag. Natur. c. 2. circà pr. *Iſtius verò delineatio, ubi ſcilicet combuſ-*
papyro, Literæ interniteant, ſit ad hunc modum: Literæ Gummi, v
quòv

quovis Salis genere, vel calce, in papyro producantur: quæ, cùm
per ignem apparere nequeant, combuſtâ denigrataquè ſtatim pa-
pyro, albicant: Porta d. c. ult. p. 61. & d. Lib. 16. Mag. Nat. c. 2. *Hujus*
verò ratio deſiderat quoquè peregrinum ſubjectum. Peregrinum Subjec-
tum dicimus, quod hic non Chartæ, ſed Ovo inſcribatur. Id verò ità ex-
peditur, juxtà Portam, pag. 64. Alumen & galla tunditur, pollis a-
ceto immiſceatur, donec atramenti inſtar liqueſcat: hoc modo pa-
rato liquore, Characteres ſuper ovi cortice deſignantur & exſiccan-
tur: indè muriæ vel acri aceto imponitur illud: ubi cùm quatri-
duum permanſerit, poſtmodùm eximitur & exiccatur, ad amicum
mittitur. Tùnc enim Literæ ampliùs foris non apparent: Ut ve-
rò is Scriptum legat, igni illud admovebit, & toſtum emen-
dabit, ſic intùs Characterum Signa conſpiciet.

Plures Modos quære infrà cap. 6.

hîc.

CAPUT V.

De Secundo & Tertio, invisibilibus Literis scribendi Modo.

Vlit primus Modus, cùm sciis distinctionibus. Sequuntur nunc reliqui: ubi tantùm Literæ legi possunt, ad lumen Candelæ, aut Siderum; vel tantùm conspicuæ fiunt Noctu. Ad lumen Candelæ vel siderum *patent Literæ, si hoc artificio scriptæ sunt:* Cerussa, aliusvè color, Gummi liquefacto immiscebitur: Ex eâ què immixtione, materia chartæ concolor parabitur, ut nihil abeâ discernatur; tùm qui nuncium sit excepturus, chartâ oculis & lumini interpositâ, subobscuras characterum formulas conspiciet. Fit enim ratione Optices, ùt ea materia parùm densa, dùm opposita externo lumini, impedit, quò minùs ulteriores radij, ad intuitum nostrum perveniant, conspicuam nobis lineamentorum umbram efficiat: *Hactenùs* Porta, p.63. *Quæ eadem etiam habet* Lib.16. Mag.Nat. c.2.circ. finem. Nocte *verò tantùm legi possunt Literæ, scriptæ aquâ distillaticiâ nitedularum, vel aquâ salicis putrefactæ. Harum scribendarum ratio est hujusmodi, ùt* Porta pag.59. *eam describit:* Nitedulæ capiantur, ex quibus humor stillatorijs vasis accuratiùs extrahatur, tùm eâ ex aquâ, graphicè suprà chartam notæ exarentur. Quâ in re si seduli fuerimus, nequaquàm interdiù Characteres apparebunt: Noctu verò, igneo colore nitentes videbuntur. Alij verò secùs, salicis corruptum aquâ lignum distillant, & extracto liquore, characteres describunt: Licèt hic scribendi Modus, à subtilitate potiùs, quàm à facilitate & utilitate commendandus sit. Nequè enim sinè fastidio sicces perfici potest, & facilè fit, ut opus laborem frustretur. Nam si abimbecipiente, Igni

deponitur, siquid scriptum
detegitur. &c.

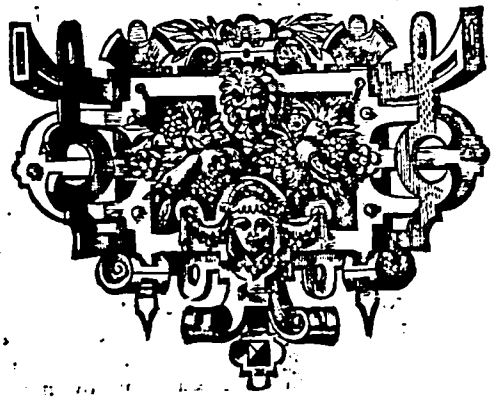
CAPUT

CAPUT VI.

De Scriptione occultâ, per peregrinum stylum: seù tertio Generali Modo.

Absoluti sunt Modi, qui tùm ad Subjectum, (vid.c.2.&3.) *tùm ad Materiam à quâ* (cap.4. &5.) *pertinere visi sunt: Reliquus est, is Occultandi Modus, qui à* Stylo peregrino *causatur. Calamus & Penna frequentata, nunc Scribendi Instrumenta sunt. Eo respectu peregrina sunt, si adhibemus stylum ferreum, vel etiàm digito pingimus Literas. Sed scias, nec ab his instrumentis solis per se, clandestinè scribi posse, nisi & alia concurrant, veluti nunc dicemus. Si enim stylus adhibendus ferreus, ut occulta sit Scriptura, tùm, juxtà* Portam pag.64. *ità proceditur:* Primò cerâ ovum circumlinitur, in eaquè stylo ferreo Literæ delineantur ad corticem, tùm humore ex aceto & gallis comparato, fatiscentes rimæ complentur & exiccantur: per diem subindè ovum in aceto servatur, mòx ablatâ cerâ, ad conscium mittitur. At ille, eo decocto & mundato, in pervio cortice & duro albumini impressos Characteres inveniet. *Vide eundem in* Mag.Nat.Lib.16. c.4. *ubi addit:* Idem eveniet si Limonum succo ovum pinxeris: Nam corticem emollit, ut nè fœdet corticem & ex voto fruaris. Si vis autem ùt Literæ suprà albumen videantur creceæ & rectiùs, ubi ovum excoctum fuerit: Coque ovum donèc durescat & cerâ obline, & insculpe ceræ literas stylo, ut lituræ dehiscant, imponatur in humore, id est, ex Gallis cum alumine tritis. Indè acri aceto impones, & eæ fient penetrabiles, quas cortice detecto, videbis in albumine ovi; Africanus ità docet: Gallas & alùmen cum aceto terito, donèc atramenti spissitudinem habeant, ex hoc quicquid libuerit, ovo inscribito, & postquam scriptum Sole deficcatū fuerit, ovum in muriam acrem demittito, & reficcatum coquito & decorticato, & reperies inscriptionem. Ego in acetum imposui, & nihil evenit, si per muriam non intelligat acre lixivium, vulgò capitellò dictum. Cujus causa hæc est: Quia ovi cortex porosus est & laxis meatibus hiat, argumento, quod recens signi appositum ovum sudat, & foris extillat aquâ, & contrà lumen inspiciendo clarus apparet, & cùm acetum subtile sit, per eos penetrat & tererum corticem efficit: cum què remistum sit cum albumine & gallâ, secùm eorum substantiam defert, & albumini ovi imprimit, illudquè in frigidâ aquâ immergens, condensat & ad ptistinum statum reducit. Sed animadvertendum non esse immorandum in aceto:

„ ceto: Nam totum corticem erodit, ovum nudum & solâ cuticulâ
„ contectum reddit, & si tale aquæ immerseris, cortex non restitui-
tur. *Hùc, quamvis ad* Cap.4.sup. *propriè pertineant, referemus alios*
in ovis (quia semel de his hic incepimus agere) scribendi Modos, quorum
primus est, referente eodem Portâ, d. Lib.16. c.4. *quandò in ovo Literæ*
„ *scriptæ, pulvere detegendæ veniunt, quod hac ratione fiet:* Suprà corti-
„ cem, aceto, adipe, lacte ficus, tithymali vel gummi notas delinea-
„ bis, quas ubi conspicuas velis, carbonis polline, aut combustæ pa-
„ pyri aut paleæ videbuntur nigræ. *Secundum autem Modum, ubi Li-*
„ *teræ in ovo inscriptæ aquâ visibiles fiunt, his verbis docet* Porta d.c.4.Sol-
„ ve calchantum in aquam, & scribe suprà corticem & resiccescens,
„ nil conspicietur. Si vis legantur, gallas vino coque & in eo ovum
„ submerge: Aut suprà ovum aquâ calcis scribe, & lixivio immerge,
„ ubi maceratum erit brasilium, sic Literæ halurgæ videbuntur. Aut
„ scribe sepo, suprà corticem & vitrioli aquâ summergito, post exic-
„ cationem abrade sepum & nil apparebit: ubi prædicto vino mòx
„ immerseris, albæ literæ in nigro cortice candicabunt. *Quâ ratio-*
„ *ne verò Literæ in ovo scriptæ, Igne, (qui Modus tertius est) visibiles fiant,*
„ *tradit* d. loco Porta, *inquiens:* Citriorum succo suprà ovum exaren-
„ tur notæ, cæparum aut ficus lactæ; quod cùm igni admoveris,
„ cróceas Literas videbis. Idquè in crudo ovo fie-
„ ri poterit. Nam coquendo Literæ
„ apparebunt.

CAPUT

CAPUT VII.

De Ultimo Modo, à termino Scriptionis externo seù accessorio, Connexo nimirùm pendente & contingente, sivè de Clancularià Misione.

TItà quoquè explicatum est, de partibus Materialibus. Restat Terminus Scriptionis accessoriis & externus, connexum scù ipsa Misio & Transmissio *& inde Modus Occultandi dependens, nùnc explanandus. Fruslrà enim Epistolà scribitur, nisi transmittatur. Indè nùnc de Clancularià Misione, à quâ etiam Scriptio occulta esse valet, dicendum. Hæc verò contingit, tùm ratione* Inclusionis: *tùm* Tabellarij occulti: *tùm* Itineris insoliti.

Ratione Inclusionis *ità: Si (1) Epistola intrà siccas tabulas, aliquantulùm excavatas, & glutine denuò compactas, abscondatur. Aliâ ratione* Demaratus *usus est: Is enim Literas, tabellæ novæ inscripsit, & mòx ejus sulcis vacuam ceram induxit:* Poliænus lib.2. *Cui geminum stratagema, cujusdam alterius refert* Gellius, lib. 17. c. 9. *Si (2) includatur ovo perforato & rursùm occluso, agglutinatione chartæ; glutine confecto ex albumine ovi, ceruslâ & cerâ:* Porta Lib. 2. cap. ult. *Qui* Lib.16. Mag. Nat. c. 4. in f. *subtiliori modo intrà ovum schedulam includendi, tradit hanc rationem:* Epistola quæ scribitur sit angusta & longa; ut medij digiti latitudinem vix superet; brevibus verbis ac subtilibus characteribus, tuæ mentis conceptum expone: dein cultri acie in ovorimam excavato, ac internam pelliculam rumpito, & ex uno capite schedulam immitte paulatìm; nam facilè recipiet, etiam decem palmorum. Indè calce & gummi remistis, scissuram obtura, nè videatur, ceruslâ & gummi tragacanthæ: Nam impossibile est, ut videatur. At si vis hoc subtiliùs eveniat. Ovum acri aceto expone, ternis, quaternisvè horis, & ubi reperis remollirl, cultri acie, corticem aperi, papyraceam schedulam impone; mox aquæ frigidæ merge, & macerari curato, & cortex pristinæ duritiei reddetur: *Idem (3) in fracto marmore, partibus iterùm junctis, prodesse poterit. Fiet & hoc (4) in pomo, ut schedula intùs reponatur, facto parvo biatu, qui mòx suaptè sponte claudatur. Sic (5) Harpagus, ut est, apùd* Herodotum, Justinum & Poliænum lib.7. *Lepori exenterato inclusit Epistolam, ad Regem Cyrum scriptam, quâ eum excitavit, ad oppugnandos Medos. Ità (6) placentæ, plumbeam Epistolam inseruit Policrete, capta à Diogneto Erythreorum Duce, quam ità ad fratres transmisit:* Poliænus

nus lib.8. *Et refert* Porta d. loco: Et c.6. lib.16. Mag. Nat. *Sic pani(7)incoxit rodicillos, arbitrarijs notis scriptos, Laurentius Medices, Florentinæ Reip: Princeps; Et per Nobilem quendam, mendici habitu tectum, misit ad Regem Ferdinandum Neapolitanum quibus cum de Filij salute, certum fecit:* Brutus lib. 8. Hist. Florent. Herm. Hugo in Tr. de re liter: c. 15. *Ità (8) cereæ candelæ inclusas literas, miserunt ad Buciacium, Camenecíæ Urbi præfectum, Tencinius & Drevitius Poloni, per puerulum, cum hoc mandato: ut quandò Cameneciam puer veniſſet, juberet verbis ſuis Buciacium, ex eâ candelâ accipere lumen. Buciacius, ſuſpicatus quod erat, diſſectâ Candelâ, Epiſtolam invenit, quæ magnam rebus ejus, lucem afferebat:* Crom. lib.20. Idem Hugo, d. loco. *Ità Leo Baſilij Filius, Imp. Conſtant. ad Andronicum transfugam, literas ſcriptas cereo (9) incluſit, licèt diſpari eventu, ob proditionem cubicularij Samonæ, de quo* Cedren. in Vitâ d. Imp. p. 496. *Pari Ratione & hodiè literas lapidi (10) includere didicerunt; quod ſequenti modo fieri, author eſt* Porta, lib. 16. c.6. » Mag. Natur. Silicei, *inquit*, lapides, æneis pilis, tenuiſsimè tunduntur & in cerniculo cribrantur, mox æneo lebere liquefactæ, colophoniæ, ſcilicèt ſingulis lapidis libris, binæ unciæ colophoniæ, pulvis addatur & remiſceatur, Epiſtolas in plumbeis lamellis clauſas, in medio miſturæ condas, & offam in ſacculo linco inde, & conſtringe, ut in pilam conglobetur; poſt in frigidam aquam immerge, & dureſcat, & ſilex videbitur. *Sic* Henric. Rantzovius in Comment. Bellic. Lib. 2. c. 7. *refert, Ericum XIV, Regem Suetiæ, Literas, quibus matrimonium Angliæ Reginæ ſollicitabat, baculo (11) excavato recondidiſſe. Deniquè* Elias Reusnerus, Lib. 2. Art. Stratag. c. 9. *ex* Nicephori Gregoræ Lib. 9. *memoriæ prodidit, Andronicum Seniorem Imp. curaſſe, literas, tenui (12) linteo & albo inſcriptas, tabellariorum veſtibus ſolertèr inſui. Sed non ſolum inanimatis illis & mortuis Epiſtolæ inſertæ, ſed & vivis (13) Animalibus concreditæ.* Sunt enim, *inquit* Porta, d. cap. ult. hac tempeſtate, qui tabellas aliquo eſculen[illegible]involutas, canis glutiendas præbent, ut ex ejus poſtmodùm interfecti viſceribus, nuncius exigatur. *Ità ſub pilis (14) capitis humani, Literas antè capiti inſcriptas, de quo* ſup. c. 2. *etiàm diximus, abſconditas voluit Hiſtiæus Mileſius. Ità occultè ſub veſte teguntur verba, tergo (15) ſervili inſcripta; uti ſuprà quoquè* d. c. 2. *ex* Ovidio *docuimus: Et* Porta lib. 16. c. 8. Mag. Nat. *oſtendit, tutiſſimam occluſionis viam eſſe, ſi ſoporifero, ipſe nuncius in diuturno ſomno detineatur, dùm ſcribantur & reſiccentur Literæ: Et ejuſmodi liquore literæ ſcribantur, ut reſiccatæ evaneſcant. Fieri enim ità, ut nullâ ratione à nuncio, de Literis quid extorqueri poſſit. Ità, quoniàm de Homine nunc loquimur, veſtimentis (16) & adjunctis alijs, Epiſtolæ incluſæ:* (Vid. Port. lib. 16. Mag. Nat. c. 6.) *Ità ſoleis calceorum, thoraci, baltheo, vaginæ interioribus, baculis, haſtis & id genus alijs, Literæ incluſæ.*

Deinde

Deindè Occultatio Scripti contingit, ratione Tabellarij occulti, *ſeu habitum Tabellarij mentientis. Ità Harpagus non contentus, Literas ſuas in leporem abdidiſſe, miſit eas per domeſticum, habitu Venatoris indutum. Ità is Mendici habitu ſimulato, incèdebat, qui illas pani incoctas Literas, Ferdinando Regi perferebat. Sic Canum pellibus veſtitos, canatimquè reptantes per noctem,* Joſephus *Galilæus, à Veſpaſiano in Urbe Jotapatâ obſeſſus, tabellarios cùm Literis miſit, per vigilum cuſtodias, nequè eares, niſi ſerò obſervata: Idem* Lib. 3. de bello Judaico, c. 8.

Deniquè Occultatio evenit à tectâ ratione Itineris, *eaquè vel terrâ, vel mari, vel aëre.* Terrâ *per Canes. Catellam à Tingitano cive, in oppido Arzila relictam, Meneſius ad præfectum Tingitanum, alligatis inter pilos Literis, miſit hoc aſtu: In ittore catellam verberibus multis muliavit, ſicitquè ut ab ſe velociſſimè diffugiens, poſtridiè antè crepuſculum, ſtaret cum literis, ad portas Tingitanas: atquè ità terreſtri itinere, tutò nuncium miſit:* Oſor. lib. 2. de reb. Emanuel: Mari, *per Urinatores & Milites, utribus vectos: Sic Lucullus,* Frontino *Authore, ut Cyzicenis, à Mithridate obſeſſis, ſuum adventum indicaret, impeditis hoſtium præſidio faucibus, quæ modico ponte, continenti jungebantur, maritimum iter quæſivit. Gregarius. ſiquidem miles ad id deſtinatus, inflatis duobus utribus inſidens, ubi Literæ includebantur, duabus regulis incluſis, ſimulatâ marinæ belluæ ſpecie, per ſeptem millia flumine trajecto, Ducis adventum nunciavit. Quod ſi ſine utribus quis; idem perficere velit, ei curæ ſit, nè ſcriptum aquis poſſit aboleri. Ità referente eodem* Frontino, *plumbeis lamellis inſcriptis, ad brachia alligatis, milites Satellam amnem tranantes iſſi ſunt.* Aëre, *per* Sagittas, *literis telo inciſis, aut Epiſtolis telo alligatis; Ità Adelaidæ Reginæ, Nuncium, qui aditu arcis à Berengario triennium obſeſſæ, prohibebatur, per Sagittam Literas Ottonis I. Imperatoris, pertuliſſe, refert* Leo Marſicanus Ep. Hoſtienſis, in Chron: Caſinenſ: Monaſter: Lib. 1. c. 64. in f. *per* Aves, *putà Columbas, hirundines, cornices. De quibus ſigillatim pluribus* Porta, circà fin. cap. 21. lib. 2. Et lib. 16. de Mag. Natur. c. 7. *Et ex eo* Herm. Hugo d. cap. 15. *dgunt Columbarum uſum, bello Belgico, noſtro ævo Harlemum, deindè Leyda Hollandiæ Urbes obſeſſæ, oſtenderunt:* Thuanus lib. 17. Hiſtor. ſui temp. *Et veteres non tantùm Columbarum, ſed & Hirundinum & Coturnicum operâ, hac in re uſi ſunt: ut oſtendit* Porta, d. lib. 16. c. 7. Mag. Natur. Et Lipſius, c. 6. lib. 2. Saturnal. Sermon: *Hujus verba hæc ſunt:* Columbæ obſeſſis, arcanorum apud ſocios, Interpretes: Literarum fidæ adminiſtræ: rebus jàm deploratis & tantùm non funere conclamato, ſolæ indices auxilij ſalutaris. *Et, paulò poſt:* In re ludicra inquè ſpectaculis Theatricis publicis, uſus olim ſimilis Columbarum. Nam Patres familias, qui in Theatrum aut Circum ibant, undè non prò arbitrio reditus, Columbas ſecùm ſinu ferebant, easquè emittebant cum tabellis,

„ bellis, nuntias domum quid vellent. Varro de Re rustică:
„ Columbas redire solere ad locū licet ani-
„ madvertere, quod multi in theatro è si-
„ nu missas faciunt, atq; ad locū redeunt:
„ quæ nisi reverterētur, non emitterētur.
„ Atquè à Theatro credo illud Brutinæ misitiæ Exemplum, obsidio-
„ ne Mutinensi, de quo disertè Duza scripsit:
„ Quid vigil obsidio, quid arces,
„ Aut valla prosunt, per spatia invij
„ Eunte cœli nuntio?
„ Plinius factitatum idem in Hirundinibus observat Libr. 10.
„ Cæcina, inquit, Volaterranus Equestris or-
„ dinis, quadrigarum dominus, compre-
„ hensas hirundines in urbem secùm aufe-
„ rens, victorię nuntias amicis mittebat, in
„ eundē nidum remeantes; illito victoriæ
„ (Factionis scilicet ejus quæ vicerat, putà Venetæ, Prasinæ &c.)
„ COLORE. *Hactenùs* Lipsius. *Sic per tormenta bellica, Literas inclu-
sas, unâ parte globorum, qui cadentes, ab alterâ parte, per pyrotechniam,
fumum ceù tesseram Tabularij emittebant, in obsidione Stenwicensi,
transmissas fuisse, refert* Emanuel Meteranus, Hist. belli Belg. lib. 10.
p. 509. *Vide etiam* Portam d. lib. 16. Mag. Nat. c. 7. *Ubi tradit etiam:*
„ Si res nuncianda, paucis verbis continebitur, posse idem manua-
„ lium tormentorum sclopis effici, ut Epistolæ ità emittantur; Scili-
„ cet complicatam papyrum in loculum immissam, ubi plumbeæ
„ pilæ formantur, suprà plumbum liquefactum, sed non adurens,
„ mittimus & convolutam papyrum plumbo, pyrio pulvere, peræ-
„ ra mittimus. Sed quia parvæ sunt die multas emittere poterimus,
„ Modum solvendi pilam, vel pauco igne, vel in hydrargyrum
„ immissa, pauco temporis curriculo solvetur, &
„ papyrus intacta manet.

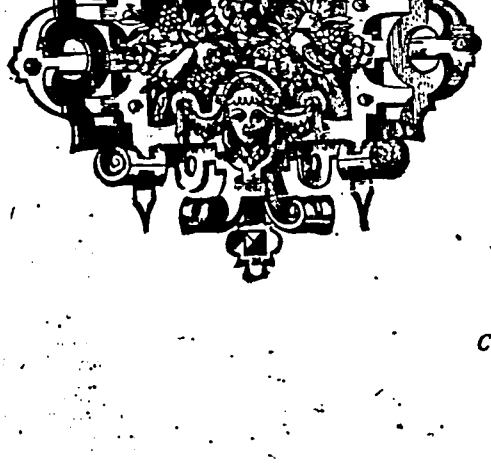
CAPUT

CAPUT VIII.

Introductionem in Semæographiam seu occùltam Repræsentationem Literarum, continens.

Longâ navigatione, ad Caput quoddam Bonæ Spei, jam sibi appellere videtur nostra Navis. E Portu enim solvens, non solùm locutionis ambages dudùm prætergit, ac universam rem Literariam ambijt: Sed etiam in reditu, tùm promontoria abstrusorum Sensuum & Vocum, tùm scopulos latentium, ac ex parte invisibilium Literarum, tùm Missionum anfractus prætervecta, jàm de Portu cogitat, quem secundis ventis, æstu & refluxu maris mediante & juvante, proximè assequetur. Absolutis enim quæ ad Loquelæ ac Scriptionis amplissimum Tractatum pertinere videbantur, restat Repræsentatio utriusquè, seu adumbratio per Signa. Quando enim nec tutum loqui, nec Scribendi occasio arridet, subsidij loco, alia adhùc Quasi Locutio, *&* Quasi Scriptio *adinventa est, quam nùnc pertractandam in manus sumemus, atquè simùl ipsi Tractationi Mediorum, finem imponemus. Quia verò Pars ea* Signorum, *quâ Voces immediatè repræsentantur, quæquè Locutioni propiùs accedit,* sup. Lib. 2. c. 1. *explicata est: Jam saltem restat videndum, ubi Voces mediatè, per Signa realia Literarum, repræsentantur: Id quod Scriptioni, quæ positu Literarum perficitur, sicuti initio dicebamus, magis simile est, quàm Locutioni, quæ certè per se minùs indiget Literis, quàm conceptus articulatâ voce: Ideoquè in ultimum locum, ejus tractatio, rejicienda fuit. Admodùm sanè aptè & accommodatè. Sic enim fiet, ut Methodus hæc, circulo quasi constet. A Locutione, quæ aliàs arcanorum conceptuum propalatrix esse debebat, occultationem auspicabamur, ac paulatim descendebamus ad muta & infinita illa Signa, Voces immediatè referentia. Huic divinius illud inventum Scriptionis, quâ infinitos Vocis sonos, pauculis Literarum notis terminamus, mòx nectebamus, atquè à primis, intimisquè ejus fundamentis, Literis nimirùm, finem maximâ Circuli parte ducebamus, donèc paulatim, ad Extrema illa Scriptionis, (de quibus Libris septem, usquè hùc egimus) devenientes, peripheriam penè absolverimus. Restat ut à proximo Tractationis segmento, ad initialem sectionem circulum continuemus, connectamus, atquè ità perficiamus, quod jàm diximus, accommodatè fieri, hac ipsâ Repræsentationis Literarum materiâ. Etenim si respicimus Scriptionis & Epistolicæ rationis terminos, adest primus. Modus, qui eam proximè refert: Sin verò ad extrema Locutionis advertamus, adest tertius hujuscę*

juscę materiæ Modus, qui finem cum principio, fœlicissimè conjungit. Quippè etsi is naturâ suâ, Scriptioni accedit, (Non enim aliter per se, quàm Literarum repræsentatione constat) reipsâ tamen nihil aliud est, quam Locutio. Fit namquè inter præsentes. Et ut vera Locutio confestim aure: Sic hæc inter præsentes, aut non longè distantes, aliquo semper Sensu, ex sui conditione, & penitissimâ intentione hauritur & percipitur; quò essentialiter ipsa locutio seù collocutio fertur. Undè res in eum locum deducta est, ut nihil reliquum sit, quod Finis & Principij combinationem aut conspirationem prohibere queat. Atquè inter hosce, primum & tertium Modum, Secundus & medius quidam, qui de utroquè aliquid participat, intercedit: veluti porrò videbimus. Ex quò nunc patefactum sit, id omne, quod nùnc tractandum restat, tribus absolvi Modis. Primùl est, id omne, quod Literas repræsentantis, ad rem certam applicatione: Secundus *contingit mediante præcipuè Speculorum artificiosâ confectione, structurâ & dispositione.* Tertius *fit fili, aut alterius rei Literas repræsentantis, ad rem certam applicatione: expeditur rebus alijs, Sensibus amici præsentis, variè objectis.*

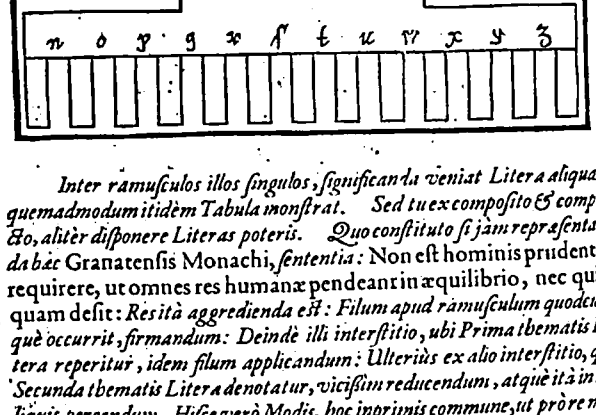
CAPUT

CAPUT IX.

De Occultâ Repræsentatione Sriptionis Epistolicæ, Directâ, Obliquâ & Compendiosâ.

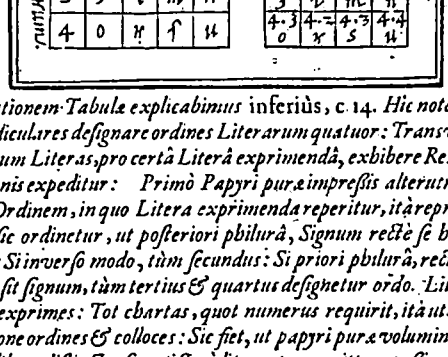
PRimus itaquè Modus, quem proximè ad Epistolicam rationem accedere, superiori Cap. diximus, contingit tripliciter: Modo nempè Directo, Obliquo & Compendiario. *Directa ratio seu Modus est, ubi singulis diversis Signis, Literæ Alphabeti repræsentantur: Ut hoc Signo, semper denotatur A: isto, B: illo, C & sic deinceps. Fit hic Modus,* fili *multiplici tractione & retractione* per foramina, *huic fini destinata, vel* sinè foraminum ambagibus, *solâ fili circumglomeratione.* Priorem particularem Modum *possumus tripliciter itidem instituere: Ità ut vel ad morem Veterum* Oblongo tereti; *vel Recentiorum,* Quadrato *vel* Circulari *utamur Instrumento seù Subjecto. Vetus mos & Modus hic erat: Paratum habebant ossiculum cavum, tantæ longitudinis & latitudinis, ut id vicies quater perforari posset, ad viginti quatuor Literas, repræsentandas. Non temerè autem, sed ordine foramina ibi disposita habebant; ità ut in longitudine, vel ad quaternionem sex foramina: vel ad senariam stationem, quatuor foramina essent effecta. Quo constituto eligebant arbitrariè foramen aliquod, quò Alphabetum ordirentur. Nam electo eo, jam Alphabeti Literæ, ordine, repræsentatione subsequentium foraminum, jungendo ultima cum primis, sequebantur. Sed & extrà hæc significantia foramina, duo alia, alterum superiori, alterum inferiori ossiculi parte, quò filum initiò & postremò fixum illigabatur, necessaria erant. Hisce ità paratis, si conscio interesset scire, pronunciatum illud* Thomæ Mori, in Utopiâ: Omnes has, quæ hodie usquàm florent « Respublicæ, animo intuenti ac versanti mihi, nihil, sic me amet « Deus, occurrit aliud, quàm quædam conspiratio Divitum, de suis « commodis, Reip. nomine, tituloquè tractantium. *Turem ità aggre-* « *dere, ut firmato in alterutro illo supervacuo foramine, filo, illud primò per illud foramen, quò Literam O repræsentandam antè constituisti, actus beneficio pertrahas, atquè statim eò reducas ac retrabas filum foramine, quod literam M valere debebat, & sic pergas cum reliquis Literis; ultimo filo eodem, quo initiò factum, firmato. Amicus verò à fine resolvit filum, atquè retrò eo ordine recolligit, unam post aliam Literam annotando, Sereti orationem. Quia verò operosior debito, vetus iste Processus reperitur, ac, si præsertim ossiculum interius, non satis patulum sit, difficultate*

non caret, hinc Isaac. Casaubonus *expeditiùs esse censet, si instrumentum involutionis planum, è ligno efficiatur, in formam Tabulæ: aut paulò in altitudine, quàm latitudine majoris; aut exactæ quadratæ, aut etiam circularis. Si Tabula quadrata est, fac in quolibet latere sint duodecim foramina, ad tot Literas exprimendas, & in medio adhùc unum, ad filum principiò firmandum. Artificium Repræsentationis hic idem est, nisi mavelis, retrò quasi hanc scriptionem instituere, quo Amicus in resolutione, ab initio Secretum percipere valeat. Si Circularis Tabula sit, circulariter in margine, viginti quatuor foramina fiant, vel si placet, cuilibet Literæ, aut illis, quæ frequentiores occurrunt, bina foramina parata sint.* Posterior Modus particularis *paulò expeditior est; Caret enim Fili per foramina trahendi & retrahendi molestiâ & circumvolutione contentus est. Res ità se habet: Conficiatur Tabula lignea, formata ut pecten* (vide schvvent: p.247.) *quæ superiùs & inferiùs viginti sex ramusculos, ex æquo habeat; à latere utrinquè aliquantùm incisa, veluti vides in sequenti Schemate, factum.*

Inter ramusculos illos singulos, significanda veniat Litera aliqua, quemadmodum itidèm Tabula monstrat. Sed tu ex composito & compacto, aliter disponere Literas poteris. Quo constituto si jam repræsentanda hæc Granatensis Monachi, *sententia:* Non est hominis prudentis, requirere, ut omnes res humanæ pendeant in æquilibrio, nec quicquam desit: *Res ità aggredienda est: Filum apud ramusculum quodcunquè occurrit, firmandum: Deindè illi interstitio, ubi Prima thematis Litera reperitur, idem filum applicandum: Ulteriùs ex alio interstitio, quo Secunda thematis Litera denotatur, vicissim reducendum, atquè ità in reliquis pergendum. Hisce verò Modis, hoc inprimis commune, ut prò re magis occultandâ, tùm prò faciliori resolutione, à fine thematis, per Literarum re-*

trolectionem, ordiendum sit, quod cujusquè linquimus arbitrio. Tantùm de Directâ ratione seu Modo: Sequitur Obliqua; *Quæ est, ubi uno eodemquè Signo, modò hæc, modò illa Litera, per aliud exprimitur. Fit hic Modus, Nodi per certam mensuram in filo, inductione, & planè coincidit cum illo Modo, quem* Cap.3. *attigimus: Nisi quod hæc sit differentia: Ibi, ubi ad mensuram venit Litera, puncto filum insigniebamus, ceù quasi Scripturâ: Hic verò nodum, filo tantùm inducimus, statim ac mensura Literam repræsentandam indicat. Cæterùm non tantum hic filis operari licet, quin idem quoquè præstare possumus, alijs rebus; ut ecce chartis lusorijs, certâ ratione Literarum potestate donatis: Quam tectè* inferiùs Lib.9.c.5. Modo nostro 7. *explicatam dedimus. Tuum erit operculo detecto, artificium istud ibi venari.* Compendiosa *verò ratio ea est, ubi non tàm diversis Signis, nec uno eodemquè, sed mediâ quadam viâ procedimus, ità ut Literarum & Signorum contractio, per certam dispositionem Literarum, quam sequens Typus exhibet, contingat. Quâ de re,* infrà c.12. *ubi de abeccedariâ locutione agemus, plura addentur: hic paucula saltèm, quæ ad Epistolicam rationem magis pertinent, & apparatum desiderant, anticipabimus. Typus verò hic est idem, uti videre licet, qui* suprà lib.6. in pr.cap.19. *est traditus.*

THE ASTOR LIBRARY NY

Rationem Tabulæ explicabimus inferiùs, c.14. *Hic notes Numeros Perpendiculares designare ordines Literarum quatuor: Transversales verò ordinum Literas, pro certâ Literâ exprimendâ, exhibere Res variijs additis Signis expeditur: Primò Papyri puræ impressis alterutrius phylyræ Signis, Ordinem, in quo Litera exprimenda reperitur, ità repræsentes: Si charta sic ordinetur, ut posteriori phylurâ, Signum rectè se habeat, tùm primus: Si inverso modo, tùm secundus: Si priori phylurâ, rectum vel inversum sit signum, tùm tertius & quartus designetur ordo. Literam ordinis, ità exprimes: Tot chartas, quot numerus requirit, ità uti edoctus es, prò ratione ordines & colloces: Sic fiet, ut papyri puræ volumine integro, in viginti libros distincto, secretissimè literas transmittere possis. Idem contingit, si assumas chartam bibulam, typis impuratam, rejiculam: Discrimen*

verò ordinis, à chartæ columnis 16, vel 8, vel 4, vel duabus distinctæ, destinatâ & repertâ complicatione & divisione. Idem experieris in folijs lusorijs, eorundemque quatuor diversis coloribus, sivè (si ijs simùl vis uti, ad exprimendum numerum) notis: vel etiam unicâ cartâ, putà vario ejusdem positu, ut anteà de purâ papyro dicebamus. Unico folio lusorio, Literam quoquè indicare poteris, quando color istius, primum, positus ejus alterum numerum denotat. Denique duobus folijs lusorijs, tres Literas indicabis, si non cures, aliquot volumina eorum foliorum misceri: nec solùm tibi cura sit, color & positus eorundem, sed etiam partiaris folia, sequenti modo: ut Unica Nota, Rex, Regina & Minister, unitatem: Binæ, Ternæ, Quaternæ Notæ, coloris cujusdam, binarium: Quinæ, Senæ, Septenæ Notæ, ternarium: Et denique Octo, Novem ac Decem Notæ, quaternarium doceant numerum. De Granis & margaritis, filo si superducantur, idem judicium esto: De quorum usu, vide sequens Schema ex Vigenerio, p. 252. a. desumptum: Distinctionis quoquè gratiâ, Corallium finitæ cuilibet dictioni, ità per signa exprèssæ, intermisce:

GRANA	Aurei	Argentei	Ebur nea.	Uniones
Aurei	a.	b	c	d
Argentei	e	f	g	h
Ebur nea.	m	n	o	p
Uniones	r	s	t.	u

Idem ornamentis ex Sctâ confectis, quatuor colorum, perficies, quibus quintum colorem distinctionis causâ, adjungere poteris, ad dentandum vel initium, vel intermiscendum, si idem color bis recurrat. Loco quatuor colorum, duobus coloribus, quandò quilibet propriâ constat distantiâ etiàm uti poteris: vel etiàm unico colore, si distinctionis gratiâ, vacuus intermisceatur locus. Numeros etiam illos, tabulæ superiori variatæ inclusos, repræsentare poteris, lineis Libri alicujus impressi, ità ut Lineæ notatæ, Numeros, ad Literam tali artificio exprimendam, aptos exhibeant, quod ità fiet: Numerabis semper à primâ Lineâ, quæ tamen excluditur, ad illam Lineam, quæ Numero, quem primo loco Litera exigit, correspondet. Deindè à Lineâ, quæ proximè notatam sequitur, incipies numerare, sic ut itidem excludatur, & pergas, ad eam usquè Lineam, quæ Numero isti convenit, quem Litera secundo loco desiderat. Loco Linearum, foliis etiam vel paginis, idem peragere possumus institutum. Hùc quoquè pertinet subtilis Modus, Literas à quatuor partibus interpungendi, de quo Sup. lib. 6. c. 31. actum Applicatio talis sit: Loco punctorum apponendorum, acu leviter chartam perforato, ità ut vix sentiri possit: aut foraminula illa, ungue pollicis vicissim obturato: Quò factò si conscius chartam inter oculum, & Solis vel candelæ lumen ponat; nihilominùs deprehendere poterit, ad quam partem Literæ, foramina sint sparsa. Ad similem modum foraminibus, acu, sub dictionum significantium quavis factis, procedere poteris, si jàm tenueris illum Modum, quem inter nostros Modos, sub titulo Corollarij, infrâ lib. ult: c. 5. tradidimus, & quandoquè per Connotationem fieri innuimus.

CAPUT

CAPUT X.

De Repræsentatione Sympathicâ seù Magicâ.

IN considerationem nùnc venit, Secundus Principalis Modus, planè mirabilis. Fit enim & hic inter absentes & longè remotos, ubi nulla ratio sensus, per se intercedere potest: Et tamen citrà ullam Missionem, quæ Epistolici instituti necessarium consequens est, expeditur. Ex quo patet, hunc Modum, Mediæ esse quodammodò Naturæ, intèr præcedentem & illum, qui proximè sequitur; sicùt intèr quoquè dictum. Nam etsi sinè Missione sit, sapit tamen magis Epistolam, quam Orationem, quæ inter Præsentes intercedit: Ad quam tamen paulatim flectitur, cùm ex mutuo quasi contactu pendeat, eoquè perficiatur. Hujus generis, tres quoquè Modos, recensere possumus. Primus sit ille, ut quis scribere possit in Anglià, quod alius statim Constantinopoli, beneficio cujusdam Speculi, magicâ seù occultâ ratione, ad hoc præparati, ad lumen Lunæ noctu legere valeat. Quam Artem Fridericus Risnerus in Opticis jactat, sed sinè demonstratione Modi seu Artificij. Undè & nos eum missum faciamus, ut si in effectum dari nequeat, potiùs apud Autborem suum, inglorius evilescat. Secundum Modum exhibet nobis Schvventer. lib. 3. p. 97. quod fiat duarum nauticarum pyxidum, artificiosâ constitione, ac mutuâ sympathiâ. Quod artificium, in primâ editione, hermeticâ nebulâ obscuratum, in auctâ demùm Steganologiâ ipse aliquo modo detexit. Qui volet ipsum adeat, atquè artificium ulteriùs perscrutetur. Tertius Modus sit, partis alicujus, duorum corporum, mutuâ vulneratione & instillatione aliquot guttarum sanguinis: Quò certæ tantùm res, inter absentes notificari possunt. De eo etiàm agit Schvventerus, p. 111. ubi tradit & ostendit non leve incommodum simùl incurrere, qui hoc institutum amplectuntur. Fieri enim, ubi conscius moriatur & putrescat, ut & eam Sympathiæ destinatam partem corporis, vivente altero, putredo invadat. Undè viventi necesse est contingere, quod cuidam cum naso adscito acciderat. Lepida est historia, quam ille d. loco fusiùs recenset. Sed eos jàm properamus, ad ipsius Tractationis metam & finem; Indicato tantùm eo, superesse hujus generis adhùc alium Modum, traditum à d. Schvvent. in Steganol. denuò auctiùs editâ; quem tùm distillato sanguine duorum Correspondentium, ad extrahendum oleum; tùm ferro quo venæ secantur, procedere & perfici, ibi loci latiùs disserit, p. 147.

148.

CAPUT XI.

De Occultâ Repræsentatione Locutionis Abecedariæ Simplici.

AD umbilicum res jam nobis perducta est, si tertius & ultimus Modus, quem jam aggredimur, nobis sit absolutus. Is, uti suprà diximus, ad Locutionem accedit, & prò Locutione est. Etsi verò Lib. 2. cap. 1. suprà, etiam actum sit, de repræsentativâ Locutione, seu quæ fit per Signa; tamen differt hæc ab illâ, quod hîc non per Signa, rem ipsam immediatè denotantia, sed per talia, quæ mediatè, Literarum potestate & vi acceptâ, rem significant, loquamur. Undè & suprà, Signa in Moralia & Artificialia dispescuimus. Moralia definivimus, quibus per se occultè rem demonstramus: Artificialia verò ea esse diximus, quibus per se vocem aut rem non significamus, sed mediatè, nempè rebus certis, potestatem & vim Literarum ex composito habentibus, conscio amico, Secretas voces, veluti Abecedarij præsentamus. Quæ Signa, hujus tantùm sunt loci. Fit autem hæc Repræsentatio, vel Simplicitèr, vèl compendiosè, vel subsidiariè: In hæc enim tria genera, totam hanc disquisitionem, non incommodè conjiciemus: Sic tamen, ut explicatis ijs, quæ in propinquo significanda contingunt, deinceps peculiarem subnectamus applicationem, si è longinquo, interdiu aut noctu, quid significandum foret. Simplex autem Repræsentatio procedit, quandò quot Literæ, tot diversæ res seù Signa adhibentur: vel si paucioribus rebus utimur, earum vicem supplet Numerus, aut diversitas Motus: vel etiam Numerus & Motus simul. Primus Processus simplicissimus est: Quandò nimirùm singulæ res singulis Literis denotandis inserviunt. Quod contingit, si huic membro Corporis, aut particulæ rei alterius, nomen & potestatem, Literæ A significandæ adscribas: illi B: isti C: & sic deinceps cuilibet membro, peculiarem Literam adsignes, & cùm jàm Signis loqui velis, eas partes moveas aut digito contingas. Exemplum erit, ut si A indicare statuimus, Aures contingamus: Similiter si B indicemus Barbam: si C, Crines, & sic reliquas: Dentes: Epar: Frontem: Gutrur: Humeros: Ilia: Linguam: Manum: Nasum: Oculos: Palatum: Quinque Digitos: Renes: Supercilia: Tempora & Ventrem ostendimus, prò ijs Literis demonstrandis, quæ inscribendis primæ requiruntur. Sic Caput, Occiput, Maxillæ, Os, Mentum, Gula, Collum, Brachium, Pollex, Digitorum aliquis, Pectus, Latus Dorsum, Nates, Lumbi, Genu, Crura, & Pes, Alphabetum referre possunt: Vel si mavis, illas partes, quæ geminæ sunt in Corpore, idem expriment; Ut, Aures, Oculi, Nares, Maxillæ, Scapulæ, Brachia, Manus, Latera, Lumbi, Genua, Crura & Pedes. Sin placeant male potissimùm partes, quæ faciles demonstratu sunt, (sicuti feciſſe vi-

mus Schwventerum, Lib. 1. cap. 1.) nihil refragamur. Si itaquè jam exprimendum sit, sequens pronunciatum: Urbs expugnata est: Jam digito, ordine demonstrandæ erunt illæ Partes, quæ nomen & potestatem, illarum Literarum susceperunt. Res facilis est, indè properamus ad reliqua. Quandò autem tot res, aut rei partes non adhibentur, succedit secundus Processus, qui à Numero & Motus varietate, supplementum capit: Quò pertinet, si ad numerum pulsus, Literas alicui repræsentamus: quod ità fit; Cùm Numerus cuiquè Literæ appositus est, ad hunc modum:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.
a. e. i. o. u. b. c. d. g. h. k. l. m. n. r. s.

Si itaquè significandum foret; Mortuus est: Jam prò Literâ M exprimendâ, decies ter: prò O, quater: pro R, deciesquinquies: prò T, (quæ hic Derit) octies, & sic deinceps pulsandum erit. Eodem etiam spectat Dactylogiæ subsequens species: ubi etsi decem tantùm Digiti sunt, tamen Motus varietate accedente, viginti Literæ exprimuntur. Res ità se habet: Cùm utriusquè Manus Digiti, tantùm Decem sunt, hinc primò fac Alphabetum tuum, ut constet tantùm viginti Literis: Deindè Alphabetum, ordine bipartito, Digitis ita imponas, ut Sinistræ Manus Digitus Minimus, A & M: Famosus, qui & Verpus dicitur, B & N: Medicus, qui & Annularis vocatur, C & O: Index, D & P: Pollex E & Q: Dextræ autem Manus Pollex, F & R: Index, G & S: Verpus, H & T: Annularis, I & V: Minimus, L & Z, vim & potestatem suscipiant. Quo constituto, si jàm clàm alijs, itineris socio significare velis, mentis tuæ conceptum, quæ est: Imminet periculum: inter gesticulandum, quasi aliud agas, recurrendum erit, ad hoc artificium: Ita tamen, ut ex composito, amicus sciat & advertat discrimen, quomodo, quandocunquè prior aut posterior Literæ alicujus Digiti, denotanda veniat; Digitus illa casu porrigatur, hoc verò, levitèr adhùc incurvetur, aut mensæ attactu leviusculo admoveatur. E. g. Quia prima Secreti Litera, in priori ordine, Annularis Dextræ Manus Digiti reperitur, saltèm is porrigendo ostendus est: At subsequens Litera M, cùm in posteriori ordine Digiti Manus Sinistræ Minimi, deprehenditur, ejusmodi diversâ, uti dictum, applicatione, demonstranda erit. Sequitur tertius Processus, qui uti Secundus Primo: ità Hic Secundo magis compositus est: Utrumquè & Numerum & diversitatem Motus includit. Quò accommodanda altera Dactylogiæ Species, quæ computationem Digitorum, prò exprimendis Literis nititur, & eorundem porrectione, inflexione & incurvatione variâ perficitur. De quâ latè Porta, Lib. 1. c. 11. post Bedam, Macrobium, Iræneum Theologum, Lucam Minoritanum, & Pierium in Hieroglyphicis; agit.

CAPUT XII.

De Locutionis Abcedariæ Repræsentatione compendiosâ.

Vit Simplex & κατὰ πᾶν facta Repræsentatio: Sequitur illa, quam Compendiosam diximus. Compendiosam ideò vocamus, quia hic Alphabetum ad pauciores & maximè necessarias, e. g. ad sedecim Literas, redigitur: (Vid. sup. Lib. 5. c. 10:) Deindè Numerus & Varietas Motus, ad certas putà quatuor Classes Literarum, per quaternionem dispositarũ, coarctatur. Quæ res usum magis commendat, & quòd incommode aliàs fiebat, expeditum & planum reddit. Quocircà in eâ explicandâ, tantò erimus diligentiores, quantò magis ingeniosis, suprà nobis laudati Comitis Oetingensis, excogitatis, & hic utifrui, nobis volupe est. Res verò ità procedit: Constitutis sedecim Literis, quaterniones Literarum, cum numeris transversalibus & perpendicularibus, ità erunt constituendi, veluti typo, sivè Schemate, in pr. c. 19. lib. 6. exhibentur. Inserviunt autèm Numeri Transversales Literarum ordini: Perpendiculares diversis Classibus seù Regionibus, in quas Literæ collocatæ sunt. Ad Classes verò seù Regiones denotandas, utimur, vel diversis quatuor rebus, vel unius rei diverso habitu, situ ac positu. Ut autem quænam in ordine cujusque regionis Litera repræsentetur, deprehendi possit, motu, positu vel demonstratione unicâ, binâ, trinâ vel quaternâ est indicandum. Quod Exemplis evadet clariùs: Quæ tùm infinita penè sint, ad quinque Sensuum cancellos revocabimus. Nam omnibus Sensibus, conscij Amici, ità per Signa loqui possumus, ut is, vel Visu, vel Auditu, vel Tactu, Gustu & Olfactu, mentis nostræ conceptus, hac ratione intelligere queat.

Visui *repræsentamus Sermonem, Signis variis*: putà, *Gestu alicujus partis corporis*: *Usurpatione rei alterius*: *vel denique Immissione Radiorum*. Gestu *ita*: *Primò Oculorum Motu, flectendo eos, sursùm, deorsùm, ad lævam, ad dextram: Deindè Numero Motus, prò regione primâ, vel secundâ, vel tertiâ, vel quartâ exprimendâ. Quatuor Digitorum* (2) *ostensione, utriusquè Manus: Ità ut Læva Index primam: Medicus secundam: Annularis tertiam: Minimus seù Auricularis quartam Regionem: Dextræ verò Digiti, cujusque Regionis Literam vel primam, 2. 3. vel 4 referant. Vel unius Manus* (3) *Digitorum motu unico, bino, trino ac quaterno. Digitorum* (4) *attactu: ut Frons, primam: Nasus, secundam: Os, tertiam: & Mentum, quartam regionem designet. Pedum* (5) *secundùm diversas partes, nempè Dextri Pedis digitos, qui primam: Et Calcem, quæ secundam: Ac Sinistri digitos, qui tertiam: & Calcem, quæ quartam regionem denotant; motu singulari vel plurali.* Usurpatione rerum aliarum, *sic repræsentatur: Gesticulatione* (1) *Digitorum cum cultello, Ejusdem apicis superiori, primam: inferiori vel versâ parte, secundam: dorso, tertiam: & acie quartam denotante Regionem. Cum orbiculo* (2) *aliquantùm elevato, superiori ac inferiori parte, ac utroquè latere, regiones referente, cum impositione alicujus digiti. Crucis* (3) *formæ usurpatione, in mensâ depictæ, ejusquè quatuor partium contactu singulari aut plurali, proùt Litera exprimenda requirit. Applicatione* (4) *factâ, ad Foramen Fenestræ quadratum: Baculo, modò superius & inferius: modo dextrum, modo lævum attingendo latus. Rei* (5) *quadratæ, per fenestram ostensione, & quatuor ejus partium attactu. Sequitur* Immissio Radiorum, *quæ fit Speculo ceù Instrumento. Primò autem centrum radio Solis figendum est, quod notet is, cui indicare quid volumus: Deindè si ultrà Centrum, radium projicit, denotatur Regio, statio seu ordo primus: Si citrà secundus: Si à lævâ, tertius: Si à dextrâ, quartus ordo. Simili penè huic est, si quis noctu, vel in tenebris, in medio penè fenestræ, Candelam ità collocet, ut aliâ Candelâ, vel suprà vel infrà, vel ad utrumquè latus luminis, quatuor, differentiæ gratiâ, partes, signare & habere possit.*

Auditui *porrò etiam variè repræsentamus Sermonem: Ità ut pulsus Mallei, primam stationem: Screatus, secundam: Sibilatio, tertiam: & Palmarum conquassatio, quartam occupet: Atquè Actus tot interveniant, quot Literarum superior numerus, requirit. Ità Lyram, Cymbala, & id genus alia, adhibere licet. Concinnum est, & ad jucunditatem compositum, si quis antè Conclave, ubi Servi & Ministri apparent, quatuor tintinnabula, ordine numeris 1. 2. 3. & 4. insignita habeat, diversis ad differentiam coloribus tinctis funibus, quibus tintinnabula illa agitantur. Quod si jàm Dominus, clàm præsentibus, aliquid fieri velit, alicui Servorum, in conclave illud vocato & intromisso, eo artificio, quod hactenùs docuimus, negocia commendare potest.*

Eodem modo Tactu, *in tenebris loqui licet, quatuor digitos palpando: uti olim, repentè porrectis digitis, certantium uterquè, numerum divinare solebat: undè Proverbium natum*, Micare in tenebris: Cic. 3. Offic. Erasm. in Adag. 1823. *Sic per Digitorum, & Calcis utriusquè Pedis contactum, significare possumus. Ità quoquè eodem modo contingit, si attingimus Digitos, Calcem, Plantam & Dorsum Pedis.*

Nec ab hoc artificio excludendus Gustus: *Si quatuor Potus genera diversa, ut Aquâ, Cerevisia, Vinum vulgare & Malvaticum, quis quasi ad prægustandum, præbere conscio velit toties, quoties Numerus requirit.*

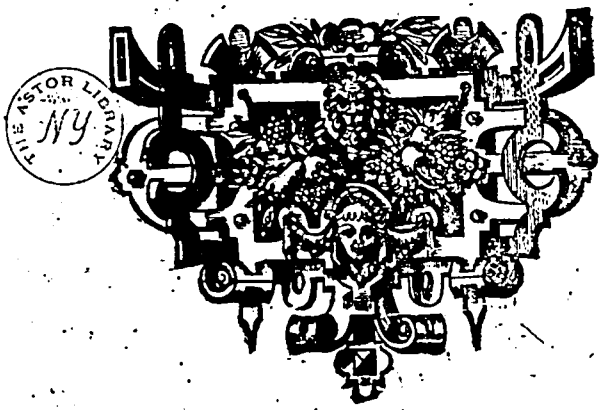
Pari modo, si Unguenta diversi odoris adhibentur, procedendum est, ut etiam Odoratus, *in consortium hujuscè rei, omninò veniat. Possunt denique bi duo ultimi Modi, misceri, ut quædam Gustu, quædam Odoratu perficiantur. Secundùm quod conventum est. Hùc insuper quædam ex ijs, quæ suprà Cap. 9. hic attulimus, applicari & accommodari possunt, quod industriæ cujuslibet relinquimus.*

CAPUT

CAPUT XIII.

De Locutionis Abecedariæ Repræsentatione Subsidiariâ.

Subsidiaria nobis appellatur; quia non directò sed per aliud in subsidium Visus, qui aliàs eò pertingere nequit, contingit, ut impediti interstitio, nihilominùs videre queamus, quid alter inconclavi aut præcluso loco faciat. Fit illud beneficio Speculorum, tùm recipientium Signa occultæ Locutionis, tùm reflectentium. Structuræ & Collocationis rationem, docet Cardanus, lib. 4. de Subtil. Et de Rer. Variet. Lib. 13. c. 63. pag. 874. *Applicationem ad nostrum institutum, ostendit* Schvvent. Lib. 3. n. 1. & 2. *Quò, quia in omnium manibus est, avidum Indagatorem remittimus.*

TULANE LIBRARY

CAPUT

CAPUT XIV.

De Locutionis Abecedariæ repræsentatione, è longinquo.

Antùm de illâ Repræsentatione seù Locutione, quæ inter non longè dissitos & remotos intercedit: Sequitur, ut breviter percurramus & illos Modos quasi loquendi, qui eminùs contingunt. Ubi eadem procedendi ratio. Aut enim citrà compendium Simpliciter; aut per Compendium; aut per Subsidiarium Instrumentum, fit operatio. Ideò distinctionis gratiâ, genera illa & hic observabimus, & simul in quoquè genere advertemus, ad circumstantias Temporis & Loci. Diversa enim applicatio fit, si interdiu vel noctu, è latentibus Campis in Urbem, vel viceversâ ex Urbe, in latentes campos, desideria nostra manifestare cupimus.

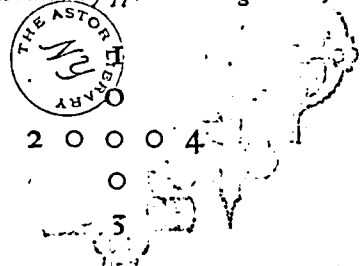
Citrà compendium *contingit, quandò Numerus, quo Litera quæquè insignita est, exprimitur tot bombardarum grandium ictibus, aut campanæ pulsibus, quot opus est. Verùm cùm partim immensis sumptibus, hic Processus constet, partim pluralitate pulsuum tædiosus sit, vix est, ut extrà supremam necessitatem, usu sustineatur. Eò pertinet Modus ille, noctu ex urbe, unicâ face quid significandi: Sic tamen ut quot Literæ, tot variationes in promovendâ & removendâ face adhibeantur. Quod cùm satis prosecutus sit, qui in omnium manibus est,* Schvventer. in auctâ Steganol: p. 83. *ideò avidum Lectorem eò quoquè remittimus: Ubi* pag. 89. *reperiet alium Modum, minùs dimidio motuum ambagibus intricatum: Sed ibi necesse est, duas adhibere faces. Quandò verò intercapedo tanta est, ut discrimina motuum, cum facibus peragendorum, oculorum aciem fallant: Tùm ex Turri ostendenda major fax aut Laterna, totiès, quoties Literæ numerus, (sicùt anteà de ictibus Bombardæ, & pulsibus Campanæ dicebamus,) ostensionem requirit. Hùc non inconcinnè quadrant sequentia, ex* justi Lipsij Dialog. 9. Lib. 5. de Milit: Romanâ, *desumpta:* Sed « de Turri, alio etiam fine Ignes in turribus aut speculis fuisse, probè « scio: nempè ad indicandum aliquid, aut significandum. Cæsar: « *Ignibus significatione factâ, ex proximis Castellis eò concursum est.* Tale « hoc Genus, Græci dicunt φρυκτὸν. Suidas inter alios: *Phryctí, faces* « *quædam è ligno factæ, quas super muros ferentes, significant vicinis aut so-* « *cijs, cùm vident hostes adventantes. Atquè etiàm cùm socios vel auxilium* « *vident: sed cum istos, gestant faces quietas; cùm hostes, quatiunt & mo-* « *vent.* Talia Scholiastes Thucididis: & res ab ipso Thucidide ali- « quotiès memorata, & crebrò alibi in Græcorum actis. Convenit « quod Polybius διὰ πυρσεύματων, *per faces significare* dicit: & varium « usum ejus rei explicat, & posse prò Literis etiam esse. Cùr hodiè « ignorant

„ ignorant aut negligunt? Et alia usurpant magis molesta & minus
„ certa. Inventum hoc Sinoni adtribuit Plinius: *Specularem significationem Trojano bello Sinon invenit.* Et Q. Calaber:
„ *Tunc Sino flagrantem faculam sublime levavit*
„ *Ostendens Græcis Ignis decus.*
„ Sophocles verò, Alcidamas & Gorgias, Palamedi adtribuunt: quod
„ ille invenerit faces, optimos & celerrimos nuntios, in malum Troja-
„ norum. Romani etiam usurpatunt, ut Scipio apud Numantiam,
„ quem Appianus scribit, *divisisse castra & per partes assignasse Tribunis,*
„ *cum præcepto, ut si impeterentur ab hostis, de die panno rubro in hastâ sub-*
„ *lato significarent: de nocte, igne.* Ut Cæsar: *Celeriter, ut antè imperaverat,*
„ *ignibus significatione factâ, ex proximis castellis eò concursum est.* Ve-
getius inter usitata refert: *Si divisæ sint copiæ, per noctem flammis, per diem fumo significari socijs.* Hæc, Lipsius.

Porrò Johannes Barclajus, in Argenide suâ, lib. 1. *hos Ignes elegantèr sequentibus describit:* Publicos Ignes nefas accendi, nisi regio
„ jussu, & cùm gerendis rebus celeritatem, Salus publica imponit:
„ Nam temerè hi ignes non excitantur. *Et paulò post:* In cujusquè col-
„ lis jugo arbor videtur in longitudinem mali defixa, cujus apex in ca-
„ veæ modum, ferro undiquè per radios præcingente laxatur. Hæ
„ sunt publicæ arbores, ad idipsum constitutæ, ut ad Regis imperium
„ impositis in vertice Facibus, negocij signum dent, quod illicò opor-
„ teat per populum procurari. Et hos Ignes (*in Regno Siciliæ*) Anga-
„ ros vocant. Qui primi illos conspiciunt, statim & ipsi suorum mon-
„ tium juga, pari fulgore illustrant, & ab his porrò admonentur qui
„ longiùs colunt, donèc totam Insulam flamma mirabili celeritate
„ percurrerit. Populus interim in armis stat, ad obsequium cui desti-
„ natur paratus. Et haud mora à Rege nuncius pervadit in proxi-
„ mam Urbem, publicequè quid Ille fieri velit, enunciat. Indè Cives
„ recentibus equis deferuntur in proxima oppida, à quibus & in alias
„ urbes, eadem celeritatis fides exigitur. Ità continuatis officijs Si-
„ cilia ad Principis nutum, penè momento erecta est. Nec huic insti-
„ tuto utilitas abest, cùm Hostium Classis furtim in Insulam timetur
„ appulsura. Nam qui Portubus præsident istâ flammâ admoniti,
„ tùm catenas suis claustris objiciunt, tùm in transtris remiges ha-
„ bent, si opus est, navigia in pugnam provecturos. Sed & populus
„ sub suis Ducibus Tribunisquè à signis non recedit, ut nec si fefelle-
„ rit in littore hostis, in imparatam Insulam possit invadere. Est
„ & alius publicorum Ignium usus, si quis Reus, quem publicè inter-
„ sit ulcisci, vel fugam extrà Siciliam adornat, vel in ipsâ Regione
„ amicorum aùt montium fide contegitur. Nam his ignibus semel
„ accensis, nefas est ullam ex Siciliâ navem solvere, & quisquis suâ do-
mo com-

mo communicaverit Reum, hunc eodem crimine pœnaquè leges censent. *Quæ hactenùs à* Lipsio *&* Barclajo *tradita recensuimus, licet non faciant propriè ad nostrum institutum, sed ad* Cap. 1. Lib. 2. *pertineant, non incommodè tamen ibi omissa hic supplemus. Sed ad propositum.*

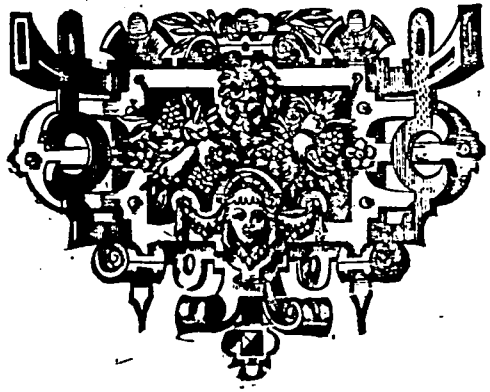
Per Compendium *autem significamus, adhibitâ Tabulâ ejusmodi, qualem suprà c. 9. descripsimus. Nos missis ijs, quæ* Cardanus Lib. 12. c. 61, de rer. variet: p. 811. ad 814. Porta Lib. 1. c. 10. & Schvvent: à pag. 56. ad 86, *hac de re tradunt, elegantissimos* nostri Comitis *Modos sequentes, tantùm attexemus, utpotè qui tùm facilitate, tùm rectitudine alijs præstant. Primus Modus est, si interdiù quid significandum, sivè in Urbe, sivè extrà Urbem.* Si in Urbe, *tùm Vexillum aliquod prægrande, quod formam habeat Crucis, in modum Theatrici cujusdam Pontificalis Vexilli, cujus velum prominùs propendeat in præaltâ Turri, erigatur immobile: Mox aliud assumatur, quod ad quatuor illas partes, pro numero Literæ, semel aut pluriès agitandum.* Si extrà Urbem, *tùm in Campis, edito loco, idem fieri potest: Sic ut is, qui in Urbe est, & ejus gratiâ Turrim ascendit, commodè & discriminatim agitationes illas advertere & percipere possit. Sed commodiùs id fiet, per quatuor vexilla, juxtà se posita. Sin (2)* noctu, *tùm subdio habendus foculus, seù ignitabulum aliquod immobile, & ad ejus quatuor angulos, faces pro numero Literæ agitandæ: vel etiam in medio ejusmodi ignitabulum ponendum itidem immobile, cui quatuor, (quæ pro designatione Literæ sursùm deorsumvè moveri debent, in altum trahendo, vel ad imum demittendo) apponenda alia ignitabula, ad ordinem sequentis typi.*

Sed & quatuor foculis, juxtà se positis, idem perfici posse, nemo est, qui non videt. Quibus & alijs inventis, jam facilè addi, similequè quid, Praxi & Usu, rerum Magistro Duce & Auspice adhibito, effingi potest, quod jam in medio relinquimus.

Videndum deniquè esset, De Subsidiariâ ratione, ubi Litera è longinquo repræsentata, quam Visus discernere nequit, beneficio duorum Instrumentorum, (quæ hic sunt dimidiæ rotulæ seu orbiculi) rectè per dimensionem paratorum, & inter se, justâ ratione dispositorum, statim

exactè, alicujus lintei, vel alterius rei conspicuæ ostensione, conjici potest. Verùm quia, post Francisc. Keßlers/ in Tract. der Ortforschung/ *tradita, hujus rei exacta descriptio, tùm quoad rotulæ structuram, tùm collocationem, applicationem & usum, apud* Schvvent: Lib. 2. p. 37. & multis seqq. *habeatur: Ideò ejus descriptione, actum agere nolumus, sed hic; cum ampliùs nihil restet,* Mediorum Tractationi, *cum Bono Deo, finem imponimus.*

LIBER

LIBER NONUS ET ULTIMUS.

De

GYMNASIA, SEU EXERCITATIONE, NOSTRÆ CRYPTOMENYTICES.

TABULA Synopsin hujus Libri continens.

- Cryptographiæ 3 pars, Gymnasia (vid. Lit. M. Tab. 1) seù Usus; in c. 1. consideratur
  - Subjectum, c. 2. scilicet
    - Persona, vel
      - Quæ occultè significat: Ejus proprietates sunt
        - Justitia;
        - Prudentia,
        - Solertia.
      - Cui occultè significatur.
    - Objectum, c. 3. quod ad Scripturam restrictum, distinguitur, ut Scriptura sit occulta, ratione
      - Literarum,
      - Cifrarum,
      - Utrarumquè.
  - Actus ipse Exercitationis, qui c. 4. consistit, in
    - Rei Tractatione: Imitatione: Ubi in ejus gratiam, c. 5. Septem adhuc Modi Steganographici traduntur, quorum
      - Tres priores Simplices sunt:
      - Quatuor posteriores transpositionis ornatu incedunt.
    - Resolutione Tractatorū; quæ spectat, vel
      - Artem nostram: Et est Interpretatio; de quâ agitur, in
        - Genere, c. 6.
        - Specie, c. 7.
      - Facta quædam occultata: Et nascitur Detectio eorum, c. 8.
      - Effectum, seu opus quoddam artificiosum, occultâ ratione clausum: uti est, Sera Bateonica, cujus tradenda erit Reseratio. c. ult:

CAPUT PRIMUM.

Generalia de hac re tradens.

COMMUNIS RATIO OMNIS, AD OCcultam Denunciationem pertinens, per Prolegomena, & ipsam Mediorum Tractationem, satis opinamur, illustrata & ad finem, Libris octo præcedentibus, hucusquè est perducta. Nùnc restat, ut Gymnasiam, quam tertiam partem Occultographiæ nostræ, ab initio constituebamus, adeamus: Cam-um nimirùm Exercitationis & Usus, qui magis circà Specialia versatur. Usus enim, monente Philosopho, est singularium, 1. Metaphys. 1. Sicè Usus, mentem deducit ad applicationem eam, quæ est singularium. Cùm verò hæc applicatio, non levem circumspectionem & prudentiam desideret: inc operæpretium duximus, ei quoquè rei, Tractationem aliquam impendere, nè quid desiderari meritò possit. Quam partem ut rectè explicemus, necesse est, ùt ad tria hæc, Subjectum nimirùm, Objectum, & ipsum Actum Exercitationis advertamus. Quæ ipsa, cùm consideraverimus, nihil ampliùs, quàm Comicorum illud PLAUDITE, Lector expectabis. De his ergò nùnc ordine.

CAPUT II.

De Idoneo Subjecto Cryptomenitices, ejusquè conditionibus.

PErsonam, Rem & Actionem, *necesse est, in re conficiendâ concurrere. Quod &* Justinianum *in Elementali Jurisprudentiâ secutum esse, deprehendimus. Ità hic nobis usu venit, in nostrâ Praxeos hujusce delineatione, ut de ijs dicendum sit; uti jàm* sup. Cap. *indicavimus. Videamus autem* hoc Capite, *de* Personâ. Nomen *ab ipsâ Arte mutuamur, & in* Personam *transferimus, ità ut* κρυπτομηνυτὴς *seù* Cryptomenyticus *vel etiam* Cryptologus, *nobis vocetur. De ratione Nominis in abstracto,* sup. Lib. 1. c. 2. *dictum est, ut hic, ubi de concreto agimus, nihil monere amplius necesse sit. Est verò* Cryptomenyticus *Persona, circà animi conceptus, occultè alicui nunciandos seù significandos occupata, ùt hac ratione tùm suæ, tùm publicæ, tùm proximi saluti, honestè & utiliter consulat. Proprietates seù virtutes ejus tres sunt,* Justitia, Prudentia & Solertia. Solertia *ejusmodi habitus est, qui inter Præcepta & Usum Artis, medius quasi intercedit, cum vi quadam applicativâ Generalium ad Singularia. Quem non ineptè quis, Pediam appellare possit.* Aristoteles Lib. 6. Ethic. *vocat* ευστοχιαν; *quæ sit Prudentiæ Comes quidam. Hæc verò Solertia, nullis acquiritur præceptis ipsius Artis, sed tantùm peculiari manùductione eget, tùm etiàm frequenti mentis descensu ad singularia, seù ad ipsa Exempla. Quâ de re* infrà Cap. 4. ad *hùc dicendi locus erit.* Prudentia *ipsa, magis Artis penetralia spectat. Quæ & hìc locum sibi vendicat. Est enim & huic Arti, sua quædam Prudentia, quæ similitudinem habet, cum Prudentiâ Politicâ. Sicuti* Aristoteles, *simile quid, etiàm de Rhetoricâ innuit, si quis rectè ad verba ejus* „ *quæ extant,* Lib. 2. Rhet. c. 2, *advertat, dùm inquit:* Rhetorica est quidam agnatum doctrinę de Moribus. Vide Keckermann: Lib. 1. Spec. Rhet: c. 2. *Hæc quia circumstantias Temporis, Loci & Personarum pendit, mirificè novit se eis accommodare: Exactè conditionem Personarum, quibus clàm scriptum esse vult, ponderat, atquè ejusmodi artificia adhibet, quibus, etsi versutiores sint, eos tamen naso suspendere possit. Interspirit quoquè Personas, cui vel quibus significatum cupit, ut attemperet se ad captum illarum. Est ubi occultè loquendum vel scribendum vel signo denotandum, alio atquè alio tempore & loco dictat. Perspicit ubi non tam Scriptione quàm clancularià Missione, & Epistolæ tectâ Absconsione, opus est. Quin & ipsos Modos, sale attemperat, aliterquè sapè ex compositos applicat, ac Præcepta Artis jubent.* Justitia *denique, quam hic consideramus, finem Artis nostræ contingit, qui est, consulere tùm nostræ, tùm proximi alterius, tùm publicæ saluti. Consulere autem debet, non quavis tione, sed honestâ. In honestis enim rebus sitam esse debere Exercitationem hujus Artis, volumus, non ut quis per eam scelera procuret, patriam prodat, aut invidiâ celet, ob publicam utilitatem non celanda. Quod ipsum nè fiat, Justitia Universalis providet,* quæ est, *juxtà* Connan: in Comment: Jur. Civ. 6. n. 10. comes & adjutrix Naturæ, actionumquè omnium nostrarum custos & gubernatrix, ut quæcunquè agimus aut dicimus (*addamus & nos, aut scribimus*) quæ ad alterum pertinent, hujus unius tutelæ subjiciantur. *Ex quò, quâ ratione, Justitiæ universalis istius particula hùc pertineat, obscurum nemini amplius esse confidimus. Sunt præterea etiàm facultates & proprietates quædam, ut* Ingenij acumen, Eruditio, *& alia nonnulla, quæ hùc videntur pertinere: De quibus tamen, utpotè magis communibus, non attinet hìc multa congerere.* Adjunctum *necessarium Cryptomenytici, est* alia Persona, cum quâ communicanda negocia: *Quæ ijsdem Virtutibus, Arte & Experientiâ instructa esse debet. Indè ejusmodi & non alia eligenda, nisi fructu laboris, frustrari velis. Cautio verò sit, ùt, imminente ejusmodi necessitatis tempore, quò occultæ Scriptionis usus præcipuè esse possit, de ejusmodi Personâ nobis prospiciamus. Evenit quandoquè, ut is, cui occultè quid, suadente ità necessitate, communicandum est, de hisce, quibus superioribus Libris diximus, nihil prorsùs intelligat. Quid faciendum? Non tàm ad Scriptionis, quàm ad occultè scriptum occultandi Modum aliquem recurrendum, & aditu omninò præcluso, si nequè ullâ ratione occultationis illius præmoneri possit, Signo quopiam evidenti & in oculos incurrente, manifestandum, occultè aliquid latere:* Vid. sup. Cap. 7. Lib. 8. *ubi de Modis Occultæ Missionis egimus: Quæ omnia necessitas, magistra multarum Artium, feliciùs suppeditare solet, quàm hìc tradere potuerimus.*

CAPUT III.

De Objecto seù Rebus, circà quas Exercitatio versari debet.

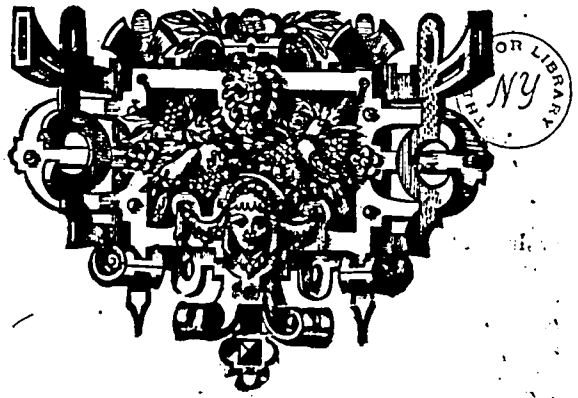
PErsonatum *conditione explicatâ, de* Rebus *nùnc videndum, quales sunt* Loquela, Scriptura & Indicina Signorum occulta. *Quarum Species eô ordine, quô Libris superioribus, Modos singulos excussimus, enumerare cuivis in proclivi est; nos supersedemus. Sed alia hic ad usum magis accommodata distinctio, & quidem* Occultarum Scripturarum (*Nam loquelæ, sicùt & Demonstrationis Signorum, tanta hîc ratio non habetur*) *tenenda est, quæ sit talis:* Scriptura Occulta, *aut est tantùm Literarum, aut tantùm Cifrarum, aut deniquè Literarum Notas simùl appositas habentium. Scripturæ Occultæ primum Genus iterùm est, vel* Literarum hinc indè Dispersarum: *Vel* cum alijs Concurrentium: *Vel deniquè* cum veris Transpositarum: *Quarum Scripturarum illa, quæ constat Literis dispersis, in* Lib. 2. *Ista, in* Lib. 3. & 4. *Hæc in* Lib. 5. *pertractata invenitur. Alterum verò Occultæ Scripturæ Genus, est* Cifrarum, *vel Directò vel Obliquè vel Inversâ ratione Literis respondentium: De quô, peculiari* Lib. 6. *actum est. Tertium Genus* Mixtum *est: Habetquè Notas aut Consignificantes, quarum Exempla* Lib. 5. *extant: aut seorsim Significantes:* Vide *Exempla* Lib. 6. c. 29. *aut subjectas Literas Transponentes:* Vide Cap. 30. 31. & 32. d. Lib. 6. *Qui rectè hæc Genera, & Singulorum jam enumeratas Species distinguere, deprehendere & dijudicare valet, is sciat, ad* Exercitationem *tantò feliciùs conficiendam, se magnum adjutamentum consecutum esse. Est adhùc alia distinctio tenenda, sed quæ tantùm ad* Exercitationis *partem,* Interpretationem *facit. Alia enim Scriptura est interpretatu difficilis: alia, adhùc operosior: alia, nullâ ratione dissolvenda; Ut illa plærunquè est, quæ Clavi utitur seperatâ & prô libitu variabili.*

CAPUT IV.

De ipso Exercitationis Actu.

SEquitur Actus Exercitationis, *quem triplicem quoquè faciemus: Ut unus consistat in* Rei Tractatione: *Alter in* Imitatione: *Tertius in* Rei tractatæ Recognitione, seù Resolutione. Exercitatio, *quæ in* Rei Tractatione *consistit, non indiget ulteriori explicatione. Satis enim de eâ, actum dictumquè est; in ipsâ Mediorum Tractatione, ubi Præceptis Exempla sunt subjecta, usum satis superquè, in singulis Modis demonstrantia: Ubi & illum Usum observandum diximus, quô diversorum Modorum artificia conjunguntur: Quocircà nihil addendum hîc erit, si hoc unum monuerimus, scilicet cum delectu,* Exercitationem *hanc instituendam esse.*

Accedamus modò ad Imitationem.

CAPUT V.

De Imitatione.

Sequitur *Exercitationis alter Actus*, Imitatio, *de quâ rectissimè dixit* Flaccius Albinius: Fructus legendi is est, ut æmuleris, quæ in alijs probas, & quæ maximè in aliorum dictis miraris, in usum tuum, oportunâ derivatione convertas. *Hæc* Imitatio *contingit, quandò discentis conformatio fit ad imaginem alicujus egregij Doctoris seù Artificis. Ità libuit nobis imitari, præcellentissimum in hâc Arte* Trithemium, *conscriptione sequentium Exemplorum seù potiùs Modorum: Cùm quodlibet Exemplum, Modum peculiarem constituat: Veluti ex Clavi cuilibet Exemplo præmissâ, liquere potest. Scopus est, ùt calumniis eorum occurramus, qui inventum* Trithemianum, *quod habet in* Steganographicis, *prò nihilò venditant, quasi se nimiùm is dilatáverit, quod uno vel altero verbo expedire potuisset. Hic enim* Steganographica *illa, adhùc majora & magis amplificata damus, ut sentiant boni illi Viri, & plura restare in* Steganographicis, *quæ excoli possunt, quàm ab ipsis sciuntur. Nec etiam dubitamus asserere, eos, etiamsi totum illud* Trithemianum *artificium deglutierint, attamèn parùm de his similibus vè Modis capere, nisi Clavis ministerio eorum rationem, vel benefício nostro, nanciscantur. In hunc verò locum, hosce Modos rejicere placuit, tùm ut constaret de* Imitatione, *tùm ut* Enodatio Steganographiæ Trithemianæ, *quam* suprà Lib.3. *dedimus, sola & intacta ibi relinqueretur. Cùr verò sola* Steganographica *hic ad* Imitationem *selegerimus, cùm ut patuit hactenùs, abunde, plures essent Modi, de quorum omnium* Imitatione *hic agendum fuisset, ratio est, quod ex ipsis Exemplis reliquorum Modorum, superioribus Libris explicatorum, de* Imitatione constare possit, *quod hîc secùs. Etsi enim in illis* Trithemianis *Exemplis,* Imitatio *quoquè facilè perspicitur: Quia tamen* Trithemio *placuit, magis fundamentum extruere, quam totum ædificium perficere: magis Simplices Modos proponere, quam compositos tradere: Indè ansâ arreptâ, hanc partem præcipuè hic excolere nobis visum fuit, vel hac insuper causâ moti, quod hoc genus, minimè omnium suspicioni sit obnoxium. Ut verò etiam alios, superiùs traditos Modos, sivè illi Dissemination, sivè Transpositione, sivè alio artificio constent, Imitatione & adinventione aliorum Modorum, adaugeat quis & locupletet, tantùm abest, ut ei invideamus, potiùs hoc ipso, illum invitatum volumus & cupimus. Cæterùm antequàm sequentes nostros Modos aggrediamur, de tribus monendus es Lector, nimirùm de* Numero, Materiâ, *& denique* Formâ *horum Modorum.*

Numerum *quòd attinet, in universum tradentur Septem, vèl cum Corollario, octo: Non quòd plures non sint, aut esse nequeant, sed ùt in his Modis*

Modis denique etiam modus reperiatur: Cùm, sicut Natura, ità quoquè Ars, infinitum abhorreat. Quorum tres priores, citrà Transpositionis involucrum procedunt: Posteriores quatuor, Transpositione exornati inveniuntur. Id quod primo loco benè observes.

Materia *quam hic consideramus duplex est:* Interna & Externa. Interna *est, quæ intùs veluti nucleus, in putamine latet: Vulgò indigitamus Secretum. Ubi elegimus res plerumquè ejusmodi, quæ Institutum Cryptographicum nostrum, magis illustrarent & adaugerent. Tradidimus enim & explicavimus, sub plerisquè Exemplis, Modos adhùc nonnullos elegantes, quos studio suprà omisimus, quia noluimus eos ità vulgariter detectos. At verò, cum horum Modorum Explicatio, contextum orationis, satis prolixum desideraret, & proindè Literarum steganographicè occultandarum cumulus excresceret, de* Materiâ Externâ, *quâ vestienda & tegenda erat* Interna, *eramus solliciti. Non placebat* Trithemiana *ratio, è Sacris Literis conferciendi has lacunas, quæ positis Secreti Literis existunt, aut Precum integumento, res profanas obvelandi: Sed nec res Philosophicæ aut Politicæ severiores arridebant: Nec ob nimiam prolixitatem, quæ ratione dictæ Explicationis susceptæ, necessariò emergebat, Epistolicæ & vulgares quotidianæ res, huic instituto sufficiebant. Tandem occurrebant illæ hebdomadariæ Relationes & Discursus, quibus horum Temporum Actus & Facta, vel recensentur, vel dijudicantur. Quæ Relationes & Discursus commodi nobis visi sunt, ut lacunis istis complendis adhiberentur. Contexuimus itaquè exindè Orationem, citrà ullum præjudicium veritatis aut cujusquè Juris. Nihil enim tùm Temporis curabamus, verinè an falsi essent, sicuti posteà falsos multos deprehendimus: Item rectènè an iniquè judicarent* Discursuum Authores. *Nequè enim hoc, id est alienissimo loco, de istis arduis rebus, quicquam decidere, cordi nobis fuit: Sed uti diximus, materiam hanc elegimus ità pertractandam, ut ænos missa fuit; Eo scopo, ut ejus ministerio, secretas Literas, steganographico vestimento, induere possemus. Quocircà te, quisquis eris, monitum volumus, ut præter voluntatem, mentem & scopum nostrum, hæc scripta dictáve non accipias, nec aliò interpreteris. Et si ad palatum tuum non faciant, averte oculos & mentem à sensu Verborum, & hoc age, cujus gratiâ hæc acta & scripta sunt; Id est,* Enuclea tantùm Nucleum.

Tertium quòd præmonendum duximus, spectat Formam. *Forma idem* Interna *vel* Externa *est.* Interna *est ipsa dispositionis ratio, quâ singuli Modi constituti sunt. Hujus Formæ explicatio, præmittitur singuloquè Modis, sub titulo Legis seu Clavis, cujusquè Modi. Sed ut hæ ipsæ leges & Claves intelligantur, cura adhibenda est. Eò autem nonnihil facere videntur illa, quæ de hoc Genere fictitij Sermonis, quò etiam hæ Claves perpetuò constant,* suprà Lib. 4. c. 7. *in medium prolata sunt, & illim in Resolutione Clavium* Trithemianarum, toto Lib.3. *occurrerunt.*

runt. Sed deprehendes hic majorem difficultatem, quod studiosè & artificiosè Literæ magis hic disseminatæ sint, uti facile tibi allucebit. Quotcirca in genere, prò resolutione sequentium harum Clavium, Fundamenti loco, probè notabis & observabis, PRIMUM regulariter cujusque Clavis, & uno casu, qui in Quarti Modi Lege seu Clave contingit, PENULTIMUM VERBUM: Veluti sunt, Geradiel, Soleviel, Pyrichiel, Menadiel, Bydiel & Macariel, Trithemio Spirituum nominibus donati termini. Hisce enim ceù Indicibus insinuatur Clavis tùm Lectio directa ac retrograda, tùm Literarum & Dictionum certa dispositio: Ità ut ratione integrarum Dictionum, & cum Dictionibus fictis, pro naturâ Spiritûs, Literæ dissemineutur, & sortiantur in ipsis illis Dictionibus, ordinem rectum vel retrogradum: Sapienti satis. Externa Forma est, Orationis adhibitæ Stylus, quem satis inconditum, disruptum, inæqualem sæpequè barbarum nè mireris, cùm dispositionis Internæ conditio, alium resuat: Quippè quæ vetat, liberè vagari, & ità præcisè eum adstringit, ut aliæ Dictiones alio ordine & Synonymiâ usurpari nequeant, quàm quæ ab ejusmodi Literâ incipiant, qualis per dispositionem ibi collocatâ reperitur. Ergò nè inde quoquè cavillandi studio abripiaris, velim caveas. Deindè & hoc observabis: Cùm in ordine Literarum, per quas secretus sensus transpositus est, frequentiùs in subsequentibus Exemplis Literæ X & Z occurrant, â quibus rarissimè Dictiones Latinæ incipiunt: Indè factum, ut, in defectum dictionum Latinarum ab X incipientium, primò necessum fuerit, Græcum X. prò Latino X. quia figurâ similes, substituere, & Dictiones ab ejusmodi Literâ incipientes, quandoquè usurpare; deindè Literam Xcc solam, velcum Literis Numeralibus, ad numerum designandum positam, instar alterius cujusdam Dictionis, quasi Litera X, eam incipiat habere. Ità si occurrit Dictio hoc modo scripta, 2do, 21mo, 22do, 22^{tio}, 24to, &c. tùm hujusmodi contractæ Dictionis, initialem Literam, caveas existimes aliam esse, quàm cifra illa 2, similitudine repræsentat, nempè Literam Z. Idem prosùs judicium esto, si Cifras numerales, sinè Literarum additamento positas, v.g. 2. 20. 200. 2000. &c. reperias. Deniquè & illud, nè negotium tibi facessat, præmonendum duximus, quod si Prænomina duo concurrant, ea non prò duabus, sed prò unâ tantùm dictione sint accipienda; quò fit, ut etiam notulâ istâ (-) connectantur. E.g. Johan-Georgius &c. Quibus præmissis, nùnc ordine Modos, ad Imitationem à nobis confictos & constitutos, trademus.

Primus Modus G.S.

Lex & Clavis Sequentis Exempli.

Geradiel *Macrol Hanlis Ramo Ednop Meot Sirpmalc Itriol Narr*
Anu Manroë Paot Ratca Saor Leitel Neal Taru Sertila Ait Pirt Sab

Atos Sorpam Olterg Tare Enied Onsert Oniatca Anut Lunaos Pert Dret Saboc Eon Sirstan Sarle Otanlis Arlo Ulcrit Lart Raonlied Neot Ritlos Anoit Soair Eaxle Ucloch Notlep Oma Satcli Onru Liamlu Itonsart Orlèr Ton Naut Ritstorp Cnaluit Osle Ivos Onrat Nyrp Lerda Jaboc Lior Onirè Almen Elarmoit Rapodnets Hoarmlin Telruota, Sertniolà Crio Sotanoves Relaor Riosfrit Nogai Ostent Ontare Nabelmerusyn. h. e. In hoc Modo, &c.

Sequitur Exemplum, in quo dispositiones quædam Literarum, Arithmeticè investigandæ, traduntur.

Tuæ literæ sunt nobis jàm redditæ: Ex quibus belli progressum, casusquè mirabiles avidè percepimus. Rumoribus scribis innotuisse, Condæum ex carcere relaxatum; Quod tempus nobis aperiet, veritatis index haud vanus. Sicut liquidiùs quoquè manifestabit, quidnam inter Status utrinquè respectivè, tùm Norimbergæ, tùm Virceburgi est tractatum. Julius noster recitavit Principes nobis, qui adfuerunt coràm. item quos submiserunt Legatos. Fortè enim supervenit utrobiquè non infeliciter, cum Conventus isti agitarentur. Recitavit etiam nobilissimam Legationem illam, ad Illustrissimũ Ducem Bavariæ directam; scriptamquè nobis exhibuit Propositionem, Exceptionem, Replicam, ulterioremquè duplicam; Liberequè desuper nobis, suam is aliorumquè, tàm de Bavari, quàm Evangelicorum Confœderatorum intentione summatim retulit sententias, sinè omni omninò affectu, sicuti ingenuum decet, eandem olim etiam expositurus tibi. Propediem enim rursùs (iter Maximus id vertat feliciter) itineri se benè parat. Interèà, nè ejus planè sis inscius rei, communico Acta Legationis, evolvenda. At verò mi intime amicorũ quæso te, nè in vulgus Secreta abeant, si tu à nobis rebus novis unquàm donari cupis. Ejusmodi enim & similia verticosa negocia, Reipublicæquè secreta, non sunt temerè evulganda. In quo hodiè peccatur, sinè judicio, exemploquè vetustatis: Omnia quippè indifferentur (quod deplorandum) prostant lippis, tonsoribusquè. Observatione dignum & valdè memorabile (si danda fides sit famæ) in Frisiâ Occidentali visum est chasma. Hìc enim portentosi deprehensi sunt concurrere exercitus, & utrinquè in regione aëris supremâ, acritèr pugnare, denuò occipere fugam exercitum, qui intuentibus Australis notabatur, altero, naviter hostem devictum persequente. Ejusmodi & id (ebeu) generis prodigia cotidiè se, non eventu vano, obferunt. Ità prædictæ literæ tuæ insimùl nobis affirmãt, motus terræ, circà Rheni confinia & Hassiæ limites extitisse recurrentes, qui initium sumentes circà Boppartum Nassaviensem districtum, & Hassiæ indè partem subitò pertranseuntes, exitu Giessæ modo subsistère. Nunciatur etiam Viennæ circà idem tempus, remissiùs incedentem notatum motum. Alia ejus generis alirsùm remittimus, ubi ex professo eorum catalogus, varijquè effectus traduntur

duntur copiosiùs. Undè ad institutum revertendo, ista communicare lubet, quæ significanda duximus. Marcum Sittig / Saltzburgensem Archiepiscopum, & oriundum ex Altempsiorum nobilissimâ familiâ, (Barones enim illius Majores, Vetustas, Parentum deindè ætas, Comites noverat renunciatos de Hohen-Embs) unde ortus Marcus Senior, quondam Episcopus Constantiensis, tùm Ecclesiæ Romanæ Cardinalis) afferunt, rebus exemtum humanis, Burchardi die, Anni præcedentis. Eodem tempore Viennâ nobis nunciatum est, quod Primogenitus Liberorum Imperatoris Sacratissimi, nomine Joban-Carolus, Princeps Juventutis Germanicæ, terrestribus cum luctu Parentis extremo, valedixerit. Literis item refertur, Electorem Joban-Sigismundum Brandenburgicum, Anno eodem XXIV Decembris satisfeciisse naturæ, & morte tranquillâ decessisse. Electoratum & Rempublicam maximus natu, Georg-Wilhelmus, avum prosumque referens partim nomine isto & omine suscepit, qui compositis negocijs velocissimè discedens ex patriâ, excurrit non solùm versùs Regiomontum, ducalis Metropolin Borussiæ, sed & usquè ad aulam Sigismundi tertij, Potentissimi Regis Poloniæ, ocyssimè penetravit, ubi humanissimi tractatus quidem, minimè tamen susceptum negocium, (licet promissis amplissimis detineretur initio) in Generalia Comitia negocio mox utcunque rejecto, expedire potuit: Rege forsàn aliorum svasu tendente aliò, Regni verò Ordinibus aliò vertentibus dirigentibusquè tela. Catervum magnum militum numerum à Saxoniæ Electore, Joban-Georgio ferunt ocyùs conscribi tutelæ suorum bactenùs, non aliorum offensioni. Interea Bavarus totus dicitur esse, in suppari, imò reverà longè notabili bellico apparatu, sicut omnes Katholicos videmus militem congregare. Contrà significatur Posonij, statûs Hungariæ & Bobemiæ, ijsquè incorporatarum Regionum, Confœderationem, ritè adeòquè unanimiter & ex suo voto inijsse, transactis hujusmodi Articulis, quos judicavi tibi communicandos esse. Liquet ergò hinc, cœptam Tragœdiam non sic facilem, optatumquè posse exitum sortiri, veluti initio negocij autumârunt quidam. Deus veniat intermedius, tùm subortas Extremitates redicat eò, ut restitui quoquo modo Pax salutifera possit. Veteranum Colinitzium, terriculamentum olim nominis Turcici, ex literis Viennensibus accepimus, carcere liberatum solutumquè XVI Kalend. Januar. vertentis Anni. Eodem quoquè tempore, Cæsarea illa Legatio ad Electores urgere cœpit. Lipsiæ ad XXX diem Januarij, etiam tùm indictus, tùm inceptæ ab Electore, aliisquè Saxoniæ appellatæ Superioris, Regulis & Rebuspublicis conventus dicitur, ubi tunc quoquè appulit Legatus Ernestus de Weyer, Rege missus Poloniæ. Quo Bobemos similiter suos emisisse Legatos tabellarius tuus retulit nobis. Eventus verò explicabit rei gestæ seriem, & pertiùs. Eodem accepimus tempore veterem, votis nuncupatis, confœderationem, quam inière olim Hinricus IV Rex Galliæ famosissimus, tùm Angliæ

Angliæ Regina celeberrima Elisabeta, Franciæ atquè Britanniæ Reges modernos, Parisiorum Lutetiæ cum summâ hilariquè festivitate & solennitatibus inter se, sanctè renovasse, aureâ periscelide, à Jacobo, Equestris dignitatis Britannicæ ergò, votivè Ludovico Regi transmissâ. Utpotè habent ejusmodi Reges in more, vinculo hujusmodi ligare se, arctiori familiaritate. Tralaticium ità, Reges Hispaniæ, Velleris aurei equestrem dignitatem solere prò more, vel Imperatori ipsi, vel alijs etiam, in notam mitaris fraternitatis obferre. Esset animus, istis missis, referre, quæ nùnc Bobemiam infestant. At dabunt Francofurtenses Nundinæ noviora. Ea (nisi excursiones Militum Nundinas impedient) ultrò expectare satagimus. Cæterùm nuperè nobis Opusculum venit in manus, de Occultographiâ, sermone vernaculo, id est, idiomate Germanico, verbis sat vulgaribus perscriptum, intelligentiquè pervium. Id quoniam doctrinæ Artis Steganographicæ, quam (ipse scis) enodandam suscepimus, enodavimusquè nuperè, respondet aliquantùm, (Rectiùs enim Operi Polygraphico, eximij nostri, ingeniosissimiquè Authoris de Literariâ Republicâ totâ, valdè admodùm, excellenterquè meriti, rectiùs inquam posset subjungi, conjungiquè) in usum publicum, huic Enodationi Steganographiæ adjunctum dedimus. Quod opusculum nostri ingenioli curâ dedolatum, tibi ecce obferimus; orantes ut accipias id munusculi, adeoquè boni consulas: Essetquè nobis gratum, si alacriter Generales excuteres Modos, diligenterquè, inquè rem tuam, nutrimentum, commodum & usum eximium converteres. Decadis VValebij, geminam huic Tractatui, Fabulam item Nonam existimavimus inserendam, ducti bono zelo, ut Enodatio evaderet aliquantò locupletior. Rivulum istum Lector accipiat, monitus si de fonte velit, adeat eundem. Hujusce Tractatus verò Regulas, Picturasquè adjunctas, tabulis ligneis incisas, ruminet secùm, intendatquè ingenium diligentissimè, ut tandem mentem Authoris VValebij eruditi, assequi valeat, eam revolvendo sæpiusculè. Quæ porrò ex Buteonis Numerorum Tractatu, non adeò inconvenientia, nostris itidem addidimus, tradunt Modum Normamquè, inventu non difficilem (licèt primo intuitu, ignoranti ità appareat) reperiendi Literas, Numeraliavè puncta ejusmodi, quæ exquisitè annulatimquè visuntur, singulari industriâ, in ferreis argenteisquè Seris, modò incisa, modò picta. Præterea Tractatum nostrum, ex Gallico egregio Authore, rararumquè Inventionum Repertore, qui Polygraphiam Tritbemij, complusculis suis eruditis Inventis, eximiâ operâ nobilitavit, augere spondemus, si Deus occasionem & ocia (Ità enim adornavimus, nostriquè Calculi Studijvè rationem subduximus, ut seria & interdùm ludicra, suo tempore tractaremus; aliquando etiam immoraremur his remotioribus à Literis jucundioribus) interea temporis, suâ ingenti bonitate nobis elargitus fuerit, veluti optamus reverentèr devotequè. Similiter Corollarij vice, aliquandò lubebit nobis, Lectori quædam insigniora, ex præceptis Occultographici

Tractatus Schroventeri, ordinem Alphabeti edentis, ostendentisquè rationem, quomodò rectâ Literarum ejus Transpositione, aperire probè valeamus secretum sensum aliquem, nobis aliàs sinè Arte istâ incognitum, exhibere, per similes aliquantùm Canones, sivè methodicas quasdam Regulas, quas Author memoratus etiam in Tractatu suo tradidit, licèt nonnihil discrepantiæ inveniatur: Quippè in Steganographiâ, Regulæ ejus vitiantur, nec eò pertingunt, quò extendit metas suas, mirifica Steganographia. Obtingit enim aliquoties, ut tenorē sinè magnâ curâ investiget secretum, ingeniosus scrutator: Sed in Steganographiâ secùs. Verū enim est, quòd admodùm difficulter, graviquè molestiâ, Clavis possit inveniri; Imò ab argutissimo vix unquàm: NOSTRO *Abbate multotiès id testante, cui experto istâ in Arte, debemus credere. Beatus hic noster Abbas, uti verè autumamus, à suspicione Nigromantiæ totus jam penitusquè apud rectè sentientes, rectèque Institutum Occultatoriæ Artis intuentes, liberabitur. Veritatis qui memorantur Pater, Tempus, produxit verè in apricum, hujus multis nominibus venerandi admirandiquè Senis, jam quietè dormientis innocentiam, osquè Bovillo obturavit, qui olim Virum hunc, verbis honorē stimulantibus, maledictisquè acritèr infestabat, tantoperè, ut ei publicâ excusatione, protestationeque fuerit opus, apud ignorantes veritatem, nè tandem suspicione eâ, quasi κακοπιστίᾳ impiè renunciato se vovisset damnabilibus institutis Magicis, inficeretur. Calumniandum namquè audactèr, manere aliquid tamen semper, antiquum Proverbium tenet. Noster Tritbemius pluscula variaquè hisce rebus Steganographicis, non invidè attulisset, nisi Calumniator is, voluntatem promptam impedivisset. Id quod dolendum nobis, hujus Momi culpâ, variationes tantas, Artis pullis esse subtractas. Multa stupenda notatu, inveniuntur in Libro illo, de Septem Secundeis. Ecquis verò explicationis Clavem, sufficienter dabit, genio destitutus nostri Tritbemij? Invidisset dùm vitâ manebat, Vir ille minimè declarationem: Sed malevolorum & diffamantium virulentia, multùm retraxit. Publico bono omninò, vulgavit etiam ista Numerorum mysteria & rationes, quæ Libro ejus tertio Steganographico, inveniuntur traditæ. Bonè Deus! Ni iste Vir, manibus elevandus, summequè suspiciendus, pereamus actutum. Verùm minimè omnium respicimus præsentia, amissa prosequimur votis inanitèr. Intelligenti satis. Manum de Tabulâ igitur, pluribus prætermissis, removeamus tandèm: Et pertexendæ Epistolæ gratiâ, redeamus ad turbarum Sacculi protervissimi Historias Mercuriales: Ubi enarrare subit admodùm tragicum notabilemquè casum. Memoratur litem de hereditate Illustris Baronis in Bobemiâ* Schwirsitzky, *inter coberedes subortam esse gravissimam, ubi arcem* Gitschin / *VVartenbergæ Liber Baro invasit, parte alterâ, nolente volente. Idcircò Rex Commissarios amandat, Occupatore in vinculis reservato, ut uxori illius, fœminæ impotentis maximè animi, nodosis verborum laqueis, possessionem iterùm extorquerent. Illi negocium suscipiunt.*

Qui tametsi promiserint expressè, se ejus possessioni rebusquè nullâ ratione nocituros: tamen fœminam admissi fefellerunt, acerrimam mòx reportaturi vindictam. Tùm enim, vesperi, eadem XXII Januar. milites præsidiarios vino dato VVartenbergica animosè incitavit, mòx eos lacunari mediano cuidam incluśit occultè, ad pulverem nitrosum prò defensione, si tempus ferat, necessaria paranda, recipiendum. Ecce Vinosi militi, accensus igne conflato funis, negligenter manu excidit, quo sublapso pulvis subditus ignem validè concipit, maximo fragore & impetu arcem penè radicitùs in momento inexspectatò subvertit, Omnibus intereuntibus, qui ibi aderant, septem tantùm, seorsim in exteriori arcis limite degentibus, gratiosè (divinâ inprimis misericordiâ, in ipso nunc periculorum vortice se exserente sæpiùs) servatis incolumibus. Ipsum enim vicinum oppidum simul quoquè benè concussum, ità ut ædes admodùm tremuerint, ictus violentiâ, tegulæ & fenestræ deciderint, fornacesquè mutilatæ corruerint. Boni itaquè Litigantes, ambo vitâ privantur; Itemquè Commissarij subitò improviso typicoquè planè mortis genere. Etenim sic Adventus Domini raptim ipso momento quoquè accidet atquè ingruet inexspectatò. Sed & rariusculi illi subitanei casus, præsagia solent esse subitæ mutationis & consequentium infortuniorum. Adhuc in recenti est memoria Urbs excisa Pleurs *in Helvetijs; Tantùm nemo subdubitat portendere Incolis, non exiguam, sed sic satis gravem mutationem. Interà quoquè in Patriâ Civilis causa vehementem excitat tumultum. Nam obtentâ victoriâ existimavit Christianus Dux Lunæburgensium, generosè & nervosè avocandam ab Hamburgensibus esse possessionem subitò. Nam Decreti urgentibus suspensionem Hamburgensibus, noluit committere, ut sinè executione paratâ, bona illa causa æternùm protraheretur. Idcircò summo silentio rem cœpit agere, & initio brevi spacio temporis militum tantùm validorum, quantùm ad istum bolum capessendum putabat sufficere, licèt conquirebat. Obtento eo, repentè de nocte ad tractum Albis eundem celeriter bonis avibus sistit, repentequè universo cum exercitu fluvium superat, trajectu concito: Ubi mòx telonium visitant, quod Albi proximum neglecto penè munimine, appellant* den Zollen Spiker: *Indè stertentes agricolas excitant somno, eorumquè mapalia, totamquè etiam parochiam, indigitatam* die Gamme / *diripiunt vastantquè. Factum id die XXII Febr. veteris styli. Tempus verò aperiet, an abruptè vi militari Hamburgenses prædictam, uti interpretantur, vim relaturi sint. Fama etiam increbuit, esse nuper Ernesti Mansfeldij copias in Austriâ, à Bucquojo, nongentis cœsis militibus, oppressas. Ità eodem tempore, nobis significatur, propè* Eggenburg / *Hohenloicos aliquot pedites, repentè sexaginta, vi ingruente trucidatis, fuisse disjectos. Novellus interà Rex, allecto comitatu adornat iter, tenditquè in Moraviam, ubi XXVI Jan. solenniter exceptus, usitatum ab universis homagium in oppido* Brün *recepit. Moraviâ verò derelictâ,*

Sileſiam appetit, & Uratislavium ſextâ Non. Febr. à Ducibus omnibus Sileſiæ, Baronum ac Nobilium coronâ vallatis, admodùm magnificè introductus ſubintrat, ac appropinquans fano, quod Eliſabethæ memoriæ conſecratum, vectario deſiliens ilicèt equo, alacris ingreditur, ceremoniisquè ibi ritè peractis, egrediens viciſſim templo, boſpitalem domum petit. Ac regiâ arce poſtridie magnificè receptus, negocium homagij ſolenniter confecit. Ulteriùs verò viſitans Luſatios, Bobemiam, à Bobemis, ingruente undiquaquè bellicâ vi, revocatus, ſubitò repetijt: Niclasburgum antè Moravi expugnaverant. At damnum acceptum Koſsaggi, qui prodigiosâ utiquè celeritate, vaſtâ Podoliâ, adventantes, ſubitò in Auſtriam tendebãt; Moravis rempè rependerunt. Cuncta enim, trucidatis etiam omnibus, quocunquè appulerunt, incendijs miſerè vaſtantes, maximis itineribus Auſtriam impunè ingreſſi, ad mœnia deniquè Viennæ ſubſtitère. Infans Regis XXI Martij currentis, Pragæ tunc temporis ei natus, accepit baptiſmum, donarijsquè munificentiſſimè donatus, à ſuſceptoribus, Ruperti vocabatur nomine, ut iſtò Auguſtum Rupertum bono omine, ſymbuloquè referret. Auguſtæ Vindelicorũ ſiſti monetæ valorem, nimiùm excurrentem, accepimus, Durlaco die XV Martij Badenus Marchio traduxiſſe exercitũ versùs fines Alſatiæ nobis ſignificatur; Et militem (ità memorant) Hiſpanicum, Sociorum nomine, armatâ manu, viâ, tranſituquè meditato, prohiberet. Benè etiam idem & tempeſtivè tutelam recepit Rempublicam Argentinenſem, Portum optimum, Imperijquè Clavem eximiam. Ita benè enim ſtructa munitaquè Urbs, ut molimina Gallorum, ſi quid adversùs Germaniæ Status, boſtile movere velint, excipere, retardare, imò vim propulſare à communi patriâ, tempeſtivè poſſit. Ergò erit inſuperabilis, ſi defenſione ejus mutuâ, oportunoquè ſubſidio, Germaniæ accurrant Proceres. Utinàm verò motus huius modi, beneficio divino ſopiri poſſint indiſcriminatim omnes, ut arma rectiùs ad bonum publicum, totius Germaniæ, diſcordiâ ſublatâ, bibacitate alijsq; vitijs abnegatis, verterentur in acerrimos boſtes, ſceleratiſſimos Turcas Barbarosquè reliquos Mundi cõmunes Vaſtatores: quàm adverſus noſtri ſimiles, qui titulo nobiſcum, omine confeſſionequè χριστιανῶν participant. Cavendum nimirùm eſt, nè Turca biſce ſe intermiſcendo, abominandam deſolationem machinetur. Interim verò crudelitatis accipe Exemplum: Ab Imperatore Muſtaffa Baſſa, miſerè eſt interemptus, cui ſucceſſit Architalaſſus Cæſarearum navium, Veziri ceù eminentiſſimi primi Baſſæ titulo decoratus. Quãvis veneti Hollandiquè reum egerint nefandorum ſcelerum: Obtinuit verò apud Tyrannũ, Veziri gradum nihilominùs. Hæc tecum cõmunicare omnia, nuper ab alijs nobis relata, voluimus, cupientes à te quoquè, quid moliantur ſtatus Bobemici, tùm ipſorum Rex, Victorisnè an Victi partes ſuſtineat, edoceri. Xbriſtus medius adveniat, omniaquè tandem, ad eum finem adducat, ut nominis gloria traducatur in immenſum: Huic Regno verò Libertas ſua, Eccleſiæquè pax affatim reſtituatur, ſublatâ penitùs morâ. Porrò de Hollandicis interim

rim inducijs, exarantibus nobis feſtinante hæc calamo, refertur, nõ diù iſtas permanſuras illibatas; Heroëmquè Mauritiũ incumbere navitèr, quomodo arma capeſſenda iterùm, Hiſpanicæquè Monarchiæ incrementis, modis omnibus ſit obviandum. At Arminiorum virus penitùs nondùm ſublatum, bonũ iſtud utilequè propoſitum, quod eſſet ab ipſo viriliter peragendum, turbaturum videtur aliquantulùm, ni Xbriſtus eos transverſos agat. Videntur autem viâ non incedentes rectâ, omnia tantùm mundana quærere, Regnũ Dei attendere parùm velnihil. Tumultus à noxijs hominibus nequitèr excitati, dictis ſtatibus iſtarum Provinciarum, exhibuiſſe plùs videntur negocij, curarumquè injeciſſe, quàm id initio putaſſent. Media quidem maximè, ut adfuerint, matùm avertendi; ijs minimo tamen modo uti, illi hactenùs ſciverunt. Tantùm cunctando Mauritius (uti in Epiſtola Sextâ brevibus innuemus) diſſipavit Catilinariam turbam, atquè ratione eâ, reverà plùs obtinuit, quàm illâ, ſi uno inpetu, bellicoſoquè excitato tumultu, bos voluiſſet Turbatores aggredi, & Seditioſos apertâ vi undiquaquè diſturbare inſtituiſſet. Quod ſi verò Barnefeldium Advocatum Hollandiæ, Obſirmatorẽ inſignem, Tutoremquè Sectariorum, Doctrinæ obloquentium Xbriſti, Ordinum edicto, non vitâ privandum curaſſet, boſce internos Motus, ità ſubitò Mauritius non minuiſſet, compoſuiſſetq;, atq; factũ affatim. Recto tempore igitur Mauritius uſus, remedium admodùm ſalutare, Statibus attulit, maguquè unico ictu venæ malè bullientis profuit, quã ſi duo alias millia, ſupplicio ultimo juſſiſſet affici. Factũ animoſũ providumquè Mauritij, Juſti, Boni, Clementis. Jehova iſtius vitã porrò cuſtodiat, ad ſalutem exulantis Eccleſiæ ſuæ; detq; ipſi, de Inimicis ejus omnib⁹, Adverſarijsquè ipſius, cum laude nullo tempore intermoriturâ, glorioſam Victoriã, Amen. Memineris hic, bilinguibus verbis, animi ſenſa, unico ſtylo, mi vetus ſodalis, cõmunicata tibi, perſcriptaq;. Me ames & interim Altiſſimi illius Rectoris providentiâ inumbratus, valeas tenerrimè. 31. Martij, ♀ 1620. h.e. Secreti literas ſcribe, &c.

Secundus Modus G.S.

Quem, ſicuti etiam ipſum Secretum, in Exemplo ſubjecto incluſum, Samſonis Delila, fidei tuæ ità committit.

Soleviel *Danroëſo Naim Otaſtel Hocavos Labtarmi Erbaclin Turda Staour Lotrel Niarko Ulnſet Danoir Ginluaroël Danlearn Fotibe Cliſer Etulerſte Risda Lalſerinu Quateſtro Etdircet Vevonlet Inulut Orſibe Breſiora Hocaſte Clupar Moërla Agẽte Etazat Epieri Aſeral Ierlo Noë Monter Donlasdi Iſtenimdat Liomal Etnodarpo Rolsater Pertoſtio Preſelis Stenurul Ergnetir Dõlas Dodẽ Stelirup⁹ Treoni Auf Treſna Dortone Agito Darnoceb Gotur Hecleira Toſorbec Lanean Sicelſa Noërbla Stoſobi Frutarnol Tainor Caufbos Rinlaë Lerblaun Lesbraſtos Risda Alnier Aboc Lunbles Moſteo Divedan Treſno Darlomer Larvova Daniur Gaël Stenix Noël Darle Dabicral Norlas Suturno Eldine Detrel Zatrelſte Artoſu Rienur Agalobe Amman Oldaor*

Manles Heitosur Leamruf Miarti Olierſal Zunlerbol Lenſomrel Ratinſol Cunloriet Dobaclaun, Enſelbrat Aclear Lisdo Toſebi Churblen Eſtirtio Gunlution Jodſelmobaës Donoir Roscoſtir Loënis Mavedron Manler Dralna Ermoduna Gritzota Neibel Veſtir Lhenir Nöe Anrilep Roalcoa Umuſtu Hocar Sund Lattho Aspries Ander Hocſit Braëltes Pimleax Exlogani Pitnbelto Te Oſterſee Hoclim Raroëtun Ligda Tranla Hoclunam, Stordro Veſinto Oceion Emaraha Ermodon Coabac Vetanbom Aveitet Radublcor Liſroë Stanlip Lurdo Vetaſin Tonreli Anter Vamkoſter Steniedar Vabrol Orratol Leotirlos Utunec Tupaſro Valepo Haclam Monſen Inruon Tealgras Blartoſe Hecnurban Donpitia Torſer Lerti Ernodur Lionſter Seſtio Conerga Tozato Ulnandis Cretan Eilenſel Stenin Hotri Actio Deſoſnu Latarſer Faſrulſan Lesdori Letunei Clinur Elutuat Merlio Löturma Etlierip Tharles Drelie Dralnu Ermabo Urunal Theab Carſue, Drear Barſali Apertola Sendin Meërſe Erpapa Oldeiux Tunti Ebgin Exoëris Dabicnul Liero Poſaten Arnoas Doëniru Jebſis Lua Rulmoër Lennis Alreet Jebioc Dryaba Donyvam Sanleab Zaëtis Reolte Pitroa Thobun Berſer Schaëma Mierli Duguneul Nedura Episdral Noërma Obrym Dagonlu Mierli Epiture Struceo Daniar Alaonſo Maëtli Stiolaën Jorma Epirbo Caylroin Acgaum Obecla Pomaëtle Eciodla Intmaul Trenro Proëagon Tetdibo Coënſan Litere Certum Dat Okacrelto Straënur Liceo Haroël Fameruſyn. h. e. Verſteck ein Secretum, &c.

Exemplum hujus Modi.

Legati dubium turbulentumquè tuum retulerunt nobis ſtatum. Utinàm tales attuliſſent conditiones, ut ad lubitum, zelo hoſtium inducti, oblatis conditionibus memoratis, iterùm valuiſſemus ablegare eos, turbamquè ex omnium optatis viam demonſtrare, bincquè eventum omnibus gratum, expeditè repromittere. Rei verò gerendæ ratio, niſi aliter vobis tractetur, nulli uſui deſtinata videtur. Vino nempè zitoquè gravem galeatos trucesquè vincere hoſtes inſtituitis, ſed eventu ſtulto. Nec etiam vobis eſſe egregium Imperatorem, indicio venit, ſcrupuloſa tarditas, ſeceſſionesquè Exercitus crebræ. Bellicis, bello Rectore, regimineque opus eſt, inſtitutis. Lætiores ut contingant ſucceſſus vobis, vovemus. Rumoribus memoratur Huganotas nunc Galliam undiquè vocatis ſocijs, rebellionibus turbare, Libertatem Religionis adunitis animis, & infeſtis utique ſignis defenſuros: Ducemquè ipſis animoſiſſimum obtigiſſe. Galliæ verò nunc Regno ſtragem non exiguam impendere exiſtimant Prudentiores, verenturquè rebus Katholicorum non inaniter. 14. Martij. A. 1620. h. e. Auguſtus, &c.

Tertius

Tertius Modus G. S.

Ratio & Lex hujus Modi.

Pyrichiel *Larcnie Roëlp Hoptal Retſteſir Rogro Dumre Inlarg Olreti Reltas Supeil Naob Rotſaro Ornet Elprets Urei Telir Höclao Domruate Mesliar Cleornim Neotſi Dimretlo Olona Eniaboc Eltezit Ajort Realun Tspar Reosrecir Netpogan Doſniu Rutnidar Naum Soleon Sealner Serden Irdſyr Lartiſot Birſet Onlete Paëtſtes Sirdom Irdob Teal Acrio Seli Ledon Odſayr Leida Seogaro Navim Elpab Realte Ocriol Lior Itoſir Nalcray Leterk Muriel Ocſert Poëts Eſorſe Teſird Luoſtair Amſe Lertniolp Ilneſir Irtpetroc Draon Retſas Reima Lerde* Penaſon. h. e. des Secreti Literas, &c.

Exemplum ſequitur, quod contrario

modo ac ſcriptum eſt, iterùm reſolvendum, remotis incipientes, claudente ac intermedijs Vacantibus: Cui adjungenda Tabula, Cap. Octavi h. Libri.

Literas tuas, mi intime amicorum accepimus ipſis Kalend. Mart. E quibus edocti, quæ intereà dùm ſcripſimus proximas ad te, obtigerunt. Nunc ea, quæ inſecuta mòx ſunt illa tempora, communicabimus tecum ſyncerè. Iſta enim hujus amicitiæ eſto lex, ſinè invidiâ fideliter omnia referre. Nos ſanè antiquius (ità benè velint nobis ſuperi) nihil habemus, quàm debitam fidem tabellariam liberare, uti ſpem omninò concepimus amodò, te geminâ fide hanc eandem telam pertexere inſtituiſſe nùnc ſedulo. Ergò redeundo, undè exſpatiati modò eramus, quæ ex varijs ſubindè locis relata nobis ſunt, accipe: Expugnatâ navi interemptisquè ibi deprehenſis Maſſilienſibus aliquot, Ecce nunciato eo, ſubitò plebs armata duos Zauſthos Turcicos, amplo cum famulitio trucidârunt. Zauſthi bi ab Imperatore Turcico miſſi, tranſacto negotio, Lutetiæ Pariſiorum muneribus à Ludovico Rege exquiſitiſſimis aucti, ſummâ læticiâ, votisquè conceptis diſceſſerunt. Horumdem nunciatâ internecione, non levis exortus metus. Brevi tempore igitur Rex Exoratores, antequàm innoteſceret ac evulgaretur facinus, emiſit, qui tùm apud Turcam eædem Zauſthorum excuſarent, incuſarentquè Maſſilienſium rabioſum illud vulgus, cui nihil omninò emiſſurum ſponderent Regem, ſed vindictâ graviſſimâ noxam commiſſam, rigido planè exemplo ulturum, exquiſitâ inquiſitione ediſſertarent, ſummoquè intenderent ſtudio præcavere, nè excitati temerè Janitzari Conſtantinopoli ſimilem omninò tragœdiam cum Francis agerent, ac cum Zauſthis factum eſſet. Hac contigiſſe ibi dicuntur. Apud nos pax altè propè; ſolâ causâ exceptâ, loci iſtius antè memorati, des Zollenſpikers. *Sed & paulatim hîc capit deferveſcere bellicus Zelus. At curam novam, alte-*

alterato aliquantùm Regis Daniæ percepto animo, Hamburgensibus subortam esse, fama edocuit. Quem ut mitigarent, indè ad eum Legatos miserunt, demonstraturos ritè, ipsos bono niti jure, super exercitio Jurisdictionis, usurpatæ in districtu Albis; neque rectè & titulo bono ipsis denegari consuetas negotiationes illas Islandicas. Verùm Regi gratam non fuisse, nec curasse valdè Legationem, nos certò percepimus. Sed eadem tecum, si cubi primùm resolutio Hamburgensibus data, ad manus nostras descripta venerit, uti speramus impensè, communicabimus. Epistolâ priori etiam quædam diximus, quæ tùm temporis (ubi Palatinus Urbem ingrediebatur Uratislaviam, pompâ tam splendidâ, regiaque) contigêre. Omissum est autem, quomodo Evangelici Reformati, enixè apud Fridericum institerint, ut Basilicâ donarentur ibi. Quod negatum esse meritò, ob Bohemiæ Regionumque incorporatarum statum, existimatur. Nihilominùs eis concessum noscitur, in urbicâ Cæsaris Arce, suis exercitijs Religionis vacare; Quod significandum duximus, ut reliqua quæ sapienter conjiceres. Nunc Mulhusiaca brevitèr tibi delineabimus quoque acta: Electores nempè Conventum, augustum, consulentes Reipublicæ turbatæ undiquaque ipsis Kalend. Mart. edixerunt. E Catholicis Ecclesiastici Electores, Moguntinus, Colonienses que ipsimet, numeroso comitatu, honorificè advenerunt. At Trevirensis nuncios tantùm suos misit, uti etiàm Dux Bavariæ, Socijque alij Relligionis. Saxoniæ verò Elector, Johan-Georgius, qui de Imperij Romani salute, at ejusdem defensione admodùm sollicitus semper se Imperatori Augustissimo fideliter addictum exhibuit, dictam Urbem nobilissimo comitatu stipatus, & cum turmâ delectissimorum insuper Equitum, intravit. Adfuit quoque Ludovicus Hassiæ Superioris Landtgravius, unicè itidem Germaniæ sedandæ intentus. Hi ordiebantur pertexebantque tractationem, adhibitis lectis paucissimis, ac maximè fidelissimis Consiliarijs, tam utique secretè, ut merita negocij, alto silentio tecta manserint. Adhæc Literas adornarunt, quibus nimirùm bonum illum Fridericum, gravissimè, ut Regnum Bohemiæ ejuraret, monuerunt: Alias, argumenti non dissimilis, ediderunt pro legitimo Rege recipiendo, Bohemiæ & Hungariæ limitaneaque Austriæ transmissas Statibus. Ferè eadem iidem, ad Evangelicæ Unionis Socios, Civitatesque scripserunt. Atque his peractis actutum domum repetiisse, dissoluto eo Conventu accepimus. Nunc ea omnia describenda sedulò curamus, ut debinc tibi impertiamus. Ulteriùs ex Austriâ narratur, Viennæ eum, qui superiùs

& gravissimas ruinas non formidet, ex istis subterraneorum motuum casibus frequentissimis? Katholicum ferunt Regem, tentasse novum Castellum Antuerpiensibus imponere: Econtrà verò, nè fieret, lapidem moverunt omnem Cives. Hinc rebus suis invigilantes, exstructionem impediverunt: Existimantes satis à Castello uno, molestiæ hactenùs sustulisse, sufficerequè id jugi servilis, depressioni suæ. Intereà cura obvenit Venetis, ex cujusdam efferati supplicio, bonorumque & rerum ejus, subsecutâ legitimâ ereptione. Apud Turcam nuper ejus frater, dignitatem Veziratus recepit: Is dùm vindictæ studet, Constantinopoli econtrà Interpretem Statarium Venetum suspendere jussit. Scelere tanto notescente, Veneti maximè offenduntur: Atrocissimas verò ejus minas, normâ rectâ dimetientes, Candiæque formidantes direptionem, extemplò illùc submittunt militem. Eodem tempore ex Galliâ delatum (Lubet enim & hùc quoque exspaciari) habemus, Hispanicum Ambassatorem & Legatum, itemque Romanæ Sedis Apostolicum Nuncium, apud Ludovicum Regem, de auxilio Imperatori haut gravatim præstando humanè interpellasse, eumque simul non leviter hortatos fuisse ad id, uti devotum omninò deceret Ecclesiæ filium, expediendum. Rex verò se excusavit, nihilominùs interpositione Legationis, devinxit se, tranquillitatem publicam brevi procuraturum. Secundo Aprilis, gravissimum damnum accepit Oenipontum, repentè excitato in suburbio raptimque delato fortè in Urbem incendio. Amplissima enim urbis ædificia, Archiducalia Palatia, Nosocomia, Monasteria, non negligenter, sed summo artificio exstructa, reparatavè, igne devastata esse dicuntur. Eodem 2do Aprilis, totâ nocte, tacitè, Comes de Bucquoi, notis itineribus, stativis derelictis, exercitum promovit; rubescentequè aurorâ, urbiculam Sitzendorf expugnare jussit. E vestigio dictum, miles repentè Civibus mactatis, & igne ædiculis dirutis exsequitur. Tumultum istum non levem, Tribunus militaris, stativa, prope Eggenburg quoque non exigua habens, sensit, subitoque egressus, leviculâ pugnâ Excursorum aciem (Nam Bucquojus, gestiens hostem nimis ferocem excipere insidiis, latitare voluit, reliqua sui exercitus parte) non tàm inclinavit, quàm enecandum se exhibuit. Quippè statim, Cataphractorum turmis Equitum septus, undiquaque miserè cæditur. Damnum, pugnâ hac, maximum extitit, quod non pauci Duces, Capitaneique strenui, sinè hostis detrimento notabili, amisi: E quibus erat, insignis totius Exercitus supremus Præfectus, sivè Marescballus de Felß, cum Bernhemio, Magistrisque Equitum, nominatim Haugwitz; de Löben / & alijs sedecim Ordinum Ductoribus, & ultrà, centum Nobilibus. Consternatio indè in Bohemiâ orta, alios circumspectiores effecit, ut obtusâ nonnihil ferociâ, temerarias linquerent excursiones. Refertur nobis ulteriùs ex Regno Polonico, Magnum Moscovitarum ac Russorum Ducem, nuper è vitâ exiisse, liberis nullis relictis, sicut prædecessoribus gentilitijs Ivano Bousky & deinde Ivano Kniaco evenit.

nit. Arcessere igitur tantantes extraneum, nuncupatis votis, successorem Magni Ducatus elegisse ac proclamasse Uladislaum Principem nobilissimum Poloniæ Litbuaniæquè, dicuntur. Eamnè ille, Electionem nùnc, veteri obliteratâ & mussitatâ repudiatione, amplexurus est? Id docebit nos eventus. Angliæ Regem sui Generi causam voto approbasse nunciant, & idunicè agere, ut defensioni Palatinatus, numerosius exercitus deputetur: Ideò sumptuosæ nùnc ineuntur præparationes omnium armorum, & contributiones subditis imponuntur. Refertur etiam simùl, Hispanicum Legatum Regem dehortari, demonstrando, exempli pessimi esse rejectionem Ferdinandi Imperatoris, & trahere bonam consequentiam Reges, Duces & Principes ejiciendi, ac de solio ilicèt prò nutu subditorum turbandi: sed nihil effecisse. Duces Cæsarei Exercitus, interea exsuscitati dictâ obtentâ victoriâ, eam admodùm naviter persequuntur, deditione invitâ occupando Rastenbergam Arcem. Sed Kosigi, Tampirio Duce, temerariâ audaciâ, victoriam hujusmodi suorum bonâ parte amissâ, corruperunt. Sic quoquè aliquando ludere amat Mars, hujusmodi permutatione victoriarum. Viennæ de suburbio demoliendo cogitare, sparsis modò percepimus undiquè rumoribus; Certi nempè quò ostendamus id, nihil habemus. Equidem destructo suburbio isto, reputatur, coronatorum ducentis millibus, emergens damnum. At Cæsar, Bobemorum electione, Literis Patentibus totaliter annullatâ, literas monitoriales, etiam Palatino, novello Regi, bisce diebus, Regni abdicandi gratiâ, misit. Ejusdem penè & similis argumenti, ad Duces, ac literas Imperij Civitates scriptas & promulgatas dedit literas. Retrò verò res cedere, gangrenaquè instar, ulteriùs serpere, tempora sequentia demonstrârunt. Etenim Palatinum nova accepisse firmamenta, detinendi occupata, Regnorum Bobemiæ & Hungariæ, initâ confœderatione, existimant plerique. Dispositâ autem, solemniquè pompâ, dictum negocium, discretè Rex & Thurso deputatus Legatus, transegerunt Pragæ, destinato, Arcis delubro, loco. Referebat autem primò, latino eloquio causas Emericus Thurso, Regni Ungarici nomine: Cui novellus Rex, eâdem linguâ mòx respondebat. Indè Confœderationis edebantur Articuli, mòx, Populo eisdem Articulis evulgatis, invicè manuum porrectio sequebatur, atquè statim in membranas, Confœderationis expositas capita, sigillis appositis, redigebantur. Regij baptismo Filij, Transylvaniæ Principis, ac Regni etiam Ungariæ (Etenim missus etiam utriusquè erat causâ) nomine interfuit idem Thurso. Rupertus Infans vocabatur, memoriæ Divi Ruperti, Augusti ex domo Palatinâ, votivi ominis ergò, conservandæ. Istis peractis abijt Legatus Ungaricus, admodùm gratiosè dimissus. Sed Bobemiæ & Regionum adhærentium Status, exeuntibus propè Kal: Maij, actum alium exsecuti sunt, scilicèt designationem Principis, Henrich-Friderici, maximi natu, gratiosiquè filioli sexennis; Quibus omnibus expeditis, novellus Rex nuncupatos Status novissimè, bisce solutis Comi-

tijs, exindè dimisit. Hæc ibi narrantur gesta. Rex Hispaniæ verò, promissa auxilia minimè tardare cupiens, habere jussit delectum militum Bruxellis, alibiquè recensere, & exercitus cogere edixit publicitùs. Transisse insuper referunt Hispanorum selectorum militum, decem millia. Ardor idem, eademquè cura, amplissimas copias militum cogendi ac conscribendi, alijs, Romanæ illius Ecclesiæ statuta sequentibus esse noscitur. Econtrà verò Exercitus diversi, à Batavis ac Unionis Directoribus coguntur, dispari sanè zelo, studioquè. Nam qui respiciunt Unionem, ejus propositi esse asseruntur, ut quanquàm implicari Bobemicis negocijs, adeoque Cæsarem offendere nolint, tamen etiam sollicitè attendant, ne Fœderatorum terræ, subitæ invasioni aliorum, præsidio vacuæ, pateant; Non multam tamen abfuisse, literæ transmissæ indicant, quin, expediti transitus ratione, quem Katholici urgebant, inter eosdem, sanguinolentæ concertationes orirentur. Marchio enim Badenus, Literis signatis 21mo Maij, transitum, ordinatione Sociorum, videbatur negare. Quocirca, recensis Ordinibus, nuperrimè ad fines Alsatiæ deduxit exercitum, & castra, structa vallorum adornatâ, metatus est. Verùm subindè missis utrinquè Commissarijs, sic convenit extremò, ut liber transitus ruptis ordinibus esset concessus. Epistolâ sub 26 Maij asserente id pluribus. Ità decertatio una, sequitur aliam, non sinè turbatione Reipublicæ, talibus igniculis excrescentibus in incendium, quo nostra Germania deflagare (Eheù) subitò ac funditùs videtur, Barbarissimus Turca, ultrò, se ocyùs immiscebit, & simulatè forsan auxilia, non invitus Novello Regi expeditè obferet. Hactenùs enim, (ità DEUS amet nos) expetita magis atquè aptior nunquàm fuit nata occasio, nascivè potuit, seu evidentiùs apparuit nulla, dùm steterunt dubiæ Germanicæ res, quàm Bobemico motu, & Ungarico hoc turbulento statu, quæ dominatui ipsius, imperioquè amplificando; Regnisquè Bobemiæ, tum quoquè Ungariæ occupandis, nostræve Germaniæ expugnandæ se demùm exseruit. In nostrâ viciniâ, sub tenui favillâ detinetur ignis. Res ùt amicabilitèr componantur, optandum magis est, quàm distractione animorum subindè magis adauctâ, sperandum. Resuscitandi, quàm extinguendi incendium existimantur authores tantò plures esse, quantò feracius seculum est, variarum discordiarum. Dolendum etenim, pacem omnibus locis, omninò penè exulare, contrâ, detestandam Bellonam, dominatu ubiquè suscepto, fataliter successisse. At DEUS post tam Metamorphosin & labores exantlatos, clementissimè halcyonia concedere, ac iterùm tutos receptus, tranquillitatem publicam & privatam, ad sui nominis honorem & gloriam, exterminatis malis, restituere, demumquè propagare velit & dignetur. Offeruntur nobis fortè, dùm Epistolij banc telam post longiusculas gestorum enarrationes jam vellemus abrumpere, literæ responsoriæ ac resolutoriæ, ad Mulhusiacas istas literas hortatorias, tùm Regis, tùm ipsorum Statuum. Earum copias non

potuimus actutùm transsumere: Igitur summam breviter & fideliter re-
feremus. Etenim se occlusas resignasse literas, Rex ajebat, licèt essent si-
nè delatione tituli Regij, (quo nominatim se efferri decebat) omnes per-
scriptæ. Ubi se notasse pergebat monitùs, & dehortationis argumentum
tùm eò hujusmodi monitus referendos, ubi applicatio locum esset habitu-
ra. Enimverò se intentionem aliam & dissentaneam ipsorum scopo, ne-
quaquàm habere, sicuti posteritas testari posset. Nihil difficultatis situr-
fuisse in refutatione urgenti Cæsareæ Edictalis Cassationis, nisi, notum, e-
gere judicem & partem neminem posse: Zelum (quem sinè interpositione
super hoc negocio dirimendo exseruissent, certè, non sinè novâ metûs, nig-
diori incussione) diffundi latiùs, ad pluresquè referri, quos liqueret æqu-
tàm Cæsarem reverentiâ & timore submisse honorare, quàm maximo cona-
tu, summoquè etiam zelo, sed moderato, causæ dextrè consulere, ac ipsos
Utiquè non defugisse se tractationes, quin & nùnc gestire causam recogn-
sci, modo in possessione relinquatur quietâ, donec Juris unaquè æquitat-
Zygostata, libramento ultimum momentum ferret, cui esset standum.
quod Regni legitimè notoriequè acquisiti abdicationem attinet, Regem ve-
le ad necessarios de eâ liberè referre; utpotè quorum etiam interesse non l-
ve concernat. Cæterùm luculentèr petere se, ut teterrimam suspicionem
de periculosis Turcarum auxilijs & succursibus machinandis, atquè hos-
liter bellis devexandâ Patriâ dilectâ tollant: Sperare se etiam, quia ulla
vim ipse nemini generare velit, nihil contrà se quoquè, tentaturos esse. R-
sponsum simile nominati Status tùnc temporis adornatum, quoquè remis-
runt, quo etiam vim deprecabantur. Regiæ Literæ, scriptæ luculente
die 2 Maij, alteræ 7. ejusdem, post signatæ reperiebantur. Atquè hæc re-
ferre tibi voluimus. Tui muneris erit naviter secretissimam mentem R-
sponsionis (Discursus enim facti hactenùs serviunt, ceù dictum, vela-
Gnomon, Secreto) detegere. Etenim morèris nihil eorum, quæ nos h-
nova attulimus, & quandoquè etiam instar Judicis, quasi res ità & alit-
non haberet, dijudicare & voto nostro tantopere approbare studuim-
Aliò digitum intendimus; Egimus aliud. Ergò Lector judicabis candè-
19. Apr. st. 1620. h.e. **Legedas**/ &c.

Quartus Modus G.S.

Cujus Lex & Clavis sequentibus demonstratur.

Haldajahl *Aphor Treas Amequul Sata Umave Ottrilen Xer-*
Trant Smol Limu Fomar Piuf Naslo Lafrag Safrute Elna Bheltru Arn-
ta Ezoblugla: h.e. Ter transcurre, Directù MENADIELIS ope: *Ve*
Post XXII &c.

Fani-

Fanirda *Aporni Erelun Craltma Amris Nadris Ilotren Aulofran-*
Treare Rhaniuras Bresto Trinam Lhentmar Jalnim Thearat Lotsen-
Thenria Minia Ranmar Operuit Quuean Toisma Miatel Ratman Prel-
rat Satos Venba Nolti Lenerul Evoam Vame Nadramsó Abresla: h.e.
Fac ut suprà jam te docuimus: *Vel,* Primi Alfabeti &c.

Exemplum hujus Modi, quod in horis SAMAELIS, ANAELIS ac VEQUANIELIS scriptum, in ijsdem etiàm cum fructu explicandum venit.

Ich komme wegen Otten von Xerßburg (doch fast gantz ohne seine vermerckung) in klärliche erfahrung/ thues auch glauben/ Er buhle umb Dorotheen von Kayserßheimb: welche meinets bedünckens fast und richtig erreichet XL. Jahre. Kompt er einmal zum Bruder gehn Ebersbach/ und etwa im Kloster wird gefunden/ mag Xerßburg mit obgedachter Jungfrawen/ quael genueg finden. Was zu diesen unsern Zeiten/ Klöstere/ mit leichtfertigheit auch eyteln groben lüsten/ beyn Päbstlern selbsten/ lobes und preyses erjaget haben/ kanst u lesen beym Platina, gantz lustig beschrieben. Xerßburgen wollet zu guter ordnung/ und zu rechter diät wol unterrichten. Hettemehr furcht derselbe/ sturds umb jhn mechtig wol. Sonsten wirds recht gehen zu/ wies Hansen von Xerßburg etwa zustossen thate: Der der quael sich quitierte/ gantz richtig beyr Pforten der Göttin Veneris. Führet jah behutsamer seinen blind anlaufenden Schwager. Geben zu Delmenhorst/ den 21. Aprilis, A° 1620. h. e. Inventis, &c.

Quintus Modus, G. S.

Lex & Clavis sequentium.

In hoc Modo, Ars quædam nova, Secretum operiendi & aperiendi latet. Inventa autem est, ab eodem G. S. & scripta, duorum dierum spacio. Singulis autem diebus, in horis SAMAELIS, ANAELIS & VEQUANIELIS; *Jove Retrogrado, auxilio* MACARIELIS, *30. gr.* ♎ *ingrediente, & per gradus singulos, hunc &* ♊, ♉ *&* ♈ *transcurrente, & in 19. gr.* ♐ *quiescente. Exorcismi denique ad prænominatos præcedentis Modi Spiritus,* HALDAIAHLEM & FANIRDAM *dicti, cum vero ac genuino, dierum & horarum, incessûs quoquè hujus Planetæ, ordinisquè Signorum intellectu, plurimùm ad investigationem hujus, omni suspicione carentis planè novi Modi conducent: quem uti & reliquos, si aliquandò deprehenderis, boni consulas, & nemini nisi intimo, cui quid arcani committere velis, manifestes.*

Exemplum hujus Modi, cujus Secretum

remotis primùm Vacantibus, quæ incipiunt & terminant Dictionum ordinem, quærendum.

Quàm gravibus cladibus, hactenùs bellum geratur inter Hungaros & Imperatorem utrinquè quidem maximo zelo, neminem qui nesciat, putamus esse. Horremus tantas clades vel referendo: tanta libido militis, licentiaquè vastandi nùnc est: Miremur nunc Turcæ ampliùs ferocissimorumquè Populorum evastationes, si fœdere communi gratiæ divinæ devincti, nobismet permittamus talia? Mahumetanis certè latissimus indè patefit aditus, grassandi postmodùm sinè modo finequè, in Xristianorum interiora. Funestissima longè Xristianitati tempora hæc, usquè hùc fuère. Utrinquè certatum armis civilibus, zelo injusto, zelo impio. Constat numerosissimum Xerxis Exercitum, confectum brevi. Quid! Minoremnè tu multitudinem Xristianorum perijsse existimas, tribus bisve annis? Finis ille malorum tandem, ô Deus quis erit? Vellent Græcis Kalendis futurum, Xristo invito, Martis mancipia. Katholicè at depereant, ejusmodi Thrasones. Nobis zelo ingenti, modisquè omnibus procurandâ aurea pax, fovendaquè, quâ sinè Templa omninò ruunt, Curiæquè: Mores boni retrocedunt: Cuncta barbarie Militum hostilitèr complentur: Infantes horrendo furore, immanitèr trucidantur. Violentèr Zonæ solvitur defloratis Virginibus: Planctu refertissima Xenodochia personant. Hæc aliaquè tristissima mala, attrahunt civilia bella. At verò missis hisce, casum Zecchi nostri memorare subit. Dum ille omissis studijs humanioribus, Miles derepentè satagit fieri, eccè Kosaggorum insidijs trucidatur miserè in Poloniâ. Omen abiturienti tale contigit. Equestrem confestim decutiebatur adeò gravitèr, ut timeretur fregisse gulam. Omnes miscis familiæ paternæ necessarijs, nihil intermittebant, ut incepto eum jam galeatum dimoverent: Omnia frustrà. Casum acerbiùs lugent, quàm liquet à Kosaggis, non Turcis hostibus, dolo esse trucidatum. Si fatajrvenem Generosum servassent, futurum decus Gentis putabatur totius. Nùnc Xantbippe contabescit, ejus desiderio revirescente indies. Benescæres Lanfrance amicissime, Veteranæ si consanguineæ tuæ mœstissimæ impertires nonnihil consolationis ocyùs, eamquè obstrmares. Vale.

1. Maij, Anno 1620. h.e. Laß ein &c.

Sextus

Sextus Modus, G.S.

Lex & Clavis hujus Modi.

Quam si intellexeris, ad investigandum Exempli Secretum, te (ope Tabulæ Cap. 12. Lib. 3.) viriliter accinge: Labor namquè utilitate forsàn compensabitur.

Bydiel *Tozuen Traobni Belyon Nirengol Onriat Linoagres Nimco Haëlro Niorma Muernidri Baunco Hisotral Lerstenam Ritovaum Bodreas Asnemcar Jarodny Onairno Nelthynu Lutim Flisnoil Trubmaun Radra Cumsa Etroëlna Dresrit Elian Sermo Otarlam Nosapron Brensloa Nadrel Stiltni Loanperom Roneas Lifear Redeipno Irsoarlo Breltbo Adres Flaobnel Troare Roxaxe Inarla Vamperto Lairt Irasblen Theanon Mearla Trovemayl Ralcoba Jaberles Noirla Lairso Rionradeno Urnago. Jatrel Mudran Gaëlny Ormamo Somial Nonivabero Elne Ulna Eltoloynco Haëmarly Drulura Inodeia Fran Brel Ersoërla Biernozave Trapanum. Sodlesnox Maëlnodle Astopulu Axajogrel Borna Lisrado Dresrixe Putcabo Elist Xairieblur Cabositral Nelmo Uralreymal Bea Funsa Trinoan. Meameur Drelmo Elrose Lotrilfran Reilanme Trean Odeamba Ondlia. Qnulon Fruar Lardu Loirto Emroë Emraxexo Jeiniratu Aster Carien Asodu Etmoal Trilion Reapri Nidbesra Naduabca Osatron Leamol Flusroa Idres Ridair Nearno Raxoxcin Imilina Trunrai Anosten Burst Drelmoda Quuaër Notsi Roisto Trelno Muletrio Per Draoda Flutrian Xaërmo Pulnó Glets Reatozu Adrisco Trinoanpir Eltivave Jaredmu Brulstan Letres Anode Stoa Ranoal Trismo Fluaroti Emragler Protstril Tuinsam Baroatul Caboël Rultba Omipor Tastonli Arnogbe Reaeber Drelnotre, Andurbano Dranses Omi Unoleran Nelcoriel Tavi Loin Sosa Mavo Unel Elquua Intlu Horaël Trunule Arosten Cura Arodrel Nodri Entovam Lunetra Setamlo Fraob Ondrin Ruilga Leotra Lumural Intemo Aleiarrui Noxa Xoil Realodro Scabo Blunca Hosito Frulrasti Ocabe Albrecna Grensten Chameruszn.* h. e. Ein jeglicher &c.

Exemplum sequitur, duos alios Occultandi Modos continens.

Avemus equidem perquàm maximè scire, tua & tuorum quænam conditio sit. Commodam optamus. Libenter impertire etiam vellemus quid geratur rerum, si propalare ea liceret, quæ secretissimè geruntur. Quocircà alia breviter commemorabimus. XIX Maij offeruntur Cæsari gravissimæ querelæ. Renunciatâ enim Kosaggorum inauditâ barbarie, & celebratâ ultrà Zonzomminos immanitate, petunt flebiliter deprecabundi Au- Deut. 2. v. 30. in f.

di Austriæ selecti Ordines & Status, Imperator ut finem malorum ac extremarum necessitudinum, quibus nùnc obruti sunt, facere, gratioseque sub X. Aprilis novissimè oblatis postulatis, & querimonijs Statuum, mederi velit. Ex Podoliâ Ferentarij bi, 2000. circiter utique supererant, quartâ parte, quoquoversùm priùs cæsâ, quàm reciperentur Austriâ; Xmatâ verò (occulto Nemesis judicio, ceù Katharmatis, miserè obtruncatis reliquis Kosaggis) pars, patrias vix revisit oras. Commemoravimus suprà, quid Mulhusiaco nupero conventu finito, Principes XII. Martij graphicè Civitatibus etiam Liberis exposuerint: Quibus respondent Argentinenses XXII. Aprilis; gessisse se, ùt Matthia, tùm Ferdinando Augustis, subverticosarum turbarum initijs, suas actiones approbassent; Obstirmare se in proposito: Bellis Gallicis quondam hanc bonam Civitatem, sustinuisse longè plures, quàm XXXX millia hostium; Tùm defensam quoquè hactenus solâ tutelâ civium fuisse. Ità proximo Anno XIX elapso, cùm in finibus hisce, ostijsquè Civitatis, numerosi omnis generis milites, undiquè confluxissent, procurasse hanc limitaneam Civitatem viribus omnibus, nè ab Extraneis, Civitati, Germaniaquè detrimentum inferretur: Causâ Bohemorum, nè pilum, lanceam vè delatam armamentario, obtestari se, cæterumquè petere à Principibus, hoc unicum tantùm, ut maturent discordem Germaniam tranquillare, libertatem defendere, hancquè Civitatem, membrum Imperij fidele, favore novo prosequi. XIII. verò Kalend. Martij, Petrum Toletanum Hispanum, eo nomine, quod adhibitis socijs, hostici conjuratione, Hispaniarum Regi Philippo insidias voluerit struere; negotio detecto, bannitum perpetuò fuisse, accepimus. Xmo verò septimo Aprilis, literis edocemur (quas noster ille Julius, lepidum istud profectò caput, optimis facetijs liberalissimus, hoc tantùm negotio mœstus, perscripsit) Kosaggorum aliquot turmas improvisò, Regiam, Ducalemquè Provinciam Borussiam, excursione, instar latronum, uti omninò solent, factâ, nullâ conscientiæ, nullâ zeli indignationisvè Regiæ, ratione habitâ, depræda tas occupasse fuisse. Enarrat etiam Zachariam Volimirium XIX Aprilis Gedani presenti animo, in Xbristo obdormivisse. Natus is Byzeæ, Anno XCV ultri quingentos, mille porroquè annos, Parente nimirùm Regio Satrapâ Zapuliensi. Dolemus verò, juvenem hunc, admodùm egregium, & varijs Italiæ & Galliæ tyrociniis exercitatum, tantaquè passim gratiâ florentem obijsse, cùm XXV annos, minimè complevisset. Placuit mentionem amicissimi hominis gratam injecisse, ad monendum, quàm caduca præstantissima sint etiam, ac brevi spacio labascant sapè. Relictis privatis, ad publica lubet iterùm progressum facere: Hollandos sibi destinasse Indias liquet Orientales. Societate enim Indicorum Negotiantium constitutâ, prohibere reliquas nationes Francos Anglosquè voluerunt. Sed reclamantibus hisce orta hinc varia ibidem certamina noscuntur; Francis fexè præcipuè succumbentibus. Hunc sibi bolum eripi, libertatemquè incidi, Franci indignan-

dignantes, gravissimè conqueruntur apud Regem. Hic ergò Hollandicas & Zelandicas naves detinere jussit. Kalend. Maij Karpenzovium Capitaneum, luxuriantem Garsij, Cæsareani iterùm capiunt, reliquis trucidatis, & devastato oppidulo. Quod damnum securitas nimia traxit secum; Reportasse Cæsareani feruntur prædam quidem opulentam repositam ibi. Fortunam penè eandem Marecium Landaviei dominij habuit. Quippe hoc pari levitate amissum, sicùt Angarium, tractus ejusdem Vitus. Vini reperta amphorarum quatuor millia, frumentiquè medimni 2000: Quod Kosaggis & conjunctis Valonibus (qui Belgæ exoticæ linguæ) cessit. Circà Volinum Pomeraniæ, Sinus Balthicus egessit in Littus Cetum, tactum ictu fulminis, indequè fortè mortuum: Is LX traditur pedum longus. At XXXX ejus erat latitudo. Grandiuscula verò quæquè Stetinum binc perlata ossa, ibidem loci asservantur. Zimmerus seù Tractatum Cramerus, qui Pastorem ibidem, Professoremquè item Pædagogij, rarè eruditionis gloriâ, cum seriæ pietatis gratiâ diutiùs agit, admodùm luculenter hoc de portento conscripsit, ubi generatim verba facit, de ejusmodi Balenis, sacundiaquè solerti, mòx describit singularia, & inductione probat, sinè effectu levo apparuisse rarò. In Zelandiâ proximè præteritis annis quoquè capta fuit balæna hujusmodi, æstu fortè recedente, in arenâ. Ex Ungariâ quidam retulit, insignia Regni Kaphan, de Posonio, Bethlemum Gaborem transtulisse: sibiquè Regnum despondisse. Quocirca XXVII Aprilis constituit Posonij substituere suos Heiducos, præsidiario milite Germano fideli remoto, brevi alijs locis tentaturus eadem. Oppidum Zons Maij XVI lotricis supinâ negligentiâ, glisscente adunIversos incendio, asseritur esse exustum: Distat à Coloniâ, 2dm milliaribus. Quia depradationes quotidie excrescebant apud Silesios, obtentâ contrà Kosacos victoriâ, captos præcipuos Kasacorum, Nobiles penè omnes, decreto facto, jusserunt manu Carnificum strangulari. Cognito eo stomachabundi dentibusquè frendentes Poloni, eam ignominiam brevi igni ferroquè ulturos ferocitèr minantur. XVII. Maij subitò Cæsareani fortiter aggrediuntur, manuquè expugnare nituntur Pragodizium: gnaviter verò defendentibus se Oppidanis, succursutùm submisso, 200 amissis retrocedere coguntur. Apud oppidulum Gelersderf iterùm non levi cæde suorum Kosaggi, repressi ipsis nimirùm Kalend. Junijs. Parem fortunam hoc tempore obijsse è Prætoriâ Buequojanâ coborte quosdam, nunciatur. Ità tùm fortunâ variâ certatur. Exindè velim notes, civilia bella, quo Zelo, quanto partium studio Xenophonte teste, gerantur. Prætereà literis Pragensibus habemus relatum, quòd Rustici nuper se propè Thabor, bacchatim conjunxerint; Bohemi verò ad illorum furorem citiùs sedandum, prò nutu illorum transegerunt, temporariè, haeque ratione seditionem ingentem amoverunt, cervicibus superimminentem. τὸ καιρικὸν illud modò Bohemis maximè salutare tempestivumquè extitit. Tùnc temporis fermè Bavarus repentè expeditione factâ eduxit

xit Catholicorum Exercitum, ultrà militum 20000, propequè Lauingam, demùm habuit stativa. Nihilo segnior, hoc cognito, Marchio Onolzbachius XI Julianarum Kalend. egreditur in campos, hinc Dinckel Spûel atquè Ulmam contendit: Castris deinde propè Ztotzingam positis, oppositi exercitum suum, Bavarico hucusquè, ut loco proximo subsistentes excubitores, quoquè invicèm loqui possent. Quod suprà memoravimus de violentâ istâ barbaricâ cæde Zauistborum, illud Vindictæ posteæ gravissima, ulcisci gestiyt. Nam Gallos Turcæ, gregatim Algiri vicissim ingenti Zelotypiâ adoriuntur, trucidantes sinè ullâ misericordiâ indistinctè omnes, etiamsi ultrà quantitatem florenorum 200000 pollicendo, ζωγρεῖν ἐχοντες, καὶ ἐκκρεμᾶν gratiam à Barbaris sibi, maximè innocentibus cædis fieri, lamentabiliter Turcas lymphatos inclamarent. XVIII. verò Kalend. Junij, Ulmam Unitorum Bulentæ consultatum missi, quò Katholici, seu nomine Statuum Katholicorum, Bavarus Oratores Legatosquè posteà miserunt. Gallus in Germaniam Legatos etiam suos magnificos Ducem Angelomensem, aliosquè Nobiles amandaverat. Hi Ulmam itidem sedandorum Bohemicorum aliorumquè tumultuum causâ contenderunt. Primò omnium disidia Bohemica, ab hac defensionis, Libertatisquè Germanicæ, communi causâ benè discernebatur. Katholici, maximo zelo, nec minori quoquè zelo Uniti partes suas fidelitèr agebant. Verùm convenit tandem, ut renunciaret offensionibus utraquè pars, tùm militi, volenti utiquè quietè transire, sub cautione liber transitus hinc-indè concederetur; Palatinatus non offenderetur, exclusis Bohemis manentibus; Gravamina Imperij commodiori loco pertractanda essent; Nec enim zelo isto belligerandi durante, consultationes pacificæ, benè possunt liberequè iniri. 2^dum hæc breviter præmissâ consultatione responderunt dictis Principibus, quos Mulhusij scripsisse ad Unitos Principes, fœderatosvè alios, Bohemicorũ tumultuum gratiâ diximus. Missa Literæ XII, vel 22 Maij, 2^dum nimirùm Pontificis Gregorij (qui operâ felici & bonâ, Julianum Kalendarium parte maximâ, in melius correxit, rectiusquè suum Kalendarium substituit) computationem illam Kalendaricam reformatam, scriptæ erant. Fuisse etiam Viennæ, Status totius Austriæ multijugos, ad homagium præstandum, tùnc congregatos, memoratur. Sed quàm frustrà ostendit eventus. Quidam enim re infectâ discesserunt statim: X Maij omnes abierunt. 2do Junij hinc ad homagium præstandum ultimò, sub liturâ privilegiorum citati fuère. Refertur etiam dicto die 2do Junij, Principem Auraicum Mauricium, Neomagi universalem Conventum Statuum, seù Ordinum Belgij, luculentâ pompâ, lætoquè auspicio occeptum, felicitèr consummasse. In Bohemiâ non leviter publicè quidem moneta vilescebat: Sed nonnullus ex Kadeno Civis, valdè adulterinam monetam cudisse memoratur: Quem X Ejusdem, notorio in scelere deprehensum, simulquè ibi repertam suppellectilem, Pragam deducunt: Genuenses literæ beare militares gurgites videntur. Hispaniarum enim pariterquè Indiarum Rex, immensas opes, pro bello continuando, quod nùnc Katholici dicuntur versare, liberaliter transmisit Geniam. Cæterùm Cæsariani milites insolentiores; cumprimis autem scelesti illi Kosaggi, latrocinijs nefandissimis & rapinis Austriani funditùs, crudelitate gliscente, exhauriunt. XIX Maij exundantissimam Viennæ tempestatem; sicut XI sequentis Mensis Augustæ; XVII verò Mensis ejusdem Junij Cassellis (Zelotis DEI vindictâ & benignitate, sic ad pœnitentiam brevi agendam, consummatamquè malitiam ac impietatem puniendam, homines hugendis ejusmodi signis, severè blandequè provocante) maximas etiam tempestates contigisse, accepimus. Circà X. autem Kalend. Maij Kajetam Borgia lætanter pervenit, tristis Duci Ossunæ nuncius. Ferebat namquè, Ossunæ Ducem, qui Neapoli admodùm insolenter, hactenùs commissi habenas regiminis exercuit, esse locò motum; bortabaturquè, ut 2do Junij confestim Neapolitani, Regis jussu futurum se Proregem, Neapolim hinc, auspice Xristo, deducerent, atquè debitâ cum obœdientiâ, ibidem exciperent. Tulisse illud liquet, Ossunium sanè gravissimè. Tentatis demùm frustrà omnibus, invitè licet, admittere Borgiam tandem constituit. Memorabile est Decretum, der Graubündtner seu Rhætorum versùs Italianæ, Alpium tractum incolentium, quo decreverunt, nuncios Principum, qui semper quotidiequè instar Exploratorum, fixo tabernaculo quasi, residunt, nunquàm amplius recipiendos. Hinc Regis Katholici itemquè Galliæ, Ducis Sabaudiæ, aliorumquè omnium Legatos, bonâ gratiâ, quâ venerant dimisrunt actutùm. Huganotæ autem dicuntur instare enixè ac vehementer apud Xristianissimum, ut subjecti nimio zelo, Jesuitæ, nùnc ex universâ Galliâ, merito suo, rursus ejiciantur. Nùm quicquàm proficient, tempus ostendet. Pragæ, quidam refert, tempus teri velitationibus ludicris. 14to quippe Kalend. Junij ominosus Rex ipse, cùm Optimatibus Bohemicis, aliisquè Principibus Xysticas concertationes, ludumquè, quo transsigunt annulum cursu, pompâ maximâ, regali, & planè magnificentissimâ peragebat. Ex adverso exercescebant, Valonibus, Zengijs, Croatis, Kosacis coadunitis, ocyùs Cæsareanæ Legiones, pugnis velitationibusquè serijs generosè intentæ. Adsertùr novi, Hollandos & Zelandos apparare navium classem ingentem, quâ penitùs Indias, nempè Occidentales tentare & dejicere possessione Katholicum Hispaniarum Regem decreverunt. Hoc tempore quoquè Pragæ severissimum exijt Monitorium, quo Katholici omnes, pariterquè Evangelici, modò in Bohemiâ, extràvè Patriam suam degentes Bohemi, gravissimè monentur, Bohemicorum Statuum, Regniquè totius causam, publicâ obtestatione, spacio nuncupato, inter Xristi Ascensionem, posteaquè sequentem 22^dum Junij, Hornotini approbarent, haberentquè ratam: Quod si detractarent aut recusarent comparere, debinc statim fisco esse adjudicanda bona, ipsosquè pro veris Patriæ communis hostibus esse habendos. Galliæ Regem Zelo remisso conquiescere dolent Katholici;

Quo-

Quocircà conjungunt se Duci Lotharingiæ Francisco, qui Bavaricæ Militiæ nomen dederat: Ob id territi Huganotæ, numerosò milite detreverunt succurrere Fœderatis. Quò Decretæ preces at Litaniæ fœderati Belgij, modo pertinent, rectà aquè collimant. Kopenhagenses seu Hafnicæ Literæ indicant, Cæsarem misisse diebus bisce ad Regem Daniæ, ac vicinorum locorum Principes & Respublicas Liberas, amplissimos Legatos, Julium-Henricum nempè, Inferioris Ducem Saxoniæ, mactumquè bonoribus Hieronymum Elverum: Illi legationem obeuntes protinùs Gustrovium, mariquè trajecto, Koldingam Zelandiæ Danicæ (Fortè enim Legatos ibi præstolari voluit Rex) Gottorpium, Hamburgum, Bremam, otyusquè hinc Lubecam, mox quoquè Lavvenburgum, Zuerinum, Lunæburgum, Zellam, Guelpherbytam, novissimequè V Volmerstediam concedunt, & ibidem negotia benè expediunt. Regis resolutio Legatis quoquè porrigebatur scripta, quæ data Koldingiæ nimirùm erat 2. Kalend. Maij. Referrem summam paucis, nisi transcripsissemus Copiam ejus, quam fidelitèr & lubenter communicamus tecum. Betlehem Gabor pompâ exquisitâ Neuvensol X^mo Junij ingreditur, cum 2000. Equitibus, Ungaricum Conventum dirigendi, uti ipsimet integrum, gratiâ: Quò Imperatòr Legatos itidem misit, qui Ungaros detinerent contrà Bethlemicos istos ausus & gryphos, in Zelo obedientiæ, Principi Regiquè suo debitæ. Moravi congregati Znaim; Bohemi quoquè suos miserunt, qui XIX Jun. Kalend. Sed XVII posti Veneti, Austriaci, Lusatijquè; deindè XV Polonici; novissimè Turcici gestientes adventârunt. Ungari se magnificentiâ splendorevè tanto exhibuerunt, ut omnes ista insolentia, suspensos tenuerit. Quos tamen Bethlemus Gabor, basilico seù regio fastu repletus, longissimè superavit. Optatumnè habitura Comitia sint exitum, hærent multi. Kosacorum, suprà quos suspensos diximus, IX. Kalend. Jun. quamprimùm cadavera, deportata insami furcâ, terræ mandarunt propè Xenodochia Silesij: eâ ratione (penè ad X millia) excurrentium, Silesiaquè propinquantium Polonorum concepto dolori satisfacere volentes: Tamen minimè gentium delinita barbaries; nisi ipse Rex, occasionem novi tumultus indè reformidans, seriò avertisset à vesano instituto: Silesios quippè benè paratos concluisse, in limitibus tàm excipere fortitèr Kosacos prædantes, quàm ipsam Poloniam invadere, nocituros vicissim quocunquè modo facere possent [illegible]. Xenophilus noster, dùm Brigæ fortè quondam commorabamur, hospes bellissimus, literis perscriptis retulit. Ubi hoc ζητημα pulchrè etiam discutit, utrumnè Decretum nuperum, quò sancita Troppaviensis Principatûs (quem obtinebat tùm Baro Liechtensteinius, refragantibus dudùm reliquis Principibus Silesiæ) ob causam absentiæ suspectæ confiscatio; receptaquè Episcopatus Exarchi Caroli, memoratum Episcopatum deserentis, sequestratio fuit: prout nùnc rerum facies existit, salutare, annè luctuosum Reipubl. Gentiquè futurum sit, quandoquè geminatâ talione? Quò, liberè Xenophilus se propendisse palàm

palàm quidem affirmat. Hoc tempore gyrata paulatim fortuna, Angarium, hincquè Marecum iterùm recipiunt Bohemi. Circà initium Juliarum Kalendarum facinus grande, si quis animum spectet, fidenter aggrediuntur. Nam undequaquè invadunt derepentè & ferociter Cæsarea universa castra. Fortè autem olfacientibus Cæsareanis, tumultu undiquè facto, se gerris castrorum, fossisquè defendunt; Xeromacharis verò & sclopetis propinquantes abigunt hostes, qui mox retrocessêre. Hinc alij Bohemorum, circiter 2000, versùs Budovvitzium excurrentes, Güldenkron Monasterium XVIII Junij adventant, ubi ritum circumgestationis bilariter celebrantes, violenter invadunt, ludificant, dantquè latho, ultrà 20 Monachos, totidemquè deprehensos Katholicos Capitaneos; expoliantquè Monasterij loculos, supellectilem κνεμακὶδ, linteola, calicesquè. Interèa Gabor Comitijs longiùs protractis XXIII Junij, ordiens eadem, XII Articulos notabiles deliberatum proponit. Propè Genevam iterùm Hispanorum circitèr 2000 procedunt, quorum pressa vestigia, Italorum X. millia consectantur. Non liquet, quò tendant, an Katholicæ Ligæ, vel se potiùs adjungent Spinolæ. Sabaudiæ Principi Thomæ, lustranti Italiam, sub Legatione quapiam, maximi observantur honores. Nam Veneti ei, Jun. Kalendis famosissimum Navale, Arsenale, hinc Reip. gazam monstrabant. Repræsentabatur etiàm unà desponsatio typica maris; κυρίμαζ Matronæ personata nobilissimæ luculenter exhibebant. Debinc ex Zelandiâ hteris, Xiricææ à Gebhardo Delfftio Tungrensi, Junijs Kalendis scriptis, & modò hac septimanâ nobis traditis, indicatur, nuper celocem, Londinum secundis ventis perveniisse, Hollandos Britannosquè invicem manus conseruisse, victosquè Hollandos, Karacarum seù navium Hispanicarum X. interventu, vulgantem, Orientalisquè finibus Indiæ factam pugnam Zadelij Navarchæ Londinensis auspicijs. Exacerbati Hollandi tanto damno repulsaquè, nihilominùs hostes ab Orientalibus Indijs manu fortiori porrò studeant avertere; Idcircò majorem classem adornare dicuntur. Quotidiè magis obdurescentibus Bohemis, Cæsar acriùs instat. Nam licet modò Cæsar in Bohemiâ ex Kosacis, Italis, Valonibus, Burgundis, Hispanis, Germanis, atquè etiam novissimè Croatis, Zengijsve, sub optimo Duce maximas copias haberet, ultrà XX. millia; quibus Bavarica XXX. millia (usquè enim accepimus Exercitum grandescere) exercitatissimorum militum, quos tectè comparasse videtur restituendi Imperatoris gratiâ tantùm, accedunt: Hoc tamen non potuit Zelotypiam Cæsaris pacare, quin cum veniâ Katholici Regis Spinolam Marchionem, cum exercitu Regio sibi merentem, juramento militari obstringeret benequè devinciret. Transactis rebus, futuræ molis qualitatem expendens, statim is quoddam solemne testamentum cõndidit, de omnibus generaliter post obitum observandis. Tempore igitur hoc, circà 27. Junij, jubetur à Katholico Rege, ipsoquè Imperatore, numero ingentem armatorum circà Kalend. Aug. duodecimum, exercitum

otyùs

ocyùs expedire, castraquè metiri. XXX. Junij hinc lustrationi terminus destinatur: Tormenta armamentaquè reliqua suis locis educuntur. Quos tanta invadet turba Xerxea militum? Bohemosnè? Quò, eheù tantus zelus? Nos portum tenentes gaudeamus aliorum speculari posse fortunas, eventusquè. Zelo humillimo Xristum rogemus, balcyonia hæc nobis præstet, gentesquè exteras à laribus ac focis, regionibus nostris quoquè terribilem obversantem ruinam Katholicam, bisse Zelomatis; à Germaniâ avertat, jucundissimæ pacis, salutarisquè religionis sartam tectam edicat ubiquè bospitationem & jugi cultura; Votum hoc Deus impleat Omnipotens. Mauritius, revertens Mörsio, Gubernatorem Vesaliensem graphicè occurrentem, lautè, navigio consenso, tractat: Hic præternavigantem XV. triremibus, bonoris vicissim gratiâ sclopetorum Katapultarumquè explosionibus, magnipendere voluit: Bredam posteà tendens Mauritius, quia patrimoniale familiæ Nassovicæ fuit: Junij 2do. à gratulabundâ Civitate, latè recepit Juramentum subjectionis fidelitatisvè, à fidelibus subditis. Pari ratione quoquè Hagam-Comitis devectus, ubi fidelitatis exactio Familiæ Nassavicæ competens huc usquè suspensa pependit, homagium urbicum ibidem omnis generis lætitiâ populo exultante, exegit. Ibi pyrotechnica, arte nulli 2da. aliiquè ignes edebantur: Vix dicitur quanta fuerint, jubila, musiciquè concentus, quibus laudatissimi Patris VVilhelmi heroica, regiaquè facta decantabant. Cuncta luculenter peragebantur. Sed illis tùm peractis Mauritius inductus zelo, expeditionem Spinolæ famosissimam quomodocunquè retardandi, XX. millium, factâ conscriptione novarum & veteranarum Cohortium novâ completione, utiquè exercitum validissimum colligere, ocyùs quoquè perrexit. De Zvviednizio habetur, denunciasse Imperatorem Turcicum Polonis bellum apertum. Mandata itaquè acerrimâ, additis buccinatoribus, Rex Krakoviæ publicavit, omnibusquè subditis, beneficiariisquè intimavit, quò protinùs omnes, statuto loco temporeque paratissimi adessent. Zugiensibus seù (concinniùs sanè) Tugiensibus literis refertur, Sabaudum, regimen Reipubl. Victorio Seniori Filio suo uxorato, parte maximâ cessisse, otio, veletiam aliâ gravi causâ occultâ permotum. Hamburgenses munimentis fossisquè perficiendis desudant indefessè gnaviterquè: quippè 2000. homines perbibentur operi reliquo, quotidiè traducendo labore, esse conducti; Novas cohortes insuper exspectant, Regis Daniæ Xristiani Quarti inprimis metu. Licentiosè iterùm appropinquare ajunt Kosacos, Hungariæ, Transylvaniaquè limitibus; Bona pars, superatâ, itinere velocissimo Moraviâ, Kalend. Jul. nono, Austriæ pedem infert. Gratianum Principem Moldaviæ Gabor, notis artibus traducit, reatum XII. criminum obtendens. Is ergò Gratianus, monotorio transmisso Konstantinopolin, Ottomannicam ad portam vocatur ad 22 Julij comparendum. Sed re perpensâ, ille noluit capitis periculum adire: Ideoquè studiosè emansit. Klöselio Cardinali latam hujusmodi memorant

morant esse non ità tamen pridem, sententiam, quâ retinet Cardinalatum, sanctumquè Episcopatum, nonnullis conditionibus alijs adjectis: Zachæum nostrum Nphilinum? Is Cardinalis nunc additus ministris: Zdim illùm, galeri dignitati, 2 servuli, Presbyter itidem unus adhùc intelliguntur concessi. Nostris oris hinc fœdera, hinc bella armaquè crepant: Quidam pacem rectiùs. Nam Korbejensem Abbatiam Brunsvicensis Dux, cum Hassia Landgravio Mauritio, tumultu subitaneo milite occupant, novello Abbate ejecto, qui Katholicæ fortè Ligæ auxilium exploraturus, Paderbornam, tùm deindè Coloniam, ulteriusquè deniquè excurrit. Galliæ Regina, Mater, aulam præstantissimam alit; Principes plæriquè, Vandomianus etiam, odio Lunesij hùc appellunt. Habetur sub Kalend. Jul. Apologia, nunc publicatam, sub XXIX. Jan. Cassationem Cæsaream, habendam abjurdam, modernus Bohemiæ Rex demonstrat; tùm causæ justiciam docet; Motus misse affirmans extremâ necessitate Religionis depressæ ac Privilegiorum imminutorum, uti etiam offensionibus bellicis obdurantibus, quibus extremè, expertes omnis auxilij, ferequè denegato communi jure Legationis, ad desperationem Bohemi penitùs adacti fuère; Quamobrem Regnum scilicet acceptasset, Electione gentis totiùs, modò sibi oblatum, teneaquè obtrusum: Cæsarem judicem se gerere causæ; Legitimum esse, Reconvocolas & se negare. Legitimum judicium se non defugere, modo Cæsar bella nolit. Ne Regni igitur tandem defensioni desit quis, refrageturquè petit serviddissimè. Anno XIX. præced. Xbr. die 24. Brandeburgicum perfunctum vitâ, hujusquè filium XXVII. post ocyùs Borussiæ Fines, Principatumquè petisse diximus. Tornensibus literis indicatur, sub X. Junij, quod inter Electorem, Ordinesquè Confessioni Augustanæ integrè adductos, lis Religionis gratiâ motâ, voluntaquè non leviter fuerit. Quâ re motus Elector sine morâ Krakoviam petiturus, XIII Maij eò pervenit. Ubi à Rege, rem notis, antequè constitutis terminis linquere jubetur. Xristianus Anhaltinus Princeps ilico XI. Jun. Pragam pervenit ex castris, firmandi res Bohemicas, contrà Katholicæ Ligæ occultas machinationes, gratiâ. Verùm Kal. Julij 2do. illinc reversus dicitur. Sed evagati altiùs, hùnc Xristo volente finem Epistolio ac Mercurialibus imponemus, præmonentes, Kalendaricos Prophetas futilissimos, licèt zelum egregiæ ferant pietatis, falsos Doctores, [illegible] Astrologiæ, Xristo adversantes, Xristiquè verba planissima, in alienum sensum contorquentes, esse fugiendos: Ejusquè generis Enthusiasmos, ineptias & turbida somnia, quibus stragem infandam, temporaquè aurea ventura, Xristo invito, præsagiunt, longissimè amandandos. Caterùm Literarum (iterum commonemus nunc) harum miram, bilinguibus studiosè verbis contentamentem, ut tecum rumines, memineris semper, 10.

Julij 1620. h. e. Schreibe

drei &c.

Septimus Modus G. S.

Lex & Clavis Sequentium.

Macariel *Larfultap Nöermo Ruesmom Ontarel Esboltan Vazemo Tirtul Nobacri Hoëstor Ultoëpri Sarbadan Serzon Nelingun Coëlsostan Lumgan Hepdo Turilna Dosostin Turno Tisteo Orchenis Betlen Darsoar Donsis Drelun Lionber Lesdibo Funterto Arlocam Zendre Clarnum Naumröes Lunza Niculur Lesbia Drol Naërnie Tafsfro Staso Noërb Sirda Lotsader Hocaut Loanras Noëmblar Linulus Breosasi Deurdon Tosob Dinavoss Olrages Serbic Clunbon Vonterloër Pinusat Olteru Terso Sostanu Lochster Suanlea Stonrag Lartostu Daëlboc Gresgor Lesio Agostin Tusaonsoti Lasdolber Dunaër Umar Loisutur Pomlet Hocrusas Loco Nöeadr Xbeom Roblesga Riesdato Noilsa Serdo Unzter Stiulner Moultaën Stutarno Styner Pomleax Roclet Elbras Usutro Tesmoër Saftan Tosobac Esdanoër Stelis Doloërpo Lupbon Gelpopsa Donripos Mielxoëam Tesnos Testir Trelroca Tendasa Elgan Trenblas Ensomo Ugasno Turnodo Foltz Unzirsen Hovontur Reolrue Sterste Blau Denlapu Adibo Nisdo Antrez Ruserdo Claino* Matrami.h.e. Dieses Alfabet &c.

Exemplum sequens, deservit Tabulæ

Cap. 6. Lib. 5. propositæ, nisi quòd steganographico indumento tectum. Cæterùm latet & traditur alius inibi Modus, qui quodam modò etiàm hùc pertinet, quem si operæprecium duces, indè erue

Observes autem in hoc Exemplo, alternativè interjectas Vacant negligendas, ut in præcedentibus, & à Significante incipiendum & in eam desinendum.

Maximo sanè zelo arma tractare utrinquè, qui tùm mordicùs Bohemicæ defensionis, tumultusquè favent negocijs, tùm causæ Katholicorum accedunt, novissimis literis, satis innuimus. Conventu Ulmensi orta contratio fuit, de ineundâ assecuratione, ut neutri læderentur. Convenit tandem Jun. 20. ut Bavaricæ copiæ, sivè potiùs Katholicorum, primò finibus abscererentur. Finem Conventus X Kalend. actutùm habuisse traditur, Vienam Regis Galliæ Legatis petentibus: Tantisper illi enim Ulmæ, favente paci, subsiterant. Nunc significatur Genuâ, omnes peregrinos Mercatores in Siciliâ, Regem Katholicum multasse fermè, quòd licentiùs in Zo vestibusquè hinc pecuniam, valdè occultè secùm exportarint: [illegible] utiquè, qua negotiantes emunxisse dicitur anteà Angliæ Rex. Interea Principes Savelli, Imperatoris deputatus Legatus devenit Romam, & cum XXXVI mulis, generosoquè multorum Nobilium comitatu, X. Junij lautissimaquè pompâ sublimis ingreditur; Romanis Proceribus sumptuosè cum 200 equis, summaquè cum festivitate, juventutisquè flore eum introducentibus. Postero tùm die, Kathedraliter Pontifice intronisato, ipse

2dum receptum morem, Legatus nomine Imperatoris exosculatur pedes, tùm Credentialibus reverenter porrectis, egregius Harrachius, egregiâ admodùm oratione animosè Pontificem alloquitur. 2dum hæc, solemni convivio, 20000 Coronatis taxato, excipitur; hinc cum bonâ gratiâ, bonaquè resolutione XX. Jun. Legatus iterùm dimittitur. Pragâ refertur nobis, summum Capitaneum quendam Hispanum suggessisse Gubernatori Budovveissensi, quomodò 22. Junij efficaci proditione, egregiaquè, Pilsena (quum, captivitate non strictâ, patàm munimentis obambulans, detineretur) noctu admotis scalis, facilè capi posset. Literis verò interceptis, arctissimæ, tantâ demptâ libertate, custodiæ mandatur. Pragam quoquè deportatur, XIV. Jun. ex Angliâ transmissa ingens summa auri, argentiquè; Interea Katholici prædivitis, tùm Breslaviæ receptor intestato mortui, hereditas, (nimirum constans XXIV millibus thalerorum) Regi defertur, & hinc Pragam illò transportatur. Similiter refertur, Kosacos circà Kalend. Jul. oppidulum Lützschaw cepisse. Antè dictus Borgia, XIII. Julij, Zetetarum operâ deprehendit monetæ levissimæ fabricatores, reperitquè paratam summam pecuniæ 200000. Coronatorum, quibus militum XXX cobortes statim prò Cæsare conscripsit, emunctur us insuper brevi adhuc 200000. Coronatis, diuissimos complices facinoris perpetrati. Stirum horum Equitum 200. Pragæ nùnc tandem, lustrationi rusticorum, merito suo exhibere coguntur. Hi enim suprà modum rusticorum illorum miserorum pessimeque tractatorum, equos traduxerant; Quos restituere ad obtutum Dominorum, 2dum Regis Statuumquè Ordinationem compellebantur ilicò. Excitato propè Eggenburg / *quò tùm castra quidem Bohemi transmoverant, incendio, exire castris statim jubent militem Bohemici Duces, subveriti, Katholicorum insidijs motam flammam, non vanè. Ordinibus enim subitò explicatis, non longè tendebant retia: Sed recedebant, ubi non succedebat res, festinanter Cæsareani. Licentiùs contra Edicta Armenianis munus concionandi tentantibus, in Zeelandiâ Concionatores 2, ac deindè unus Oldensielæ capiuntur & Amstelrodami & Harlemi publicis ibi repertis domicilijs mancipantur. Refertur similiter, die XXI. Junij, nundinationem Barnofeldianæ substantiæ, confiscationemquè veram bonorum totorum, ob hujusmodi delicti gravitatem, antè Xcendium decretam. Traditur quoquè XVI. Jun. exstulandus Sodomiæ nomine, Judæus, zelo pio Delphij, ultricibus flammis. Amstelrodami torquetur Barrus, reus monetæ, [illegible] quadam traditur criminis nuncupati, Consularis Vir; Sed 2dum Leges publicè absolvitur. X. Julij die post Kilianum altero, Evangelici, Austriæ Status Transænesiani, fidelitati, salvâ libertate præstandæ, Viennam advenerunt: E quibus ferè quinquaginta modò homagio se subjiciebant; Statibus reliquis Zelotypiâ fidei tàm leviter quasi post habitæ, summè exardescentibus, uti literæ non obscurè demonstrant, Johan-Ludovici Kuffsteineri Baronis. rvitati alij quoquè, intrà XX dies, scilicet ad Kalend. Aug. maturè gra-*

tiam inire, & Bohemicæ Confœderationi universim renunciare. Venit interim 24. Julij Turcicus Legatus, itemque Transylvanicus oppidò pauculo famulatu Pragam. Fuisse autem quàm honorificentissimè Legatos ibi exceptos, secretoque tantùm cum Rege, Cancellarioque Regni, remotis alijs, tractatum omninò negotium, ostendunt literæ. Exspectatione futurorum extremorum malorum (dependentium eâ ratione, quod Marchio Ambrosius Spinola admodùm funestum bellum occiperet in Germaniam trahere; Ex quo, tùm proximis ditionibus Hennegaviæ, Artesiæ, Lucenburgiaque, supremum τῶ ξυῶ ἰυναλίυ periculum præsentissimè texebatur) Opifices exindè multi, Zelandiam, Hollandiam, determinatamque ipsis Frisiam, cum bonis, lamentantes rectà petunt. Zaustbus præfatus Turcicus Legatus compositis rebus XIV. Julij contendit retrò Kascaviam. Quo XXII. ejusdem lubens Gaborem præstolatur, qui 200. equitibus XXVII. post eò advolat. Sanè Rex voluntate Transylvani & Statuum fidissimos etiam Legatos, ad Sultanum Turcicum, superioris Mensis 2do die, hinc ablegârat. Res negotiumque geritur tectissimè, & propè nemini revelatur. Liberrimè VIII. Kalend. Jul. scriptas à Jacobo Britanno literas esse significatur, Quibus memorat sinistros de expeditione Catholici Regis, ipsiusque famini, nùnc versantis omnia ministri, spargi rumores constanter, acsi vellet Palatinatum Genero suo extorquere. Quarè significat Alberto Burgundo, ut istud propositum studiosè summoque zelo impedire, tùm Spinolam divertere velit. Petitque indè instanter, nè causam temerè discidijs præbeat; Sin minùs, reputasse secùm, se minimè defuturum Genero bonorum hereditariorum manustutorem. Quin re ipsâ solicitarint Catholici Regis, Ducisque, Burgundiæ occupandis ditionibus vim vireferat. Interea Britannus Legationem (secum eventus meditans) circà Kalend. Junij fermè ad diversos Reges, Respublicasque adornaverat, ut media sedandorum tumultuum expiscarentur, resque amicabiliter componi posset. Legati navè conscensâ, Zelandiæ Ulissæam deveniunt, hinc Batavium relictâ Zelandiâ petunt, tùm curribus X. Hagam-Comitis subintrant vesperi, Kalend. Jul. 2do. Exspectabant Generales Statuum, fieri expositionem frequenti auditorio; Sed Legatus Mauritium, seriò orabat, uno alterove maximè fidei adhibito recipere vellet rationem & tenorem Commissionis expediendæ Legationis obito negotio, regia porriguntur xenia Legato: Hinc abeunti, similiter Groningæ, Zwollæ, Neomagi, Daventriæ, Frisiæ & Geldriæ locis alijs, Xenophilias argumenta summa exhibentur. X. Julij exindè Legatus adit Germaniæ ulteriora. Bohemi rituale Festum, toto Regno, locisque omnibus, beati Hussi sui celebrabant. Gaudia hæc Klumniscenses rustici (Tractus is spectabat tùnc ad V Venceslaum Kinskium) concelebrantes devotè, invadit gratijs ingratis subitò Kinskius. Rustici enim sua sacra defendentes, fortiter bellicoseque ipsi, manipuloque famulorum, resistunt; nec solùm fugant Kinskium; sed hunc quoque obsessæ Arcis obstinatâ custodiâ obvallant, donec hinc usurpati zeli injustissimi damnaretur. Sinè longiori morâ igitur Regi significant factum: Selectis Kinskio frenando Commissarijs, XVII. Julij, se captivum cogitur dedere, & tandem Bohemicorũ Statuum zelo, indignationeve damnatur, ad perpetuos carceres. Liechstensenij Conjunx, thesaurum Ducatorum 200000. in XII. cistis exiguis curavit gestari ist hinc in Arcem, 2do q. post die adveniens, semet consistere putans eo loci tutam, uti inibi repositam non malè gazam similiter æstimabat quoque: Verum, ipsâ uti occasione deprehensa fuit: Ita quoque detectus thesaurus; Ioitur simùl Pragâ fuisse abductam unà cum facultatibus suis, hinc nuper significatum est nobis. Parisienses opiparo, in suo Prytaneo, 2do Jun. nomine Ludovicum Decimumtertium Regem exceperunt convivio. Ibi Regem quidem promisisse liberaliter, se translaturum minimè crebriùs Aulam Parisijs in loca alia cõstituisse, uti olim factum. 2000. Hungari, Gaboris instinctu contendebant, deindè X. millia recto sequebantur tramite in dissolutam Bohemiã; Tantis viribus succurrique confirmati deinceps Bohemi excurrunt longissimè, Hungaricorumque, ferentariorum ope, hostium gravissimas incursiones tanto magis impedire potuerũt. Licet Armeniani maximè omnium premantur: Constat tamen, hactenùs frustrari conatu deprimentes. Nam ocyùs uno relegato exterminatoque, sex alij consurgunt alacriores. Nùm Belgio unito iste zelus proderit? prodet tempus. XXIII. Jun: debacchantur iterùm Kosaci in Silesiæ finibus. Latè enim Teschinensem Tractum, qui Silesiam terminat Hungariâ, fœdè devastarunt. Tandem Silesijs, ferentarijsque Ungaris cincti undiquaque, protinùs disjectis XII turmis, Satrapisque præcipuis X. captis, mactantur simùl omnes. Anglicanæ Nuptiæ, antè, tot annis tractatæ, retrotrahi dicuntur: Quippè Britannicus Princeps tres annos deliberandi cœpit. Putant id fieri meræ loco honestatis. Zittavienses Literæ perhibent, Lusatiæ debellandæ imminere debinc Saxonem, XV. millium manu instructu: Sicùt Bavarus Cis-Anesianis, Bohemiæque: Mandatam Commissionem zelo uterque summo, & totis viribus tentandam ac conficiendam suscepisse dicuntur. Nuper quoque prò evitandis litibus, hinc datis 20000 Coronatis, XIX. Junij Ostendæ; Illinc generali renunciatione Caleti factâ, XX. ejusdem, pactum Mauritius, similiterque Condæus de bonis cunctis Aurengiæ Principis Caroli-V Vilhelmi, luculentèr inierunt. Badenus Marchio, ortus Eduard-Fortunato, Hispanicis institutus moribus, imbutusque Catholicâ Religione nupèr Barcellonæ quadriremi conscensâ, 2dis ventis freto Tyrrheno rapidè trajecto, Genuam appulit; deinceps iter in Germaniam subitò perrecturus. Spargunt, ultrà 2000. milites, Hispanum prò recuperando à Gentilibus occupato extortoque Marchionatu, nùnc quotannis liberaliter promisisse. Viennæ ortum de improviso magnum incendium, gravissimum damnum, grassante fortuitò tùm, ob uberem insolitamque lardi copiam, latiùs igne, datum est. Veneti in Sinu Candico cæperunt Uscbocborum inprimis primarium, omniumque Piratarum famo-

famosissimum illum, Ferdelitzium nomine: quemadmodum Batavi lubricum Urenbavvrium Mari Mediterraneo. Lividos illos Kosacos irrupisse subitò, iterumquè novissimè, superiorem partem Hungariæ depopulatos fuisse, docent Uratislavienses literæ: Sed maximam partem superventu Valachorum casam vicissim esse perbibent. Ducem Bavariæ, ordinatis domi rebus, Danubio terraquè XIX. Kalend. Aug. totas Copias gregatim Passaviũ obnunciatur abduxisse: tùm sequenti XVIII. per Epistolam Commissarios què obtulisse Austriacis, gratiam largissimam Cæsareã, si extemplò, perverso nùs debellaturum ipsos accessisse se. XXIII. Maij, X^ma vespertinâ, obijt Leovvardæ, heroicus militaris Tribunus V Vilhelm-Ludovicus Comes Nassavvicus V Vest-frisiæ & Groningiæ Gubernator fortissimus bellicosissimusquè, Successorem in Regimine seù Gubernatione Status destinare voluisse Ernestum-Casimirum Fratrem; Sed ampliare Ordines novissimis literis didicimus. Intereà circà Kalend. Aug. occupari Marchionem Spinolam Copijs novissimè omnibus lustrandis. Deindè nuncupatis votis ab Alberto Burgundo discessisse. 25000. peditum, VI. millia verò Equitum fortissimorũ, eductis hinc & conjunctis Italicis novissimis Copijs obvenientibus, petere statim Germaniam, disertis verbis nùnc certioramur. Quò, nùm Palatinatum, an delinitâ Unione, hinc Bohemiam sit invasurus, latet. Est nostrũ, sacris litatis, Eventum divinum præstolari. Gallis nùnc oritur derepente (Habent enim leves motus) propagandæ ingens zelus Religionis Xristianæ. Nam Xristianissimo Benedictus Schottus, Vir raris Navigationibus omniũ celeberrimus, Nobilisquè Genuensis, omnibus persuadet, tramites esse detectos, quibus contendi versùs Orientem ab Aquilone seù Septentrione possit. Katholico consensu mòx, Regni Status Ordinesquè calculum porrigunt, fiduntquè: Nec mora. Designatur Gubernator negocij, qui proposuerat, zelo pariter tentandi, conficiendiquè. Katholici imò Religiosi, Navigationi se obferunt turmatim. Ipse Xristianissimus naves tres, ilicò fabricari jubet. Renunciaturquè Schottus, Tuba & Director, uti modò dictum, negocij, supremusquè Navium istarum Thalassarius. Si fortunâ & eventus, Viro generoso & nobili favebunt, Xristianissimi Regis Ludovici immensis præmijs meliori auspicio ac evenit Columbo, donabitur. Cæterùm vulgatur simil quòd illa Navigatio versùs Orientem, Septentrionis decursâ via (Dei gratiâ omnia mirabiliter gubernante) absolvi omninò possit, (hactenùs illi inauditum) spacio ferè quadrantis anni. Eventus omnia docebit. Katholice paulisper facessant: Nunc libet quo zelo Protestantes utantur, tibi revelare. Scripsimus proximè, in Hassia duos Battologos se ostendisse Prophetas. Horum scopus intentioquè esse fertur, annunciare Pœnitentiam, excepto nemine hominum, toti Mundo. Zelo videntur optimo & Xristiano, viriliter agere partes suas. At Theologi Academiæ Hassiacæ Mauricianæ, Scholæque Padagogiarchus Victor nomine, quieti publicæ studentes, dùm moritis pra-

vatis Enthusiastas, perperàm Spiritu de Xristi, gloriantes, sanare planè nequeunt, citandos duxerunt publicè, omninò examinandos. Fervorem verò rigidæ Examinationis, rationibus temperabunt, zelo pessimo Katholicorum, ferro desævientium, abjecto. Georgius Zimmerman Theologiæ Professores indigetavit Pseudo-Theologos, Religionem Ore tantùm profitentes, Linguâ ac Voce disertos, exultante Cordis finibus, Fide sincerâ: Ijdem Professores Juris, Jureconsultosquè in abyssum condemnârunt omnes: Sacrosanctâ tantùm Biblia debere legi, tectaquè servari: Libros reliquos, gesta, dictaquè inquiunt Ethnicorum, nullo omninò modo amplius legendos, inspiciendosquè, verùm abjiciendos deincèps, nec linquendos juventuti: Quoniàm in zelotis Dei zelotypiam indignationemvè aliena Numina, objecto quasi fascino, instillant. Zelus verò Xristianus, ut Templis Idola Katholicorum, ità quoquè memoriâ Xristianâ, ejusmodi Deos fictitios radicitùs & prorsùs ejicit. Henricus Philippus, biliosis Enthusiasticæ opinionis assertor, Hanagius cognomine, Reorum alter, laudat quæ Zimmerman delirat. Xristianâ condolentiâ quoquè & zelo motus, bonus Landgravius, repentè Consiliarios suos, Marpurgum proficisci, tentarequè obnixè jubet, ut Hanagio, Zimmermannoquè verbis blandis persuadeant, Xristi causâ, zelum injustum, erroremquè maturè agnoscere, ne Katholici, Schismate quodam absurdo inter nos iterùm suborto, gaudere habeant: Sin verò medio isto, falsorum illorũ Doctorum & Xristianæ Juventutis pessimorum Seductorum, duritiei præfractæ teniri & verbis omninò curari ncqueat, zelo tùnc Xristiano ulteriùs progrediantur & Zimmermannum, Hanagiumquè sodales, ceù factum postea est, compedibus (Tales enim Hospites, tali xenio digni) ornent: nè hujusmodi doctrinâ vanâ, ipsi totam seducant Academiam & gregem plebejum. Laus sit Xristo Domino benefico Redemptori nostro, qui Zizaniam ex radice insipidi zeli succrescentem, oportuno tempore, gloriosè dedit labefactandam. Etiàm Gedani Schisma prorupit hisce diebus, simili zelo inscito: Xristianum quoddam Opus in omnium versatur spectaturquè manibus, graphicè ostendens graviterquè, quænam pura, verequè Katholica, paucis nota, hactenùs, sit Xristianitas, in quâ beari & suavissimis consolationibus, regulisquè vitæ INTERNUS HOMO semet erudire & exercere gestit unicè. Author est Johannes Arndt, Generalis Superintendens, Inspectorquè Ecclesiarum, totius Lunæburgensis Ducatus. Hoc Xristianum Scriptum, omni laude dignissimum, utpotè Literis inprimis Sacris consentaneum, minimequè vulgare, gestijt ex Kakologiâ merâ, arrodere nomine ominequè Corvinus, Xristi sed gerens Ministrum: Quasi nimirùm contineret istud Scriptum plurima noxia: non obscurè faveret Schwenckfeldico Enthusiasmo, nec à tenebrionũ seù lucifugarum, Roseæ Fratrum Crucis traditis, multùm dissideret. Sed non minore Spiritu, defendendum Xristianum hoc thema, meliori omine, nèc inauspicatiori processu (Bona enim justâquè causa, idoneo successu gaudet) suscepit fideliter Dillingerus nomine, itidem Lutheranus, uti superior, ad-

versùs suum Collegam, quem nominavimus. Zetemate quippè luculentèr instituto, quò Academiarum oravit declarationem Xeistianam, ubiquè bonos invenit, liberalesquè adstipulatores. Gravitèr in Postillâ Ecclesiasticâ suâ, Lutherus (Vir quantus! Katholici omnium maximè nòrunt) fideliterquè penè per totum Scriptum, stylo dilucido & omnibus patente, Themaquoquè idem pertractavit. Zelum laudemus hujus Defensoris, bineque insecitum zelum caveamus rixosorum quorundam, qui ridiculi fiunt, tàm fœdâ suâ Kakologiâ insciitiaquè, nescientes Interni, Externiquè Hominis actiones distinguere, Kalendisquè ultimis demum sapientes. Katholicæ Fideiassertorem Authorem Libri, cum toto Libro, Xeistius ulteriùs tueatur. 12. Aug. 1620. h.e. Dic &c.

In sequenti Corollario, tám Valentes Literæ, quàm Dictiones, juxtà Artem sunt hinc indè seminatæ: Illas Directus, Has Retrogradus regit MACARIEL. Et in ordinem redactæ Dictiones, remotâ primâ & ultimâ, Literarum facilè demonstrant seriem.

Lebdia *Erani Irto Indos Uraël Clis Inla Heulor Tot Strara Chrom Nitaro Grus Laptu Nodra Cacoci Iren Ornio Caca Sturen Lesno Sunem Vemen Bolnor Tuondra Motre Grosi Leis Acadris Mogatu Erda Rangen Abanron Abar Nove Etstei Atris Lavana Rara Clunes Pluers Blùmur Ipsi Mita Atriam Quor Trol Krenxo Trule Rite Urfgna Carelut Pulno Eblata Desse Nac Ainsi Aster Retse Chase Sit Uboce Noni Estnu Eal Sunis Riperau Oprira Asdron Apamre Luco Vidaulna Navaur Ustra Tot Atrox Qunice Iper Noquis Imque Omen Tara Ina Agana In Prome Tot Artes Et Otramnia Opus Crelmu Turba* Lubzhida.h.e. Arte &c.

Si jam bonus Oedipus conjecturaveris ex præcedentibus artificium, certò scimus, te ex sequentibus sinè difficultate legere posse sequentia verba: **Morgen endet die Sach.**

Adeò admodùm Johannes est perfrictæ frontis, ceù ipsemet nòsti, ut penitùs suadeat sibi, prò libitu suspendere se potuisse naso, tùm ut versutus est, supplantare singulos: Sed miser is homuncio, omnibus nùnc se hoc proponit ipsò deridendum.

Idem Sensus latet sub his germanicis dictionibus.

Alhie berichten viele gantz beständiglich / sagend: Hertzog Christian habe ist Liepstadt erstiegen: Rücke nuhn darauf eplendes zun Münsterischen örtern: Sol sich erbieten dem Friederichn Pfaltzgrafen / nicht schlechter ding beyzustehn / besondern gantz und gar chestens yhme uszuhelfen.

CAPUT

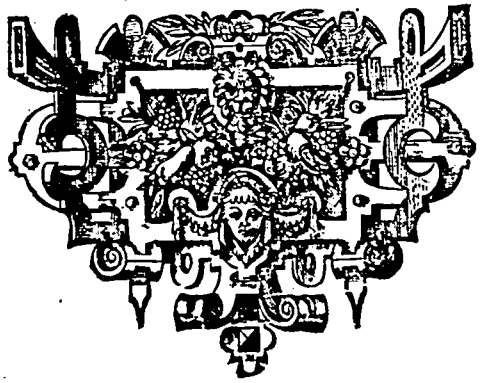
CAPUT VI.

De Interpretatione in Genere.

Antùm de Tractatione Rei & Imitatione: Sequitur Tertium, propositæ Exercitationis Membrum; Resolutio *nimirùm* Tractatorum. *Hæc vel spectat* ad hanc Artem, *vel resp. it* Facta, *vel* Effectum quoddam artificiosum: *De eâ, quæ propriè hùc pertinet,* hoc & seq. Cap. *dicemus, de alterâ,* c.8. & nono. *De* Resolutione propriâ, *seu* Interpretatione Occulti Scripti, *hic ideò tantùm tractandum, ut moneatur Cryptomenyticus cavere sibi ab illis Modis, quos suprà diximus, Interpretationi subjacere. Sunt enim quædam Scripturæ, (de quibus ceù præcipuo Objecto, vid. sup. c.3. hic agitur) quæ prorsùs omnem omninò Interpretationem respuunt: quædam ità affectæ, ut non nisi summo indefessoquè labore, nec cuivis sed Oedipo conjecturanti innotescant. Ut autem de illarum Interpretatione venandâ, labor prorsùs frustratorius futurus est: Ità sanè infiniti & desperati laboris foret, aliis Præceptis & Regulis, Resolutionem harum Scripturarum comprehendere, quàm quibus illæ constitutæ sunt. Imò si possibile esset, rationem hujusce Resolutionis & Interpretationis invenire, necessariò eveniret, ut paulatim Artem hanc, quam tanto cum apparatu construximus, ipsimet subverteremus. Quocircà totum hoc Interpretandi Institutum, inserviet tantùm Simplicioribus quibusdam Modis, quales sunt Translationis ac Transpositionis, tùm etiàm Cifrarum Literis surrogatarum, quidam Modi Simpliciores. Interim non negamus, si probè nos, in facilioribus hisce Modis explanandis, exercuerimus, indè subsidij nonnihil nobis accedere posse, ad implicatiores Modos & Nodos tentandos & dissolvendos. Nè ergò quid desit, paucis de hoc quoquè instituto videbimus, primò in Genere, deindè in Specie.* In Genere *tria consideranda veniunt:* Subjectum, Objectum & Actus. Subjectum seù Interpres, *debet illis qualitatibus instructus esse, quas nobis describit* Porta Lib.3.c.2. *Nimirùm sit sclers. ac multarum Artium, Linguarum, Grammatices & hujus inprimis Artis peritus. Ejusmodi Interpres deindè, ad* Objectum *advertere debet, quod est tùm* Scriptor & eius Mores: *tùm* Negocium, quod inter Scribentem & Eum, cui Scribitur intercedit: *tùm* ipsa Scriptura, *juxtà præscriptum sequentium Regularum.* Primò, *Interpres diligentèr & antè omnia inquirat de Scriptore, ejus Nomine & Moribus. Nam cognito Nomine, ex Subscriptionis institutâ ratione, quam tùnc facilè venari poterit, in reliqui Scripti notitiam aliquam penetrare potest.* Deindè *expiscari conetur, Cuinam Literæ Occultæ perferendæ sint: Atquè eo cognito, tùm ex Scribentis, tùm Eius, ad quem Scribitur negocijs, vel utriusquè commercio, conjiciet de Scripturæ Occultatæ contentis. Ratio est, quòd cognitâ Materiâ, facilè communia Verba,*

ha, quæ ad eam rem ſpectant, Interpres poterit conjicere, ex characterum numero, ſimilitudine & diſſimilitudine, in ſuis locis obſervatâ. Fietquè indè interdùm, ut unâ agnitâ Syllabâ, nè dicamus Verbo, de cæteris nullo negocio judicari poſſit. Nam earum Literarum proditione, in alijs verbis dolus detegitur: Id quod porrò Exemplo illuſtrat Porta, Lib.3 c.2.n.4. Tertiò, *Interpres diligenter ſpeciem Occultationis, in quam incidit oblata Scriptura, inveſtigabit. Niſi enim ea cognoſcatur, fruſtrà de cætero laborinſumitur: Cùm ignorato Occultationis artificio, nullo modo rei occultæ velamentum poſſit auferri. Quò inſervire poteſt, illa inprimis Generum & Specierum diſtributio, quam* ſuprà Cap. 3. Verſ. Scriptura occulta &c. *confecimus.* Quartò, *Interpres non facilè ad Interpretationem accedat, niſi autographum ipſi obſeratur. Quarè id; videatur* Portad. cap. 2. n. 5. Quintò, *Nec illam Interpres ſcripturam reſolvendam ſuſcipiat, quæ unâ Periodo vel* Lineâ *terminetur. Facilè enim ſit, ut fruſtrà habeatur.* Sextò, *Interpres ad Interpretationem accedat, ſummâ curâ & attentione animi, quæ tamen quandoquè remittenda, ex ſalutari*

Portæ *conſilio*, d. lib.3.c.1.n.7. *Atquè tantùm de Interpretatione in Genere.*

CAPUT

CAPUT VII.

De Interpretatione in Specie.

Proponamus nobis Exemplum Simplicis alicujus Modi Interpretandum: ut experiamur, ſitnè tantæ molis leviores aliquos Modos interpretari, quamquè verum ſit illud, quod de Modis paulò Abſtruſioribus, præcedenti Cap. affirmatum fuit. Porta d. Lib. 3. *Scripturam quæ ſimplici Cifrarum artificio conſtructa eſt, reſolvendam ſibi proponit. Sed nos malumus Tranſpoſitionis artificium aliquod retexere. Quâ in re Exemplum & Reſolutio* Schvventeri Lib.6.p.312, *tradita, nobis inſerviet. Is dicto loco, ejusmodi Scripturam proponit:*

Hbg xhkk cfm Rafqskrzahubgfm fhm unmcfqkhbg Sfgf hl- «
mzu fmdcfbifm: Cfq afuf ſfhud fqqfffd fddkhbgf afuf kfzdf «
cru uhf Izmudahbgfq ubgqfhafm crqhmmfm Bgrqrbdfqfu ezq «
grzfm zmc udfbgfm xhf rzbg rmcfqf Rafqſkrzahubgf chmſf «
lfgq, crlhd chf kfzd tz zfqezgqfm zmc znm Sndd ratzxfmcfm. «
Zmc fu udfgfd ſfflfhmhſkhbg crafvv: Xhkd cz unkbgu mhbgd «
ſkrzafm, un oqnahqf fu rm fhmfq gfmmfm ncfq rm fhmfm «
rmcqfm dghfq. Mzm gnqf xru lhq afffſmfd: Rku hbg rzee fhmf «
ſfhd afyv fhmfq fgqkhbgfm Sfufkkubgreed uruuf zmc na cfl «
dqzmbi zmkzudhſ xnqcfm xrq: chfmſ hbg rm: Xhq xnkkfm cru «
dqhmbifm ergqfm kruufm zmc fhm xfhk crezq. izmudkfm: «
Aqhmſf fhmfq zla cfm rmcfqm fhmf ubgnmf mrdzqkhbgf «
izmud ezq. Crqrzee gra hbg rzuu cfq Nodhbr fhm ufkdtrl ſf- «
ühbgd gfqezq ſfaqrbgd cru (xhf chf tzufgfq zfqlfhmdfm) ſfqf- «
cfd. Fhm rmcqfq grd rzee fhm orohfq fhmf Gfdtfm ſflrgkfd chf «
xmm lrm hgq fhm khfbgd ezqſfgrkdfm (xhf chf tzufgfq ſf- «
lfhmd) ſfubgqvvfm &c. Zmdfq rmcfqm irl fhmfq, mrl fhm Gzm «
kfſdf cfuufkafm inoee rzee cfm dhubg ubgkzf hgl fhm lfuufq «
czqbg chf ghqmubgrkfm, fra hgl fdxru xfhuufu hm cfm lzmc, «
crqrzee kzee cru Gzm xhcfq crznm, ubgrcfd hgl rzbg mhbgdu «
rl kfafm ncfq fuufm. Lhq ſfehfk chf izmud xnk, fqanddf lhbg «
hlf lfhmf izmud tz fmdcfbifm, fq unkdf lhbg ufhmf kfgqfm. «
Cru ſfubgrbg: Fq urſdf; Hbg mhla fhm ikfhm Orohfqkfhm, «
zmmc ubgqfhaf crqrzee chf cqfvv Gfaqrhubgfm xnqd: Srcg «
Sragnk Shaanq: lrbg lhd cfl ehmſfq fhm Bqfzdt zafq hfcfu, xh- «
bifku tzurllfm zmmc ſhau cfq Gfmmfm, mrbg. cfl hbg uhf ſf- «
udabgfm, fhm. Cqrzee urſdf hbg krbgfmd: N Eqfzmc cru hud «
ſfxhuu fhm afdqzl, ſfgfd fu rm lhd Bgrqrbdfqhazu, un irm fu «
ſfxhuu rzbg ngmf Bgrqrbdfqfu ſfubgfgfm. Mrlf cfqngrkafm «
rzbg fhm Gzm, ubgkzf hgl rzbg fhm lfuufq czqbgu Ghqm, «
dgfdf hgl mzq cru lrzk rzee, ſra hgl fhm xfmhſ aqncd crqfhm, «

cruu

„ cruu fu kzeed grddf, crqrzee cru Gzm fkfhbguerku crznm kzee,
„ zmc, ffuzmc xrqc. „Hbg ctbgdf cfl afdqzf xfhdfq imrhg, zmc
„ xfhk hbg hm cfm Ogvvuhbhu ffkfufm, cru chf Gzmfq fhm,
„ tfqdgfhkd Ghqm grafm, zmc hgmfm fhm udhbg hmu Ghqm,
„ mhbgd kfhbgdkhbg ubgrcfm fmmmf, urfdf cfqgrkafm, cfq
„ izmudkfq unkdf fhm Gzm, fhm xfmhf hm Arzbg ncfq Grku
„ udfbgfm, zmc rkucrn ufgfm, na fq fu lhd ufhmzq izmud fq-
„ qfddfm inmdf. Rafq cru Gzm xrqc fhm xfmhf hl arzbg ffudn-
„ bgfm, fq fra hgl ufhmf izmud fhm, rafq fu akfha rzee cfl okrdt.
„ Cqrzee urfd cfq izmudkfq: Mzm uhfgf hbg, cruu cfq dfzeefk
„ fhm Ubgfkl hud; hm chfufl Azbgkfhm cru hbg ghf tzlffm,
„ gra, udfgfd, hbg unkdf chfuf cqfvv xnqd fhmmfgltm, un inmcdf
„ hbg mhbgd akzdqzudhf xfqcfm, ncfq rafq cr hbg akzdqzudhf
„ xnqcfm xfqf, inmcdf hbg chf xzmcf czqbg fhmmtglzmf chfufq
„ xnqdfq gfhkfm, zmc crlhd hbg hglf mzgq fkrzafm ffafm lnbg-
„ df; udfgfd crafvv: xhkdzu mhbgd fkrzafm, un oqnahqu rm fh-
„ mfl Gzm, zmc ubgkrf hgl fhm Lfuufq czqbg cfm inoee &c. Mrl
„ cfqgrkafm ufhm Azbgkf hm zmc xzqeeu hmu efxfq. Rkun af-
„ dqnf lhbg rzee fhmf rfhd fhm Unkcrd, cfq mrl fhm oefmmhmf,
„ udfbid hgm rm fhm udqngfklkfhm lhd xrbgu rmffikfafd, rzee
„ fhm dhubg, fnu xruufq crqrm, un dqfgfd uhbg cfq oefmmhmf
„ lhd xzmcfq gfqzla, lhq ffchfk chf izmud xnk, eqrfdf xhf unkbgu
„ tzlhfmff: Urfdf fq, fu xfqf fhm ffxfvvgfdfq oefmmhmf, zmc
„ mfzm Lfuu xfqfm crqzafq ffkfufm xnqcfm. Hbg rku cfq hbg
„ hm lfhmfq hzlfmc, kfhbgdkhbg izmdf rmffezgqfd xfqcfm,
„ fkrzad unkbgfu, fra hgl fhm drkfq ezq cfm oefmmhmf. Krmf
„ crqmrbg oqnahqd hbgu lhd fhl rmcqfm zmffxfvvgfdfm oefm-
„ mhmf, xfkbgfq fkfhbguerku gfqzla ffkrzeefm, zmc unkbgf
„ rqd grd cru Grafqudqn rm uhbg ffgfd unmud lhd ifhmfl rm-
„ cfqfm Uldqn rm.

Hæc Scriptura, generalibus iſtis, ſuperiore Capite traditis præmiſſis, ità porrò reſolvenda venit.

Primò *& antè omnia, inveſtigandæ veniunt* quinquè Vocales: *Quas ità inveneris: Ex illâ Scripturâ annotabis & in chartam conjicies omnia monoſyllaba, duabus Literis conſtantia, qualia hic concurrunt,* tz. fu. cz. un. rm. na. hl. hm. rl. fq. cr. *Deindè biſce Monoſyllabis adpones, dictionis in fine Lineæ, ubi deſinit, diſtractæ, duas poſtremas Literas, notam ſolitam (-) appoſitam habentes. Alterutra enim ſemper Vocalem ſignificat. Idem judicium ſit, de ejusdem Dictionis Literis duabus poſterioribus, in principio novæ Lineæ inventis. Hæ Literæ ibi ejusmodi reperiuntur:* cf. qf. rz. af. kf. fg. or. oh. hu. rf. df. cr. zn. uf. gr. ku. gf. fh. mf. ff. eh. fvv. mr. rm. fq. *His ità propoſitis, ſeliges indè frequentiùs occurrentes Literas quin-*

quinque, quales hic reperiuntur, f. n. m. r. q. *Quod ſi talia Monoſyllaba, quæ unâ tantùm Literâ abſolvuntur, occurrunt, jàm multò certiùs poteſt ſtatui, talem Literam eſſe Vocalem: Cùm nulla Conſonans per ſe conſtituat Monoſyllabum. Sic ſi ejusmodi Litera, in hoc genere deprehendatur, & Secretum Latinè conceptum ſit, jàm neceſſariò ſignificabit, aut A. aut E. aut O. Cùm præter Interjectionem O, & Præpoſitiones A & E, non occurrant talia Monoſyllaba. Sin Germanicè, neceſſariò Litera ità ſolitariè poſita, denotabit interjectionem O, quâ Germani exclamando utuntur. Cùm igitur Litera N, hìc ſolitariè inveniatur poſita, jam certus ſis, ex illis quinque Literis, FNMR Q, Literam N ità repertam, ſignificare Literam O: Atquè ità venatus es, unam Vocalem.*

Secundò *jàm pergas examinare iſtas quinquè vel quatuor Literas, ad Dictiones Scripturæ occultè: Annè in qualibet Dictione, ejusmodi Literarum una vel altera reperiatur? Si itaquè contingit, jam ſatis fundamenti poſtum ſcias: Sin minùs, E. g. quòd nulla earum Literarum in primâ dictione hìc repertâ, (quæ eſt HBG) inveniatur, facilè vides, nondùm veras Vocales te nactum, cùm neceſſe ſit unam iſtarum Literarum, HBG, eſſe vocalem. Faciendum ergò iterùm periculum in Monoſyllabis, anteà Num. 1. appoſitis, & quærèdum, quænam harum Literarum frequentiùs occurrat: Ubi ſe facilè Litera H, oſtendet: Veletiã diſpiciendum in ipſo contextu Scripturæ, quænam harum Literarum in initio & medio (In fine namquè non attinet conſiderare, cum N. S. & R. in fine Dictionis ſæpenumerò occurrant, quàm ipſæ Vocales) Dictionum frequentiùs reperiatur: Ubi iterùm Litera H, ſe oſtendet. Tollendâ, itaquè de quinque iſtis Literis, una ſuspiam Litera, repertu magis rarâ, (aut hìc ſit cum Litera Q. Et ſubſtituenda Litera H; Ut jàm iſtæ præſto ſint Literæ: f. n. m. r. h. Jam iterùm examinanda dicta illa Monoſyllaba, aut Dictiones contextus, & diſpiciendum, an dentur quædam Dictiones, in quibus adhùc nulla earum Literarum invenitur: Exempli gratiâ, Monoſyllabum TZ, reperitur, ubi nulla illarum Literarum apparet: Certum verò eſt, aut T, aut Z, vocalem referre debere, ceù facit Litera Z, frequentiùs reperta. Tollendâ itaquè ex illis Literis, non H, quia de eâ jam antè ſum certus; non N, quià itidem de iſtâ conſtat, ſed quæ rariùs occurrit M, ut jàm reliquæ ſint, f. n. r. h. z. Quibus conſtitutis, adhùc percurrendæ omnes Dictiones, & indagandum, nullanè amplius ſit Dictio, quæ iſtarum Literarum aliquâ careat. Si non; jam de Vocalibus conſtat.*

Tertiò *interno ſcendæ Vocales, quod ità continget: Notum eſt in Germanicâ Linguâ, Vocalem E, omnium frequentiſſimè occurrere: Quià itaquè Litera F, in contextu, frequentiſſimam ſe exhibet; ideò conjicimus, eam denotare Vocalem E. Certior autem ejus rei fieri, eo pacto quis poteſt, quod idem conſtet, Dictiones Germanicas, terminari ità plerumquè, ut vel ultima vel antepenultima Litera Dictionis Vocalis E ſit. Si itaquè Litera F,*

eo loco se exhibeat frequentissima omnium, scias Literam E, eâ denotari. Iam ergò depingas integrum Alphabetum, & Literæ E, superponas Literam F.

Quartò; adminiculo hujus Literæ reperta, indagari potest Vocalis I hoc modo: Monosyllabum trium Literarum quæratur, quod incipiat à Literâ F, & in medio unam quatuor reliquarum Literarum, n. r. h. z. habeat: E.g. Occurrit in primâ Lineâ ejusmodi Monosyllabum, FHM: Et quia H, media Litera, ex quatuor illis reperitur, conjici potest, Literam H, denotare I: Et porrò colligitur, Monosyllabum significare vocalem Ein. Etsi autem idem significare quoquè possit, voces Eil. Eis & c tamen illa vox, bisce frequentiùs occurrit: Quòd si pluriès in contextu deprehendatur, ut hic contingit; jàm persuadere tibi poteris, non solùm Vocalem I, sed Consonantem N, quoquè esse adinventam: Jam ergò quatuor Litera Alphabeti, ità stabunt:

f. h. m. n.
c. i. n. o.

Porrò Vocalis U, ejusmodi monosyllabo trium Literarum quoquè investigatur. Nam si deprehenditur tale, in medio habens Literam earum n. r. z. quale reperitur, MZM, tùm conjicere possum Z, denotare Vocalem U, & monosyllabum referre Dictionem Nun/quia M significat N ex priori ratione. Jam ergò habes quatuor Vocales & Literam N, hoc modo:

f. h. m. n. z.
c. i. n. o. u.

Quintò idem Monosyllabum, quod incipit à Litera Z, & in medio habet Literam M, in fine autem Literam nondùm cognitam, E.g. ZMC inserviet ad hoc, ut conjicere possimus, referre illud vocem und. Licèt autem etiam uns / unß esse possit, quia tamen sapiusculè in contextu positâ deprehenditur, hinc præsumitur, prò voce und/quæ sapiusculè in Germanicâ Linguâ occurrit. Jàm ergò Alphabetum, Litera C cognitâ, augetur hoc modo:

c. f. h. m. n. z.
d. e. i. n. o. u.

Sextò advertendum ad monosyllaba duarum Literarum: E.g. RM. Jàm quia Litera M denotat Literam N, & Litera R, è Vocalibus una, nihil certiùs est, quàm denotari dictionem an: Iterùm ergò Alphabetum augebitur.

r. c. f. h. m. n. z.
a. d. e. i. n. o u.

Septimò quærendum Monosyllabum quatuor Literarum, quarum duæ priores sint R Z, posteriores incognitæ Consonantes. Jam concluditur denotari monosyllabo CZBG, dictionem auch: B ergò Literam C, & G. Literam H referet, ut jàm ità Alphabetum auctum sit:

r. b.

r. b. c. f. g. h. m. n. z.
a. c. d. e. h. i. n. o. u.

Octavò seligendum Monosyllabum trium Literarum ejusmodi, cujus priores Literæ sint CR. & ultima incognita adhùc: Quale est quod hìc reperitur, CRU: hoc necessariò exhibet vocem Das: Hinc Literam U, cognoscetur denotare S.

r. b. c. f. g. h. m. n. u. z.
a. c. d. e. h. i. n. o. s. u.

Nonò, Monosyllabum duarum Literarum, ab incipiente Literâ F & desinente Literâ incognitâ repertum, E.g. FQ, necessariò denotabit vocem Er. Habemus ergò & Literæ Q cognitionem.

r. b. c. f. g. h. m. n. q. u. z.
a. c. d. e. h. i. n. o. r. s. u.

Decimò, trium Literarum Dictio, cujus prior Litera est incognita, posteriores sunt HF, quærenda: Indè certus sis, Literam incognitam denotare V V. E.g. XHF, quæ dictio significat Vie: Adauctum ergò magìs habemus Alphabetum.

r. b. c. f. g. h. m. n. q. u. z. x.
a. c. d. e. h. i. n. o. r. s. u. vv.

Undecimò, Monosyllabum trium Literarum, incipiens ab HG, & desinens in incognitam Literam L, denotabit vocalem Jhm: Et auctum ităerit Alphabetum:

r. b. c. f. g. h. l. m. n. q. u. z. x.
a. c. d e. h. i. m. n. o. r. s. u. vv.

Duodecimò, si reperitur Monosyllabum plurium Literarum, incipiens à Literis XH, & habens posteriores Literas incognitas duas: E.g. XHKK, ut in primâ Lineâ: Jam concludo denotari illo, vocalem Will/ & auge Alphabetum cognitâ Literâ K.

r. b. c. f. g. h. k. l. m. n. q. u. z. x.
a. c. d. e. h. i. l. m. n. o. r. s. u. vv.

Decimotertiò, si itidem quatuor Literarum Dictio sit: E.g. RZEE, ut hic reperitur, tùm prioribus duabus, è cognitarum numero existentibus, Dictio referet vocalem auff: Et Litera E, deprehenditur denotare Literam F, ut jàm quindecim Literas Alphabeti cognitas habeas.

r. b. c. f. e. g. h. k. l. m. n. q. u. z. x.
a. c. d. e. f. h. i. l. m. n. o. r. s. u. vv.

Decimoquartò, jam redeundum ad ipsum contextum, & ipsa interpretatio suscipienda, Ubi jam sinè difficultate, ex Literis sequentibus: Hbg xhkk cfm Rafqskrzahubgfm fhm unmcfqkhbg sfgfhlmzu fmdcfblfm &c. ità, uti dictum, cognitis & transpositis hæc leges: Ich will den Acker lauschen ein sonderlich. ehemmus en. dec. en. Quia verò Literæ A. S. D. & I, adhùc incognitæ sunt, ideò puncta tantisper inse-

rrnda, donèc è contextu colligi possit, quasnàm Literas, & hæ incognitæ referant. Et facilè quis colligere indè valet, Literam A, referre B: Literam S, denotare G: Literam D, denotare T: Literam I. referre K: quibus nùnc iterùm Alphabetum est augendum.

r. a. b. c. f. e. ſ. g. h. i. k. l. m. n. q. u. d. z. x.
a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m, n. o. r. ſ. t. u. vv.

Quòd si pergas in contextu, nullo jàm negocio deprehendes, in verbo TZ. Literam T, denotare Z. Et in verbo CRAFVV, Literam VV referre Literam T. Et porrò in dictione OQNAHQF, Literam O denotare P: Et ità de reliquis: Atquè hoc illud artificium interpretandi est. Aliud & forsan commodius, tradit Schvvent: *in Exemplo, quod ibi* pag. 328 *subjecit. Sed cùm parùm utilitatis ex hac re sperandum, si paululum à nudâ & simplici ratione Transponendi (de quâ* Lib. 5. c. 2.) *recedimus; Uti fiatìm fit,* Cap. 3. & seqq. *Indè supervacuum duximus, plura hìc addere, nisi quòd adhùc unum monere brevitèr voluimus, quòd per Logisticam, nonnullos Modos Transpositorios detegi posse, dubitandum non sit, licet summæ difficultatis id esse, non diffiteamur.*

CAPUT

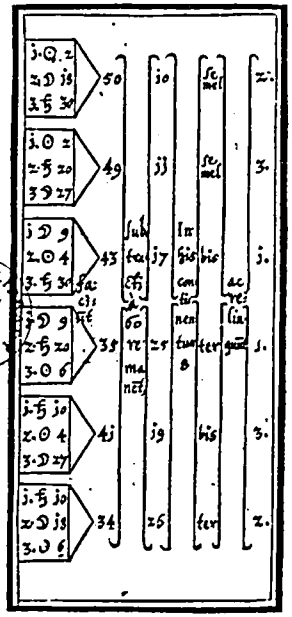
CAPUT VIII.

De detectione Facti Occulti Logisticâ.

Ria proficiscuntur ab Homine, Conceptus, Factum & Effectum Artificiale. Conceptus *per Scripturam exserti Occultatio, tùm Detectio quomodò contingat, jàm superioribus, satis dedimus explicatum. Quò etsi nec* Factum seù Actio, nec Effectum *pertinet: Quia tamen hæc tria à conjunctis Principiis,* Intellectu *nimirùm,* Voluntate & Imaginatione *pendent, & inter se conjunctionem & affinitatem habent: Ideò Corollarij loco, quædam de hisce in medium afferemus: (Affinia enim in Artibus, si non tractanda sint, solent tamen quandoquè attingi) Non quidèm ut hìc velimus tractare, quomodò occultè & clandestinè agamus aut efficiamus aliquid, sed si quid occultè factum & effectum sit, ut detegamus & referemus: Non iterum infinitè, sed in re certâ, ratione certâ & quidèm Logisticâ. Cùm enim sub finem præcedentis Capitis, indigitaverimus, occultas quasdam Scripturas, beneficio* Logistices *tandèm resolvi & investigari posse, & in alijs quibusdam rebus, id similiter contingat ità, ùt indè adjumenti nonnihil accedere possit, quò ad Logisticam rationem exsolvendi occultas Scripturas, paulatim pervenire quis queat; Indè non inutile erit, eâ occasione hæc attexere: Maximè quia hactenùs, in Scriptionis Occultæ, continuò per tot Libros ductâ Explicatione, cum tædio, uti ferè susspicamur, detentum Lectorem, non sinè ingenui alicujus Lusus recreatione & jucundâ rerum variatione, dimittere nolimus. Illa enim Facti alicujus certi detectio, nil aliud, quam Lusum Ingenij habet: Et Seræ artificialiter fabrefactæ, Logistica Reseratio, præterquàm quòd, cum superioribus multa communia habet, sicùt jàm innuimus, varietate quoquè rei, Lectorem nostrum oblectare potest: ùt is, sicùt lætis auspicijs, secundâ aurâ & ventis, Pelago huic nostro se commisit, in eoquè infinitos Occultationis scopulos, prætervectus hucusquè est; Ita jam non tantùm lætus Portum aspicere, sed & plenis velis, (Seræ hujus mirabilis, quâ ingressum ejus Heraclitus quispiam, cui nihil aperti arridet, clauserat, reserandæ artificio priùs adhibito) in eundem invehi valeat. Verùm nè harum rerum jàm avidum, diutiùs susspendamus, nùnc hoc Capite, de istâ quorundam Factorum Detectione agemus: In sequenti ultimo, de SERÆ Reseratione, protinùs visuri.*

Facta *quæ hìc considerantur, non infinita sed certa sunt, utpotè ad Res, Personas & Circumstantias certas applicata: Qualia sunt, Electio certi Nummi, Chartæ: Exornatio Digiti certi: Digitorum ex parte Extensio & Contractio: Apprehensio duorum Nummorum: Victoriæ cujusdam Proportio: Numeri certi Conceptio; Et si quæ hisce sunt similia. De his*

enim si quaratur: Quisnàm ex tribus præsentibus elegerit Nummum? Quamnàm chartam habeat? Quemnàm Digitum exornaverit? Quinàm Menses contractis Digitis vel extensis, habeant triginta & unum, quinàm triginta dies? Quemnàm Nummum Dextrâ, quemnàm Sinistrâ Volâ comprehensum teneat? Quisnàm victoriam Calculorum triginta positione reportaturus sit? Quemnàm Numerum quis mente conceperit & certè determinaverit? Jam huic rei ità te parare necesse habès: §Ut si Primò desideres scire, quisnàm ex tribus, aureum vel argenteum, vel plumbeum Nummum occultàrit: primò omnium perlustres sequentem Tabulam:

THE ASTOR LI NY

Debìne ità rem peragas: Si tres fuerint Homines, uni illorum Nomen unum: Alteri duo: Tertio verò tria indes. Deinde jube, ut qui Solem retinet, Nomen suum duplet: Qui verò Lunam, suum per novem multiplicet: Et suum per decem, qui Saturnum possidet. Deindè investigandus est Numerus productus, & observandum, quantùm, seù quot unitatibus distet à sexaginta. Posteà notandum erit, quoties octo in illo Numero con-

tineantur: Quotiens enim quis Solem habeat, infallibiliter demonstrabit. Nam si semel contineat octo, Primus: Si bis, Secundus: si ter, Tertius Solem tenet. Observandum item erit, quid post divisionem per octo, remaneat: quia ab hoc cognitio, de Lunæ possessore oritur. Si enim unum remanet, Primus habet: Si duo, Secundus: Si tres, Tertius. His igitur cognitis, Saturni possessor facillimè dignoscetur. Gemina huic Conjectioni est & illa, quâ quamnàm chartam quis nactus sit, vel elegerit sibi, detegimus. Cujus rationem & applicationem, suprà Cap. 5. in Modi nostri Tertij subjecto Exemplo Steganographico occultavimus. Quia verò spem nobis facimus, nihil intactum te ex superioribus reliquisse, & proindè dudùm notitiam ibi hujus rei consecutum fuisse, ideò frustraneâ repetitione molesti non erimus. Sin spes concepta nos fallat, te denuò eò remittimus.

Si secundò aves scire, quemnàm Digitorum annulo quis ornârit, id sic scrutare: Pollici, danda est unitas, prò Numero suo: Indici dentur duo: Medio, tria: Medico, quatuor: & Auriculari, quinquè. Posteà jube ei, ut duplicet Numerum Digiti, in quò annulus occultè tenetur, & duplicato, aliorum Digitorum Numeros addat: Deinde ab aggregato Numero, abjice quindecim, & residuum ostendet Digitum, in quo est Annulus.

Pollex.	Index.	Medius.	Medicus.	Auricularis.
2.	4.	6.	8.	10.
14.	13.	12.	11.	10.
16.	17.	18.	19.	20.
15.	15.	15.	15.	15.
1.	2.	3.	4.	5

Si tertiò juvat scire, quinàm Mensium, diebus triginta constent, quinàm Numerum istum excedant; Facilè: Repone Indicem & Annularem seorsùm Medicum, in palmam manus Sinistræ, reliqui tres erecti maneant: Hi nunc dies triginta & unum: Illi duo verò Intermedij, quasi decurtati, triginta tantùm tibi denotant dies. Initium numerandi fac, à Mense Martio: Pollex ergò Martij, Augusti & Januarij: Occultatus Index, Aprilis, Septembris & Februarij: Medius, Maj & Octobris: Annularis occultus, Junij & Novembris: Auricularis denique directus, Julij & Decembris, dies tibi depromet.

Si quartò conjiciendum sit, utrâ volâ lateat hic vel ille Nummus, ità rem aggredere: Quandò Nummus trium denariorum & alius duorum, alicui in manus traditur occultandus, Nummus in Dextrâ delitescens, semper erit triplicandus: qui verò in Sinistrâ occluditur, duplicandus. Addatur ergò Numerus triplicatus, duplicatori, & si par fuerit aggregatus Numerus, tunc Nummus paris precij in Dextrâ, si verò impar, in Sinistrâ reperietur.

In Dextrâ.	In Sinistrâ.
3.	2.
3.	2.
9.	4.

13.

In Dextrâ.	In Sinistrâ.
2.	3.
3.	2.
6.	6.

12.

Si quintò *quæratur, quanàm ratione Victoria promovenda sit, in casu, quandò duo inter se conveniunt, ut is, qui primò Trigesimum Calculum ponit, vincat: Et in alternativâ collocatione, numerum senarium non transgrediantur? Tùm qui incipit, collocans primùm duos, deinceps operam dabit, ut primus, Nonum, Decimum-Sextum & Vigesimum-Tertium ponat: Nullâ namquè ratione, tùnc Alter victoriam reportare poterit.*

Si deniquè sexto, *Numerum in alterius mente conceptum, auxilio Logisticæ expiscari cupis, sequenti rem expedies methodo: Primò alter Numeros conceptos triplicet, qui proveniunt, dimidiet: Si nequit, unitatem addat, interìm tu unum in mente retine: Deindè dimidiatos illos iterùm triplicet, productos mediet: si iterùm nequit, unitatem adjungat: Tu verò hac secundâ vice, duos in mente serva: Ab illis dimidiatis novem abjicias, quotiès potuerit: tuquè totiès quatuor retine in mente: vel si dividat per novem, productum istis quàtuor multiplica: Illos, vel summam illam, reliquis quos adhùc in mente habes, adjunge, & verum Numerum deprehendes. Si verò Alter nihil numero triplicato dimidiando adjiciat, nec tu quid mente reserva: Exemplo sint 7: Triplicati producunt 21. Cùm verò mediari absquè adjectâ monade nequeant, unum in mente serva: Hinc iterùm triplicati, constituunt 33: Monade adjectâ, dimidium erit 17: Tu verò secundâ hac vice, duos retine: Cum verò 9 semèl tantùm in 17 contineantur, quatuor projs numerâ, qui tribus in mente tuâ retentis, adjecti, septenarium reddunt.*

1.
2.
4.
7.

THE ASTOR LIBRARY NY

CAPUT

CAPUT NONUM & Ultimum.

De Seræ Buteonicæ Reseratione Logisticâ.

Certium Investigandi Modum, in SERÆ *artificialitèr ad hoc fabrefactæ Logisticâ Reseratione*, suprà Cap. præced. *collocavimus. De quâ præter alios* Cardanus de Subtil: Lib. 17. p. 1074. *agit, & eam inprimis* Johann. Buteo, in Logisticis, Lugd. 1560. impressis, Lib. 4. Quæst: 92. *diligentiùs explicavit: Cujus verbis, hanc rem, quam promisimus, explicare, atquè ità cum Deo, finem Operi imponere placet. Is itaquè dicto loco ità infit:*

Seras quasdam Opifices ære vel ferro, eâ subtilitate concinnant, « ut & tutò claudant, & Clave nullâ sit opus ad reserandum, sed artificij solùm noticiâ parvâ. Fiunt autem plurimùm formâ Cylindri, « in medio ad Basin usquè perforati. Quem æquales Annuli quatuor « versatiles investiunt, incisuram tenuem interiùs habentes singuli. « Inter quas, ordine recto dispositas, Clavis inditur, foramini con- « gruens, lato capite, cui prominet rostrum, geritquè veluti dorso, « denticulos quatuor, ità crassos & extantes, ut incisurarum ordinem « rectum, facilè pertranseant: Qui, cùm sit in occulto, Literis in su- « perficie convexâ Circulorum incisis, & in Nomen aliquod ordina- « tus, agnoscitur. Quibus quantumlibèt modicâ versatione turbatis, « Clavis, denticulorum morsu conclusus, intrà cylindrum cohibetur, « nè possit extrahi. Nec patet ingressus ad aperturam, nisi ad « id, quod priùs in ingressu, Nomen literæ restituantur: Quas ferè se- « mas, omnis Annulus habere solet. Paribus tamen aliquandò, quàm « quatuor Circulis connectuntur hujusmodi clausira, nec ad unam « solummodò Vocem, artificis arbitrio constitutam, recluduntur, sed « ad quamcunquè libeat claudenti disponere. Finge nùnc supèr orga- « no, alterutrâ ex dictis ratione, constructo, aperire volenti, clausulæ « tesseram excidisse: Quæro quanàm Arte possit investigari, nè coga- « mur infringere Seram? «

Respondeo. Ad inveniendum hujusmodi locum aperturæ, ne- « cessarium est omninò Tabulam ordinare, in quâ Revolutionum o- « mnes Modi, quicunquè per quatuor Circulos inter se diversi, pos- « sunt evenire, contineantur, nullo prætermisso. Nam cùm ad unum « aliquem ex omnibus, facta sit conclusio, eodem reperto, fit reclusio. « Sed est hoc adeò longum & implicitum, ùt ad constructionem Ta- « bulæ, artificio non vulgari sit opus: Quod hucusquè tetigit nemo. « Procedit enim variatio ad Modos usquè mille ducentos, nonaginta «

„ sex, sicùt ex subjectis apparebit. Quare non est etiam, ut inventio-
„ nem fortuitam quis expectet. Nam (ut ait Cicero, de Divinatio-
„ ne) quatuor tali jacti, casu Venerium efficiunt. Nùm etiam centum
„ Venerios, si quadringentos Talos jeceris, casu futuros putes? Erit
„ igitur inquisitionis ista ratio, quò magis intelligatur, à suis incho-
„ anda principijs, h.e. ab unico Circulo: Post unum, ad duos venien-
„ dum: Deindè ad tres: Postremò ad quatuor. Et quamvis Litera-
„ rum figuræ, Annulis incidantur, attamen ut sit traditio commo-
„ diot, nùnc intelligere volo, unumquemquè ex Annulis istis, loco
„ sex Literarum, totidèm numeros, à monade progredientes habere,
„ scilicèt, 1.2.3.4.5.6. Nec est necesse, ut Progressionis ordo servetur.
„ Quomodo autem ad Literas respondeant, posteà docebitur. Sed
„ Tabularum rationem jàm ineamus. Erit itaquè ad unicum Cir-
„ culum, Tabula prima, sex Notis, numerorum progressu naturali,
„ totidemquè partibus constans, in hunc modum: 1.2.3.4.5.6. Mani-
„ festum est siquidèm, in uno Circulo, nullam Revolutionis varie-
„ tatem, ultrà sex suas Literas, progredi posse. Ad duos autem An-
„ nulos, Tabulam duorum Ordinum, Prima faciet, repetita sexiès,
„ qui secundus erit ordo, sex suis partibus, secundùm repetitionem
„ distinctus. Ordinem primum facient monades in primâ parte:
„ dyades in secundâ: triades in tertiâ: tetrades in quartâ: pentades
„ in quintâ: exades in ultimâ. Et sic erunt versiculi triginta sex. Ter-
„ tia Tabula, pro tribus circulis Ordinum, totidèm ex Secundâ pro-
„ cedet, reposita sexies ad singulos versuum, in primâ parte, mona-
„ dem præponendo, qui Primus erit Ordo: Quem continuabunt
„ dyades in parte secundâ: triades in tertiâ: Et item aliæ tres figu-
„ ræ, 4.5.6. eâdem multitudine versuum singulæ. Qui fient in sum-
„ mâ ducenti sexdecim. Ad postremum Tabula quarta Ordinum,
„ quatuor, prò totidèm annulis, quam quærimus, ex Tertiâ forma-
„ bitur, aliarum more repetitâ sexiès, singulis versuum ducentis sex-
„ decim monade præpositâ. Qui primus ex quatuor erit Ordo
„ continuè procedens per dyades in parte secundâ, atquè per tri-
„ des in tertiâ, & per alias item figuras, 4.5.6. ad finem usquè. Qua-
„ rè Tabulam quartam implebunt versiculi, mille ducenti nona-
„ ginta sex. Versiculorum autem multitudo, à Primâ Tabulâ, ad
„ quot libuerit alias, senariâ multiplicatione colligitur in hunc
„ modum: Ducito sex Primæ Notas in se, hoc est 6 in 6, fiunt versi-
„ culi 36, prò Tabulâ Secundâ: quos iterùm in 6 multiplicans, fa-
„ cies 216, prò Tertiâ: Rursùm multiplicando 216, in 6, produ-
„ cuntur versus 1296, prò nostrâ quam quærimus Tabulâ Quartâ.
„ Ad Quintam autem si videbitur, prò quinque Circulis, Ordinem
„ primum ex quinque, superiorum traditione, constitues ad versicu-
los 7776: Quod est productum ex multiplicatione 1296, in 6. Item
quoquè deinceps multiplicando 7776, in 6, procedet ad Tabulam
Sextam, versuum numerus 46656, quorum omnium Notæ prò mo-
nadicis habentur. Constat igitur hujusmodi ratio Tabularum ex
præmissis apertissimè.

Sequuntur nùnc tres Tabulæ conjunctim: Ex quarum Tertiâ, Quarta facillimè confici poterit: Repetendo nimirùm eam sexies, & singulis vicibus, omnibus ejus Revolutionibus, monadem præmittendo: ut primâ vice, unitatem: secundâ binitatem: tertiâ, ternarium &c.

FOR LIBRARY NY

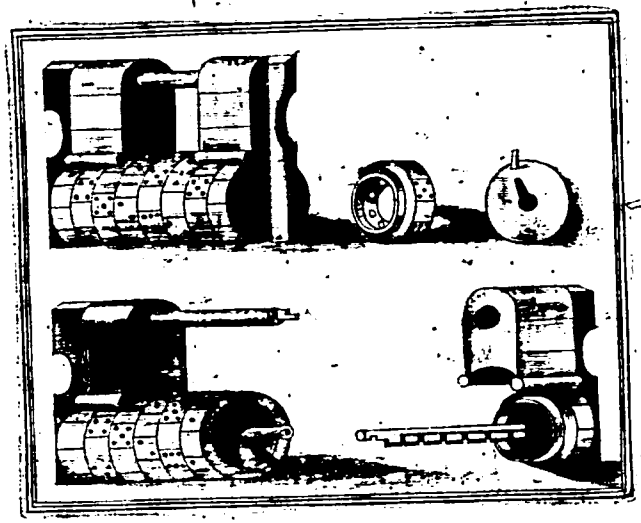
	Tabu. Ia 2.	Tabula 3.					
		111	211	311	411	511	611
		112	212	312	412	512	612
		113	213	313	413	513	613
		114	214	314	414	514	614
		115	215	315	415	515	615
		116	216	316	416	516	616
		121	221	321	421	521	621
		122	222	322	422	522	622
		123	223	323	423	523	623
		124	224	324	424	524	624
		125	225	325	425	525	625
		126	226	326	426	526	626
	Tabu. Ia 2.	131	231	331	431	531	631
		132	232	332	432	532	632
		133	233	333	433	533	633
	1	134	234	334	434	534	634
	2	135	235	335	435	535	635
	3	136	236	336	436	536	636
	4	141	241	341	441	541	641
	5	142	242	342	442	542	642
	6	143	243	343	443	543	643
		144	244	344	444	544	644
		145	245	345	445	545	645
		146	246	346	446	546	646
		151	251	351	451	551	651
		152	252	352	452	552	652
		153	253	353	453	553	653
		154	254	354	454	554	654
		155	255	355	455	555	655
		156	256	356	456	556	656
		161	261	361	461	561	661
		162	262	362	462	562	662
		163	263	363	463	563	663
		164	264	364	464	564	664
		165	265	365	465	565	665
		166	266	366	466	566	666

Cæterùm, quoniàm ut dictum est, in Annulis scalpuntur Literæ, videamus, quemadmodum Numeris aptentur, in Tabulâ Quartâ. Pone, Annulum primum signari sex Literis, OFC SDA. Secundum his totidèm VIOAEM: Tertium IDLNVA: Quartùm REIAST: Et in quatuor exadibus istis, singulatim finge, unamquamquè Literarum, esse Numerum aliquem Exadis, 1.2.3.4.5.6. eo quo tibi videbitur ordine, proùt in hoc loco Tabulam disposui.

1.	3.	2.	6.	5.	4.
O.	F.	C.	S.	D.	A.
3.	4.	5.	2.	1.	6.
V.	I.	O.	A.	E.	M.
6.	1.	2.	4.	5.	3.
I.	D.	L.	N.	V.	A.
4.	1.	5.	3.	6.	2.
R.	E.	I.	A.	S.	T.

In quâ ſex Verſuum Literas, à ſummis ad infimas ordine legendo, Dictiones videbis hujusmodi: O VIR. FIDE. COLI. SANA. DEUS. AMAT. Quibus reſpondent, ſuperpoſiti Literis Numeri, hoc ordine: 1364. 3411. 2525. 6243. 5156. 4632. Qui ſunt verſiculi ſex, in Tabulâ diſperſi. Alia etiam verba facies, ex ſingulis Annulorum Literam capiens alitèr quàm priùs, utporè: FIAT. SILE. DIVI. AVLA. Quas referunt Numeri 3432. 6421. 5455. 4323. Volens igitur Seram aperire is, cui ſit clauſulæ nomen ignotum, à primo verſu Tabulæ Quartæ faciens initium, ſingulos ordinatim Annulorum revolutione tentabit. Clavem ſemper trahendo, donèc extrahi poſsit ad aperturam. De quâ nihil eſt dubitandum, cùm ſit impoſsibile, ut extrà Tabulam cadat. Et ita Seram reſerando Logiſtes, Artificis arcanum ingenio ſuperabit. Quod erat propoſitum.

Atquè hæc quidem ex Buteone *ità referre placuit. Nùnc non abs re eſſe judicamus, exhibere ipſius Seræ figuram. Idcircò ſequens Schema hic ultimo* Loco *apponendum curavimus.*

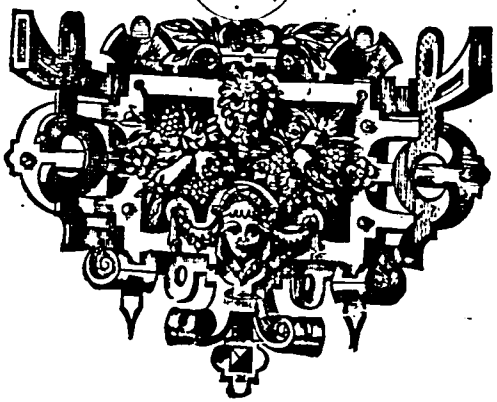
Hoc, uti modò diximus, atquè ipſemet vides, repræſentatur SERA illa ſex Annulorum: quæ ſingulari artificio, ità extructa eſt, ut eam ad omnes, quotquot per ſex illius Annulos, contingere poſſunt, Revolutiones recludere & aperire valeas.

Atquè ità tandèm cum BONO DEO deſinimus, & FINEM Operi imponimus.

FINIS. 25. Februar. Matthiæ Ap. 1624.

LAUS DEO TRI-UNI.

THE ASTOR LIBRARY

LUNÆBURGI,

Exſcriptum typis & impenſis JOHANNIS & HENRICI fratrum, der Sternen/ Bibliopolarum Lunæburgenſium.

ANNO

M. DC. XXIIII.